CORPUS JURIS SANSCRITICUM

Volume II

Sanskrit Series on Social and Religious Law
edited by Oscar Botto

Patronages

UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE

UNIONE ACCADEMICA NAZIONALE

The Series is sponsored by

FONDAZIONE CRT
CASSA DI RISPARMIO DI TORINO

LE CODE NÉPALAIS

(AIN)

DE 1853

par Jean Fezas

Tome II

TEXTE (Chapitres 87-167)

Torino
2000

La publication des volumes du Code Népalais

a reçu une contribution spéciale

de l'Académie des Inscriptions et Belles Lettres

de l'Institut de France, Paris

© 2000
Copyright by Comitato per la Pubblicazione del Corpus Juris Sanscriticum,
Torino (Italy)
Presidente: Prof. Oscar Botto
Vice Presidente: Prof. Carlo Della Casa
Direttore: D.ssa Irma Piovano

Finito di stampare nel giugno 2000
da Essegrafica, Cirié (Torino)
per conto del Comitato per la Pubblicazione del Corpus Juris Sanscriticum,
c/o CESMEO, via Cavour 17, 10123 Torino (Italy)

Table des matières

TEXTE
CHAPITRES 87-167

87 madapān. achuti 425
88 phakira-sita muḍinyā 433
89 dharmādhikār-ko 436
90 bhāta-mā bornyā 469
91 janai dinyā-ko 478
92 bālakha-ko taksira. 481
93 gariba kaṃgāl 485
94 sati jānyā-ko 489
95 murdā uṭhāunyā 495
96 maryo bhani sunāũnyā 498
97 āsauca bārnyā 500
98 ḍhoga-bheṭ-ko 520
99 bihābari-ko. 522
100 kaṃnyā cori bihā garnyā-ko. 530
101 kaṃnyā dohoro dinyā. 533
102 rogi-lāi kaṃnyā diṃna bha[ṃ]nyā. 536
103 māgyāki kaṃnyā bihā gardina bhaṃnyā 540
104 jāta-ko rita bhayā-pachi bihā nahudai bigranyā 543
105 bihā nahudai aghi bigranyā. 546
106 āsaya-karaṇi 553
107 karṇi-kā āsaya-le hāta-pāta garnyā 562
108 meri swāsni ho mai-le karaṇi garyā̃ bhaṃnyā 567
109 karaṇi-kā āsaya-le ḍhukanyā-ko 571
110 ghura khāpi sutanyā 574
111 mukha-patit 581
112 karaṇi-kā āsaya-le hāta-pāta garyāko jāhera garnyā. 587
113 upādhyā-ko hāḍa-nātā. 612
114 rajapūta-kā hāḍa-nātā 618
115 jaisi brāhmaṇa-ko. 625
116 tāgādhāri *kṣatri jāta* 626
117 namāsinyā matawāli 634

118 māsinyā matawāli 640
119 chiṭo hālanu naparnyā. 644
120 chiṭo hālanu parnyā 647
121 rāja-khata lāgnyā hāḍa-nātā-bāheka aru sanahe-mā karaṇi garnyā-ko ain 650
122 hāḍa-nātā-kā besyā bhayākā-ko karaṇi garnyā tāgādhāri ko 653
123 ai namāsinyā-ko 659
124 ai māsinyā-ko. 662
125 ai. pāni nacalanyā-ko. 665
126 gosawārā-ko 668
127 besyā swāsni-ko garbha 673
128 jhagariyā swāsni-ko karaṇi garnyā. 676
129 kamāri swāsni rākhanyā-ko. 679
130 gupti besyā-ko karaṇi garnyā-ko 682
131 polāhā-ko. 686
132 jabarjasti-ko 691
133 jabarjasti-ko 699
134 jāri-ko 709
135 pardesa jānyā-ko jāri garnyā-ko 717
136 phalānā-sita bigryā bhaṃnyā 721
137 teśro pari karṇi garnyā. 725
138 cautho-dekhi ubho pari. rākhyākā-ko jāri garnyā 727
139 māsinyā jāta-ko jāri garnyā 732
140 jāri-ko phuṭakara. 736
141 swāsni-kā mukha-le mātra bhani jāra kāṭanyā-ko 748
142 āsā-rāḍi-ko karaṇi garnyā-ko 750
143 jātak-mārā-ko. 752
144a pācuke garnyā 754
144b pācuke 756
145 jāta ḍhāṭi bihā garnyā 758
146a misākhat namāsinyā-ko. 760
146b misākhat-ko 767
147a māsinyā newāra jāt-ko misākhat-ko 778
148 ghaṭi-baḍhi jāta-kā karaṇi garnyā upādhyā-ko 783
149 ai. karaṇi garnyā rajapūta-ko 786

150 ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā jaisi-ko 789
151 ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā parbatyā tāgādhāri-ko 791
152 ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā debabhāju gaihra-ko. 794
153 aiṃ karaṇi garnyā dasanāma gaihra-ko 796
154 aiṃ karaṇi garnyā namāsinyā-ko. 798
155 aiṃ. karaṇi garnyā māsinyā-ko 800
156 aiṃ. karaṇi garnyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-ko. 802
157 ghaṭi-baḍhi chiṭo hālanu parnyā 804
158 pāni nacalnya jāta-ko karaṇi garnyā-ko 806
159 ghaṭi jāta-mā milchu bhani jānyā-ko 813
160 kulu-ko. 814
161 chiṭo hālanu naparnyā-ko 815
162 pāni nacalanyā ghaṭi-baḍhi jāta-ko 818
163 kamārā-ko karaṇi 823
164 bādhā-ko karaṇi. 832
165 paśu-karaṇi 834
166 gāḍa-mārā-ko 837
167 madhyesa-ko 842

TEXTE

CHAPITRES 87-167

87 madapān. achuti.

[A460] [B<317-336>[1]]

§1 pāni nachunyā jāta-le jā̃ḍa raksi khāi bauhlāyākā belā-mā. āphu-bhandā cokhā jāta-kā ghara-bhitra pasi choi diyo ra. māla kharāba bhayo bhanyā. bigryākā māla-ko bigo bharāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

§2 kṛstān musalmān kāmi sārki damai gaihra pāni nacalanyā jāta ra. choi chiṭo-smet hālanu parnyā jāta-le choyāko anāja-mā. usinyāko ra. bhuṭyāko-bāheka. aru kuṭyā-pihnyā choḍāyāko[2] anāja gaihra bhayo pāni-paryā-bāheka-ko kāco māchā māsu bhayo tamākhu bhayo attara phulela gulāph pāni gaihra khusabai āunyā kuro bhayo masālā gaihra bhayo. sugaṃdha āunyā phala-phula cija bastu gaihra choyāko hawas. in-kā ghara-bhitra rākhyāko hawas. biṭulo[3] hudaina. eti kurā inheru-le choyāko ina-lāi nachoi alaga basi khāna huṃcha khānyā-lāi patiyā pani garnu pardaina. daṃḍa pani hudaina.

§3 pāni nacalanyā jāta ra. choyā chiṭo-smet hālanu parnyā jāta-le choyākā māṭā-kā bhāḍā-mā pāni paryāko biṭulo huṃcha. pāni naparyāko māṭā-ko bhāḍo biṭulo hudaina tesai śuddha huṃcha. kāṭha-kā bhāḍā ciniyā bhāḍā botala sisi choyākā dhoi pakhāli[4] sukhyā-pachi cokho huṃcha.

§4 tāgādhāri jāta gaihra-lāi kasai-le jāḍa kukhuro. gāi bhaisi-ko māsu gaihra abhakṣa kuro khāyo bhani polyo robakāra gardā sābita bhayo bhanyā. khānyā-le jāni khāyāko rahecha bhanyā bhāta-bāheka garī dinu. bhora-mā khānyā-lāi prāyaścitta garāi dinu. polāhā-le polyo sābita garna sakena bhanyā. testā polāhā-

---

1. Lacune dans le MsB, ce manuscrit devait compter 25 articles puisque les articles 26-29 figurent dans l'additif ; le MsA comprenait à l'origine 11 paragraphes, les articles 12-14 ont été ajoutés en fin de chapitre, 15-22 sur les p. 422-423.
2. ND.203a, *choḍāunu,* 'To free, extricate... take the grain out of a maize pod, to shell...'.
3. ND.442a, 'Impure, defiled'.
4. ND.356b, *pakhālnu,* 'To wash, clean, cleanse, rinse with water'.

lāi 11 mainhā kaida garnu. rupaiyā tircha bhanyā aru-ko dobara mainhā-kā 10 rupaiyā li choḍi dinu.

§5 pāni nacalanyā jāta ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā hāta-ko usinyāko bhuṭyāko polyāko aṃna gaihra kasai-le khāyo bhanyā auwala-lāi 2 doyaṃma-lāi 1// sīma-lāi 1 cahāra-lāi // rupaiyā-kā dar-le dharmādhikāra-lāi godāna dilāi prāyaścitta garāi dinu.

[A461]

§6 kasai-le pāni ra. pāni paryāko bastu pāni nacalanyā jāta choi chiṭo-smet hālanu parnyā jāta ra. sugura-le choyāko dekhyo kasai-lāi nakahi dabāi rākhyo ra. tāgādhārī jāta-le tehi bastu khāyā-pachi jāhera garyo bhanyā. thāhā pāi dabāunyā-lāi 10 rūpaiyā daṃḍa gari li. bhora-mā khānyā-lāi // godāna li prāyaścitta garāi dinu. śuddha huṃcha.

§7 pāni-bāheka bhayāko ra. pāni nacalanyā jāt choi chiṭo-smet hālanu parnyā jāta gaihra kasai-le. āphnā hāta-ko bhāt. pāni khuwāi. arkā-lāi. bhora-mā pāryo bhanyā. māsinyā jāta rahecha bhanyā māsi dinu. namāsinyā jāta-le bhayā. swāsni bhāi chorā-ko aṃsa ra. chorī-ko. bihā kharca para sāri. us-ko aṃsa sarbaswa gari. basyākā gau sahar-bāṭa nikāli dinu.

§8 kasai-le tāgādhārī jāta-kā ghara-mā jabarajasti-sita jāḍa kukhuro sugura huli diyo ra. merā ghar-mā phalānā-le jāḍa kukhurā sugura huli diyo bhani tāgādhārī kasai-le karāyo bhanyā ghara-mā jāḍa kukhuro huli dinyā-lāi 5 rūpaiyā. sugura huli dinyā-lāi 10 rūpaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. huli dinyai-bāṭa 1 rūpaiyā li ghara śuddha garnā-lāi ghara-kā dhani-lāi dilāi dinu.

§9 jyū-kā rakṣā-nimitta aukhadhi-mā paryāko-bāhek ambal garī. bhāga aphima caras khānyā-lāi 10/10 rūpaiyā daṃḍa garnu. pherī pani khāyo bhanyā jati palṭa pakrincha uti pherā 10/10 rūpaiyā daṃḍa garnu.

§10 cāra barṇa chatisai jāta-kā swāsni-haru sutkyārī hudā nāla kāṭanyā aru swāsni-haru kohi rahenachan athabā paryo bhanyā

pāni nacalanyā jāta-le pāni calanyā jāta gaihra-kā bālakha-ko nāla kāṭana huṃcha. chuta lāgnyā kurā nachuwāi ghara-bhitra pasi nāla kaṭāyā-mā khata lāgdaina prāyaścitta pani pardaina. ghara cokhyāuna pani pardaina nuwārana-le śuddha huṃcha. upallā jāta-le achuti choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā bālakha-ko pani nāla kāṭana huṃcha upa=llā [A462] jāta-le snāna garī śuddha huṃcha. daṃḍa prāyaścitta kehi pardaina. āphnā lognyā-le bālakha-ko nāla kāṭana huṃcha. khata lāgdaina. kohi nabhayā āphai sutkyārī-le pani nāla kāṭana huṃcha.

§11 sahara gāu-haru-kā ṭola-mā sāla-nāla-smet-kā bālakha phalyāko dekhiyo bhanyā adālat ṭhānā amāla-bāṭa tesa ṭola-kā bidhabā stri ra. lognyā pardesa gayākā sadhabā stri-haru-mā suḍhyāni[5] lāi laigī tes-kā tajabīja-le aṃga herna lāunu. aṃga herna khojadā jauna strī-le herna nadi jabarajasti garna lāgī bhanyā. tes stri-ko aṃga jabarajasti-saga swāsni-lāi herna lāi[6] choḍi dinu khata lāgdaina.

§12[7] tāgādhāri jāta gaihra kasai-le āphu-le ghara-mā banāi hawas. aṃta-bāṭa lyāi hawas. aṃta gai hawas jāni jāni jāḍa raksi khāi. āphnā bhatāhā-lāi. smet bhāta-mā borecha bhanyā. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhiki namāsinyā matuwāli śudra jāta-mā milāi dinu. bhatāhā-lāi bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā sarbaswa hudaina. janai mātra jhiki namāsinyā matawāli jāta-mā milāi chāḍi dinu.

§13 tāgādhāri lagāyet pāni calanyā cokhā jāta-kā[8] khānu pinu gari basyākā chiḍi bhai ghara-mā ra aru ghara-kā talā coṭā-mā[9]

---

5. Cf. ND.611a, *sũḍini* (id. *sũḍi*, 'The name of a caste in the ṭarai, who distil and sell spirituous liquor); the wife of a *sũḍi* often employed as a midwife or nurse'. Cette fonction de sage-femme explique pourquoi elle est chargée d'examiner les femmes (veuves ou dont le mari est en voyage) soupçonnées d'avoir abandonné un enfant dont elles auraient accouché en secret.
6. On notera que *lāi* n'est pas employé ici comme post-position, mais en tant qu'absolutif de *lāunu* : « après avoir chargé (une sage-femme) d'examiner (*herna*) de force... ».
7. MsA, changement de main.
8. MsA, *jātaka* !
9. ND.184a, *coṭo*, 'Floor'.

kasai-le choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-lāi laigayecha bhanyā *laijānyā-bāṭa*[10] chuta lāgnyā bastu-ko bigo bharāi laijānyā jānyā duwai janā-bāṭa 5/5 rupaiyā daṃḍa gari ghara cokhyāuni patiyā garāi dinu.

§14 tāgādhāri lagāyet pāni calanyā gaihra cokhā jāta-le khānu pinu gari basyākā chiḍi bhai ghara-mā ra aru. ghara-kā tala coṭā-mā choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le jāni jāni pasecha bhanyā chuta lāgnyā bastu-ko bigo bharāi 5 rupaiyā daṃḍa gari ghara cokhyāuni patiyā garāi dinu.[11]

daphe madapāna achut-ko[12]

[A422]

§15 tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawāli jāta. kasai-le tāgādhāri jāta kasai-lāi jāni jāni jabarajasti gari bā. usai jāḍa raksi gaihra jāta jānyā kuro ra abhakṣa khuwāyecha bhanyā aina-bamojīma-ko aṃsa sarbaswa gari yeka 1 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā diyā lī chāḍi dinu. māsinyā jāta-le khuwāyecha bhanyā sarbaswa gari māsi dinu. bhora-mā khānyā ra jabarajasti pari khānyā-lāi patiyā dinu. khānyā tāgādhāri-le jāta ḍhāṭi[13] khāyecha bhanyā. thāhā napāi khuwāunyā-lāi bāta lāgdaina. khānyā-lāi jāta-patita gari. namāsinyā sudra jāta-mā milāi dinu. patiyā pāudaina.

§16 tāgādhāri jāta namāsyā matawāli jāta kasai-le namāsinyā matawāli jāta-lāi jāni jāni jabarajasti gari bā. usai jāta jānyā kuro ra. abhakṣa khuwāyecha bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiñā natiryā aina-bamojīma kaida garnu. māsinyā jāta-le khuwāyecha bhanyā māsi dinu. bhora-mā khānyā ra jabarajasti pari khānyā-lāi. patiyā dinu. khānyā namāsinyā jāta-le jāta ḍhāṭi

10. MsA, *kāk.*, le texte est ajouté sous la dernière ligne du paragraphe.
11. MsA, il est noté au bas de la p. 462 du MsA, *esa-ko pachillā aina 422 - mā chan*, « les articles qui suivent se trouvent [page] 422 ».
12. MsA, p. 422, apparemment de la même main que les articles 12-14 : le scribe a utilisé le premier espace disponible, quitte à revenir en arrière.
13. MsA, *dhāti* !

khāyecha bhanyā khuwāunyā-lāi bāta lāgdaina. khānyā-lāi jāta-patita garāi dinu.

§17 tāgādhāri jāta namāsinyā. māsinyā matuwāli jāta kasai-le māsinyā matawāli jāta-lāi jāni jāni jabarajasti gari bā usai jāta jānyā kuro ra. abhakṣa khuwāyecha bhanyā 25 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojīma kaida garnu. bhora-mā khānyā ra. jabarajasti pari khānyā jāta-kā rita-ko patiyā-le śuddha huṃchan. khānyā-le jāta ḍhāṭi[14] khāyecha bhanyā. khuwāunyā-lāi bāta lāgdaina. khānyā-lāi jāta-patita garāi dinu.

§18 tāgādhāri jāta namāsinyā. māsinyā matuwālī jāta choi chiṭo hālanu naparnyā jāta kasai-le chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-lāi jāni jāni jabarajasti gari bā. usai jāta jānyā kuro ra abhakṣa khuwāyecha bhanyā 12// rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojīma kaida garnu. bhora-mā khānyā ra. jabarajasti pari khānyā-le jāta-ko rīta gari śuddha huṃchan. khānyā-le jāta ḍhāṭi khāyecha bhanyā. khuwāunyā-lāi bāta-lāgdaina khānyā-lāi jāta-patita garāi dinu.

§19 tāgādhāri jāta namāsinyā. māsinyā matuwāli jāta choi chiṭo hālanu naparnyā jāta chiṭo hālanu parnyā jāta-le chiṭo hālanu parnyā jāta-lāi jāni jāni jabarajasti gari bā usai jāta jānyā kuro ra abhakṣa khuwāyecha bhanyā 6/ rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. bhora-mā khānyā ra jabarajasti pari khānyā-le jāta-ko rita gari śuddha huṃcha. khānyā-le jāta ḍhāṭi khāyecha bhanyā. khuwāunyā-lāi bāta lāgdaina khānyā-lāi jāta-patita garāi dinu.

[A423]

§20 choyā chiṭo hālanu *na*parnyā[15] pāni nacalanyā jāta-le tāgādhāri jāta ra namāsinyā matawāli jāta-lāi jāni jāni jabarajasti gari bā. usai jāta jānyā kuro ra. abhakṣa khuwāyecha bhanyā. khuwāunyā loganyā swāsni mānisa jo ho. testā namāsinyā jāta-le bhayā 3 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā ḍabala diyā li chāḍanu. māsinyā jāta-le bhayā. 1// barkha kaida gari. māsi dinu.

14. MsA, *dhāti* !
15. MsA, ajouté au dessus de la ligne.

māsinyā matuwāli jāta-lāi. khuwāyāko bhayā. khuwāunyā namāsinyā jāta bhayā. 1// barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabala diyā linu. māsinyā jāta-le bhayā. māsi dinu. bhora-mā khānyā-lāi. patiyā dinu. khānyā-le jāta ḍhāṭi khāyecha bhanyā. khuwāunyā-lāi bāta lāgdaina. khānyā-lāi jāta-patita gari dinu.

§21 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le. tāgādhāri jāta namāsinyā māsinyā matawāli jāta gaihra-lāi jāni jāni jabarajasti gari bā. usai jāta jānyā kuro ra abhakṣa khuwāyecha bhanyā khuwāunyā loganyā swāsni jo ho tes-lāi. 3 barkha kaida gari māsi dinu. bhora-mā khānyā ra. jabarajasti pari khānyā-lāi patiyā dinu. chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā-lāi khuwāyecha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa garnu. khānyā-le jāta-ko rita gari śuddha huṃchan. khānyā-le jāta ḍhāṭi khāyecha bhanyā jāta-patita gari dinu. khuwāunyā-lāi bāta lāgdaina.

§22 arkā-kā ghara-bhitra jāta jānyā kuro ra nakhānya [a]bhakṣa[16] laigi kasai-le rākhecha ghara-kā mānisa-le thāhā napāi bhora-mā khāyechan. bhanyā jāta jānyā kuro ghara-bhitra rākhanyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari. thāhā napāi bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu.

§23[17] tāgādhāri lagāyet pāni calanyā cokhā jāta kasai-le pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-sita jāni jāni pāni hālyāko hawas pānī nahālyāko hawas. ekā-hukkā-mā tamākhu khāyecha bhanyā 20 rūpaiyā daṃḍa gari 2// rūpaiyā godāna li patiyā dinu. inai jāta.-sita saṃga basi pāni hālyāko āphnā hukkā-mā tamākhu khānyā-lāi 5 rūpaiyā daṃḍa gari 1 rūpaiyā godāna li patiyā dinu. bhora-mā khānyā-lāi bhora-ko patiyā dinu. pānī nahālyāko āphnā hukkā-mā saṃga basi khāyecha bhanyā patiyā pardaina.

§24 phalānā-le jāta jānyā [a]bhakṣa khāyo bhani kāgaja-smet. lekhi diyo pachi sābita garna sakena bhanyā jāta jānyā kuro polanyā-kā aina-bamojīm. sajāya garnu. kāgaja lekhyāko rahenacha bhanyā. gāli garyāko ṭhaharcha testā-lāi 10 rūpaiyā daṃḍa garnu.

---

16. MsA, *bhakṣa*.
17. Les articles 23-25 sont reproduits à partir du texte édité par le KNM.

§25 tāgādhāri jata namāsinyā māsinyā gaihra. pāni calanyā. cokhā jāta-le kāmi sārki damai bādi[18] gāinyā gaihra choyā chiṭo hālanu. parnyā jāta-le. choyāko māsu.-mā. poli pāni naparyāko māsu kasai-le nakhānu. khāyecha bhanyā. khānyā-lāi 5 rūpaiyā daṃḍa gari 2//. rūpaiyā godān. li prāyaścitta garāi dinu. jāta jādaina.

Add. MsB : madapāna-ko.

[B+27]

§26 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le choyākā khāyākā hukkā-mā tāgādhāri jāta namāsinyā matuwāli jāta māsinyā jāta pāni nacalanyā jāta kasai-le bhora-mā tamākhu khāyecha bhanyā bhora-mā khānyā-lāi daṃḍa pardaina 1 rupaiyā godāna li bhor-ko patiyā garāi dinu khuwāunyā-le jāni jāni khuwāyecha bhanyā. tāgādhāri namāsinyā māsinyā matuwāli gaihra pāni calanyā cokhā jāta-lāi khuwāunyā-lāi 20 pāni nacalanyā-mā chiṭo hālanu naparnyā-jāta-lāi khuwāunyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu.

§27 tāgādhāri lagāyet pāni calanyā jāta ra. pāni nacalanyā jāta choyā chīṭo hālanu parnyā jāta-le bāri bagaichā-ko hawas bana-ko hawas ekā rukha-kā phalaphula ṭipi khāyā-mā āphu-le chāta-chuta nagari rukha-mā caḍhi hawas bhai-bāṭa[19] ṭipi hawas ekā hāgā-mā euṭā-le ekā hāgā-mā euṭā-le ṭipi khāyāko ṭhaharyo bhanyā. daṃḍa pani hudaina patiyā pani garnu pardaina.

§28 brāhmaṇa lagāyet tāgādhāri namāsinyā māsinyā gaihra pāni calanyā jāta ra pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le sāghu phaṭkyā[20] tardā-mā bhayo ḍuṃgā tardā-mā bhayo jamin-mā ṭāsiyākā phalaicā-mā[21] bastā bhayo chāta-chuta nagari alaga alaga hiḍyā basyā āyā-mā chuta lāgdaina. patiyā garnu pardaina. daṃḍa pani hudaina.

---

18. ND.429b, *bãdi*, 'Makers of drums (this caste ranks below the *damāi*)'.
19. Entendre *bhuĩ-bāṭa* « à partir du sol ».
20. ND.400b, *phaṛke*, 'Small bridge made of two bamboo poles'.
21. ND.402b, *phalaĩcā*, 'Platform ; rest house consisting of a platform with a roof over it but without walls'.

§29 kasai-le āphu bhaṃdā ghaṭi bhāta nacalanyā jāta-kā hukkā-mā thāhā napāi bhora pari tamākhu khāyecha bhanyā // āṭha ānā li bhora-ko purji gari dinu. dharmādhikāra-le pani āṭha ānā // li najik-ko 1 tirtha garāi bhora-ko patiyā gari dinu.

88 phakira-sita muḍinyā

[A463][B <317-336>[1]]

§1 jogi saṃnyāsi bairāgī nānaka udāsi jaṃgama sebaḍā gaihra bhekha-haru-le kasai-kā 12 barkha-dekhi udho-kā karma calyā nacalyākā chorā chori-haru-lāi phulyāi hawas. cori laigī jabarajasti-sita. muḍecha. muḍinyā-kā bābu dājyū-bhāi kākā māwali najīka-kā. nātādāra-haru-le adālat ṭhānā amāl-mā phiryāda garna āyā bhanyā. arkā-kā chorā chori laigī muḍanyā-lāi ramatā-le[2] muḍyāko rahecha bhanyā. muḍi desa nikālā gari dinu. maṭhadhāri-le muḍyāko rahecha bhanyā tes-ko maṭha khosi. arkā mahaṃta-lāi thāmi 3 barkha kaida garnu. gharbāri-le muḍyāko rahecha bhanyā sarbaswa gari 3 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā tircha bhanyā li chāḍī dinu sarbaswa hunyā. us-kā iṣṭa-mitra-haru-le kaida-kā rupaiyā tiri diṃcha bhanyā li chāḍi dinu karma nacalyākā loganyā-lāi. muḍyāko bhayā pani. patiyā garāi. āphnā jāta-mā āucha bihā nabhayākī. rajaswālā nabhayākī. karaṇi-mā pani nacukyākī rahīcha bhanyā yastā swāsni-lāi pani patiyā di. āphnā jāta-mā mildā kuṭumba-le bihyā garnu huṃcha bhāta-mā calchan.

§2 jogi saṃnyāsi bairāgī-haru kasai-le. arkā-kā bihā gari lyāyākā diyo kalasa pujī lyāyākā manomāna-saṃga lyāyākā swāsni-haru-lāi. muḍyā bhanyā testā-lāi pakrī muḍi desa-nikālā gari dinu. muḍīyākā swāsni-le muḍīyā-pachi aru-kā hāta-ko bhāta khāyākī rahīnacha. anta bigryākī rahīnacha bhanyā patiyā prāyaścitta garāi jāta-mā milanu. poila gayākī rahicha bhanyā paihle karaṇi linyā jo ho ṭhaharāi jāra hāṃnyā jāta-le jāra hānnu jāra nahāṃnyā jāta-le adālata ṭhānā. amāl-mā nālisa garnu ra. wāhā-bāṭa aina-bamojim daṃḍa garnu.

§3 kasai-kā 16 barkha-dekhi mani-kā kaṃnyā ra sadhawā bidhawā swāsni-lāi kohi saṃnyāsi bairāgī-haru-le lalāi phakāi

---

1. La lacune du MsB prend fin p. 337, pour le dernier article du chapitre.
2. ND.530a, *ramtā*, 'A wanderer, a vagabond; ... *ramtā jogi* a wandering ascetic'.

muḍi gāu sahara-bāṭa nikāli desa-tira laijāna lāgyo bhanyā tesa swāsni-kā dhani-le. adālat ṭhānā. amāla-mā jāhera garnu wāhā-bāṭa testā jogī saṃnyāsi bairāgī-lāi pakrī 1 barkha kaida garī desa nikālā gari dinu. 16 barkha nāghyākā bidhawā swāsni āphnā khusi rāji-sita muḍīyākā rahyāchan bhanyā. khata lāgdaina.

[A464]

§4 muḍinyā swāsni-le guru-kā hāta-ko bhāta khāyāko rahecha bhanyā jasa dina poila jāṃche. tesa dina āphnu jāra ṭhaharāi hānnu. phakirai-kā dharma-mā rahyākī. poila pani gayākī chaina. yastai gari janma gumāuchu bhani basi bhanyā. swāsni-ko khusi yastā swāsni-ko bhāta nakhāi karaṇi garcha bhanyā pani phakirnī bhaicha yas-ko karaṇi linna bhani chāḍacha tāpani loganyā-ko khusi.

[B337]

§5 jogi saṃnyāsi bairāgi nānaka udāsi jaṃgama sebaḍā gaihra bhekha-haru-le kasai-kā 11 barkha ubho-kā 16 barkha-samma-kā bihā bratabaṃdha bhayākā chorā chori laigi. muḍecha ra. tes-kā bābu āmā dājyū bhāi māwali. ~~nagica~~najika-kā nātādāra. karāuna āyāo bhanyā karma nacalyākā-lāi. muḍyāko rahecha bhanyā āphnā jāta-mā rahaṃchan. 12 barkha-dekhi ubho[3] karma calyākā-le. malāi cheki thuni jabarajasti gari muḍyo guru-kā hāta-ko bhāta khāyāko chaina bhani 35 dina-kā myāda-bhitra karāuna āyo robakāra gardā bhāta khāyāko ṭhaharena bhanyā. prāyaścitta pāucha[4] 12 barkha udho-ki swāsni mānisa-lāi muḍi karaṇi pani garyāko rahecha bhanyā. testi swāsni-lāi patiyā pāudina. nadinu. 12 barkha ubho-kā lognyā swāsni-le āphu muḍi bhāta-smet khāyāko rahecha bhanyā testā-lāi. bhāta-ko prāyaścitta ~~hudaina~~ pāudainan jaunā jāta-mā muḍiyākā hun. uhi jāta huṃcha~~n~~. patiyā dinu par*nyā-lāi*

3. MsB, *udho* !
4. MsB, *pāuche* ?

patiyā[5] didā auwala-lāi 5 doyama-lāi 4 sima-lāi 3 cāāhāra-lāi 2 rupaiyā godāna li- dharmādhikāra-le- patiyā ~~gari~~ dinu.[6]

5. MsA, texte original effacé et corrigé en petits caractères.
6. Dans le MsA, le scribe a reproduit par erreur le premier paragraphe de ce chapitre à la suite du §5. Dans la marge apparaît la mention *dohoro* « répétition ».

89 dharmādhikār-ko

[A466][B339]

§1 upādhyā brāhmaṇa rajapūta jaisi kṣatri gaihra tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli gaihra māsinyā matawāli gaihra jāta- *iuropiyena jāta musalamāna- jāta choyā chiṭo*[1] hālanu naparnyā pāni nacalanyā ~~gaihra~~ jāta gaihra choyā chiṭo hālanu parnyā ~~pāni nacalanyā gaihra~~ jāta gaihra-le gorkhā-rāja-bhara muluk-mā go-badha garnā-bāheka aru āphnā kula-le gari āyā-bamojima- āphnā āphnā jāta-mā āphnā majhapa-kā dharma hunyā kāma kurā sabai-le garnua huṃcha- eyasa kurā-mā kasai-le risa nagarnu eyastā kurā-mā risa rāga- jhagarā bhai kacahari-mā karāuna āyā bhanyā- arkā-kā majhapa-lāi khalala hunyā kurā garna āunyā-lāi 100 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. jhagarā bhai jyāna marecha bhanyā māarnyā kāṭinyā- jāta bhayā jyāna-ko badalā jyāna linu- nakāṭinyā jāta bhayā aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

§2 upādhyā brāhmaṇa lagāyeta tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawāli jāta māsinyā jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā-kā karṇi-ko bebhicāra bhai bhora-mā bhāta pāni-mā paryā-mā mokhya purji linyā-lāi- adālata ṭhānā amāla-bāṭa bhora-ko patiyā garāi dinu pardā awal-lāi 2 doyama-lāi 1// sima-lāi 1 caāhāra-lāi // -kā dar-le dastura li dharmādhikāra-lāi purji gari dinu.

§3 dharmādhikāra-bāheka aru kasai-le bica-mā patiyā diyo bhanyā 1// barkha kaida garnu- patiyā dinyā matalaba mātrai dinyā-lāi 1 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā ḍabala-kā hisāba-le diyā li chāḍi dinu.

§4 dharmādhikāra-le patiyā didā bhora-ko mātraia patiyā dinu- jāni jāni parnyā-lāi sarkāra-ko hukuma ra. mukhatiyār-ko marji bhayo bhanyā ra. aina-mā patiyā nadinu- bhanyākā-lāi- hukuma ra- marji bhayo bhanyā lālamohaora daskhata garāi li patiyā dinu. jāni jāni patiyā nadinā-*lāi*[2] binā lālamohaora

---

1. MsB, original effacé et réécrit en petits caractères.
2. MsA, ajouté au dessus de la ligne.

daskhata-le patiyā diyo bhanyā mukhya dharmādhikāra-lāi 500 rupaiyā daṃḍa garī dharmādhikārī kāma jhiki dinu. kārindā-haru-le garyāko rahecha bhanyā kārindaiā-lāi. 50 rupaiyā daṃḍa garī khosi dinu.

[A467]

§5 jāta-bhāta jānyā birā garnyā-lāi aina-le pāni-ko patiyā dinu bhaṃnyā lekhiyākāo kurāo-mā[3] aina-bamojima-ko bābpati-lāi sajāya sarbaswa jaribānā nagarikana pāni-ko patiyā dinyā mokhya hākima-lāi 40 rupaiyā jaribānā garnu. bābati-lāi aina-bamojima sajāya garī sakyā-pachi mātrai pāni-ko patiyā dinu bhani aina-mā lekhiyākā-lāi patiyā dinu.

[B340]

§6 aḍā gauḍā adālata ṭhānā amāla-kā hākima ḍiṭṭhā bicāri amāli dwāryā kasai-le tāgādhāri jāta-ko aghi-kā hākima-le bhāta nacalanyā ṭhaharāi bhāta-bāheka garyākā-lāi jāla-sājai gari bā- aghi-*kā*[4] kāyelanāmā jamānabaṃdi dabāi eyas-ko bhāta calanyā rahecha bhaṃnyā jhuṭṭo kāgaja garī- sarkāra nasādhi bhāta calāyāko rahecha[5] ra kuro bujhdā aghi-kā hākima-gaihra-le garāyāko kāyelanāmā jamānabaṃdi sadara ṭhaharyo bhāta nacalanyai ṭhaharyo bhanyā- bhāta calāunyā-mā kacahari-kā hākima dwāryā[6] jo ho usa-le bhāta khāyāko rahenacha bhanyā jāta jādaina- 500 rupaiyā daṃḍa garī- chāḍi dinu. bhāta calāi āphu-le smeta khāyāko rahecha bhanyā 500 rupaiyā daṃḍa garī janai jhiki jāta-bāheka garī chāḍi dinu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§7 kohi ijjata-ko thāhā narākhanyā garnyā nagarnyā kurā-ko pani bicāra nabhayākā khānyā nakhānyā kurā-ko pani khabara rākhana nasakanyā gari bauhlāyākā mānisa-le abhakṣa kuro kehi

---

3. Le MsB manifeste ici une belle indifférence à l'égard de l'oblique ; on en trouvera d'autres exemples dans ce chapitre où le scribe a commis un nombre inhabituel d'erreurs et de négligences.
4. MsB, ajouté en petits caractères.
5. MsA, *rahicha*, la forme féminine n'est en rien justifiée !
6. MsB, *dvāyā* !

khāyo bhanyā ra. achuti jāta kasai-kā hāta-ko ra. āphu-bhaṃndā ghaṭi jāta kasai-kā hāta-ko khāyecha bhanyā tesa-lāi buddhi ṭhekān-mā āyā-pachi awala-lāi 5 doyama-lāi 4 sīima-lāi 3 cāāhāra-lāi 2 rupaiyā-kā dara-le dharmādhikāra-lāi godāna dilāi prāyaścitta garāi dinu.

§8 āphnā munāsiba-le duḥkha-le biraha-le marchu bhani phālahālanyā[7] serinyā hatiyāra ropanyā pāso lāunyā bikha gaihra marinyā kuro āphai-le khānyā-lāi auskhadhi gardā bācyo bhanyā gakṣa anusāra. eyaka ānā-dekhi-māthi 2 rupaiyā-samma dharmādhikāra-lāi godāna dinu una-le patiyā prāyaścitta garāi dinu. eyastā-lāi amāli-ko khata lāgdaina.

[A468]

§9 birāā gari kāṭinyā jhuṃḍinyā marchu bhani apahatyā garii jhuṃḍinyā āphai-le hatiyāra calāi marnyā gaṃgā bhira ināra chānā khāḍi-mā phālahālanyā jahara bikha khānyā yastoā apahatyā *garii*[8] marnyā ra pāni nacalanyā jāta-kā hāta-bāṭa marnyā-ko dharmādhikāra-ko dastura. awala-lāi. 1 doyama-lāi // sima-lāi ra. cahāra-lāi / godāna para sārii amāli-kā jimmā dilāi chorā-bhāi gotiyā-haru-le krii̥yā garnu.

§10 sarkāra-bāṭa jyū-ko badalā jyāna li māriyākā-lāi una-kā bhāi chorā-gotiyā-haru-le sata-gati garna pāunyā huṃū bhani bhanna āyā bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa purji garāi dinu. dharmādhikāra-bāṭa pani prāyaścitta-ko patiyā di kāja-kṛyā garna dinu. gakṣa-anusāra eyaka ānā-dekhi ubho 2 rupaiyā-samma li patiyā garii dinu.

[B341]

§11 hāḍa-mā nātā-mā āphu-bhaṃdā ghaṭi[9] jāta-mā pāni nacalanyā jāta-mā chiiṭo hālanu. parnyā jāta-mā karaṇii bhai bhayo bhāta pāni khāi bhayo jāta-bhāta-pāni-bāṭa patita bha*yākā kohiī mā*nisa[10] maryā ra. un-kā bhāi-chorā-bhatijā-haru-le patiyā

7. MsB, ajouté en petits caractères.
8. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
9. MsA, *ghaṭhi* !
10. MsB, texte original effacé et remplacé en petits caractères.

pāyā kāja-kṛyā gardā hũ bhani bhanna āyā bhanyā kṛyā-śuddha bhaṃnyā bihorā-ko patiyā garāi dinu.

§12 kasai-le nātā-gotra āphu-bhaṃndā kama jāta ~~pāni nacalanyā~~ choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-mā bigri bhayo āphu-bhaṃndā ghaṭi[11] jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāi bhayo jāta-patita bhayākā mānisa maryā bhanyā testā-ko kṛyā-śuddha-ko patiyā nagarii kṛyā garnyā-lāi ra. garāunyā-lāi 5/5 rupaiyā daṃḍa gari awal-lāi 2 doyama-lāi 1 sima-lāi // cāhāra-lāi / li dharmādhikāra-bāṭa bhāta-pāni-ko patiyā dinu.

§13 kohi lognyā swāsni-le kasai-ko jyāna māryāko ra. jātak māryāko rahecha aghi thāhā napāi pachi jāhera *bhayo*[12] bhanyā testā pātaki-kā hāta-ko bhora-mā khānyā ~~-lāi~~ bhāi bhatāhā gaihra-lāi awal-lāi. ~~2~~ 3// doyama-lāi 1/// sima-lāi ///2 cahāra-lāi /3 kā dar-le godāna li dharmādhikāra-le bhāta-pāni-ko patiyā gari dinu.

[A469]

§14 dāmala bhayākā kāṭiyākā patita bhai janai jhikiyākā achuti jāta-mā karaṇi gari bhāta-pānī bāheka bhayākā ra. usai jāta-mā milāyākā mānisa maryā bhanyā us-kā bhāi-chorā-chori baṃsa kasai-le in-ko kri kṛyā-śuddha-ko patiyā pāyā kri kṛyā gardā hũu bhaṃṃna āyā bhanyā awala-lāi 5 doyama-lāi 4 sima-lāi 3 cāhāra-lāi 2 rupaiyā-kā dar-le godāna li kri kṛya-śuddha-ko patiyā garāi dinu.

§15 arkā-ko karaṇi bhāta patari-ko[13] bihorā nabujhi bhāta pāni kāḍhyo pachi saṃkā-ko beihorā napuryāi risa-le polyāko ṭhaharyo bhanyā polanyā-lāi 11 maihnā-samṃma jhelakhānā-mā kaida garnu. kaida-kā rupaiyā tirchu bhanyā pani eyastā-lāi rupaiyā li nachāḍanu. kaida garnu. polanyā-le bhanyā saṃkā-ko beihorā puryāi polecha robakāra gardā karaṇi-mā bhanyā kāyela garna sakena bhatāhā-le bhāta khānyā ṭhaharyo bhanyā polanyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā tirena bhanyā aina-

11. MsA, *ghati* ! (et cf. n. 9).
12. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
13. ND.361b, s.v. *patari*[2], 'Wanton, unchaste'.

bamojima kaida garnu. polāi-māgnyā-lāi prāyaścitta pardaina jātai-mā milacha.

§16 tāgādhāri jāta gaihra kasai-le muḍinyā karma gari muḍi namāsinyā śūdra jāta-mā milāi pāni-ko patiyā diyākā mānisa-kā bibāhitā swāsni-bāṭa hawas aru swāsni *lyāi usa-bāṭa janmyākā*[14] hawas eyastā-kā saṃtāna-ko nuwārāna pāsni bihā kāja-kṛyā gardā-mā brāhmaṇa-le namāsinyā śūdra jāta-kā saraha-ko karma garāi dinu. pāni-ko patiyā nabhayākā-ko karma kehi nagarāunu pāni nacalyākā-ko karma garāunyā brāhmaṇa-lāi ra. karma garnyā[15] jajamāna-lāi 5/5 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā 1/1 *maihnā*[16] kaida garī chāḍi dinu.

[B342]

§17 pātaki-haru-lāi pāni-ko patiyā didā aina-mā pāni-ko patiyā nadinu bhani lekhiyākā hāḍa-nātā-kā khata-mā ra choi chiṭo hālanu parnyā jāta-sita karaṇi bhai inai-kā hāta-ko bhāta pāni khāi usai khata-mā muḍiyākā pātaki-kā hāta-ko pāni caldaina. eyati-lāi patiyā nadinu. eyati kalaṃ bāheka aru kurā-mā muḍiyākā mānisa pātaki śūdra huṃchan. pāni calcha bhāta-ko patiyā pāudainan. in-lāi pāni-ko patiyā didā auwal-lāi 10 doyama-lāi 8 sima-lāi 4 cahāra-lāi 2 rupaiyā-kā dar-le dharmādhikāra-le godāna li pāni-ko patiyā dinu eyastā pātaki-le brāhmaṇa-lāi ṭikā lāuna hudaina dāna dakṣiṇā [A470] dina bhanyā huṃcha ṭikā nalāi dāna dakṣiṇā dinu eyastā-kā hāta-ko ṭiko lāunyā brāhmaṇa-lāi 2// ṭikā lāi dinyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garī chāḍi dinu. thāhā napāī ṭikā lāūnyā brāhmaṇa-lāi khata-bāta lāgdaina.

§18 swāsni mānisa kasai-le āphnu lognyā bhani bhora-mā hawas athabā dasa indriya calana nasakanyā[17] gari lāgu gaihra khuwāi behosa bhayākā belā-mā hawas āphnā lognyā-bāheka aru brāhmaṇa-lagāyeta poḍhyā-samma-kā kasai-sita karaṇi

14. MsB, original effacé et remplacé en petits caractères.
15. MsA, *garanyā* !
16. MsB, ajouté en petits caractères.
17. MsA, *naknyā* !

bhayecha ra. bhora-mā paryāā patiyā pāu bhani swāsni karāuna āi bhanyā bhora-mā arkā lognyā-sita karaṇi bhayo bha[ṃ]nyā[18] swāsni-le patiyā pāudiina swāsni-ko bhora ṭhahardaina. lognyā mānisa bhora-mā paryāko bhayā aina-bamojima prāyaścitta pāucha.

§19 *upādhyā jaisi*[19] brāhmaṇa gaihra tāgādhāri matawāli jāta-kā sadhawā bidhawā swāsni ra kaṃnyā keṭi-ko karaṇi li so karaṇi jāhera nabhai lognyā-cāhi bhāgi gai khojadā phelā parena bhanyā ra. mari gayecha bhanyā aru kasai-le jāṃnyā-sunyā-ko rahecha bhanyā jāṃnyā suṃnyāko muculkā li bhora-mā paryākā bhatāhā-lāi- prāyaścitta garāi dinu. jaṃnyā-suṃnyā mānisa kohi rahyāācnachan bhanyā testā bebhicārni[20] swāsni-ko jawmāna-baṃdi kāyacla-nāmā jo garnu parcha gari bhatāhā-lāi bhāta-pāni-ko bhora-ko prāyaścitta garāi dinu.

§20 upādhyā lagāyeta cāra barṇa chattisai jāta gaihra-kā lognyā mānisa kasai-le hāḍa-nātā-mā ra. pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta gaihra-kā swāsni-ko karaṇi gari bhāta pānii pani khāi- āphnā swāsni-haru-lāi pani karaṇi garecha bhāta-pāni-smeta khuwāyecha ra. kacahari-bāṭa tesa-lāi tai-le swāsni-sita kuro prakāsa gariis ki garyāko chaina. bhani sodhana napāudai-mā lognyā bhāgi gayecha swāsni-le merā khasam-ko testā-sita karaṇi bhayāko bhāta-pāni khāyāko mai-le thāhā pāyāko thiyena. mai-le khasama-lāi karaṇi bhora-mā diyāko ho bhāta pānii khāyāko ho bhani karāuna āi ra. lognyā pakriyā-pachi yo kuro lognyā-le ma-lāi. prakāsa garyāko ṭhaharyo bhanyā ma-lāi jāta-patita gari dinu. bhaṃnyā muculkā lekhi di bha[ṃ]nyā[21] kāgaja lekhāi li patiyā garāi dinu. garbha-ko bālakha-smeta ā=mā-kā [A471] patiyā-le śuddha huṃchan. lognyā pakriyā-pachi robakāra gardā prakāsa garyāko ṭhaharyo bhanyā jāta-bāheka garii testā-kā hāta-ko khānyā-lāi patiyā garāi

18. MsA, MsB, *bhanyā* !
19. MsB, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
20. MsA, *bebhicāni* !
21. MsA et MsB, *bhanyā* !

dinu. jāhera garyāko ṭhaharena bhanyā swāsni sadya ṭhahariī bhāta-pāni-mā calcha.

[B343]

§21 aina-le khata lāgi bhāta pāni jānyā hāḍa-nātā-mā karaṇi garnyā lognyā-le karaṇi garyāko jāhera nabhai āphnā bibāhitā ra- bhāta-khājā calanyā-saṃmma-kā aru swāsni-ko karaṇi liyecha swāsni-le thāhā napāi bhora-mā diyāko rahecha bhanyā testā bhora-mā parnyā swāsni-lāi bhāta pāni-ko patiyā garāi dinu. lognyā bigryā-pachi karaṇi bhai garbha rahi chorā chori-smeta janmyākā rahyāchan bhanyā pāni calcha bhāta caldaina chorā chori-smeta āmā-kā patiyā-le śuddha huṃchan swāsni-le lognyā bigryāko jāni jāni karaṇṇi garāicha bhanyā bigranyā lognyā-ko jauna jāta bhayāko cha usai jāta-mā milche chorā chori pani āmā-kai jāta-mā milchan.

§22a[22] pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-sita jāni jāni bigranyā ra. in-kā hāta-ko khānyā lognyā mānisa-le āphu bigryāko jāhera nagari aru āphnā bibāhitā bā lyāitā besyā gaihra swāsni-ko karani garecha bhāta khuwāyecha bhanyā pāni nacalanyā jāta-sita lognyā bigryāko thāhā napāi kara[ṇi] garāunyā ra. us-kā hāta-ko khānyā swāsni-ko garbha rahyāko rahecha bhanyā pani nabhayā pani bhāta pāni-ko patiyā garāi dinu bhāta pāni calcha tesa-bāṭa janmyākā saṃtān. āmā-kai jāta huṃcha āmā-kā patiyā-le śuddha huṃcha. janmyāko rahechaṃ bhanyā saṃtān-lāi smet patiyā garāi dinu. āphnu lognyā bigryāko thāhā pāi bhāta pāni karaṇi āphu-le bacāi lāja sarma-le mātrai dabāyāko ṭhaharyā 20 rupaiyā daṃḍa gari bhora-mā parnyā-lāi bhāta pāni-ko patiyā garāi dinu. lognyā bigryāko jāni jāni karaṇi garāunyā ra us-kā hāta-ko khānyā swāsni-lāi āphnai lognyā-kā hāta-ko khāyāko usa-lāi karaṇi garāyāko ho tāpani testā swāsni-le bhāta pāni-ko patiyā pāudainan. lognyā bigryākai jāta-mā milchan.

22. Le texte des articles 22 et 23 différe trop dans le MsA et le MsB pour considérer que la version du MsB est une simple correction du texte original ; ils sont, en conséquence, reproduits séparément.

[A472]

§23a choi chiṭo hālanu parnyā jāta-sita jāni jāni bigranyā ra. inkā hāta-ko bhāta pāni khānyā lognyā mānisa-le āphu bigryāko jāhera nagari aru bihāitā bā lyāitā besyā gaihra aru swāsni-ko karaṇi garecha bhanyā pāni nacalanyā jāta-sita lognyā bigryāko thāhā napāi karaṇi garāunyā ra us-kā hāta-ko khānyā swāsni-ko garbha rahyāko rahenacha bhanyā pāni-ko patiyā garāi dinu. garbha-smet rahyāko bhayā bhāta-ko patiyā pāudainan. pāni mātrai calcha pāni-ko patiyā dinu. tesa-bāṭa janmyākā saṃtānko pani pāni mātra calcha bhāta caldaina bigryāko thāhā pāi āphu-le karaṇi bhāta pāni bacāi lāja sarma-le mātrai dabāyāko bhayā testā swāsni-lāi 20 rupaiyā daṃḍa gari bhora-mā parnyālāi bhāta pāni-ko patiyā garāi dinu. thāhā pāyā-pachi karaṇi garāunyā ra. us-kā hāta-ko khānyā swāsni-lāi āphnai lognyai-lāi karaṇi garāyāko us-kā hāta-ko khāyāko ho tāpani testā swāsni-le bhāta pāni-ko patiyā pāudainan. lognyā bigryākai jāta-mā milchan.

§22b pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-ko jāni jāni karaṇi mātra garnyā bhāta pāni bhanyā nakhānyā lognyā mānisa-le āphu bigryāko jāhera nagarī patiyā nabhai aru āphnā bibāhitā bā lyāitā besyā gaihra swāsni-ko karaṇi garecha bā āphnā hāta-ko bhāta pāni khuwāyecha ra. pāni nacalanyā jāta-sita lognyā bigryāko thāhā napāi bhora-mā āphnā lognyā-lāi karaṇi dinyā ra us-kā hāta-ko bhāta. pāni khānyā swāsni-lāi tesa lognyā-le patiyā garī jāta pāunyā hunā-le tyo karaṇi di*nyā*[23] bhāta pāni khānyā swāsni ra. garbha-kā bā pachi janmyākā saṃtāna-sameta tesai swāsni-kā patiyā-le śuddha huṃchan. yastā-kā hāta-ko bhāta pāni calcha bhora-mā karaṇi di patiyā nabhai āmā maryāki rahicha saṃtāna-le patiyā māgna āyā patiyā dinu. āphnā lognyā-le yastā swāsni-ko karaṇi garyāko kuro thāhā pāi āphu-le karaṇi us-kā hāta-ko bhāta pāni bacāi lāja sarma-le mātra kuro jāhera garna nasaki dabāi bhora pari aru bhatāhā bhāta pāni-mā boriyākā rahyāchan bhanyā āphu-le kuro thāhā pāyā-pachi duniñā bhāta pāni-mā parnyā kuro dabāyā-

23. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

bābata swāsni-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garī bhora-mā parnyā-lāi bhora-ko patiyā garāi dinu.

§23b choi chiṭo hālanu parnyā jāta-sita jāni jāni bigranyā ra. in-kā hāta-ko bhāta pāni khānyā lognyā mānisa-le āphu-le karaṇi garyāko bā bhāta pāni khāyāko jāhera nagarī aru āphnā bibāhitā bā lyāitā besyā gaihra swāsni-ko karaṇi garecha bā āphnā hāta-ko bhāta pāni khuwāyecha ra. lognyā-le chiṭo hālanu parnyā yastā jāta-ko karaṇi garyāko bā bhāta pāni khāyāko thāhā napāi bhora-mā āphnā lognyā-lāi karaṇi dinyā bā bhāta pāni khānyā swāsni-ko garbha rahyāko rahenacha bhanyā bhāta pāni-ko patiyā garāi dinu. jāta jādaina garbha rahyāko rahecha bhanyā bhāta caldaina pāni-ko mātrai patiyā dinu tesai-bāṭa pachi janmyākā saṃtāna-kā hāta-ko pani pāni mātra calcha bhāta caldaina yastā brāhmaṇa-lagāyeta tāgādhāri jāta-kā saṃtāna-le janai pāudainan. namāsinyā śudra jāta huṃchan. namāsinyā matawāli jāta-kā saṃtāna. māsinyā matawali jāta huṃchan māsinyā matawāli jāta-kā saṃtāna usa-bhaṃdā kama māsinyai jāta huṃchan āphnā lognyā-le yastā-ko karaṇi-sameta garī bā usai bhāta pāni khāyāko cha bhaṃnyā kuro thāhā pāi āphu-le us-kā hāta-ko bhāta pāni karaṇi bacāi lāja sarma-le mātrai kuro jāhera garna nasaki dabāi bhatāhā bhāta pāni-mā boriyākā rahyāchan bhanyā āphu-le kuro thāhā pāyā-pachi duniñā bhāta pāni-mā parnyā kuro dabāyā-bābat swāsni-lāi 25 rupaiyā daṃḍa garī bhora-mā parnyā-lāi bhora-ko patiyā garāi dinu.

[B344]

§24 muḍinyā jāta kasai-le āphnā sarkāra-ko khalala hunyā uttara dakṣiṇa-kā bādasāha-sita byattyāsa parnyā āphnā rājā bajira ubmarāwa bhārādhāra-ko jyāna jānyā kāma kuro kehi garyāko rahenacha- arkā-kā swāsni bigāryāko jyāna māryāko pani rahenacha aru muḍinyā khata-bāta-haru pani kehi garyāko rahenacha bajira bhārādāra-kā risa-rāga-mā pari muḍiyāko rahecha ra. muḍadā-mā abhakṣa-smeta khuwāyāko rahecha bhanyā testā-le bhāta-ko patiyā pāudainan- pāni-ko pāuchan pāni-ko mātra patiyā dinu. muḍiyāko bhanyā hũuṃ abhakṣa

khuwāyāko *ho*ina[24] patiyā pāu bha*ṃ*~~n~~nyā-lāi aghi muḍ~~a~~idā abhakṣa khuwāyāko[25] rahecha rahenacha bhani bhārādāra-haru-le tajab~~i~~īja gar~~i~~ī abhakṣa khuwāyāko ṭhaharena bhanyā patiyā pāucha mānisa heri ~~au~~awal-lāi 25 doyam~~a~~-lāi 12// sima-lāi 6 cāhār~~a~~-lāi 3 rupaiyā-kā dar-le godāna li dharmādhikāra-le bhāta pāni-ko patiyā garāi dinu. prāyaścitta gar~~i~~ī jāta-bhāi-mā milchan.

[A473]

§25[26] choi chiṭo hālanu parnyā jāta-bāhek~~a~~ hāḍa-gotra ra. tallo choi chiṭo hālanu naparnyā jāta-saṃga bhāta pāni nakhāi karaṇi garnyā brāhmaṇa rajap~~u~~ūta kṣ~~a~~ctriya tāgādhāri-kā mahal~~a~~ 1 māsinyā pāni nacal~~a~~nyā jāta-le upallo brāhmaṇ~~a~~i-samma-ko ra. gotr~~i~~ī-nātā gotā-mā karaṇi garnyā mahal~~a~~ 2 āphnā patibratā swāsni-ko upādhyā jaisi brāhmaṇa-lāi jāra hā~~ṃ~~ṇyā mahala 3 rāja-kāja-mā muḍi*nyā*-ko[27] mahal 4 ~~e~~yati cāra taraha-kā taks~~i~~īra wālā-haru ina-haru-k~~ā~~o mukha-mā dāga lāgyāko rahenacha akṣara khodiyāko rahenacha bhanyā āphnā sarkā*r*a-*ko*[28] paracakri-saṃga laḍāi pardā sarkāra-kā kāja-mā laḍi dehānta prāyaścita gari. maraulā bhani sastra calyākā[29] ṭhāu-mā pugi juddha gari laḍyā bhanyā dharmādhi*kā*ra-bāṭa[30] patiyā dinu 7 pustā-samma-kā hāḍa-~~mā~~ parnyā-lāi[31] taks~~i~~īra māpha pāni calcha bhāta caldaina. aru thoka-ko taks~~i~~īra garnyā-lāi bhāta pāni calcha~~n~~.

§26 choi chiṭo hālanu parnyā naparnyā sānā jāta gaihra s~~ā~~āṃga birā bhai mukha-mā jāta jāta-kā akṣara khodiyāk~~o~~ā dāmala-kā akṣara khodiyākā~~.~~ choi chiṭo hālanu parnyā jāta ra pāni nacalanyā jāta-sita pāni calanyā jāta-le karaṇi gari aina-

---

24. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
25. MsA, *khuwāko* !
26. MsB, changement de main jusqu'à *parnyā-lāi* (à la dernière ligne du paragraphe) puis, à nouveau, au §26 ; le §27 p. 345 est de la main du scribe principal.
27. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
28. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
29. MsB, *calāi kā* !
30. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
31. MsB, le scribe habituel reprend la main ici.

bamojiīma aṃsa sarbaswa gari pāni-bāhek bhayākā pāni nacalanyā choiyā chiṭo hālanu parnyā naparnyā jāta-kā hāta-ko jāni jāni bhāta pāni khāyākā eya ti taraha-kā dāga lāgyākā-le jāta-bhāta pāudainan. laḍāñi-mā sastra calyākā ṭhāu-mā pugi laḍyā pani jāta-bhāta pāni pāudainan. taksīra māph.

[B345]

§27 cāra barṇa chattisai jāta-le dāmala hunyā taksīra gari mukha-mā khodi dāmala bhayākā lognyā swāsni kohi bhāgi gai tinai-bāṭa janmyākā saṃntāna pātaki jāta huṃchan tina-le pāni nacalanyā jāta-kā haw_un bā choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni ha_un tina-mā āphnā rāji-bāji-sita un-ko bhāta pāni bacāi laigyā bhanyā tina-lāi khata-bāta lāgdaina. pāni calanyā jāta gaihra-kā swāsni laijānyā-lāi chiṭo hālanu parnyā jāta-le laigyā-mā jo sajāya huṃcha sohi-bamojima sajāya garnu.

[A474]

§28 cāra barṇa chattisai jāta-kā karaṇi-saṃbaṃdha ra ghaṭi jāta-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko kuro dekhi jāni un-kā hāta-ko bhāta pāni khāyecha. aru-lāi boryāko rahenacha bhanyā jaunāa jāta-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko cha usai jāta-mā milāi dinu. daṃḍa sarbaswa hudaina āphu-le bhāta pāni khāi aru duniyāñā-lāi pāni-mā ra bhatāhā-lāi bhāta-mā borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa garī usai jāta-mā milāi dinu. us-ki swāsni-le bhora-mā karaṇi dicha chorā pariyāra-le[32] bhāta pāni pani khāyākā rahyāchan bhanyā bhora-ko patiyā garāi dinu swāsni-le jāni jāni karaṇi garāyāko rahecha bhanyā ra. aru-le pani jāni jāni tes-ko hāta-ko bhāta pāni khānyā-mā 12 barkha ubho-kā-lāi tesai-kā jāta-mā milāi dinu. 12 barkha-mani-kā ajāna-lāi patiyā garāi dinu ghara-kā muokhya kāraṇi-ko sarbaswa bhayā-pachi aru jāhān-ko sarbaswa hudaina. māsinyā jāta-le āphu-le bhāta pāni khāi āphnā bhatāhā-lāi bhāta-mā ra aru-lāi pāni-mā boreyāko rahenacha bhanyā usai jāta-mā milāi dinu daṃḍa sarbaswa hudaina bhatāhā-lāi bhāta-mā ra aru-lāi pāni-mā ~~borecha~~ boryāko rahecha bhanyā jāta-bāheka garī usai

32. MsA, *pariyā-le* !

jāta-mā milāi māsi dinu. swā*sni-le bhora-mā ka*raṇi[33] dicha chorā-pariyāra-le bhāta pāni khāyāchan bhanyā bhora-ko patiyā garāi dinu. swāsni-le jāni jāni karaṇi garāicha- aru-le tes-kā hāta-ko jāni [jāni] bhāta pāni khāyecha bhanyā 12 barkha ubho-kāo-lāi tesai-kā jāta-mā milāi dinu. 12 barkha-mani-kā-lāi patiyā garāi dinu. mokhya kāraṇi māsiyā-pachi aru jahāna māsidainan.

§29 tāgādhāri lagāyeta cāra barṇa chattisai jāta gaihra mānisa-haru desa pardesa gayā-mā berāmi bhai ghā lāgi loṭi janāwara-le hāni ṭoki sāhrai thalii āphnu samartha nacalyā-mā ra. asakha bhayākā belā-mā āphnu jāta mildāo kohi nabhayākā jagā-mā- pardesa-mā āphu-bhaṃndā ghaṭi jāta-kā hāta-ko bhāta pāni nacalanyā jāta-kā hāta-ko pāni khāyo samartha calyā-pachi ma-lāi sāhro berāma bhai asakha bhayā-mā phalānā-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāã̃ bhani āphai-le jāhera garna āyo bhanyā āphnu samartha nacalyākā bakhat-mā ra- jāta mildo kohi nabhayākā jagā-mā upakāra-nimitta khuwāyāko hunā-le khuwāunyā-lāi khata-bāta lāgdaina khānyā-lāi prāyaścitta dinu. asakha-mā khāyāko āphai-le jāhera garyo prāyaścitta [A475] nabhai marecha bhanyā us-kā bhāi-chorā-pariyāra-le pani prāyaścitta pāuchan asakha bhayā-mā āphu-bhaṃndā kami jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāyo khānyā khuwāunyā duwai-le jāhera garyānan- dabāyāko ku=rəā [B346] arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā jāhera nagaryāko hunā-le khusi-le khāyāko ṭhaharcha khuwāunyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. khānyā-le patiyā pāudaina nadinu āphu-le khāi aru-lāi bhāta-pāni-mā borecha bhanyā 40 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§30 kasai-kā bābu-āmā pāni nacalanyā jāta choi chiṭo hālanu parnyā jāta-sita karaṇi gari bhayo bhāta-pāni khāi bhayo patita bhai usai-kā jāt-mā milyākā rahyāchan ra. bābu-āmā nabigradai aghi janmyākā chorā-chori pani bābu-āmā-sita sāga rahi bhāta pāni khāyākā rahyāchan ra. testā keṭā-keṭi-kā māwali dājyū-bhāi iṣṭa-mitra-haru-le 12 barkha-samma-mā i sadyai chadā janmyākā hun- ina-lāi patiyā diyā bhāta pāni-mā limchau bhani bhaṃnna āyā bhanyā tin-lāi- prāyaścitta garāi dinu. wāris kohi

33. MsB, texte original effacé et remplacé en petits caractères.

rahenacha bhanyā 12 barkha-dekhi 16 barkha-samma jñāna pasyā-pachi bābu-āmā-dekhi bhāta-pāni-mā pharaka rahi basyākā ra hāmi ajñāna bālakha thiñyūṃ hāmi-lāi pālanyā kohi naniskadā bābu-āmā-sita bhaji rahyākā thiñyūṃ prāyaścitta pāunyā hũ bhani karāuna āyā bhanyā ti ajñāna-mā khānyā ṭhaharchan eyastā-lāi adālata ṭhānā amāla-mā bhanna āyā bhanyā pani athabā bhanna āyānan[34] aru-le thāhā pāyāko bhayā pani tahakita garī prāyaścitta garāi dinu. 16 barkha nāghyā-pachi pani bhāta pāni-mā bhaji rahyākā-le patiyā pāudainan. i prāyaścitta pāunyā hũun bhani bigryāko bihorā jāni jāni pāni calāunyā-mā purji gari dinyā muokhya kārimdā jo ho us-ko aina-bamojīma-ko aṃsa sarbaswa garī tāgādhāri-ko janai jhiki aru-lāi tesai usai jāta-mā milāi dinu. aru pāni calanyā ho bhaṃnyā tharī mukhiyā-lāi 20/20 rupaiyā kacahari-mā basnyā bhalāmānisa-lāi 5/5 rupaiyā daṃḍa garnu kacahari-mā nabasyākā-lāi daṃḍa kehi pardaina bhāta pānī khānyā bhatāhā ra tehi pāni calāunyā-kā jahāna-lāi hāmi-lāi patiyā hawas eyastā-sita mildauna bhani bhanyā patiyā garāi dinu.

[A476]

§31 upādhyā brāhmaṇa-dekhi tāgādhārī jāta gaihra-le āphu-lāi janmāuũnyā āmā ra. āphu-le janmāyākā chori-bāheka āphnā hāḍa-nātā-mā karaṇi gari muḍiyākā ra. aru rāja-kāja-mā muḍiyākā patiyā nabhai inai pātaki-bāṭa janmyākā saṃtān-le pāni-ko patiyā pāuchan namāsinyā śudra jāta huṃchan.

§32 cāra barṇa chattisai jāta[35] gaihra-kā 12 barkha nāghyākā lognyā mānisa-le choiyā chiṭo hālanyā hālanu parnyā jāt-mā ra pāni nacalanyā jāta-mā āphnā hāḍa-nātā-mā karaṇi garyāko rahecha abhakṣa naraka gaihra khāyāko rahecha gāḍa marāyāko rahecha ra tyo kuro jāhera nabhai āphnā jāta-kā kuṭuṃba-le chori di bihyā garecha bihyā bhai sakiyā-pachi yati gaihra-mā 1/2 upadhro garyāko jāhera bhayo bhanyā tesa keṭā-le bihyā garyāki swāsni-le ma tesa lognyā-sita jāṃna tes-kā hāta-ko bhāta pāni pani khānṃna bhani bhanyā chorā-chori garbha

34. MsA, *āyānann* !
35. MsA, *jā gaihra* !

rahenacha- bhanyā bhāta pāni-ko patiyā pāuche chorā-chori bhayākā garbha rahyāko rahecha bhanyā pāni-ko mātrai patiyā pāuche āmā-kā patiyā-le chorā-chorii-smeta-ko pāni calcha yo swāsni pachi aru-~~sita~~ saṃga bigri bhanyā bibāhiṭā lognyā-le jāra kāṭana pāudaina. kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha.

[B347]

§33 tāgādhāri jāta-le[36] bhāta nacalanyā kama jāta-kā hāta-ko[37] bā bhānsā choyā-pachi usai bhānsā-mā khiira-bāheka dāla bhāta jāni jāni ~~khāyo~~ khāyecha bhanyā tesa-le patiyā pāudaina. nadinu. bhāta nacalanyā kama jāta-kā hāta-ko bā- ghaṭi jāta-le choyākā bhānsā-mā dāla bhāta khāi bhatāhā-lāi borecha bhanyā aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari jaunā jāta-le choyāko khāyāko cha usai jāta-mā milāi dinu. bhāta-ko patiyā pāudaina.

§34 upādhyā brāhmaṇa-bāheka aru tāgādhāri ra. matawāli jāta gaihra-le jāta-mildā bhatāhā-kā kaṃnyā lyāyāko rahecha bhanyā tyo kaṃnyā-lāi dikṣā hunyā-le dikṣā maṃtra dilāi kaṃnyā lyāunyā ra. kaṃnyā lyāunyā-kā dājyū-bhāi-lāi bhāta khānā-ko kara lāgcha khāyānan ra. adālata ṭhānā amāla-mā phirāda garna āyā bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa 10/10 rupaiyā jariibānā garnu. testā kaṃnyā-kā hāta-ko bhāta khāna lāunu jāta-bhāta-mildā bhatāhā-kā bidhawā lyāyākā ra. jāri gari lyāyākā swāsni-kā hāta-ko bhatāhā-le [A477] bhāta khāṃnau bhanyā kara lāgdaina. aṃsa gardā 5 khaṃḍa-mā sadya-le 3 bhāga pāyā eyastā-lāi 2 khaṃḍa aṃsa dinu.

§35 brāhmaṇa-lagāyeta tāgādhāri jāta ra dikṣā linyā matawāli gaihra jāta-le maṃtra suṃdā āphnā pitā-purkhā-dekhi cali āyā-bamojima guru-le diyākā maṃtra sunnṃnu japanu. āphnā purkhā-dekhii cali āyāko maṃtra najapi bauddha-mārga nāstiika-mata jhaṃnnā-pannā-ko mata gaihra linyā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu- jhannā-pannā-ko āphu-le bhāta khāi aru-lāi pani boryāko rahecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gariī janai jhiki jāta-patita garāi dinu.

---

36. MsA, *jā le* ! un *t* est peut-être inséré à la ligne inférieure.
37. MsA, *hātā-le* !

§36 brāhmaṇa rajapuūta tāgādhārii kṣatri jāta gaihra gṛhastha-dharma-mā rahyākā-le maṃtra sunndā gṛhastha-dharma choḍyākā saṃnyāsi bairāgi nānaka *kāna* phaṭṭā[38] jogi jaṃgama sebaḍā gaihra bhekhadhāri-sita guru māni dikṣā maṃtra nasunnṃnu eyastā bhekhadhārii-lāi guru māni dikṣā-maṃtra suṃnyā gṛhasthii-lāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu. bhāta-smeta khāi-aru-lāi boryāko rahecha bhanyā bhāta-mā bornyā-kā aina-bamojima sajāya garnu. gṛhastha-dharma-mā narahyākā lognyā-le hawas bā swāsni-le hawas bhekhadhāri-sita[39] maṃtra sunyā bāta lāgdaina.

§37 janai napāunyā jāta-le jāta ḍhāti ṭhulo jāta hũ bhani āphnai muluka-mā chadā janai lāyecha bhanyā pani athabā birānā muluka-mā gai janai lāi āyecha bhanyā pani janai lāi bhāta-mā borecha bhanyā namāsinyā jāta-le bhayā aina-bamojima-ko aṃsa bihā-kharca para sāri us-ko aṃsa sarbaswa garii li janai jhiki 1 barkha kaida gari chāḍi dinu- māsinyā jāta bhayā janai jhiki māsi dinu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu. āphnai muluka-mā basi janai mātra lāyecha bhāta-mā kasai-lāi boryāko rahenacha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa garnu. birānā muluka-mā gai janai lāi āyecha bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaida garnu.

[A478] [B348]

§38 musalmānnṃnii mlechani kusalyāni kasāini kalawārni dhobini kuluni gaihra choyā chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-kā swāsni-sita karaṇni bhanyā bhayāko pani pāni bhanyā khāyāko rahenacha ra. tesai-le āphnā swāsni-sita gai janmyākā saṃtāna- rahyāchan bhanyā bābu-kā patiyā-le śuddha huṃchan.

§39 tāgādhāri jāta gaihra-kā hāḍa-mā ra- nātā-mā karaṇi garāii usai khat-mā lognyā jāta-patita gari namāsinyā śudra jāta-mā milāyākā mānis-kāo pātaki swāsni-kā patita bhayā-pachi usai

38. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
39. MsB, *bhekhadhāsita* !

pātaki lognyā-bāṭa janmyākā saṃtāna-le janai pāudainan. namāsinyā śudra jāta huṃchan- pāni *ca*lcha[40].

§40 brāhmaṇa-bāheka tāgādhāri jāta-le jāta-mildā-kā kaṃnyā bidhawā swāsni-bāṭa janmyākā chori-ko goḍā dhoi pāni khāna huṃcha bhāta khājā nacalanyā jāta-kā swāsni-bāṭa janmyākā chori-ko hāta dhoi pāni khānyā-lāi khata lāgdaina. goḍā-ko pāni khānyā-haru-lāi 2// rupaiyā daṃḍa garī āṭha ānā li prāyaścitta garāi dinu. tāgādhāri matawālī-kā besyā ra namāsinyā māsinyā gaihra pāni calanyā jāta-kā swāsni-bāṭa janmyākā chori-ko goḍā dhoi pāni khānyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu 1 rupaiyā godāna li patiyā garāī dinu.

§41 upādhyā brāhmaṇa-le upādhyā-kā bidhawā-lagāyeta tāgādhārī jāta-kā chori kaṃnyā bidhawā bihyā garī lyāyākā hawa_un usai lyāyākā hawa_un tina-bāṭa janmyākā chori-ko bihyā gardā bābu dājyū-bhāi iṣṭa-mitra-haru-le dulahā dulahi-kā hāta-samma dhunua huṃcha hāta dhoi pāni khānyā-lāi khata lāgdaina- goḍā dhoi pāni khānyā-lāi 2// rupaiyā daṃḍa garinu. // godāna li prāyaścitta garāi dinu. tāgādhāri matawāli jāta-kā besyā ra. namāsinyā māsinyā gaihra pānī calanyā jāta-kā swāsni-paṭṭi janmyākā chori-ko goḍā dhoi pāni khānyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. 1 rupaiyā godāna li prāyaścitta garāi dinu.

[A479]

§42 brāhmaṇa jāta-le tāgādhāri-lagāyeta pāni calanyā-sammā-kā[41] gaihra jāta-kā hāta-ko ṭiko lagāuna ra. una-le saṃkalpa garī diyāko bā usai diyāko sidhā dakṣiṇā gaihra lina huṃcha linyā dinyā kasai-lāi bāta lāgdaina. pāni nacalanyā[42] jāta ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-kā hāta-ko ṭiko lāuna ra. saṃkalpa gari bā pāni pārī diyāko sidhā dakṣiṇā gaihra kehi lina hudaina. eyasto linyā-lāi bigo-smeta japhata garī 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. pāni

40. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
41. MsA, *sammā gaihra* !
42. MsA, *pāni calanyā* !

nacalanyā gaihra jāta-le saṃkalpa nagarii[43] diyāko ra. pāni naparyāko cokhāo anna dakṣiṇā jagā jamina jyū gaihra cokho kuro liinyā ra. dinyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

[B349]

§43 pāni calanyā jāta gaihra-le pāni nacalanyā achuti jāta-kā *hā*ta-ko[44] ṭiko lāyo bhanyā ṭikā lāi dinyā ra. ṭikā lāi māgnyā duwai janā-lāi 5/5 rupaiyā daṃḍa garnu. ṭiko lāi māgnyā upallā jāta-lāi // godāna li patiyā garāi dinu.

§44 upādhyā bhani jāta chapāii arkā-lāi goḍā-ko pāni kuwāunyā jaisi-lāi 6 maihnā aru jāta-lāi 18 maihnā kaida garnu. eyastā-lāi myāda-kā rup*aiyā diyā pa*ni[45] kaida napuryāi nachoḍanu. ḍabala diyā li chāḍi dinu.

§45 upādhyā[46] bhani jāta chapāii ṭikā lāi pūjāuunyā jaisi-lāi 4 maihnā aru jāta-lāi 12 maihnā kaida garnu. myāda-kā rupaiyā tiryā aina-bamojima kā rupaiyā li chāḍi dinu.

§46[47] tāgādhāri jāta gaihra kasai-le bhānsā-mā pakāyāko bhāta gaihra. byāahāna pakāyāko rāta paryā-pachi hawas. rāti pakāyāko. ujyālo bhayā-pachi hawas. bā. pakāunyā-le. bhānsā kuhryāko hawas. bā. choḍyāko nahawas. tyo bhānsā bhāta nacalanyā aru kasai-le. choyāko rahenacha bhanyā. bhāta khānyā-lāi patiyā pani pardaina. daṃḍa pani hudaina. jātai-mā rahaṃchan.

§47 goṭha-mā pakāii lyāyāko ra. bāsi khira. choyo[48] khāna nahunyā jāta gaihra-lāi nachuwāi. āphnā mildā jāta-le alaga pakāyā. lyāyā rākhyāko khānyā-lāi. patiyā pani pardaina. daṃḍa pani hudaina. jātai-mā rahaṃchan.

---

43. MsA, *gari diyāko* !
44. MsA, ajouté au dessous de la ligne.
45. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
46. MsB, *upadhyāni* !
47. MsA, changement de main.
48. MsA, MsB, lire *choyā* ou *choi* ?

[A480]

§48 tāgādhāri jāta gaihra-le. choyāko āphu-le khāna hunyā jāta-le chālā-bāheka- labedā surwāla- lagāi pakāyāko bhāta khāyā pani- āphu-le- chālā-bāheka- labedā- surwāla- lagāi- khāyo bhanyā pani pakāunyā khānyā-lāi- patiyā pani pardaina. daṃḍa pani hudaina- jātai-mā rahaṃchan.

§49 {[49]} gorkhā-bhara muluka madhesa jillā morañ-mā rahanyā- mecyā[50] jāta-le- bhaisi- sugura- kukhurā- khānyā hunā-le mogalaniñā-haru-le pānɨi khā̃ādā rahyānachan ra. hāmrā muluka-mā pani- mecyā jāta-ko pānɨi khā̃ādā rahyānachan- aba i mecyā jāta-ko pānɨi calana sakacha ki- sakadaina bhanɨi bhārādhārɨi kausala hudā hāmrā muluka-mā- bhaisi sugura- kukhurā gāi- hāti-ko māsu khānyā- newāra- magara- guruṃ bhoṭyā- lāpacyā-kā hāta-ko- pāni hāmrā muluka-mā- calyāko cha- i mecyā jāta-ko tā- aghi pani calyāko rahecha- ina-kөā chorā chori- kamārā kamārɨi bhai darbāra-samma pani aghi pugyākā rahyāchan. ina-haru-le pāni nacalanyā- achuti jāta-kā- hāta-ko ra. musalamāna jāta-kөā hāta-ko- pāni pani khādā rahyānachan deutā śsiba māṃdā rahyāchan- ina-haru śsiba-mārgɨi jāta rahyāchan bhanyā-pachi- ina-kā hāta-ko pānɨi calacha- bhaṃnyā bhārādārɨi kausala-le ṭhaharāudā- āja-dekhi mecyā jāta-kā hāta-ko pānɨi calyāko cha parbatyā thāru jāta-mā jasa-le- i mecyā jāta-ko- pānɨi khādainan. tesa-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā- aina-bamojima- kaida garnu.

---

49. Le texte édité par le KNM donne ici une date : *sambat 1917 sāla pauṣa sudi 1 roja 7 mā bhayāko*. Le texte de cet article est traduit par Höfer (op. cit. p. 100).

50. Höfer, p. 100 : « It is very likely that the subsequent paragraph was included in the MA after the Mecyā … had petitioned for an assessment and confirmation of their case status … » ; cette hypothèse est corroborée par le fait que le MsA se terminait au §44 dans sa première rédaction ; nous avons ici un bon exemple d'une addition ayant sa source dans la jurisprudence.

[B350]

§50[51] aba uprāṃta tāgādhāri khasa jāta-lāi kṣatriya ~~jāta~~ bhaṃnyā ilakāpa baksiyo kāgaja-patra-haru-mā lekhanu pardā paihle nāu lekhi un-ko thara lekhanu. wāhā-pachi kṣatriya bhaṃnyā ilakāpa lekhanu.

§51 behak-mā mānisa-ko jyāna māryā-bābata. dāmala hunu parnyā swāsni mānisa ra. nakāṭinyā jāta-kā. lognyā mānisa-lāi phalānā-le phalānā-ko jyāna māryāko cha. bhaṃnyā kuro. adālata ṭhānā amāla kacahari-mā pari kāyela bhai pāni-bāheka. mātra bhayākā rahyāchan. akṣara khodiyāko rahenacha. testā-lāi. patiyā garāi dinyā adālata ~~kā~~ ṭhānā amāla-kā hākima. aḍā gauḍā-kā bhārādāra. ḍiṭṭhā bicāri amāli dwāryā. mukhiyā jimmāwāla patiyā dinyā dharmādhikāra. jo ho usa-lāi āphu-le testā-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā. 50 rupaiyā daṃḍa gari. chāḍi dinu. āphu-le pāni mātra khāyāko rahecha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa gari.nu pāni-ko patiyā dinu. āphu-le bhāta khāyāko rahecha bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa gari janai hunyā ~~jāta~~-ko janai jhiki. janai nahunyā jāta-lāi. tesai. jāta-patita gari chāḍi dinu. āphu-le bhāta khāi. aru bhatāhā-lāi. bhāta-mā borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari. janai hunyā jāta-ko janai jhiki. janai nahunyā jāta-lāi. tesai jāta-patita gari chāḍi dinu. kacahari-mā basnyā mānisa-haru-lāi testā-kā hāta-ko bhāta pāni jāni jāni khāyākā rahyāchan bhanyā hākima-le calāudā khāyāko hunā-le bhāta khāyāko rahecha bhanyā 30 ~~rupaiyā.~~ pāni khāyāko rahecha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa gari bhāta-pāni-ko patiyā garāi dinu. hākima-le patiyā nadi. jānī jāni. āphu āphu-le mātrai pāni khāyāko rahecha bhanyā khānyā-mā mukhya jo ho usa-lāi 50 rupaiyā ~~daṃḍa garnu~~ aru-lāi 20 rupaiyā daṃḍa gari pāni-ko patiyā dinu. bhāta khāyākā rahyāchan bhanyā mu~~u~~okhya jo ho usa-lāi 50 rupaiyā daṃḍa gari janai hunyā ~~jāta~~-ko janai jhiki. janai nahunyā jāta-lāi. tesai jāta-patita

51. Mesure appliquée au MsA du *Ain* dans lequel, mis à part un oubli du scribe (151.8) le terme *kṣatriya* a été substitué à l'ancien *khas*, alors qu'il n'apparaissait à l'origine que dans l'énumération classique des « classes » (cf. 33.11, 127.6 et 140.2).

gari chāḍi dinu. āphu-le khāi. aru-lāi bhāta pāni-mā borecha bhanyā aina-bamojima aṃsa sarbaswa garii janai hunyā jāta-ko janai jhiki janai nahunyā jāta-lāi tesai jāta-patita garii chāḍi dinu. aru-le jānii jāni bhāta khāyāko rahecha bhanyā. mukhya-ko sajāya bhayā-pachi aru-ko jāta jādaina. 30 rupaiyā daṃḍa garii bhāta-ko patiyā garāi dinu. ~~dāmala hunu parnyā mānis pakriyā pachi aina-bamojim. dāmala gari dinu~~. bhora-mā bhāta pāni khānyā-haru-lāi bhāta-pāni-ko patiyā garāi dinu. dāmala hunu parnyā mānisa pakriyā-pachi aina-bamojima dāmala garī dinu.

MsB

§52 kasai-le kasai-lāi jāta-bhāta jānyā kuro polyo bāta lāgnyā mānisa kāyela bhayāko thiyena testai-mā kāyela nahunyā-kā hāta-ko bhāta pāni kasai-le khāyecha ra. pachi-bāṭa uhi polyākā kurā-mā kāyela bhayo bhanyā kāyela bhayāko chaina bhani kāyela-nāmā nahudai khāyāko hunā-le bhāta khānyā-lāi 30 rupaiyā pāni khānyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garī patiyā garāi dinu.

[B351]

§53 muḍinyā taksira gari muḍi bhāta pāni-bāheka bhayākā kasai-le dharmādhikāra-ko patiyā ḍhāṭi liphā[52] cori kirtyā bihorā garyāko patiyā dekhāudā thāhā napāi tyo patiyā sadyai holā bhaṃnyā ṭhaharāī tehi patiyā dekhatā kasai-le bhāta-pāni khāyāchan bhanyā patiyā dekhi bihorā nabujhi khāyāko ṭhaharnā-le jāta jādaina. bhāta-bāheka hunyā-kā hāta-ko bhāta khāyecha bhanyā 20 pāni-bāheka hunyā-kā hāta-ko pāni khāyecha bhanyā 10 rupaiyā daṃḍa garī patiyā garāi dinu.

§54 12 barkha-mani-kā karma calyākā tāgādhāri gaihra-kā lognyā swāsni mānisa kasai-le jāta jānyā abhakṣa[53] khāyā-bābat bhāta-bāheka bhai rahyākā jāyājanma-smeta bhayākā kohi patiyā nabhai marechan ra kṛyā-śuddha-ko patiyā garī kāja-kṛyā

52. ND.557a, s.v. *liphā ... l° linu*, 'To obtain permission from the *dharmādhikāri* to take back into caste'.
53. MsB, *bhakṣa* !

bhayāko rahecha pachi tina-kā saṃtāna ha_un bā un-kā aru āpasta kohi āi phalānā-ko tā 12 barkha-mani-kā umera-mā jāta jānyā phalānu kuro khādā bhāta-bāheka bhayākā hun patiyā huna napāudai marna jādā kṛyā-śuddha-ko patiyā garāi kāja-kṛyā bhayāko ho yati-kā bihorā-mā in-kā chorā-chori-ko jāta jānyā hoina bhāta calanyā ho bhani karāuna āyā yo kuro jāṃnyā tin-kā bhatāhā bhalā-mānisa amāli-haru-le pani in-kā bābu-āmā-le 12 barkha-mani-kā bālakhai-kā umera mā khāyāko ho 12 barkha nāghyā-pachi khāyāko hoina bhani muculkā lekhi diyā bhanyā muculkā li ti bālakha-haru-lāi āmā-bābu-ko kṛyā-śuddha-ko patiyā bhayā-pachi patiyā garnu pardaina. jāta biśekha-ko bratabaṃdha bibāha-ādī karma-le śuddha huṃchan. estā-ko jāta jādaina bhāta calcha.

§55 aḍā gauḍā adālata ṭhānā amāla-kā hākima ḍiṭhā bicāri amāli dwāryā-le tāgādhāri-lagāyeta pāni calanyā-saṃma-kā cokhā jāta kasai-le pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā gaihra jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāyākā ra karaṇi garāyā-bābata aghi-kā hākima-le pāni nacalanyā ṭhaharāī pāni-bāheka garyākā-lāi jāla-sāja gari bā aghi-kā kāyelanāmā jamānabaṃdi dabāi yas-ko pāni calanyā rahecha bhaṃnyā jhuṭṭo kurā-ko lālamohora daskhata patiyā ciṭhi purji garī garāī hawas bā mai-le sanada garāyāko cha mai-le sādha*ka*[54] garyāko chu bhani sarkāra nasādhi usai pāni calāyāko rahecha ra. pachi kuro bujhdā aghi kāyelanāmā jamānabaṃdi garāũnyā hākima gaihra-le garāyāko kurā sadara ṭhaharyo pāni nacalanyai ṭhaharyo bhanyā pāni calāunyā-mā kacahari-ko hākima dwāryā-mā jo ho usa-le usai-kā hāta-ko pāni āphu-le khāyāko rahenacha bhanyā jāta jādaina 500 rupaiyā daṃḍa mātrai garī chāḍi dinu. pāni calāi āphu-le-smeta usai-kā hāta-ko pāni khāyāko bhayā 500 rupaiyā daṃḍa garī janai hunyā jāta-ko janai jhiki janai nahunyā jāta-lāi tesai bhāta-pāni-bāheka garī chāḍi dinu. daṃḍa-kā rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaṭṭi nahuṃjyāla kaida garnu. pāni calāunyā hākima-le usai-kā hāta-ko pāni khāyāko

54. MsB, ajouté au dessus de la ligne.

rahenacha aru-kā saṃsarga-bāṭa khāyāko ṭhaharyo bhanyā jāta jādaina patiyā dinu.

[B352]

§56 yo dāmala bhayāko ho pāni nacalanyā jāta-kā hāta-ko pāni khuwāi jāta-bāheka garyāko ho pāni nacalanyā jāta-kā hāta-ko bhāta pāni khānyā ra. karaṇi garnyā garāunyā ho bhani jāni jāni testā-kā hāta-ko bhāta pāni khānyā jo ho usa-le āphnā hāta-bāṭa aru-lāi-smeta borecha bhanyā aina-bamojima aṃsa sarbaswa garī aru-lāi boryāko nabhayā sarbaswa nagarī usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. yastā-kā hāta-ko bhora-mā bhāta pāni khānyā bhatāhā duniñā-lāi bhora-ko patiyā dinu daṃḍa pardaina.

§57 yo dāmala bhayāko ho pāni nacalanyā jāta-kā hāta-ko pāni khuwāī jāta-bāheka garyāko ho pāni nacalanyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khānyā ra. karaṇi garnyā garāunyā ho bhani jāni jāni purji patiyā garī dinyā hākima amāli dharmādhikāra jo ho usa-le purji patiyā garī garāī mātra diyecha āphu-le bhanyā testā-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā jāta jādaina 500 rupaiyā daṃḍa gari chāḍi dinu. āphu-le purji patiyā gari garāi di āphu-le-sameta testā-kā hāta-ko bhāta pāni khāi aru-lāi-smeta borecha bhanyā aina-bamojima sarbaswa garī aru-lāi boryāko rahenacha bhanyā sarbaswa nagarī usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. yastā-kā hāta-ko bhora-mā bhāta-pāni khānyā bhatāhā duniñā-lāi bhora-ko patiyā garāi dinu. daṃḍa pardaina. dāmala pakriyā-pachi dāmalai garī dinu.

§58 yo dāmal bhayāko ho pāni nacalanyā jāta-kā hāta-ko pāni khuwāī jāta-bāheka garyāko ho pāni nacalanyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khānyā karaṇi garnyā garāunyā ho yastā-kā hāta-ko bhāta-pāni khāyā jāta jāṃcha bhani thāhā napāi kasai-le bhāta-pāni khāyecha bhanyā thāhā napāi khānyā bhora ṭhaharcha testā-lāi bhora-ko patiyā garāi dinu. daṃḍa pardaina. bhora pāri jhukyāi āphnā hāta-bāṭa arkā-lāi bhāta-pāni khuwāunyā dāmala pakriyā-pachi dāmalai garī dinu.

§59 pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-ko jāni jāni karaṇi garī bhāta pāni khānyā bā usai jāni jāni bhāta-

pāni mātra khānyā lognyā mānisa-le āphu-le-sameta karaṇi gari bā usai bhāta-pāni khāyāko jāhera nagarī aru āphnā bibāhitā bā lyāitā besyā gaihra swāsni-ko karaṇi garecha bā āphnā hāta-ko bhāta-pāni khuwāyecha ra. pāni nacalanyā yastā jāta-ko lognyā-le karaṇi gari bā usai bhāta-pāni khāyāko thāhā napāi bhora-mā āphnā lognyā-lāi karaṇi dinyā bā bhāta pāni khānyā swāsni-ko garbha rahyāko rahenachaṃ bhanyā bhāta-pāni-ko patiyā garāī dinu jāta jādaina. garbha rahyāko rahecha bhanyā bhāta caldaina. pāni-ko mātrai patiyā dinu. tesa-bāṭa pachi janmyākā saṃtāna-ko hāta-ko pani pāni mātra calcha bhāta caldaina. yastā brāhmaṇa-lagāyeta tāgādhāri jāta-kā saṃtāna-le janai pāudainan. namāsinyā śudra jāta huṃchan namāsinyā matawāli jāta-kā saṃtāna *māsinyā matawāli jāta huṃchan. māsinyā matawālī jāta-kā saṃtān*[55] usa-bhaṃdā kam māsinyā jāta huṃchan āphnā lognyā-le yastā-ko karaṇi sameta garī bā usai bhāta pāni khāyāko cha bhaṃnyā kuro thāhā pāi āphu-le us-kā hāta-ko bhāta-pāni-karaṇi bacāi lāja sarma-le mātra kuro jāhera garna nasaki dabāi bhora-mā pari aru bhatāhā bhāta-pāni-mā boriyākā rahyāchan bhanyā āphu-le kuro thāhā pāyā-pachi duniñā bhāta-pāni-mā parnyā kuro dabāyā-bābata swāsni-lāi 25 rupaiyā daṃḍa garī bhora-mā parnyā-lāi bhora-ko patiyā garāi dinu.

[B353]

§60 tāgādhāri-lagāyeta pāni calanyā-saṃma-kā cokhā jāta kasai-le pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta ra. inai jāta-mā karaṇi gari garāi bhāta pāni khāi jāta-bāheka bhai rahyākā mānis-kā hāta-ko jāni jāni bhāta pāni khāyāko bā karaṇi garyā garāyāko kuro uṭhi kāyelanāmā jamānabaṃdi bhai bhāta-pāni-bāheka bhayākā ha_un bā kuro uṭhi jamānabaṃdi kāyelanāmā huna napāi hāmi-le phalānā-lāi karaṇi garyā garāyāko cha yastā-kā hāta-ko bhāta-pāni khāyāko cha bhani āphnā mukha-le kāyela bhai bhāta-pāni-bāheka bhai rahyākā lognyā swāsni mānisa jo hun. una-lāi usai ṭhāu-kā ha_un bā i bhāta-pāni-bāheka bhayākā chan. bhani thāhā pāũnyā anta jagā-

55. MsB, *kāk.*, le texte a été ajouté après le sceau final et un sceau supplémentaire apposé à la fin de l'addition.

kā āyākā ha_un yastā hākima ḍiṭhā bicārī amāli dwāryā ṭhekadāra. ijārādāra. thari mukhiyā jimmāwāla mijhāryā gauruṃ jeṭhā-buḍhā caudhari mukaddama thāni tharī bhalā-mānisa-harumā kasai-le aghi bhayākā kāyelanāmā jamānabaṃdi naheri bā. kāyala mātra bhai bhāta-pāni-bāṭa-bāheka bhai rahyāko bihorā nabujhi nica māri bā māyā-molāhijā-pachi bā jāla-sāja garī bā aghi bhayāko jamānabaṃdi kāyelanāmā dabāi bā jhuṭṭā kurā-ko lālamohora daskhata patiyā ciṭhi purji garī garāi bā mai-le sahisanada garāi lyāyāko chu bhani bā sādhaka garī āyāko chu bhani sarkāra nasādhi bā bhora ho bhaṃnyā garāi purji patiyā garī garāi bhāta-pāni calāyāko rahecha ra. pachi kuro uṭhi kacahārimā parī bujhdā aghi bhayākā jamānabaṃdi kāyelanāmā sadara ṭhaharyā bā āphu mukha kāyela bhai bhāta-pāni-bāheka bhai rahyāko kuro sadara ṭhaharyo bhāta pāni nacalnyai ṭhaharyo bhanyā pachi bhāta-pāni calāunyā-mā. pailhe calāunyā-mā mokhya akhatyāra jo hun [una-lāi][56] bhāta-pāni calāi āphu-le smeta yastā-kā hāta-ko ra. yastā-kā hāta-ko khānyā-kā hāta-ko bhāta-pāni jāni jāni khāi āphnā hāta-bāṭa ghara-kā jahāna-lāi ra. aru bhatāhā-lāi borecha bhanyā aina-bamojima aṃsa sarbaswa garī janai hunyā-ko janai jhiki janai nahunyā jāta-lāi tesai bhāta-pāni-bāheka garī usai jāta-ko 1 akṣara khodi usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. āphu-le mātra khāyecha ghara-kā jahāna-lāi ra. bhatāhā-lāi boryāko rahenacha bhanyā akṣara khodanu sarbaswa garnu pardaina janai hunyā-ko janai jhiki janai nahunyā jāta-lāi tesai usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. yastā-kā hāta-ko ra. yastā-kā hāta-ko khānyā-kā hāta-ko bhāta-pāni jāni jāni khāyāko rahenacha bhanyā janahi 500 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina duniñā bhāta pāni-mā parnyā kurā-mā aghi-kā hākima amāliharu-le calāyāthyā tāpani āphu-le sunyā jānyā-pachi pakri jastā-ko tasto nisāpha garī bhāta-pāni-bāheka garnu parnyā kurā-mā nica māri māyā-molāhijā-pachi lāgi *yakai muddā kā yastai arulāi pachi-bāṭa bhāta pāni calāũ*nyā[57] amāli hākima jo hun. unalāi aghi-kā hākima amāli-le calāyāko hunā-le pachi bhāta-pāni

56. Omis dans le MsB, mais cette mention, nécessaire à l'intelligibilité de l'article, figure à cette place dans le texte parallèle du §61.
57. MsB, ajouté en petits caractères.

calāi bhāta-pāni-mā parnyā jati janā chan una-lāi janahi 250 rupaiyā daṃḍa gari patiyā dinu jāta jādaina. hākima amāli-haru-le calāyāthyā tāpani yastā-kā hāta-ko bhāta-pāni caldaina bhaṃnu parnyā-mā hākima amāli-ko purji patiyā bhayā-pachi aghi bhāta-pāni calyāko thiyena tāpani hāmi-lāi kyā holā bhaṃnyā ṭhaharāi in-ko bhāta-pāni calcha bhani jamānabaṃdi lekhanyā khānyā yastā-ko bhāta-pāni calcha bhani jmānabaṃdi [na]lekhi[58] usai bhāta pāni calāunyā khānyā aru thari mukhiyā jimmāwāla bhalā-mānisa gaihra kacahari-mā basnyā-haru-lāi patiyā purji dekhi in-kā hāta-ko bā in-kā hāta-ko khānyā-kā hāta-ko bhāta pāni khāyākā-mā jāta jādaina mukhiyā jimmāwāla thari mijhāryā gauruṃ jeṭhā-buḍhā caudhari mahatau ṭheka=dāra [B354] ijārādāra thāni thari-haru-mā bhāta-pāni calcha bhani jamānabaṃdi lekhi sahi hālanyā-lāi janahi 100 rupaiyā bhāta-pāni calcha bhani mukha-le mātra bhani calāyāchan sahi hālyākā rahyānachan bhanyā janahi 50 rupaiyā daṃḍa garnu. mukha-le mātra bhāta-pāni calcha bhaṃnyā jmānabaṃdi bhanyā nalekhanyā-haru-lāi janahi 10 rupaiyā daṃḍa garī bhāta-pāni-ko patiyā dinu. jāta jādaina. bhāta-pāni-saṃbaṃdha-kā kurā-mā jāla-sāja garī yastā-kā hāta-ko bhāta pāni calcha bhani kāgaja lekhi sahi hālyākā rahyāchan bhāta-pāni calana pāyāko rahenacha testai-mā jāhera bhayo bhanyā kāgaja lekhāunyā-le 100 rupaiyā kāgaja lekhi dinyā-lāi 50 rupaiyā aru kacahari-mā basnyā-lāi janahi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. bihorā nabujhi bhora-mā pari. bhāta-pāni khānyā-lāi bhora-ko patiyā dinu daṃḍa pardaina. daṃḍa natirnyā-lāi. aina-bamojima kaida garnu.

§61 tāgādhāri-lagāyeta pāni calanyā-saṃma-kā cokhā jāta kasai-le pāni nacalanyā ra. chiṭo hālanu parnyā jāta ra. inai jāta-mā karaṇi gari garāi bhāta-pāni khāi jāta-bāheka bhai rahyākā mānis-kā hāta-ko jāni jāni bhāta pāni khāyāko bā. karaṇi garyā garāyāko kuro uṭhi kāyelanāmā jamānabaṃdi bhai bhāta-pāni-bāheka bhayākā ha_un bā. kuro uṭhi kāyalanāmā jamānabaṃdi huna napāi hāmi-le phalānā-lāi karaṇi garyā garāyāko cha bā

58. *lekhi* KNM ; MsB, *na* semble avoir été gratté ! Le texte du §61, MsB, comme KNM garantit *nalekhi*, nécessaire au sens.

yastā-kā hāta-ko bhāta-pāni khāyāko cha bhani āphnā mukha-le kāyela bhai bhāta-pāni-bāheka bhai rahyākā lognyā swāsni mānisa kasai-ko usai ṭhāu-kā ha_un bā bhāta-pāni-bāheka bhayākā chan. bhani thāhā pāunyā anta-kā āyākā ha_un. yastā hākima ḍiṭhā bicāri amāli dwāryā ṭhekadāra. ijārādāra thari-mukhiyā jimmāwāla mijhāryā gaurũ caudhari mukaddama thāni thari bhalā-mānisa-haru kasai-le aghi bhayākā kāyelanāmā jamānabaṃdi naheri bā. kāyela mātra bhai bhāta-pāni-bāheka bhai rahyāko bihorā nabujhi ghusa rosabata khāi bhora ho bhaṃnyā garāi purji patiyā gari garāi bhāta-pāni calāyāko rahecha ra. pachi kuro bujhdā aghi-ko jamānabaṃdi kāyelanāmā sadara ṭhaharyo bā āphu mukha kāyela bhai bhāta-pāni-bāheka bhai rahyāko kuro sadara ṭhaharyo bhāta-pāni nacalanyai ṭhaharyo bhanyā pachi ghusa khāi bhāta-pāni calāunyā-mā paihle calāunyā mokhya jo hun una-lāi bhāta-pāni calāi āphu-le smeta yastā-kā hāta-ko ra yastā-kā hāta-ko khānyā-kā hāta-ko bhāta-pāni jāni jāni khāi āphnā hāta-bāṭa ghara-kā jahāna-lāi ra. aru bhatāhā-lāi-sameta borecha bhanyā. ghusa-ko bigo japhata gari aina-bamojima aṃsa sarbaswa garī janai hunyā-ko janai jhiki janai nahunyā-lāi tesai bhāta-pāni-bāheka garī usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi usai-jāta-mā milāi chāḍi dinu. āphu-le mātra khāyecha ghara-kā jahāna-lāi ra. aru-lāi bhāta-pāni-mā bo*rāyā*ko[59] rahenacha bhanyā akṣara khodanu pardaina. sarbaswa pani hudaina. ghusa-ko bigo mātra japhata garī janai hunyā-ko janai jhiki janai nahunyā jāta-lāi tesai usai jāt-mā milāi chāḍi dinu. āphu-le yastā-kā hāta-ko ra. yastā-kā hāta-ko khānyā-kā hāta-ko bhāta-pāni khāyāko rahenacha bhanyā ghus-ko bigo japhata garī janahi 500 rupaiyā daṃḍa garnu jāta jādaina. duniñā bhāta-pāni parnyā kurā-mā aghi amāli aru-le calāyāthyā tāpani āphu-le sunyā jānyā-pachi pakri jastā-ko tasto nisāpha garī bhāta-pāni bāhek garnu parnyā kurā-mā nica mārī. māyā-molāhijā pachi lāgi ghusa khāi yakai muddā-kā yastai a=ru-lāi [B355] pachi-bāṭa bhāta-pāni calāunyā amāli hākima jo hun. unheru-lāi aghi-kā hākima amāli-le calāyāko hunā-le pachi-bāṭa bhāta-pāni calāi bhāta-pāni-mā parnyā jati janā chan. una-

59. MsB, en petits caractères.

lāi ghusa-ko bigo japhata garī 250 rupaiyā daṃḍa garī patiyā dinu jāta jādaina. hākima amāli-le calāyāthyā tāpani yastā-ko bhāta-pāni caldaina bhaṃnu parnyā-mā aghi bhāta-pāni calyāko thiyena tāpani hākima amāli-ko patiyā purji bhayā-pachi hāmi-lāi kyā holā bhaṃnyā ṭhaharāi in-ko bhāta-pāni calcha bhani jamānabaṃdi lekhanyā khānyā bā yastā-ko bhāta-pāni calcha bhani jamānabaṃdī nalekhi usai bhāta-pāni calāunyā khānyā aru thari mukhiyā bhalāmānisa gaihra kacahari-mā basnyā-haru-lāi patiyā purji dekhi in-kā hāta-ko bā in-kā hāta-ko khānyā-kā hāta-ko bhāta-pāni khāyākā-mā jāta jādaina mukhiyā jimmāwāla thari mijhāryā gauruṃ caudhari mahatau ṭhekadāra ijārādāra. thāni thari-haru-mā bhāta-pāni calcha bhani jamānabaṃdi lekhi sahi hālanyā-lāi ghusa-ko bigo japhata garī janahi 100 rupaiyā bhāta-pāni calcha bhani mukha-le mātra bhani calāyāchan jamānabaṃdi lekhyāko rahenacha bhanyā ghusa-ko bigo japhata garī janahi 50 rupaiyā daṃḍa garnu. kacahari-mā basyākā aru mānisa-mā bhāta-pāni calcha bhani jamānabaṃdi lekhi sahi hālanyā-haru-lāi ghusa-ko bigo japhata garī janahi 25 rupaiyā daṃḍa garī bhāta-pāni-ko patiyā dinu. jāta jādaina. bhāta-pāni saṃbaṃdhī-kā kurā-mā jāla-sāja garī ghusa khāi yastā-kā hāta-ko bhāta-pāni calcha bhani kāgaja-patra lekhi sahi halāi sakyāko rahecha bhāta-pāni calana pāyāko rahenacha ra. testai-mā jāhera bhayo bhanyā ghusa khāi kāgaja lekhāunyā-mā mokhye jo ho us-lāi ghusa-ko bigo japhata garī 100 rupaiyā ghusa khāi kāgaja lekhi dinyā-lāi ghusa-ko bigo japhata garī 50 rupaiyā daṃḍa garnu kacahari-mā basnyā aru-lāi ghusa-ko bigo japhata garī janahi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. bihorā cāla napāi bhora-mā parī bhāta-pāni khānyā aru-lāi daṃḍa pardaina. bhora-ko patiyā dinu.

§62 tāgādhāri-lagāyeta cāra barṇa chattisai jāta gaihra-kā swāsni mānisa kohi āphu-bhandā ghaṭi-baḍhi jāta āphu-mildā jāta pāni nacalanyā jāta chiṭo hālanu parnyā jāta-sita. karaṇi-mā bigryā bhani mukha-le bhani bhanyā. robakāra gardā karaṇi ṭhaharena bhanyā pani bāta lāyākā mānisa kāyela nabhai maryāko rahecha bhanyā pani kacahari-mā phalānā-sita karaṇi-mā bigryā bhani mukha-le baki jamānabaṃdi kāyelanāmā-smeta lekhi di bhanyā tyo swāsni mukha-patita-kā aina-bamojim.

mukha-patita ṭhaharche yastā-kā hāta-ko kacahari-mā kuro napardā-saṃma-mā khānyā bhatāhā-lāi patiyā garnu pardaina. jātai-mā rahaṃchan adālata amāla kacahari-mā kurā pari jamānabaṃdi kāyelanāmā bhayā-pachi yastā swāsni-kā hāta-ko jāni jāni bhāta-pāni khānyā-le patīyā pāudainan. uhi jāta huṃchan. bhora-mā khānyā-lāi bhora-ko patiyā dinu.

§63 bhāta-pāni-mā parnyā kurā-mā kāyela mukāyel bhayākā mānis-kā hāta-ko kasai-le bhāta-pāni khāyāko rahecha birā̃ garnyā patiyā garī bhāta-pāni-mā calanyā rahecha bhanyā kāraṇi-le patiyā pāunyā hunā-le yastā-kā hāta-ko jāni jāni bhāta khānyā-lāi 30 pāni khānyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garī bhāta-pāni-ko patiyā garāi dinu. birā̃ garnyā-le patiyā pāunyā [B356] rahenacha bhanyā yastā-kā hāta-ko jāni jāni khānyā-le pani patiyā pāudaina usai jāta-mā milāi chāḍī dinu thāhā napāi bhor-mā khāyāko bhayā bhor-ko patiyā garāi dinu daṃḍa pardaina.

§64[60] kohi lognyā swāsni mānisa-le pāni nacalanyā jāta-sita jāni jāni karaṇi garyā garāyāko ra. inai jāta-kā hāt-ko jāni jāni bhāta-pāni khāyāko kuro jāhera bhai jāta-bāheka garāi bhor-mā parnyā-lāi aina-bamojima prāyaścitta bhai sakyā-pachi molāhijā pachi lāgi tinai bhāta-pāni bāheka bhayākā mānis-ko bhāta-pāni calāunā-ko maddata gari. bhāta-pāni calāi āphu-le-smeta us-kā hāta-ko khāyecha bhanyā bhāta-pāni calāunyā-mā mokhya-lāi 500 rupaiyā daṃḍa gari. janai hunyā-ko janai jhiki. janai nahunyā.-lāi tesai jāta-bāheka gari usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. āphu-le khāyāko rahenacha aru-lāi mātrai borāyecha bhanyā 500 rupaiyā mātrai daṃḍa garnu jāta jādaina hākima. amāli-le calāyā-pachi hāmi-le yas-kā hāta-ko khāna hunyā. rahecha bhani bihorā cāla napāi khāyāko bhayā daṃḍa pardaina. bhor-ko patiyā dinu. jamānabaṃdi kāyelanāmā garāi sahi-smeta halāi sakyāko rahecha bhāta-pāni calana pāyāko rahenacha. bhanyā. molāhijā-pachi lāgi yasto. bhāta-pāni calāunā-ko āsaya garnyā hākima amāli-lāi. janahi 100 rupaiyā tesa kacahari-mā basnyā thari mukhiyā jimmāwāla.-haru-lāi janahi 25 rupaiyā aru bhalā

60. MsB, changement de main, accompagné d'un changement dans la forme des sceaux, jusqu'au §65.

mānisa.-lāi janahi 20 rupaiyā daṃḍa garnu amāli-le jamānabaṃdī muculkā kāgaja-patra mātra garāi. liyāko bhāta-pāni. nacalyākā-mā yas-ko bhāta-pāni calanyai rahecha bhani tahakita nabujhi. bhāta-pāni khānyā aru duniñā-lāi janahi 10 rupaiyā daṃḍa gari. aina-bamojima patiyā dinu daṃḍa-kā rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§65 akṣara khodiyākā ha_un nakhodiyākā hawan. dāmala bhayā mānis-kā hāta-ko kasai-le ṭikā[61] lāyo bā pāni pāri saṃkalpa gari diyāko sidhā dakṣiṇā[62] gaihra linyā-lāi. liyāko bigo japhata gari li 20 rupaiyā daṃḍa gari // lī patiyā dilāi dinu saṃkalpa nagari bā. pāni napāri diyāko cokho aṃnna dakṣiṇā jyū jamina. gaihra diyāko linyā-lāi bāta lāgdaina.[63]

***MsB : daphe dharmādhikāra*[64].**

[B361]

§66 cāra barṇa chatisai jāta-kā swāsni mānis hāḍa-nātā-mā ra. āphu-bhaṃda tallā-upallā āphu-mildā nātā kehi nalāgnyā jāt-mā karanī-mā bigrī bhanyā bāta lāgī aḍā adālat ṭhānā amāl-mā pakri āyākā swāsni mānis-lāi kacaharī-bāṭa khārakhera gardā mero paihlo karani garnyā phalānu ho bhanicha ra usa-le polyākā-lāi pakri lyāi robakāra gardā kāyel bhayo bhanyā aina-bamojima garnu. des pardes ṭāḍhā gayākā-lāi bhanicha bhanyā āphnā muluk-mā bhayā daskhat ciṭhi purji mā*nis*[65] paṭhāi jhikāi nisāph garnu. āphnā muluk-mā rahenacha. us-kā dājyū-bhāi nātā-gotā gaihra kasai-le āi phalānā-sita phalānā jagā-mā bheṭ bhayethyo ta-lāi phalāni swāsni-le mero paihlo karani linyā phalānu ho bhani. tero nāu lekhāi rahicha tero karani chaina bhanyā jorina hiḍa karani ho bhanyā. sohi kuro bhaṃna ra. terā nāu-ko aina-

61. MsB, *tikā* ! Une confusion que n'aurait certainement pas faite le scribe principal.
62. MsB, *dachinā*, qui pourrait à la rigueur passer pour une prononciation populaire du sk. *dakṣiṇā*.
63. MsB, *es-pachi-kā aina 361 patra-mā cha* « les articles suivants se trouvent page 361 » à la suite du texte, en petits caractères.
64. MsB, une troisième main a ajouté les articles 66-69.
65. MsB, ajouté au dessus de la ligne.

bamojima patiyā garchau bhani hāmi-le bhandā tesai-sita merā karani bhayāko sāco ho swāsni-le pani ma-lāi paihlo bhani. lekhāi bhanyā. karani bhayāko chaina bhani ma. tes-sita jorīna jāna saktina mero gharadwāra wahi cha. aina-bamojima jo hunu parnyā bihorā garī. hāmi-le bhora pārī khuwāudā khānyā jo jo chau merā nāu-ko patiyā gara ma. bhanyā wāhā jāṃna bhani bhanyo hāmi-le yo kuro sāchi rākhi sodhyāko cha bā. kāgaja lekhāi liyāko cha yo kuro us-le bhanyāko ṭhaharena. jhuṭṭo kuro kalpi bhaṃna āyāko ṭhaharyo bhanyā aina-bamojima lāgyāko taksira hāmi bujhāulā bhani bhāgnyā-kā wāris dājyū bhāi bhatāhā kohi āi kacaharī-mā muculkā lekhi diyā bhanyā tin-ko muculkā li bāta lāgnyā-ko sarbaswa garnu. parnyā bhayā tinai-kā hāta-bāṭa aina-bamojim-ko aṃsa sarbaswa li bhor-mā parnyā-lāi tinai bāpati-kā nāu-ko bhāta-pāni-ko patiyā jo garnu parnyā ho garāi dinu. kadācit bāta lāgnyā mānis āi phalānī swāsni-ko mai-le karaṇi liyāko chaina. phalānā-sita bheṭ hudā i kurā bhayākā pani hoinan. anāhak-mā sarbaswa lagāi merā nāu-ko patiyā garāyāchan bhani. ujura garyo bhanyā. wārīs bhai kacaharī-mā *āi*[66] muculkā lekhi dinyā-sita jorī jhuṭṭo kuro kalpi nabhayākā kurā-mā wāris bhai kacaharī-mā muculkā lekhi sarbaswa lagāi diyāko patiyā garāyāko ṭhaharyo bhanyā. testā-kā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa garī 2 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā diyā linu. jāta jādaina. tesai sarbaswa madhye aghillā anāhak-mā sarbaswa hunyā-kā jmā-bamojima us-lāi phirtā garāi baḍhatā bhayā sarkāra lagāi dinu. napugyāko lina pāudaina. sarbaswa phirtā garāi diyākā-mā. dasauda bisauda baksauni kehi nalinu. *ye*so[67] bhaṃthyo bhani kacahari-mā āi muculkā lekhi dinyā-le bhanyāko kuro sāco ṭhaharyo ra kāyela garāyo bhanyā estā jhuṭṭā-lāi 3 barkha kaida garī aina-bamojim-mā garnu rahyāko sajāya garī choḍi dinu. ma-sita bheṭa bhai karani garyāko chu bhaṃthyo bhani kacaharī-mā āi jmānabaṃdi lekhi dinyā maryā-pachi ujura garna āyo bhanyā pani tes-le aghi bhanyākai ṭhaharcha. pherī kuro nahernu. daṃḍa hunyā bihā kharca linyā khata rahecha bhanyā. bāta lāgnyā pakri āyo

66. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
67. MsB, *yoso* ?

bhanyā daṃḍa bihā kharca jo parcha garī choḍi dinu. kāraṇi phelā naparī daṃḍa pani hudaina. bihā kharca pani pāudaina. bhor-mā parī khānyā-lāi patiyā dinu.

§67 bhāta-pāni-kā kurā-mā pakri āyākā mānis-lāi aḍā adālat ṭhānā amāla-kā hākima ḍiṭhā bicārī amāli dwāryā mukhiyā-le es kurā-ko ṭhegānā nahunjī timi-haru-le bhāta-pāni-mā kasai-lāi nabornu. aihle pharaka bhai raha[68] bhani bhāta-bāhek garnā-lāi bhāta-ko. pāni-*smet*[69] bāhek garnā-lāi pāni-ko haṭak[70] garī bāhek rākhi nisāph hernu. kuro tahakit gardā[71] patiyā pāunyā ṭhaharyo bā. bhor-mā parnyā ṭhaharyo bhanyā patiyā dinu. patiyā garnai naparnyā ṭhaharyo bhanyā pani kurā-ko saṃkā uṭhyā-pachi tahakit nahuṃjī pharak rahanu bhani haṭkyākā-mā. us-le bhāta-pāni khāyāko ṭhaharena bhanyā pani haṭkanyā-lāi bāta lāgdaina. bhāta-pāni haṭkīnyā estā-lāi patiyā dinu pani pardai[na][72] jātai-mā rahaṃcha. kuro bujhdā patiyā napāunyā ṭhaharyo bhanyā bhāta-bāhek hunyā bhāta-bāhek pāni-bāhek hunyā pāni-bāhek huṃcha bhāta-pāni-mā *parnyā*[73] kurā-ko saṃkā uṭhyā-pachi haṭak nagarī tin-bāṭa bhāta-pāni-mā aru borīna gayāko ṭhaharyā āphu-le kuro sunyā-pachi haṭak nagarī bhāta-pāni=mā [B362] borāunyā-mā kacaharī kacaharī-ko mokhya jo ho tin-mā bhāta-ko haṭak nagarnyā-lāi 100 pāni-ko haṭak nagarnyā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa gari kacaharī-bāṭa haṭkiyāko nahunā-le estā-kā hāt-ko bhāta-pāni khānyā-lāi patiyā dinu. daṃḍa pardaina.

§68 aina-le bhāta-pāni-ko patiyā garī suddha hunyā ṭhaharyākā patiyā nahuṃjī bhāta-pāni-mā pharak rahanu aru-lāi nabornu bhani aḍā adālat ṭhānā amāl dharmādhikāra thari mukhiyā bhatāhā bhalāmānis-haru-le haṭak garī rākhyākā mānis-lāi aina-

68. Deuxième personne du pluriel de l'impératif, accordée à *timi-haru*.
69. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
70. ND.629b, *haḍak* or *haṭak*, 'Objection, opposition... — *jāt bāṭa h° hunu* to be put out of caste' ; BNK.863b, *haṭkanu* = 864a, *haḍkanu* : *kunai kāma garna-bāṭa roknu, manāī garnu* « empêcher d'accomplir une action quelconque ; interdire ».
71. MsB, *garadā* ?
72. MsB, *pardai* !
73. MsB, ajouté au dessus de la ligne.

bamojima patiyā nagarāi haṭak mici bhāt-mā sarobara garāunyā debapitṛ-kārya calāunyā-lāi 50 pāni calāunyā-lāi 25 rupaiyā daṃḍa garī haṭak hunyā-lāi aina-bamojima patiyā dinu. jāta jādaina. haṭak bhai bhāta-pāni-bāhek bhayākā-le patiyā nagarī aru-lāi bhāta-mā boryo debapitṛ-kārya garecha bhanyā 50 pāni-mā borecha bhanyā 25 rupaiyā daṃḍa garī patiyā garāi dinu.

§69 jaisi bāhun gaihra-le āphnā bhāta mildā jaisi-lāi mātrai cali āyā-bamojima gāyatrī dikṣā maṃtra sunāuna huṃcha. suṃnyā sunāunyā duwai-lāi bāta lāgdaina. aru tāgādhārī jāta ra. āphu-bhaṃdā upallā jaisi bāhun-lāi maṃtra sunāuna hudaina. kasai-le sunāyecha bhanyā. upādhyā brāhmaṇa-lāi sunāunyā-lāi 50 rupaiyā. rajapūta-lāi. sunāunyā 40 rupaiyā tāgādhārī kṣatri jāta-lāi sunāunyā-lāi 30 rupaiyā āphu-bhaṃdā upallā jāta-kā jaisi-lāi sunāunyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. jaisi-bāṭa maṃtra suṃnyā upādhyā rajapūta kṣatri jāta ra. ghaṭi jāta-kā jaisi-bāṭa maṃtra suṃnyā upallā jāta-kā jaisi jāta-mā 16 barkha nāghyāko bhayā suṃnyai-lāi maṃtra suṃnyā 16 barkha mani-ko rahecha bhanyā āphu akhatyāra bhai maṃtra suṃna lāunyā mokhya jo ho us-lāi esai aina-ko ādhi ādhi-kā dar-le daṃḍa garnu. daṃḍa bhayā-pachi upādhyā rajapūta kṣatṛ-le pherī upādhyā brāhmaṇai-bāṭa ra. jaisi bāhun-le upādhyā āphu-bhaṃdā upallā jāta-kā jaisi āphu-mildā jaisi-bāṭa jāta-anusāra-ko gāyatrī dikṣā sunyā-pachi āphnā jāta-bhāta-mā calchan.

Add. MsB : dharmādhikār-ko.

[B+27]

§70 1922 sāla baiśākha badi 1 roja-dekhi uprāṃta aṃgreja-kā kaṃpani-mā bharti bhayākā. brāhmaṇa rajapūta kṣatṛ baiśya śudra gaihra pāni calanyā cāra barṇa chatisai jāta kohi āyā bhanyā. pāni nacalanyā damai kāmi-sita ekai tambu-mā sutanyā raksi khānyā garchan bhaṃnyā kuro suṃnā-le tin-kā hāta-ko bhāta pāni binā hukum caldaina kasai-le nakhānu.

Add. MsB : 22 sāla-mā bhayā-madhye-ko. dharmādhikār-ko.

[B+31]

birānā rāja-ko talaba darmāhā khāi āunyā-lāi patiyā dinā-ko ain.

§71 bhoṭ madhyesa-tarpha birānā rāja-mā gai uhā-ko nokari pipā kulli-mā bharti bhai talaba darmāhā khāi āunyā mānisa-haru-le pāni nacalanyā. jāta-sita. ekai tambu-mā sutnyā basnyā. tamākhu gaihra khānyā garchan bhaṃnyā saṃkā hunā-le pāni-ko patiyā nagari estā-kā hāta-ko pāni kasai-le nakhānu. adālata amāla-bāṭa / purji-ko dastura li patiyā-ko purji gari dinu. dharmādhikāra-le pani / li patiyā dinu. estā patiyā nagarnyā-kā hāta-ko jāni jāni khānyā-lāi pani niti-smṛti garāunu.

90 bhāta-mā bornyā-ko

[A481][B357]

§1 tāgādhāri *kṣatri*[1] jāta gaihra-kā kuṭuṃmba-kā bidhawā ra 11 barkha-dekhi māthi-kā kaṃnyā-lāi bhāta-khājā nacalanyā kama tāgādhāri jāta gaihra-le rāji-khusi-*sita*[2] karaṇi gari bhāta-mā pāryā 50 rupaiyā daṃḍa gari bhatāhā-lāi bhāta-ko patiyā garāi dinu.

§2 tāgādhāri jāta gaihra-kā bidhawā ra 11 barkha-dekhi[3] māthi-kā kaṃnyā-ko bhāta-khājā nacalanyā jāta-kā lyāyākā swāsni-bāṭa janmyākā saṃtāna-mā janai napāyākā-le karaṇi gari bhāta-mā pāryo bhanyā 120 rupaiyā daṃḍa garī bhatāhā-lāi patiyā garāi dinu.

§3 tāgādhāri jāta kasai-le jāni jāni āphu-bhandā ghaṭi tāgādhāri-lagāyeta pāni calanyā-saṃmma-kā jāta-kā hāta-ko bhāta ra. pāni nacalanyā *ra*.[4] choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāi āphnā bhatāhā-lāi boryāko rahenacha bhanyā daṃḍa pardaina. jaunāa jāta-kā hāta-ko bhāta khāyāko cha uhi jāta huṃcha usai jāta-mā milāi dinu. khata-bāta lāgdaina. āphu-bhandā ghaṭi janai lāunyā jāta-kā hāta-ko bhāta khāi bhatāhā-lāi. borecha bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garī usai jāta-mā milāi dinu. janai jādaina. namāsinyā māsinyā matawāli gaihra pāni calanyā jāta-kā hāta-ko bhāta khāī bhatāhā-lāi borecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa gari. janai jhiki usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu. parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāi bhatāhā-lāi bhāta-mā ra. aru-lāi pāni-mā borecha bhanyā aina-bamojima aṃsa sarbaswa garī usai jāta-ko 1 akṣara khodi bhāta-pāni-bāheka garī. usai jāta-mā milāi chāḍi dinu.

---

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, *si* corrigé en petits caractères, *ta* ajouté au dessus de la ligne.
3. MsA, *de* pour *dekhi* !
4. MsA, *ra* ajouté en (très) petits caractères.

§4 namāsinyā matawāli jāta kasai-le jāni jāni āphu-bhandā ghaṭi namāsinyā-lagāyeta pāni calanyā-saṁma-kā jāta-kā hāta-ko bhāta ra. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāi āphnā bhatāhā-lāi boryāko rahenacha bhanyā daṃḍa pardaina. jaunā jāta-kā hāta-ko bhāta khāyāko cha uhi jāta huṃcha usai jāta-mā milāi dinu. khata-bāta lāgdaina. āphu-bhaṃdā ghaṭi namāsinyai matawāli jāta-kā hāta-koā bhāta khāi bhatāhā-lāi borecha bhanyā 10 rupaiyā daṃḍa garii. patiyā garāi dinu. māsinyā matawāli gaihra pānii calanyā jāta-kā hāta-ko bhāta khāi bhatāhā-lāi borecha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa garii bhatāhā-le bhāta-mā liṃchau bhanyā patiyā garāi dinu. bhāta-mā mildauna bhanyā jaunāa jāta-kā hāta-ko bhā=ta [A482] khāyāko cha. usai jāta-mā milāi. chāḍi dinu. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāi bhatāhā-lāi bhāta-mā ra. aru-lāi pāni-mā borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa garii usai jāta-ko 1 akṣara khodi bhāta-pāni-bāheka garii. usai jāta-mā milāi chāoḍi dinu.

[B358]

§5 māsinyā matawāli jāta kasai-le jāni jāni āphu-bhaṃdā ghaṭi māsinyā-*mā pāni*[5] calanyā-saṁma-kā jāta-kā hāta-ko bhāta ra. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu. parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāi āphnā bhatāhā-lāi boryāko rahenacha bhanyā daṃḍa pardaina. jaunā jāta-kā hāta-ko bhāta khāyāko cha uhi jāta huṃcha usai jāta-mā milāi dinu. khata-bāta lāgdaina āphu-bhaṃdā ghaṭi māsinyai jāta-kā hāta-ko bhāta khāi borecha bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa gari prāyaścitta garāi dinu. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāi bhatāhā-lāi bhāta-mā ra. aru-lāi pāni-mā borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa garii. usai jāta-ko 1 akṣara khodi bhāta-pāni-bāheka garii. usai jāta-mā milāi chāḍi dinu.

5. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§6 pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta kasai-le jāni jāni āphu-bha~~ṃ~~ndā[6] ghaṭi pāni nacalanyā ra- choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāi āphnā bhatāhā-lāi boryāko rahenacha bhanyā daṃḍa pardaina. jaunā jāta-kā hāta-ko bhāta khāyāko cha uhi jāta huṃcha usai jāta-mā milāi dinu. khata-bāta lāgdaina. āphu-bha~~ṃ~~ndā ghaṭi pāni nacalanyai jāta-kā hāta-ko bhāta khāi bhatāhā-lāi borecha bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa gari bhatāhā-le bhāta-mā li~~ṃ~~chan bhanyā jāta-kā rita garāi dinu. bhatāhā-le bhāta-mā lidauna bhanyā jaun~~ā~~a jāta-kā hāta-ko bhāta khāyāko cha usai jāta-mā milāi chāḍi dinu.

§7 ~~pāni nacalanyā~~ choi chiṭo hālanu parnyā jāta kasai-le jāni jāni āphu-bhandā ghaṭ~~i~~i[7] pāni nacalanyā ra. chiṭo hālanu- parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāi aru-lāi boryāko rahenacha bhanyā- daṃḍa pardaina. jaun~~ā~~ā jāta-kā hāta-ko bhāta khāyāko cha uhi jāta huṃcha usai jāta-mā milāi dinu. khata-bāta lāgdaina āphu-le bhāta khāi bhatāhā-lāi borecha bhanyā 2// rupaiyā daṃḍa gar~~i~~ī bhatāhā-le bhāta-mā liṃcha bhanyā patiyā garāi dinu. bhatāhā-le bhāta-mā lidauna bhanyā jaunā jāta-kā hāta-ko bhāta khāyāko cha- usai jāta-mā milāi dinu.

[A483]

āphu-bhandā ṭhulā jāta-lāi bhāta-mā bornyā-ko.

§8a tāgādhāri jāta kasai-le āphu-bhandā ghaṭi bhāta nacalanyā tāgādhāri jāta-kā hāta-ko bhāta gaihra [jāta][8] jānyā kuro khāyecha khuwāunyā-le āphu-bhaṃdā ṭhulo tāgādhāri jāta ho bha[ṃ]nyā[9] thāhā napāi khuwāyecha bhanyā khāna dinyā-lāi khata-bāta lāgdaina āphu-bhandā ṭhulo tāgādhāri jāta ho bhani thāhā pāyākā mānisa-lāi terā hāta-ko khānchu bhandā jāni jāni āphnā hāta-ko bhāta lagāyeta. jāta jānyā kuro khāna diyecha āphu-le khuwāyāko kuro us-kā bhatāhā-lāi jāhera garecha bhanyā merā hāta-ko khāyā jāta jāṃcha bhani khāna nadinu.

---

6. MsA, *aru* pour *āphu* !
7. Sic MsA, avec peut-être une valeur emphatique.
8. Nécessaire au sens.
9. MsA, MsB, *bhanyā.*

parnyā kurā-mā khuwāyā-bābat 12// rupaiyā daṃḍa garnu āphnā hāta-ko khāna diyāko jāhera nagari dabāi aru bhatāhā-lāi bhāta-mā borāyecha bhanyā 25 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu.

§8b tāgādhāri jāta kasai-le namāsinyā matawāli jāta-kā hāta-ko bhāta gaihra jāta jānyā kuro khāyecha khuwāunyā-le āphu-bhandā ṭhulo tāgādhāri jāta ho bhaṃnyā thāhā napāi khuwāyecha bhanyā khāna dinyā-lāi khata-bāta lāgdaina. āphu-bhandā ṭhulo tāgādhāri jāta ho bhani thāhā pāyākā mānisa-lāi terā hāta-ko khānchu bhandā jāni jāni āphnā hāta-ko bhāta lagāyet. jāta jānyā kuro khāna diyecha āphu-le khuwāyāko kuro us-kā bhatāhā-lāi *bhāta-mā naboridai*[10] jāhera garecha bhanyā *pani bāta lāgdaina*[11] ~~merā hāta-ko khāyā jāta jāncha bhani khāna nadinu parnyā kurā-mā khuwāyā-bābat 12// rupaiyā daṃḍa garnu~~[12] āphnā hāta-ko khāna diyāko jāhera nagari dabāi aru bhatāhā-lāi bhāta-mā borāyecha *bā borāicha*[13] bhanyā *merā hāta-ko khāyā jāta jāṃcha bhani khāna nadinu parnyā kurā-mā khuwāyā-bābat*[14] 25 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu.

[B359]

§9 tāgādhāri jāta kasai-le namāsinyā matawāli jāta-kā hāta-ko bhāta gaihra jāta jānyā kuro khāyecha~~-~~ khuwāunyā-le āphu-bhandā ṭhulo tāgādhāri jāta ho bhaṃnyā thāhā napāi khuwāyecha bhanyā khāna dinyā-lāi khata-bāta lāgdaina. āphu-bha~~ṃ~~ndā ṭhulo tāgādhāri jāta ho bhani thāhā pāyākā mānisa-lāi terā hāta-ko khā~~nṃ~~chu bha~~ṃn~~dā jāni jāni āphnā hāta-ko bhāta lagāyeta~~-~~ jāta jānyā kuro khāna diyecha āphu-le khuwāyāko kur~~ə~~ā us-kā bhatāhā-lāi *bhāta-mā naboridā*[15] jāhera garyo

10. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
11. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
12. MsB, rayé dans le texte.
13. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
14. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
15. MsB, ajouté au dessus de la ligne.

bhanyā *pani bāta lāgdaina*[16] [*merā hāta-ko khāyā jāta jāṃcha bhani khāna nadinu parnyā kurā-mā khuwāyā-bābata 25 rupaiyā daṃḍa garnu.*][17] āphnā hāta-ko khāna diyāko jāhera nagarii dabāi aru bhatāhā-lāi bhāta-mā borecha *bā borāicha*[18] bhanyā *merā hāta-ko khāyā jāta jāṃcha bhani khāna nadinu parnyā kurā-mā khuwāyā-bābat*[19] 50 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu.

§10 tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta kasai-le māsinyā matawāli jāta-kā hāta-ko bhāta gaihra jāta jānyā kuro khāyecha *ra. khu*wāunyā-le[20] āphu-bhaṃndā ṭhulo jāta ho bhani- thāhā napāii- khuwāyecha- bhanyā khāna dinyā-lāi khata-bāta lāgdaina- āphu-bhaṃndā ṭhulo tā=gādhāri[21] [A484] jāta namāsinyā jāta ho bhani thāhā pāyākā mānisa-lāi terā hāta-ko khāṃnchu bhaṃndā jāni jāni āphnā hāta-ko bhāta lagāyeta- jāta jānyā kuro khāna diyecha āphu-le khuwāyāko kurāo [*us-kā bhatāhā-lāi jāhera- garecha*][22] *bhāta-mā naboridai us-kā bhatāhā-lāi jāhera garyāko bhayā pani bāta lāgdaina. āphu-le khuwāyāko kuro jāhera nagari dabāi bhatāhā-lāi bhāt-mā borecha bā borāicha*[23] bhanyā āphnā hāta-ko khuwāyā jāta jāṃcha bhani khāna nadinu- parnyā kurā-mā khuwāyā-bābata tāgādhāri jāta-lāi khuwāyecha bhanyā māsi dinu- namāsinyā matawāli jāta-lāi khuwāyāko rahecha bhanyā 10 rupaiyā daṃḍa garii khānyā-lāi- us-kā jāta-le bhāta-mā liṃchan bhanyā patiyā garāi dinu. bhāta-mā liyānan bhanyā jaunā jāta-kā hāta-ko

16. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
17. MsB, [...] texte rayé.
18. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
19. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
20. MsB, corrigé dans le texte.
21. Dans le MsA un sceau a été apposé en fin de ligne au bas de la page 483 et un autre au début de la page 484. L'éditeur éprouve quelque consolation à la pensée que le fonctionnaire chargé d'apposer les sceaux était peut-être, lui-aussi, las de répétitions qui, à en croire le nombre exceptionnel de leurs bourdes, avaient déjà épuisé les scribes.
22. MsB, [...] texte rayé.
23. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.

khāyāko cha usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu.

§11 tāgādhāri jāta-lagāyeta pāni calanyā-samma-kā jāta-le terā jāta mildo humũ bhani pāni nacalanyā jāta ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni ra. jāta jānyā kuro khāyecha khuwāunyā-le āphu-bhaṃn dā ṭhulo jāta ho bhani thāhā napāi khuwāyecha bhanyā khata-bāta lāgdaina. āphu-bhaṃn dā ṭhulo jāta ho bhani thāhā pāyākā mānisa-lāi terā hāta-ko khāṃchu bhaṃn dā jāni jāni āphnā hāta-ko bhāta-pāni-lagāyeta jāta jānyā kuro khāna diyecha āphu-le khuwāyāko kuro us-kā bhatāhā-lāi *bhāta pāni-mā naboridai*[24] jāhera garyāko bhayā pani bāta lāgdaina. āphu-le khuwāyāko kuro jāhera nagari. dabāi bhatāhā-lāi bhāta-mā ra. aru-lāi pāni-mā borecha bā. borāicha bhanyā merā[25] [*āphnā*][26] hāta-ko khuwāyā jāta jāṃcha bhani khāna nadinu parnyā kurā-mā khuwāyā-bābat māsi dinu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§12 pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le terā jāta mildo hu bhani āphu-bhaṃdā kami jāta bhāta namilanyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāyecha khuwāunyā-le āphu-bhaṃn dā ṭhulo jāta ho bhani thāhā napāi khuwāyecha bhanyā khata-bāta lāgdaina. āphu-bhaṃdā ṭhulo jāta ho bhani thāhā pāyākā-lāi terā hāta-ko[27] khāṃnchu bhaṃdā jāni jāni khuwāyecha bhanyā khānyā-lāi us-kā jāta-le āphnā jāta-kā rita garī bhāta-pāni-mā linyā rahechan bhanyā 2// rupaiyā jāta-mā linyā rahenachan bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa garī usai jāta-mā milāi dinu.

[A485][B360]

§13 pāni nacalanyā choyā chiṭo hālnu parnyā jāta-le terā jāta mildo humũ bhani āphu bhaṃn dā kami bhāta namilanyā jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khāyecha khuwāunyā-le āphu-bhaṃn dā ṭhulo jāta ho bhani thāhā napāi khuwāyecha bhanyā khata-bāta

24. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
25. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
26. MsB, [...] texte rayé.
27. MsA, *ko* omis !

lāgdaina. āphu-bha~~ṃ~~ndā ṭhulo jāta ho bhani thāhā pāyākā-lāi terā hāta-ko khāṃchu bha~~ṃ~~ndā jāni jāni khuwāyecha bhanyā khānyā-lāi us-kā jāta-le āphnā jāta-ko rita gar~~i~~ bhāta-pāni-mā linyā rahechan bhanyā 2// rupaiyā jāt-mā linyā rahenacha~~n~~ bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa gar~~i~~ usai jāta-mā milāi dinu.[28]

daphe bhāta-mā bornyā-ko

[A487]

§14 upādhyā rajapūta jaisi *kṣatri~~ya~~*[29] namāsinyā matawāli. masinyā matawāli gaihra jāta-patita- bhai bhāta-bāheka bhayākā pāni mātra calyākā kasai-le hām~~i~~ sadya chau hāmro bhāta calcha bhani *āphnā*[30] bhatāhā-lāi bhāta-mā boryā bhanyā 50 rupaiyā pāni-smeta-bāheka bhayākā-le[31]. bhāta-mā boryāko bhayā 100 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaida garnu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§15[32] upādhyāni jaisini *kṣatri*ni[33] gaihra tāgādhāri jāta ra. aru namāsinyā jāta gaihra-kā arkā-sita- bigri besyā bhayākā swāsni-le pachi aru-lāi sadyai chau hāmi bigryākā chainau[34] bhani arkā-lāi bhāta-mā boryā bhanyā testā swāsni-lāi 50 rupaiyā ḍaṃḍa gar~~i~~ bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu. rupai~~ñ~~yā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaida garnu.

§16 māsinyā jāta-kā lognyā swāsni mānisa-le āphu-bhandā[35] ṭhulā namāsinyā jāta-kā kasai-lāi jāta dabāi bhāta-mā pāryā māsi

---

28. Sur le MsA p. 485, le §13 de *bhāta-mā bornyā-ko* est suivi d'un nouveau titre : *janai dinyā-ko* ; le complément : *daphe bhāta-mā bornyā-ko* se trouve p. 487.
29. MsA, ajouté en petits caractères.
30. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
31. MsB, KNM ; MsA, *bhayā-le* !
32. MsA, changement de main pour les articles 15 à 18.
33. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
34. MsB, KNM ; MsA, *chaunau* (une forme qui est peut-être authentique).
35. MsA, *lendā* !

dinu. āphnu jāta janāyecha khānyā-le jāni khāyāko bhayā khuwāunyā-lāi daṃḍa[36] pani hudaina māsidā pani māsidaina.

§17 muḍinyā jāta-le hāḍa-mā ra nātā-gaihra-mā karani garī muḍiyā-pachi janmyākā sanṃtāna māsinyā pāni calanyā śudra jāta hunṃchan eyastā-kā 11 barkha-dekhi ubho-kā kaṃnyā ra bidhawā-lāi rāji khusi-le karanṇi garnyā māsinyā jāta-lāi māsi dinu kamārā-le karanṇi garecha bhanyā testā kamārā-lāi 3 barkha kaida garnu. khasama-le rupaiñyā tiri laijānṃchu bhanyā aina-bamojima-kā rupaiyā li chāḍi dinu.

§18 pāni nacalanyā jāta-le pāni-mā pāryo bhanyā tyo pāni-mā pārnyā āphu-sukhi pauni jāta ho bhanyā māsi dinu. agāwai māsiyāko rahecha bhanyā ra achuti jāta-kā kamārā kamārī rahyāchan bhanyā 2 barkha kaida garī chāḍi dinu kamārā kamārī khasam-kā hunṃchan.

MsB

§19[37] pāni nacalanyā jāta choyā chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-le choyāko sinkī guṃdruk amilyākā tāmā kāṭyā choḍāyā. phuṭyākā phalaphula gaihra nakhānu. kasai-le khāyecha bhanyā. anācāra garyā-bābat cāra paisā daṃḍa gari. patiyā dinu.[38]

MsB : daphe bhāta-mā bornyā.[39]

[B364]

§20 brāhmaṇa-lagāyet tāgādhāri jāta gaihra-le āphu-bhaṃḍā ghaṭi tāgādhāri jāta ra. namāsinyā māsinyā gaihra pāni calanyā jāta-le mātā-kā[40] dhātu-kā. bhāḍā-mā. pāni napāri. bhuṭyā pakāyāko sāga-pāta gaihra nuna hālyāko bhayā pani khānyā-ko jāta jādaina. patiyā pani garnu pardaina. nuna hālyāko hawas

---

36. MsA, *ḍaṃḍa*.
37. MsB, changement de main.
38. MsB, en bas de page : *esa pachi-kā aina. 364 patra-mā cha* « les lois qui suivent se trouvent page 364 ».
39. MsB, de la même main que le §19 du même chapitre.
40. MsB, *bhāṭā* ?

nahawas pāni hāli pakāyāko sāga-pāta gaihra khānyā-lāi. 10 rupaiyā daṃḍa gari. patiyā dinu.

§21 jaisi brāhmaṇa-le upādhyā ra. āphu-bhaṃdā ṭhulā jāta-lāi. āphu-le dahi cyūrā muchyāko khuwāyecha bhanyā khuwāunyā-lāi. 20 jānī jāni khānyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari *patiyā garāi dinu*[41].

§22 danawāra kumhāl. mājhi darai ṭhokyā[42] galahaṭyā-haru-lāi[43] tāgādhāri jāta gaihra-le una-le pakāyākā ṭhāu-mā gai dāla-bhāta jabarajasti garī choi di. khuwāyecha bhanyā. choi diyāko bigo bharāi di bigai-bamojima daṃḍa garnu. choi dinyā-lāi daṃḍa bhayā-pachi khānyā-ko jāta jādaina. khusi rāji-le khāyāko bhayā khānyā-ko jāta pani jādaina. khuwāunyā-lāi bāta pani lāgdaina.

41. MsB, original gratté et corrigé.
42. KNM lit *ḍhokryā* ? BNK.316b, s.v. *ṭhokre* : *dhātu-kā bhāḍā bartana banāune ra becane vyāpārī jāti-viśeṣa* « une caste particulière qui a pour occupation de fabriquer et de vendre des récipients et ustensiles métalliques », semble convenir au contexte.
43. Le texte édité par le KNM a *ḍāla haṭyā* ?

91 janai dinyā-ko.[1]

[A485][B363]

§1 janai napāunyā jāta-kā-lāi janai lāunyā jāta-ko choro ho bhani sarkāra-kā hukuma-bāheka. aru kasai-le janai diyecha bhanyā janai lāunyā-ko janai jhiki usai jāta-mā milāi dinu. janai dinyā-mā mukhya jo ho usaia-lāi 60 rupaiyā bratabaṃdha garāunyā prohita-lāi ra. maṃtra sunāunyā guru-lāi 5/5 rupaiyā daṃḍa garnu. natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§2 tāgādhāri jāta kasai-le āphnā ghar-ki kamāri *pāra garī swāsnī*[2] tulyāyāki hawas bā pāra nagardai ghara-kā jāa hāna-lāi. thāhā bhai rākhi chorā chori janmyākā hawas khasama-le rākhatā arkā-sita poila gayāki rahinacha ra. khasama-kā bī rya-le chorā-chori bhayākā rahyāchan bhanyā testā kamāri-paṭṭi-kā chorā-lāi. janai didā āmā-lāi. pāra gari[3] bābu dājyū-bhāi iṣṭamitra-le chorā-lāi janai dina ra. chori-ko bihyā gari dina huṃcha arkā-ki kamāri rākhyā-paṭṭi janmyākā chorā-chori-lāi āmā pāra nabhayā pani dhanī-ko khusi rāji-le nikhanī lyāi chorā-lāi janai dina ra. chori-ko bihyā garī dina. huṃcha janai dinyā-lāi. khata lāgdaina.

[A486]

§3 tāgādhāri jāta-le namāsinyā matawāli jāta-kā swāsni lyāi una-bāṭa janmyākā chorā-lāi janmāunyā bābu-le bhayo bābu maryā-pachī us-kā dājyū-bhāi iṣṭamitra kasai-le bhayo esa *yastā*-lāi[4] janai diṃṃchau bhanyā bratabaṃdha garī janai dina huṃcha bratabaṃdha garāunyā janai dinyā-lāi bāta lāgdaina. esa *yastā*-lāi[5]. janai dina hudaina bhani kasai-le rokyo bhanyā rokanyā-lāi. 5 rupaiyā daṃḍa garnu. *daṃḍa-smeta. garecha*

---

1. MsA, titre sur la page 485, immédiatement à la suite du chapitre 90.
2. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. MsA, *gari gari*.
4. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

bhanyā daṃḍa phirtā garāi di usa-le garyākā paṭak-baomjiima daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.[6]

§4 tāgādhāri jāta kasai-le māsinyā matawāli jāta-kā swāsni rākhi bhayo badhetyāni swāsni rākhi bhayo una-bāṭa janmyākā chorā-lāi bābu jyūdo bhayā bābu-le bābu nabhayā us-kā dājyū-bhāi. iṣṭamitra-haru-le bratabaṃdha gari *janai dina huṃcha*[7] āphnā jiya-le janai hālachu bhanyā pani bratabaṃdha gari janai lāuna pāucha janai dinyā bratabaṃdha garāunyā-lāi. bāta lāgdaina.

§5[8] tāgādhāri tāgādhāri jāta-le ko hawas bā. tāgādhāri jāta ra. aru jāta-ko. hawas jhagarā hudā janai cuḍina gayecha bhanyā. janai cuḍāli dinyā-lāi. 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§6 behak-mā. arkā-ko janai jhikanyā jhiki dinyā-lāii. 100 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

MsB

[B364]

§7 adālata aḍā gauḍā-kā hākima ḍiṭhā bicāri amāla-kā amāli dwāryā thari mukhiyā ṭheka ijārādāra gaihra kasai-le tāgādhāri jāta gaihra-ko janai najānyā kurā-mā janai jhikana lāyecha bhanyā jhikana lāunyā jhikana huṃcha bhani matalaba dinyā-haru-lāi 100/100 rupaiyā usa kacahari-mā basyākā thari mukhiyā jimmāwāla-haru-le pani behak-mā janai jhikana lāyāko dekhyā-pachi jhikana hudaina bhani haṭaka garnu parnyā kurā-mā kehi nabhani heri rahyākā rahyāchan bhanyā tina-haru-lāi 50/50 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

---

6. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
7. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
8. MsA, changement de main pour les articles 5 et 6 ajoutés en fin de chapitre.

§8 tāgādhāri jāta-ko kasai-le *behak-mā janai jhikyāko*[9] cuḍālyāko rahecha bhanyā behak-mā jhikiyāko cuḍiyāko hunā-le behak-mā jhikanyā cuḍinyā-ko jāta jādaina. prāyaścitta garī janai lāunu. adālata amāla-bāṭa purji gari janai dilāi dinu.

9. MsB, texte original effacé et remplacé en petits caractères.

92 bālakha-ko taksīira.

[A489][B366]

§1 12 barkha-dekhi udho-kā keṭā-keṭi-*kā* *ā*mā-bābu-dājyū[1] kohi rahenachan ṭuhuro rahecha bhanyā tesa-lāi- khānā-ko kehi garja parecha ra. bastu bhāu cākara-haru- thāmana sakena bhanyā sahara-mā rahecha bhanyā adālata ṭhānā-le sāchi basi bāhira pherā gāu-mā rahecha bhanyā amāli thari-le sāchī basi wājabī paṃca-kīrti mola garāi kiṃnu becanu garāi dinu. mola-taula garāi dinyā hākima-le testā-le becyāko māla kehi nalinu linyā hākima-lāi bigā-ko ādhi daṃḍa garī māla dhani-lāi- phirtā garnu. adālata ṭhānā amāla basi- duñiyñā-le 12 barkha-mani-kā keṭā-keṭi-haru-sita kinyā-becyāko sadara huṃcha yeastā-mā adālata ṭhānā amāla-ko dastura dasauda bisauda kehi lāgdaina nalinu.

§2 āmā-bābu-dājyū-lāi narākhi 16 barkha-dekhi udho-koā keṭā-keṭi-sita tamasuka lekhi nagada jinisa anāja gaihra karjā linyā-lāi ghara-kā muokhya mālika-sita nabhani tamasuka gari liyākoā hunā-le bigo phirtā garāī sayakarā 20 rupaiyā daṃḍa garnu phirtā pāunyā-bāṭa dasauda linu- tamasuka nalekhi keṭā-keṭi-lāi phulyāi-phakāī lucyāāi gari liyāko rahecha bhanyā bigo phirtā garāi bigā-bamojima daṃḍa garnu. phirtā pāunyā-bāṭa dasauda linu.

§3 āmā-bābu-dājyū-kā bisallāha-le 16 barkha-dekhi udho-kā keṭā-keṭi-lāi rupaiñyā di tamasuka lekhi linyā-ko thaili bhusiṃcha keṭā-keṭi-sita lina pāudaina- tamasuka kacahari-bāṭa pharāi- dinu. daṃḍa jitāuri pardaina. ti rupaiyā bābu-āmā-le kharca garyāko bhayā ra. bābu-āmā-dājyū-haru-le ahrāī rupaiyā lyāyāko rahecha bhanyā thaili bharāi kacahari-bāṭa dasauda bisauda- lī tamasuka pharāi dinu.

§4 bābu-āmā-dājyū-haru-le thāhā napāī 16 barkha-mani-kā bālakha keṭā-keṭi-le āphnā ghar-ko nagada jinisa- kamārā-

1. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

kamārī caupāyā gaihra māla becyo ra eyastā bālakha-sita liyecha bhanī kohi karāuna āyo bhanyā kiṃnyā-kāo thaili bhusa huṃncha dasauda li māla phirtā gari dinu. becanyā kiṃnyā-lāi daṃḍa jitāuri hudaina bābu-āmā-dājyū-le cāla pāi bhayo ahrāi bhayo keṭā-keṭi-bāṭa māla becāyāko rahecha pachi keṭā-keṭi-bāṭa phalā=nā-le [A490] māla liyecha bhani karāuna āyā bhanyā bujhdā āphu-le cāla pāi ahrāi becāyāko rahecha bhanyā māla kiṃnyā-bāṭa phirtā hudaina. aghi keṭā-keṭī-bāṭa māla becāunyā pachi phirāda garna āunyā jāla-sāji garnyā ṭhaharcha tesa-lāi samāyākā bigā-bamojiṃma daṃḍa garnu.

§5 kohi bālakha chorā-chorī hunyā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā dhāi rākhi saṃbhāra garna sakanyā bābu-le dhāi khoji āphai-le rākhi saṃbhāra garnu dhāi khoji rākhanā-ko sāmartha nahunyā-le swāsni poila gai bhaṃnyā risa-le chorā-chori-lāi āmā-ko kākha chuṭyāi duda nakhwāi mārna hudaina. tasartha poila gai tāpani 7 barkha napugyā-saṃṃma bālakha-lāi āmā-ko kākha chuṭyāi nalyāunu. tesai-lāi pālana dinu duda chāḍyā-pachi bālakha-kā khusi-le āmā-si=ta [B367] baschu bhanyā pani jeṭhā[2] kāṃchā bābu-dājyū-bhāi-sita baschu bhanyā pani bālakha-ko khusi āmā-sita bastina bhani bhanyā dājyū-kākā-haru-le lyāi saṃbhāra garnu āmā-ko kākha-bāṭa chuṭāi lyāi saṃbhāra nagarī bālakha maryo bhanyā bālakha chuṭyāi lyāunyā-lāi 50 rupaiñyā daṃḍa garnu. rupaiñyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§6 brāhmaṇa rajapūta tāgādhāri jāta-mā 12 barkha-dekhi udho-kā lognyā-swāsni-haru-le jhāḍā phiccī nadhoi āphu-le pani bhāta khāyāchan. bhora-mā bhatāhā-haru-lāi pani bhāta khuwāyāchan bhanyā bhora-mā khāyā-bābat bhatāhā-le patiyā pāuchan. bālakha buddhi nachipiyāko nahunā-le guhu nadhoi bhāta khānyā keṭā-keṭi-lāi khata-bāta lāgdaina- daṃḍa pardaina patiyā dinu. patiyā didā awal-lāi 2// doyama-lāi 2 sima-lāi 1 caāhāra-lāi // rupaiñyā godāna dharmādhikār-le lāi patiyā dinu 12 barkha-dekhi ubho-kā-lāi- 5 rupaiñyā daṃḍa garī patiyā

2. MsA, *jeṭā*?

dinu[3]. patiyā didā sohi-bamojima dharmādhikāra-bāṭa godāna li patiyā dinu.

§7 cāra barṇa chattisai jāta-mā 12 barkha-~~dekhi~~ udho-kā umera-kā keṭā-keṭi-haru-le abhakṣa kuro ra. āphu-bhandā kama jāta-kā hāta-ko bhāta-pāni khānyā-lāi prāyaścitta-ko patiyā dinu.

[A491]

§8 tāgādhāri jāta-kā 11 barkha-dekhi udho-kā bālakha keṭo ra 10 barkha-dekhi ubho-ki keṭi-ko agamyāgamana karaṇi bhayo bhanyā keṭi-le prāyaścitta pāud~~i~~ina. jāta-bāheka rahaṃche keṭā-lāi rāja-daṃḍa prāyaścitta pardaina.

§9[4] 12 barkha-dekhi udho-kā bālakha-le sānā tinā kurā-dekhi jyāna māryā-tak-ko taks~~i~~ira garyā tina-lāi khata-bāta lāgdaina. jyū māryāko rahecha bhanyā tesa-lāi adālata ṭhānā amāla-kā paṃca bhalāmānisa rākhi phulyāikana sodha-pucha garnu. nahabakāunu. ama-kā-le ahrāyothyo ra. mai-le garyāko ho bhanyo bhanyā. mārna sikāunyā mānisa-ko ra. marnyā ~~mānis~~-ko aghi-pachi-ko kehi kurā-ko ibi paryāko rahecha ki rahenacha tahakita gar~~i~~ī ṭhaharāudā ahrāyāko sāceai ṭhaharyo sikāunyā kāyacla bhayo bhanyā kāyelanāmā lekhāi sikāi marāunyā-cāh~~i~~ī-ko jyāna linu. mārnyā keṭā-keṭi-lāi {[5]} 1 maihnā kaida garī prāyaścitta-smet dilāi chāḍi dinu.

§10 11 barkha-mani-ko keṭo ra 10 barkha-mani-k~~i~~ keṭi-le karaṇi gareyā bhanyā karaṇi hunyā umera bhayāko nahunā-le

---

3. MsA, *patiyā dinu* ~~*patiyā dinu*~~.
4. Sur le MsB, le §10 suit le §8 et est suivi du §9.
5. MsA, ~~*ghuḍā dekhi mani sisnu lāi*~~ rayé dans le texte : le code prévoyait à l'origine que le mineur meurtrier se verrait fouetter les mollets avec des orties, ce qui apparaît dans l'article 101 du Gms.

yoni-chedana bhayāko ṭhahardaina jātai-mā rahaṃchan. prāyaścitta garnu pardaina. *testā keṭā-keṭi-lāi habakāi. dabkāi.*[6] chāḍi dinu. daṃḍa jitāuri pardaina.

6. MsA, texte original effacé et remplacé.

93 gariba kaṃgāl

[A495][B369]

§1 kohi sāla-*nāla na*kāṭiyākā[1] ra- dāta naāyākā bālakha- keṭā-keṭi- phālyākā pāi lyāi pālyākā-haru-mā bābu āmā-ko pattā nalāgyākā-lāi kasai-le pāli rākhyāko rahecha- pachi bābu āmā-ko pattā lāgyo bhanyā- ajāna bālakha-lāi- nirmāyā gari phālyā-bāba*ta*[2] bābu-āmā-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari- pālanyā-lāi adālata ṭhānā amāla-bāṭa saupi dinu. jāra-putra rahecha bhanyā- āmā-ko dāijo ra. jāri garnyā bābu-ko sarbaswa gari- pālanyā-lāi dinu. pānīi nacalanyā ra. choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā bālakha-lāi pālyākā rahyāchan bhanyā bābu-āmā-ko sarbaswa garīi pālanyā-lāi dinu. bālakha-mildā jāta-mildā-lāi pālana dinu. tāgādhāri jāta gaihra-le pānīi nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā bālakha-lāi lyāi. pālyāko rahecha bhanyā ti pālanyā ra. bhatāhā-bhāi-haru-bāṭa dharmādhikāra-lāi // godāna dilāi bhora-ko prāyaścitta garāi dinu.

§2 bābu-āmā kohi nahunyā bālakha keṭā-keṭi-ko jagā jamina caupāyā nagada jinisa gaihra- jo bhayāko dhana-māla usa ṭhāu-kā paṃca bhalāmānisa- rākhi tādāta gari. dohoaro kāgaja- lekhi mātabara bhalāmānisa-kā jimmā dhana-māla ra tādāta-ko 1 kāgaja rākhi 1 kāgaja amāli-kā jimmā rākhi tesai āmdāni-bāṭa munāsiba-māphik-ko kharca gari. bālakha-lāīi- pāli sahyāra garnu. tyo bālakha jāṃnyā sāmartha bhayā-pachi purānā dhana-māla-mā purānu tādāt.-kā kāgaja heri munāsiba-māphik kyā kharca bhayecha heri bāki rahyāko- dhana-māla gāu-kā bhalāmānisa rākhi- tesai-kā jimmā garīi dinu.

§3 bābu-āmā mari- pālanyā wārisa nabhai *lyāi pālyākā ra*[3] āmā-bābu-āmā-ko ṭhegānā nalāgyākā khāna lāuūna napāi alapatra paryākā lyāi- sarkāra-bāṭa khāna lāuna di pālyākā kaṃnyā-haru-ko bibāha garnyā umera bhayā-pachi- adālata

1. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
3. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

ṭhānā-bāṭa kausi-tosākhānā-mā rahanyā bhārādāra-sita gai- jāta-anusāra. munāsiba-māphika-ko kharca māgi li jāta-mildā-mā bihā garī dinu.

[A496]

§4 mahāroga bhayākā lognyā mānisa-haru-lāī sahara-bhitra naāuũnu bhaṃnyā hunā-le sahara-bāhirai rākhi guṭhi kacahari--kā kārindā-haru-le khāna-lāi janahi rojindā haṃḍī[4] ra guṭhi-kai āmdāni-bāṭa barkha-kā 2 jora khāḍi sardu-kā[5] kapaḍā puryāi dinu. khāna lāuna pāwyānau bhani kasai-le karāyo bhanyā guṭhi kacahari-kā kārindā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu.

§5 āphnā desa-kā kānā khoraṃḍā lulā lagaḍā aṃdhā kujā jiya-mā roga lāgī- kheti-pāti garna nasakanyā[6] ra. buḍhā-buḍhi- eyastā-kā ghara kheta- jagā-jamina asāmi lahanā-gahanā hāḍo-bhāḍo pani rahenacha- chorā-chorī bhāi bhatijā pani rahyānachan- sāja-sabera khānā-ko mausara pani- rahenacha bhanyā- eyastā-lāi pani adālata ṭhānā-bāṭa banṃdobasta garī sadābarta-kāo haṃḍi ra. 1 barkha-lāi- khāḍi sardu--kā 2 jora kapaḍā- dilāi dinu- hājiri le*khi jagā jagā--mā pālī rākhanu*[7].

[B370]

§6 12 barkha-dekhi mani-kā bālakha ra- 60 barkha nāghyākā buḍhā-buḍhi- au- ḍulaphira garna nasakanyā acala bhayākā buḍhā-buḍhi- bābu-āmā chorā-chori juwāñī didi-baihni phupu gaihra-le napālyākā nātā-sanabaṃdha kohi nabhayākā ra. ghara-khet jagā-jamin. asāmi hāḍo-bhāḍo kehi nabhayākā sāja sabera khānā-pinā-ko mausara pani kehi nabhayākā-lāi khoja-khabara- gari adālata ṭhānā-bāṭa lyāyākā ra. urdi pāi āphai āphai āyākā-lāi adālata ṭhānā-kā hākima-le jāca-bujha garī aina-bamojiṃma sāja-saber-ko sidhā-nimitta sadābartta-kā haṃḍi[8] dilāi diyena

4. ND.629b, s.v. *haṇḍi*, 'An earthen pot, regular alms given to the poor'.
5. MsA, MsB ; KNM *sarḍu*. Le terme ne figure pas dans Turner. Selon BNK.809b, s.v. *sardu*, il s'agit d'une sorte de *khãḍi* (tissu artisanal) épais.
6. MsA, *nagarna sakanyā* !
7. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
8. MsA et MsB, *haṃḍā*.

kāja-mā lāyena ra. kasai-le śrī miniṣṭara-sita ra. kausal-mā nāleisa garyo bhanyā adālata ṭhānā-kā hākima-lāī 20 rupaiyā jaribānā garnu adālata ṭhānā-bāṭa urdi diyā-pachi guṭhi jāca kacahari-kā mālika-le sidhā kapaḍā diyenacha bhanyā usa-lāi 10 rupaiyā daṃḍa[9] garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojimima kaida garnu.

[A497]

§7 bāṭo saḍaka dobāṭā-mā sāla-nāla-smeta phālyākā jyūdā bālakha-lāi adālata ṭhānā-bāṭa lyāi duda khuwāunyā dhāi khojī sāja-bihāna khānyā sidhā ra. barkha-kā 2 jora kapaḍā sadābarta-bāṭa dilāi pālana lāunu 16 barkha-koā umera nahuṃjyāla bālakha-lāi pani sadābartai-bāṭa sāja-byāihāna khānā-lāi sidhā ra. lāunā-lāi kapaḍā-smeta dilāi dinu. 16 barkha-ko umera bhayā pugyā-pachi buddhi-anusāra. sarkāra-ko roji lagāi dinu.

§8 sahara-gāũ parbata-kā gāũ-haru-mā haijā āṭhyā khabaṭyā biphara. i roga lāgi bābu-āmā maryā bālakha chorā-chori rahyāchan. tin-ko sahi-saṃbhāra garnyā dājyū-bhāi māwali āpasta kohi pani rahyācnachan. bhanyā tesa gāu-kā dwāryā thari mukhiyā kaṭauwālyā pradhāna. nāikyā-le laigī sahi-saṃbhāra garī pālanu. un-kā bābu-ko kehi dhana rahecha bhanyā tehi dhana kharca gari pālanu. kehi dhana rahenacha bhanyā tesai jagā-kā āmdāni-le jo lāgyāko kharca khuwāi 2 maihnā-samma-mā adālat-mā puryāi dinu. adālata-mā lyāi puryāudā-samma-mā lāgyāko kharca jagā-kā dhani-le ṭhekadāra dwāryā-lāi mihnā garāi dinu. tina-lāi khuwāyāko birttā guṭhi raikara khuwā gaihra jagā-ko paidāwāra jas-le khāṃcha tesa-le mihnā dinu. ijārā amānat-kā jagā-mā ijārā amānatwālai-le pālanu suni jāni dekhi saṃbhāra nagarī khāna napāī bālakha maryā bhanyā tesa jagā-kā dwāryā ṭhekadāra. gāũ-kā mukhya jo ho tes-ko aina-bamojima sarbaswa garnu jyū bhanyā maryāko chaina saṃbhāra nagarāi alapatra pāryākā rahyāchan

9. MsA, *ḍaṃḍa.*

bhanyā testā dwāryā-lāi 20 rupaiyā thari-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu.

94 sati jānyā-ko

[A500][B372]

§1[1] sati jādā 11 barkha-dekhi-mani-kā swāsni-lāi- jāna kasai-le nadinu. eyastā-lāi lāgu-~~haru~~ khuwāi bhayo phulyāi-patyāi bhayo bā- āphnā khusi-le sati jānchu bhani pāni khanyāi tāpani testā sati polyo bhanyā polanyā-mā aputāli khāna pāunyā kasai-le polyāko rahecha- aputāli-ko bhāga pāunyā- kohi usa ṭhāu-mā sāmela rahyāchan bhanyā tin-ko aṃsa aputāl~~i~~i- raikara jagā-ko sarkāra-ko huṃcha- birtā guṭhi jāg~~i~~ira khuwā-ko jasa-ko jagā ho usai-le pāucha- poldā-mā usa ṭhāu-mā- sāmela nahunyā bhāi-ko- bhāga aputāli usai-le pāucha- eyastā sati-lāi āgo dinyā-lāi 100 sati boki laijānyā-lāi janahi 20/20 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§2 12 barkha-dekhi mani-kā bālakha swāsni-haru-le āphnā khusa~~i~~-le hawas aru kasai-le bhani suni hawas pāni khanyāyāchan bhanyā pani sati-lāi ~~au~~awala-lāi 5 doyam-lāi 3 sima-lāi 2// cāhāra-lāi 1 rupaiyā-kā dara-le dharmādhikāra-le godāna l~~i~~i patiyā dinu. eyastā sati-lāi napolanu patīyā bhayā-pachi bhāta-pāni mā calcha~~ṃṇ~~n. bhāta-pāni kasai-le kāḍhyo bhanyā 5/5 rupaiyā daṃḍa garnu. jas-le eyastā sat~~i~~i polchan- aina-bamojima tesa-lāi daṃḍa garnu.

§3 teśro liṃga-dekhi ubho-kā besyā rākhyākā swāsni ra. besyā bhayāk~~i~~i āphu kailhe kailha~~ic~~ mātra jānyā ~~mātra~~ ~~rākhyākā~~ garyākā kamāri-haru-lāi sati jāna nadinu. eyastā-lāi āgo dinyā ra. boki laijānyā-lāi lekhiyā-bamoji~~ṃṇ~~ma daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu- pān~~i~~ī khanyāyāko bhayā dharmādhikāra-lāi godāna dilāi di patiyā garāi dinu- eyastā-kā

---

1. MsB, il est noté en marge du §1 : *19 sā. mā. badi [1] roja 4 mā khāreja bhai arko bhayo* « abrogé le quatrième jour de la semaine, premier jour de la quinzaine sombre du mois de *māgha* de l'année [19]19 (= janvier-février 1863) » ; les numéros des paragraphes suivants portent la mention *khā*[reja] « abrogé » ; comme aucune mention de cette sorte ne figure sur le MsA, cela indique que ce manuscrit n'incluait que les ajouts et modifications antérieurs à 1863.

hāta-ko aghi bhāta khānyā-le bhāta khāna hunṃcha pāni khānyā-le pāni khāna hunṃcha aghi bhāta-pāni khānyā-le khāyānan bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa garii khuwāi dinu.

§4 gaddi nasiṃda māa hārāja-kā pāṭabaṃdhā rāni-lagāyeta bhārādāra gaihra-kā janānā mardā keṭi cākara kamāri-haru-le sati jānchau bhanyā jāna nadinu. pāni khanyāyākāo bhayā pani aina-bamojiṃīma godāna dilāi bhāta-pāni-ko patiyā garāi dinu. eya stā-lāi āgo dinyā-lāi 100 rupaiyā boki laijānyā-lāi 20/20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

[A501]

§5 gaddi nasida māa hārāja-kā mahārāni-kā ra bajii ra-kā pariyāra swāsni-ko sati jānyā keṭi ra. kamāri-haru-mā jo sati jāncha testā-lāi bacana dinyā jo ho usa-lāi 500 rupaiyā daṃḍa garnu polanyā-lāi 250 rupaiyā daṃḍa garnu kuma-ko siṃ dūra bhani chorā-sita saga sati jādā bacana dinyā brāhmaṇa bhayā aina-bamojima aṃsa sarbaswa garī dāmala garnu aru jāta-lāi jyāna-ko badalā jyāna polanyā-lāi sarbaswa garnu. pāni mātraia khanyāyāko rahecha bhanyā patiyā garāi dinu. aghi bhāta-pāni khānyā-le khāna huṃcha kasai-le bhāta-pāni khāyānan bhanyā 5/5 rupaiyā daṃḍa garinu. bhāta-pāni calāi dinu.

[B373]

§6 kasai-kā sati jādā āgo[2] lagāikana hawas āgo nalagāikana hawas solā-bāṭa khasi bhayo solā-bāṭa bala garii uṭhikana bhayo bhāgi gai bhanyā testā-lāi namārnu auawal-lāi 5 doyama-lāi 2// sima-lāi 2 cāhāra-lāi 1// rupaiyā li bhāta-pāni-ko prāyaścitta dinu aghi jasa jasa-kā bhāta-mā calchan una-le bhāta khānu eya stā-lāi kasai-le lāṭhā ḍhuṃgā-le hāni pakri polyā māryā bhanyā māra bhani paihle bhaṃnyā ra paihle hāṃnyā samāunyā-lāi dāmala garnu aru hāṃnyā samāunyā dośrā teśrā cauthā gaihra-mā auawal-lāi 20 doyama-lāi 15 sima-lāi 10

2. MsB, *ago* !

caāhāra-lāi 5 rupaiyā jaribānā garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§7 sati jādā āgo diyā-pachi solā-bāṭa polikana umkī bā. āgo nalāgī umkī. yeastā umkyākā swāsni-lāi. lāṭhā ḍhuṃgā-le nahāni jabarajasti nagari[3] arkā-le nasamāti. timi āphnā khusi-le sati jāṃchau bhanyā polachu jāṃnau bhanyā ilāja garāī sahi-saṃbhāra garī patiyā dilāi ghara-mā rākhachauu bhannu ra. tesa swāsni-le khusi-le sati jānchu bhanyā. sāchi guhāi rākhi sati-ko muculkā lekhāi sati polanu. polanyā lāi. khata bāta lāgdaina. sāchi guhāi narākhi jamānabaṃdi nalekhāi yastā sati kasai-le polecha bhanyā polanyā āgo dinyā malhāmi-lāi aina-bamojima sajāya garnu. sati jāṇṃna bhanyā ilāja garāi saṃbhāra gari. patiyā dilāi. aina-bamojima. bhāta-pāni-mā *linu*[4].

[A502]

§8 aina-le sati jāna pāuūnyā swāsni-le khasaṃma-kā sati jāṇṃchau bhani pāni khanyāyā-pachi gharai-mā chadā hawas bāṭā-ghāṭā-mā pugyā-pachi hawas solā-mā caḍhyā-pachi hawas āgo nadidā-samma-mā tesa swāsni-le ma-lāi napola ḍar lāgyo ma sati jānna bhani bhanyā eyastā swāsni-lāi. sati kasai-le napolanu. polanyā-lāi. aina-bamojima sajāya garnu. aina-le sati jāna hunyā swāsni-le āphnā khasaṃma-kā sati jānchu bhani pāni khanyāi sakyā-pachi sati jāṇṃna bhani pharkanyā swāsni-ko bhāta caldaina pāni calcha pāni-ko mātrai patiyā dinu.

§9 āphu-le janmāyākā 12 barkha-dekhi-māthi-kā chorā saāga nabhayākā ra. chorā nahunyā swāsni-haru-le āphnā khusi rāji-le khasaṃma-kā sati jāṇṃchau bhaṃnyā-lāi jāna dinu. nachekanu eyastā sati boki laijānyā-lāi āgo dinyā-lāi khata-bāta lāgdaina. lāgu khuwāi kara lagāi polyāko rahecha bhanyā āgo lāi dinyā sautinyā chorā ra aru paracakri-lāi 100 āphu-le janmāyākā

3. Les deux lectures sont acceptables : *gari* du MsA « sans que quiconque se saisisse d'elle par la violence » ; *nagari* du MsB « sans lui faire violence [et] sans que quiconque se saisisse d'elle ».
4. MsB, ajouté dans la marge de droite.

chorā-le āgo diyāko bhayā 40 rupaiyā daṃḍa garnu. boki laijānyā mahlāmi-lāi 20/20 rupaiyā daṃḍa garnu.

§10 16 barkha-ko umera pugyāko kāṃcho choro cha bhanyā bā. āmā-bābu-āmā-saga basyāko hawas bā. bābu-āmā-saga chuṭṭi basyāko hawas testā swāsni-le sati jānchau bhanyā bharasakha samujhāunu[5] bujhāunu[6] gari thāmanu. thāmana sakiyena. haṭa. garna lāgi bhanyā testā-lāi. jāna dinu. nasā ambala khuwāi. sati laiagi polyāko rahecha bhanyā. polanyā-haru-lāi aina-bamojima. sajāya garnu. nasā ambala nakhwāikana āphnā khusi-le jāṃchu bhani bhanyā. sati polanyā-lāi ra. āgo dinyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

[A503][B374]

§11 sati jāna khojanyā swāsni-kāo chorā-haru rahyānacha 3 barkha nāghyāki chori mātra rahicha bhanyā. tesa swāsni-lāi samujhāi[7] bujhāi thāmanu. bujhāudā thāmana sakiyena. bhanyā sati jāna dinu. āphnai kākhaiā-mā rahyāki 3 barkha-mani-ki duda khānyā chori cha bhanyā testā swāsni-lāi sati jāna nadinu. pāni khanyāi sati basyāki rahicha bhanyā. pani dharmādhikāra-bāṭa. patiyā garāi dinu eyastā-lāi sati laigi polanyā-lāi aina-bamojima sajāya garnu. duda chāḍyāko bhayā chori hunyā swāsni-lāi sati jāna dinu.

§12 mahāroga bhayākā chāryāroga bhayākā swāsni-haru-koā lognyā maryoā ra. us-kā sati jānchau bhanyā kākha-mā bālakha chorā-chori bhayā pani nabhayā pani eyastā rogi swāsni besyā rākhyāko bhayā pani āphnāu lognyā-kā sati jānā chau bhaṃnyā-lāi sati jāna dinu. nachekanu. eyastā-lāi āgo dinyā ra. boki laijānyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

§13 kasai-kā bhāta-khājā nacalanyā kaṃma jāta-kā dośrā liṃga-samma-kā lyāyākā bhāta nakhāyākā swāsni ra. āphnā ghara-ki kaṃnyā kamāri khasama-le swāsni tulyāi rākhyāki chorā nabhayāki swāsni āphnā khusi-rāji-le sati jānchau bhanyā

5. MsA, *samujhāunu* ?
6. MsA, *bujhāujhāunu* ?
7. MsA, *samujhāi*, cf. *supra* n. 5.

nachekanu. jāna dinu. boki laijānyā-lāi āgo dinyā-lāi khata-bāta lāgdaina. eyastā sati poldā begalā begalai solo garī polanu.

§14 kasai-kāo logānyā maryo swāsni-le sati jāṇṃna bhani curā phori juṭho bāryā-pachi *tehi curā phorī*[8] juṭho bārnyā swāsni sati jānchu bhani pāni khanyāi bhanyā ra. testā-lāi kasai-le poli diyo bhanyā 12 barkha udho-kā chorā-le rahecha bhanyā khata lāgdaina. 12 barkha-dekhi māthi-koā chorāo ra ~~bhayā pani~~ aru bhayā pani m~~u~~okhya polanyā ra. polana hu~~ṇ~~ṃcha bhani bacana dinyā-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa garnu. aru mahlāmi-lāi a~~ṃ~~wala-kelāi 10 doyama-ke lāi 7// sima-ke lāi 5 cāhāra-ke lāi 2// rupaiyā-kā dara-le daṃḍa garnu. tyo sati poli aputāli parnyā rahecha ra. aputāli khānyā m~~u~~okhya bhai polyāko rahecha bhanyā tes-ko aina-bamoji~~ṃ~~ma-ko aṃsa sarbaswa pani garnu. tesa-le aputāli ~~pani~~ khāna pāudaina~~n~~. birtā guṭhi jāgira-kā jagā-mā bhayā usa jagā-kā dhani-le pāuchan. raikara jagā-k~~o~~mā bhayā sarkāra lā=[A<504-511>]gcha aputāli khānyā bhāi mokhya polanyā rahenachan bhanyā aputāli sarkāra lāgdaina dāiyāwālā-le pāucha.

§15 kasai-ko lognyā maryo swāsni-le maryākā āphnā lognyā-kā goḍā dhoi pāni usai dina khāicha bhanyā pani tehi pāni pachi khādi rahicha bhanyā pani swāsni-lāi khata-bāta lāgdaina. patiyā prāyaścitta pani garnu pardaina.

Add. MsB : sati-ko.

[B+28]

§29 swāsni mānisa kasai-le arkā kohi maryāko dekhi merai lognyā marechan bhannyā ṭhaharāuna bujhi sati jāṃchu bhani pāni khanyāucha pachi tahakīta gardā. us-ko lognyā maryāko rahenacha jyūdai ṭhaharyo bhanyā. tahakita nagari. maryāko merai lognyā ho sati jānchu bhani pāni khanyāunyā estā bekuph

8. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

swāsni-lāi 20 rupaiyā daṃḍa gari patiyā garāi dinu. daṃḍa-kā rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dar-le kaida garnu.

95 murdā uṭhāunyā

[A<504-511>] [B376]

§1 brāhmaṇa rajapūta kṣatri gaihra tāgādhāri jāta kohi marna gayo murdā uṭhāu*nā*-lāī[1] jāta-mildo kohi niskena bhanyā tāgādhāri tāgādhāri jāta-mā upallā jāta-ko murdā tallā jāta-le tallā jāta-ko murdā upallā jāta-le chuna uṭhāi laijāna huṃcha tāgādhāri jāta nabhayā pāni calanyā matawāli jāta-kā-le pani uṭhāuna huṃcha tāgādhāri jāta-ko murdā pāni calanyā matawāli jāta-le choyā uṭhāyā-mā kṛyā garnyā-le tesai marnyā-kā nāu-mā pāca ānā-dekhi ubho pāca rupaiyā-samma gakṣa-anusāra-ko brāhmaṇa-lāi godāna di kṛyā garnu patiyā prāyaścitta pardaina.

§2 kohi dhana saṃpati nabhayāko gariba kaṃgāl mānisa marna gayo murdā uṭhāũnyā us-ko kāja-kṛyā garnyā kohi niskena bhanyā testā-lāi jauna gāu amāla-mā maryāko cha usai ṭhāu-kā amāli thari dwāryā mukhiyā ṭhekadāra ijārādāra.-le tesai gāu-kā āmdāni-madhye 2// rupaiyā kharca lagāi murdā uṭhāi kāja-kṛyā garāi dinu. murdā na_uṭhi 2/3 [dina][2] dekhi baḍhatā gāwai-mā rahyāko ṭhaharyā amāli thari-lāi 2// rupaiyā daṃḍa gari. rupaiyā natiryā 15 dina kaida garī chāḍi dinu murdā uṭhāudā lāgyāko kharca sarkāriyā jagā-mā bhayā sarkāra-bāṭa jāgira-ko jagā bhayā jāgirdāra-bāṭa birtā bekha chāpa gaihra māphi jagā bhayā dhani-le ṭhekadāra-lāi mihnā dinu.

§3 āphnā gāũ-mā maryākā murdā uṭhāunā-lāī mānisa khaṭāī nadinyā amāli-lāi 5 rupaiyā amāli-le khaṭāi diyā-pachi najānyā raiyata-lāi pani 2// rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§4 kohi paracakri kasai-le nacihnyāko najānyāko mānisa āī jas-kā gāũ-mā marcha wāhā-kā amāli thari-le tyo murdā uṭhāuna lāunu. maryākā murdā na_uṭhāi 2/3 dina-samma gāwai-mā rahana gayo bhanyā amāli-lāi 5 thari-lāi 2// rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu. marnyā-kā wārisa

---

1. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. KNM ; omis dans le MsB.

kohi ṭhaharena bhanyā tes-kā kambara-mā kehi dhana-māla rahecha bhanyā hāmrā muluka-ko basiṃdā rahecha bhanyā tes-kā dhana-bāṭa satagati garāi rahyāko amāli-ko huṃcha wārisa niskyā bhanyā tahakita garī satagati garāi rahyāko jas-ko ho us-ko jimmā garī dinu. āphnā muluka-dekhi-bāheka-kā desi musāphera-ko rahecha bhanyā kāja-kṛyā gari satagati garāī rahyāko sarkāra-ko huncha adālata amāla-mā puryāi dinu.

§5 nepāla-kā gāmal[3]-bāheka tina sahar-kā nijāmat[4] aru gaihra duniñā-kā lognyā swāsni-haru-mā kohi mari uṭhāunyā goṣṭhi gotiyā kohi nabhai sahar-mā murdā rahana gayo bhanyā adālata ṭhānā-bāṭa murdā uṭhāuna-nimitta khaṭāyo pachi khaṭiyākā mānisa-le murdā na_uṭhāī sahar-mā murdā 2/3 dina rahyo bhanyā testā-lāi 20 rupaiyā jaribānā garnu. daṃḍa-kā rupaiyā natiryā kaida garnu.

[B377]

§6 kasai-kā gāu-ghara-chimyāka-mā pāni nacalnyā matawāli achuti *jāt kohī*[5] marna gayo bhanyā mokhya pāunajyāl jāta-mildo lagāi murdā uṭhāuna lāunu. jāta-mildo pāiyena bhanyā pāni calanyā brāhmaṇa rajapūta kṣatri magara guruṃ gaihra-le pani murdā uṭhāi ghāṭa-mā puryāi dinu. achuti jāta-kā murdā choyā-mā brāhmaṇa-le snāna garī kṣatropavāsa garī śuddha huṃcha. tāgādhārī gaihra aru-le snāna gari śuddha huṃchan.

§7 tāgādhāri jāta gaihra-kā desa pardesa gayāko bhayo pāni-mā bagi bana-mā bāgha janāwara-le khāi bhira pokhari. ināra jholaṃgā sāghu khāḍi gaihra-mā khasi phālahāli kohi marecha āphu-bhandā ghaṭi kohi sudra jāta pāni nacalanyā jāta choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le murdā choyecha āphnā bhāi chorā-haru-le murdā phelā pāryā bhanyā dāga-batti[6] dinu. pachi kṛyā-

---

3. BNK.187a, *gāmal gāmale* : *gāũghar* « rustique ». Le paragraphe traite de ceux qui meurent en ville sans faire partie d'un *guṭhi* (au sens d'association néware prenant en charge les funérailles).
4. Le terme semble désigner ici la circonscription administrative ?
5. MsB, original effacé et corrigé en petits caractères.
6. SNK.308b, *dāga-battī* : *murdā jalāũdā mukha-mā battī rākhne kāma ; tasto battī* « action [rite] consistant à placer une mèche dans la bouche du cadavre

suddha-ko patiyā garāi kāja-kṛyā garnu. maryo bhaṃnyā niścaya pāyā murdā phelā parena bhanyā tes-kā bhāi chorā-haru-le nārāyaṇa-bali[7] garī kṛyā garnu. prāyaścitta garnu pardaina.

lors de la crémation ».

7. SNK.338b, *nārāyaṇabali* : *agati parekā bā bepattā bhaekā-ko niṃti dāha-dekhi sapiṇḍī-samma-ko ekai palṭa garine karma-viśeṣa* : « rite particulier qui permet, en une seule fois, d'accomplir les rites [funéraires] allant de la crémation à l'union aux *sapiṇḍa* pour une personne inaccessible ou disparue ».

96 maryo bhani sunāuũnyā.

[A512][B379]

§1 kohi pardesa gayākā mānisa-lāi. kasai-le ghara-mā āi phalānu tā maryo bhani sunāyo ra usai khabara-mā swāsni sati pani gaicha. pachi tyo maryo bhanyāko mānisa jyūdai āi pugyo āyo bhanyā. tyo sunāuna āunyā mānisa-lāi kāṭinyā jāta-lāi jyāna-ko badalā jyāna linu. brāhmaṇa jāta-lāi aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

§2 pardesa gayākā mānisa-lāi kasai-le phalānu tā maryo bhani sunāyo kāja-kṛyā huna napāudai napāī āipugyo bhanyā maryo bhani sunāunyā-lāi 100 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. maryo bhanyākā-lāi kehi pardaina.

§3 kohi pardesa gayāko cha. usa-lāi kasai-le ghara-mā āi phalānu taā maryo bhani sunāi diyo ra. ghara-kā pariyāra-le juṭho bāryāchan. kāja-kṛyā garyāchan. pachi tyo maryo bhani sunāyāko mānisa maryākoā raheyānachan ra jiudai ghara-mā āyo bhanyā. maryo bhani sunāunyā mānisa jo ho usa-lāi 150 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. pardesa-bāṭa ghara āunyā mānisa-lelāi prāyaścitta garnu pardaina. tirthyā-bhoja-le gari ghara-mā basnu tirthyā-bhoja-le śsuddha huṃcha. tirthyā-bhoja gari ghara-mā basnu.

§4 kohi mānisa-le āgā ḍaḍhyāclā-le poli bhayo pāni-mā laḍi bagi bhayo rukha bhira chānā jhyāla-bāṭa khasi bhayo caupāyā gaihra-le hāni mici bhayo. ḍhuṃgāo muḍho lāgi laḍi bhayo bā aru kūrā-le byerāmi bhai thaliyākā-lāi phalānu tā chuṭi bhayecha bhani kurā garyākā-mā suṃnnyā-cāhi-kā būuddhi-le napugi mana-le marecha bhaṃnyā ṭhaharāi us-kā dājyu-bhāi gaihra-lāi phalānu tā maryo marecha bhani sunāyecha ra. tesai khabara-mā suṃnyā-le juṭho-smeta bāryāchan bhanyā arkā-le bhanyāko kuro suni nabujhi bhanyāko ṭhaharnā-le maryo bhaṃnyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. juṭho bāryāko rahenachan bhanyā 10

rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnāu.

97 āsauca bārnyā

[A514][B381]

§1 aba uprāṇṃta gaddinasida rājā-ko ra. gaddinasida rājā-kā paṭabandhā rāni-ko gaddi-mā pachi basnyā sāheba-jyādā-ko āsauca bārnu pardā. upādhyā ra jaisi brāhmaṇa-le jughā-bāheka muṃḍana gari 3 dina āsauca bārnūu. barkhi nabārnu. aru gaihra jāta-le 13 dina āsauca bārnu jughā-smeta muṃḍana garnu. ṭopi pagarii nalāunu. barkhi bārdā dina 45 barkhi bārnu. eyakaraṃgā rāto nalāwaunu. chiṭā-chiṭi-ko dosa chaina. pāna nakhānu. rāto chātā nawoḍhanu *chālā-kā juttā nalāunu*.[1] deba-debatā-ko pujā gardā 3 dina-saṃṃma bājā nabajāi koro pujā garnu. cauthā dina-dekhi bājā bajāwaunu bhajana gāunu. cali āyā-bamojima-ko pujā garnu. janmadā chaiṭi nuwārana pāsni bihyā bratabaṃdha gardā bājā nabajāi māgala[2] nagāi karma calāunūu. dasai tihāra-haru garnu. pāṭi pauwā ghara banāuna chāuna dina 13 samma hudaina. wāhā-dekhi huṃṃcha. 45 dina-bhitra-mā yasa-bamojima. sunikana jaśs-le māṃṃdaina usa-lāi 10 rupaiyā adālata ṭhānā *amāla-bāṭa*[3] daṃḍa gari linu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. 45 dina-dekhi uprāṇṃta rāto lāuna khāna bājā maṃgala aghi-dekhi cali āyā-bamojima-ko sabai calcha. kehi bārnu pardaina.

§2 kaṃṃpu-palṭan kaṃpani-kā jāgirdāra darbāriyā nijāmati mānisa kasai-kā āmā-bābu-bāheka aru hāḍa-gotra-nātā-kā kohi maryā bhanyā jughā julphii khauranā-lāi. eyaka ānā-dekhi 5 rupaiyā-samma-mā āphanu jo sakyacha. so māphik marnyā-kā nāu-mā gauodāna gariī dinu. jughā jūulphi phālanu pardaina āphai-le kṛyā gariī dinu paryo bhanyā kṛyā garnyā-le jughā jūulphi phāli kṛyā basnu darbāriyā nijāmati mānisa-mā kasai-le jughā julphi phālyo[4] bhanyā khata-bāta lāgdaina.

---

1. MsA, *kāk.*, le texte est placé après le sceau final et un sceau supplémentaire a été apposé à la fin.
2. ND.500b, 'An auspicious song' ; cf. *maṃgala* en fin d'article.
3. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsB, ***pālyo*** !

§3 tāgādhāri jāta-mā bājyā-bābu-dājyuū-bhāii-chorā-nāti-le rākhyākā byesyā kamāri bhoṭyāeni newārni ghara-mā lyāi *aṃsa di*[5] rākhyāki swāsni kohi maryā bhanyā khacara. dājyuū-bhāii kohi chan bhanyā khacara dājyū-bhāi-lāi kṛyā garna lāunu. khacara [A515] dājyuū-bhāi kohi nabhayā tes-ko saṃpati khānyā-le āphai-le kṛyā garnu.

§4 sahara gāuũ pardesa-mā āphu-lāii janmāuũnyā āmā-bābu ra. bājyā-bajyū kākā kāṃnchi-āmā sāni-āmā dājyū-bhāi bhāujyū buhāri-haru-mā kohi mardā in-kā kāja-kṛyā garnu parnyā adhikārawālā chorā nāti bhatijā dājyū bhaii-haru bhai kṛya garenan bhanyā testā-lāii adālat ṭhāṇā amāla-bāṭa lyāī 20 rupaiyā daṃḍa gari kāja-kṛya garna lāunu āphu-bhandā kama jāta-ki swāsni rākhyā-mā jāta-mildā-mā lyāi kāja-kṛyā garāunu. ustā ta pāiyena bhanyā āphu-le garnu. tes-mā khata-bāta lāgdaina. aputāli parna gayā gayo bhanyā dharmaboṭi kāja-kṛyā gari dinchu bhaṃnyā dājyū-bhāi-lāii aputāli khānu parcha bhaṃnyā kara lāgdaina. sāhu tirnā-ko kara pani lāgdaina. tai-le kṛyā garyā-pachi merā rupaiyā de bhani sāhu-le dharapakara gari liyecha bhanyā bigo phirāi bigai-bamojima daṃḍa garnu. dharapakara mātra garecha rupaiyā liyāko rahenacha bhanyā samātyākā jmā-kā sayakarā 5 rupaiyā daṃḍa gari garnu samāuna pāudainas[6] bhani ṭhoki dinuu.

[B382]

§5 kasai-kā aṃsa li chuṭṭiyākoā dājyū-bhāi kohi maryo ra un-ko kāja-kṛyā gari aputāli khānu parnyā-le kāja-kṛyā garyānan bhanyā usai gāu-kā amāli thari-le marnyai-kā dhana-madhye usa jagā-kā bhalāmānisa-kā tajabija-le ṭhaharāyāko kharca lagāii kāja-kṛyā garāi dinu bāki dhana-mā us-kā sāhu bhayā pugyā-samma dāmāsahi gari bāḍi dinu. sāhu rahyānachaṃn bhanyā pani sāhu tiri bāki rahana gayo bhanyā pani marnyā-koā aṃsa aputāli sarkāra amāla-bāṭa kāja-kṛyā garāyā-pachi sarkāra amāla-bāṭa linu.

---

5. MsA, texte original effacé et corrigé en petits caractères.
6. MsA, *pāudainan* !

[A516]

§6 kohi mānisa maryo us-kā aputāli khānyā dāiyādāra najikamā kohi rahyānachan ra gotiyā dājyū-bhāi iṣṭamitra lagāi murdā uṭhāunu kāja-kṛyā garāunu paryo bhanyā marnyā-kā dhana-bāṭa kṛyā-kharca gari rahyākā dhana-mā awal-bāṭa 20 doyaṃma-bāṭa 15 sima-bāṭa 10 cāhāra-bāṭa 5 rupaiyā-kā dar-le kṛyā garnyā-lāi kharca dilāi rahyāko bāki dhana aina-le aputāli pāunyā dāiyādāra-le marnyā-kā sāhu tiri khāna pāuchan.

§7 newāra-haru mardā maryākā ṭhāu-mā bicāra garna jādā newārni-haru-le bāṭā-mā rudai najānu maryākā ṭhāu-mā pūgyāpachi runyā garnu. galli-mā hiḍadā runyā swāsni-lāi janahi āṭha āṭha ānā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§8 āphnā hāḍa-nātā kasai-le āphu-lāi mārnā-ko matalaba garyo jyāna mārnā-kā lāgi kṛtyā-prayoga-haru garyo bhanyā ra āphnā bibāhitā lyāitā swāsni bigāri. diyo bhanyā testā-lāi hāḍanātā-ko ho tāpani eyasto karma garnyā-ko kāja-kṛyā gardina juṭho-sutaka pani bārdina bhaṃmnyā-lāi khata bāta lāgdaina.

§9 kasai-le āphnā bibāhitā swāsni-lāi meri didi baihni chori āmā jatti-kai bhais bhani choḍyo bhanyā tesa-bāṭa aina-bamojima-ko aṃsa swāsni-lāi dilāi dinu. lognyā-le eyastā taraha-le choḍyākā swāsni aru kasai-sita bigryā bhanyā khata-bāta lāgdaina. eyastā-ko jāra kāṭana pani pāudaina. kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna hunṃcha. eyastā begala basyākā aina-le jāra hāṃnna kāṭana hunyā-samma-kā swāsni-ko karaṇi garyo bhanyā 30 rupaiyā daṃḍa garnu. prāyaścitta pardaina. pheri lognyā-swāsni mili basyā-pachi. tyo swāsni arkā-sita poila gai bhanyā aina-bamojima jāra hāṃmna ra sajāya garna pāucha. mukha-le didi baihni chori āmā [A517] jatti-kai chas bhaṃnyā karaṇi pani gardai rahanyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. lyāitā swāsni-lāi didi baihni chori āmā jatti-kāi bhais. bhaṃmnyā karaṇi pani gardai rahanyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu.

[B383]

§10 āphnā bābu chorā dājyū-bhāi hāḍa-kā nātā-mā kasai-sita jhagaṛḍā bhai meri lekhāā ta maris tero juṭho piṃḍa chuṭyo bhani pāni khanyāi khalko[7] hālanyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari patiyā garāi dinu. pachi janmyā-maryā-mā juṭho sutaka bārna ra kāja-kṛyā garnu parnyā-mā garāi dinu.

§11 garbha rahyākā 3 maihnā-dekhi 6 maihnā-samma-ko garbha-patana bhayā-mā jati maihnā-ko garbha giryāko cha. maihnā-kā 1/1 dina-kā hisāba-le utti dina āmā-lāi sutaka lāgcha. bābu snāna-mātraai-le śśuddha huṃcha aru dasāhaā-bhāi-lāi eyasto śsutaka lāgdaina. 7 maihnā-dekhi ubho-koā jātaka jiudo janmos bā maryāko janmos. āmā-bābu dasāhā-bhāi-lāi 10 dina sutaka lāgcha.

§12 janmyāko bālakha nuwāraṃṃna[8] nahudai maryākā dāha nagarnu. khanana gari gāḍanu. āmā-bābu-lāi 3 dina jūuṭho lāgcha. janma-nimitta-ko tāa. 10 dina huṃjyāla-saṃmma[9] sūutaka rahaṃcha aru dasāha-bhāi-lāi jūuṭhā-ko snāna mātra lāgcha. sutaka bhanyā 10 dina bārnu parcha.

§13 swāsni sutkyāri hudā choro janmos chori janmos lognyā-le snāna nagaruṃjyāla aru-le chuna hudaina sutakyāri-lāi 10 dina chuna hudaina eyasai-bhitra berāmi bhai ilāja garnā-nimitta. chunau paryo bhanyā ra. jhukkii[10] kasai-le choyecha choyo bhanyā chunyā-le tāgādhāri-le snāna gari paṃca-gabya khāi śsuddha huṃcha.

---

7. ND.117a, 'The ceremonial bath taken on a kinsman's death'. Le code fait allusion, pour l'interdire, à une pratique selon laquelle on accomplirait les rites funéraires d'un parent du vivant de celui-ci pour mettre fin aux liens de parenté existant avec lui. Il est clair que, pour les rédacteurs du code, aucun rite ne saurait abolir les relations de parenté.

8. La graphie du MsA doit-elle être perçue comme une forme de *saṃdhi* ?

9. MsA, *huṃjyāl-saṃ*[fin de ligne]*mma*.

10. ND.235b, s.v. *jhukkinu*, 'To be misled, *jhukkiera* by accident'; et non *jhuknu*, 'To bend down' ; sur quoi la graphie *-ii* du MsB met l'accent.

[A518]

§14 sutaka bārdā jāta-bhāta-mildā-ko dasāhā bhāi-le 10 dina bārnu 3 dinyā jñāti-bhāi-ko 3 dina bārnu sutaka bārdā lekhiyākā dina-bhitra sunyā bāki dina bāryā hunṃcha bhāta nacalanyā swāsni-bāṭa janmyākā-ko janmāuñ nyā bābāu-le 3 dina bārnu aru dasāhaā-bhāi-le pani 3 dina bārnu lekhiyākā dina bityā-pachi sunyā sutaka bārnu[11] pardaina sutak-mā atikrāṃnta hudaina.

§15 sutkyāri hunyā swāsni-kā hāta-ko tāgādhāri jāta-lāi 20 dina bhayā-pachi pānii maihnā dina bhayā-pachi bhāta calcha aru jāta gaihra-kā 20 dina-dekhi bhāta-pāni calcha maihnā napugyāko garbha-patana bhayā-mā 11 dina-dekhi bhāta-pāni calcha.

§16 bālakha janmyā-pachi bālakha-ko nāla nabeḍhāuna jii-samma ra chaiṭi-kā dina rāhu-bedhana hudā-samma sutaka lāgdaina brāhmaṇa-haru-lāi dāna-dakṣiṇā garnau bhojana garāuna hunṃcha tesa belā-mā dāna dinyā linyā khānyā-haru-lāi dosa chaina i *i*[12] dina-bāheka sutaka lāga cha.

§17 nuwārana bhayā-pachi 7 maihnā-bhitra-mā bālakha maryo bhanyā dāhāa nagarnu khanana gari gāḍanu 7 maihnā-dekhi ubho-kā bālakha ~~maryā~~ maryo bhanyā āphnā saṃpradāya-māphika khanana *garnyā-le khanana garii gāḍa*nu[13] dāhāa garnyā-le dāhāa garna hunṃcha āmā-bābu-lāi 3 dina aru dasāha-bhāi-lāi 1 dina juṭho lāgcha.

[B384]

§18 3 barkha-dekhi ubho chorā-ko bratabaṃdha chori-ko bihā nahudai-mā maryā bhanyā ~~āmā~~-bābu-āmā-lāi pani dasāha-bhāi-lāi pani 3 dina juṭho lāgcha 3 dina ~~nāghi~~ nāghyā-pachi sunyā ~~āmā~~-bābu-āmā-lāi 1 dina juṭho lāgcha aru dasāhā-bhāi-lāi snāna mātra lāgcha.

---

11. MsA, *bārnnu* ?
12. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
13. MsA, texte original effacé et corrigé en petits caractères.

§[14]

[A519]

§19 tāgādhārīī jāta-kā bratabaṇṇṃdha bhayā-pachi marnyā-ko puro juṭho lāgcha 7 pustā-samma-kā dasāha.-bhāi-lāi 10 dina juṭho lāgcha das 10 dina bityā-pachi sunyā 3 dina mātra lāgcha 8 pustā-dekhi 14 pustā-samma-kā[15] jñātiyā-bhāi[16] maryā-mā 3 dina juṭho lāgcha *3 dina pachi sunyā 1 dina bārṇṇyā huṃcha 14 pustā-dekhi*[17] 21 pustā saṃṃma-kā gotiyā-bhāīi maryā-mā 1 dina juṭho lāgcha teti biti[18] sunyā snāna mātra garīī suddha huṇṃcha.

§[19]20 āphnā bābu-āmā maryā-mā ḍhikuro[20] naphuṭi 10 dina-bhitra chorā-le sunyoā bhanyā bākīi rahyākā dina. bāri āphnā pūurkhā-dekhi cali āyāko jāta-ko rita garīī śsuddha huṃcha. ḍhikuro phuṭyā-pachi sunyoā bhanyā bābu-āmā-ko juṭho chorā-le bārdā aghi kāja-kṛyā bhai sakiyāko rahecha bhanyā muṃḍana garīī 10 dina-saṃṃma habikhya[21] 1/1 chāka mātra khāi āsauca-kā aṃtya-mā godāna brāhmaṇa-lāi sidhā dakṣiṇā gari śsuddha huṃcha jasa-le sapiṃḍa garnu parnyā ho tyo usa ṭhāu-mā rahenacha bhanyā kṛyā garnyā-le sapiṃḍa-smeta gari kāma

---

14. MsA, le §63 (*infra* p. 516) de ce chapitre est inséré, en petits caractères d'une autre main à cet endroit ; le scribe manquait évidemment de place pour inclure les additions et a saisi de toutes les opportunités.
15. MsA, ~~*dekhi 21 pustā*~~ rayé entre *pustā* et *samma* ; le reste de l'article a été entièrement gratté et réécrit.
16. MsA, *jñātiyā-bhāi* ?
17. MsA, le texte original a été effacé et remplacé en gros caractères maladroits.
18. MsA, ***bidhi*** (très mal écrit, pratiquement illisible) ; MsB, *biti* (absolutif de *bitnu*).
19. Cet article n'a pas de numéro sur le MsA, il porte le numéro 20 sur le MsB.
20. ND.266a, 'Mound, heap' ; à ce sens, BNK.328b ajoute : *pratikriyā-mā daśa dina-samma piṇḍa dine vedī vā ṭhāũ* « le lieu consacré ou l'emplacement où les offrandes funéraires (*piṇḍa*) sont offertes pendant [les premiers] dix jours [du deuil] (*pratikriyā*, pour *kriyā*) ».
21. C'est-à-dire le sk. *haviṣya-*.

siddha garnu *sapiṃḍa garnu parnyā cho* rā-le[22] pheri sapiṃḍa gardā *pretapiṃṭa garnu*[23] pardaina paṃca-gabya khāi ~~tiṃ~~ 3 piṃḍa banāi pārbaṇa-kā bidhi-le śrāddha gari godāna brāhmaṇa-bhojana garāi ~~.~~ śuddha huṃcha aghi kṛyā bhayāko rahenacha bhanyā āphnā jāta-mā cali āyā-bamojima ~~.~~ kāja-kṛyā garnu.

§~~20~~21 jāta mildā sautinyā āmā-ko jūṭho maryākā 10 dina-bhitra śunyā bāki dina mātrai bārnu 10 dina nāghi sunyā 3 dina lāgcha ~~.~~ bhāta ~~namilnyā~~ nacalanyā kama jāta-kā sautinyā āmā maryāko 10 dina-bhitra sunyā 3 dina juṭho lāgcha 10 dina-pachi sunyā 1 dina bāri śuddha huṃcha.

§~~21~~22 bibāha bhayākā āphnā chori āphnā ye aka-ātta-kā[24] didi baihni sahodara phupu māmā māijyū bhānija chori-ko chori *āphu-lāi maṃtra*[25] sunāunyā guru ra gurmā āphni āmā-kā eya kā-ātta-kā didi baihni sāni ṭhuli āmā āphni āmā-kā bābu āmā āphnā sāsu sasurā-ko juṭho ra chori-le bābu-āmā-ko jūṭho 3 dina bārnu 3 di na nāghi sunyā 1 dina bārnu.

§~~22~~23 āphnā bābu-bāṭa janmyākā jāta-mildā sautinyā didi baihni ~~sautinyā~~ phupu sautinyā māmā sautinyā sāni ṭhuli āmā āphni chori diyāko juwāi ~~.~~ eya ti-ko 1 dina juṭho lāgcha 1 ~~eka~~ dina-pachi sunyā snāna gari śuddha huṃcha.

[A520][B385]

§~~23~~24 jāta mildā bibāhitā swāsni-ko lognyā-lāi lognyā-ko swāsni-lāi kāja-kṛyā bhayāko rahecha bhanyā pani juṭho jādaina ~~.~~ jaihle sunyā pani 10 dina puro juṭho bārnu parcha. 11 dina-mā paṃcagabya khāi godāna ~~gari.~~ brāhmaṇa-bhojana garāi śuddha huṃchan.

§~~24~~25 bhāta nacalanyā jāta-kā kaṃnyā bidhawā lyāyākā jāri gari lyāyākā

---

22. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
23. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
24. MsB, *yaka-āta-kā* « de la même matrice » (*āta* = ND.32a, *ãt*); KNM *ekā jāta-kā* ne convient pas.
25. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

swāsni-ko jāta-mildo kṛyā garnyā arko cha bhanyā lognyā-lāi 3 dina juṭho lāgcha. kṛyā garnyā arko nabhayā swāsni-ko kṛyā loganyā-le garnu puro jūuṭho lāgcha. kṛya saki godāna garnu. brāhmaṇa-bhojana gari śuddha hunṃcha. testā lyāitā swāsni-ko lognyā rahenacha bhanyā ra *usai lo*gnyā-kā[26] satya-mā basi rahyāki mari bhanyā aputāli khānyā dājyū-bhāi-le jāta-mildo lagāi kṛyā garāi dinu. jāta-mildo kṛyā garnyā pāiyena bhanyā satagati dasau dina-kā dina yathā-sakti godāna. brāhmaṇa-bhojana gari śsuddha hunṃcha.

§2526 bhāta nacalanyā jāta-kā kaṃnyā bidhawā lyāyākā jāri gari lyāyākā swāsni-bāṭa janmyākā chorā-chori janmadā mardā janmāunyā bābu-lāi sutaka jūuṭho 3 dina lāgcha āmā-lāi puro lāgcha. aru dājyū-bhāi dasāhā gaihra-lāi 3 dina sutaka 3 dina juṭho lāgcha kāja-kṛyā garnyā kohi rahenachan bhanyā dasāha dājyū-bhāi-le kṛyā garnu. kṛyā sakiyā-pachi godāna gari. brāhmaṇa-bhojana garāi śsuddha hunṃcha bhāi-haru-le kṛyā garenan bhanyā aputāli khānyā hakawālā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari. kṛyā garna lāunu bhāta nacalanyā lyāyākā swāsni ra. inai-bāṭa janmyākā chorā-le sadya dājyū-bhāi dasāha-ko sutaka jūuṭho bhanyā puro bārnu[27] parcha.

§2627 āphnu pūrohita bidyā pahṛḍhāunyā gurūu mita āphnuā sikhya sikhyāni āphnāu dājyū-bhāi-kā chori chorā-kā chori nātini jyeṭhā kāṃchā bābu-kā chori āphnā sahodara didi baihni diyākā bhinājyū juwāi. āphnā bābu-le jan=māyākā [A521] bimātri bhāta namilanyā didi baihni āphnā chorā-le lyāyākā bhāta namilanyā swāsni-bāṭa janmyākā nātini-haru-ko 1 dina juṭho bārnu 1 dina-pachi sunyā snāna mātrai garnūu.

§2728 kasai-le aina-bamojima janmāuūnyā bābu āmā-sita māgi hawas dhana di hawas āphu-le lyāi kāgaja-patra gari rākhyāko dharmaputra maryo bhanyā tesa dharmaputra-ko *dharmaputra rā*khanyā[28] bābu-āmā-lāi ra. āmā-bābu-ko dharmaputra-lāi pūuro jūuṭho sutaka lāgcha āphnā hāḍa-ko

---

26. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
27. MsA, *bārnnu* !
28. MsA, texte original effacé et corrigé en petits caractères.

dharmaputra bhayā dasāha-lāi pani puro jūṭho sutaka lāgcha aru gotra-kāo lyāyāko rahecha bhanyā dharmaputra rākhanyā bābu-āmā-lāi[29] puro lāgcha. dasāha bhāi-lāi 3 dina juṭho lāgcha- dharmaputra-kā sanṃtāna-ko dasāha bhāi-lāi- dasāha bhāi-ko dharmaputra-kā saṃntāna-lāi puro sutaka juṭho lāgcha- bhāta namilanyā ghaṭi jāta-ko dharmaputra bhayā dharmaputra rākhanyā bābu-āmā-lāi 3 dina dasāha bhāi-lāi 1 dina juṭho sutaka lāgcha eyastā dharmaputra-le dharmaputra rākhanyā bābu-āmā ra dasāhā bhāi-ko puro juṭho śsutaka bārnu.

[B386]

§29 kasai-kā yeakai āmā-kā 2/3 bābu-bāṭa janmyākā chorā rahyāchan bhanyā testā-ko eyokā wodara-bāṭa janmyākā hunā-le mardā-mā paraspara 3/3 dina juṭho bārnu.

§30 āphnā khasama khasmini-haru mari ghara-mā juṭho paryo bhanyā kari*yā cā*kara[30] khawāsyā keṭi kamārāi kamārā-haru-lāi puro juṭho lāgcha- darmāhādāra cākara bādhā badhetyāni mānu khāi cākari garī basnyā eyastā cākara-haru-lāi 3 dina juṭho lāgcha āphnā ghara-kā khasama khasmini-bāheka khasaṃma-kā aru dasāhāa-bhāi maryā-mā cākara-lāi jūṭho lāgdaina.

[A522]

§31 kasai-kā bābu-āmā maryā kāja-kṛyā garnyā jāta-mildāo dājyū-bhāi kohi chainan- karma nacalyākā chorā chori chan bhanyā- tin-kā wārisa iṣṭamitra-le tesa bālakha-*le sa*kanyā[31] rahecha bhanyā maryai-kā dina-dekhi habikhya[32] khuwāī rākhanu sakanyā rahenacha bhanyā 9 dina-mā habikhya khuwāī 10 dina-kā dina tesai bālakha- chorā chori-kā hāta-bāṭa cāwala-kā hawas jau-kā hawas 10 piṃḍa dilāi godāna garāī

29. Sur le MsA, après la fin de ligne qui se situe ici, le chiffre 28 suivi d'un sceau apparaît dans la marge et la numérotation des deux mss coïncide à nouveau.
30. MsA, texte original effacé et corrigé en petits caractères.
31. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
32. Sk. *haviṣya*.

paṃcagabya khuwāi brāhmaṇa-bhojana garāi śsuddha huṇṃcha.

§32 āphu-mildā jāta-kāo hawas āphu-bhaṃndā ghaṭi-baḍhi jāta-ko hawas dājyū-bhāi iṣṭamitra kohi nabhayākā mānisa maryā-mā marnyā-ko dhana-māla kehi nali dharma-nimitta murdā boki laigi selāunyā polanyā maṭṭi[33] dinyā-haru-lāi ṭhulo ~~jagya~~ yajña[34] garyāko phala milcha. satagati gari dinyā-haru snāna gari agni choi dhupa hāli śuddha huṇṃchan. juṭho *lāgdaina*[35].

§33 brahmacāri bānaprastha[36] saṃnyāsi gaihra bhekhadhāri bhayākā maryā-mā dasāhāa dājyu-bhāi snāna-le śuddha huṇṃchan dasāhāa maryā-mā bhekhadhāri gaihra pani snāna mātra-le śsuddha huṇṃchan. bābu bhekhadhāri bhayāko bhayā pani chorā swāsni-lāi 10 dina juṭho lāgcha. chorāo bhekhadhāri bhayāko cha bābu-āmā maryā ~~bhanyā~~ tesa-le 10 dina juṭho bārnu parcha.

§34 dasāhāa bhāi-mā aghi sutaka paryāko nuwārana nahudai aghi bṛddhi-śsutaka ~~parna~~ ~~gayā~~ paryo bhanyā sutaka paryāko ghara ra. dasāhāa bhāi-smeta aghillai sutaka-le śuddha huṇṃchan pachi jasa jasa-kā ghara-mā sutaka paryāko cha tina-kā ghara-lāi mātrai śsutaka lāgcha 10 dina pugyā-pachi śuddha huṇṃchaṇ aghi-bāṭa 3 dina bārnu parnyā sutaka paryāko cha pachi 10 dina bārnu parnyā sutaka paryo bhanyā dasāhāa-le dasai dina sutaka bārnu parcha aghillā-le jādaina.

§35 aghi bṛddhi-śsutaka paryāko ~~cha~~ pachi-bāṭa dasāhāa-bhāi-mā kohi mari juṭho paryo bhanyā bṛddhi-śsutaka-le mṛtiyu-śsutaka jādaina juṭhā-ko 10 dina bhayā-pachi nuwārana gari śuddha huṃcha.

---

33. Cf. ND.489a, s.v. *maṭṭi*, … *m° dinu* 'To bury'.
34. Graphie correspondant à la prononciation dans le MsA.
35. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
36. MsB, *bānaprasta* !

[A523][B387]

§36 āphnā dasāhāa dājyū-bhāi-mā kohi mari juṭho paryāko cha. tes-kā ~~dasa~~ dina 10 bhitra *pherī*[37] arko mari juṭho paryo bhanyā aghi-ko kṛyā-putri ra dasāhāa bhāi aghillai juṭhā-le śuddha huṃchan pachi-bāṭa jas-kā ghara-mā maryāko cha. tyo ghara *ra*[38]. begala ~~ghara~~ gari basyākā chorā-lāi. mātrai juṭho rahaṇṃ cha pachillā juṭhā-bhitra pheri arko dasāhāa kohi mari juṭho paryo bhanyā aghillā juṭhā-le śuddha nabhai rahyākā tesai juṭhā-kā 10 dina-le śuddha huṇṃ chan. paihle-kā juṭhā-le śudha hunyā-haru-le ~~10~~ dasai dina juṭho bārnu parcha.

§37 kasai-kā dasāhāa bhāi-bhitra-mā 2/3 janā *maryā*-mā[39] kohi usai dina maryākā rahyāchan kasai-kā 9 dina bā 7/8 dina bhayākā rahyāchan juṭho sundā sabai-ko ~~e~~yakai dina sunyā bhanyā paihle juṇṇa-cāhi-ko juṭho sunyāko cha us-kā 10 dina-samma bārnu pachi ~~sunyākā-ko~~ sunyāko tesai juṭhā-le jāṇṇ cha baḍhatā dina bārnu pardaina.

§38 paih le ~~tina~~ 3 dina bārnu parnyā juṭho sunyāko cha tesai-kā 3 dina-bhitra 10 dina bārnu parnyā juṭho sunyo bhanyā aghi sunyākā 3 ~~dina-kā~~ dinyā juṭhā-le 10 dina lāgnyā juṭho jādaina puro bārnu parcha aghi 10 dinyā juṭho sunyāko cha tesai-bhitra 3 dinyā sunyo bhanyā aghillāo 10 dinyā juṭhe-ā-le ~~tin~~ 3 dinyā juṭho jāṇṇ cha.

§39 aghi juṭho sunyāko cha testai-mā sutaka paryo bhanyā jāta-karma-saṇṃma garna huncha juṭho nasaki nuwārana garna hudaina. juṭho gai sakiyā-pachi nuwārana garnu.

§40 ~~ś~~śuddha maihnā-mā maryākā mānisa-ko barkhi mala-māsa-mā[40] paryo bhanyā mala-māsai-mā garnu. aru barkhia

37. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
38. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
39. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
40. ND.495a, *mala-mās*, 'Intercalary month'.

dina-mā garinyā kṣayāha[41] śrāddha bhanyā mala-māsa paryākā barkha śsuddha maihnā-mā garnu. mala-māsa-mā maryākā-ko barkhi barkha dina jaihle pugcha usai dina garnu. aru pachi-kā śrāddha bhanyā mala-māsa-mā paryākāo barkha mala-māsai-mā garnu.

[A524]

§41 kasai-kā jāta-mildā chorā swāsni dājyuū-bhāi kohi chainan bhāta namilanyā chorā swāsni mātrai rahyāchan. bābu maryo bhanyā pāunjyāl. jāta-mildo khoji kāja-kṛyā garāunu jāta-mildo kohi pāiyena bhanyā. tinai swāsni chorā chori-le 9 dina habikhya 1 chāka khāii 10 dina-mā ḍhikuro *na_uṭhāi*[42] jau-kā 10 piṃḍa gari eyaghārau dina-dekhi-ko āphnā hāta-le garnyā-saṃmma-ko karma gari. godāna brāhmaṇa-bhojana[43] gari śuddha hunṃchan.

§42 śsudra jāta gaihra-kā 10 barkha udho-kā bālakha janmyā maryā-mā bālakha-kā aina-bamojima jaṃmyākā-ko sutaka maryākā-ko juṭho bārnu 10 barkha-dekhi ubho puro juṭho sutaka lāgcha. āphnā jāta-mā calyākā rita-bamojima jati jati dina bāri āyāko cha dasāhāa bhāii-le ra āmā bābu chorā chori-le uti dina puro juṭho bārnu.

[B388]

§43 rājā ra maṃtri-le desa desāwara-ko kāma ra āphnā rājya-ko sthiti bandobasta garnu parnyā hunā-le āsauca hudaina.

§44 laḍāii-mā jānā-ko niścaya bhayā-pachi juṭho sutaka paryo bhanyā pani niścaya garyākā dina-mā gai yjuddha garnua hunṃcha juṭho sutaka-le chekataina.

---

41. Cf. ND.110b, *kṣaya-mās*, 'The month which is omitted to adjust the lunar and solar years …'.
42. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
43. MsA, *brāhma-bhoja* ?

§45 laḍāiñi-mā saṃnmukha[44] bhai bairi-kā hāta-bāṭa marnyā bira-ko juṭho chorā swāsni-bāheka aru dasāhāa bhāi sabai-lāi snāna mātrai-le śuddha huṃcha[45]. chorā swāsni chainan bhanyā aurdhwadehika kṛyā pani 1 dina-mā sabai garnua huṃcha chorā swāsni-lāi bhanyā cali āyāko hunā-le dasai dina juṭho lāgcha. laḍāi gardā ghā lāgi raṇa-bhumi-mā giryāko tacsai ghā-koā pira-le pachi prāṇa chāḍanyā gāi brāhmaṇa bālakha swāsni mānisa yeati-kā guhāra-nimitta jādā marnyā-kā dasāhāa-lāi 1 dina + juṭho lāgcha.

[A525]

§46 baidya-le baidāṃga-ko kāma gardā karmi-le āphnu kāma gardā. dhobi-le kapaḍā dhudā kamārā kamāri cākara-haru-le kāja kāma garnā-lāi āphnā juṭhā sutaka-le chekadaina āphu āphu-le garnyā kāma ilam garnua huṃncha.

§47 kohi mānisa loṭi bhayo jala-mā bagi bhayo janāwara-le khāi bhayo pasu-le hāni maryākā. āgā-mā ḍaḍhi maryākā. ḍhuṃgo muḍho lāgi pairā-le mici bajra pari. maryākā mānis-ko dāha garna kṛyā garna huṃcha prāyaścitta pardaina. marchu bhani phālahāli marnyā. hatiyāra calāi āphai-le seri ropi marnyā pāso lagāi jhuṃḍi marnyā bikha khāi āgā-mā phālahāli marnyā-ko satagati garnua huṃcha. kṛyā garnyā-lāi /– pāca ānā /– paisā dharmādhikāra-ko dastura godāna[46] amāli-kā jimmā di āphnā jāta-kā rita-ko kāja-kṛyā garnu.

§48 kohi mānisa jala-mā bagyo janāwara-le khāyo us-kā saṃga-mā rahyākā mānisa-le dekhyā maryāko bhanyā tahakita bhayo murdā bhanyā pāiyena bhanyā testā-ko 10 dina-bhitra jauna dina nārāyaṇabali garchan. usai-dina-dekhi juṭho bārnu maryākā dina-dekhi-ko hisāba gari 10 dina pugyā-pachi āphnā jāta-ko rita gari śuddha huṃncha. 10 dina nāghyā-pachi śsuni

---

44. Sic MsA !
45. MsA, *śuddhuṃcha* phénomène de saṃdhi ou négligence du scribe ?
46. MsA, ajouté au dessus de la ligne.

nārāyaṇabali garyā dasāha-lāi 3 dina karttā-lāi 10 dina juṭho lāgcha.

§49 sitalā haijā jwarādi māhāmāri roga āyā-mā juṭho sutaka paryo bhanyā eyastā āpatti paryā-mā ra. athabā āsauca paryāko bhayoā kṛyā-mā basyāko eyastā roga lāgi prāṇa-saṃdhi bhayākā mānisa-le majapa pāṭha pujā lāuchu dāna puṇya garchu bhanyā garna hunṃcha. garnyā garāunyā-lāi pratyabāya lāgdaina. yeati-bāhek aru deba-pitṛri-kārya sutaka juṭho chanjyāl kehi garna hudaina nagarnu.

[A526][B389]

§50 tāgādhāri jāta-kā rajaswalā bhayākā swāsni-lāi berāmi bhayākā-mā ilāja garnā-nimitta ghāṭa laijādā kasai-le choyo bhanyā ra. jhukkii-kana[47] choyo bhanyā snāna gari janai phiceri[48] śuddha hunṃcha.

§51 bihyā nabhai māiti-kā ghara-mā rahyākā chori rajaswalā bhayā-pachi māiti-kai ghara-mā maryā bhanyā bābu āmā hunyā-kā bābu-āmā-lāi. nabhayā sãga rahyākā dājyuū-bhāi-lāi 10 dina juṭho lāgcha 10 dina-kā dina jau-kā bā cāwala-kā 10 piṃḍa gari eyaghārau dina-mā paṃcagabya khāi godāna brāhmaṇa-bhojana gari śsuddha hunṃcha.

§52 kohi *peṭa bo*kyākā[49] swāsni bālakha paidā nabhai maryā-mā 3 maihnā-dekhi baḍhi-ko garbha rahecha bhanyā tesa swāsni-lāi dāha gardā loganyā rahecha bhanyā lognyā-le lognyā nabhayā lognyā-kā dājyū-bhāi dasāha-bhāi-haruu-le peṭa-ko jātaka jhiki gāḍi swāsni-lāi māṭo gobara. bhasma lagāi paṃca-gabya kusa-ko pāni tirtha-ko jala-smeta gari nāṅlā-kā jala-le

47. MsB, *jhukii-kana* insiste sur le fait qu'il s'agit de l'absolutif de *jhukinu* et non de *jhuknu* (cf. *supra* n.10).
48. Absolutif de *phernu* employé littéralement : « après avoir changé de cordon sacré ».
49. MsA, en petits caractères.

nuhāi godāna garāi śuddha kapaḍā lagāi di dāhāa gari kāja-kṛyā garnu.

§53 kohi desa-pardesa gayāko mānisa maryāko kehi khabara kehi pāyāko chaina us-kā wārisawālā-le phalānu pardesa gayāko dherai bhayo āja-saṃmma maryo jyūdo kehi pattā chaina umera pani ḍherai-ko bhayo tes-ko kāja kṛyā garchu bhani bhanyo bhanyā ghara-bāṭa jādā-ko umera ra pardesa gayā-pachi-kā barkha-ko jmā garī 100 barkha-ko umera nāghyā-pachi parṇasara[50]. nārāyaṇa-balī gari kāja-kṛyā garnu. kadā cita maryāko rahenacha ra. pharki āyo bhanyā 100 barkha nāghyākoā-ko kṛyā garnyā-lāi khata lāgdaina. pharki āunyā-ko jāta jādaina tirthyā-bhoja-le[51] śuddha bhai āphnā jāta-mā rahaṃcha 100 barkha napugi aputāli-kā āsā-le kāja-kṛyā garecha pachi jyūdo pharki āyo bhanyā kṛyā garnyā-lāi usai-le pāunyā aputāli-bamojima daṃḍa garnu pharki āunyā-lāi tirthyā-bhoja-le śuddha huṃcha.

[A527]

§54 saṃkalpa gari prāyaścitta garna lāgyākā japa pāṭha homa-ko saṃkalpa gari kāma garna lāgyākā-lāi nimatā li śrāddha-kā kāja-mā lāgyākā brāhmaṇa-lāi śrāddha-kā nimitta-ko pāka siddha bhayā-pachi karttā-lāi yajñādi-kā nimitta baraṇa bhayākā brāhmaṇa-lāi anna-ko sadābartta calāunyā kāma garnyā-lāi nāndi śrāddha bhayā-pachi bibāha bratabaṃdha yajñādi-*haru*[52] garnyā-lāi kāma garna hunṃcha juṭhā śsutaka-le chekataina.

---

50. Cf. SNK.365a, s.v. *parṇaśara* : *bepattā bhaī marne-ko niṃti garine dāha-dekhi śuddha-śānti-samma-ko karma-viśeṣa* « une forme particulière de rite, [équivalant aux rites allant] de la crémation à la cérémonie purificatoire [qui clôture le deuil] accomplis pour un individu disparu sans laisser de trace ».
51. ND.285a, s.v. *tirthe … t° bhoj*, 'Feast held by pilgrims on their return home'.
52. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§55 kasai-le brāhmaṇa-bhojana[53] garāudā brāhmaṇa-le khāna lāgyākā belā-mā tesai jajamāna-kā gharai-mā kohi mari juṭho paryo bhanyā khāna lāgyākā brāhmaṇa-le jati khāyāko cha usai choḍi dinu. pheri nakhānu. ghara-mā rahenacha bhanyā aru dasāhāa bhāi-ko juṭho suniyo bhanyā ~~y~~jajamāna-haru-lāi chuna nadi bhānsā-bāṭa bāheka gari~~i~~ j~~ū~~uṭho nasu~~m~~ṃndai pāka bhayāko hunā-le brāhmaṇa-haru-le khāna hu~~n~~ṃcha *khānu*[54].

[B390]

§56 juṭho pari āsauca bāryākā mānisa-kā hāta-ko pāka jāni jāni khānyā-lāi jati dina us-ko juṭho bāki rahaṃcha teti dina khānyā-lāi pani juṭho lāgcha~~-~~ cāla napāi bhora-mā khāyecha bhanyā 1 dina juṭho lāgcha godāna gari~~i~~ śuddha hu~~n~~ṃcha āpatti paryākā-le khāyecha bhanyā jati dina khāyāko cha~~-~~ *utti dina juṭho lāgcha*[55] godāna garnu pardaina. juṭho parnyā-kā hāta-ko pāka kasai-le nakhānu jāni jāni khānyā-lāi pātaka lāgcha.

§57 juṭho parnyā-kā ghara-ko nuna tela ghy~~u~~ū maha sakhara cini khudo[56] māsu phalaphula jaribuṭi aukhadhi kāṭha-kā bhāḍā pāta māṭo dahi duda sukyāko chālā kāco anna dhātu jāti nachoyāko pāni kapaḍā caupāyā surti tamākhu masalā gaihra eyati bastu lidā khānyā kuro choyāko nalinu. juṭho parnyā kartā-kā hāta-le nachoi aru-kā hāta-le diyākāo lina huṃ~~n~~cha.

[A528]

§58 rātri-mā janmyā maryā-mā dina ga~~n~~ṃnu pardā aruṇodaya-dekhi aghi maryākā-lāi aghillai dina-ko hisāba garnu~~-~~ pachi maryākā-lā~~i~~i pachillai dina~~-dekhi~~-ko hisāba garnu. janmyā-mā ghari nathāpaṃjyāl aghillā[57] dina-ko hisāba garnu. ghaḍi thāpiyā-pachi-ko pachillā dina-ko hisāba garnu.

---

53. MsA, *brāhma* ?
54. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
55. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
56. ND.124a, 'Syrup'.
57. MsA, *aghildā* ?

§59 āphnā ghara-ko hawas dasāhā bhāi-kā ghara-ko hawas juṭho sutaka paryā-mā āphu-le garii āyāko gāyatri-japa-haru[58] gardā mukha-le uccāraṇa nagarnu. mana-le mātraia smaraṇa garnu maṃtra-smeta prāṇāyāṃm gari sūryya-lāi aṃjali dinu aru bidhi garnu pardaina[59].

§60 āphu-lāi janmāunyā bābu-āmā maryāko śsunyā-pachi kāja-kṛyā nagaranyā ra. juṭho nabārnyā chorā-lāii 20 rupaiyā daṃḍa gari. juṭho bārna kāja-kṛyā garna lāunu. bābu-āmā-bāheka aina-le juṭho bārnu parnyā hāḍa-kā kohi maryā-mā juṭho nabārnyā-lāii 5 rupaiyā āphnā māwali sasurāli-kā nātā-mā ra āphnu mita guru-gurmā gaihra aina-mā juṭho bārnu bhani lekhiyākā-ko juṭho nabārnyā-lāii 2// rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§61 juṭho paryā-mā kṛyā-putri-lagāyeta juṭho bārnyā-le bhāta jau gahũ makai kerāu rahara. mugi sidho nun. aduwā duda dahi ghyū ukhu-bāṭa hunyā guliyo[60] sāga-pāta kaṃṃṭamula[61] gaihra tarkāri khāna huṃṃcha āphnā khusi-le khāṃnau bhaṃnyā-lāi khata pāni lāgdaina.

§62 juṭho paryā-mā kṛyā-putri-lagāyeta juṭho bārnyā-le māchā māsu kodo māsa-ko dāla tela madirā araka hlasuna chyāpi kṛśnabhaṭṭa pyāja cyāu khāna hudaina. kasai-le khāyecha bhanyā 1 rupaiyā daṃḍa garnu.

[B391]

§63[62] tāgādhāri lagāyeta pāni calanyā-samma-kā gaihra jāta-koā lognyā swāsni mānisa-le dharma-nimitta bṛkhotsarga garna

---

58. MsA, *gāyitri*° ?
59. MsA, *pardai* !
60. Suivi, dans le MsA, de trois ou quatre mots recouverts d'encre noire et se terminant par *bāhek*.
61. Cf. ND.72b, s.v. *kanda-mul*, 'Edible wild roots'.
62. Inséré après le §18 au bas de la page 518 du MsA, cf. *supra n.* 14.

huṃcha- bṛkhotsarga garnyā lognyā swāsni mānisa-lāi khata-bāta lāgdaina.

MsB

§64 tāgādhāri lagāyeta namāsinyā māsinyā matawāli-saṃmakā kohi mānisa maryāchan ra tin-ko kehi aṭkāu nabhai hakawālā-le kāja-kṛyā garenachan bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa gari kṛyā garna lāunu aṭkāu bhai kṛyā nagarnyā-lāi daṃḍa pardaina aru dasāha bhāi gaihra-le āphu-le maryāko sunyā-pachi āphnā jāta-kā sapradāya-māphik jati jati dina bārnu parnyā ho uti dina juṭho bāri śuddha huṃchan bibāha-ādi karma garna huṃcha kṛyā bhayāko chaina bhani aṭkāu hudaina pachi kṛyā gardā pani aru 10 dinyā-lagāyeta jñāti-bhāi-haru-le juṭho bārnu pardaina marnyā-kā ghara-kā-le bhanyā kṛyā gardā juṭho bārī suddha hunu.

Add. MsB : āsauca bārnyā-ko.

[B+28]

§65 peṭa bokyāko thāhā bhayā-pachi garbhiṇi swāsni-haru kohi maryā bhanyā aina-bamojim peṭa ciri garbha jhiki bālakha gāḍi murdā polanu. garbha bhayāko jāni jāni garbha-ko bālakha najhiki garbhiṇi swāsni-lāi polechan bhanyā jānakāra mānisa-le polyāko bhayā āgo dinyā mokhya-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari 2// rupaiyā godāna dilāi patiyā garāi dinu. garbha-ko bālakha jhiki polanu parcha bhaṃnyā thāhā napāunyā adanā-le[63] garbha najhiki polyāko ṭhaharyā polanyā lāi 2 rupaiyā daṃḍa gari // godāna dilāi patiyā garāi dinu. garbha rahyā narahyāko thāhā napāi polyāko bhayā khata bāta lāgdaina. mahlāmi-lāi pani daṃḍa patiyā pardaina.

§66 swāsni mānisa kasai-le āphnu lognyā chāḍi arkā-sita poila gayā-pachi paihle-ko lognyā marecha ra us-ko kāja kṛyā garicha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa garnu. arkā-sita poila gayāko jāni jāni

63. Cf. SNK.10a : *sādhāraṇa*, *māmulī*; *tallo darjā-ko*, *tuccha* « commun, ordinaire ; de rang inférieur, vil ».

aghillā-ko kāja kṛyā garna huṃcha gara bhani kasai-le bhani kṛyā garyāko rahecha bhanyā kṛyā garna lāunyā-lāi 10 rupaiyā-smet daṃḍa garnu. poila gayā-pachi garyākā-le aghillā poi-ko. kṛyā hudaina arkā-sita poila gayā-pachi pheri aghillai lognyā-le ghara laigi swāsni tulyāi. rākhyāko rahecha ra. bhāta-smet khāyāko rahecha bhanyā jāta-kā rita-ko. bhāta khāyāko rahenacha bhanyā. lyāiti-le garnyā rita-samma-ko kāja kṛyā garna huṃcha bāta lāgdaina[64].

§67[65] bṛkhotsarga gari bā aru bihorā-le chāḍyākā sāḍhyā-lāi aba uprāṃta dina 7 samma-mā cakhela goṭha-mā puryāi goṭhālo-kā jimmā lagāi bharpāi li āunu. cakhela-mā puryāyena bhanyā duniñā-ko bāli khāṃcha tasa-nimitta. sāḍhyā chāḍanyā jo ho us-lāi ṭhānā- [B+29] bāṭa 4 rupaiyā daṃḍa gari tinai rupaiyā-ko nuna kharida gari goṭhālā-kā jimmā dilāi tinai sāḍhyā-lāi nuna khuwāunu. sāḍhyā-ko sambhāra garnā-lāi cakhela gāule goṭha banāi dinu. sarkāra-bāṭa goṭhālā 4 ke[66] darmāhā moha ru[67] 200 sālḍurajaṅ-kā[68] sipāhi 2 jmā janā 6 madhye lekhana jāṃnyā 1

64. Cet article dont la clarté n'est pas la vertu principale se retrouve tel quel, avec pour seule différence une orthographe modernisée (*bhane* pour *bhanyā* etc.) jusqu'à l'édition de 2009 BS [*Cautho bhāga* p. 108].

65. Le mot *khāreja*, sans mention de date, est ici substitué au sceau du Premier Ministre.

66. Noter l'emploi de la post-position *-ke* au lieu de *-lāi*, autrement dit d'une forme du hindi à la place de celle du népali.

67. I.e. *mohora rupaiyā.*

68. KNM, *sālaḍura jaṃ-kā*, Il est difficile de distinguer entre *ḍu* et *du* dans les mss. S'agit-il du nom d'un régiment ?

goṭhālā 5 rākhi ti goṭhālā-le duniñā-bāṭa āyākā sāḍhyā bujhi li rasida dinu. ghāsa pāni nuna khuwāi sambhāra gari pālanu. bhāgana nadinu. bhāgi gai duniñā-ko bāli khāyā bhanyā sāḍhyā chāḍanyā-lāi bāta lāgdaina.

98 ḍhoga-bheṭ-ko

[A529][B395]

§1 ḍhoga-bheṭa gardā cāra barṇa chat tisai jāta-le āphnu janma dinyā bābu-bājyā jyūjyū janma dinyā āmā bajyū buḍhi-bajyū āphniā āmā-ki āmā bābu guru gurmā yeati-lāi pāu-mā ~~āphu-le~~ sira rākhi daṃḍabata gari ḍhogka dinu aru āphnā sahodara dājyū didi-prabhṛti sabai-lāi tāḍhai-bāṭa ḍhoga dinu eyati nātā-bāheka aru najika-kā nātā lāgnyā-lāi āphnā khusi-le goḍā-mā sira rākhi ḍhoga dinyā-lāi khata lāgdaina.

§2 swāsni mānisa-le āphnā khasama sāsu gurmā bajyū jijyū bajyū-lāii goḍā-mā ḍhogka dinu aru kasai-lāi pani goḍā-mā ḍhogka nadi*nu*[1]. tāḍhai-bāṭa ḍhoga-bheṭa garnu. salāma calyākā *ghara-kā*-le[2] salāmai garnu.

§3 rajapuũta umarāuwa-haru-lāi ḍhogka didā jado[3] bhani kasai-le nakarāunu jado nabhani usai hāta uṭhai ḍhoga dinu[4]. āphu-le hāta uṭhāi ḍhoga didā hāta na_uṭhāunyā-lāi eya koharāo salāma garnyā nāmarda ṭhaharcha.

§4 kasai-le āphnā bibāhitā lyāitā swāsni-lāi āphai-le bidhi-pūrbaka dikṣā-maṃtra śsunāyo bhanyā swāsni-lāi kehi pardaina. maṃtra sunāunyā lognyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa[5] garnu. prāyaścitta garnu pardaina. lognyā-swāsni chuṭinu pani pardaina. aru lekhana paḍhana gaihra ilam ~~garna~~ āphnā jiya-le sikāyākā-mā khata lāgdaina.

§5 aba ũprāṃnta cāra barṇa chat tisai jāta-kā swāsni-mānisa-hearu-le maṃtra sundā-mā swāsni mānisai-bāṭa maṃtra sunṃnu lognyā *mānisa-bāṭa swā*sni[6] ~~jāta~~-le maṃtra nasuṃnu. lognyā-

---

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. Cf. ND.207a, s.v. *jadau*, or *jau*, 'A form of greeting (esp. from a lower to a higher caste); [contracted from *jai dewa* 'give victory' or 'hail divine one']'.
4. MsA, *di.* mais *dinu* est nécessaire.
5. MsB, KNM; MsA, *daṃ* ?
6. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.

mānisa kasai-le swāsni-mānisa-lāi maṃtra sunāyo bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida gari choḍi dinu.

99 bihābari-ko.

[A530][B<397-416>]

§1 āphnā hāḍa-nātā-mā karaṇi garyāko kurā-ko pustā gaṃnu pardā ye*kā-paṭṭī*-bāṭa[1] aina-le khata-bāta lāgnyā pustā nāghyo ekā-paṭṭi-bāṭa nāghena bhanyā kam bhayā-paṭṭi-kā[2] pustā-ko hisāba nagarnu. nāghyā-paṭṭi-kā pustā-ko hisāba gari kuro chinnu. khata lāgdaina.

§2 mula pustā-dekhi 7 pustā-samma sāpiṃḍya rahaṃcha. 7 pustā-dekhi ubho sāpiṃḍya-nibṛtta huṃcha. pustā gaṃnu pardā. jāhā-dekhi pustā kāṭi āyāko cha. āphnā jiya-dekhi mula-purukha-samma gani pustā milāunu.

§3 12 barkha-māthi-kā māmā-ki chori dāla-bhāta mildā-mā kanyā manomāna-saga lyāyo bhanyā dikṣā. maṃtra di tin-ko bhāta. khānu huṃcha. bibāhitā-bamojim aṃsa lāgcha.

§4 māmā-ki chori jāta-mildā-ki bidhawā lyāyo bhanyā khata-bāta lāgdaina sadhawā bhayā sādhu-ko khusi.

§5 śāstra-mā lekhyāko hunā-le cāra barṇa chattis jāta-le sāli ra jyeṭhi sāsu bihyā garnu huṃcha. pātaka lāgdaina. rājā-ko khata-bāta pani lāgdaina.[3]

[A531[4]]

§6 tāgādhāri. gaihra jāta-kā chori bihyā gardā 5 barkha mani-kā kaṃnyā kasai-le bihyā garnu hudaina tin-mā pani 30 maihnā napugyākā kaṃnyā bihā gari dinyā-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dasauda li upara tesai kaṃnyā-lāi dāi.jo di chāḍi. dinu. jāni jāni 30 maihnā-mani-kā kaṃnyā māgi bihā garnyā-mā dulahā-paṭṭi-ko mukhya akhatyāra. rahecha bhanyā us-ko āphai jānkāra dulaho rahecha ra. āphai akhatyāra. bhai bihā garyāko

---

1. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
2. MsA, *bhayāṭṭikā* !
3. Ici se termine le texte figurant sur la p. 530 du MsA, alors qu'il reste un important espace disponible.
4. MsA, le titre du chapitre (*bihābari-ko.*) est répété en haut de page.

rahecha bhanyā usai dulahā-ko aṃsa sarbaswa gari li chāḍi dinu. dulahi bihā garnyā-ki huṃche. 30 maihnā napugyākā kaṃnyā-lāi. 30 maihnā nāghyāki ho bhani. jhukyāi bihā gari diyāko rahecha bhanyā bihyā garnyā dulahā-paṭṭi-kā mukhya akhatyāra. bhai bihā garāunyā-ko ra. mukhya akhatyāra. bhai bihā garnyā dulahā-ko sarbaswa nagarnu. 20 rupaiyā daṃḍa garnu. 30 maihnā napugyākā kaṃnyā bihā garāunyā prohita-lāi[5]. 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā. aina-bamojima kaida garnu.

§7 tāgādhāri jāta 30 maihnā nāghyākā 5 barkha-mani-kā kaṃnyā bihā gari dinyā-lāi. 20 rupaiyā daṃḍa garnu. 5 barkha nāghyāki ho bhani ḍhāṭi diyāko rahecha bhanyā dulahā-paṭṭi-kā-lāi. daṃḍa pardaina. 5 barkha-mani-ki kaṃnyā jāni jāni bihā garyāko rahecha bhanyā. dulahā-paṭṭi-kā mokhya akhatyāra-ko ra. āphu akhatyāra bhai. bihā garnyā dulahā-lāi. 20 rupaiyā daṃḍa garnu. 5 barkha nāghyākā kaṃnyā ra. bihā gari. dinyā ra. bihā garnyā duwai-lāi. khata-bāta lāgdaina.

§8 tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawali jāta-kā bidhawā didi baihni chori. buhāri. nātini bhāṃji gaihra-lāi. bidhawā-kā rāji-khusi-*sita māiti*[6] nātādāra-le. āphu-bhandā ṭhulā jāta ra. āphu-mildā jāta-kā kasai-lāi. diyā bhanyā. ma phalānā-sita. jānchu. bhanyā 11 barkha nāghyākā bidhawā arkā-lāi. saupanyā-lāi. khata-bāta lāgdaina. bidhawā-le ma. āphnā khasaṃ-kā satya-mā baschu. arkā-sita jānna bhandā bhandai kara lagāi. arkā lognyā-lāi. saupyāchan. lognyā-le laijāna napāudai. bidhawā karāuna āyā bhanyā dinyā tāgādhāri jāta bhayā 100 rupaiyā namāsinyā matawāli jāta bhayā. 50 rupaiyā daṃḍa garnu. māsinyā matawāli-lāi. 15 pāni nacalanyā choi. chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā-lāi. 10 choi chiṭo hālanu parnyā jāta-lāi. 8 rupaiyā daṃḍa garnu māiti nātādāra-le di laijānyā-lāi. khata[7]-bāta lāgdaina. tyo swāsni tyo-sita basyā pani *nabasyā pani*[8] swāsni-ko khusi. estā

5. MsA, *pro.hita* !
6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
7. MsA, *kha-bāta* !
8. MsA, ajouté en petits caractères au dessus de la ligne.

swāsni arkā-sita bigri bhanyā jāra kāṭanu hudaina. kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna jāṃcha. āphnā khasaṃ-ko satya-mā baschu arkā-sita jāṃna bhaṃnyā bidhawā-lāi. arkā-lāi saupi karaṇi cukāi. diyecha bhanyā tes-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari. tesai swāsni-lāi. dilāi. bharāyākā dhana-ko dasauda li bidhawā sau=panyā-lāi.[9] [A532] 1 barkha kaida garnu. myāda-kā ḍabala diyā li chāḍi dinu.

§9 upādhyā brāhmaṇa-le bhāta-mildā chori didā jāta-bhāta-mildā kuṭuṃba-lāi di bihyā garnu āphu-bhandā kami bhāta namilnyā jāta-kā-lāi. khusi-rāji-le chori. dinyā-ko aina-bamojim-ko aṃ.sa sarbaswa gari. ādhi te.sai chori-lāi. dilāi. ādhi. iṭācapali. puryāi dinu. āphu bhāta nacalnyā kama jāta bhai. upādhyā-kā chori. bihyā garnyā-lāi. upādhyā-kā kaṃnyā-ko karaṇi garnyā-kā aina-bamojima sajāya gari. lognyā-swāsni chuṭyāi. dinu. jāra hānna pāudaina. hānyā sarbaswa gari dāmala garnu. swāsni jaunā jāta-kā-le bihā garyāko ho usai jāta-ki huṃche.

§10 cāra barṇa chatisai jāta kasai-le keṭi māgi bihā-samet bhai sakiyā-pachi. keṭo napuṃsaka liṃga-hina bhayāko kohri[10] rahechan. ra swāsni hāḍa-nātā-bāhek jāta-mildā-*mā bhāta*-mā[11] napāri. arkā-sita poila gai bhanyā. brāhmaṇa-jāta-kā brāhmaṇa-sita[12] gayā khata lāgdaina. jāra kāṭnyā jāta-kā jāra kāṭna. pāudaina. jāra nakāṭnyā jāta-kā-lāi. daṃḍa jaribānā pani hudaina. māsinyā *jāta māsa*nu[13] pani hudaina. kasai-le jāra kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā. aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari. dāmala garnu. aru jāt-ko jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

§11 cāra barṇa chattisai jāta-kā 14 barkha-dekhi-māthi-tira-kā chori. bhatiji. baihni nātini bhāṃji pālyākā kaṃnyā-lāi. kuṭuṃba-le. māgi kaṃnyā-le namāni. janai. su.pāri. di sakyā-pachi. matawāli ra. māsinyā. jāta-kā chāṃgrā rita. khuwāyā-

9. MsA, *sau = saupanyā.*
10. ND.108a, s.v. *kori*[1], or *korhi* or *koḍhi* or *koḍi,* 'Leper [sk. *kuṣṭhin-* ...]'.
11. MsA, ajouté en fin de ligne, hors des limites du cadre.
12. MsA, *brāhmana.*
13. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

pachi. tyo kaṃnyā-le tesa dulahā-saga ma-lāi bihā gari nadeu. ma jānna bhani bhanyā. janai-supāri. bhayāko. cha. chāṃgrā-rita khuwāyāko cha. bhani kara lāgdaina. kaṃnyā-ko khusi jāta-mildā kuṭuṃmba.-mā kaṃnyā-le ṭhaharāyākā ṭhāu bihā gari dinu.

[A533]

§12 cāra barṇa chatisai jāta-kā kaṃnyā-kā bābu. āmā dājyū. bhāi. kasai-le nadi-kana yo kaṃnyā malāi. diyāko cha bhani kasai-le adālata ṭhānā amāla-mā phareba gari karāuna āyo[14] bujhadā bābu-āmā dājyū-bhāi. kasai-le rita puryāi.-kana bhayo. mukha-le mātra pani bhayo ke*ṭi diyā*ko[15] ṭhaharena. estā nadiyākā kurā-mā phareba garna āyāko jhuṭṭo ṭhaharyo bhanyā testā pharebī tāgādhāri jāta-ko bhayā 100 rupaiyā namāsinyā jāra haṃnyā matawāli jāta-ko bhayā 50 rupaiyā. namāsinyā jāra nahaṃnyā matawāli jāta-ko bhayā 10 rupaiyā. māsinyā jāra hāṃnyā jāta-ko bhayā. 10 rupaiyā māsinyā jāra nahāṃnyā jāta-ko bhayā. 5 rupaiyā. pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta bhayā. 2// chiṭo hālanu parnyā jāta bhayā. 1// rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojim. kaida garnu.

§13 cāra barṇa chattisai jāta-kā bihā garna. bhani. keṭi māgdā mukha-le mātra diñā bhanyāko rahecha janai supāri. sāhi-pāṭā chāṃgrā. āphnā jāta-ko rita dast*ura*[16]. bhai sakiyāko rahe*na*cha[17]. phalānā-le diyāki keṭi āja diṃna. bhaṃcha bhani. kohi karāuna āyo bhanyā. rita napuryāi. mukha-le mātra diyāko ho bhanna āunyā-*ko*[18] kuro. adālata ṭhānā amāla-bāṭa nasuṃnu rita napuryāi. mukha-le mātra diulā bhanyākā kurā-le keṭā-ko kara lāgdaina bābu-āmā-le keṭi anyatra. diyā pani khata-bāta lāgdaina. adālata a.māla-bāṭa rīta napugyāki keṭi ta pāudainas bhani jawāpha diyā pachi daṃgā gar*yo ra phirāda garyo bhanyā dagā garnyā tāgādhāri jāta ra namāsinyā matuwāli jāta-lāi 20*

14. KNM; MsA, *yo* ?
15. MsA, original effacé, texte ajouté en petits caractères.
16. MsA, peu lisible.
17. KNM; MsA, *rahecha* !
18. KNM, omis dans le MsA.

*rupaiyā māsi*nyā[19] jāta pāni nacalanyā jāta chiṭo hālanu parnyā jāta-lāi. 10 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§14 janai supāri. garyāki keṭi keṭā-le bihā garena bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garnu. tyo keṭi. bābu-āmā-le jāta-mildā-mā pheri bihā gari dinu. mahāroga bhayāki. ākhā phuṭyāki. phukauni niskyāki lāṭi chāryā-roga. bhayāki hijaḍā rahicha *hāta-khuṭṭā bhāciyāki rahicha bhiraṃgi bhayāki rahicha ra. pachi keṭā-le thāhā pāi bihā gardina bhanyā bihā garnā-kana*[20] keṭā-lāi. kara lāgdaina. āphnu paryāko dastura. chāṃgrā ra cāradām phirtā garī kaṃnyā chāḍana pāucha keṭā-lāi. kara lāgdaina. khata pani lāgdaina.

[A534]

§15 kasai-le bihā garna bhani kasai-kā chori māgi janai-supāri. āphnā jāta-ko rīta dastura gari. sakyā-pachi keṭā-tarpha hawas bā kaṃnyā-tarpha hawas bā kehi aṭkāu bhai bihā huna napāi. rahana. gayo bā keṭā-lāi. rāja-kāja.-mā ṭāḍhā jānu pardā rahyāko-bāhek. kaṃnyā bihā garna āu bhani. māitī-*le bhanda*[21] barkha-dina-bhitra-mā āi bihā garana. āyena bhanyā ra. āphnā kāja-le desa pardesa tāḍhā gai barkha dina-bhitra-mā āi. bihā garena bhanyā. tyo keṭi bābu-āmā māiti-haru-le aru jas-lāi. dina man parcha dinu. barkha-dina nāghyā-pachi tyo keṭi ma-lāi. diyāki ho bhani jhagarā garna āunyā-lāi. 10 rupaiyā daṃḍa garnu. estā-mā jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna jāncha.

§16 āphnā bibāhitā swāsni arkā-lāi. di arkā-ki bibāhitā swāsni sāṭāsāṭa garnyā-le āphu-mildā jāta ra.hecha bhanyā ra. aru-lāi. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata lāgdaina. jāra kāṭana pāudaina[22]. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃncha. estā nāmarda-kā hāta-ko bhāta caldaina. bhatāhā-le bhāta nakhānu. tāgādhāri jāta-lagāyet pāni calnyā-samma-kā jāta-le āphu-

19. MsA, original effacé, texte ajouté en petits caractères.
20. MsA, original effacé, texte ajouté en petits caractères. On notera l'emploi de la post-position *-kana* avec un infinitif en *-nā*.
21. MsA, original effacé, texte ajouté en petits caractères.
22. KNM; MsA, *pāudauna* !

bhandā. ghaṭi-baḍhi jāta-mā swāṣni sāṭāsāṭa garyāko bhayā. duwai-ko aina-bamojim-ko aṃsa sarbaswa gari. bhāta-bāhek gari. chāḍi dinu.

§17 upādhyā brāhmaṇa jaisi bāhun. rajapūta tāgādhāri *kṣatri*[23] jāta namāsinyā matawāli jāta māsinyā matawāli jāta. pāni nacalnyā jāta choyā chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra cāra barṇa chattisai jāta-le āphni āmā-ko ekā-bābu-bāṭa janmyākā māmā sāni-ṭhuli-āmā-kā chori bihā gar*nyā*-lāi[24]. khata-bāta lāgdaina bihyā garnyā-kā hāta-ko bhāta khānnau bhannyā jāta-mildā bhatāhā-lāi. aḍā adālata amāla-bāṭa 10 rupaiyā daṃḍa gari tesai-kā hāta-ko bhāta khuwāi. chāḍi dinu. jāta-mildo nabhayā. bihyā garna huṃcha. bhāta khānā-ko kara lāgdaina.

§18 aghi pitā-purkhā-dekhi phupu-kā chori. bihā garn*yā rita cali āyākā*[25] jāta-le āphnā ekā-bājyā-bāṭa janmyākā phupu-kā chori. bihā garna huṃcha khata lāgdaina. parāpūrba-dekhi nacalyākā jāta-le bihyā garyā aina-bamojima sajāya[26] garnu.

[A535]

§19 keṭā-ko jāta sānu cha jāta ḍhāṭi ṭhulā jāta-kā keṭi māgi janai-supāri bhayāko bhayā pani keṭi-kā bābu-le tero jāta sānu. rahecha. keṭi dinna bhanyā khata-bāta lāgdaina. keṭā-le jabarajasti gari bihā garna khojanyā-lāi. 20 rupaiyā daṃḍa garnu. kaṃnyā bābu-āmā-le khusa paryākā ṭhāu bihā gari dinu.

§20 tāgādhāri[27] jāta-kā kasai-le jāni jāni āphu-bhandā ghaṭi. pāni nacalanyā jāta-kā chori bihā gari keṭi-kā hāta-ko āphu-le bhāta khāi. bhatāhā-lāi.-smet bhāta-mā borecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa gari tesai keṭi-kā māiti-kā jāta-mā milāi dinu. āphu-le bhanyā khāyecha. aru-lāi. boryāko rahenacha bhanyā daṃḍa hudaina. usai jāta-mā mātrai milāi. dinu. rupaiyā natiryā

23. MsA, original effacé, texte ajouté en petits caractères.
24. MsA, original effacé, texte ajouté en petits caractères.
25. MsA, original effacé, texte ajouté en petits caractères.
26. KNM; MsA, *sajaya.*
27. MsA, ~~*jāri*~~ inséré entre *tāgādhāri* et *jāta.*

aina-bamojim kaida garnu. prāyaścitta māgyā jāni jāni khānyā-le bhāta-ko patiyā pāudaina.

§21 namāsinyā matawāli jāta-le āphu-bhandā ghaṭi bhāta nacalanyā jāta-kā chori. bihā gari keṭi-kā hāta-ko bhāta khāi. bhatāhā-lāi.-smet boryo bhanyā. 40 rupaiyā daṃḍa gari tesai keṭi-*kā māiti-kā jāta-mā mil*āi[28]. dinu. āphu-le bhanyā khāyecha. aru-lāi. boryāko rahenacha bhanyā daṃḍa hudaina. usai jāta-mā milcha. rupaiyā natiryā aina-bamojim[29] kaida garnu.

§22 māsinyā jāta-le āphu-bhandā ghaṭi bhāta nacalanyā[30] jāta-kā chori. bihā gari. keṭi-kā hāta-ko bhāta khāi. bhatāhā-lāi.-smet boryo bhanyā 10 rupaiyā daṃḍa gari. tesai keṭi-kā māiti-kā jāta-mā milāi. dinu. āphu-le bhāta khāi. aru-lāi. boryāko rahenacha bhanyā daṃḍa hudaina. usai jāta-mā mātrai milcha.

§23 pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu. parnyā jāta-le āphu-bhandā ghaṭi. bhāta nacalanyā jāta-kā chori bihā gari keṭi-kā hāta-ko bhāta khāi. bhatāhā-lāi.-smet borecha bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa gari. tesai keṭi-kā. māiti-kā jāta-mā milāi. dinu bhāta khāi. aru-lāi. boryāko rahenacha bhanyā daṃḍa hudaina. usai jāta-mā[31] mātrai milcha.

[A536]

§24 kaṃnyā-ko jāta sānu cha. jhukki-kana jāta-barobarai-ko. bhani ṭhāni janai-su*pāri gari*[32] sakyā-pachi. sānu jāta rahecha. bhani thāhā pāyo ra. keṭi bihā gardina bhanyo bhanyā ra jhukki janai-supāri. bhayāko rahecha bhanyā pani keṭā-lāi. bihā garnā-ko kara lāgdaina[33]. chori bābu-āmā-le jāta-mil*dā arkai-lāi bihā gari dinu huṃcha*[34] bihā gari. sakyāko bhayā. swāsni choḍana. pāudaina. bhāta khānā-ko kara lāgdaina. bihā bhai. bhāta pāni

28. MsA, original effacé, texte ajouté en petits caractères.
29. MsA, *bamoji* !
30. MsA, *nacanyā* !
31. MsA, *jā-mā* !
32. MsA, original effacé, texte ajouté en petits caractères.
33. MsA, ~~*lāgdai*~~ *lāgdaina.*
34. MsA, original effacé, texte ajouté en petits caractères.

khāyecha pachi thāhā pāyo ra. bhora-mā paryā. aba tes-kā hāta-ko bhāta khānna bhani patiyā māgyo bhanyā. prāyaścitta dinu.

§25[35] kasai-le āphu-lāi bihā garna bhanī. kasai-kā[36] chori māgyo chori-kā bābu-āmā-le hawas. dājyū-bhāi jeṭhā-kāṃchā-bābu-le hawas. chori dīyechan. keṭā-le rupaiyā-smet rākhi pichā paryāko rahecha bhanyā. tyo kaṃnyā bihā garna pāucha.

35. Changement de main dans le MsA.
36. MsA, *kaisai-kā* ?

100 kaṃnyā cori bihā garnyā-ko.

[A537]

§1 janai lāunyā jāta-le. bhāta milnyā jāta-mā kasai-ko chori cori jabarajastī gari āphu-le bihā garyo bhanyā testā-kā bhāi-chorā-swāsni-ko aṃsa ra. chori-ko bihyā-kharca para sāri. sarbaswa garnu cori bihā garyāki keṭi tes-le pāudaina. bābu-āmā-le jas-lāi diṃchan. unai-ko khusi bhāta khānā-ko kara lāgdaina. estā-ko jāra. kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le[1] bhayā aina-bamojim-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-lāi. jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. keṭī-kā bābu-āmā-le phirāda garyāko kuro sunnu. bābu-āmā-le phirāda garenan[2] bhanyā. estā kurā nasunnu keṭi-kā bābu-āmā maryākā rahyāchan bhanyā adālata ṭhānā[3] amāla-bāṭa khoji bujhi aina-bamojim nisāpha garnu 12 barkha nāghyākā kaṃnyā-lāi. jāta-mildā-le rāji khusi-sita cori laigi bihā garyāko bhayā khata lāgdaina. jāta-bhāta jādaina.

§2 janai lāunyā jāta-le jāta-mildā-kā kaṃnyā cori jabarajastī gari bihā garyo bhanyā keṭi-kā bābu-āmā karāuna āyā bihā garnyā-lāi. 20 rupaiyā daṃḍa garnu. keṭi *dinu nadinu*[4] bābu-āmā-ko khusi jamāna bhayāki kaṃnyā khusi-rāji-sita phakāi laigi bihā garnyā-lāi. khata-bāta lāgdaina. keṭi pharkāuna pani pāudaina.

§3 duniñā-mā arkā-ki kaṃnyā cori lyāi. bābu-āmā sahodara. dājyū-bhāi.-haru-sāga namāgi cori laigi jāta-bhāta-kā kuṭuṃba-lāi. di kasai-le kaṃnyā dāna diyo bhanyā tes-ko[5] jo bhayāko saṃpati-mā aina-bamojima-ko aṃsa para sāri kaṃnyā dāna dinyā-ko aṃsa sarbaswa gari dasauda li upara tesai keṭi-lāi. dāijo dilāi dinu. kaṃnyā cori ghaṭi jāta-lāi diyāko bhayā sarbaswa sarkāra-bāṭa linu tyo keṭi cori laigi bihā gari diyākā ki

---

1. MsA, *brāhmaṃ* ?
2. MsA, KNM ; on attendrait *garyānan*.
3. MsA, *ṭhānā ~~ṭhānā~~*.
4. MsA, *dinu* [fin de ligne] *nadinu*, ajoutés en petits caractères.
5. MsA, *tos-ko* !

sadara hunna bābū-āmā-le *jasa-lāi diṃchaṃ usai-ko huṃcha bābu-āmā-le pachi arkā-lāi diyo bhanyā tesa-le jār hāṃna pāudaina jāra hānyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojim-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-lāi. jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. pachi bihā garnyā-lāi bhāta khānā-ko kara lāgdaina.*[6]

[A538]

§4 upādhyā brāhmaṇa-bāhek. aru tā*gādhārī*[7] jāta-mā bhāta-khājā nacalnyā janai lāunyā kam jāta-kā chori 12 barkha napugyāki sadya jāta-kā-le cori bihyā garyo bhanyā *teś-le*[8] cori laigayā-bābat tes keṭi-ko *hāta-ko bhāta khānu parcha*[9]. aru bhatāhā-lāi. bhāta-[khānā]-ko kara lāgdaina[10]. 12 barkha nāghyāki jawān bhayāki kaṃnyā rāji-bāji-sīta laijānyā-lāi. khata-bāta lāgdaina bhāta *khānā nakhānā-ko us-ko khusī*[11].

§5 kasai-le arkā-kā kaṃnyā cori lyāi dājyū-bhāi iṣṭamitra kasai-lāi. di bihā *garāyo*[12] bhanyā tes-ko aina-bamojim-ko aṃsa sarbaswa gari dasauda li tesai keṭi-lāi. dāijo gari dilāi. dinu. keṭi cordā *sāga jānyā*-haru-lāi[13]. janahi 20/20 rupaiyā daṃḍa garnu. arkā-le cori lyāyāki ho bhani jāni jāni kaṃnyā dāna dinyā-lāi. ra

---

6. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
7. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
8. MsA, peu lisible.
9. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
10. Omis par le MsA et le texte édité par le KNM mais nécessaire au sens.
11. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
12. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
13. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.

bihā garāunyā prohita-lāi. 20/20 rupaiyā daṃḍa. garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu.

§6 kasai-le arkā-ki chori. bihā garna bhani cori laigayo. bihā huna napāudai. māiti-haru-le āphni kaṃnyā khosi lyāi karāuna āyā bhanyā mokhya cornyā jo ho us-lāi. 100 rupaiyā aru kaṃnyā corna jādā sāga jānyā-mā awal-lāi 20 doyam-lāi 10 sima-lāi 5 cāhāra-lāi. 2// rupaiyā-kā dar-le daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu.

101 kaṃnyā dohoro dinyā.

[A539]

§1 tāgādhāri jāta gaihra-le janai-supāri gari. eka-lāi. diyāki kaṃnyā pheri janai supāri li arkā keṭā-lāi. diyecha ra. aghillo keṭo karāuna āyo bhanyā pachillā-sita bihā huna pāyāko rahenacha bhanyā keṭi aghillā-kī huṃche. euṭi kaṃnyā duitira[1]dinyā-lāi. 50 rupaiyā pachi*llā-le kaṃnyā bihā*[2] garecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa garnu. aghillā-le kaṃnyā māgi janai-supāri. garyāko thāhā pāi. pachillā-le māgi janai-supāri[3] garecha bihā garna pāyāko rahenacha bhanyā 20 rupaiyā bihā-smet *garecha*[4] bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa[5] garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu. bihā bhayāko hunā-le keṭi pachillā-ki huṃche arkā-le janai supāri garyāko thāhā napāi. māgi bihā garnyā-lāi[6] khata-bāta lāgdaina.

§2 namāsinyā matawāli jāta-kā āphnā jāta-ko rita dastura. li ekā-lāi. diyāki kaṃnyā pheri arkā-ko rīta dastura khāi. arkā keṭā-lāi. diyecha ra. aghillo dastura dinyā karāuna āyo bhanyā pachillā-sita bihā huna pāyāko rahenacha bhanyā aghillā-ki huṃche. euṭi kaṃnyā 2-tira dinyā-lāi. 20 rupaiyā keṭi pachillā-le bihā garecha bhanyā. 30 rupaiyā daṃḍa garnu. aghillā-le māgi dastura *jāta-ko*[7] rita chāṃgrā-haru gaihra. lāyāko thāhā pāi. pachillā-le māgi dastura chāṃgrā lāi. bihā garna pāyāko rahenacha bhanyā 20 rupaiyā bihā-smet garecha bhanyā 40 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā[8] aina-bamojim kaida garnu. bihā bhayāko hunā-le keṭi pachillā-ki huṃche. arkā-ko rita khuwāyāko thāhā *napāi*[9] bihā garnyā-lāi. khata lāgdaina.

---

1. MsA, *duiti.ra.* !
2. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
3. MsA, *janaisu.pāri.* !
4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsA, *da* [fin de ligne] *daṃḍa* !
6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
7. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
8. MsA, *natinyā* !
9. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.

§3 māsinyā matawāli jāta.-kā āphnā jāta-ko rīta chāṃgrā 4 dām dastura li ekā-lāi diyāki[10] kaṃnyā pheri arkā-ko rīta dastura khāi. arkā keṭā-lāi diyecha ra. aghillo dastura dinyā karāuna āyo bhanyā. pachillā-sita bihā huna pāyāko rahenacha *bhanyā*[11] keṭi aghillā-ki huṃche. euṭi kaṃnyā dui-tira dinyā-lāi. 6 rupaiyā. keṭi pachi*llā-le*[12] bihā garecha[13] bhanyā 12 rupaiyā daṃḍa garnu. aghillā-le māgi dastura lāyāko thāhā pāi. pachillā-le māgi dastura lāi. bihā garna pāyāko rahenacha bhanyā 10 bihyā-smet. garecha[14] bhanyā 20 rupaiyā daṃda garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. arkā-le rita khuwāyāko thāhā napāi. māgi bihā garnyā-lāi[15] bāta lāgdaina. bihā bhayākī hunā-le keṭi pachillā-ki huṃche.

[A540]

§4 pani naca*la*nyā[16] choyā chiṭo hālanu naparnyā gaihra jāta-ko āphnā jāta-ko rita dastura li ekā-lāi. diyāki kaṃnyā {[17]} pheri arkā-ko *rita dastura khāi*[18]. arkā keṭā-lāi diyecha ra. aghillo dastura dinyā karāuna āyo bhanyā pachillā-sita bihā huna pāyāko rahenacha bhanyā keṭi aghillā-ki huṃche euṭi keṭi 2 tira dinyā-lāi. 4 rupaiyā keṭi pa*chillā*-le[19] bihā garecha bhanyā 8 rupaiyā daṃḍa garnu. aghillā-le kaṃnyā. māgi dastura lāyāko thāhā pāi. pachillā-le māgi dastura lāi bihā garna pāyāko rahenacha bhanyā 5 rupaiyā bīhā-smet. bhayāko rahecha bhanyā 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu bihā bhayāko hunā-le keṭi pachillā-ki huṃche arkā-le

10. MsA, *di.yāki* !
11. MsA, *bha* [fin de ligne] *nyā*, ajouté en petits caractères.
12. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
13. MsA, *gare.cha* !
14. MsA, *gare.cha* !
15. MsA, *garne.*
16. MsA, *nacanyā* !
17. MsA, ~~*diyāki*~~.
18. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
19. MsA, corrigé en petits caractères.

ri*ta*[20] khuwāyāko thāhā napāi[21] māgi bihā garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

§5 choi chiṭo hālanu parnyā gaihra jāta-kā āphnā jāta-ko rīta dastura li ekā-lāi diyāki kaṃnyā pheri. arkā-ko rita dastura khāi. arkā keṭā-lāi diyecha ra aghillo dastura dinyā karāuna āyo bhanyā pachillā-sita bihā hu*na p*āyāko[22] rahenacha bhanyā keṭi aghillā-ki huṃche euṭi keṭi dui-tira dinyā-lāi. 2 rupaiyā keṭi pachillā-le bihā garecha bhanyā 4 rupaiyā daṃḍa garnu. aghillā-le keṭi māgi dastura lāyāko thāhā pāi. pachillā-le māgi dastura lāi. bihā. garna pāyāko rahenacha bhanyā 2// rupaiyā bīhā-smet. garecha bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida. garnu bihā garyāko hunā-le keṭi pachillā-ki huṃche. arkā.-le rita khuwāyāko thāhā napāi. māgi bihā garnyā-lāi khata lāgdaina.

---

20. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
21. MsA, *napāhi* ?
22. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

102 rogi-lāi kaṃnyā diṃna bha[ṃ]nyā.

[A541]

§1 tāgādhāri jāta gaihra-kā. bihā gardā bara-bakka lāṭo mahārogi kujo lulo duwai ākhā-ko aṃdho liṃgahina bhayāko napuṃsaka hāta goḍā bhāci sābuda nabhayāko bauhlā chāreroga bhayāko rahecha ra. estā keṭā-lāi. sadya cha bhani ḍhā̃ṭi keṭi māgi janai supāri *gari bariñā̃ta*[1] āyā-pachi. eti kurā-mā eka kurā-ko mātrai khuna rahecha ra. kaṃnyādāna nahudai. kaṃnyā-kā bābu āmā dājyū-bhāi-le thāhā pāi. diṃnau bhanyā keṭā-ko kara lāgdaina. kaṃnyā-kā bābu āmā-lāi. khata lāgdaina. khuni-lāi. sadya ho bhani ḍhāṭi kaṃnyā māgi dinyā-lāi. 50 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojim. kaida garnu. tyo keṭi maiti-le jas-lāi. diṃcha. una-ko khusi kaṃnyā biṭuli ṭhahardina. jātai-mā rahaṃche. jāta mildā-mā bihā gari dinu. bhāta-mā calche. kaṃnyā māganyā-le yasto khuna cha bhani[2] jāhera gari. māgyāko rahecha. bhanyā kāṃnyā māganyā-lāi. bāta lāgdaina. kaṃnyā-ko *jaṃma-bhara dukha*[3] hunyā hunā-le khuna janāi. māgyāko bhayā. pani kaṃnyā-lāi. keṭā-ko kara lāgdaina.

§2 namāsinyā *matuwāli jāta*[4] gaihra-kā keṭo bakka lāṭo māhārogi kujo lulo duwai ākhā-ko aṃdho liṃgahina bhayāko napuṃsaka hāta goḍā bhāci sābuda nabhayāko bauhlā chāryāroga bhayāko rahecha ra. estā keṭā-lāi. sade cha bhani ḍhāṭi kaṃnyā māgi āphnā jāta-ko chāṃgrā rīta dastura. gari bariyā̃ta[5] āyā-pachi eti kurā-mā yaka kurā-ko mātrai khuna rahecha ra. kaṃnyādāna nahudai. kaṃnyā-kā bābu āmā dājyū bhāi.-le thāhā pāi. dinnau bhanyā keṭā-ko kara lāgdaina kaṃnyā-kā bābu āmā-lāi khata lāgdaina. khuni keṭā-lāi. sadya cha bhani

---

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères. La nasalisation de la voyelle est notée, fait exceptionnel, par un *candrabindu.*
2. MsA, *bhani* ***cha*** (erreur du scribe).
3. MsA, en très petits caractères, à la limite de l'illisible.
4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsA, cette fois la nasalisation de la voyelle est notée, comme de coutume, par deux points suscrits.

ḍhāṭi kaṃnyā māgi dinyā-lāi. 25 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu kaṃnyā māiti-le khusa paryākā ṭhāu-mā bihā gari dinu. jāta-bhāta-mā calche keṭi māganyā-le esto khuna cha bhani jāhera. gari. māgyāko rahecha bhanyā keṭi. māganyā-lāi. bāta lāgdaina. keṭi-ko janambhara *dukha hunyā hu*nā-le[6] khuna janāi. māgyāko bhayā pani keṭi-lāi. keṭā-ko kar lāgdaina.

[A542]

§3 māsinyā matawāli jāta gaihra-kā keṭo bakka lāṭo māhārogi lulo kujo duwai ãkhã̃[7] aṃdho liṃga-hina bhayāko napuṃsaka hāta goḍā bhāci sābuda. nabhayāko bauhlā chāryā-roga bhayāko rahecha ra. yastā keṭā-lāi. ḍhāṭi ka-ṃnyā māgi āphnā jāta-ko chāṃgrā rita dastura gari bariyāta āyā-pachi yati kurā-mā yaka kurā-ko mātrai khuna rahecha ra. kaṃnyā-dāna nahudai. kaṃnyā-kā bābu āmā dājyū bhāi.-le thāhā pāi. diṃnau bhanyā keṭā-ko kara lāgdaina. kaṃnyā-kā bābu āmā-lāi. khata lāgdaina. khuni keṭā-lāi. sadya bhani ḍhã̃ṭi[8] kaṃnyā[9] māgi dinyā-lāi. 5 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojim. kaida garnu. kaṃnyā māiti-le khusa paryākā ṭhāu-mā bihā gari dinu. jāta-bhāta-mā calche. keṭi māganyā-le yasto khuna cha bhani jāhera[10] gari māgyāko rahecha. bhanyā keṭi māganyā-lāi. bāta lāgdaina. keṭi-ko janaṃbhara duḥkha hunyā hunā-le khuna janāi. māgyāko bhayā pani keṭi-lāi. keṭā-ko kara lāgdaina.[11]

§4 choi chiṭo hālanu naparnyā. pāni nacalnyā jāta gaihra-kā keṭo bakka lāṭo mahārogi lulo kujo duwai ākhā-ko[12] aṃdho

---

6. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
7. MsA, la nasalisation de la voyelle est notée, les deux fois, par un *candrabindu*.
8. Cf. n. 7.
9. MsA, *kāṃnyā*, KNM id. !
10. MsA, *jāhe.ra.* ; cf. *supra* le point après *calche* : le scribe semble ajouter systématiquement un point après *āi* et *e*.
11. MsA, *lāgdai.* !
12. MsA, le scribe a oublié de terminer le *kh* (graphie *ṣ*), ce qui donne *āyāko*…

liṃhina[13] bhayāko napuṃsaka hāta goḍā bhāci sābuda nabhayāko. bauhlā chāryāroga bhayāko rahecha ra. yastā keṭā-lāi. sadyai cha bhani ḍhā̃ṭi[14] kaṃnyā māgi āphnā jāta-ko chāṃgrā rita dastura gari. bariñāta *āyā*-pachi[15]. eti kurā-mā yaka kurā-ko mātrai khuna rahecha ra kaṃnyādāna nahudai kaṃnyā-kā bābu āmā dājyū bhāi.-le thāhā pāi[16] dinnau bhanyā keṭā-ko kara lāgdaina. kaṃnyā-kā bābu āmā-lāi. khata lāgdaina. khuni keṭā-lāi. sadya cha bhani ḍhāṭi kaṃnyā māgi dinyā-lāi. 2// rupaiyā daṃḍa. garnu. kaṃnyā māiti-le khusa paryākā ṭhāu-mā bihā gari. dinu. jāta bhāta-mā calche keṭi māgnyā-le yasto khuna cha bhani jāhera gari. māgyāko rahecha bhanyā. keṭi māganyā-lāi. bāta[17] lāgdaina. keṭi-ko janambhara duḥkha hunyā hunā-le khuna janāi. māgyāko bhayā. pani keṭi-lāi keṭā-ko kara lāgdaina.

§5 choi. chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-kā keṭo bakka lāṭo mahārogi lulo kujo duwai ākhā-ko aṃdho liṃgahina bhayāko napuṃsaka. hāta goḍā bhāci sābuda nabhayāko bauhlā chāryāroga bhayāko rahecha ra. estā keṭā-lāi. sadyai cha bhani ḍhāṭi[18] keṭi māgi. āphnā jāta-ko chāṃgrā rita dastura gari bihā garna āyā-pachi [A543] eti kurā-mā yaka kurā-*mā 1 kurā-ko mātra khuna ra*hecha[19] ra. bihā nahudai keṭi-kā bābu āmā dājyū bhāi.-le thāhā pāi. keṭi didauna bhanyā keṭā-ko kara lāgdaina keṭi-kā. bābu āmā-lāi bāta lāgdaina. khuna bhayāko keṭā-lāi. sadya bhani ḍhāṭi *keṭi māgī dinyā*-lāi[20]. 1// rupaiyā daṃḍa garnu. keṭi-lāi. māiti-le khusa paryākā *keṭā-lāi bihā ga*ri[21] dinu jāta-

13. MsA, manquant de place à la suite de l'oubli d'une syllabe, le scribe a réduit *liṃga* à *liṃ* (prononcé *liṅ*, au moins pour la circonstance ?).
14. MsA, cette fois la nasalisation de la voyelle est notée, comme elle l'est en général, par deux points suscrits.
15. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
16. MsA, pas de point après *āi* ; la cohérence n'est pas le fort de ce scribe.
17. MsA, le scribe a rectifié *khata* en *bāta*, une correction (bâclée) qui ne s'imposait pas, les deux termes étant utilisés en alternance ou ensemble dans le texte.
18. MsA, nasalisation notée par un *candrabindu*.
19. MsA, en petits caractères, lecture malaisée.
20. MsA, en petits caractères.
21. MsA, en petits caractères.

bhāta-mā calche keṭi māganyā-le yesto[22] khuna cha. bhani jāhera gari māgyāko rahecha bhanyā keṭi māganyā-lāi. bāta lāgdaina. keṭi-ko janaṃbhara. duḥkha hunyā hunā-le khuna janāi. māgyāko bhayā pani keṭi-lāi keṭā-ko kara lāgdaina.

22. MsA, après *yasto* et *esto*, seule manquait cette graphie.

103 māgyāki kaṃnyā bihā gardina bhaṃnyā

[A544][B417]

§1 *tāgādhāri*[1] jāta gaihra-le bihā garna bhani māgyāki kaṃnyā janai supāri~~-~~ āphnā jāta-ko rita bhai sakiyāko rahecha bhanyā pani mahāroga bhayāki ākhā phuṭyāki lāṭi chāreyā roga~~-~~ bhayāki bhiraṃgi bhayāki hāta khuṭṭā bhāci bikaṃbā bhayāki phukauni niskyā*ki hi*jaḍā[2] rahicha~~-~~ janmadai-dekhi-k~~i~~ luli rahicha bauhlāyāki rahicha bhanyā *pach~~i~~*[3] thāhā pāi~~-~~ bihā gardina bha~~m~~nyā ke*ṭā*-lāi[4]. bihā garnā-ko kara lāgdaina. āphnu paryāko dastura~~-~~ phirtā garāi kaṃnyā choḍana pāucha~~-~~ ye~~a~~ti roga bhayāk~~ā~~-bāheka-kā kaṃnyā māgi janai supāri *gari sakyā*-pachi[5] bihā gardina bhani chāḍanyā-lāi~~-~~ 50 rupaiyā daṃḍa garnu. kaṃnyā~~-kā~~ bābu āmā-le jāta mildā-mā arkai-lāi bihā gari dinu huṃcha.

§2[6] namāsinyā matawāli jāta gaihra-le bihā garna bhani māgyākā kaṃnyā āphnā jāta-ko dastura chāṃgrā rita bhai sakiyāki rahecha bhanyā pani~~-~~ mahāroga bhayāki ākhā phuṭyāki lāṭi chāryāroga bhayāki bhiraṃgi bhayāki hāta khuṭṭā bhāci bika~~mm~~bā bhayāki phukauni niskyāki hijaḍā rahicha janm~~ai~~adai-dekhi-ki luli rahicha~~-~~ bauhlāyāki rahicha bhanyā~~-~~ pachi thāhā pāi~~-~~ bihā gardina bha~~m~~nyā keṭā-lāi~~-~~ bihā garnā-ko kara lāgdaina. āphnu paryāko dastura~~-~~ phirtā garāi kaṃnyā choḍana pāucha~~-~~ eyati roga bhayā-bāheka-kā kaṃnyā māgi āphnā jā*t~~a~~-ko dastura*[7]. chāṃgrā rita gari~~-~~ sakyā-pachi bihā gardina bhani chāḍanyā-lāi~~-~~ 25 rupaiyā daṃḍa garnu~~-~~ kaṃnyā bābu āmā-le jāta mildā~~-~~mā arkai-lāi~~-~~ bihā gari dinu huṃcha.

---

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsA, en petits caractères.
6. MsA, changement de main.
7. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§3 māsinyā matawāli jāta gaihra-le bihā garna bhani māgyāki kaṃnyā āphnā jāta-ko dastura chāṃgrā rita bhai sakiyāko rahecha bhanyā pani. mahāroga bhayāki ākhā phuṭyāki lāṭi chāryāroga bhiraṃgi bhayāki hā ta khuṭṭā bhāci[8] bikaṃṃbā bhayāki phukauni niskyāki hijaḍā rahicha janmadai-dekhi-ki luli rahicha bauhlāyāki rahicha bhanyā pachi thāhā pāi. bihā gardina bhaṃnyā keṭā-lāi. bihā garnā-ko kara lāgdaina. *āphnu paryāko*[9] *dastu*ra[10] phirtā garāi kaṃnyā choḍana pāucha. yeati roga bhayā-bāheka-kā kaṃnyā māgi āphnā jāta-ko dastura chāṃgrā rita gari. sakyā-pachi bihā gardina bhani chāḍanyā-lāi. 5 rupaiyā daṃḍa garnu. gari kaṃnyā bābu āmā-le jāta mildā-mā arkai-lāi. bihyā gari dinu huṃchea.

[A545]

§4 pāni nacalanyā choyā choi chiṭo hālanu naparnyā jāta gaihra-le bihā garnua bhanii māgyākiā kaṃnyā āphnā jāta-ko dastura chāṃgrā rita bhai sakiyāko rahecha. bhanyā pani. mahāroga bhayāki ākhā phuṭyāki lāṭi chāryāroga bhayāki bhiraṃgi bhayāki hāta khuṭṭā bhāci bikaṃṃbā bhayāki phukauni niskyāki hijaḍā rahicha janmadai-dekhi-ki luli rahicha *bauhlāyāki rahicha bhanyā*[11]. pachi thāhā pāi. bihā gardina bhaṃnyā keṭā-lāi. bihā garnā-ko kara lāgdaina. āphnu pa=ryāko [B418] dastura phirtā garāii. kaṃnyā choḍana pāucha. eyati roga bhayā-bāheka-kā kaṃnyā māgi āphnā jāta-ko[12] dastura chāṃgrā rīita dastura gari. sakyā-pachi bihā gardina bhani chāḍanyā-lāi. 2// rupaiyā daṃḍa garnu. kaṃnyā bābu āmā-le jāta mildā-mā arkai-lāi. bihā garii dinua. huṃcha.

§5 choi chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-le bihyā garna bhani māgyākā kaṃnyā āphnā jāta-ko dastura chāṃgrā rita bhai. sakiyāko rahecha bhanyā pani. maāhāroga bhayāki ākhā

8. MsB, *bhāciyāki* ?
9. MsA, *parekā* ?
10. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
11. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
12. MsA, *jā-ko*.

phuṭyāki lāṭi[13] chāryāroga bhiraṃgi bhayāki hāta khuṭṭā bhāci bikambā bhayāki phukauni niskyāki hijaḍā rahicha janmadai-dekhi-ki luli rahicha *bauhlāyā*ki[14] rahicha bhanyā pachi thāhā pāi bihā gardina bhaṃnyā keṭā-lāi bihā garnā-ko kara lāgdaina. āphnu paryāko dastura phirtā garāi kaṃnyā choḍana pāucha eyati roga bhayā-bāheka-kā kaṃnyā māgi āphnā jāta-ko dastura chāṃgrā rita gari sakyā-pachi bihā gardina bhani chāḍanyā-lāi 1// rupaiyā daṃḍa garnu kaṃnyā bābu āmā-le jāta mildā-mā arkai-lāi. bihā gari dinu.

13. MsB, *lā* [fin de ligne] *lāṭi*.
14. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

104 jāta-ko rita bhayā-pachi bihā nahudai biigranyā

[A546][B420]

§1 simdura naparaṃji tāgādhāri jāta-kā janai supāri matawāli jāta-kā chāṃgrā rita-ko dastura di āphnā jāta-ko bihā-bhandā aghi hu*nyā rita kar*ma[1] bhai sakiyā-pachi 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bābu āmā-le nadi āphnā khusi-le aṃnyatra bigryā bhanyā karaṇi garnyā-lāi āphu-bhandā tallā jāta-mā bigryā ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā-kā aina-bamojima sajāya garnu. mildā jāta-mā bigryāki bhayā tāgādhāri- jāta-kā-lāi 100 namāsinyā matawali- jāta-kā-lāi 50 māsinyā matawāli jāta-kā-lāi[2] 8 ~~choi~~ *choyā chiṭo hālanu naparnyā pāni nacala~~n~~yā jāta-lāi 4 rupaiyā*[3] choi chiṭo hālanu parnyā-lāi 2 rupaiyā daṃḍa garnu jāra hāṃṃna pāudaina. hānyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha.

§2 tāgādhāri jāta-kā eyakā-le 11 barkha nāghyākāi kaṃnyā bihā garna bhani māgi janai supārii bhayā-pachi siṃdūra ~~napardā~~ naparaṃji-sa~~m~~ṃma-mā bābu āmā-le nadi kaṃnyā ~~āphnā~~ khusi rāji-le arkā-sita bigricha bhanyā bihā bhai sakiyāko nahu*nā-le*[4] jāra kāṭana pāudaina. ~~kāṭanyā-ko~~ kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha. karaṇi garnyā-lāi āphu bhandā ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi ~~garecha bhanyā ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi~~ garnyā-kā aina-bamojima sajāya garnu. āphu-mildo jāta bhayā 100 rupaiyā daṃḍa garnu.

§3 namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā eyakā-le bihā garna bhani māgi āphnā jāta-ko rita chāṃgrā dastura khāyā-pachi bihā nahudā-sa~~m~~ṃma-mā bābu āmā-le nadi ~~kaṃnyā~~ āphnā khusi rāji-le arkā-sita bigricha bhanyā bihā

---

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, *jata-kā-lāi* !
3. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

bhai sakiyāko *nahunā*-le[5] jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāudaina. kāṭyā jyāna-*ko badalā*[6] jyāna huṃcha karaṇi garnyā-lāi āphu bhandā ghaṭi-baḍhi jāta-ko bhayā ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā-kā aina-bamojima sajāya garnu. āphu-mildo bhayā 50 rupaiyā daṃḍa garnu.

§4 māsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā eyakā-le bihā garna bhani māgi āphnā jāta-ko rita chāṃgrā dastura bhayā-pachi bihā nahudā-samma-mā bābu āmā-le nadi āphnā khusi rāji-le arkā-sita bigricha bhanyā bihā bhai sakiyāko nahunā-le jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāudaina kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha karaṇi garnyā-lāi āphu bhandā ghaṭi-baḍhi jāta-ko bhayā ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā-kā aina-bamojima sajāya garnu. āphu-mildo bhayā 8 rupaiyā daṃḍa garnu.

[A547]

§5 pāni nacalanyā[7] ~~choyā~~ choi chiṭo hālanu *na*parnyā[8] jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā eyakā-le bihā garna bhani māgi āphnā jāta-ko rita chāṃgrā dastura bhayā-pachi bihā nahudā-samma-mā bābu āmā-le nadi āphnā khusi rāji-le arkā-sita bigricha bhanyā bihā bhai sakiyāko nahunā-le jāra kāṭanyā jāta-~~kā~~-le jāra kāṭana pāudaina. kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha karaṇi garnyā-lāi āphu bhandā ghaṭi-baḍhi jāta-ko bhayā ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā-ko aina-bamojima sajāya garnu. āphu-mildo bhayā 4 rupaiyā daṃḍa garnu.

[B421]

§6 cho~~yā~~i chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā *kaṃnyā eyakā*-le[9] bihā garna bhani māgi āphnā jāta-ko rita chāṃgrā dastura bhayā-pachi bihā nahudā-samma-mā bābu āmā-le nadi āphnā khusi rāji-le arkā-sita bigricha bhanyā bihā

5. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
7. MsA, *nacanyā* !
8. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
9. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

bhai- sakiyāko nahunā-le jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāudaina. kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha- karaṇi garnyā-lāi- āphu bhandā ghaṭi-baḍhi jāta-ko bhayā ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā-kā aina-bamojima- sajāya garnu. āphu-mildo bhayā 2 rupaiyā daṃḍa garnu.

105 bihā nahudai aghi bigranyā.

[A548][B423]

§1 upādhyā brāhmaṇa-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi upādhyā brāhmaṇa-le karaṇi garyāko rahecha aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha- karaṇi jāhera nabhai jāta mildā[1] kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi[2] aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇni garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi 100 rupaiyā daṃḍa garnu bhora-mā bhāta khānyā-lāi- patiyā garāi- dinu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari- mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi- khata bāta lāgdaina.

§2 upādhyā brāhmaṇa-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi rajapūta jaisi tāgādhāri jāta-le karaṇi garyāko rahecha aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha- karaṇi jāhera nabhai- jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi- aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi- 6 barkha kaida garnu. bihā nahudai aghi- āphu-le karaṇi gari- mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi- 3 barkha kaida garnu myāda-ko ḍabala diyā linu. bhora-mā bhāta khānyā-lāi- patiyā garāi dinu.

§3 upādhyā brāhmaṇa-kā[3] 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko desi bhaṭṭa debabhāju tehrautyā madhisyā- desi brāhmaṇa dasanāmāa jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi gaihra bhekhadhāri- 3 liṃga-dekhi-kā jaisi jāta gaihra-le bihā nahudai aghi karaṇi garyāko rahecha- aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha- karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi- aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi- 6 barkha kaida garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera- garnyā-lāi 3 barkha kaida garnu.

---

1. MsA, *bildā* ?
2. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. MsA, *brāhma-kā* !

myāda-ko ḍabal diyā linu. bhora-mā ~~parnyā~~ khānyā-lāi- patiyā garāi- dinu.

§4 upādhyā brāhmaṇa-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko namāsinyā matawāli jāta ra. janai lāunyā nalāunyā namāsinyā newāra jāta-le bihā nahudai aghi karaṇi garyāko rahecha aghi~~i~~ karaṇi garnyā-le jāhera- pani garenacha karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi- 8 barkha kaida garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi- 4 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu- bhora-mā parnyā-lāi- patiyā garāi dinu.

[A549] [B424]

§5[4] upādhyā brāhmaṇa rajapūta jaisi ~~tāgādhāri~~ jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai- aghi māsinyā parjā jāta-le karaṇi garyāko rahecha- aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha karaṇi jāhera nabhai- jāta mildā kasai-le bihā garecha- bihā bhai sakiyā-pachi- aghi~~i~~-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā- aghi karaṇni garnyā-lāi 4 barkha kaida gari māsi dinu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi 2 barkha kaida gari~~i~~ māsi dinu. bhora-mā bhāta khānyā-lāi patiyā garāi dinu.

§6 rajapūta jaisi tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi upādhyā brāhmaṇa-le karaṇi garyāko rahecha- aghi karaṇi garnyā-le- jāhera pani garenacha karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha- bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇni garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari- mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi khata bāta lāgdaina. bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu.

4. MsA, changement de main.

§7 jaisi brāhmaṇa-kā rajapūta-le rajapūta-kā jaisi-le 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi karaṇi garyāko rahecha aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihyā garecha bihyā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§8 jaisi brāhmaṇa-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi jaisi jāta-le karaṇi garyāko rahecha aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha aghi-ko karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇni garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā kaida garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi khata bāta lāgdaina. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

[A550]

§9 rajapūta-kā ra jaisi-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi tāgādhāri *kṣatri*[5] jāta gaihra-le karaṇi garyāko rahecha aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā karaṇi garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi 4 barkha kaida garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari mai-le karaṇi[6] garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi 2 ba= rkha [B425] kaida garnu myāda-ko ḍabala diyā linu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§10 rajapūta jaisi brāhmaṇa tāgādhāri jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi namāsinyā matawāli

5. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
6. MsA, *mai-le karaṇi*, répété deux fois.

jāta ra janai lāunyā nalāunyā namāsinyā newāra jāta gaihra-le karaṇi garyāko rahecha aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā karaṇni garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi 6 barkha kaida garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi 3 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§11 tāgādhāri jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi upādhyā jaisi rajapūta jāta-le karaṇi garyāko rahecha garecha. aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihyā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu. bihyā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi khata bāta lāgdaina. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§12 tāgādhāri jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi tāgādhāri jāta gaihra-le karaṇi garyāko rahecha aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha aghi-ko karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 100 rupaiyā bihā-kharca bharāi 30 rupaiyā [A551] daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi khata bāta lāgdaina. *bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu*[7].

§13 namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi upādhyā brāhmaṇa rajapūta jaisi tāgādhāri jāta gaihra-le karaṇi garyāko rahecha aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi

7. MsA, ajouté après le sceau final original, et terminé par un sceau supplémentaire.

jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 60 rupaiyā bihā-kharca bharāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi khata bāta lāgdaina.

[B426]

§14[8] namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai a*ghi* *na*māsinyā[9] matawāli ra janai lāunyā nalāunyā namāsinyā newāra jāta-le karaṇi garyāko rahecha aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha karaṇni jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 60 rupaiyā bihā-kharca bharāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi khata bāta lāgdaina.

§15 namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi māsinyā parjā jāta gaihra-le karaṇi garyāko rahecha *ghi karaṇi*[10] garnyā-le jāhera pani garenacha karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā karaṇi garnyā-lāi 1 barkha kaida garnu myāda-ko ḍabal diyā li chāḍi dinu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari mai-le[11] karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi swāsni jāta-mā āunyā rahicha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa garnu jāta-mā āunyā rahinacha bhanyā māsi dinu.

[A552]

§16[12] māsinyā matawāli jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi upādhyā brāhmaṇa rajapūta jaisi tāgādhāri namāsinyā matawāli jāta gaihra-le karaṇi garyāko

8. MsB, changement de main pour les §§14-15.
9. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
10. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
11. MsA, *mai-lai* (double emphatique de *mai-le*?).
12. MsB, retour du scribe habituel.

rahecha aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 20 rupaiyā bihā-kharca bharāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi garī mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi khata bāta lāgdaina.

§17 māsinyā matawāli jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi māsinyā parjā jāta gaihra-le karaṇi garyāko rahecha ra. Aghi *karaṇi garnyā-le*[13] jāhera pani garenacha karaṇi jāhera nabhai jāta mildā kasai-le bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 20 rupaiyā bihā-kharca bharāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari[14] mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garyo *bhanyā*[15] hāmrā bhāta-mā pāri diyo bhani karāuna āyā 5 rupaiyā daṃḍa garnu. karāuna āyānan bhanyā khata bāta lāgdaina.

[B427]

§18 pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyai naparnyā jāta-mā pāni calanyā jāta-kā eyakā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi kasai-le karaṇi garyāko rahecha karaṇi bhayāko thāhā napāi tehi kaṃnyā arkā-le māgi bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā aghi karaṇi garnyā-bāṭa 15 rupaiyā bihā kharca bharāi 15 rupaiyā daṃḍa garnu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi garī mai-le karaṇi garyāko cha bhani jāhera garnyā-lāi jāta-mil*dā-mā ra*[16] ghaṭi jāta-mā karaṇi garnyā-lāi khata lāgdaina āphu-bhaṃṇdā ṭhulā jāta-koā kaṃnyā-ko karaṇi garī bhāta pāni-mā pāryā 10 rupaiyā daṃḍa garnu. inai jāta-mā upallā jāta-le āphu-bhaṃṇdā kaṃṇma pāni nacalanyā jāta-kā kaṃnyā-ko karaṇi gari. āphnā jāta-lāi bhāta pāni-mā borecha bhanyā 10 rupaiyā daṃḍa garnu.

---

13. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
14. MsA, omis !
15. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
16. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

rupaiyā natiryā. aina-bamojiṃma kaida ~~gari~~ garnu. jāta-kā rita-le śuddha huṃcha.

[A553]

§19 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihā nahudai aghi choyā chiṭo hālanu naparnyā~~.~~ pāni nacalanyā jāta-le karaṇi garyāko rahecha~~.~~ karaṇi bhayāko thāhā napāi~~.~~ tehi kaṃnyā kasai-le māgi bihā garecha bihā bhai sakiyā-pachi~~.~~ aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā~~.~~ aghi karaṇi garnyā-ko aṃsa sarbaswa gari~~.~~ usai jāta-ko 1 akṣara[17] khodi usai jāta-mā milāi dinu. bihā nahudai aghi āphu-le karaṇi gari~~.~~ mai-le karaṇi garyāko cha bhani ~~kasai-lāi~~ pāni-mā kasai-lāi napāri~~.~~ jāhera garnyā-lāi khata lāgdaina.

§20 choi chiṭo hālanu parnyai parnyā jāta-mā pāni calanyā eya kā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā-ko bihyā nahudai aghi choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le karaṇi garyāko rahecha~~.~~ aghi karaṇi garnyā-le jāhera pani garenacha~~.~~ karaṇi jāhera nabhai jāta-mildā kasai-le bihyā garecha~~.~~ bihā bhai sakiyā-pachi~~.~~ aghi-ko karaṇi jāhera bhayo bhanyā~~.~~ aghi karaṃṇi garnyā-bāṭa 15 rupaiyā bihā kharca bharāi 15 rupaiyā daṃḍa garnu. aghi jāhera garecha bhanyā~~.~~ jāta mildā-mā ra āphu-bhaṃṇdā ghaṭi jāta-mā kasai-lāi pāni-mā napāri karaṇi garnyā-lāi khata lāgdaina. āphu-bhaṃṇdā ṭhulā jāta-kā kaṃnyā-ko karaṇi gari bhāta-pāni-mā pāryā 10 rupaiyā daṃḍa garnu. inai jāta-kā upallā jāta-le pāni nacalanyā~~.~~ aru kama jāta-kā kaṃnyā-ko karaṇi gari āphnā jāta-lāi bhāta pāni-mā pārecha bhanyā 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā ~~maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le~~ aina-bamojima kaida gari~~.~~ usai jāta-mā milāi dinu.

17. MsA, *akṣa khodi* !

106 āsaya-karaṇi

[A556][B430]

§1 rajaswalā nabhayāki swāsni-bāheka- umera pugyākā bibāhitā swāsni dina rāta-mā ghara-koā mālika-mā eyaka janā sāaga nabhani bidā namāgi sāthi nali eyakalai gai ra- aṃnyatra-kā ghara rāta basi- lognyā-lāi saṃkā paryo bhanyā sodha-pucha gardā karaṇi-ko pattā lāgena bhanyā- bhatāhā bhāi ra- māiti basi bhāta khānchan bhanyā- bhāta calcha khādainan bhanyā kara lāgdaina- bhāta nakhāi rākhanu.

§2 swāsni mānisa kasai-le- āphu-lāi karaṇi-kā āsaya-le- arkā-le hātapāta garyā-mā karaṇi bacāi usai bakhata kuro jāhera garnyā swāsni jāta-bhāta-bāheka huṃna jātai-mā rahaṃche patiyā prāyaścitta kehi pardaina.

§3 arkā-ki patibratā kaṃnyā bidhawā swāsni malāi phakāi de bhani bhandā mohani gari dinyā-lāi 60 rupaiyā- mohani garna lāunyā-lāi 120 *besyā swāsni-lāi mohani garna lāunyā-lāi 40 garī dinyā-lāi 20*[1] rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā- ain-bamojima kaida garnu.

§4 aru kasai-kā kamārā kamāri-le kohi baḍā umarāwa-kā chori buhāri swāsni phakāiī karaṇi cukāi diyāko rahecha bhanyā 1// barkha kaida gariī jasa-kā kamārā kamāriī ho usai dhani-lāi saupi dinu. myāda-kā rupaiyā *caubara*-kā[2] hisāba-le rupaiyā diyā linu. bādhā badhetyāni-le rahecha bhanyā dhani-ko thaili para sāriī adālata ṭhānā amāla-bāṭa māsi dinu.

§5a[3] baḍā baḍā umarāwa-haru-kā chori buhāri swāsni arkā-lāi phakāi karaṇi cukāi dinyā-lāi keṭi rahicha bhanyā kamāri tulyāi uṭhāi dinu. kamāri rahicha bhanyā 4 barkha kaida garnu. au māsinyā jāta-le phakāi karaṇi cukāi diyāko rahecha bhanyā māsi

---

1. Cette phrase ne figure pas dans le MsA ; elle fait l'objet d'un *kāk.* dans le MsB, où le texte est ajouté à la fin de l'article.
2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. Cet article ne figure que dans le MsA. La numérotation des paragraphes suivants du MsB est décalée en conséquence.

dinu. namāsinyā jāta rahecha bhanyā 3 barkha kaida garnu. myāda-ko rupaiyā tircha bhanyā li chāḍi dinu.

[A557]

§65 muḍinyā ra jāra kāṭinyā jāta-kā sadhawā swāsni-lāi yo bidhawā ~~ho~~ besyā ho bhani ḍhāṭi~~-~~ arkā lognyā nāṭhā-saṃga laigi karaṇi cukāi dinyā lognyā swāsni jo ho. testā māsinyā jāta-lāi māsi dinu. namāsinyā jāta rahecha *bhanyā lognyā mānis bhayā 6 barkha swāsni mānis*[4] bhayā[5]~~-~~ 3 barkha kaida gari choḍi dinu. ~~e~~ya stā-kā myāda-k~~e~~ā rupaiyā nalinu~~-~~ ḍabala diyā li chāḍi dinu.

§~~7~~6 *upādhyā brāhmaṇa lagāyeta tāgādhāri jāta ~~gaihra~~*[6] kasai-le~~-~~ āphnā chorā-paṭṭi-mā 7 pustā chori-paṭṭi-mā 3 pustā-sammakā 11 barkha ubho-kā swāsni mānisa-lāi~~-~~ karaṇi-kā āsaya-le phakāunyā-lāi 40 rupaiyā~~-~~ mukha-le pani phakāunyā hāta-mā pani samāunyā-lāi 80 rupaiyā cu~~mm~~ṃbana-smeta garnyā-lāi 100 rupaiyā duda samāunyā-lāi 150 rupaiyā~~-~~ swāsni-lāi loṭāi goḍāsameta samāunyā-lāi 500 rupaiyā-kā dara-le daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida ~~gari~~ garnu. ~~aua~~wala-lāi 5 doya~~ṃm~~ma-lāi 4 sima-lāi 3 cāhāra-lāi 2 rupaiyā-kā dara-le dharmādhikāra-lāi godāna dilāi patiyā garāi dinu.

§~~8~~7 kasai-le phalāni swāsni malāi phakāi de bhandā phakāuna jānyā-mā usa-le phakāyecha karaṇi huna pāyāko rahenacha bhanyā~~-~~ tāgādhāri~~-~~ jāta-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni phakāuna jānyā lami-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu.

[B431]

§~~9~~8 kasai-le phalāni swāsni malāi phakāi de bha~~ṃṃ~~ṃdā phakāuna jānyā-mā~~-~~ usa-le phakāyecha karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha bhanyā~~-~~ namāsinyā mat~~u~~ua wāli jāta-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni phakāuna jānyā lami-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu.

---

4. MsB, *kāk.*, le texte est ajouté en fin d'article.
5. MsA, *bhanyā* !
6. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.

§~~10~~9 kasai-le phalāni swāsni malāi phakāi de bhandā phakāuna jānyā-mā~~.~~ usa-le phakāyecha~~.~~ karaṇi huna pāyāko rahenacha bhanyā māsinyā matawāli jāta-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni phakāuna jānyā lami-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu.

[A558]

§~~11~~10 kasai-le phalāni swāsni malāi phakāi de bha~~ṃ~~ndā~~.~~ phakāuna jānyā-mā usa-le phakāyecha karaṇi huna pāyāko rahenacha bhanyā~~.~~ choi chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni phakāuna jānyā lami-lāi 2// rupaiyā daṃḍa garnu.

§~~12~~11 kasai-le phalāni swāsni malāi phakāi de bhandā phakāuna jānyā-mā~~.~~ usa-le phakāyecha karaṇi huna pāyāko rahenacha bhanyā choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni phakāuna jānyā lami-lāi 1/~~/~~[7] rupaiyā daṃḍa garnu.

§~~13~~12 tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-le ghara-kā jāahāna pari~~i~~yāra bhayākā ṭhāu-mā āphnā nātā-gotā-kā 12 barkha nāghyākā lognyā mānisa-kā kapā*l*~~a~~*-kā jaurā māryā-mā*~~.~~ *jaurā mā*r~~i~~*ī dinyā* ~~*ra.*~~ *māri*[8] māgnyā duwai-lāi khata~~-bāta~~ lāgdaina.

§~~14~~13 tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā *kaṃnyā swāsni mānisa*-le[9] āphu mildā kuṭumba ra. āphu-bha~~ṃ~~ndā ghaṭi-baḍhi jāta-kā 12 barkha nāghyākā lognyā mānisa-lāi hawas bā~~.~~ lognyā mānisa-le swāsni mānisa-lāi hawas aru mānisa-haru bhayākā ṭhāu-mā~~.~~ jaurā māryā bhanyā~~.~~ karaṇi-ko saṃkā niskyā bujhi aina-bamojima nisāpha garnu. karaṇi-ko saṃkā dekhiyena jaurā ~~mātrai~~ māryāko mātrai ṭhaharyo bhanyā jaurā mārnyā marāunyā *duwai-lā*~~*i*~~[10] 20/20 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina.

---

7. Peine allégée de quatre *ānā* dans le MsB ?
8. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
9. MsA, original effacé et remplacé en petits caractères.
10. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§1514[11] namāsinyā matawāli jāta gaihra kasai-le āphnā chorā-paṭṭi-mā 7 pustā chori-paṭṭi-mā 3 pustā-samṃma-kā 11 barkha nāghyākā swāsni mānis-lāi karaṇi-kā āsaya-le phakāunyā-lāi 20 rupaiyā mukha-le pani phakāunyā hāta-mā pani samāunyā-lāi 40 rupaiyā cuṃbana-smeta garnyā-lāi 50 rupaiyā duda samāunyā-lāi 75 rupaiyā swāsni-lāi loṭāi goḍā-sameta samāunyā-lāi 250 rupaiyā-kā dara-le daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiima kaida garii auawala-lāi 2// doyama-lāi 2 sima-lāi 1// caāhāra-lāi 1 rupaiyā dharmādhikāra-lāi godāna dilāi patiyā garāi dinu.

[A559] [B432]

§1615 māsinyā matuawāli jāta gaihra kasai-le āphnā chorā-paṭṭi-mā 5 pustā chori-paṭṭi-mā 3 pustā-saṃma-kā 11 barkha nāghyākā swāsni mānisa-lāi karaṇi-kā āsaya-le phakāunyā-lāi 10 rupaiyā mukha-le pani phakāunyā hāta-mā pani samāunyā-lāi 20 rupaiyā cuṃmbana-sameta garnyā-lāi 25 rupaiyā duda samāunyā-lāi 37// rupaiyā swāsni-lāi loṭāi goḍā-sameta samāunyā-lāi 125 rupaiyā-kā dara-le daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§1716 pāni nacalanyā jāta ra chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra kasai-le āphnā chorā-paṭṭi-mā 4 pustā chori-paṭṭi-mā 3 pustā-saṃma-kā 11 barkha nāghyākā swāsni mānisa-lāi karaṇi-kā āsaya-le phakāunyā-lāi 5 rupaiyā mukha-le pani phakāunyā hāta-mā pani samāunyā-lāi 10 rupaiyā cuṃmbana-smeta garnyā-lāi 12// rupaiyā duda-smet samāunyā-lāi 18/// rupaiyā swāsni-lāi loṭāi goḍā-sameta samāunyā-lāi 62// rupaiyā-kā dara-le daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§1817[12] arkā-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā kasai-sita nabigryākā bigryāko jāhera nabhai sadyai chan bhaṃnyā ṭhaharāi arkā lognyā-lāi phakāi diyo robakāra gardā aghi-bāṭa aru-sita bigryāki ṭhaharyo bhanyā eyastā gupti besyā phakāi

11. MsA, changement de main sur le MsA pour les articles 16-17.
12. MsA, nouveau changement de main, le scribe différe des deux qui le précèdent dans ce chapitre.

dinyā-mā karaṇi cukyāko rahenacha bhanyā tāgādhāri jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā phakāi dinyā-lāi. 8 rupaiyā namāsinyā matawāli jāta-kā phakāi dinyā-lāi 4 rupaiyā māsinyā matawāli jāta-kā phakāi dinyā-lāi. 2 rupaiyā pāni nacalanyā-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā phakāi dinyā-lāi. 1 rupaiyā ~~choi~~ choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā phakāi dinyā-lāi // rupaiyā daṃḍa garnu.

§~~19~~18 kasai-le phalāni swāsni ma-lāi phakāi de bhandā tāgādhāri~~i~~ jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni phakāi. tāgādhāri jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi. 40 rupaiyā namāsinyā ~~matawāli~~ jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 60 rupaiyā māsinyā matawāli jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi. 80 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu. pāni nacalanyā-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-*mā-mā* sinyā[13] jāta bhayā 2 barkha kaida gari. māsi dinu namāsinyā jāta bhayā 4 barkha kaida garnu. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-mā māsinyā jāta bhayā 4 barkha kaida gari māsi dinu. namāsinyā jāta bhayā 8 barkha kaida garnu myāda-ko ḍabala diyā linu.[14]

daphe āsaya-karaṇi.

[A568]

§~~20~~19[15] kasai-le phalāni swāsni ma-lāi phakāi de bha~~m~~ndā namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni~~-lāi~~ phakāi. tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 30 rupaiyā. māsinyā ~~matawāli~~ jāta-sita karaṇi [B433] cukāi dinyā-lāi~~i~~ 40 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. pāni nacalanyā jāta-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-mā māsinyā jāta bhayā 1 barkha kaida gari māsi dinu namāsinyā jāta bhayā. 2 barkha kaida garnu. choyā chiṭo

13. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
14. MsA, il est noté au bas de la page 559 que *yas-pachi-kā aina. 568 patra-mā cha* « les articles qui suivent se trouvent page 568 ».
15. MsA, même main que les articles 18-19.

hālanu parnyā jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-mā māsinyā jāta bhayā 2 barkha kaida gari māsi dinu. namāsinyā jāta bhayā 4 barkha kaida garnu myāda-ko ḍabala diyā linu li chāḍi dinu.

§2120 kasai-le phalāni swāsni ma-lāi phakāi de bhaṃn dā. māsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-lāi phakāi tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta māsinyā matawāli jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi. 10 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. pāni nacalanyā-mā choyā choi chiṭo hālanu naparnyā jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-mā māsinyā matawāli jāta bhayā 6 maihnā kaida gari māsi dinu namāsinyā jāta bhayā 1 barkha kaida garnu. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-mā māsinyā jāta bhayā 1 barkha kaida gari māsi dinu namāsinyā jāta bhayā 2 barkha kaida garnu myāda-ko ḍabal diyā linu.

§2221 kasai-le phalāni swāsni ma-lāi phakāi de bhaṃn dā. pāni nacalanyā jāta-mā choyā choi chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā. kaṃnyā-lāi phakāi. tāgādhāri jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 50 rupaiyā namāsinyā matawāli jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 25 rupaiyā māsinyā matawāli jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 12// rupaiyā pāni nacalanyā-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 2// rupaiyā choyā choi chiṭo hālanu parnyā jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§2322[16] damāi gāi nyā bādi-le phalāni swāsni malāi phakāi de bhandā kāmi sārki kaḍarā-kā 11 barkha nāghyākā kanyā sadhawā bidhawā swāsni phakāi karaṇi cukāi diyecha bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa garnu.

§2423[17] kasai-le phalāni swāsni ma-lāi phakāi de bhaṃn dā. choyā choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā

16. MsA, ce paragraphe est d'une autre main.
17. MsA, cet article portait à l'origine le numéro 23, on distingue encore le 4 sous le 3.

sadhawā bidhawā kaṃnyā-~~lāi~~ phakāi. tāgādhāri jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 80 rupaiyā namāsinyā ~~matawāli~~ jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi. 60 māsinyā matawāli jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi. 40 rupaiyā pāni nacalanyā-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 10 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 1// rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

[B434]

§~~25~~24 cāra barṇa chattisai jāta gaihra kasai-le sadhawā bidhawā kaṃnyā phakāi karaṇi cukāi di āphu-le pāni calanyā-sa~~m~~ṃma-kā jāta-sita karaṇi cukāi diyākā lognyā swāsni-kā hāta-ko bhāta ra. pāni nacalanyā. chiṭo hālanu parnyā jāta-sita karaṇi cukāi diyākā lognyā swāsni-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā. karaṇi cukāi dinyā-lāi aina-bamojima-ko daṃḍa kaida mātra hu~~n~~ṃcha jāta jādaina. karaṇi garnyā garāunyā lognyā-swāsn~~i~~i-kā hāta-ko āphu-le bhāta-pāni khāyecha bhanyā pāni calanyā jāta-sita karaṇi cukāi di us-kā hāta-ko bhāta ~~pāni~~ khānyā-lā~~i~~. aina-bamojima daṃḍa gar~~i~~ī usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. pāni nacalanyā ra. chiṭo hālanu parnyā jāta-sita karaṇi cukāi di us-kā hāta-ko bhāta pāni khānyā-lāi. aina-bamojima ~~daṃḍa~~ kaida[18] gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. bigranyā lognyā swāsni-kā hāta-ko bhāta pāni khāi. aru-lāi-sameta borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa-sameta sarbaswa gar~~i~~ī sohi-bamojima sajāya gar~~i~~ī chāḍi dinu.

§~~26~~25 āphu-le cākari garyākā tāgādhāri jāta-kā mālika-kā 11 barkha nāghyākā swāsni chori. b~~o~~uhāri phakāi tāgādhāri jāta-sita karaṇi cukāi. dinyā-lāi 1// barkha namāsinyā matawāli jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 2 barkha kaida garnu. māsinyā matawāli jāta-sita karaṇi[19] cukāi dinyā-lāi. 1// barkha kaida gar~~i~~ī māsi dinu. myāda-ko ḍabala diyā li chāḍi dinu.

---

18. MsA, *kai gari* !
19. MsA, *karaṇi karaṇi*.

§~~27~~26 āphu-le cākari garyākā namāsinyā matawāli jāta-kā mālika-kā 11 barkha nāghyākā swāsni chori buhāri phakāi tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta[20]-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi 9 maihnā kaida garnu. māsinyā matawāli jāta-sita karaṇi cukāi dinyā-lāi~~.~~ 1 barkha kaida gari~~i~~ māsi dinu myāda-ko ḍabal~~a~~ diyā li chāḍi dinu.

§~~28~~27 āphu-le cākari garyākā māsinyā matawāli jāta-kā mālika-kā 11 barkha nāghyākā swāsni chori buhāri phakāi tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta~~.~~ māsinyā matawāli jāta-s~~i~~ita karaṇi cukāi dinyā-lāi~~.~~ 4// maihnā kaida garnu~~.~~ myāda-ko ḍabal~~a~~ dīyā li chāḍi dinu.

MsB

§28 arkā-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāī hātapāta nagaryākā kurā-mā mai-le phalāni swāsni-lāi karaṇi-kā āsaya-le hātapāta garyā̃ bhani mukha-le bhanyo robakāra gardā hātapāta garyāko ṭhaharena bhanyā āphu-bhaṃndā ghaṭi-baḍhi āphu-mildā jāta-mā karaṇi-kā āsaya-le hātapāta garnyā-lāi lekhyākā aina-bamojima daṃḍa sajāya garnu.

Add. MsB āsaya karṇi-ko.

[B+29]

§29 karaṇi bhayā khata lāgnyā lognyā-swāsni-mā 11 barkha-dekhi ubho-kā kasai-le berāmi nabhai āphnā khusi-le aru mānisa bhayākā ṭhāu-mā āphnā ã̃ga-mā tela gaihra lagāuna lāyecha bā lāi diyecha ra karṇi-ko āsaye ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-lāi daṃḍa pardaina 11 barkha ubho-kā-lāi berāmi bhayā-mā ghara-mā aru kohi nahudā ilāja-nimitta ra 11 barkha mani-kā bālakha-haru-lāi tela gaihra ghasi

20. MsB, *māsinyā mātawāli jāta*, erreur du scribe, non détectée par le relecteur.

diyāko ghasna lagāyākā-mā khata-bāta lāgdaina. karaṇi-ko āsaya naṭhaharnā-le patiyā pardaina[21]. daṃḍa-kā rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaida garnu.

21. MsB+, *padaina.*

107 karaṇi-kā āsaya-le hāta-pāta garnyā ko

[A560][B437]

§1[1] āphnā āphnā samajāta-mā kasai-le kasai-kā bidhawā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi-kā āsaya-le hātapāta garyo ra. kohi karāuna āyā bhanyā. tāgādhāri jāta-le tāgādhāri jāta-kā swāsni-lāi hātapāta garyāko bhayā 50 rupaiyā. matawāli namāsinyā jāta-le matawāli namāsinyai jāta-kā-lāi hātapāta garyāko rahecha bhanyā 30 rupaiyā. misākhat-mā parnyā newāra jāta-le misākhat parnyā newārai jāta-kā-lāi hātapāta garyāko bhayā 20 rupaiyā māsinyā jāta-kā-le māsinyai jāta gaihra-lāi hātapāta garyāko bhayā 15 rupaiyā. kasāhi kusalyā ḍoma kulu gaihra pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le. āphu-mildā jāta-mā hātapāta garyāko bhayā 10 rupaiyā. poḍhyā cyāhmā khalaka-haru-le āphu-mildā-mā hātapāta garyāko bhayā 5 rupaiyā-kā dara-le daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu.

§2 āphu-bhaṃndā tallā upallā jāta-mā tāgādhāri jāta gaihra jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi-kā āsaya-le. jāta-mildā-mā kasai-le hātapāta garyo karaṇi garna pāyena. testai-mā swāsni karāuna āyi bhanyā hātapāta garnyā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu. āphu-bhaṃndā ṭhulā jāta-kā swāsni-lāi hātapāta garnyā-lāi 80 rupaiyā daṃḍa garnu. tāgādhāri jāta-le. matuawāli namāsinyā jāta-kā-lāi hātapāta garyo bhanyā garyāko bhayā 30 rupaiyā daṃḍa garnu. matuwāli namāsinyā jāta-le māsinyā parjā jāta-kā swāsni-lāi hātapāta garyo bhanyā 15 rupaiyā daṃḍa garnu. pāni calanyā jāta-le pāni nacalanyā jāta gaihra-kā swāsni-lāi hātapāta garyo bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garnu. pāni nacalanyā jāta ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-le pāni calanyā jāta gaihra-kā swāsni-lāi karaṇi-kā āsaya-le hātapāta garyo bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. *patiyā pardaina.*[2]

---

1. D'une autre main que le scribe principal dans le MsB ; §2 scribe habituel ; §3 d'une troisième main ; §4 et suivants : scribe principal.
2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§3 cākacakui parnyā-bāheka. jāra hāṃnyā jāta-kā swāsni mānisa-le ~~āphnā~~ āphnā lognyā-bāhek. aru kasai-lāi duda maḍāi dabāyāko. us-kā lognyā-le thāhā pāyo athabā dekhyo bhanyā ra. adālat ṭhānā amāla-mā karāuna āyo bhanyā. tyo arkā-kā swāsni-ko duda ~~samāunyā~~ māḍanyā nāṭhā-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari. usa-ko dasauda kacahari-bāṭa ~~li.~~ linu upara sabai sādhu-lāi saupi dinu. arkā-lāi duda maḍāunyā swāsni jāta-patita huṃche.

[A561][B438]

§4 brāhmaṇa-lagāyeta. tāgādhāri jāta gaihra-kā swāsni-haru-le āphu-bha~~ṃ~~ṇdā upallā jāta-sita hawas. āphu-mildā jāta-sita[3] hawas. pāni calanyā jāta-sa~~mm~~ṃma-kā lognyā-sita karaṇi-kā āsay*ea*-*le ārkā lognyā-lā~~i~~i cumbana garnyā agālo*[4] hālanyā duda maḍāuny*ā*. *khusi rāji-le paitālā-de*khi[5] sira-saṃma-mā ~~samāunyā~~ samāu*na dinyā*[6] dhoti paṭukā *ka~~w~~mbara samāunyā ar*kā-le[7] phakāudā āphnā mukha-le karaṇi d~~i~~iṃnchu bhaṃnyā karaṇi-mā nacukyākā swāsni mānisa-haru-lā~~i~~i. yeati kurā-mā yauṭā kuro mātra garyāko bhayā pani. testā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. aṃsa pani pāudaina~~n~~. aina-le jāra hāṃna hunyā-sa~~mm~~ṃma-kā swāsni-lāi lognyā-le khāna lāuna nadi ~~nikāli diyo~~ nikālyo bhanyā ra. ti swāsni arkā-sita bigryā bhanyā. jāra kāṭana pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha. karaṇi garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina. lognyā-le khāna lāuna di rākhyāko rahecha ra. ti swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā. aina-bamoji~~m~~ṃma muḍana jāra kāṭana bihā-kharca li *ṭ~~ã~~ãã*ga-mani[8] chirāi chāḍan~~u~~a. kehi nagari tesai ch~~o~~āḍanā-ko sādhu-ko khusi karaṇi-mā nacukyākā patita mātra bhayākā lognyā-le khāna lāuna di kinārā gari rākhyākā swāsni-ko. āphnai lognyā-le karaṇi gari. tesai-kā birya-le janmyākā saṃtāna-le janai pāuchan. āphu-

3. MsA, *jāta-sita sita* !
4. MsA, original gratté et correction en très petits caractères ; *cumbana* est illisible et provient du MsB.
5. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
6. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
7. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
8. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

mildā āphu-bhaṃndā upallā jāta-sita karaṇi-ko āsaya garnyā swāsni-bāṭa janmyākā-saṃtāna-lāi bhāta calanyā bidhawā lyāitā-kā saṃtāna-kā saraha-ko aṃsa dinu. āphu-bhaṃndā kama tāgādhāri jāta-kā lognyā-sita karaṇi-kāo āsaya garnyā. *swāsni-kā saṃtāna-lāi*[9] sayakarā 10 matwāli jāta-kā lognyā-sita āsaya garnyā-kā saṃtāna-lāi sayakarā 5 rupaiyā-kā dara-le aṃsa dinu. bhāta calanyā jāta-saṃma-kā swāsni-bāṭa janmyākā saṃntāna-lāi sadya-le pāyākā jammā-kā sayakarā 10 bhāta nacalanyā kaṃnyā bidhawā jāri gari lyāyākā swāsni-kā saṃtāna-lāi sadya-le pāyākā jammā-kā sayakarā 5 besyā ra badhetyāni kamāri gaihra swāsni-kā saṃtāna-lāi sadya-le pāyākā jmā-kā sayakarā 2//-kā dara-le aṃsa pāuchan dilāi dinu.

[A562]

§5 namāsinyā matwāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-le āphu-bhaṃndā upallā jāta-kā-lāi hawas. āphu-mildā jāta-lāi hawas. āphu-bhaṃndā ghaṭi jāta-lāi hawas. karaṇi-kā āsaya-le arkā kasai-lāi agālo hālana jānyā cuṃbana garnyā duda maḍāunyā khusi-rāji-le paitālā-dekhi sira-saṃma-mā āphnu āga samāuna dinyā. arkā-ko dhoti paṭukā kaṃmbara samāunyā. karaṇi-mā bhanyā nacukyākā swāsni-le. lekhiyākā yeati kurā gaihra-mā yauṭā kuro mātrai garyāko bhayā pani anācāra garyā-bāpbata eyastā swāsni-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. testā swāsni-kā hāta-ko dāla-bhāta khānu nakhānu bhatāhā-ko khusi. eyastā swāsni āphu-le rākhi janmyākā saṃtāna bābu-kai jāta-mā rahaṃchan. bhatāhā-le bhāta khāyāko rahecha bhanyā. aṃsa pani barobara pāuchan bhāta khāyāko rahenacha bhanyā 3 khaṃḍa-mā sadya-le 2 bhāga pāyā-mā eyastā-lāi 1 bhāga aṃsa pāucha. khāna lāuna di rākhyākā eyastā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā jāra hāṃnyā kāṭanyā jā=ta-ko [B439] aina-bamojima sādhu-ko khusi. jāra nahāṃnyā bihā-kharca linyā jāta-lāi aina-bamojima bihā-kharca bharāi bigai-bamojima daṃḍa garnu. khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni-ko jāra kāṭanyā-ko jyāna-ko badalā jyāna huṃcha. bihā-kharca pani pāudaina. bigā-bamojim daṃḍa pani hudaina.

---

9. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.

§6 māsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-le āphu-bhaṃndā upallā jāta-kā-lāi hawas āphu-mildā jāta-kā-lāi hawas. āphu-bhaṃndā ghaṭi pāni calanyā jāta-lāi hawas. karaṇi-kā āsaya-le. arkā kasai-lāi agālo hālana jānyā cuṃmbana garnyā duda maḍāunyā khusi-rāji-le paitālā-dekhi sira-saṃmma-mā samāuna dinyā arkā-ko dhoti paṭukā kaṃmbara samāunyā. karaṇi-mā bhanyā nacukyākā swāsni-le lekhiyākā yeati kurāo gaihra-mā yauṭā kuro mātraia garyāko bhayā pani testā swāsni-ko jāta jādaina. āphnā jātai-mā rahaṃche anācāra garyā-bābat 5 rupaiyā daṃḍa garnu. eyastā swāsni āphai-le rākhi saṃtāna janmyākā saṃtāna-le sadya-kā saraha-ko barobara. aṃsa pāuchan. arkā kasai-sita poila gayā bhanyā. jāra hāṃnyā jāta-le jāra hāṃna bihā-kharca linyā jāta-le bihā kharca lina pāucha bihā-kharca 20 rupaiyā bharāi bigai-bamojima daṃḍa garnu. eyastā swāsni rākhatiina bhani khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā swāsni arkā sita poila gayā bhanyā. jāra hāṃna kāṭana pani pāudainan. kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha bihā-kharca lina pani pāudaina. bigā-bamojim daṃḍa pani hudaina.

[A563]

§7 pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-le āphu-bhaṃndā upallā jāta-kā-lāi hawas. āphu-mildā jāta-lāi hawas. āphu-bhaṃndā ghaṭi jāta-lāi hawas karaṇi-kā āsaya-le arkā kasai-lāi agālo hālana jānyā cuṃmbana garnyā. duda maḍāunyā. khusi-rāji-le paitālā-dekhi sira-saṃmma samāuna dinyā. arkā-ko dhoti paṭukā kaṃmbara samāunyā. karaṇi-mā bhanyā nacukyākā swāsni-le lekhiyākā yeati kurāo gaihra-mā yauṭā kuro mātra garyāko bhayā pani testā swāsni-le. āphu-bhaṃndā upallā biṣṭa jāta-lāi garyāko bhayā 2// rupaiyā daṃḍa garnu. āphu-bhaṃndā ghaṭi āphu-le pāni nakhānyā jāta-lāi garyāko bhayā 5 rupaiyā daṃḍa garnu. bhāta khānā nakhānā-ko bhatāhā-ko khusi. eyastā swāsni āphai-le rākhi janmyākā saṃtāna-lāi. sadya-kā saraha-ko barobara. aṃsa pāucha. arkā kasai-sita poila gayā bhanyā bihā-kharca linyā jāta-lāii aina-bamojiṃma bihā-kharca bharāii bigai-bamojima daṃḍa garnu. jāra hāṃnyā jāta-lāi sādhu-ko khusi.

mukha-patita bhayāki swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā sita poila gayā bhanyā jāra kāṭana pāudaina. kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha bihā-kharca pani pāudaina bigā-bamojima daṃḍa pani hudaina.

[B440]

§8 brāhmaṇa-lagāyeta tāgādhāri jāta ra. namāsinyā māsinyā gaihra pāni calanyā jāta-kā swāsni-haru-le pāni nacalanyā ra. ~~choi~~ choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā-haru-lāi karaṇi-kā āsaya-le cumbana garnyā agālo hālanyā duda maḍāunyā khusi rāji-le paitāl~~o~~ā-dekhi sira-saṃma-mā samāuna dinyā kaṃm~~b~~ara paṭukā dhoti samāunyā~~.~~ karaṇi-mā bhanyā nacukyākā swāsni-haru-le eyati kurā-mā yauṭā kuro mātr~~ai~~a garyāko bhayā pani uhi jāta huṃche bhāta pāni caldaina~~.~~ khāna lāuna nadi lognyā-le nikāli diyo ra. pachi kasai-sita poila gai bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. khāna lāuna di kinārā gari rākhyāk~~i~~o yeasti swāsni arkā-sita poila gai bhanyā~~.~~ jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha~~.~~ eyastā patita bhai pāni nacalanyā jāta bhayākā swāsni-lāi bibāhitā lognyā-le pani karaṇi nagarnu. swāsni patita bhai tāpani swāsni choḍadina bhani karaṇi garyo bhanyā lognyā pani uhi jāta huṃcha aru kasai-le jāni jāni karaṇi garyo bhanyā pani eyastā swāsni-ko karaṇi garnyā mānisa~~.~~ jāta pāudaina~~.~~ ~~usai~~ swāsni-ko jāta huṃcha bāñā gālā-mā usai jāta-ko 1 akṣara khodi ch~~o~~āḍi dinu.

108 meri swāsni ho. mai-le karaṇi garyāā̃ bhaṃnyā

[A565][B442]

§1 arkā-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-saṃṃma-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni-lāi karaṇi nagari. mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo bā meri swāsni ho bhanyo robakāra gardā karaṇi ṭhaharena bhanyā. tāgādhāri jāta-le tāgādhāri jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 2 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā diyā linu. namāsinyā matuawāli jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 50 rupaiyā māsinyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā. 10 rupaiyā. pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 50 rupaiyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā. 60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. swāsni jātai-mā rahaṃchan. patiyā pardaina.

§2 tāgādhāri jāta-kā aina-le jāra hāṃna nahunyā ghara lyāi rākhyākā besyā swāsni keṭi-lāi karaṇi nagarii mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo. bā meri swāsni ho bhanyo robakāra gardā. karaṇi ṭhaharena bhanyā. tāgādhāri jāta-le bhanyāko bhayā 20 rupaiyā. namāsinyā matawāli jāta-le bhanyāko bhayā 25 rupaiyā māsinyā jāta-le bhanyāko bhayā 30 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā. aina-bamojima kaida garnu. pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le bhanyāko rahecha bhanyā 1 barkha kaida garnu chiṭo hālanu parnyā jāta-le bhanyāko rahecha bhanyā bhayā 1// barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā tiryā li chāḍanu chāḍi dinu. swāsni jātai-mā rahaṃchan. patiyā pardaina.

§3 arkā-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-saṃṃma-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi karaṇi nagarii. mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo bā meri swāsni ho bhanyo robakāra gardā karaṇi ṭhaharena bhanyā namāsinyā matawāli jāta-le. tāgādhāri jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 3 barkha kaida garnu. namāsinyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 1 barkha

kaida garnu. myāda-kā rupaiyā[1] tiryā linu. māsinyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 10 rupaiyā. pāni nacalanyā chiṭo hālanu. naparnyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 40 rupaiyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. swāsni jātai-mā rahaṃchan. patiyā pardaina.

[A566]

§4 namāsinyā matawāli jāta-kā. aina-le jāra hāṃna nahunyā[2] ghara-mā lyāi rākhyākā bhāta nakhāyākā besyā swāsni-lāi āphu-le karaṇi nagarii. mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo bā meri swāsni ho bhanyo robakāra gardā karaṇi ṭhaharena bhanyā. tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawāli jāta-kā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. māsinyā matawāli jāta-kā lāi 15 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-kā-lāi 1 barkha chiṭo hālanu parnyā jāta-kā-lāi 1// barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā tiiryā li ~~chāḍanu~~ chāḍi dinu. swāsni jātai-mā rahaṃchan. patiyā pardaina.

[B443]

§5 arkā-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi karaṇi nagarii mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo. bā meri swāsni ho bhanyo. robakāra gardā karaṇi ṭhaharena bhanyā māsinyā matawāli jāta-le tāgādhāri jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 3 barkha kaida garnu. namāsinyā matawāli jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 1// barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā diyā linu. māsinyā matawāli jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 8 rupaiyā. pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 16 rupaiyā. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 24 rupaiyā daṃḍa

1. MsA, *rupaiya* !
2. MsA, *hānnahunyā* !

garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojim~~.~~ kaida garnu. swāsni jātai-mā rahaṃcha~~n.~~ patiyā pardaina.

§6 māsinyā matawāli jāta-kā aina-le jāra hāṃna nahunyā[3] ghara-mā lyāi rākhyākā besyā swāsni-lāi~~.~~ āphu-le karaṇi nagari~~.~~ mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo~~.~~ bā meri swāsni ho bhanyo robakāra gardā karaṇi ṭhaharena bhanyā tāgādhāri jāta ra. namāsinyā m*āsinyā matawāli j*āta-lāi[4] 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-lāi 1 barkha chiṭo hālanu parnyā jāta-lāi 1// barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā ~~tiryā~~ diyā li ~~chāḍanu~~ chāḍi dinu~~.~~ swāsni jātai-mā raha~~ṃ~~nchan~~.~~ patiyā pardaina.

§7 kasai-le narākhyākā pāni calanyā jāta-kā besyā pātar~~a.~~ keṭi kamāri-lāi āphu-le karaṇi nagari~~ī~~ mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo bā meri swāsni ho bhanyo bhani swāsni karāuna āi ra. robakāra gardā karaṇi ṭhaharena bhanyā~~.~~ tāgādhāri namāsinyā [A567] māsinyā mat~~u~~awāli jāta-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu~~.~~ chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-lāi 1 barkha ~~kaida garnu~~ chiṭo hālanu parnyā jāta-lāi 1// barkha kaida garnu. myāda-k~~o~~ā rupaiyā ~~diyā~~ li ~~chāḍanu~~ chāḍi dinu.~~*swāsni jātai-mā rahaṃchan patiyā pardaina*~~[5].

§8 arkā-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-sa~~ṃ~~mma-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi karaṇi nagari mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo bā~~.~~ meri swāsni ho bhanyo~~.~~ robakāra gardā karaṇi ṭhaharena bhanyā pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le~~.~~ tāgādhāri jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 4 barkha ~~kaida garnu.~~ namāsinyā matuwāli jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 3 barkha~~.~~ māsinyā matuwāli jāta-kā swāsni-lāi[6] bhanyāko rahecha bhanyā 2 barkha kaida garnu myāda-k~~o~~ā rupaiyā diyā linu. pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha *bhanyā 4 ~~rupaiyā~~ chiṭo hālanu~~.~~*

3. MsA, *hānnahunyā*, cf. §4 !
4. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsA, ajouté après le sceau final.
6. MsB, *swāsni–lā* !

parnyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha[7] bhanyā 12 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. swāsni jātai-mā rahaṃchan patiyā pardaina.

[B444]

§9 arkā-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-saṃma-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi karaṇi nagari mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo bā meri swāsni ho bhanyo robakāra gardā. karaṇi garyāko ṭhaharena bhanyā- chiṭo hālanu parnyā jāta-le- tāgādhāri jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 5 barkha namāsinyā matuwāli jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 4 barkha- māsinyā matawāli jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 3 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā diyā linu. pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 12 rupaiyā chiṭo hālanu parnyāai jāta-kā swāsni-lāi bhanyāko rahecha bhanyā 4 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā- aina-bamojima kaida garnu. swāsni jātai-mā rahaṃchan. patiyā pardaina.

7. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.

109 karaṇi-kā āsaya-le ḍhukanyā-ko.

[A571][B446]

§1 kasai-le kasai-kā ghara-kā padhyācrā bāri karāsā āgana piḍhi ḍhokā ḍhuki bathāni basyāko rahecha ra. testai-mā phelā pāri pakri soddhā phalāni swāsni-koā karaṇi-kā āsaya-le āyāko hũũ bhani kāyela bhayo bhanyā tāgādhāri lagāyeta. namāsinyā matawāli-saṃmma-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni-kā karaṇi-kā āsaya-le āyāko hũ bhaṃnyā tāgādhāri lagāyeta namāsinyā mātawāli-saṃma-kā lognyā-lāi 20 rupaiyā māsi*nyā jāta-lāi*[1] 30 rupaiyā. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā lognyā-lāi 40 rupaiyā māsinyā matawāli jāta-kā swāsni-lāi karaṇi-kā āsayea-le ḍhukyā bhaṃnyā tāgādhārii namāsinyā māsinyā jāta-kā lognyā-lāi. 5 rupaiyā kamāri ra. pātara besyā-lāi ḍhukyāko bhayā 3 rupaiyā. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le bhayā 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima. kaida garnu. swāsni jātai-mā rahaṃchanc.

§2 kasai-le kasai-kā ghara-kā padhyācrā bāri karāsā āgana piḍhi ḍhokā ḍhuki *bathā*ni[2] basyāko rahecha ra. testai-mā phelā pārii pakri soddhā phalānii swāsni-koā karaṇi-kā āsaya-le āyāko hũũ bhani kāyela bhayo bhanyā pāni nacalanyā choi choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-lāi ḍhukanyā bathāṃnyā tāgādhāri-dekhi namāsinyā māsinyā jāta-samma-kā lognyā mānisa-lāii 10 rupaiyā. choi chiṭo hālanu. parnyā jāta-kā swāsni-lāi ḍhukanyā bathāṃnyā-lāi 20 rupaiyā. pāni nacalanyā jāta-le pāni nacalanyai jāta-kā swāsni-lāi ḍhukyā bathānyāko bhayā 5 rupaiyā daṃḍa garnu. choi chiṭo hālanu parnyā jāta-le ḍhukyāko rahecha bhanyā 15 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. swāsni jātai-mā rahaṃchanc.

§3 kasai-le kasai-kā ghara-kā padhyācrā bāri karāsā āgana piḍhi ḍhokā ḍhuki bathāni basyāko rahecha ra. testai-mā phelā

1. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
2. MsA, ajouté en petits caractères.

pāri pakri soddhā phalāni swāsni-ko karaṇi-kā āsaya-le āyāko hũ bhani kāyela bhayo bhanyā- pāni nacalanyā ra chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni-lāi ḍhukanyā bathāṃnyā tāgādhāri lagāyet māsinyā matawāli-samma-kā lognyā mānisa-lāi 20 rupaiyā- choyā chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-kā lognyā-lā=i [A572][3] 10 rupaiyā chiṭo hālanu parnyā-mā ghaṭi jāta bhayā pani- baḍhi jāta bhayā pani 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§4 kasai-le kasai-kā ghara-kā padhyāc rā bāri karāsā āgana piḍhi ḍhokā ḍhuki bathāni basyāko rahecha bhani kasai-lāi polyo robakāra gardā ṭhaharena bhanyā testā polāhā-lāi- jauna-jāta-kā-lāi polyāko cha- usai jāta-kā aina-mā lekhyāko ādhi daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

[A573][B447]

§5 kohi lognyā mānisa karaṇi-kā āsayea-le arkā-kā jhyāla kausi chānā ḍhokā kholi bhitra pasyāko rahecha ra- pakradā pakri soddhā phalāni swāsni-ko karaṇi garu bhaṃnyā āsaya-le āyāko huũ bhani kāyela bhayo bhanyā- tāgādhāri lagāyeta- namāsinyā matawāli-samma-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-kāo karaṇi-kā āsaya-le āyāko huũ bhani kāyeala hunyā- tāgādhāri- dekhi namāsinyā matawāli-saṃmma-kā jāta-kā lognyā-lāi 30 rupaiyā- māsinyā-mā pāni calanyā-saṃmma-kā-lāi 45 rupaiyā. pāni nacalanyā ra chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā-lāi[4] 60 rupaiyā māsinyā matua wāli jāta-kā swāsni-kā karaṇi-kā āsayea-le āyāko hũ bhani kāyela hunyā tāgādhāri lagāyeta- māsinyā matua wāli jāta-kā lognyā-lāi 7// rupaiyā kamāri ra keṭi pātara besyā-kāo karaṇi-kā āsaya-le āyāko bhaṃnyā tāgādhāri lagāyeta. māsinyā jāta-samma-kā lognyā-lāi 4// rupaiyā- pāni nacalanyā ra- chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā-lāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. swāsni jātai-mā rahaṃnchan.

---

3. MsA, plusieurs articles ont été effacés sur cette page où il ne reste plus que six lignes.
4. MsA, *log-lāi* !

§6 kohi lognyā mānisa karaṇi-kā āsaya-le arakā[5]-kā jhyāla kausi chānā ḍhokā kholi bhitra pasyāko rahecha. pakradā phalāni-ko karaṇni garuũ bhaṃnyā āsaya-le āyāko huũ bhani kāyela bhayo bhanyā. pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-kā karaṇi-kā āsaya-le bhitra pasnyā tāgādhāri-dekhi māsinyā jāta-kā lognyā mānisa-lāi 15 rupaiyā. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni-kā ghara-bhitra pasi ḍhuknyā-lāi 30 rupaiyā. pāni nacalanyai jāta-le pāni nacalanyai jāta-kā swāsni-lāi ḍhukyāko bhayā 7// rupaiyā. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le ḍhukyāko rahecha bhanyā 22// rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§7 kohi lognyā mānisa karaṇi-kā āsayea-le arkā-kā jhyāla kausi chānā ḍhokā kholi bhitra pasyāko rahecha pakradā phalāni-swāsni-ko karaṇi-kā garu bhaṃnyā āsaya-le āyāko huũ bhani kāyela bhayo bhanyā. pāni nacalanyā ra. chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni-lāi ḍhukanyā bathāṃnyā tāgādhāri lagāyeta. māsinyā matuawāli-samma-kā lognyā mānisa-lā=i [A574] 30 rupaiyā choi choyā chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā *jāta-kā*[6] lognyā mānisa-lāi 15 rupaiyā choi choyā chiṭo hālanu parnyā-mā ghaṭi jāta bhayā pani baḍhi jāta bhayā pani 7// rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§8 kohi lognyā mānisa karaṇi-kā āsayea-le arkā-kā jhyāla kausi chānā ḍhokā kholi bhitra pasyāko rahecha bhani polyo robakāra gardā ghara-bhitra pasyāko ṭhaharena bhanyā testā polāhā-lāi jauna jāta-lāi polyāko cha usai jāta-lāi lekhyākoā aina-ko ādhi daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

5. Sic MsA !
6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

110 ghura khāpi sutanyā

[A575][B449]

§1 upādhyā-le upādhyā-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā karaṇi nabhayā pani karaṇi ṭhaharcha brāhmaṇa hunā-le jāra kāṭana hudaina. muḍanu[1] aina-bamojima-ko sarbaswa linu. bihā kharca linu tesai choā ḍanu aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā ra bidhawā-sita ghura khāpi sutecha bhatāhā-lāi bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata lāgdaina āphu-le us-kā hāta-ko bhāta khāyāko rahenacha swāsni-tarpha-bāṭa borāyecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. swāsni-kā hāta-ko bhāta āphu-le khāi bhatāhā-lāi bhāta-mā borecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa gari lognyā swāsni duwai-lāi jaisi jāta-mā milāi bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§2 rajapūta jaisi tāgādhāri jāta-kā lognyā-le upādhyā-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā ra bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā brāhmaṇa-lāi bhāta-mā borāyecha bhanyā 4 barkha bhāta-mā borāyāko nabhayā 2 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. swāsni jāta-patita huṃche bhora-mā parnyā bhatāhā-lāi patiyā garāi dinu.

§3 rajapūta-kā jaisi-le jaisi-kā rajapūta-le 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā ra bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā borāyecha bhanyā 60 rupaiyā bhāta-mā boryāko nabhayā 40 rupaiyā daṃḍa garnu swāsni-kā hāta-ko bhāta āphu-le khāyecha bhanyā lognyā swāsni duwai-lāi bhāta-bāheka gari bhora-mā parnyā bhatāhā-lāi patiyā garāi dinu.

§4 tāgādhāri *kṣatri*[2] jāta-le rajapūta-kā ra jaisi bāhuna-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-

---

1. MsA, *maḍanu* !
2. MsA, en petits caractères.

bamojima sādhu-ko khusi- kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā borecha bhanyā 4 barkha bhāta-mā boryāko nabhayā 2 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabala diyā linu. swāsnīi jāta-patita huṃche bhora-mā parnyā bhatāhā-lāi patiyā garāi dinu.

[A576]

§5 *tāgādhāri tāgādhāri*[3] jāta-kā bhāta namilnyā eyakā-jāta-le eyakā-jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā borecha bhanyā 60 rupaiyā bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 40 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. swāsnīi uhi jāta huṃche bhora-mā parnyā bhatāhā-lāi patiyā garāi dinu.

[B450]

§6 rajapūta jaisi *kṣatri*[4] tāgādhāri jāta gaihra-le āphnā bhāta mildā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyoi bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi- kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata bāta lāgdaina- swāsnīi-bāṭa bhatāhā-lāi bhāta-mā borāyecha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. āphu-le swāsni-kā hāta-ko bhāta khāi bhatāhā-lāi-smeta bhāta-mā borecha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa garnu. bhāta khānu nakhānu bhatāhā-ko khusi.

§7 upādhyā-le rajapūta jaisi *kṣatri*[5] tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpīi sutyo bhanyā brāhmaṇa hunā-le jāra kāṭana hudaina. jāra kāṭanaā-bāhek aina-bamojima sādhu-ko khusi- kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā borecha bhanyā 30 rupaiyā daṃḍa gari bhora-mā parnyā bhatāhā-lāi swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata bāta lāgdaina.

---

3. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsA, en petits caractères.
5. MsA, en petits caractères.

§8 rajapūta jāta ra. jaisi jāta-le *kṣatri*[6] aru tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā borecha bhanyā 30 rupaiyā daṃḍa gari bhora-mā parnyā bhatāhā-lāi swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata lāgdaina.

§9 *kṣatri*[7] tāgādhāri jāta-le āphu-bhaṃndā ghaṭi bhāta nacalanyā tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā borāyecha bhanyā 30 rupaiyā daṃḍa ~~gari~~ garnu. bhora-mā parnyā bhatāhā-lāi tesai swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata bāta lāgdaina.

[A577]

§10 namāsinyā mat~~u~~awāli jāta-le upādhyā rajapūta jaisi *kṣatri*[8] tāgādhār~~i~~ī jāta gaihra-kā sadhawā-s~~i~~ita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā-smeta borāyecha bhanyā 6 barkha bhāta-mā borāyāko rahenacha bhanyā 3 barkha kaida garnu myāda-ko ḍabal diyā linu bhora-mā parnyā bhatāhā-lāi patiyā garāi dinu. swāsni jāta-patita huṃche.

§11 upādhyā rajapūta jaisi *kṣatri*[9] tāgādhāri jāta-le namāsinyā mat~~u~~awāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi sutyā khata lāgdaina.

[B451]

§12 namāsinyā mat~~u~~awāli jāta-le namāsinyai mat~~u~~awāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā borenacha bhanyā khata bāta

6. MsA, en petits caractères.
7. MsA, en petits caractères.
8. MsA, en petits caractères.
9. MsA, en petits caractères.

lāgdaina bhatāhā-lāi bhāta-mā boryo bhani karāuna āyā 10 rupaiyā daṃḍa gari bhatāhā-lāi patiyā garāi dinu- swāsnī uhi jāta huṃche.

§13 māsinyā matuawāli jāta-le upādhyā rajapūta jaisi *kṣatri*[10] tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā borāyecha bhanyā 3 barkha bhāta-mā boryāko nabhayā 1// barkha kaida gari māsi dinu.

§14 māsinyā matuawāli jāta-le. namāsinyā matuawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani. māsi dinu. bhora-mā khānyā bhatāhā-lāi patiyā garāi dinu.

§15 upādhyā rajapūta jaisi *kṣatri*[11] tāgādhāri jāta ra- namāsinyā matuawāli jāta-le māsinyā matuawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpī sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko [A578] khusi kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi sutyā khata lāgdaina. māsinyai māsinyā mātuawāli jāta-mā eyakā-jāta-kā lognyā-le eyakā-jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā jāra kāṭanyā jāta-kā aina-bamojima sādhu-ko khusi- kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi sutyo bhani karāuna āyā 5 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni uhi jāta huṃche.

§16 upādhyā rajapūta jaisi *kṣatri*[12] tāgādhāri jāta ra namāsinyā māsinyā matuawāli jāta gaihra-le pāni nacalanyā-mā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpī sutyo bhanyā aina-bamojima sādhu-ko khusi kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi mātra sutyo swāsnī-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā tāgādhāri jāta-lāi 100 rupaiyā- namāsinyā matuawāli jāta-lāi 50 rupaiyā- māsinyā matuawāli

10. MsA, en petits caractères.
11. MsA, en petits caractères.
12. MsA, en petits caractères.

jāta-lāi 25 rupaiyā daṃḍa gari 1 tirtha garāi patiyā garāi dinu jāta jādaina. ghura khāpi suti us-kā hāta-ko bhāta pāni khāi aru bhatāhā-lāi-smeta boryāko rahecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari bhāta-bāheka gari usai-jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi choḍi dinu. āphu-bhaṃḍā ṭhulā jāta-sita ghura khāpi sutanyā swāsni māniśa-lāi māsi dinu.

[B452]

§17 pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le chiṭo hālanu[13] naparnyai jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi sutyo bhani karāuna āyoā 4 rupaiyā daṃḍa garnu. karāuna naāyā khata-bāta lāgdaina. swāsni jātai-mā rahaṃche.

§18 pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le chiṭo hālanu parnyā jāta-kā sadhawā ra 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-sita rāji khusi-le ghura khāpi sutyā-mā sādhu-le bhāta-mā liyo bhanyā ra phirāda garna naāyā khata bāta lāgdaina swāsni jātai-mā rahaṃche phirāda garna āyā sadhawā bhayā 15 rupaiyā bihā kharca bharāi 15 rupaiyā daṃḍa garnu. kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi suti bhatāhā-lāi bhāta-mā borecha bhanyā sarbaswa gari bhāta-pāni-bāheka gari usai jāta-ko 1 akṣara gālā-mā khodi chāḍi dinu āphu-bhandā [A579] ṭhulā jāta-sita ghura khāpi sutanyā swāsni-lāi māsi dinu.

§19 pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le upādhyā rajapūta jaisi *kṣatri*[14] tāgādhāri jāta ra. namāsinyā māsinyā matawāli[15] jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi sādhu-le jāra hānena bhanyā ra. kaṃnyā bidhawā-sita ghura khāpi sutanyā māsinyā jāta-ko bhayā 4 barkha kaida gari māsi dinu namāsinyā jāta bhayā 8 barkha kaida garnu myāda-

13. MsA, *hānu* !
14. MsA, en petits caractères.
15. MsA, *mutawāli*.

ko *caubara*[16] diyā *rupaiyā*[17] linu. tāgādhāri ra. namāsinyā jāta-kā swāsni-lāi usai jāta-ko 1 akṣeara bāñā gālā-mā khodi bhāta pāni-bāheka gari chāḍi dinu māsinyā jāta-kā swāsnii-lāi 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi māsi dinu.

§20 upādhyā rajapūta jaisi *kṣatri*[18] tāgādhāri jāta ra. namāsinyā māsinyā matuawāli jāta-le choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā bhāta pāni-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari 1// barkha kaida gari jaunaā jāta-kā swāsnii-sita ghura khāpi sutyāko cha usai jāta-ko 1 akṣara. bāñā gālā-mā khodi bhāta-pāni-bāheka gari. choḍi dinu. āphu-bhaṃndā ṭhulā jāta-sita ghura khāpii sutanyā swāsni-lāi māsii dinu.

[B453]

§21 chiṭo hālanu parnyā jāta-le chiṭo hālanu parnyai jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko *aina-bamojiṃ sādhu-ko khusi jā*ra[19] nahāṃnyā jāta-kā sādhu-le bhāta-mā liyo bhanyā ra. phirāda garna āyena bhanyā khata lāgdaina. swāsni pani jātai-mā rahaṃche phirāda garna āyā sadhawā bhayā 15 rupaiyā bihā-kharca bharāii. 15 rupaiyā daṃda garnu. kaṃnyā bidhawā bhayā 4 rupaiyā daṃḍa garnu. karāuna naāyā khata. lāgdaina swāsni pani jātai-mā rahaṃche.

[A580]

§22 chiṭo hālanu parnyā jāta-le upādhyā rajapūta. jaisi *kṣatri*[20] tāgādhārii. namāsinyā matuawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-sita ghura khāpi sutyo bhanyā sadhawā-ko bhayā aina-bamojima sādhu-ko khusi. jāra kāṭena bhanyā ra. kaṃnyā bidhawā bhayā aina-bamojima-ko aṃsa

16. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
17. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
18. MsA, en petits caractères.
19. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
20. MsA, en petits caractères.

sarbaswa gari dāmala garnu. māsinyā jāta ra. chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-sita ghura khāpi sutyā māsi dinu. chiṭo hālanu parnyā jāta-sita ghura khāpi sutanyā swāsni mānisa-mā tāgādhāri ra namāsinyā matwāwāli jāta-kā swāsni-lāi usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi bhāta pāni-bāheka gari choḍi dinu. māsinyā jāta ra chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-lāi 1 akṣara khodi māsi dinu.

111 mukha-patita[1]

[A582][B456]

§1 tāgādhāri lagāyeta. pāni calanyā gaihra jāta-kā 12 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-le pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta pāni khāyā̃ā bhanyā ra. niropana gardā pani khāyāko sācai ṭhaharyo bhanyā testā-le bhāta pāni-ko patiyā pāudainan. jaunā jāta-kā hāta-ko khāyāko cha. uhi jāta-mā milchan. patiyā nadinu. eyastā jāta-patita bhayā-pachi eyastā swāsni lognyā-le pheri rākhana pāudainan. aṃsa pani pāudainan. arkā-sita bigryā bhanyā jāra pani kāṭana hudaina. kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha. jāni jāni jāta-patita bhayākā swāsnīi rākhanyā yastā-kā hāta-ko bhāta pāni khānyā-ko. pāni nacalanyā uhi jāta huṃcha patiyā pāudainan.

§2[2] tāgādhāri lagāyet. pāni calanyā-saṃmma-kā gaihra jāta-kā 12 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsnīi-le pānīi nacalanyā ra. choyā chiṭo smeta. hālanu parnyā jāta gaihra-kā hāta-ko bhāta pāni khāyā̃ā bhanyā ra. robakāra gardā khāyāko ṭhaharena bhanyā testā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni bhanyā calcha. yacstā swāsni-bāṭa pachi jaṃ*myākā saṃtāṃna-le sadya*-le[3] janahi 5/5 bhāga pā*yā eya*stā-lāi[4] janahaii 1/1 bhāga-ko aṃsa pāuchan. khāna lāuna di rākhyāko rahecha ra testā swāsnīi arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭnau muḍanau. bihā-kharca lina pāuchan. daṃḍa hunyā jāta-lāi daṃḍa huṃcha. māsinyā jāta māsiṃcha. dāla bhāta-smeta. saṃtāna-kā[5] hāta-ko khāna nabhayā pachi. estā patita bhayākā swāsni rākhatina

---

1. On comparera les articles 1-3 à NeBhā.618, 17 §§7-8, 10 qui montrent que la législation originale était beaucoup moins répressive (et sans doute plus applicable).
2. MsB, d'une autre main que le scribe principal qui reprend au paragraphe suivant.
3. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.
4. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsA, *saṃtā-kā* !

bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā jāra kāṭana pāudainan. kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha.

§3 tāgādhāri jāta-kā 12 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni mānisa-haru-le bhāta nacalanyā pāni mātra calanyā jāta-kā hāta-ko dāla-bhāta ra. madirā kukhurā gaihra abhakṣa khāyā bhanyā ra. robakāra gardā khāyāko ṭhaharena bhanyā yastā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. bhāta pāni-mā calchan niropana gardā khāyaiko ṭhaharyo bhanyā testā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha bhāta-bāheka bhayākā swāṣni-bāṭa pachi janmyākā saṃtāna-le sadya-le janahi 5/5 bhāga pāyā eyastā-le 1/1 bhāga-ko aṃsa pāuchan khāna lāuna di rākhyāko *rahecha ra.*[6] testā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha daṃḍa hunyā jāta-lāi daṃḍa huṃcha. māsinyā jāta māsiṃcha dāla-bhāta saṃtāna-kā hāta-ko khāna nabhayā pachi eyastā patita bhayākā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swā=sni [A583] arkā-sita poila gayā bhanyā jāra kāṭana pāudaina kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha. [B457]

§kh[7] tāgādhāri lagāyeta. pāni calanyā-samma-kā gaihra jāta-kā 12 barkha-dekhi-māthi-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-le āphnā mukha-le āphu-samma-kā jāta-sita hawas āphu-bhaṃḍā ghaṭi pāni calanyā jāta-sita hawas. karaṇi-mā bigryā bhani mukha-patita hunya swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātrai calcha pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-sita bigryā bhani ra. robakāra gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā bhāta pāni-ko patiya pāudaina jaunā jāta-mā bigryāki rahicha uhi jāta huṃche mukha-le mātra bhanyāko rahecha karaṇi-mā bigryāki rahinacha bhanyā pani. āphnā munāsiba-le ajāta-sita bigryā bhani mukha-patita bhayāki hunā-le. estā swāsni-le jāta pāudainan. jaunā jāta-mā mukha-patita bhayāki ho usai jāta-kā hāta-ko bhāta pāni khuwāi usai jāta-kā yeka akṣara.

---

6. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
7. MsA, numéro et sceaux effacés, *kha* en marge ; texte à comparer à celui du §8.

bāñā gālā-mā khodi uhi jāta-mā milāi dinu. bhāta pāni-ko patiyā nadinu. estā swāsni arkā-sita poila gayā sādhu-le jāra kāṭna pāudaina kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha.

§4 tāgādhāri ~~gaihra~~ jāta *gaihra-kā*[8] 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-le āphu-bha~~ṃ~~ṃndā upallā jāta-kā-lāi hawas~~.~~ āphu-mīldā jāta-kā-lāi hawas~~.~~ āphu-bha~~ṃ~~ṃndā ghaṭi jāta-kā-lāi hawas phalānā-lāi~~.~~ karaṇi garāñāyā̃ bhani āphnā mukha-le bhani ra. niropana gardā karaṇi bhanyā bhayāko ṭhaharena~~.~~ mukha-le bakyāko mātra ṭhaharyo bhanyā mukha-patita hunā-le yastā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina pāni mātra calcha. eyastā swāsni-lāi bibāhitā lognyā-le~~.~~ rākhi janmyākā saṃtāna-le janai pāuchan~~.~~ saṃtāna-kā hāta-ko bhāta khānā nakhānā-ko bhatāhā-ko khusi~~.~~ estā muḍinyā jāta-kā swāsni namāsinyā ś~~u~~udra jāta huṃchan. kāṭ~~i~~inyā jāta-kā swāsn~~i~~i māsinyā jāta huṃchan. māsinyā jāta-kā swāsni māsiṃchan. yaestā jāta-patita bhayākā swāsni āphu-le rākhi janmyākā saṃtāna-lāi aṃsa didā sadya-le janahi 5/5 bhāga pāyā yastā-lāi 1/1 bhāga aṃsa dinu. khāna lāuna di rākhyākā eyastā swāsn~~i~~i ara~~a~~kā-sita bigryā bhanyā aina-bamojim~~a~~ jāra hāṃna muḍana us-ko aṃsa lina. ṭāga-mani chirāi~~.~~ bā usai choḍana~~.~~ bihā-kharca lin~~u~~a sādhu-ko khusi khāna lāuna kehi nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana pāudaina~~.~~ kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna ~~linu~~ huṃcha.

[A584]

§5 namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-le āphu-bha~~ṃ~~ṃndā upallā jāta-kā-lāi hawas āphu-mildā jāta-kā-lāi hawas āphu-bha~~ṃ~~ṃndā ghaṭi jāta-kā-lāi hawas~~.~~ mai-le phalānā-lāi karaṇi garāñā bhani āphnā mukha-le bhani ra~~.~~ niropana gardā karaṇi bhayāko ṭhaharena. mukha-le usai bakyāko mātr~~a~~ia ṭhaharyo bhanyā karaṇi nabhai~~.~~ arkā-lāi jhuṭṭo polyā-bābat. swāsni-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. mukha-patita hunā-le eyastā swāsni-kā hāta-ko dāla-bhāta khānu nakhānu~~.~~ bhatāhā-ko khusi eyastā swāsni āphai-le rākhi

8. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

janmyākā saṃtāna bābu-kai jāta-mā jāṃnchan. bhatāhā-le bhāta khāyāko rahecha bhanyā- aṃsa pani barobara pāuchan- dāla-bhāta khāyāko rahenacha bhanyā 3 khaṃḍa-mā sadya-le 2 bhāga pāyā yastā-lāi 1 bhāga aṃsa pāucha khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā bihā-kharca linyā jāta-lāi- aina-bamojima bihā-kharca bharāi bigai-bamojima daṃḍa garnu. khāna lāuna nadi- nikālyākā swāsni-ko jāra kāṭanyā-ko jyāna-ko badalā jyāna huṃcha. bihā kharca pani pāudaina bigā-bamojima *daṃḍa pani hudaina*[9].

§6 māsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-haru-le āphu-bhaṃndā upallā ra. āphu-mildā. āphu-bhaṃndā ghaṭi pāni-calanyā-saṃṃma-kā jāta-kā-lāi- mai-le phalānā-lāi karaṇi garāñã bhani āphnā mukha-le bhani ra. niropana gardā karaṇi bhayāko ṭhaharena- mukha-le usai bakyāko mātra ṭhaharyo bhanyā testā swāsni-ko jāta jādaina- āphnā jātai-mā rahaṃchan. jhuṭṭo kurā polyā-bābāta swāsni-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. eyastā swāsni āphai-le rākhi saṃtāna janmyā- sadya-kā saraha-ko barobara aṃsa pāuchan. arkā-ka=sai-sita- [B458] poila gayā bhanyā jāra hāṃnyā jāta-le jāra hāṃṃna bihā kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha bihā-kharca 20 rupaiyā bharāi bigai-bamojima daṃḍa garnu. arkā-lāi karaṇi diñã bhani mukha-patita bhayākā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā jāra hāṃṃna pāudaina. kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha. bihā kharca pani pāudaina. bigā-bamojima daṃḍa pani hudaina.

[A585]

§7 pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnya jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsnī-haru-le āphu-bhaṃndā upallā āphu-barobara- āphu-bhaṃndā ghaṭi jāta-kā-lāi- mai-le phalānā-lāi karaṇi garāñãã bhani āphnā mukha-le bhani ra. niropana gardā karaṇi bhayāko ṭhaharena- mukha-le

9. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

mātrai bakyāko ṭhaharyo bhanyā testā swāsni-le āphu-bha~~ṃ~~ndā upallā biṣṭa jāta-lāi polyāko bhayā māsi-dinu~~.~~ āphu-m~~i~~ildā jāta-lāi polyāko bhayā 2// rupaiyā daṃḍa garnu āphu-bha~~ṃ~~ndā ghaṭi āphu-le pāni nakhānyā jāta-lāi polyāko bhayā pāni calcha 10 rupaiyā daṃḍa garnu. bhāta khān~~a~~u nakhān~~a~~u-~~ko~~ bhatāhā-ko khusi ~~e~~yastā swāsn~~i~~i āphai-le rākhi janmyākā santāna-lāi sadya-kā saraha-ko barobara aṃsa pāucha~~.~~ arkā kasai-sita poila gayā bhanyā bihā-kharca linyā jāta-lāi aina-bamojima bihā-kharca bharā~~i~~ī bigai-bamojima daṃḍa garnu~~.~~ jāra hāṃnyā jāta-kā sādhu-ko khusi *mukha-patit~~a~~ bhayā*ki[10] swāsni rākhatina bhani~~.~~ khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā jāra kāṭana pāudaina. kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃcha. bihā-kharca pani pāudaina bigā-bamojima daṃḍa pani hudaina.

§8 tāgādhāri lagāyeta pāni calanyā-sa~~m~~ṃma-kā gaihra jāta-kā 11 barkha-dekhi-māthi-kā kaṃnyā ~~sadhawā~~ bi~~i~~dhawā sadhawā swāsni-le~~.~~ āphnā mukha-le pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-sita bigryā bhani ra. ~~robakāra~~ niropana gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā bhāta pāni-ko patiyā pāudina. jaunā jāta-mā bigryāki ṭhaharche. usai jāta-kā hāta-ko bhāta pāni khuwāi usai jāta-ko ~~yaka~~ 1 akṣara bāñ~~ã~~ā gālā-mā khodi usai jāta-mā milāi choḍi-dinu. bhāta pāni-ko patiyā nadinu pāni nacalanyā jāta ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-sita~~.~~ bigryā bhani mukha-le mātra bhaṃnyā karaṇi-mā bhanyā nacukyākā swāsni-ko jāta jā~~ṃ~~ncha~~.~~ muḍinyā jāta-kā swāsni namāsinyā ś~~ū~~udra jāta huṃch~~a~~c kāṭinyā jāta-kā swāsni māsinyā jāta huṃchan. māsinyā jāta-kā swāsn~~i~~i māsiṃchan. yastā-kā hāta-ko bhāta caldaina~~.~~ pāni mātr~~a~~ia calcha yastā swāsn~~i~~i bibāhitā lognyā-le rākh~~i~~i saṃtāna janmyā sayakarā 2// rupaiyā-kā dara-le aṃsa pāuchan. *paihle kacahari-mā kuro pari kuṭp~~i~~iṭ kehi nagar~~i~~ī soddhā phalānā-sita*[11] *karaṇi bhayāko cha~~.~~ karaṇi-mā kāyel~~a~~ garāulā~~.~~ bhani kāgaja lekhi sahi hāli di ra. polyākā-lāi jhikāi. robakāra gardā~~.~~ karaṇi ṭhaharena bhanyā pani~~.~~ kāgaja lekhi sahi hāli diyāko hunā-le~~.~~ ~~e~~yastā swāsni-kā hāta-ko bhāta pāni*

10. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
11. MsB, *phalāni-sita* !

caldai=na [B459] *jaunāa jāta-sita-ko karaṇi ho bhani aghi kāgaja lekhi diyāko cha namāsinyā jāta-kā swāsni bhayā usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi bhāta pāni bāheka gari usai jāta-mā milāi chāoḍi dinu. māsinyā jāta-kā swāsni bhayā akṣara khodi māsi dinu*[12].

MsB

§9 kasai-le aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā āphni swāsni-lāi arkā-sita karaṇi-mā bigri bhaṃnyā saṃkā-le bhāta calanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta khāna chāḍecha bhāta nacalnyā swāsni-lāi. phalānā-sita karaṇi-mā bigryāki cha bhani sunāyecha usa swāsni-ko āphu-le karaṇi gardai rahecha bhanyā testā swāsni arkā-sita bigri bhanyā karaṇi garnyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu jāra kāṭana pāudaina. kāṭyo bhanyā muḍinyā jāta-le bhayā aina-bamojim aṃsa sarbaswa garī dāmala garnu. kāṭinyā jāta-lāi kāṭi māri dinu bhāta kāḍhyā sunāyā.-pachi āphu-le karaṇi garyāko rahenacha khāna lāuna di kinārā gari. rākhyākā rahecha bhanyā aina-bamojim jāra kāṭana pāucha.

12. MsA, ajouté en petits caractères.

112 karaṇṇi-kā āsaya-le hāta-pāta garyāko jāhera garnyā.

[A588][B462]

§1 upādhyā brāhmaṇa-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-le upādhyā brāhmaṇa kasai-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃbana garicha agālo hālicha ra phalānī swāsnī-le[1] ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata amāla gāu-ghara-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina adālata ṭhānā amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garnua hudaina arkā-kā lognyā-lāi yati bidhi garnyā swāsnī-kā hāta-ko bhāta caldaina pāni mātra calcha eyastā swāsni bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā yastā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāudaina jāra kāṭyo bhanyā aina-bamojima sarbaswa gari dāmala garnu. swāsnī mānisa-le yati kurā garyāko lognyā-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima sajāya garnu karaṇi bhayāko ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu jāta jādaina phalāni swāsni-le ma-lāi ~~yo kuro~~ yaso gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garnu.

§2 upādhyā brāhmaṇa-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-le tāgādhāri jāta kasai-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cumbana garicha agālo hālicha ra phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata amāla gāu-ghar-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le

1. MsA, texte original effacé et remplacé en petits caractères.

khata lāuna pāudaina adālata amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garnuu hudaina. arkā-kā lognyā-lāi yati bidhi garnyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha. eyastā swāsnii bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā estā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāudaina jāra kāṭyo bhanyā aina-bamojima sarbaswa gari dāmala garnu. swāsni mānisa-le yati kuro garyāko lognyā-le jāhera. garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā usai jāta-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi bhayāko ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi 60 rupaiyā. [A589] daṃḍa garnu. jāta jādaina. phalāni swāsnii-le ma-lāi yo kuro gari bhaṃṃna āyo robakāra gardā swāsnii-le bhanyāko ṭhaharena ra. lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa garnu.

[B463]

§3 upādhyā brāhmaṇa-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-le namāsinyā matawāli jāta kasai-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari. hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cummbana garicha agālo hālicha ra. phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata amāla gāu-ghar-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina. adālata amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina. arkā-kā lognyā-lāi yeati bidhi garnyā swāsnī-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātraia calcha eyastā swāsni bihāitā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā eyastā swāsni arkā-sita[2] poila gayā bhanyā jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāudainan. jāra kāṭyo

2. MsA, le scribe avait oublié le *ta* de *sita*, en corrigeant, alors que le *a* final de cette post-position est toujours prononcé ; il a noté, en raison du manque de place, une ligature *sitpoila*.

bhanyā aina-bamojima sarbaswa gari dāmala garnu. swāsni mānisa-le yati kurā garyāko lognyā-le jāhera garena. arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā usai jāta-kāo aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi bhayāko garyāko ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi 65 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kuro gari bhaṃna āyo robakāra. gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra. lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 65 rupaiyā daṃḍa garnu.

§4 upādhyā brāhmaṇa-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsnīi-le māsinyā-mā pāni calanyā jāta-kā lognyā mānisa kasai-lāi. usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari. hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃmbana garicha agālo[3] hālicha ra. phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata ṭhānā amāla gāu-ghar-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudainan adālata ṭhānā amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina. arkā-kā lognyā-lāi yati bidhi garnyā swāsnīi-kā hāta-ko bhāta caldaina pāni mātraia calcha. eyastā swāsnīi bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā arkā-sita poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭana bihā-kharca lina pāucha khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā. eyastā swāsnīi arkā-sita bigryā poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyo bhanyā aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. swāsnīi. mānisa-le yati kurāo garyāko lognyā-le jāhera. garena arkai-bāṭa jāhera. bhayo bhanyā adālata ṭhā=nā [A590] amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi gayāko[4] bhayāko ṭhaharyo bhanyā eyasai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi garyāko ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi 70 rupaiyā daṃḍa garnu. natiryā aina-bamojima kaida garnu. jāta jādaina phalāni swāsni-le ma-lāi yo kuro gari bhaṃna āyo robakāra

3. MsA, *āgālo.*
4. Sic MsA !

gardā swāsnīi-le bhanyāko ṭhaharenacha bhanyā ra. lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 70 rupaiyā daṃḍa garnu.

[B464]

§5 upādhyā brāhmaṇa-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni mānisa-le pāni nacalanyā jāta choi chiṭo hālanu naparnyā[5] jāta-kā lognyā mānisa kasai-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā sutyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cummbana garicha agālo hālicha ra phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata ṭhānā amāla gāu-ghar-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā lognyā-lāi swāsnīi-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudainan adālata ṭhānā amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida garna hudaina. arkā-kā lognyā-lāi eyati bidhi garnyā swāsnīi-kā hāta-ko bhāta pāni caldaina. jaunā jāta-kā lognyā-lāi. eyati bidhi garyākio cha usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi bhāta-pāni-bāhek gari dinu usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. eyastā *swāsni-ko bi*bāhitā[6] lognyā-le karaṇi garyo bhanyā ra. aru-le jāni jāni karaṇi garyāchan bhanyā ina-lāi pani patiyā nadinu. usai jāta-mā milāi dinu. āphu-lāi arkā-kā swāsni mānisa-le eyatīi bidhi garyāko āphu-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi ṭhaharyā usai jāta-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi ṭhaharena bhanyā pāni nacalanyā lognyā-mā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā lognyā-lāi 75 chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā-lāi 80 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kurāo gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra. lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyā ṭhaharyo bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garnu.

---

5. MsB et KNM, *parnyā*; il faudrait insérer *ra* avant *choi* « un homme appartenant aux castes dont on ne peut accepter l'eau *ou* aux castes dont le contact nécessite purification » ; MsA, *naparnyā* : la suite de l'article prévoit des sanctions distinctes selon que l'homme auquel la femme s'est offerte appartient ou non aux castes intouchables, il faudrait lire *parnyā naparnyā* « nécessitant [ou] ne nécessitant pas purification ».
6. MsA, corrigé en petits caractères.

§6 tāgādhāri jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta kasai-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃbana garicha agālo hālicha ra. phalāni swāsni-le malāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata amāla gāu-ghara-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudainan. adālata amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina arkā-kā lognyā-lāi yati bidhi garnyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha eyastā swāsni bi=bāhitā [A591] lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha. khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā eyastā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana muḍana bihā kharca lina pāudaina. jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna. swāsni mānisa-le eyati kuro garyāko lognyā-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa[7] gardā karaṇi ~~bhayāko~~ garyāko ṭhaharyo bhanyā usai jāta-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi ~~bhayāko~~ garyāko ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kuro gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra. lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garnu.

[B465]

§7 tāgādhāri jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni-le namāsinyā matawāli jāta gaihra kasai-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cu~~ṃ~~mbana garicha agālo hālicha ra. phalāni swāsni-le ma-lāi ~~esto~~ yeso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata ṭhānā amāla gāu-ghar-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina. adālata amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina. arkā-kā lognyā-lāi eyati bidhi garnyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha eyastā swāsni bibāhitā lognyā-le

7. MsA, *purpa* !

khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭana bihā kharca lina pāucha khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā estā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudainan. jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna swāsni mānisa-le yati kurāo garyāko lognyā-le jāhera garena. arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā usai jāta-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi bhayāko ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi 65 rupaiyā daṃḍa garnu jāta jādaina. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kuro gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 65 rupaiyā daṃḍa garnu.

§8 tāgādhāri jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni-le māsinyā pāni calanyā jāta-kā lognyā mānisa kasai-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃbana garicha agālo hālicha ra. phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata ṭhānā amāla gāu-ghara-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-*lā=i*[8] [A592] swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina. adālata amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina. arkā-kā lognyā-lāi eyati bidhi garnyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina pāni mātra calcha eyastā swāsni bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā arkā-sita poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭana bihā-kharca lina pāucha khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā eyastā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna swāsni mānisa-le eyati kuroā garyāko lognyā-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā usai jāta-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi bhayāko ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi 70 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kuro gari bhaṃna āyo

8. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra. lognyā-le ~~mātra~~ polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 70 rupaiyā daṃḍa garnu.

[B466]

§9 tāgādhāri jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni-le pāni nacalanyā jāta ra choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā mānisa ~~kasai~~-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃbana garicha agālo hālicha ra. phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata amāla gāu-ghar~~a~~-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina adālata amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina. arkā-kā lognyā-lāi yati bidhi garnyā swāsn~~i~~-kā hāta-ko bhāta pāni caldaina. jaunā jāta-kā lognyā-lāi yati bidhi garyāko cha usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi bhāta pāni-bāhek~~a~~ gari usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. ~~e~~yastā swāsni-ko bibāhitā lognyā-le karaṇi garyo bhanyā ra~~.~~ aru-le jāni jāni karaṇi garyāchan bhanyā una-lāi pani patiyā nadinu. usai jāta-mā mi~~i~~lāi dinu~~.~~ āphu-lāi arkā-kā swāsni mānisa-le yati bidhi garyāko āphu-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi ~~ṭhaharyā~~ ṭhaharyo bhanyā usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi ṭhaharena bhanyā pāni nacal~~a~~nyā lognyā-mā chiṭo hāl~~a~~nu naparnyā jāta-kā *lognyā*[9]-lāi 75 chiṭo hāl~~a~~nu parnyā jāta-kā lognyā-lāi 80 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kuro gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena *ra*[10] lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garnu.

[A593]

§10 namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni mānisa-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri~~.~~ jāta

9. MsA, en petits caractères.
10. MsA, inséré dans le texte en petits caractères.

namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā lognyā mānisa-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃbana garicha agālo hālicha ra phalāni swāsni mānisa-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata ṭhānā amāla gāu-ghara-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudainan. adālata ṭhānā amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina arkā-kā lognyā-lāi yati bidhi garnyā swāsni-kā hāta-ko bhāta khānu nakhānu bhatāhā-ko khusi eyastā swāsni bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā arkā-sita poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭana bihā-kharca lina pāucha khāna lāuna nadi nikālyākā yastā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃncha swāsni mānisa-le yati kureā garyāko lognyā-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi bhayāko ṭhaharena bhanyā 35 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kuro gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 35 rupaiyā daṃḍa garnu.

[B467]

§11 namāsinyā jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni māni*sa-le mā*sinyā[11] jāta-mā pāni calanyā jāta-kā lognyā mānisa-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃbana garicha agālo hālicha ra phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata ṭhānā amāla gāu-ghar-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina adālata ṭhānā amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina arkā-kā lognyā-lāi yati bidhi garnyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina pāni mātra calcha eyastā swāsni-lāi bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā arkā-sita

11. MsA, en petits caractères.

poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭana bihā-kharca lina pāucha khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyakā eyastā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃncha swāsni mānisa-le yati kuro garyāko āphu-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa ti lognyā-swāsni duwai-lāi ~~jhi=kāi~~ jhiki [A594] purpakṣa gardā karaṇi ṭhaharyā usai jāta-kā aina-bamojima~~a~~ sajāya garnu. karaṇi ṭhaharena bhanyā 70 rupaiyā daṃḍa garnu~~.~~ rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kuro gari bha~~n~~ṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra. lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 70 rupaiyā daṃḍa garnu.

§12 namāsinyā matawāli jāta-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni mānisa-le pāni nacalanyā ra choyā chiṭo-smeta hālanu parnyā jāta-kā lognyā mānisa-lāi~~.~~ usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃmbana garicha agālo hālicha ra~~.~~ phalān~~i~~i~~.~~ swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata ṭhānā amāla gāu-ghara~~a~~-mā[12] āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina~~.~~ adālata ṭhānā amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina. pāni nacalanyā jāta-kā~~.~~ lognyā-lāi eyati bidhi garnyā swāsni-kā hāta-ko bhāta pāni caldaina. jauna~~a~~ā jāta-kā lognyā-lāi eyati bidhi garyāko cha usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi bhāta pāni-bāheka gari usai jāta-mā m~~i~~ilāi~~.~~ chāḍi dinu. eyastā swāsni-ko bibāhitā lognyā-le karaṇi garyo bhanyā ra~~.~~ aru-le ~~pani~~ jāni jāni karaṇi garyāchan bhanyā una-lāi pani patiyā nadinu. usai jāta-mā milāi dinu. āphu-lāi arkā-kā swāsni-le eyati bidhi garyāko āphu-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā~~.~~ adālata ṭhānā amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi ~~bhayāko~~ garyāko ṭhaharyā usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamoj~~i~~ima sajāya garnu. karani garyāko ṭhaharena bhanyā~~.~~ pāni nacala~~a~~nyā lognyā ~~mānisa~~-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā lognyā-lāi 75 chiṭo hālanu parnyā

12. MsA, *ghā-ghara-mā*?

jāta-kā-lāi 80 rupaiyā daṃḍa garnu. natiryā aina-bamojima kaida garnu. phalānī swāsni-le ma-lāi yo kurāo gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garnu.

[B468]

§13 māsinyā-mā pāni calanyā gaihra jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsnī-le upādhyā lagāyeta tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli māsinyā matawāli jāta gaihra jāta-kā lognyā mānisa kasai-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃmbana garicha agālo hālicha ra. phalāni swāsnī-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata ṭhānā amāla gāu-ghara-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina adālata ṭhānā amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina arkā-kā lo=gnyā-lāi [A595] yati bidhi garnyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha eyastā swāsni-lāi bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha khāna lāuna nadi nikālyākā eyastā swāsni arkā-sīta bigryā bhanyā jāra kāṭana hudaina. kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃncha swāsni mānisa-le yati kurā bidhi garyāko āphu-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhikāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi ṭhaharyā usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi naṭhaharyā 25 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kurāo gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 25 rupaiyā[13] daṃḍa garnu.

§14 māsinyā jāta-mā pāni calanyā *jāta gaihra*-kā[14] sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni-le pāni nacalanyā ra choi choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā mānisa-lāi usa-le hāsa khyāla

13. MsA, *rupaiyāṃ* ?
14. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃmbana garicha agālo hālicha ~~cumbana garicha~~ ra. phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata ~~ṭhānā~~ amāla gāu-ghara-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina~~n~~ adālata ṭhānā amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina arkā-kā lognyā-lāi yati bidhi garnyā swāsni-kā hāta-ko bhāta pāni caldaina jaunā jāta-kā lognyā-lāi yati ~~kuro~~ bidhi garyāki cha~~.~~ usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi bhāta pāni-bāheka gari usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. yastā swāsn~~i~~i-ko bibāhitā lognyā-le karaṇi garyo bhanyā ra~~.~~ aru-le pani jāni jāni karaṇi garyāchan bhanyā una-lāi pani patiyā nadinu~~.~~ usai jāta-mā milāi dinu. āphu-lāi arkā-kā swāsni-le yati bidhi garyāko āphu-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki *pūrpakṣa*[15] gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyā usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi naṭhaharyā pāni nacalanyā lognyā mānisa-mā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā-lāi 75 chiṭo hālanu parnyā jāta-kā-lāi 80 rupaiyā daṃḍa garnu~~.~~ phalāni swāsni-le ma-lāi yo kur~~ā~~o gari bha~~m~~na āyo robakāra gardā swāsn~~i~~i-le bhanyāko ṭhaharena ra~~.~~ lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garnu.

[A596][B469]

§15 pāni nacalanyā ~~choyā~~ chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni mānisa-le upādhyā lagāyeta~~.~~ tāgādhāri jāta *namāsinyā* ~~matawāli~~ ~~jāta~~ *māsi*nyā *mata*wāli[16] jāta gaihra-kā lognyā mānisa-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃmbana garicha agālo hālicha ra~~.~~ phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani~~.~~ 7 dina-bh~~i~~itra-mā adālata amāla gāu-ghar-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina~~n~~. adālata amāla ṭhānā-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina. arkā-kā lognyā-lāi yati

15. MsA, en petits caractères.
16. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

bidhi garnyā swāsni bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā arkā-sita poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana bihā-kharca ~~linyā jāta-le bihā-kharca~~ lina pāucha~~.~~ khāna lāuna nadi nikālyākā eya stā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina~~.~~ jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna~~.~~ huṃncha. swāsni mānisa-le yati bidhi garyāko lognyā-le jāhera ~~nagari.~~ garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā~~.~~ usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi bhayāko ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi 75 rupaiyā daṃḍa garnu jāta jādaina~~.~~ phalāni swāsni-le ma-lāi yo kurāo gari bhaṃna āyo robakāra~~.~~ gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra~~.~~ lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 75 rupaiyā daṃḍa garnu.

§16 pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni mānisa-le pāni nacalanyā ra~~.~~ ~~choyā~~ chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā mānisa-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari~~.~~ hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cu~~mm~~ṃbana garicha agālo hālicha ra~~.~~ phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata amāla gāu-ghar-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi~~.~~ swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina adālata amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina~~.~~ arkā-kā lognyā-lāi yati bidhi garnyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra~~ia~~ calcha yastā swāsni bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana ~~pāucha~~ ra bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā yastā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā kharca lina pāudaina~~n.~~ jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna[17] huṃncha swāsni mānisa-le yati bidhi garyāko lognyā-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo

17. MsA, *jyā* !

bhanyā usai jāta-kā *karaṇi-kā*[18] aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi bhayāko ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi [A597] 22// rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. phalāni swāsni-le ~~ma-lāi~~ yo kurāo gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsnī-le bhanyāko ṭhaharena ra. lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 22// rupaiyā daṃḍa garnu.

[B470]

§17 chiṭo hālanu parnyā jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni mānisa-le upādhyā lagāyeta tāgādhāri jāta namāsinyā māsinyā matawāli[19] jāta gaihra-kā lognyā mānisa-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehī nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃmbana garicha agālo hālicha ra. phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata amāla *gāu-ghar*-mā[20] āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lai swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina adālata amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina. arkā-kā lognyā-lāi eyati bidhi garnyā swāsni bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā arkā-sita poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana ~~pāucha~~ bihā kharca linyā jāta-le bihā kharca lina pāucha khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā swāsni arkā-sita ~~poila~~ ~~gayā~~ bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna swāsnī mānisa-le yati bidhi garyāko lognyā-le jāhera garena arkāai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata amāla-bāṭa ti lognyā swāsni duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi bhayāko ṭhaharena bhanyā lognyā-lāi 80 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kuro gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra. lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garnu.

18. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
19. MsB, *māwāli* !
20. MsB, ajouté au dessus de la ligne.

§18 chiṭo hālanu parnyā jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni mānisa-le pāni nacalanyā ra chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā ~~mānis~~-lāi usa-le hāsa khyāla ṭhaṭṭā bāta kehi nagari hiḍyākā basyākā sutyākā belā-mā dhoti liṃga samāicha cuṃmbana garicha agālo hālicha ra. phalāni swāsni-le ma-lāi yaso gari bhani 7 dina-bhitra-mā adālata amāla gāu-ghar-mā āi āphai-le jāhera garyo bhanyā tesa lognyā-lāi swāsni-kā wārisawālā-le khata lāuna pāudaina. adālata amāla-bāṭa pani daṃḍa kaida sajāya garna hudaina. arkā-kā lognyā-lāi yati bidhi garnyā swāsni bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha. khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā yastā swāsni arkā-sita ~~bigryā~~ poila gayā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna swāsn~~i~~i [A598] mānisa-le yati bidhi garyāko lognyā-le jāhera garena arkai-bāṭa jāhera bhayo bhanyā adālata amāla-bāṭa ti lognyā swāsn~~i~~i duwai-lāi jhiki purpakṣa gardā karaṇi bhayāko ṭhaharyo bhanyā usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima sajāya garnu. karaṇi bhayāko ṭhaharena bhanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā lognyā-lāi 30 rupaiyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā-lāi 21// rupaiyā daṃḍa garnu jāta jādaina. phalāni swāsni-le ma-lāi yo kur~~ā~~o gari bhaṃna āyo robakāra gardā swāsni-le bhanyāko ṭhaharena ra. lognyā-le polyāko mātra ṭhaharyo bhanyā 30 rupaiyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā-lāi 21// rupaiyā daṃḍa garnu.

[B471]

§19 upādhyā brāhmaṇa-le upādhyā brāhmaṇa-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi āphnā mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha. swāsni-le mukha-le karaṇi di~~ṃ~~nchu bhanye~~ā~~ki hawas bā karaṇi di~~ṃ~~nchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera. bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-sa~~m~~ṃma-mā[21] kāyela bhayā bhanyā karaṇ~~i~~i de bhaṃnyā lognyā-lāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu. lognyā-ko jāta jādaina. swāsni-le

21. MsA, *mukha-pati-samma-mā* !

karaṇi diṃnchu bhanyāki rahicha bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha. eyastā swāsni ~~bihāitā~~ bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha. mukha-patita bhayākā yastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā aina-bamojima sarbaswa gari dāmala garnu. lognyā-le karaṇi de bhaṃndā swāsni-le karaṇi diṃnchu bhanyāki rahinacha bhanyā ra. āphai-le jāhera garna āi bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha jātai-mā rahaṃche.

§20 tāgādhāri jāta gaihra-le upādhyā brāhmaṇa-kā sādhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhaneyāki hawas bā karaṇi diṃnchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃṃma-mā kāyela bhayoā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 40 rupaiyā daṃḍa garnu. lognyā-ko jāta jādaina swāsni-le karaṇi diṃnchu bhanyāki rahicha bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha. eyastā swāsni bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha. mukha-patita bhayākā yastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā aina-bamojima sarbaswa gari dāmala garnu. lognyā-le karaṇi de bhaṃndā swāsni-le karaṇi dinchu bhanyāki rahinacha bhanyā ra. āphai-le jāhera garna āi bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha jātai-mā rahaṃnche.

[A599]

§21 tāgādhāri jāta gaihra-le upādhyā-bāheka tāgādhāri jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu

bhaneyāki hawas bā karaṇi dimṃnchu bhanyāki nahawas[22] testaimā jāhera bhayo karaṇi *bhanyā huna*[23] pāyāko rahenacha mukha-patita-samṃma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu. lognyā-ko jāta jādaina. swāsni-le karaṇi dimṃnchu bhanyāki rahicha bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina pāni mātra calcha. eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatiina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arakā-sita bigryā poila gayā bhanyā jāra. kāṭana muḍana[24] bihā-kharca lina muḍana. pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna lognyā-le karaṇi de bhaṃndā swāsnii-le karaṇi diṃnchu bhanyāki rahinacha bhanyā ra āphai-le jāhera garna āi bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha jātai-mā rahaṃnche.

[B472]

§22 tāgādhāri jāta gaihra-le namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃnchu bhanyāki nahawas[25] testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha. mukha-patita-samṃmamā kāyela bhayā *bhanyā*[26] karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 15 rupaiyā daṃḍa garnu. lognyā-ko jāta jādaina swāsni-le karaṇi dinchu bhanyāki rahicha bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha {[27]}mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā kāṭyo bhanyā

22. MsA, *nahas* !
23. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
24. MsA, *muḍuna* ?
25. MsA, *naha.* [fin de ligne] *s.*
26. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
27. MsA, {*ea linyā jāta le bihā kharca lina pāucha*}.

jyāna-ko badalā jyāna lognyā-le karaṇi de bhaṃndā swāsni-le karaṇi diṃnchu bhanyāki rahinacha bhanyā ra. āphai-le jāhera garna āi. bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha jātai-mā rahaṃche.

§23 tāgādhāri jāta gaihra-le māsinyā matawāli jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃnchu bhanyākī nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha. mukha-patita-saṃṃma-mā kāyela bhayā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. lognyā-ko jāta jādaina swāsni-le karaṇi [A600] diṃchu bhanyāki rahicha bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra hāṃnyā jāta-le jāra kāṭana hāṃna pāucha. bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna lognyā-le karaṇi de bhaṃdā swāsni-le karaṇi diṃnchu bhanyāki rahinacha bhanyā ra. āphai-le jāhera garna āi bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha jātai-mā rahaṃche.

§24 tāgādhāri jāta gaihra-le pāni nacalanyā choi chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā sadhawā bi*dhawā kaṃnyā-lāi*[28] mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha. swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas[29] bā karaṇi diṃnchu bhanyāki nahawas. testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃṃma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. lognyā-ko jāta jādaina. swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra hāṃnyā jāta-le jāra hāṃna pāucha. bihā kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā

28. MsA, en petits caractères.
29. MsA, *hawa* ! (cf. *supra* n. 22 et 25, *infra* n. 30).

eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃncha.

[B473]

§25 tāgādhāri jāta gaihra-le ~~choyā~~ chiṭo hālanu parnyā jāta-kā sadhawā bidhawā kāṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha~~.~~ swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas bā karaṇi di~~m~~nchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-sa~~m~~ṃma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu. jāt~~a~~ia jādaina~~.~~ patiyā pardaina~~.~~ swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha~~.~~ eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā jāra hāṃnyā jāta-le aina-bamojima jāra hāṃna pāucha~~.~~ bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha~~.~~ mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita ~~poila gayā~~ bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina~~.~~ jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna.

[A601]

§26 namāsinyā mat~~u~~awāli jāta gaihra-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha~~.~~ swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas bā karaṇi di~~m~~nchu bhanyāki nahawas[30] testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-sa~~m~~ṃma-mā kāyela bhay~~o~~ā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 45 rupaiyā daṃḍa garnu. lognyā-ko jāta jādaina. swāsni-le karaṇi di~~m~~nchu bhanyāki rahicha bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina *pāni*[31] mātra calcha yastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra

30. MsA, *nahas*.
31. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna lognyā-le karaṇi de bhaṃdā swāsni-le karaṇi diṃchu bhanyāki rahinacha bhanyā ra āphai-le jāhera garna āi bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha jātai-mā rahaṃche.

§27 namāsinyā matawāli jāta gaihra-le namāsinyai matawāli jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃchu bhanyākī nahawas. testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃṃa-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 25 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. swāsni-le karaṇi diṃchu bhanyāki rahicha bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha eyastā bībāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bigryā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna lognyā-le karaṇi de bhaṃdā swāsni-le karaṇi diṃchu bhanyāki rahinacha bhanyā ra. āphai-le jāhera garna āi bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha jātai-mā rahaṃche.

[B474]

§28 namāsinyā matawāli jāta gaihra-le māsinyā jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi karaṇi de bhani phakāyecha. swāsni-le mukha-le karaṇi diṃchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha. mukha-patita-saṃṃa-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha. eyastā bibāhitā. lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bha=yākā [A602] eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna.

§29 namāsinyā matawāli jāta gaihra-le pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi karaṇi de bhani phakāyecha swāsnīi-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃnchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha. bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi lognyā-le nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā poila gayā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna.

§30 namāsinyā matawāli jāta gaihra-le chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃnchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-samma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. patiyā pardaina. eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha. mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhanīi khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni ara. kā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna.

§31 māsinyā matawāli jāta gaihra-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta ra namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃnchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃmma-mā

kāyela bhayā bhanyā kar*aṇi de*[32] bhaṃnyā lognyā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu. lognyā-ko jāta jādaina. swāsni-le karaṇi diṃchu bhanyāki rahicha bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha. eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā [B475] bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā yastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jā=ra [A603] kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna lognyā-le karaṇi de bha~~ṃ~~ṃndā swāsni-le karaṇi di~~ṃ~~ṃchu bhanyāki rahinacha bhanyā ra āphai-le jāhera garna āi bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha jāt~~ai~~a-mā rahaṃche.

§32 māsinyā matawāli jāta gaihra-le māsinyai matawāli jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi di~~ṃ~~ṃchu bhanyāki hawas bā karaṇi di~~ṃ~~ṃchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-sa~~mm~~ṃma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā. aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha. bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi[33] nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko[34] badalā jyāna.

§33 māsinyā matawāli jāta gaihra-le pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi di~~ṃ~~ṃchu bhanyāki hawas bā karaṇi di~~ṃ~~ṃchu bhanyāki nahawas. testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-sa~~mm~~ṃma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de

32. MsA, en petits caractères.
33. MsA, *khāna* ***khāna*** *nadi*, erreur du scribe.
34. MsA, *jāna* !

bhaṃnyā lognyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha. mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna.

§34 māsinya matawāli jāta gaihra-le chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃnchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃmma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. lognyā-ko jāta jādaina patiyā pardaina. eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha bi=hā-kharca [B476] linyā jāta-le bi=hā-kharca [A604] lina pāucha mukha-patita bhayākā eyastā *swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā*[35] swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna.

§35 chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta gaihra-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri namāsinyā matuawāli māsinyā matuawāli jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃnchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃmma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 55 rupaiyā daṃḍa garnu lognyā-ko jāta jādaina. swāsni-le karaṇi dinchu bhanyāki rahicha bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha eyastā bibāhitā lognyā le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bigryā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭana muḍana

35. MsB, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.

bihā-kharca lina pāucha. mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna lognyā-le karaṇi de bhaṃndā swāsni-le karaṇi diṃnchu bhanyāki rahinacha bhanyā ra āphai-le jāhera garna āi bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha jātai-mā rahaṃnche.

§36 chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta gaihra-le chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃnchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 2// rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arakā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna.

§37 chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta gaihra-le chiṭo hālanu[36] parnyā jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃnchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃnchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃma-mā kāyela bhayā *bhanyā*[37] karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 2// rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-ba=mojima [A605] jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha. estā mukha-patita bhayākā yastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita

36. MsA, *hānu* !
37. MsB, ajouté au dessus de la ligne.

bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna.

[B477]

§38 chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-le upādhyā-la*gāyeta*[38] tāgādhāri jāta ra namāsinyā matwāli māsinyā matwāli jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-le karaṇi diṃchu bhanyāki rahicha bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta caldaina pāni mātra calcha eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭanau muḍanau bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha estā mukha-patita bhayākā yastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana muḍana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna. lognyā-le karaṇi de bhaṃndā swāsni-le karaṇi diṃchu bhanyāki rahinacha bhanyā ra. āphai-le jāhera garna āi bhanyā swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha jātai-mā rahaṃche.

§39 chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-le chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi diṃchu bhanyāki hawas bā karaṇi diṃchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-le karaṇi diṃchu bhanyāki rahinacha bhanyā bhāta khānu nakhānu bhatāhā-ko khusi eyastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bigryā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā

38. MsA, en petits caractères.

eyastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna.

[A<606-611>]

§40 chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-le chiṭo hālanu parnyai jāta gaihra-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi mukha-le karaṇi de bhani phakāyecha swāsni-le mukha-le karaṇi dinchu bhanyāki hawas karaṇi dinchu bhanyāki nahawas testai-mā jāhera bhayo karaṇi bhanyā huna pāyāko rahenacha mukha-patita-saṃma-mā kāyela bhayā bhanyā karaṇi de bhaṃnyā lognyā-lāi 1// rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhāta calcha yastā bibāhitā lognyā-le khāna lāuna di rākhyākā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā aina-bamojima jāra kāṭanyā jāta-le jāra kāṭana pāucha bihā-kharca linyā jāta-le bihā-kharca lina pāucha mukha-patita bhayākā yastā swāsni rākhatina bhani khāna lāuna nadi nikālyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana bihā-kharca lina pāudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna.

113 upādhyā-ko hāḍa-nātā.

[A612][B483]

āphnā hāḍa-nātā-mā karaṇi garnyā upādhyā-lagāyet. brāhmaṇa jāta-ko

tapa sil.

§1[1] āphu-lāi janmāuũnyā āmā. āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā. didi baihni. āphu-le janmāyākā chori-ko karaṇi garnyā. brāhmaṇa jāta-lāi. aina-bamojima-kāo aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

§2 āphnā hāḍa-mā 7 pustā-sammma-kā janmāuũnyā āmā āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni āphu-le janmāyākā chori-bāheka. bhāta khāyākā ha_un. nakhāyākā ha_un. aru sautinyā āmā bajyū bhāujyū bhāi-buhāri. chorā-buhāri nātinyā-buhāri. dii di baihnii chori nātinii *phupu*[2] nātā parnyā sadhawā bhayā pani bidhawā bhayā pani kaṃnyā bhayā pani eyastā-ko karaṇi garnyā. upādhyā lagāyeta. brāhmaṇa jāta-ko. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhikii muḍi ~~naraka-bāhek.~~ mada suṃgura-ko māsu khuwāi. jāta patita gari {[3]} pūrba-ko bhayā paścima. paścima-ko bhayā pūrba-tarpha. nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. bhāta-ko patiyā nadinu. bhulā cukā pari kasai-le. patiyā dii yā pani. patiyā-ko kāgaja jhikii bhāta-bāhekaia garāii dinu. pānii calcha pāni-ko mātra patiyā dinu. *eyastā namāsinyā śuudra jāta huṃchan.*[4]

§3 hāḍa-mā 7 pustā-dekhi māthii āphu-dekhi 14 pustā-sammma-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā ra bidhawā-ko bhāta khāyākā bhayā pani. nakhāyākā bhayā pani. eyastā-ko karaṇi garnyā upādhyā-lagāyacta brāhmaṇa jāta-ko rāja-khata lāgnā-le. aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari. janai jhikii jāta-patita gari

---

1. MsA, le scribe ajoute des points sous les *y* pour les distinguer des *p*.
2. MsA, ajouté en petits caractères au dessus de la ligne.
3. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā-khodi*~~} ; la marque infamante, prévue dans la rédaction originale, a été éliminée de ce chapitre.
4. MsA, ajouté en petits caractères en fin d'article.

basyākā gāu-sahara-bāṭa[5] nikāli dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina pāni calcha.

§4 hāḍa-mā 14 pustā-dekhi māthi āphu-dekhi 21 pustā-samma-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko bhāta khāyāko hawas nakhāyāko hawas eyastā-ko karaṇi garnyā upādhyā-lagāyacta brāhmaṇa jāta-ko rāja-khata lāgnā-le karaṇi gari bhāta-smeta khāi aru-lāi-smeta boryāko bha=yā [A613] aina-bamojima sarbaswa gari bhāta-bāheka gari chāḍi dinu. bhāta khāyāko nabhayā 100 rupaiyā daṃḍa gari patiyā garāi dinu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu jāta jādaina lognyā swāsni chuṭyāi dinu.

§5 bhāta khāyākā ha_un nakhāyākā ha_un hāḍa-mā 21 pustā-dekhi-māthi-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko upādhyā-lagāyeta brāhmaṇa jāta-le karaṇi gari aru-lāi bhāta-mā-smeta boryāko rahecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa gari bhāta-bāheka gari dinu. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa gari patiyā garāi dinu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu jāta jādaina lognyā swāsni chuṭyāi dinu.

[B484]

§6 āphu-le janmāyākā[6] chori-kā chori nātini ra. aina-le jāra hāṃna hunyā-samṃma-kā. nātinyā buhāri-ko karaṇi garnyā upādhyā lagāyeta brāhmaṇa jāta-ko rāja-khata lāgnā-le aina-bamojim. aṃsa sarbaswa gari janai jhiki muḍi naraka-bāheka aru abhakṣea khuwāi jāta-patita gari {[7]} pūrba-ko bhayā paścima paścima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. patiyā nadinu bhulā cukā pari kasai-le patiyā diyā pani patiyā-ko kāgaja jhiki bhāta-bāhekai garāi dinu. *eyastā namāsinyā śudra jāta huṃncha pāni calcha*[8] pāni-ko mātra patiyā dinu.

---

5. MsA, *gāu-saraha-bāṭa* !
6. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
7. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā khodi*~~}.
8. MsA, corrigé en petits caractères.

[A614]

§7 bhāṃjā bhāṃji-kā nātā-mā sadhawā bhayā pani ~~kaṃnyā~~ bidhawā bhayā pani kaṃnyā bhayā pani āphnā bābu-bāṭa janmyākā ~~di~~di baihn~~i~~-kā chori bhāṃji ra. bhānija-kā aina-le jāra hāṃna hu~~ṃ~~nyā-samma-kā swāsni bhāṃjyā buhāri-ko karaṇi garnyā upādhyā-lagāyeta. brāhmaṇa jāta-lāi. rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhik~~i~~ muḍi naraka-bāheka aru abhakṣa khuwā~~i~~ jāta-patita gari {[9]} pūrba-ko bhayā paśc~~i~~ma paśc~~i~~ṃma-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. patiyā nadinu bhulā cukā pari kasai-le patiyā d~~i~~iyā pani pat~~i~~iyā-ko kāgaja jhik~~i~~ bhāta-bāheka garāi dinu *eyastā namāsinyā śudra jāta huṃchan pāni*[10] calcha pāni-ko mātra patiyā dinu.

§8 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā bhāta khāyākā ha_un nakhāyākā ha_un āmā-lā~~i~~ janmāunyā bajyū āmā-kā eyakā-bā~~b~~ujyā-bāṭa janmyākā bajyū āmā janmyākā eyakā āta-kā di~~d~~i baihni sāni ṭhul~~i~~ āmā. māmā-kā jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni māijyū-ko karaṇi garnyā upādhyā-lagāyeta brāhmaṇa jāta-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhik~~i~~ muḍi naraka-bāheka aru abhakṣa khuwā~~i~~ jāta-patita gari {[11]} pūrba-ko bhayā paśc~~i~~ma paśc~~i~~ma-ko bhayā p~~u~~ūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina patiyā nadinu. bhulā cukā pari kasai-le patiyā d~~i~~iyā pani patiyā-ko kāgaja jhik~~i~~ bhāta-bāhekai garāi dinu *eyastā namāsinyā ś~~u~~udra jāta huṃchan pān~~i~~i calcha*[12] pāni-ko mātra patiyā d~~i~~inu.

§9 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā āmā-kā sautinyā āmā-kā chori sāni ṭhul~~i~~ āmā ra āmā-ki āmā-kā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā chori bajyū-haru-ko karaṇi garnyā upādhyā-lagāyeta brāhmaṇa jāta-lāi sadhawā bhayā sādhu-ko khusi sādhu-le chāo ḍyo bhanyā ra kaṃnyā bidhawā bhayā rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jh~~i~~iki jāta-patita gar~~i~~i basyākā gāu-

9. MsA, {~~*patita bhaṃnyā bāñā gālā mā khodi*~~}.
10. MsA, corrigé en petits caractères.
11. MsA, {~~*patita bhaṃnyā bāñā gālā mā khodi*~~}.
12. MsA, corrigé en petits caractères.

sahara-bāṭa nīkālī dinu. bhāta caldaina. pāni calcha- pāni-ko mātra patiyā dinu. eyastā-ko namāsinyā śudra jāta huṃchan.

[A615][B485]

§10 sasurāli-paṭṭi-kā nātā-mā- bhāta khāyākāo hawas nakhāyākāo hawas āphnī swāsni-lāi janmāunyā sāsu- sasurā-le aina-le jāra hāṇṃna hunyā-samma-kā lyāyākā sadhawā sautinyā sāsu- sasurā-lāi ra. sāsu-lāi janmāunyā buḍhi[13] sāsu sadhawā bhayā pani bīdhawā bhayā pani- eyastā-ko karaṇi garnyā upādhyā-lagāyeta brāhmaṇa jāta-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari- muḍi naraka-bāheka aru abhakṣa khuwāi jāta-patita garī- {[14]} pūrba-ko[15] bhayā paścīma[16]- paścīma-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina- patiyā nadinu- bhulā cukā pari- kasai-le patiyā diyā pani- patīyā-ko kāgaja jhikī- bhāta-bāhekai garāi dīnu. *eyastā namāsinyā śūdra jāta huṃchan*[17] pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu.

§11 āphu-lāi ra- aina-le jāra hāṇṃna hunyā-saṃma-kā āphnī swāsni-lāi dīkṣā-maṃtra sunāunyā gurmā-ko ra- maṃtra sunāunyā guru-ko aina-le jāra hāṇṃna hunyā-samma-kā swāsni gurmā-ko karaṇi garnyā au- āphu-le dikṣā-maṃtra sunāyākā sikṣāni[18] ra sīkṣa-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni-ko karaṇi garnyā upādhyā-lagāyeta- brāhmaṇa[19] jāta gaihra-lāi- rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhīki muḍi naraka-bāheka aru abhakṣa khuwāi jāta-patita gari- {[20]} pūrba-ko bhayā paścīma- paścīma-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. *eyastā-kā hāta-ko bhāta*

13. MsA, *buṭhi* ?
14. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā-khodi*~~}.
15. MsA, *pūba* !
16. MsA, *pāścīm* ?
17. MsA, corrigé en petits caractères.
18. Corruption de *śiṣya*, cf. *āsauca bārnyā* §27 ; la règle s'applique aux femmes auxquelles on a transmis le *dikṣā-maṃtra* et aux épouses de ceux auxquels, etc.
19. MsA, *brāhma* !
20. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā-khodi*~~}.

caldaina patiyā nadinu[21] bhulā cukā pari kasai-le patiyā diyā pani patiyā-ko kāgaja jhiki bhāta-bāhekai garāi dinu. *eyastā namāsinyā śūdra jāta huṃchan pāni cal*cha[22] pāni-ko mātra patiyā dinu.

§12 hāḍa ra rāja-khata lāgnyā nātā-kā kasai-le āphu teśro pari lyāyākā aina-le jāra hāṃna nahunyā bhāta nacalanyā swāsni-ko karaṇi garnyā upādhyā-lagāyeta brāhmaṇa jāta gaihra-lāi jāta-bhāta milanyā nahunā-le ra jāra hāṃna nahunā-le 1 barkha kaida garnu jāta jādaina. karaṇi garii āphu-le bhāta khāi bhatāhā-lāi boryāko nabhayā 1 barkha kaida gari usai swāsni-kā jāta-mā milāi chāḍi diinu swāsni-kā hāta-ko bhāta khāi bhatāhā-lāi-smeta bhāta-mā borecha bhanyā aina-bamojima-ko [A616] aṃsa sarbaswa gari 1 barkha kaida gari biigryāki swāsni-ko jauna jāta bhayāko cha usai jāta-mā milāi diinu. myāda-kā rupaiyā diyā lii chāḍi diinu.

§13 hāḍa ra rāja-khata lāgnyā nātā-kā kasai-le āphu teśro liṃga-dekhi ubho pari lyāyākā bhāta nacalanyā swāsni-ko karaṇi garnyā upādhyā-lagāyeta brāhmaṇa *jāta*[23] gaihra-lāi 6 maihnā kaida gari chāḍi diinu jāta jādaina jāhera gari narākhyākā ghara-mā pani nalyāyākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

§14 rāja-khata-ko sajāya lekhiiyākā hāḍa-nātā sanahe-mā karaṇi garnyā ra. garāunyā lognyā swāsnii-lāi aina-bamojima-ko sajāya gari chuṭyāi dinu. chuṭyāyā-pachi panii karaṇii garyo bhanyā karaṇii garnyā lognyā-lāi 50 karaṇi garāunyā swāsni-lāi 25 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

[B486]

§15[24] upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta gaihra-le āphnā yeakā-bājyā-bāṭa janmyākā jyeṭhā kāṃchā bābu-kā chori-kā chori

21. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
22. MsA, corrigé en petits caractères.
23. MsA, illisible sous un pâté d'encre.
24. MsA, changement de main, paragraphe ajouté.

bhāṃjiri-haru ra. āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā. *dājyū bhāi-kā*[25] chori-kā chori. nātinii-haru-ko karaṇi garecha bhanyā. sadhawā bhayā aina-bamojiima sādhu-ko khusi. kaṃnyā ra bidhawā bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhiki muḍi raksi sugura-ko māsu khuwāi jāta-patita gari. basyākā gāu-sahar-bāṭa. nikāli dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni calcha. pāni-ko mātraai patiyā dinu. eyati nātā-bāheka. aru gotiyā bhāi-haru-kā chori-kā chori-ko karaṇi gari. bhāta-mā boryāccha bhanyā sadhawā bhayā. aina-bamojiima sādhu-ko khusi 11 barkha nāghyākā kaṃnyā ra bidhawā bhayā. nātā nalāgnyā kuṭumṃba-kā kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garnyā-lāi. lekhyākā aina-bamojiima sajāya garnu. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā. khata bāta lāgdaina.

25. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.

114 rajapuūta-kā hāḍa-nātā-

[A619][B488]

āphnā hāḍa-nātā-mā karaṇi garnyā rajapuūta jāta-ko aina.

tapasil

§1 sadhawā bhayā pani bīidhawā bhayā pani besyā bhayā pani āphu-lāii janmāunyā āmā-ko karaṇii garnyā rajapuūta jāta gaihra-lāi kāṭi māri dinu.

§2 āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihnii- āphu-le janmāyākā chori-ko karaṇi garnyā rajapuūta jāta gaihra-lāi aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmalu garnu.

§3 āphnā hāḍa-mā 7 pustā-samma-kā janmāunyā āmā āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni āphu-le janmāyākā chori *ra bhāujyū*-bāheka[1]- bhāta khāyākā ha_un nakhāyākā ha_un- aru sautinyā āmā- bajyū ~~bhāujyū~~[2] bhāi-buhāri chorā-buhāri nātinyā buhāri- didi baihni chorii nātinii *phupu*[3] nātā parnyā sadhawā bhayā pani bīidhawā bhayā pani kaṃnyā bhayā pani- eyastā-ko karaṇi garnyā rajapuūta *jāta*-ko[4] aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari- janai jhiiki muḍi naraka-bāheka- mada suṃgura-ko māsu khuwāi jāta patita gari {[5]}- pūrba-ko bhayā paścim. paścim-ko bhayā puūrba-tarpha- nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. patiyā nadinu. bhulā cukā pari kasai-le patiyā diyā pani- patiyā-ko kāgaja jhikii bhāta-bāhekai garāi dinu. *eyastā namāsinyā śudra jāta huṃchan-*[6] pāni calcha[7] pāni-ko mātra patiyā dinu.

§4 hāḍa-mā 7 pustā-dekhi māthi āphu-dekhi 14 pustā-samma-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bīidhawā-ko bhāta

---

1. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
2. Mot rayé dans le MsB.
3. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
4. MsA, inséré en petits caractères.
5. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā-khodi*~~}.
6. MsA, ajouté en petits caractères en fin de paragraphe.
7. MsA, *calalcha* !

khāyāko bhayā pani. ~~nakhāyāko bhayā~~ bhāta khāyāko nabhayā pani. eyastā-ko karaṇi garnyā. rajap~~u~~ūta jāta-ko rāja-khata lāgnā-le. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari. janai jhik~~i~~i jāta-patita gar~~i~~i basyākā gāu-sahara-bāṭa n~~i~~ikāli d~~i~~inu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pān~~i~~i calcha.

[A620]

§5 hāḍa-mā 14 pustā-dekhi māth~~i~~i āphu-dekhi 21 pustā-sa~~m~~mṃma-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā ra. b~~i~~idhawā-ko bhāta khāyākā ha_un. nakhāyākā ha_un. eyastā-ko karaṇi garnyā. rajap~~u~~ūta jāta-ko rāja-khata lāgnā-le karaṇi gari bhāta smeta khāi. aru-lāi-smeta boryāko bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari. bhāta-bāheka gari chāḍ~~i~~i dinu. bhāta khāyāko nabhayā 100 rupaiyā daṃḍa gari. patiyā garāi dinu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. jāta jādaina. lognyā swāsni chuṭyāi dinu.

§6 bhāta khāyākā ha_un. nakhāyākā ha_un. hāḍa-mā 21 pustā-dekhi-māth~~i~~i-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā b~~i~~idhawā-ko rajap~~u~~ūta jāta-le karaṇi gar~~i~~i. aru-lāi bhāta-mā-smeta ~~boryāko rahecha~~ borecha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa gari. bhāta-bāheka gari d~~i~~inu. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa gari pat~~i~~iyā gari d~~i~~inu. jāta jādaina. lognyā swāsni chuṭyāi dinu.

[B489]

§7 āphu-le janmāyākā chori-kā chor~~i~~i nātin~~i~~i ra. aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā. nātinyā buhāri-ko karaṇi garnyā. rajap~~u~~ūta jāta-ko rāja-khat~~a~~a lāgnā-le. aina-bamoj~~i~~ma. aṃsa sarbaswa gari janai jhik~~i~~i muḍi naraka-bāheka aru abhakṣa khuwāi jāta-patita gari {[8]} pūrba-ko bhayā paśc~~i~~ima paśc~~i~~ima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. patiyā nadinu. bhulā cukā pari kasai-le patiyā diyā pani. pat~~i~~iyā-ko kāgaja jhik~~i~~i. bhāta-bāhekai garāi dinu.

8. MsA, {~~*patita bhaṃnyā bāñā gālā mā khodi*~~}.

eyastā namāsinyā śūudra jāta huṃchaṃn.[9] pāni calcha. pānīi-ko mātra patiyā dinu.

[A621]

§8 bhāṃjā bhāṃji-kā nātā-mā- sadhawā bhayā pani bidhawā bhayā pani kaṃnyā bhayā pani- ~~bidhawā bhayā pani~~ āphnā bābu-bāṭa janmyākā didīi baihnīi-kā chori bhāṃjīi ra- bhānija-kā jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni bhāṃjyā buhāri-ko karaṇi garnyā- rajapuūta jāta-lāi rāja-khata lāgnā-le *aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhikiī*[10] muḍi naraka-bāheka aru abhakṣa khuwāi- jāta-patita garīi {[11]} pūrba-ko bhayā paścīim- paścīim-ko bhayā pūrba-tarpha- nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. patiyā nadinu- bhulā cukā pari kasai-le patiyā diyā pani. patīiyā-ko kāgaja jhīiki bhāta-bāhekai garāi dinu. *eyastā namāsinyā śūudra jāta huṃchan*[12] pāni calcha- pānīi-ko mātra patiyā dīinu.

§9 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā- bhāta khāyākā ha_un nakhāyākā ha_un- āmā-lāi janmāunyā bajyū- āmā-kā eyakā-~~bābu~~ bājyā-bāṭa janmyākā bajyū- āmā janmyākā eyakā āta-kā didīi baihnīi sāni ṭhulīi āmā- māmā-kā jāra hāṃna hunyā-samma-kā- swāsni māijyū-ko karaṇi garnyā- rajapuūta jāta-lāi rāja-khata lāgnā-le- aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari- janai jhīiki muḍi naraka-bāheka aru abhakṣa khuwāi jāta-patita gari- {[13]} pūrba-ko bhayā paścīima- paścīima-ko bhayā puūrba-tarpha- nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. patiyā nadinu. bhulā cukā pari kasai-le patīiyā diyā pani- patīiyā-ko kāgaja jhikīi- bhāta-bāhekai garāi dinu. *eyastā namāsinyā śūudra jāta huṃchaṃn*[14] pānīi calcha- pāni-ko mātra patiyā dīinu.

§10 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā- āmā-kā sautinyā āmā-kā chori- sānīi ṭhulīi āmā ra āmā-ki āmā-kā- eyakā-bābu-bāṭa janmyākā

---

9. MsA, corrigé en petits caractères.
10. MsA, original gratté, corrigé en petits caractères.
11. MsA, {~~*patita bhaṃnyā bāñā gālā mā khodi*~~}.
12. MsA, corrigé en petits caractères.
13. MsA, {~~*patita bhaṃnyā bāñā gālā mā khodi*~~}.
14. MsA, corrigé en petits caractères.

didi baihnī bajyū-haru-ko karaṇi garnyā- rajapūta jāta-lāi- sadhawā bhayā sādhu-ko khusi- sādhu-le choḍyo bhanyā ra. kaṃnyā bidhawā bhayā- rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhiki jāta-patita gari- basyākā gāu-sahara-bāṭa nikāli diinu. bhāta caldaina. pāni calcha- pānī-ko mātra patiyā dinu. eyastā-ko namāsinyā śudra jāta huṃchan.

[A622]

§11 rajapūta jāta gaihra-le *māmā-kā chorī*[15] ra aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā māmā-kā chorā-buhāri-ko khusi-rāji-le- karaṇi garnyā-lāi- sadhawā bhayā sādhu-ko khusi 11 barkha ubho-kā kaṃnyā ra. bidhawā bhayā rāja-khata lāgdaina.

[B490]

§12[16] sasurāli-paṭṭi-kā nātā-mā- bhāta khāyākā ha_uwan- nakhāyākā ha_uwan- āphnī swāsni-lāi janmāunyā sāsu- sasurā-le aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā lyāyākā aru sadhawā sautinyā sāsu- sasurā-lāi ra- sāsu-lāi janmāunyā- *buḍhi*[17] sāsu- sadhawā bhayā pani bidhawā bhayā pani- eyastā-koā karaṇi garnyā- rajapūta *jāta*-lāi[18]- rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari- *janai jhiki muḍi*[19] naraka-bāheka aru abhakṣa khuwāi- jāta-patita gari- {[20]} pūrba-ko bhayā paścima- paścima-ko bhayā pūrba-tarpha- nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. patiyā nadinu- bhulā cukā pari kasai-le patiyā diyā pani- patiyā-ko kāgaja jhiki- bhāta-bāhekai garāi dinu. *eyastā namāsinyā śudra jāta huṃchaṃn*[21] pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu.

§13[22] sasurāli-paṭṭi-kā nātā-mā āphnā jeṭhā kāṃchā sasurā-kā swāsni aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā sāsu ra. phupu sāsu-

15. MsB, KNM ; MsA, original gratté et corrigé, à peu près illisible.
16. Dans le MsB, le §13 est placé avant le §12.
17. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
18. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
19. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
20. MsA, {*patita bhaṃnyā bāñā gālā mā khodi*}.
21. MsA, corrigé en petits caractères.
22. Article de portée générale, qui n'est évidemment pas à sa place ici !

sālā jyeṭhu-kā swāsni- bhāta ~~khāyākā ha_un. nakhāyākā ha_un.~~ khāyāko hawas nakhāyāko hawas eyastā-ko karaṇi garnyā- brāhmaṇa rajapūta tāgādhāri-lagāyeta aru gaihra jāta-lāi sadhawā bhayā sādhu-ko khusi- bi-idhawā ra kaṃnyā bhayā- rāja-khata lāgdaina.

§14 āphu-lāi ra- aina-le jāra hāṃna hunyā-sa~~m~~ṃma-kā āphnāi swāsni-lāi- dikṣā-maṃtra sunāunyā gurmā-ko ra. maṃtra sunāunyā guru-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā- swāsni gurmā-ko karaṇi garnyā rajapu-ūta jāta-lāi- rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhiki-i- muḍi naraka-bāheka- aru abhakṣa khuwāī jāta-patita gari- {[23]} pūrba-ko bhayā paści-ima- paści-ima-ko bhayā pu-ūrba-tarpha- nadi kaṭāi dhapāi dinu- eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina- patiyā nadinu- bhulā cukā pari kasai-le patiyā di-iyā pani- patiyā-ko kāgaja jhiki-i- bhāta-bāhekai garāi dinu. *eyastā namāsinyā śu-udra jāta huṃchan*[24] pāni calcha- pāni-ko mātra patiyā dinu.

[A623]

§15 hāḍa ra. rāja-khata lāgnyā nātā-kā kasai-le āphu teśro liṃga pari lyāyākā- aina-le jāra hā~~n~~ṃna nahunyā bhāta nacalanyā- swāsni-ko karaṇi garnyā- rajapu-ūta jāta gaihra-lāi- jāta-bhāta milanyā nahunā-le ra. jāra hā~~n~~ṃna nahunā-le 1 barkha kaida garnu. jāta jādaina- karaṇi gari-i āphu-le bhāta khāi bhatāhā-lāi boryāko nabhayā- 1 barkha kaida gari- usai swāsni-kā jāta-mā milāi chāḍi di-inu. swāsni-ko-ā hāta-ko bhāta khāi- bhatāhā-lāi-smeta borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari 1 barkha kaida gari- bi-igryāki-i swāsni-ko- jauna jāta bhayāko cha- usai jāta-mā mi-ilāi di-inu. myāda-kā rupaiyā diyā li-i ~~chāḍanu~~ chāḍi dinu.

§16 hāḍa ra rāja-khata lāgnyā nātā-kā kasai-le- āphu teśro liṃga-dekhi-i ubho pari- lyāyākā bhāta nacalanyā- swāsni-ko karaṇi garnyā- rajapu-ūta jāta gaihra-lāi 6 maihnā kaida gari

23. MsA, {~~*patita bhaṃnyā bāñā gālā-mā khodi*~~}.
24. MsA, corrigé en petits caractères.

chāḍi dinu. jāta jādaina. jāhera gari narākhyākā ghara-mā pani nalyāyākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

[B491]

§17 rāja-khata-ko sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā sanahe-mā karaṇi garnyā ra karaṇi garāunyā lognyā swāsni-lāi aina-bamojima-ko sajāya gari chuṭyāi dinu. chuṭyāyā-pachi pani karaṇi garyo bhanyā karaṇi garnyā lognyā-lāi 50 karaṇi garāunyā swāsni-lāi 25 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

MsB

§18 rajapūta jāta-le āphnā sadhawā bidhawā bhāujyū-ko karaṇi garyā-mā aghi-dekhi āja-taka jauna rita cali āyāko cha. so-bamojim āphnā āphnā jāta-mā rahaṃchan. aghi-dekhi āja-samma bhai cali āyāko hunā-le āja-kā aina-mā milāi aghi-ko kuro nahernu. aghi-kai sadara huṃcha.

§19 1919 sāla miti baisākha sudi 3 roja 6 kā dina-dekhi rajapūta jāta-le bhāujyū-lāi swāsni tulyāi narākhanu. kohi rajapūta-le bhāujyū-lāi swāsni tulyāi rākhyo bhanyā 1// barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā ḍabal diyā linu. bhāujyū-lāi swāsni tulyāī rākhanyā rajapūta ra. usai-le swāsni tulyāi rākhyākā bhāujyū. i dui ra. i dui-bāṭa janmyākā saṃtāna-kā hāta-ko dājyū-bhāi nātā kuṭumba kasai-le bhāta nakhānu. testā-kā saṃtāna-le testai jāta-saṃga bihābarī garnu.

§20 aba uprāṃta bhāujyū-ko karaṇi garnyā garāunyā rajapūta jāta-kā lognyā swāsni-le hawas ina-bāṭa janmyākā saṃtāna-le hawas hāmi sadya hũ bhani jāta ḍhāṭi aru-lāi bhāta-mā borecha bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garī bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu. i yastā ghaṭi jāta hun bhani jāni jāni yastā-kā hāta-ko bhāta khāi aru-lāi boryāko rahenacha bhanyā usai jāta-mā mātra milāi dinu. daṃḍa hudaina āphu-le bhāta khāi āphnā bhatāhā-lāi smeta borecha bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garī usai jāta-mā milāi dinu.

§21 rajapūta jāta-le sadhawā bhāujyū-ko karaṇi garyo bhanyā sādhu-le jyū kāṭana hudaina aina-bamojim sarbaswa gari janai

jhiki jāta-patita garī namāsinyā śudra jāta-mā milāi dinu. sādhu-le sajāya garī deu bhani karāyo bhanyā aḍā gauḍā adālata ṭhānā amāl-bāṭa jāri garnyā-lāi pakri sohi-bamojim sajāya garī basyākā gāu sahara-bāṭa nikāli dinu. sarbaswa madhye dasauda li upara sādhu-lāi saupi dinu bhāujyū sāhinā-mā[25] sādhu-le sajāya nagarī choḍyā bhanyā rāja-khata lāgdaina jātai-mā rahaṃcha.

25. Cf. ND.595a, s.v. *sāinu*, or *sāhinu*, (obl. *-ā*) 'Kinship, relationship'.

115 jaisi brāhmaṇa-ko.

[A625][B493]

§1 jaisi brāhmaṇa-le āphnā hāḍa-nātā-mā karṇi garyoā bhanyā upādhyā brāhmaṇa-kā aina-bamojima sajāya garnu.

§2 upādhyā-le upādhyā-kā kaṃnyā lyāyākā ra upādhyā-kā biidhawā lyāyākā swāsni-bāṭa janmyākā saṃtānaa asala jaisi huṃchan eyastai jaisi-kā chori upādhyā-le biihā gari lyāyākā swāsni-bāṭa janmyākā sannṃtāna pani asala jaisi jāta huṃchan.

§3 upādhyā ra jaisi-le rākhyākā brāhmaṇi-mā biidhawā āsā-rāḍi lognyā-lāi sajāya bhai śūsudra jāta-mā milāyākā mānisa-kā sattya-mā rahyākā swāsni-haru-mā āphu-le dośro pari lyāyākā swāsni-bāṭa janmyākā sannṃtāna jaisi jāta huṃchan.

§4 brāhmaṇa-le teśro liṃga pari lyāyākā nātā kehi nalāgnyā upādhyā ra jaisi-bāṭa janmyākā saṃtāna bhāṭa jaisi boliṃchan janai pāuchan eyastā jaisi bhāṭa-kā biidhawā-lāi nātā nalāgnyā tāgādhārii jāta-le manomāna-sita bhāta-mā *pāri lyā*yo[1] bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garnu bhāta-mā pārena bhanyā khata lāgdaina. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

1. MsA, corrigé dans le texte, peu lisible ; MsB, id.

116 tāgādhāri *kṣatriya jāta ko.*[1]

[A626][B495]

āphnā hāḍa-nātā-mā karaṇi garnyā tāgādhāri* kṣatri[2] *jāta gaihra-ko

tapasil

§1 sadhawā bhayā pani bidhawā bhayā pani besyā bhayā pani āphu-lāi janmāunyā āmā-ko karaṇi garnyā tāgādhāri *kṣatri*[3] jāta gaihra-lāi kāṭi māri dinu.

§2 āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni āphu-le janmāyākā chori-ko *karaṇi*[4] garnyā tāgādhāri *kṣatri*[5] jāta gaihra-lāi aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

§3 āphnā hāḍa-mā 7 pustā-samma-kā janmāunyā āmā āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni āphu-le janmāyākā chori ra. bhāujyū-bāheka bhāta khāyākā ha_un nakhāyākā ha_un aru sautinyā āmā bajyū bhāi-buhāri chorā-buhāri nātinyā buhāri didi baihni chori nātini *phupu*[6] nātā parnyā sadhawā bhayā pani bidhawā bhayā pani kaṃnyā bhayā pani eyastā-ko karaṇi garnyā tāgādhāri *kṣatri*[7] jāta gaihra-lāi aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari. janai jhiki muḍi mada sumgura-ko māsu khuwāi jāta patita gari {[8]} pūrba-ko bhayā paścima paścima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina patiyā nadinu. bhulā cukā pari kasai-le patiyā diyā pani patiyā-ko kāgaja jhiki.

---

1. MsA, ajouté (original gratté).
2. MsA, ajouté (original gratté).
3. MsA, ajouté (original gratté).
4. MsA, *kaṇi* !
5. MsA, ajouté (original gratté).
6. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
7. MsA, ajouté (original gratté).
8. MsA, {*~~patita bhaṃnyā bāñā gālā mā khodi~~*}.

bhāta-bāhekai garāi dinu. *eyastā namāsinyā śūudra jāta huṃchan*[9]. pāni calcha. pānii-ko mātra patiyā dinu.

§4 hāḍa-mā 7 pustā-dekhi māthi āphu-dekhi 14 pustā-sammakā. bhāujyū nātā parnyā-bāheka 11 barkha nāghyākā kaṃnyā biidhawā-ko. bhāta khāyākā bhayā pani. nakhāyākā bhayā nabhayā pani. eyastā-ko karaṇii garnyā. tāgādhāri *kṣatri*[10] jāta gaihra-lāi. rāja-khata lāgnā-le. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa garii. janai jhikii jāta-patita gari. basyākā gāu-sahara-bāṭa nikāli diinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni calcha.

[A627]

§5 hāḍa-mā 14 pustā-dekhi māthi āphu-dekhi 21 pustā-sammma-kā *bhāujyū nātā parnyā*[11]-bāheka 11 barkha nāghyākā kaṃnyā biidhawā-ko. bhāta khāyākā ha_un. nakhāyākā ha_un. eyastā-ko karaṇi garnyā tāgādhāri *kṣatri*[12] jāta gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le. karaṇi garii bhāta smeta khāi aru-lāi smeta boryāko bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari liinu. bhāta khānu nakhānu bhatāhā-ko khusi. bhāta-mā boryāko nabhayā rahenacha bhanyā 100 50[13] rupaiyā daṃḍa gari patiiyā garāi dinu. jāta jādaina. rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu.

[B496]

§6 āphnā hāḍa-mā 21 pustā-dekhi. māthii-kā bhāujyū nātā parnyā-bāheka. 11 barkha nāghyākā kaṃnyā biidhawā. bhāta khāyākā ha_un. nakhāyākā ha_un. eyastā swāsni-ko karaṇi garnyā. tāgādhāri *kṣatri*[14] jāta gaihra-lāi. rāja-khata lāgnā-le. karaṇi garii bhāta-*mā-smeta*[15] boryāko bhayā 50 rupaiya daṃḍa

9. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
10. MsA, ajouté (original gratté).
11. MsA, original gratté, corrigé.
12. MsA, ajouté (original gratté).
13. Amende différente dans le MsB et le MsA ; erreur du scribe ou adoucissement des sanctions en matière d'inceste (cf. l'élimination de la marque infamante, raturée dans le MsA) ?
14. MsA, ajouté (original gratté).
15. MsA, gratté et corrigé.

gari li nu. bhāta khāna nakhānā-ko bhatāhā-ko khusi. bhāta-mā boryā*ko*[16] rahenacha bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa gari pati yā garāi dinu. jāta jādaina.

§7 upādhyā rajapu ta jaisi lagāyeta muḍinyā jāta-bāheka aru tāgādhāri gaihra jāta-le. bi dhawā bhāujyū nātā parnyā-kā. manomāna-le karaṇi garyo bhanyā. karaṇi garnyā garāunyā duwai-lāi rāja-khata lāgdaina. sadhawā bhāujyu ū nātā parnyā-ko. karaṇi garyo bhanyā sādhu-le jyū kāṭana hudaina. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari. tāgādhāri jāta-lāi janai jhiki jāta-patita[17] gari. namāsinyā śudra jāta-mā mi lāi dinu. sādhu-le sajāya gari deu bhani karāyo bhanyā aḍā gauḍā adālata ṭhānā amāla-bāṭa. jāri garnyā-lāi pakri soh i-bamojima sajāya gari basyākā gāu sahara-bāṭa ni kāli di nu. sarbaswa madhye dasauda li upara sādhu-lāi saupi dinu. bhāujyū sāhinā-mā sādhu-le sajāya[18] nagari choḍyo ā bhanyā. rāja-khata lāgdaina. āphnā jātai-mā rahaṃcha.

[A628]

§8 āphu-le janmāyākā chori-kā chori nātini ra. aina-le jāra hā ṃna hunyā-samma-kā nātinyā buhāri -ko. karaṇi garnyā. tāgādhāri *kṣatri*[19] jāta gaihra-lāi. rāja-khata lāgnā-le. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari. janai jhiki *muḍi mada sum gura-ko māsu khwāi*.[20] jāta-patita gari. {[21]} pūrba-ko bhayā paścim. paści ima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. eya stā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni calcha. pāni-ko mātra patiyā dinu. *eya stā namāsinyā śu dra jāta hūṃcha ṃ*[22].

§9 brāhmaṇa rajapu ta-bāhek. bhāujyū. calanyā tāgādhāri jāta gaihra-kā. bi dhawā bhāujyū-ko. bhāta nacalanyā kami jāta-kā debara-le. karaṇi gari bhāta-mā smeta borecha bhanyā 100

16. MsA, ajouté sous la ligne.
17. MsA, *jāta-pati* !
18. MsA, *sajāsa* [fin de ligne] *ya* !
19. MsA, ajouté (original gratté).
20. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
21. MsA, {*patita bhaṃnyā bāñā gālā mā khodi*}.
22. MsA, ajout en petits caractères.

rupaiyā aru-lāi bhāta-mā pāryāko rahenacha[23] bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§10 bhāṃjā bhāṃji-paṭṭi-kā nātā-mā sadhawā bhayā pani bi̱idhawā bhayā pani kaṃnyā bhayā pani āphnā bābu-bāṭa janmyākā didi̱ baihni-kā chori bhāṃji̱ ra aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā bhāṃjyā buhāri-ko karaṇi garnyā tāgādhāri *kṣat~~ri̱~~ḭ*[24] jāta gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-~~ko~~ aṃsa sarbaswa gari janai jhiki̱ muḍi mada sugura-ko māsu khuwāi̱ jāta-patita gari {[25]} pūrba-ko bhayā paści̱im paści̱ima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi *dhapāi dinu. yeastā-kā*[26] hāta-ko bhāta caldaina. pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu. *eyastā namāsinyā ś~~i̱~~udra jāta huṃcha~~ṃṃ~~n*[27].

[A629][B497]

§11 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā bhāta khāyākā ha_un nakhāyākā ha_un āmā-lāi janmāunyā bajyū āmā-kā sahodara bajyū āmā janmyākā eyakā āta-kā didi̱ baihni sāni ṭhuli̱ āmā māmā-kā jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni māijyū-ko karaṇi garnyā tāgādhāri *kṣat~~ri̱~~ḭ*[28] jāta gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhiki muḍi mada sugura-ko māsu khuwāi jāta-patita gari {[29]} pūrba-ko bhayā paści̱im paści̱ima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu. *eyastā namāsinyā ś~~i̱~~udra jāta huṃchan*[30].

§12 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā āmā-kā sautinyā āmā-kā chori sāni̱ ṭhuli̱ āmā ra. āmā-ki āmā-kā eyakā-bhuḍi-kā didi̱ baihni̱ bajyū-haru-ko karaṇi garnyā tāgādhāri *kṣat~~ri̱~~ḭ*[31] jāta gaihra-lāi

---

23. MsB, KNM ; MsA, *rahecha* !
24. MsA, ajouté (original gratté).
25. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā-khodi*~~}.
26. MsA, gratté et corrigé.
27. MsA, ajouté en petits caractères.
28. MsA, ajouté (original gratté).
29. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā-khodi*~~}.
30. MsA, ajouté en petits caractères.
31. MsA, ajouté (original gratté).

sadhawā bhayā sādhu-ko khusi sādhu-le choḍyo bhanyā ra kaṃnyā bidhawā bhayā rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhiki jāta-patita gari basyākā gāu-sahara-bāṭa nikāli dinu. bhāta caldaina pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu. eya stā-ko namāsinyā śūdra[32] jāta huṃcha.

§13 tāgādhāri *kṣatriṭ*[33] jāta gaihra-le māmā-*kā*[34] chori ra. aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā *māmā-kā*[35] chorā-buhāri-ko karaṇi garnyā-lāi sadhawā bhayā sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā bhayā rāja-khata lāgdaina.

§14 sasurāli-paṭṭi-kā nātā-mā bhāta khāyākā ha_un nakhāyākā ha_un aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā āphnā swāsni-lāi janmāunyā sāsu sasurā-lāi ra sāsu-lāi janmāunyā buḍhi sāsu sadhawā bhayā pani bidhawā bhayā pani eya stā-ko karaṇi garnyā tāgādhāri *kṣatri*[36] ~~jāta~~ gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhikāi muḍi mada sugura-ko māsu khuwāi jāta-patita gari {[37]} pūrba-ko bhayā paścima paścima[38]-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu eya stā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu. *eya stā namāsinyā śūdra jāta huṃcha*[39]

[A630]

§15 āphnāi swāsni-lāi janmāunyā sāsu-bāheka aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā sasurā-kā swāsni sāsu-ko karaṇi garnyā tāgādhāri *kṣatriṭ*[40] gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhikāi jāta-patita gari basyākā gāu sahara-bāṭa nikāli dinu eya stā-kā hāta-ko bhāta

---

32. MsA, ***su*** *śūdra,* le scribe s'est repris.
33. MsA, ajouté (original gratté).
34. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
35. MsA, en caractères fins, original gratté.
36. MsA, ajouté (original gratté).
37. MsA, {~~*patita bhaṃnyā bāñā gālā mā khodi*~~}.
38. MsB, *paścima paścima paścima* !
39. MsA, ajouté en petits caractères.
40. MsA, ajouté (original gratté).

caldaina. pāni calcha- pāni-ko mātra patiyā dinu. eyastā-ko namāsinyā śūudra jāta hunṃcha.

[B498]

§16 āphu-lāi ra aina-le jāra hāṇṃna hunyā-samṃma-kā āphnā swāsni-lāi- dīkṣā-maṃtra sunāunyā gurmā-ko ra- maṃtra sunāunyā guru-kā aina-le jāra hāṇṃna hunyā-samma-kā- gurmā-ko karaṇi garnyā- tāgādhāri *kṣatrīi*[41] jāta gaihra-lāi- rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhiki muḍi mada sugura-ko māsu khuwāi- jāta-patita gari- {[42]} pūrba-ko bhayā paścima paścīima-ko bhayā pūūrba-tarpha- nadi kaṭāi dhapāi dinu. eyastā-keā hāta-ko bhāta caldaina. pāni mātra calcha pāni-ko mātra patiyā dinu. *eyastā namāsinyā śūudra jāta huṃchan*[43].

§17 hāḍa ra rāja-khata lāgnyā *nātā-kā*[44] kasai-le āphu-le teśro liṃga pari lyāyākā aina-le jāra hāṇṃna *na*hunyā[45] bhāta nacalanyā- swāsni-ko karaṇi garnyā- tāgādhāri *kṣatrīi*[46] jāta gaihra-lāi jāta-bhāta mīilanyā nahunā-le ra jāra hāṇṃna nahunā-le 1 barkha kaida garnu. jāta jādaina. karaṇi garīi āphu-le bhāta khāi- bhatāhā-lāi boryāko nabhayā 1 barkha kaida gari- usai swāsni-kā jāta-mā milāi chāḍi dīinu. swāsnīi-kā hāta-ko bhāta khāi bhatāhā-lāi-smeta borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari 1 barkha kaida gari- bīigryāki swāsni-ko jauna jāta bhayāko cha usai jāta-mā mīilāi dinu. myāda-kā rupaiyā diyā līi chāḍanu.

§18 hāḍa ra. rāja-khata lāgnyā nātā-kā kasai-le āphu teśro liṃga-dekhi ubho pari lyāyākā- bhāta nacalanyā swāsni-ko karaṇi garnyā- tāgādhāri *kṣatri*[47] jāta gaihra-lāi 6 maihnā kaida

---

41. MsA, ajouté (original gratté).
42. MsA, {~~*patita bhaṃnyā bāñā gālā-mā khodi*~~}.
43. MsA, ajouté en petits caractères.
44. MsA, gratté et corrigé.
45. MsB ; MsA, KNM, *hunyā*, mais cf. *rajaputa-ko* §15 ; un bon exemple de télescopage lié à la lecture : *hāṃ*na na*hunyā*.
46. MsA, ajouté (original gratté).
47. MsA, ajouté (original gratté).

gari chāḍi dīnu. jāta jādaina. jāhera gari narākhyākā ghara-mā pani nalyāyākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

[A631]

§19 upādhyā rajaputūa asala jaisi-bāheka aru tāg*ādhāri jāta gaihra*-le[48] āphnā lognyā-kā satya-mā baschu bhaṇṇmyā 11 barkha-maṇṇi[49]-kā bīdhawā bhāujyū parnyā-lāi lāgu khuwāi[50] hawas bādhi hawas mukha thuni hawas eyati-mā yauṭai kuro mātraia gari karaṇi garnyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha tes-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dasauda lī upara tesai swāsni-lāi dīlāi karaṇi līnyā-lāi 6 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍḍabal diyā lī chāḍanu.

§20 upādhyā rajaputūta asala jaisi jāta-bāheka aru tāgādhāri jāta gaihra-le āphnā lognyā-kā sattya-mā baschu bhaṃnyā 11 barkha nāghyākā bidhawā bhāujyū parnyā-lāi lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas eyati-mā yauṭai kuro mātraia gari karaṇi garyo bhanyā jabarjasti garnyā ṭhaharcha tes-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda li upara tesai swāsni-lāi dilāi karaṇi līnyā-lāi 3 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍḍabal diyā li chāḍanu.

MsB

[B499]

§21[51] brāhmaṇa-bāhek bratabaṃdha garī bhāta-mā nacalanyā-kā tāgādhārī jāta gaihra-le una-le bidhawā bhāujyū-ko rāji khusi-le karaṇi garī bhāt-mā boryo bhani karāuna āyā karaṇi garnyā karma nacalyākā debara-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garī bhor-mā

48. MsA, gratté, corrigé.
49. Sic MsA !
50. MsB, *khuwaui* !
51. MsB, changement de main, addition en fin de chapitre.

bhāta khānyā-lāi patiyā garāi dinu. bhāta-mā boryāko nabhayā karaṇī garnyā-lāi bāta lāgdaina. karma nacalyāko debara-lāi karaṇi dinyā bhāujyū bhatāhā-kā bhāta-mā caldina.

117 namāsīnyā matwawāli

[A633][B500]

āphnā hāḍa-nātā-mā karaṇi garnyā namāsinyā matwawālīi jāta gaihra-ko.

tapasil.

§1 sadhawā bhayā pani bīidhawā bhayā pani besyā bhayā pani āphu-lāi janmāunyā āmā-ko karaṇi garnyā namāsinyā matwawāli jāta gaihra-lāi kāṭi mārīi dinu.

§2 āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didīi baihnīi āphu-le janmāyākā chori-ko karaṇi garnyā namāsinyā matwawāli jāta gaihra-lāi aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

§3 āphnā hāḍa-mā 4 pustā-samṃma-kā janmāunyā āmā āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didīi baihni āphu-le janmāyākā chori ra bhāujyū-bāhekā aina-le jāra hāṃna[1] hunyā-samma-kā aru sautinyā āmā bajyū bhāi-buhāri chorā-buhāri nātinyā-buhāri didi baihni chori nātīnīi *phupu*[2] nātā parnyā sadhawā bhayā pani bīidhawā bhayā pani kaṃnyā bhayā pani eyastā-ko karaṇi garnyā namāsinyā matwawālīi jāta gaihra-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari muḍi kukura-ko māsu khuwāi jāta patita gari {[3]} sahara gauḍā ghumāi bhāta-bāheka garīi pūrba-ko bhayā paścīima paścima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu eyastā-kā hāta-ko bhāta caldaina patiyā nadinu *eyastā māsinyā bhoṭyā jāta huṃchaṃṃ*[4] pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu.

§4 āphnā hāḍa-mā 4 pustā-dekhi māthīi āphu-dekhi 7 pustā-samṃma-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā swāsni-ko karaṇi garnyā namāsinyā matwawāli jāta gaihra-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari jāta-patita gari bhoṭyā jāta-mā

---

1. MsA, *jāra jāra hāna* ?
2. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
3. MsA, {~~*patita bhaṃnyā bāñā gālā mā khodi*~~}.
4. MsA, gratté et corrigé.

mīlāi dinu. eyastā-koā hāta-ko pāni calcha. pāni-ko mātra patiyā dinu.

§5 āphnā hāḍa-mā 7 pustā-dekhi māthi āphu-dekhi 14 pustā-sammma-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bīdhawā swāsni-ko karaṇi garnyā. namāsinyā matuwālīi jāta gaihra-lāi 50 rupaiyā daṃḍa gari lī. lognyā swāsni chuṭyāi *bhāta pāni-ko patiyā dinu.*[5] jāta jādaina. rupaiyā natiryā aina-*bamojima kaida garnu*[6].

[A634]

§6 āphnā hāḍa-mā 14 pustā-dekhi māthī-kā jati-sukai pustā-kā bhayā pani 11 barkha nāghyākā kaṃnyā ra. bīdhawā-ko karaṇi garnyā namāsinyā matuawāli jāta gaihra-lāi 20 rupaiya daṃḍa gari lī. lognyā swāsni chuṭyāi dinu. jāta jādaina. rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu.

§7 namāsinyā matuawāli jāta gaihra-le. bidhawā bhāujyū nātā parnyā-ko. manomāna-le karaṇi garyo bhanyā. karaṇi garnyā garāunyā duwai-lāi rāja-khata lāgdaina. sadhawā bhāujyū nātā parnyā-ko karaṇi garyo bhanyā sādhu-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari lī. jāta-patita gari basyākā gāu sahara-bāṭa nīkāli dincha tāpani. kehī nagari usai chāḍacha tāpani sādhu-ko khusi. sādhu-le sajāya nagari khata māpha gari chaḍyākā-ko jāta jādaina. sādhu-le sajāya gari deu bhani karāyo bhanyā. aḍā gauḍā adālata ṭhānā amāla-bāṭa jāri garnyā-lāi pakri aina-bamojima aṃsa sarbawa gari māsinyā bhoṭyā jāta-mā mīlāi di gāu sahara-bāṭa nikālīi dinu. sarbaswa-ma=dhye [B501] dasauda li upara sādhu-lāi dinu. bhāujyū sāhinā-mā sādhu-le sajāya nagari choḍyo bhanyā ra. nālisa garena bhanyā rāja-khata lāgdaina. āphnāai jātaia-mā rahaṃcha.

§8 āphu-le janmāyākā chori-kā chori nātinī ra. aina-le jāra hānmna hunyā-samma-kā. nātinyā buhāri-ko karaṇi garnyā. namāsīnyā matuawāli[7] jāta gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-

5. MsB, *i bhāta pā* inséré en petits caractères dans le texte ; *ni-ko patiyā dinu* : *kāk.*, texte ajouté en fin de paragraphe.
6. MsA, ajouté dans la marge droite, hors du cadre.
7. MsA, *matuwā* !

bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari muḍi kukura-ko māsu khuwāi jāta-patita gari {[8]} sahara gauḍā ghumāi bhāta-bāheka gari pūrba-ko bhayā paścima paścima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. *eyastā māsinyā bhoṭyā jāta ~~huṃchan~~ ṭhaharchan.*[9] bhāta-ko patiya pāudainan. pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu.

[A635]

§9 bhāṃjā bhāṃji-paṭṭi-kā nātā-mā. sadhawā bhayā pani bīdhawā bhayā pani kaṃnyā bhayā pani āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni-kā chori bhāāṃji ra aina-le jāra hāṃṃna hunyā-samma-kā. bhāāṃjyā buhāri-ko karaṇi garnyā namāsinyā matwawāli jāta gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari muḍi kukura-ko māsu khuwāi jāta-patita gari {[10]} sahara gauḍā ghumāi bhāta-bāheka gari pūrba-ko bhayā paścima paścima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu *eyastā māsinyā bhoṭyā jāta ~~huṃchaṃn~~ ṭhaharchan.*[11] bhāta-ko patiyā pāudainan. pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu.

§10 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā bhāta khāyākā ha_un nakhāyākā ha_un āmā-lāi janmāunyā bajyū āmā-kā sahodara bajyū āmā janmyākā eyakā āta-kā didi baihni sāni ṭhuli āmā māmā-kā jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni māijyū-haru-ko karaṇi garnyā namāsinyā matwawālī jāta gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari muḍi kukura-ko māsu khuwāi jāta-patita gari {[12]} sahara gauḍā ghumāi bhāta-bāheka gari. pūrba-ko bhayā paścima. paścima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. *eyastā bhoṭyā jāta ~~huṃchan~~ ṭhaharchan*[13]. bhāta-ko patiyā pāudainan. pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu.

---

8. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā-khodi*~~}.
9. MsA, original effacé et remplacé.
10. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā-khodi*~~}.
11. MsA, original effacé et remplacé.
12. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā-khodi*~~}.
13. MsA, original effacé et remplacé.

§11 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā- āmā-kā sautīnyā āmā-kā chori- sānī ṭhulī āmā ra. āmā-ki āmā-kā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didī baihni-haru-ko karaṇi garnyā- namāsinyā matuawāli jāta gaihra-lāi- sadhawā bhayā sādhu-ko khusi- sādhu-le choḍyo bhanyā ra. kaṃnyā ra bidhawā bhayā rāja-khata lāgnā-le- aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari- basyākā gāu-sahara-bāṭa nikāli dinu bhāta caldaina- pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu. eyastā-ko māsinyā parjā jāta huṃcha.

§12 namāsinyā matuawāli jāta gaihra-le *māmā-kā chori ra.*[14] aina-le jāra hāṃna hunyā-samṃma-kā- māmā-kā chorā-buhāri-ko karaṇi garnyā-lāi- sadhawā bhayā sādhu-ko khusi- bīdhawā ra kaṃnyā bhayā rāja-khata lāgdaina.

[A636][B502][15]

§13 sasurāli-paṭṭi-kā nātā-mā- bhāta khāyākā ha_un- nakhāyākā ha_un. āphnā swāsni-lāi janmāunyā sāsu *sasurā-lāi*[16] ra sāsu-lāi janmāunyā buḍhi sāsu- sadhawā bhayā pani bīdhawā bhayā panī- eyastā-ko karaṇi garnyā namāsinyā matuawālī jāta gaihra-lāi- rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari- muḍī kukura-ko[17] māsu khuwāī- jāta-patita gari- {[18]} sahara gauḍā ghumāi bhāta-bāheka gari- pūrba-ko bhayā paścīma- paścīma-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. *eyastā māsinyā bhoṭyā jāta ~~huṃchaṃ~~ ṭhaharchan.*[19] pānī calcha- pāni-ko mātra patiyā dinu.

§14 sasurāli paṭṭi-kā nātā-mā- āphnī swāsni-lāi janmāuũnyā sāsu-bāheka sasurā-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā- aru swāsni sāsu-ko karaṇi garnyā. namāsinyā matuawāli jāta gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari- basyākā gāu-sahara-bāṭa nikālī dinu. bhāta caldaina. pāni

14. MsA, gratté et remplacé.
15. MsB, les §§13-15 sont précédés du §16.
16. MsA, corrigé en petits caractères.
17. MsA, *kuku-ko* !
18. MsA, {~~*patita-bhaṃnyā-bāñā-gālā-mā-khodi*~~}.
19. MsA, original effacé et remplacé.

calcha pāni-ko mātra patiyā dinu. *eyastā-ko māsinyā praarjā jāta huṃcha*[20].

§15 āphu-lāi ra aina-le jāra hāṃṃna hunyā-saṃṃma-kā āphnai swāsni-lāi dīkṣā-maṃtra sunāunyā guramā-ko ra maṃtra sunāunyā guru-koā aina-le jāra hāṃṃna hunyā-saṃṃma-kā swāsni gurmā-ko karaṇi garanyā namāsinyā matwawāli jāta gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari muḍi kukura-ko māsu khuwāi jāta-patita gari {[21]} sahara gauḍā ghumāi bhāta-bāheka gari. pūrba-ko bhayā paścima paścima-ko bhayā pūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. *eyastā māsinyā bhoṭyā jāta ~~huṃchan~~ ṭhaharchan.*[22] bhāta-ko patiyā pāudainan. pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu.

§16 hāḍa ra. rāja-khata lāgnyā nātā-kā kasai-le āphu teśro liṃga pari lyāyākā aina-le jāra hāṃṃna nahunyā bhāta nacalanyā swāsni-ko karaṇi garnyā namāsinyā matwawāli jāta gaihra-lāi jāta-bhāta milnyā nahunā-le ra. jāra hāṃna nahunā-le karaṇi garai bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 1 barkha kaida garnu. jāta jādaina karaṇi garai bhāta-smeta borecha bhanyā 1// barkha kaida garnu myāda-ko ru*paiyā diyā lai chāḍanu.* [23]

[A637][B503]

§17 hāḍa ra. rāja-khata lāgnyā nātā-kā kasai-le āphu teśro liṃga-dekhi ubho pari lyāyākā bhāta nacalanyā swāsni-ko karaṇi garnyā namāsinyā matwawāli jāta gaihra-lāi 6 maihnā kaida gari chāḍi dinu. jāta jādaina. jāhera gari narākhyākā. ghara-mā pani nalyāyākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

§18[24] namāsinyā matwawāli jāta gaihra-le āphnā ekā-bājyā-bāṭa janmyākā jyeṭhā kāṃchā bābu-kā chori-kā chori bhāṃjai-haru ra āphnā yekā bābu-bāṭa janmyākā dājyū-bhāi-kā chori-kā chori

---

20. MsA, en petits caractères.
21. MsA, {*~~patita bhaṃnyā bāñā gālā-mā khodi~~}.
22. MsA, original effacé et remplacé.
23. MsA, ajouté dans la marge droite, hors du cadre.
24. Ajouté par une autre main dans le MsA et le MsB.

nātini-haru-ko karaṇi garecha bhanyā- sadhawā bhayā aina-bamojiim sādhu-ko khusi- kaṃnyā ra bidhawā bhayā aina-bamojiimaṃ-ko aṃsa sarbaswa gari muḍi kukura-ko māsu khuwāi[25]- jāta-patita gari- sahara gauṃḍā ghumāi- bhāta-bāheka gari dhapāi- dinu- estā-kā hāta-ko bhāta caldaina- estā māsinyā bhoṭyā jāta huṃchan- pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu. eti nātā-bāheka- aru gotiyā bhāi-kā- chori-kā chori-ko karaṇi gari bhāta-mā borecha bhanyā- sadhawā bhayā aina-bamojiima sādhu-ko khusi 11 barkha nāghyākā kaṃnyā ra bidhawā bhayā nātā nalāgnyā kuṭumṃba-kā kaṃnyā bidhawā-kāo karaṇi garnyā-lāi- lekhyākā aina-bamojiimaṃ- sajāya garnu. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina.

25. MsB, *khuwā* !

118 māsinyā matuawālii

[A639][B505]

āphnā hāḍa-nātā-mā karaṇi garnyā māsinyā matuawālii jāta gaihra pāni calanyā jāta gaihra-ko.

tapasil

§1 sadhawā bhayā pani bidhawā bhayā pani besyā bhayā pani āphu-lāi janmāunyā āmā-ko karaṇi garnyā māsinyā matuwālii jāta gaihra-lāi kāṭi mārii dinu.

§2 āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didii baihnii ra *phupu*[1] āphu-le janmāyākā chori-ko karaṇi garnyā māsinyā matuawāli jāta gaihra-lāi aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

§3 āphnā hāḍa-mā 5 pustā-sammma-kā āphu-lāi janmāunyā āmā āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didii baihnii āphu-le janmāyākā choii ra bhāujyū nātā parnyā-bāheka aru 11 barkhā nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā-ko karaṇi garnyā māsinyā matuawāli jāta gaihra-kā lognyā swāsni duwai-lāi māsi diinu.

§4 āphnā hāḍa-mā 5 pustā-dekhi-māthi āphu-dekhi 14 pustā-sammma-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā ra bidhawā-ko karaṇi garnyā māsinyā matuawālii jāta gaihra-kā lognyā-lāi 15 swāsni-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu 5 pustā-dekhi-māthii karaṇi garnyā-ko jyū māsidaina.

§5 āphnā 14 pustā-dekhi-māthii hāḍa-kā nātā-mā. karaṇi garnyā māsinyā matuawāli jāta gaihra-kā lognyā-lāi 12 swāsni-lāi 8 rupaiyā daṃḍa garnu.

§6 māsinyā matuawāli-mā pāni nacalanyā[2] jāta-samma-kā kasai-le āphnā-hāḍa-kā 5 pustā dekhi ubho-kā sadhawā swāsni-ko karaṇi garyo bhanyā bihā garii lyāyākā ra. biihā-ko rita gari lyāyākā swāsni-ko 20 rupaiyā bihā-kharca sādhu-lāi bharāi di

1. MsA, *kāk.* et mot ajouté au dessus de la ligne.
2. La lecture du MsB semble la bonne.

lognyā-lāi 20 hāḍa-phorā parnā-le swāsnīi-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. bīihā-ko rita napuryāi lyāyākā. āphnā jāta-bhāta-mā calyākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi bīihyā-kharca pardaina. lognyā-lāi 20 swāsni-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. [A640] jāta-bhāta-mā naliyākā. ghara-mā lyāi rākhyākā. swāsni-ko karaṇi garnyā lognyā-lāi 10 swāsni-lāi 5 rupaiyā daṃḍa gari. chuṭyāi dinu. rupaiyā natiryā aina-bamojiṃma kaida garnu.

§7 māsinyā matuawāli jāta gaihra-le. bīidhawā bhāujyū nātā parnyā-kā manomāna-le karaṇi garyo bhanyā. karaṇi garnyā garāunyā duwai-lāi rāja-khata lāgdaina. sadhawā bhāujyū nātā parnyā-ko karaṇi garyo bhanyā aghi-dekhīi jāra hāṃnyā jāta-lāi sādhu-le jāra kāṭana nahunā-le. aina-bamojiṃma aṃsa sarbaswa gari līiṃcha tāpani. basyākā gāu sahara-bāṭa. nīikāli dīiṃcha tāpani. kehi nagari usai chāḍacha tāpani sādhu-ko khusi. sādhu-le sajāya nagari khata=-māpha [B506] gari chāḍyākā-ko jāta jādaina. ma sajāya gardina bhani aḍā gauḍā adālata amāla ṭhānā-mā bhanna āyo bhanyā. jāri garnyā-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari. dasauda līi upara sādhu-lāi saupīi. dinu karaṇi garnyā-lāi 6 maihnā kaida garnu. myāda-kā rupaiyā *diyā*[3] līinu. sādhu-le sajāya nagari jāri-ko khata māpha gari choḍyo bhanyā. rāja-khata lāgdaina. jāta jādaina aghi-dekhīi jāra nahānīi āunyā jāta-kā lognyā swāsni duwai-lāi māsi dīinu.

§8 āphu-le janmāyākā chori-kā chori nātinīi ra. aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā. nātinyā buhāri-ko karaṇi garnyā. māsīinyā matuwāli jāta gaihra-lāi. rāja-khata lāgnā-le. karaṇi garnyā garāunyā duwai-lāi māsi dīinu.

§9 bhãāṃjā bhãjāṃi-paṭṭi-kā nātā-mā. sadhawā bhayā pani bīidhawā bhayā pani kaṃnyā bhayā pani. āphnā bābu-bāṭa janmyākā didīi baihni-kā chori bhāṃji ra. aina-le jāra hāṃna hunyā bhāṃjyā buhāri-ko karaṇi garnyā. māsīinyā matuawāli jāta gaihra-lāi. rāja-khata lāgnā-le. lognyā swāsni duwai-lāi māsi dīinu.

3. MsB, ajouté au dessus de la ligne, illisible.

§10 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā āmā-lāi janmāunyā bajyū- āmā-kā sahodara bajyū āmā janmyākā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni sāni ṭhuli āmā- māmā-kā jāra hāṃmna hunyā-samma-kā swāsni māijyū-ko karaṇi garnyā- māsinyā matwāli jāta gaihra-lāi rāja-khata lāgnā-le lognyā-swā=sni [A641] duwai-lāi māsi dinu.

§11 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā āmā-kā sautinyā āmā-kā chori sāni ṭhuli āmā ra. āmā-ki āmā-*kā eya*kā[4] bābu-*bāṭa*[5] janmyākā didi baihni bajyū-haru-ko karaṇi garnyā- māsinyā matwāli jāta gaihra-lāi- sadhawā bhayā sādhu-lāi 20 rupaiyā bihā-kharca bharāi- lognyā-lāi 20 swāsni-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. kaṃnyā bidhawā bhayā rāja-khata lāgnā-le- karaṇi garnyā lognyā-lāi 15 rupaiyā- swāsni-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu.

§12 sasurāli-paṭṭi-kā nātā-mā- āphni swāsni-ki āmā sāsu- āphnā sasurā-le bīhā gari lyāyākā swāsni sāsu *sasurā*[6]-lāi ra. sāsu-lāi janmāunyā buḍhi sāsu- eyati-ko karaṇi garnyā māsinyā matwāli jāta gaihra-lāi- karaṇi garnyā ra- karaṇi garāunyā duwai-lāi māsi dinu.

§13 āphu-lāi dikṣā maṃtra sunāunyā gurmā ra. guru-kā aina-le jāra hāṃna hunyā swāsni gurmā-ko karaṇi garnyā- māsinyā matwāli jāta gaihra-kā lognyā swāsni-lāi māsi dinu.

[B507]

§14[7] āphu-lāi janmāunyā bābu āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā dājyū-bhāi āphu-le janmāyākā chorā-lāi karaṇi dinyā āphnā sasurā-lāi karaṇi dinyā swāsni-haru-mā- namāsinyā jāta-kāi swāsni bhayā 3 barkha kaida garnu myāda-kā rupaiyā tiryā diyā li chāḍi dinu. māsinyā jāta- pāni nacalanyā jāta- choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni-lāi māsi dinu.

4. MsA, gratté, corrigé.
5. MsA, gratté, corrigé.
6. MsA, gratté, corrigé en petits caractères.
7. MsA, changement de main, petits caractères, paragraphe ajouté.

[A642]

§15[8] māsinyā jā*ta-mā pāni calanyā nacalnyā gai*hra[9] jāta-le āphnā eyakā-bājyā-bāṭa janmyākā jyeṭhā kāṃchā bābu-kā chori-kā chori bhāṃjɨi-haru ra. āphnā yakā bābu-bāṭa janmyākā dājyū-bhāi-kā chori-kā chori nātinɨi-haru-ko karaṇi garecha bhanyā. sadhawā bhayā aina-bamojɨima sādhu-ko khusi kaṃnyā ra bidhawā bhayā karaṇi garnyā garāunyā. lognyā swāsni duwai-lāi māsi dinu. eyati nātā-bāheka. aru gotiyā bhāi-haru-kā chori-kā chori-ko karaṇi gari. bhāta-mā borecha bhanyā sadhawā bhayā aina-bamojɨima. sādhu-ko khusi 11 barkha nāghyākā kaṃnyā ra. bidhawā bhayā nātā nalāgnyā kuṭummba-kā bidhawā kaṃnyā bīdhawā-ko karaṇi garnyā-lāi lekhyākā aina-bamojɨima sajāya garnu. bhāta-mā boryāko nabhayā khata-bāta lāgdaina.

8. MsA, changement de main, le scribe est le même que celui qui a ajouté le §18 au chap. précédent.
9. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

119 chiṭo hālanu naparnyā.

[A644][B509]

desi musalamāna-bāheka* cuḍārā[1] *lagāyeta choi chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta gaihra hāḍa-nātā-mā karaṇi garnyā-ko.

tapasil

§1 sadhawā bhayā pani bīdhawā bhayā pani besyā bhayā pani āphu-lāi janmāunyā āmā-ko karaṇi garnyā. musalamāna-bāheka chīṭo hālanu naparnyā. pāni nacalanyā jāta gaihra jāta-lāi kāṭi māri dīnu.

§2[2] āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihnī-haru *phupu*[3] āphu-le janmāyākā chori-ko karaṇi garnyā pāni nacalanyā chīṭo hālanu naparnyā jāta gaihra-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

§3 āphu-lāī janmāunyā āmā. āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni āphu-le janmāyākā chori ra. bhāujyū nātā parnyā-bāheka. hāḍa-kā 4 pustā-saṃṃma-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garnyā. chīṭo hālanu naparnyā jāta-kā lognyā-lāi ra. karaṇi dīnyā swāsni duwai-lāi māsi dīnu.

§4 āphnā hāḍa-mā 4 pustā-dekhi-māthi jatisukai[4] *pustā-kā*[5] bhayā pani 11 barkha nāghyākā kaṃnyā ra. bīdhawā-ko karaṇi garnyā. musalamāna-bāhek chīṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā gaihra jāta-kā lognyā-lāi 12 swāsni-lāi 8 rupaiyā daṃḍa gari lī. lognyā swāsni chuṭyāi dinu. jāta jādaina.

§5 musalamāna-bāheka chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta gaihra-le. āphnā hāḍa-kā 4 pustā-dekhi ubho-kā sadhawā

---

1. MsA, inséré en petits caractères.
2. MsB, le §3 précède le §2.
3. MsA, *kāk.*, le mot est ajouté au dessus de la ligne.
4. MsA, *jatisuki* !
5. MsA, corrigé en petits caractères.

swāsni-ko karaṇi garyo bhanyā- bīhā gari lyāyākā ra. bīhā-ko rita gari lyāyākā swāsni bhayā- sādhu-lāi 15 rupaiyā bihā-kharca bharāī- lognyā-lāi 15 hāḍa-phorā parnā-le swāsnī-lāi 8 rupaiyā daṃḍa garnu. bīhā-ko rita napuryāi lyāyākā āphnā jāta-bhāta-mā calāyākā swāsnī-ko karaṇi garnyā-lāi bihā-kharca pardaina- lognyā-lāi 15 swāsni-lāi 8 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta-bhāta-mā naliyākā ghara-mā lyāyākā swāsni-ko karaṇi garnyā lognyā-lāī 8 swāsni-lāi 4 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu. rupaiyā natiryā ~~aina-bamojim~~ kaida garnu.

[A645][B510]

§6 musalamāna-bāheka- choi chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta gaihra-le- bīdhawā bhāujyū nātā parnyā-kā manomāna-le karaṇi garyo bhanyā- karaṇi garnyā garāunyā duwai-lāi rāja-khata lāgdaina. sadhawā bhāujyū nātā parnyā-ko karaṇi garyo bhanyā- sādhu-le aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari lī- basyākā gāu sahar-bāṭa nīkāli di~~m~~ncha tāpani- *kehī nagari usai chāḍacha tāpani*[6] sādhu-ko khusi- sādhu-le sajāya nagari khata māpha gari chāḍyākā-ko jāta jādaina. sādhu-le sajāya gari deu bhani karāyo bhanyā- aḍā gauḍā adālata ṭhānā amāla-bāṭa jāri garnyā-lāi pakri aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari- sarbaswa-madhye dasauda li upara sādhu-lāi di- karaṇi garnyā-lāi 4 maihnā kaida garnu.

§7 musalamāna-bāheka- choi chiṭo hālanu naparnyā- pāni nacalanyā jāta gaihra-le- bhā̃āṃjā bhā̃āṃji-kā nātā-mā āphnā bābu-bāṭa janmyākā didī baihni-kā chori bhāṃjī-ko ra. aina-le jāra hāṃna hunyā- bhāṃjyā buhāri-ko karaṇi garyo bhanyā- karaṇi garnyā karaṇi dīnyā duwai-lāi māsi dīnu.

§8 musalmāna-bāheka choi chiṭo hālanu naparnyā- pāni nacalanyā jāta gaihra-le- māwali-paṭṭī-kā nātā-mā āphnī āmā-lāi janmāunyā bajyū- āmā-kā sahodara bajyū- āmā-kā eyakā-bhuḍi-kā ra- sautinyā-paṭṭi-kā didī baihnī sāni ṭhuli āmā parnyā māmā-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni māijyū

6. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.

āmā-ki āmā-kā eyakā-bhuḍi-kā didi baihni bajyū-haru-ko karaṇi garnyā ra. *ga*rāunyā[7] duwai-lāi māsi dinu.

§9 musalamāna-bāheka. choi chiṭo hālanu naparnyā. pāni nacalanyā jāta gaihra-le. sasurāli-paṭṭi-kā nātā-mā āphni swāsni-lāi janmāunyā sāsu. sasurā-le bihā ~~gari lyāyākā~~[8] garyākā swāsni sāsu. sasurā-lāi ra sāsu-lāi janmāunyā buḍhi sāsu-ko karaṇi garnyā ra. garāunyā duwai-lāi māsi dinu.

7. MsA, ajouté au dessus de la ligne.

8. MsA, un sceau final (apposé par inadavertance) recouvre en partie le texte *ga*[...]*yākā*. *gari lyāyākā* est la leçon originale, comme l'atteste (presque certainement) 120.9. Le fait que MsB et KNM ont *garyākā* semblerait indiquer qu'ils recopient ici, directement ou non, le MsA.

120 chīiṭo hālanu parnyā-

[A647][B512]

āphnā hāḍa-nātā-mā karaṇi garnyā chīiṭo hālanu parnyā pānīi nacalanyā jāta gaihra-ko

tapasil.

§1 sadhawā bhayā pani bīidhawā bhayā pani besyā bhayā pani āphu-lāi janmāunyā āmā-ko karaṇi garnyā choi chiṭo *hā*lanu[1] parnyā jāta gaihra-lāi kāṭi mārīi dīinu.

§2 āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didīi baihnīi ~~*phupu*~~[2] āphu-le janmāyākā chori-ko karaṇi garnyā- choi chiṭo hālanu parnyā- jāta gaihra-lāi aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

§3 āphu-lāīī janmāuũnyā āmā āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didīi baihnīi āphu-le janmāyākā chori ra. bhāujyū nātā parnyā-bāheka- hāḍa-mā 4 pustā-saṃṃa-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garnyā ra. garāunyā- choi chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-kā- {[3]} lognyā swāsni duwai-lāi māsi dīinu.

§4 āphnā hāḍa-mā 4 pustā-dekhi-māthīi jatis*ukai pustā bhayā*[4] pani 11 barkha nāghyākā kaṃnyā ra. bīidhawā-ko karaṇi garnyā choi chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-kā lognyā-lāi 12 swāsni-lāi 8 rupaiyā daṃḍa gari līi- lognyā swāsni chuṭyāi dinu. jāta jādaina.

§5 choi chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-le- āphnā hāḍa-kā 4 pustā-dekhi ubho-kā[5] sadhawā ~~swāsni~~-ko karaṇi garyo bhanyā- bīihā gari lyāyākā ra- bīihā-ko rita gari lyāyākā swāsni bhayā 15 rupaiyā bihā-kharca bharāīi- lognyā-lāi 15 hāḍa-phorā parnā-le-

---

1. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
2. MsA, *kāk.*, le mot est ajouté au dessus de la ligne.
3. MsA, {~~*jāta gaihra-kā*~~}
4. MsA, gratté et corrigé..
5. MsA, *ubhoṃ* ?

swāsni-lāi 8 rupaiyā daṃḍa garnu. bīhā-ko rita napuryāi lyāyākā āphnā jāta-bhāta-mā calāyākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi bīhā-kharca pardaina. lognyā-lāi 15 swāsni-lāi 8 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta-bhāta-mā naliyākā ghara-mā lyāyākā swāsni-ko karaṇṇi garnyā lognyā-lāi 8 swāsni-lāi 4 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu. rupaiyā natiryā ~~aina-bamojim~~ kaida garnu.

[A648]

§6 choi chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-le bīdhawā bhāujyū nātā parnyā-kā manomāna-le[6] karaṇi garyo bhanyā karaṇi garnyā garāunyā duwai-lāi rāja-khata lāgdaina. sadhawā bhāujyū nātā parnyā-ko karaṇi garyo bhanyā sādhu-le aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari lī basyākā gāu sahara-bāṭa nikālī dīṃcha tāpani kehi nagari usai chāḍacha tāpani sādhu-ko khusi sādhu-le sajāya nagari khata māpha gari chāḍyākā-ko jāta jādaina. sādhu-le sajāya gari deu bhani karāyo bhanyā aḍā gauḍā adālata ṭhānā amāla-bāṭa jāri garnyā-lāi pakrī aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari dasauda li upara sādhu-lāi dinu. bhāujyū sāhinā-mā. sādhu-le sajāya nagari choḍyo bhanyā rāja-khata lāgdaina.

[B513]

§7 bhāṃjā bhāṃji-paṭṭi-kā nātā-mā āphnā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā didī baihnī-kā chori bhāṃjī-ko ra aina-le jāra hāṃna hunyā bhāṃjyā buhāri-ko karaṇi garnyā choi chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-lāi karaṇi garnyā ra garāunyā duwai-lāi māsi dīnu.

§8 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā āphnī āmā-lāi janmāūnyā bajyū āmā-kā sahodara bajyū āmā-kā yakā-bābu-bāṭa janmyākā sānī ṭhuli āmā parnyā-haru-mā māmā-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-sammma-kā swāsni māijyū āmā-ki āmā-kā eyakā-bābu-bāṭa janmyākā dīdī baihnī bajyū-haru-ko karaṇi garnyā choi chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-lāi karaṇi garnyā garāunyā duwai-lāi māsī dinu.

---

6. MsA, *maṃnomāna* ?

§9 sasurāli-paṭṭi-kā nātā-mā āphn-i swāsni-lāi janmāunyā sāsu. sasurā-le bihā gar-i lyāyākā[7] swāsni sāsu-. sasurā-lāi ra sāsu-lāi janmāunyā buḍhi sāsu-ko karaṇi garnyā-. choi chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-lāi- karaṇi garnyā ra garāunyā duwai-lāi māsi d-inu.

7. MsA, un sceau final (apposé par avance ? par inadvertance ? pour couvrir une erreur ?) recouvre en partie ga[r]*yākā*.

121 rāja-khata lāgnyā hāḍa-nātā-bāheka aru sanahemā karaṇi garnyā-kāo ain.

tapasil.

[A650][B514]

§1[1] āphnā hāḍa-mā ra aina-mā sajāyea lekhiyākā nātā-mā karaṇi garnyā-lāi aina-bamojima *sajāya garnu*[2]. sajāya le*khiyā*-bāheka[3] aru sanahe-mā karaṇi garnyā-lāi sadhawā bhayā sādhu-ko khusi jāta-mildā kaṃnyā ra bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi ~~gari~~ pāri bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā rāja-khata lāgdaina. karaṇi gari bhāta-mā-smeta borecha bhanyā brāhmaṇa-lāi 100 rajap~~u~~ūta-lāi 60 tāgādhāri-lāi 50 namāsinyā mat~~u~~awāl~~i~~i-lāi 20 māsinyā matawāli jāta-lāi 5 rupaiyā-kā dar-le daṃḍa garnu. jabarajasti kara*ṇi garecha*[4] bhanyā jabarajasti karaṇi garnyā-kā. aina-bamojima sajāya garnu. aina-mā sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka aru sanahe-mā bidhawā lyāunyā ra. bihā garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

§2 phupu-paṭṭi-kā aina-mā sajāyea lekhyākā nātā-mā karaṇi garnyā-lāi aina-bamojima sajāya garnu. sajāya lekhyā-bāheka-~~mā~~ karaṇi garnyā-lāi sadhawā bhayā sādhu-ko khusi jāta-mildā kaṃnyā ra bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. karaṇi gari bhāta-mā-smeta borecha bhanyā brāhmaṇa-lāi 100 rajap~~u~~ūta-lāi 60 tāgādhāri-lāi 50 namāsinyā ~~matuwāli~~-lāi 20 māsinyā-lāi 5 rupaiyā-kā dar~~a~~-le daṃḍa garnu. jabarajasti karaṇi garecha bhanyā jabarajasti karaṇi garnyā-kā aina-bamojima sajāya garnu. phupu nātā-bāheka phupu-kā aru saṃtāna-mā bihā garnyā ra bidhawā lyāunyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

---

1. MsA, changement de main.
2. MsA, gratté, corrigé.
3. MsA, gratté, corrigé.
4. MsA, gratté, corrigé.

§3 māwali-paṭṭi-kā nātā-mā āphnāi āmā-*lāi janmāu*nyā[5] bajyū-āmā-kā sahodara bajyū āmā-kā yakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni sāni ṭhuli āmā māmā-kā aina-le jāra hāṃṃna hunyā-samma-kā swāsni māijyū-haru āmā-kā sautinyā āmā-kā chori sāni ṭhuli āmā ra āmā-ki āmā-kā yakā-bhuḍi-kā didi baihni bajyū-haru-ko karaṇi garnyā-lāi aina-bamojima sajāya garnu. *yati nātā-bā*heka[6] aru sanahe-mā karaṇi garnyā-lāi sadhawā bhayā sādhu-ko khusi jāta-mildā kaṃnyā ra bidhawā-kōā rāji khusi-le karaṇi gari. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. karaṇi gari bhata-mā-smeta borecha bhanyā brāhmaṇa-lāi 100 rajapūūta-lāi 60 tāgādhāri-lāi 50 [A651] namāsinyā matūawālāi-lāi 20 māsinyā jāta-lāi 5 rupaiyā-kā dar-le daṃḍa garnu. jabarājastāi karaṇi garecha bhanyā jabarājasti karaṇi garnyā-kā aina-bamojima sajāya garnu. aina-mā sajāya lekhiyākā nātā-bāheka aru sanahe-mā bidhawā lyāunyā ra. bihā garnyā-lāi khata bāta lāgdaina.

[B515]

§4 bhāṃjā bhāṃji-paṭṭi-kā nātā-mā āphnā yakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni-kā chori bhāṃji-haru ra. bhānija-kā aina-le jāra hāṃnna hunyā-saṃṃma-kā swāsni bhāṃjyā buhāri-ko karaṇi garnyā-lāi aina-bamojima sajāya garnu. yati nātā-bāheka aru bhāṃjā bhāṃjāi-kōā saṃṃntāna-mā sadhawā-ko karaṇi garnyā-lāi sādhu-ko khusi jāta-mildā bidhawā ra kaṃnyā-ko karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. karaṇi gari bhāta-mā-smeta borecha bhanyā brāhmaṇa-lāi 100 rajapūūta-lāi 60 tāgādhāri-lāi 50 namāsinyā matūawālāi-lāi 20 māsinyā-lāāi[7] 5 rupaiyā-kā dar-le daṃḍa garnu. jabarājasti karaṇi garecha bhanyā jabarājastāi *karaṇi garnyā-kā*[8] aina-bamojima sajāya garnu. bhāṃji ra bhāṃjyā buhāri-bāheka in-kā

5. MsA, gratté, corrigé.
6. MsA, gratté, corrigé.
7. MsA, noter la longue en fin de ligne, alors que ce scribe est particulièrement constant dans ses graphies.
8. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

aru saṃtāna-mā bidhawā lyāunyā ra. bihā garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

§5[9] sasurāli-paṭṭi-kā nātā-mā āphnī swāsni-lāi janmāunyā sāsu ra. sasurā-kā aina-le jāra hāṇṃna hunyā-saṃṃma-kā swāsnī sāsu-haru-ko ra. sasurā-lāi ra. sāsu-lāi janmāunyā buḍhī sāsu-ko karaṇi garnyā-lāi aina-bamojīma sajāya garnu. yati nātā-bāheka aru sanahe-mā karaṇi garnyā-lāi sadhawā bhayā sādhu-ko khusi jāta mildā kaṃnyā ra bidhawā-ko rājī-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina karaṇi gari bhāt-mā-smeta borecha bhanyā brāhmaṇa-lāi 100 rajapūta-lāi 60 tāgādhāri-lāi 50 namāsinyā matawāli *jāta*-lāi[10] 20 māsinyā matawāli jāta-lāi 5 rupaiyā-kā dar-le daṃḍa garnu jabarjasti-le karaṇi garecha bhanyā jabarjastī karaṇi garnyā-kā aina-bamojīma sajāya garnu. aina-mā sajāya lekhīyākā nātā-bāheka sasurāli-paṭṭi-kā nātā-mā jyeṭhā kāṃchā sasurā-kā swāsni sāsu-haru. jyeṭhu sālā-kā swāsnī jyeṭhī sāsu phupu sāsu-sāni ṭhuli āmā sāsu gaihra aru sanahe-mā bidhawā lyāunyā ra bihyā garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

9. MsA, changement de main, plus perceptible aux modifications d'orthographe et à l'usage du point, qu'à l'apparence de l'écriture.
10. MsB, ajouté au dessus de la ligne.

122 hāḍa-nātā-kā besyā bhayākā-ko karaṇi garnyā tāgādhāri ko.[1]

[A653][B517]

§1 brāhmaṇa-lagāyeta tāgādhāri jāta-kā. āphnā 7 pustā-samṃma-kā hāḍa-kā. kākā bājyā dājyū-bhāi bhatijā nāti parnyā-le bihā gari lyāyākā jāri gari lyāyākoā kaṃnyā bidhawā lyāyākā aina-le jāra hāṃṃna hunyā-samma-kā swāsni-mā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-ko bigryāko thāhā napāi kasai-le karaṇi garecha so karaṇi dabāi swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāi āphnā hāta-bāṭa bhatāhā-lāi borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari bhāta-bāheka gari choḍi dinu. āphu-le swāsni-kā hāta-ko bhāta khāi aru-lāi bhāta-mā boryācko rahenacha bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa gari bhāta-bāheka gari chāoḍi dinu. karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko bhāta khāyāko rahenacha aru-lāi pani boryāko rahenacha bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu *jāta jāṃdaina*[2].

§2 brāhmaṇa-lagāyeta tāgādhāri jāta-kā āphu-lāi janmāunyā āmā ra āphu-le janmāyākā chori āphnā yakā āta-kā didi baihni-bāheka aru āphnā hāḍa-kā 7 pustā-samṃma-kā phupu phupu bajyū didi baihni chori nātini nātā parnyā ra āphnā bābu-bāṭa janmyākā didi baihni-kā chori bhāṃjāji ra āphanā āmā-kā yakā-bābu-bāṭa janmyākā sānii ṭhuli āmā bibāhitā swāsni-ki āmā sāsu āphnī gurmā-haru-mā āphnā khasam-kāo satya choḍi arkā-sita[3] poila gayākā swāsni-ko bigryāko thāhā napāi kasai-le karaṇi mātra garecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa garnu. jāta jādaina. karaṇi gari us-ko hāta-ko bhāta-sameta khāyecha bhanyā sarbaswa gari jāta-bāheka *gari*[4] dinu. karaṇi gari āphu-le

---

1. Le MsB numérote en continu, de 1 à 37 les articles de cette série de chapitres ; dans le MsA (et le texte édité par le KNM !), la numérotation repart à 1 au début de chacun d'eux.
2. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. MsA, *arki-sita* !
4. MsA, gratté et corrigé.

us-kā hāta-ko bhāta khāi āphnā hāta-bāṭa aru-lāi-smeta bhāta-mā borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari 1 barkha kaida gari chāḍi dinu.

[A654]

§3 upādhyā lagāyet tāgādhāri jāta-le āphnā yakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni ra āphu-le janmāyākā chori āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā jati-sukai-sita bigryākā bhayā pani yastā-ko karaṇi garnyā-ko aina-bamojim-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhiki muḍi raksi sugura-ko māsu khuwāi jāta-patita gari ~~patita bhaṃnyā bāyā̃ gālā mā khodi~~[5] puūrba-ko bhayā paścim ~~tarpha~~ paścima-ko bhayā puūrba-tarpha nadi kaṭāi dhapāi dinu. yastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni calcha pāni-ko mātra~~ia~~ patiyā dinu. yastā namāsinyā sudra jāta huṃcha.[6]

§4 upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta gaihra-le āphnā bābu-bāṭa janmyākā didi baihni ra. āphu-le janmāyākā chori-bāheka yeakā-bājyā-bāṭa janmyākā chori phupu āphnā jyeṭhā kāṃchā bābu-bāṭa janmyākā ~~chori~~ didi baihni āphnā yakā-bābu-bāṭa janmyākā dājyū-bhāi-kā chori bhatiji-haru āphu-le janmāyāk~~o~~ā[7] chorā-k~~ā~~i chori nātini āphn~~ā~~i chori-kā chori nātini āphnā sākṣāta didi baihni-kā chori bhāṃji āphnā jyeṭhā kāṃchā bābu-kā chorā-kā chori bhatiji āphnā bābu-lāi ra āmā-lāi janmāunyā bajyū āphnā āmā-kā sahodara didi baihni sāni ṭhuli āmā āphnā bibāhitā swāsni-lāi janmāunyā sāsu āphu-lāi maṃtra sunāu*nyā*[8] gurmā āphu-le maṃtra sunāyākā sikhyeani yati-mā ā=phnā [B518] khasam-ko satyea choḍi arkā-sita poila gayākā-lāi jati-sukai liṃga pari karaṇi garyā pani testā-k~~o~~ā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhiki jāta-patita gari lognyā swāsni chuṭyāi dinu. pāni calcha pāni-ko mātra~~ia~~ patiyā dinu. bhāta caldaina.

---

5. Alors que cette mesure a été effacée partout ailleurs dans le MsA, le relecteur a oublié de le faire à cet endroit.
6. Alors que cette mention a été ajoutée régulièrement dans le MsA, elle ne l'a pas été ici, cf. note précédente.
7. MsA, le scribe omet quelques formes obliques pourtant évidentes.
8. MsA, ajouté au dessus de la ligne.

[A655]

§5 upādhyā lagāyeta tāgādhāri jāta gaihra-le āphu-lāi janmāunyā āmā-bāheka aru bābu-le aina-le jāra hāṇṃna hunyā-samma-kā lyāyākā sautinyā āmā āphu-lāi maṃtra sunāunyā guru-kā swāsni gurmā āphnīī āmā-kā bimāṭṛ-paṭṭi-kā didi baihni sāni ṭhuli āmā sāsu-lāi ra sasurā-lāi janmāunyā buḍhi sāsu sasurā-le aina-le jāra hāṇṃna hunyā-samma-kā swāsni sautinyā sāsu-haru-mā āphnā khasam-ko satyea choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-ko karaṇi gari bhāta-smeta khāi. bhatāhā-lāi-smeta bhāta-mā borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari jāta ~~bhāta~~ bāheka gari chāḍi dinu. yastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa gariī *chutyāi dinu*[9] jāta jādaina.

§6[10] upādhyā ra tāgādhāri jāta gaihra-le āphnā hāḍa-mā 3 pustā-dekhi puḍho 7 pustā-saṃma-kā dājyū-bhāi kākā bājyā chorā bhatijā parnyā-kōā chori phupu bajyūū didi baihnīi chori nātini *panātini*[11] nātā parnyā swāṣni-haru-mā āphnā khasaṃṃm-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā-ko āphu teśro pari karaṇi garyo bhanyā. lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bhanyā ra. jāra hānena bhanyā rāja-khata lāgnā-le karaṇi gari. swāsni-kā hāta-ko āphu-le bhāta khāīi. āphnā hāta-bāṭa[12] aru bhatāhā-lāīi bhāta-mā borecha bhanyā. 120 rupaiyā daṃḍa gari. bhāta-bāheka gari dinu. bhāta khāyāko rahenacha bhanyā 60 rupaiyā cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāīi. 30 rupaiyā jati-sukai-sita bigryāki bhayā pani pā̃ācau liṃga-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāīi.15 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu.

[A656]

§7 upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta gaihra-le āphnā hāḍa-mā 7 pustā-dekhi-māthi 14 pustā samma-kā dājyū bhāi-kā chori

---

9. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
10. MsA, changement de main, pour ce seul article.
11. MsA, peu lisible.
12. MsA, *bāta* !

phupu bajyū didi baihni chori bhatiji nātini panātini nātā parnyā-haru-mā āphnā khasam-ko satyea choḍi arkā-sita poi*la*[13] gayākā swāsni-ko āphu teśro pari karaṇi garyo bhanyā lognyā rahecha bhanyā jāra hāṁnyā-ko khusi lognyā rahenacha bā jāra hānena bhanyā karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le bhāta khāi āphnā hāta-bāṭa aru bhatāhā-lāi smeta bhāta-mā borecha bhanyā 120 rupaiyā daṃḍa gari li bhāta-bāheka gari dinu. āphu-le bhāta khāyāko rahenacha bhanyā rāja-khata lāgnā-le 30 rupaiyā cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 15 rupaiyā jati-sukai-*sita*[14] bigryāki bhayā pani āphu pāca liṃga-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari lognyā swāsni chuṭyāi dinu. 21 pustā-dekhi puḍho-kā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita bigryākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi rāja-khata lāgdaina.

[B519]

§8[15] upādhyā lagāyet tāgādhāri jāta gaihra-le āphnā hāḍa-mā 14 pustā-dekhi māthi 21 pustā-samma-kā dājyū-bhāi-kā chori phupu bajyū didi baihni chori bhatiji nātini panātini sāhinu parnyā-haru-mā āphnā khasamma-koā satyea choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-kāo āphu teśro pari karaṇi garnyā-lāi lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā-ko khusi jāra hānena bā lognyā rahenacha bhanyā karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le bhāta khāi āphnā hāta-bāṭa aru bhatāhā-lāi bhāta-mā[16] borecha bhanyā 120 rupaiyā daṃḍa gari bhāta-bāheka gari dinu. āphu-le bhāta khāyāko rahenacha bhanyā rāja-khata lāgnā-le 20 rupaiyā cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 10 rupaiyā jati-sukai-sita bigryākāi bhayā pani āphu pā̃ācaau liṃga-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa gari lognyā swāsni chuṭyāi dinu. 21 pustā-dekhi puḍho-kā āphnā khasam-kāo satyea choḍi arkā-sita bigryākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi rāja-khata lāgdaina.

---

13. MsA, *poi* !
14. MsA, gratté et corrigé.
15. MsB, le §8 est placé après le §10.
16. MsA, *bhāta-mo* ?

[A657]

§9 upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta-kā āphnā hāḍa-kā 7 pustā-sa~~m~~ṃma-kā kākā bājyā bhāi bhatijā chorā nāti-haru-le bihā gari lyāyākā diyo kalasa puji lyāyākā jāri gari lyāyākā ra kaṃnyā bidhawā lyāyākā ~~ra~~ āphnā sākṣāta māyijyū bhā̃āṃjyā buhāri-haru-mā āphnā khasam-ko satyea choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-haru-sita bigryāko āphu-le thāhā pāi āphu teśro pari karaṇi garyo swāsni-kā *hāta*-ko[17] bhāta khāyāko rahenacha bhanyā lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bhanyā ra jāra hānena bhanyā bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā. rāja-khata lāgnā-le 25 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhāta khāi āphnā hāta-bāṭa aru-lāi borecha bhanyā 120 rupaiyā daṃḍa gari jāta-bāhek gari chāḍi dinu. āphu cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 15 rupaiyā jati-sukai-sita bigryāki bhayā pani pāca liṃga-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu.

§10 upādhyā lagāyet tāgādhāri jāta gaihra-le āphnā hāḍa-kā 7 pustā-dekhi 14 pustā-sa~~m~~ṃma-kā dājyū-bhāi-kā bihā gari lyāyākā jāri gari lyāyākā[18] kaṃnyā bidhawā lyāyākā diyo kalasa puji lyāyākā aina-le jāra hā~~n~~ṃna hunyā-samma-kā swāsni-mā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita bigryākā swāsni-lāi āphu teśro pari karaṇi garyo bhanyā lognyā rahecha bhanyā jāra hā~~n~~ṃnyā jāta-ko aina-bamojim sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bhanyā ra. karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le bhāta khāi āphnā hāta-bāṭa aru bhatāhā-lāi bhāta-mā borecha bhanyā 120 rupaiyā daṃḍa gari bhāta-bāhek gari dinu. bhāta khāyāko rahenacha bhanyā rāja-khata lāgnā-le 15 rupaiyā cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 10 rupaiyā pācau pari karaṇi garnyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu. 14 pustā-dekhi

17. MsA, gratté et corrigé.
18. MsA, *lyākā* !

puḍho-kā āphnā khasam-ko sateya choḍi poila gayākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi rāja-khata lāgdaina.

123 ai namāsinyā-ko.

[A658][B520]

§111 namāsinyā matawālii jāta gaihra-kā āphnā yakā-bābu-bāṭa janmyākā didi baihni āphu-le janmāyākā chori-mā āphnā khasam-ko satyea choḍi arkā-sita bigryākā-lāi jati-sukai liṃga pari karaṇi garyāko bhayā pani testā-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari muḍi kukur-ko māsu khuwāi bhāta-bāheka gari ~~patita bhannyā bāyā gālā-mā khodi~~ puūrba-ko bhayā paścim paścima-ko bhayā puūrba-tarpha[1] nadi kaṭāi dhapāi dinu. yastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu. yastā māsinyā bhoṭyā jāta huṃchan.

§212 namāsinyā matawālii jāta gaihra-le āphnā hāḍa-mā 4 pustā-sammma-kā phupu bajyū. phupu didi baihni chori bhatiji nātini panātinii *nātā*[2] parnyā ra. āphni chori-kā chori nātini ~~bhāṃji~~ didi baihni-kā chori bhāṃji bābu-lāi ra. āmā-lāi janmāunyā bajyū āphnii swāsni-lāi janmāunyā sāsu āmā-kā sahodara didi baihni sāni ṭhuli āmā āphu-lāi maṃtra sunaunyā gurmā yati-mā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita bigryākā-lāi jati-sukai liṃga pari karaṇi garyāko bhayā pani lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bā jāra hānena bhanyā rāja-khat lāgnā-le aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari 1 barkha kaida gari jāta-patita gari bhoṭyā jāta-mā milāi dinu. myāda-koā rupaiyā caubara diyā linu. yeastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni calcha pāni-ko mātraia patiyā gari lognyā swāsni chuṭyāi dinu.

§313 namāsinyā matawālii jāta gaihra-le āphu-lāi janmāunyā āmā-bāheka aru bābu-le aina-le jāra hānṃna hunyā-samma-kā lyāyākā sautinyā āmā āphu-lāi maṃtra sunāunyā guru-kā swāsni gurmā āphnii āmā-kā bimāṭṛ-paṭṭi-kā didi baihni sāni ṭhuli āmā sāsu-lāi ra. sasurā-lāi janmāunyā buḍhi sāsu sasurā-le aina-le jāra hānṃna hunyā-sammma-kā swāsni sautinyā sāsu yati-mā

---

1. MsB, *pūba-tarpha* !
2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-ko āphu teśro pari karaṇi garnyā-lāi lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bā jāra hānena bhanyā rāja-khat lāgnā-le 60 rupaiyā daṃda garnu. cautho pari [A659] karaṇi garnyā-lāi 30 ~~rupaiyā~~ jatisukai-sita bigryāki bhayā pani pā̃ācau-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 15 rupaiyā daṃḍa gari lognyā swāsni chuṭyāi dinu jāta jā~~ṃ~~daina.

§414 namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā āphnā hāḍa-mā 4 pustā-dekhi puḍho 7 pustā-samma-kā dājyū-bhāi kākā bājyā chorā bhatijā nātā parnyā-kā chori phupu bajyū didi baihni chori nātini panātini nātā parnyā swāsni-haru-mā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā-ko āphu teśro pari karaṇi garyo bhanyā lognyā ~~rahecha bhanyā~~ bhayā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bhanyā ra. jāra hānena bhanyā rāja-khata lāgnā-le 40 rupaiyā cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 20 rupaiyā jati-sukai-sita bigryāki bhayā pani pā̃ā~~a~~au liṃga-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 10 rupaiyā[3] daṃḍa gari chuṭyāi dinu.

[B521]

§~~5~~15 namāsinyā matawāl~~i~~i jāta-kā hāḍa-kā 7 pustā-dekhi ubho-mā 14 pustā-sa~~mm~~ṃma-kā dājyū-bhāi kākā bājyā~~.~~ chorā bhatijā nāti parnyā-kā chori~~.~~ phupu bajyū didi baihni chori nātini panātini nātā parnyā swāsni-mā āphnā khasam-ko satyea choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-mā āphu teśro pari karaṇi garyo bhanyā lognyā bhayā jāra hā~~nm~~ṃnyā jāta-ko sādhu-ko khusi lognyā rahenacha~~.~~ bhanyā ra. jāra hānena bhanyā rāja-khata lāgnā-le 20 rupaiyā~~.~~ cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 10 rupaiyā jati-sukai-sita bigryāki~~ā~~ bhayā pani pā~~m~~ṃcau-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu. 14 pustā-dekhi puḍho-kā āphnā khasam-ko satyea choḍi arkā-sita bigryāki-ko karaṇi garnyā-lāi khata lāgdaina.

---

3. MsA, *rupai* !

[A660]

§616 namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā āphnā hāḍa-kā 7 pustā-samma-kā kākā bājyā bhāi bhatijā chorā nāti-haru-le bihā garii[4] lyāyākā diyo kalasa puji lyāyākā jāri gari lyāyākā kaṃnyā bidhawā lyāyākā ra āphnā sākṣāta māñijyū bhāṃjyā buhāri-haru-mā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-haru-sita āphu teśro pari karaṇi garyo bhanyā lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bhanyā ra. jāra hānena bhanyā rāja-khata lāgnā-le 10 rupaiyā āphu cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 5 rupaiyā jati-sukai-sita bigryāki bhayā pani pãāca liṃga-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 2// rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu.

§717 namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā āphnā hāḍa-kā 7 pustā-dekhi 14 pustā-samṃma-kā dājyū-bhāi-kā bihā gari lyāyākā jāri gari lyāyākā kaṃnyā bidhawā lyāyā*kā*[5] diyo kalasa puji lyāyākā aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita bigryākā swāsni-lāi āphu teśro pari karaṇi garyāo bhanyā lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bhanyā ra. jāra hānena bhanyā rāja-khāta lāgnā-le 5 rupaiyā cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 2// rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu. pãācau pari karaṇi garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina 14 pustā-dekhi puḍho-kā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi pani rāja-khata lāgdaina.

---

4. MsA, *ga* omis !

5. MsA, inséré en très petits caractères ; on voit encore que *ī* a été substitué au i de *diyo* pour libérer un peu de place.

124 ai māsinyā-ko.

[A663][B522]

§118 māsinyā matawāli jāta gaihra-le āphnā hāḍa-mā 4 pustā-samma-kā dājyū-bhāi kākā bājyā chorā nāti parnyā-kā chori phupu bajyū didi baihni chori *bhatijji*[1] nātini panātini nātā parnyā ra āphnā sākṣāt didi baihni-kā chori bhāṃji āphnā āmā-lāi ra bābu-lāi janmāunyā bajyū āmā-kā sahodara didi baihni sāni ṭhuli āmā āphnii swāsni-lāi janmāunyā sāsu āphu-lāi maṃtra sunāunyā gurmā yati-mā āphnā khasam-ko satyea choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-lāi jati-sukai liṃga pari karaṇi garyā pani lognyā ~~swāsni duwai~~-lāi māsi dinu. karaṇi dinyā swāsni namāsinyā jāta-ki rahicha bhanyā besyā huṃnche māsinyā jāta-ki rahicha bhanyā māsi dinu.

§219 māsinyā matawāli jāta gaihra-le āphu-lāi janmāunyā āmā-bāheka aru bābu-le aina-le jāra hāṁṃna hunyā-sa~~m~~ṃma-kā lyāyākā sautinyā āmā āphu-lāi maṃtra sunāunyā guru-kā swāsni gurmā āphni āmā-kā bimāṭṛ-paṭṭi-kā didi baihni sāni ṭhuli āmā sasurā-lāi ra sāsu-lāi janmāunyā buḍhi sāsu sasurā-le aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni sautinyā sāsu yeati-mā āphnā khasam-ko satyea choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-ko āphu teśro pari karaṇi garnyā-lāi lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bā jāra hānena bhanyā rāja-khata lāgnā-le 20 cautho pari karaṇi garnyā-lāi 15 jati-sukai-sita bigryāki bhayā pani cautho-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-*lāi aghi*-dekhi[2] jāra nahāṃnyā jāta rahecha bhanyā 10 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu jāta jādaina.

§320 māsinyā jāta-mā pāni calanyā gaihra jāta-kā āphnā hāḍa-mā 4 pustā-dekhi puḍho 7 pustā-sa~~m~~ṃma-~~mā~~kā dājyū-bhāi kākā bājyā chorā bhatijā parnyā-k~~o~~ā chori phupu bajyū didi baihni chori nātini panātini *nātā pa*rnyā[3] swāsni-haru-mā āphnā

1. MsA, inséré en petits caractères.
2. MsA, gratté et corrigé.
3. MsA, inséré en petits caractères.

khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā-ko āphu teśro pari karaṇi garyo bhanyā lognyā rahecha bhanyā aghi-dekhi jāra hāni āyākā jāta-lāi jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bhanyā ra jāra hānena bhanyā aghi-dekhi jāra nahāṃnyā jāta rahecha bhanyā rāja-khata lāgnā-le 15 rupaiyā cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 10 rupaiyā [A664] jati-sukai-sita bigryāki bhayā pani pā̃ācau liṃga-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu 7 pustā-dekhi puḍho-kā kha*sam*-kāo[4] satya choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi rāja-khata lāgdaina.

[B523]

§421 māsinyā matawālii jāta gaihra-le āphnā hāḍa-kā 7 pustā-samṃma-kā kākā bājyā bhāi bhatijā chorā nāti-haru-le bihā gari lyāyākā diyo kalasa puji lyāyākā jāri gari lyāyākā kaṃnyā bidhawā lyāyākā ra. āphnā sākṣāt mā̃ijyū bhāṃjyā buhāri-haru-mā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-haru-sita āphu teśro pari karaṇi garyo bhanyā lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko *aina-bamojima sādhu-ko khusi lognyā*[5] rahenacha bhanyā ra jāra hānena bhanyā rāja-khata lāgnā-le 15 rupaiyā āphu cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 10 rupaiyā jati-sukai-sita bigryāki bhayā pani pā̃āca liṃga-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa gari lognyā swāsni duwai-lāi chuṭyāi dinu. 7 pustā-dekhi puḍho-kā āphnā khasam-ko satyea choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi pani rāja-khata lāgdaina.

§522 limbu kirāti jāta-bāhek tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawālii jāta māsinyā matawāli jāta pāni nacalanyā jāta choyā choi chiṭo hālanu parnyā jāta-le āphnā bābu-le bihyā gari lyāyākā kaṃnyā lyāyākā bidhawā lyāyākā jāri gari lyāyākā aina-le jāra hāṃna hunyā-samṃma-kā swāsni sāni āmā-haru arkā-sita bigryākā bigryāko jāhera bhai karaṇi garecha bhanyā aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari ti lognyā swāsni chuṭyai dinu yastā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni calcha pāni-ko mātra

4. MsA, gratté et corrigé.
5. MsA, gratté et corrigé.

patiyā dinu. chuṭyāyā-pachi pheri pani karaṇi garyo bhanyā jati pherā karaṇi garcha uti palṭa 10/10 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu.

125 ai. pāni nacalanyā-ko.

[A666][B524]

§123[1]choi chiṭo hālanu parnyā naparnyā gaihra pāni nacalanyā jāta-mā musalamāna-bāhek-le āphnā hāḍa-mā 4 pustā-samma-kā dājyū bhāi kākā bājyā chorā nāti parnyā-kā chori phupu bajyū didi baihni chori bha*tijī nātinī panātini parnyā ra āphnā sākṣāt*[2] didi bainhī-kā chori bhāṃji āphnā āmā-lāi ra bābu-lāi janmāunyā bajyū āmā-kā sahodara didi baihni sāni ṭhuli *āmā āphnī swā*sni-lāi[3] janmāunyā sāsu āphu-lāi maṃtra sunāunyā gurmā yaeti-mā *āphnā khasa*m-ko[4] satyea choḍi arkā-sita poila gayākā-lāi jati-sukai liṃga pari karaṇi garyā pani lognyā swāsni duwai-lāi māsi dinu.

§224 choi chiṭo hālanu parnyā naparnyā gaihra pāni nacalanyā jāta-mā musalamāna-bāheka-le āphu-lāi janmāunyā āmā-bāheka aru bābu-le aina-le jāra hāṃnna hunyā-samma-kā lyāyākā sautinyā āmā āphni āmā-kā bimāṭṛ-paṭṭi-kā didi baihni sāni ṭhuli āmā sasurā-lāi ra sāsu-lāi janmāunyā buḍhi sāsu sasurā-le aina-le jāra hānṃna hunyā-samma-kā swāsni sautinyā sāsu yati-mā āphnā khasama-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-ko āphu-le teśro pari karaṇi garnyā-lāi lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojim sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bā jāra hānena bhanyā rāja-khata lāgnā-le 15 rupaiyā daṃḍa garnu cautho pari karaṇi garnyā-lāi aghi-dekhi jāra nahāṃnyā jāta rahecha bhanyā 10 jati-sukai-sita bigryākī bhayā pani cautho-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa gari *chuṭyāi dinu- jāta jādaina*[5].

[A667]

§325 choi chiṭo hālanu parnyā naparnyā gaihra pāni nacalanyā jāta-mā musalamāna-bāhek āphnā hāḍa-mā 4 pustā-dekhi puḍho

1. MsB, changement de main pour les article 23 à 25.
2. MsA, gratté et corrigé.
3. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

7 pustā-samma-kā dājyū-bhāi kākā bājyā chorā bhatijā parnyā-kāo chori phupu bajyū didi baihni chori nātini~~i~~ panātini~~i~~ nātā parnyā swāsni-haru-mā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā-ko āphu teśro pari karaṇi garyo bhanyā lognyā rahecha bhanyā aghi-dekhi jāra hāni āyākā jāta-lāi jāra hāṃnyā-ko khusi lognyā rahenacha bhanyā ra jāra hānena bhanyā aghi-dekhi jāra ~~nahāṃnyā~~ *na*hāni[6] āyākā jāta rahecha bhanyā rāja-khata lāgnā-le 10 rupaiyā cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu jati-sukai-sita bigryāki~~i~~ bhayā pani pā̃ā̃ca liṃga-dekhi puḍho pari karaṇi garnyā-lāi 2// rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu 7 pustā-dekhi puḍho-kā khasam-kāo satya choḍyākā-ko karaṇi garnyā-lāi rāja-khata lāgdaina.

[B525]

§426 choi chiṭo hālanu parnyā naparnyā gaihra pāni nacalanyā jāta-mā musalmāna-bāheka-le āphnā hāḍa-ko 7 pustā-samma-kā-kākā bājyā dājyū-bhāi bhatijā chorā nāti-haru-le bihā gari lyāyākā diyo kalasa puji lyāyākā[7] jāri gari lyāyākā kaṃnyā bidhawā lyāyākā ra. āphnā sākṣāt māyijyū bhāṃjyā buhāri-haru-mā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-haru-sita āphu teśro pari karaṇi garyo bhanyā lognyā rahecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi lognyā rahenacha bhanyā ra. jāra hānena bhanyā rāja-khat lāgnā-le 15 rupaiyā āphu cautho liṃga pari karaṇi garnyā-lāi 10 rupaiyā jati-sukai-sita bigryāki bhayā pani pā̃ā̃cau liṃga-dekhi puḍho pari karaṇi *garnyā-lāi*[8] 5 rupaiyā daṃḍa gari lognyā swāsni ~~duwai-lāi~~ chuṭyāi dinu 7 pustā-dekhi puḍho-kā āphnā khasam-ko satya choḍi arkā-sita poila gayākā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi rāja-khat lāgdaina.

MsB

§27 pātaki bhayā-pachi janmyākā saṃtāna-paṭṭi dośro poi tulyāi besyā bhayākā swāsni-saṃga 7 pustā-bhitra kā yakai gotra

---

6. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
7. MsA, *lyāyā* !
8. MsA, gratté et corrigé.

yakai jāta-mā kasai-ko karaṇi bhayecha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa gari prāyaścitta garāi dinu.

126 gosuawārā-ko

[A672][B528]

§1[1] purohityāñi garnyā brāhmaṇa-le jas-kā ghara-mā āphu mūula purohita bhai jyajamāni garyāko cha usa-le āphnāu jyajamāna-kā 12 barkha nāghyākā kaṃnyā ra. bidhawā swāsni chori-haru-ko rājii khusi-le karaṇi garyo bhanyā 3 barkha kaida gari chāḍi dinu. myāda-kāo ~~rupaiyā~~ *caubara*[2] diyā linu.

§2 cāra barṇa chatisai jāta gaihra-kā bibāhitā lognyā-bāṭa janmyākā chorā chorii-ko ra usai-swāsni-le arkā-lognyā-sita poila gai janmyākā chorā chori-ko karaṇi garnyā garāunyā-mā ekāwodara.-bāṭa janmyākā jiya jiyai-ko karaṇi bhayāko rahecha bhanyā aina-bamojim-ko aṃsa sarbaswa gari tāgādhāri jāta-lāii janai jhikii raksī sugura-ko[3] māsu khuwāi jāta-patita gari matawāli namāsinyā jāta-mā milāi dinu matawāli namāsinyā jāta-lāi māsinyā jāta-mā milāi dinu. māsinyā jāta-kā loganyā swāsni duwai-lāi māsi dinu un-kā jiya jiyaai bāhek saṃtāna saṃtāna-mā karaṇi garyā khata-bāta lāgdaina.

§3 dharma-putra rākhanyā-le dharma-putra chorā-paṭṭi-kā saṃtāna-mā ra dharma-putra basnyā-le dharma-putra rākhanyā bābu-kā saṃtāna-mā karaṇi garyo bhanyā āphnā hāḍa-ko dharma-putra[4] rahecha bhanyā pustā gani sajāya garnu. paryo bhanyā janmāunyā bābu-paṭṭi-kā pustā-ko hisāba gari hāḍa-mā karaṇi garnyā-kā aina-bamojima sajāya garnu. hāḍa-bāhek arkā gotra-ko ra phālyākāo bālakha pāi lyāi pālyāko dharma-putra-le dharma-putra rākhanyā bābu-kā swāsni ra tesai bābu-bāṭa janmyākā chori-ko karaṇi garyo ra dharma-putra rākhanyā-le dharma-putra-kii swāsni-ko karaṇi garyo bhanyā aina-bamojiim-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. yati nātā-bāhek aru dharma-putra-kā sanahe-mā dharma-putra-le karaṇi garyā

---

1. MsB, autre main ?
2. MsA, gratté et corrigé.
3. MsA, *suguru* !
4. MsB, *dhama-putra* !

pani- dharma-putra rākhanyā-le karaṇi garyā pani- hāḍa-nātā-ko sanahe lāgdaina- sadhawā-ko karaṇi garyā sādhu-ko khusi- bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garyo bhanyā nātā nalāgnyā-kā kaṃnyā bidhawā-ko- karaṇi garnyā-lāi lekhyākā- aina-bamojiima sajāya garnu.

[A673]

§4 upādhyā-lagāyet tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawāli jāta-le lyāyākā swāsni-kā aghillā loganyā-paṭṭi-bāṭa janmyākii jhaṭakyāli chori-ko karaṇi li āphu-le bhāta khāi bhatāhā-lāi-smet borecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa gari bhāta-b*āhek gari*[5] jaunā jāta-kā jhaṭakyāli-ko karaṇi garyāko cha- usai jāta-mā milāi dinu. karaṇi gari āphu-le [B529][6] bhanyā us-kā hāta-ko bhāta khāyāko rahenacha- swāsni-tarpha-bāṭa borāyecha bhanyā 25 rupaiyā daṃḍa garnu- tes-ko jāta jādaina. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu. karaṇii gari āphnā hāta-bāṭa pani- swāsni-tarpha-bāṭa pani bhatāhā-lāi- bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu. jāta jāṃdaina. chuṭyāyā-pachi pheri pani karaṇi garyo bhanyā jati palṭa karaṇi garcha uti paṭaka 10/10 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu. rupaiyā natiryā aina-bamojiima kaida garnu.

§5 māsinyā jāta- ra. pāni nacalanyā *jāta*[7] choi chiṭo hālanu parnyā jāta-le lyāyākā swāsni-kā- aghillā loganyā-paṭṭi-bāṭa janmyākii jhaṭkyāli chori-ko karaṇi garyo bhanyā pāni calanyā māsinyā jāta-lāi 15 rupaiyā- pāni nacalanyā ra choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu jāta jādaina- chuṭyāyā-pachi pheri pani karaṇi garyo bhanyā jati paṭaka karaṇi garcha uti paṭaka 5/5 rupaiyā daṃḍa gari chuṭyāi dinu.

§6 sāhu ṭalsiiṃ kasai-le- asāmi mohi-kā chori buhāri swāsni-ko karaṇi garecha bhanyā tesa-le linu parnyā thaili bāli lina

---

5. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
6. MsB, le scribe habituel reprend la main, en haut d'une page, au beau milieu du paragraphe.
7. MsA, gratté et corrigé.

pāudaina linu parnyā thaili bigo bhusa garāi karaṇi linyā sāhu ṭalsiṃ jo ho usa-lāi jauna jāta-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-ko karaṇi garyāko cha usai jāta-kā aina-bamojima jāra kāṭanā-lāi jāra kāṭanua muḍanā-lāi muḍanua. sarbaswa linā-kolāi sarbaswa linu. daṃḍa kaida garnā-lāi daṃḍa kaida garnu. bihā-kharca bharāi daṃḍa garnā-lāi bihā-kharca bharāi daṃḍa garnu. khata nalāgnyā jāta-kāi swāsnāi-ko karaṇi garecha bhanyā daṃḍa huṃdaina. rupaiyā bāli jo ho bhusa garāi phārakha garāi choḍi dinu.

[A674]

§7 kariyā bhayā pani amlekha bhayāko bhayā pani pasuwā bhayā pani khawāsyā jāta-le āphnā khasam-kā swāsni chori buhāri-ko karaṇi garecha bhanyā kāṭi māri dinu. aru kurā-ko taksira garyā-mā pasuwā khawāsyā-lāi ra amlekha bhayākā khawāsyā-lāi namāsinyā matawāli-kā saraha-ko sajāya garnu. kariyā rahyākā khawāsyā-lāi māsinyā matawāli-kā saraha-ko sajāya garnu.

§8 āphnā bābu bājyā dājyū-bhāi chorā nāti-le lyāyākā[8] bhāta khājā nacalanyā kama jāta-kā kaṃnyā lyāyākā[9] jāri gari lyāyākā swāsni-ko karaṇi garnyā tāgādhāri jāta gaihra-lāi aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhikāi jāta-patita gari namāsinyā śūdra matawāli jāta-mā milāi dinu. matawāli namāsinyā jāta-lāi us-ko aṃsa sarbaswa gari māsinyā parjā jāta-mā milāi dinu. māsinyā jāta gaihra-lāi māsi dinu.

§9[10] gaddi nasiida mahārāja-kā rāni-lāi ra gaddi-kā wārisawālā sāheba-jyādā-kā rāni-lāi ra au rājā rāni-lāi maṃtra sunāunyā guru-kā brāhmaṇi gurmā bā maṃtra dinyā gurmā sadhawā ha_un bidhawā ha_un. in-ko aru kasai-le karaṇi garyo bhanyā muḍinyā jāta bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. kāṭinyā jāta bhayā kāṭi māri dinu.

---

8. MsA, *leyākā* ; il s'agit probablement d'une erreur que le scribe n'a pas jugé nécessaire de corriger.
9. MsA, *lyāyā* !
10. MsA, changement de main.

[B530]

§10[11] pāni nacalanyā ra. ~~choi~~ choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-mā karaṇi garyā[12] garāyākā kurā-bāheka hāḍa-nātā gaihra-mā karaṇi garyā-bābat aina-bamojima sajāya bhai~~.~~ pāni-ko patiyā dinu. bhaṃnyā lekhiyākā kalam-mā lognyā mānisa-le pāni-ko patiyā pāyo bhanyā tyo hāḍa-nātā gaihra-mā karaṇi dinyā swāsni-lāi pani pāni-ko patiyā dinu. lognyā-lāi pāni-ko patiyā nadinu bhaṃnyā lekhiyākā khat-mā ~~swāsni-le pani pāni-ko patiyā pāudainan yastā swāsni-ko besyā bhayā-pachi pāni calcha~~ swāsni namāsinyā jāta-ki bhayā pāni-ko patiyā pāudainan yastā swāsni-ko besyā bhayā pachi pāni calcha māsinyā jāta-ki bhayā māsi pāni-ko patiyā dinu. pāni calcha.

§11[13] āphu-le cākari garyākā tāgādhāri jāta-kā ghara~~.~~-kā mālika-kā 11 barkha nāghyākā chori buhāri swāsni-ko tāgādhāri jāta-le karaṇi garecha bhanyā 3 barkha namāsinyā matawāli jāta-le karaṇi garecha bhanyā ~~bhayā~~ 4 barkha māsinyā matawāli jāta-le bhayā 3 barkha[14] kaida gari māsi dinu. myāda-ko ḍabal diyā linu.

§12 āphu-le cākari~~ī~~ garyākā namāsinyā matawāli jāta-kā ghara~~.~~-kā mālika-kā~~o~~ 11 barkha nāghyākā chori buhāri swāsni-ko tāgādhāri~~.~~ jāta namāsinyā matawāli jāta-le karaṇi garecha bhanyā 1// barkha māsinyā matawāli jāta-le bhayā 2 barkha kaida gari~~.~~ māsi dinu. myāda-kā rupaiyā ḍabal diyā[15] linu.

[A675]

§13 āphu-le cākari garyākā māsinyā matawāli jāta-kā ghara-kā mālika-kā 11 barkha nāghyāk*ā chori buhāri swāsni*-ko[16] tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta māsinyā matawāli jāta-le

---

11. MsA, nouveau changement de main.
12. MsA, ***ga**garyā* !
13. MsA, nouveau changement de main.
14. MsA, MsB, KNM ; la peine plus faible s'explique par la réduction subséquente en esclavage (mais cf. le §12 !)
15. MsA, *ḍabildayā* !
16. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

karaṇi garecha bhanyā 9 maihnā kaida ~~gari~~ ~~māsi~~ ~~dinu~~ garnu. myāda-ko ~~rupaiyā~~ ḍabal diyā rupaiyā linu.

MsB

§14[17] mityāri-kā sanahe-mā karaṇi-ko kuro pari āyā sadhawā bhayā aina-bamojima sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā bhayā nātā sanahe nalāgnyā-mā karaṇi garnyā-kā aina-bamojim sajāya garnu. mityāri-kā sanahe-mā rāja-khat lāgdaina.

[B531]

§15 śrī 5 mahārāja-kā mahārāni. buhāri maiñā-haru sadhawā bhayā pani kaṃnyā bidhawā bhayā pani ina-sita-ko rājā-kā guru-ko karaṇi-ko kuro uṭhi robakāra gardā sāco ṭhaharyo bhanyā kāyelnāmā lekhāi aina-bamojim aṃsa sarbaswa garī. muḍi desa nikālā gari dinu. yasta-kā santāna-lāi guru pani natulyāunu.

§16 āphnā muluk-kā bāsiṃdā madhisyā-haru-mā brāhmaṇa rajapūta kṣatri gaihra janai lāunyā jāta ra. musalamāna-bāhek aru gaihra madhisyā jāta-le āphnā hāḍa-mā 14 pustā-samma-mā ra. āphni āmā-ki didi baihni ṭhuli sāni āmā parnyā sākṣāta māijyū bhāṃji bhāṃjyā buhāri ṭhuli sāni āmā-kā chori baihni parnyā-mā karaṇi garnyā garāunyā lognyā swāsni duwai-lāi māsi dinu. yati nātā-bāheka-kā nātā-mā karaṇi garnyā lognyā-lāi 15 swāsni-lāi 12 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu.

17. MsB, changement de main, mais les articles 15-16 sont de la main du scribe principal.

127 besyā swāsni-ko garbha-

[A677][B532]

§1 besyā swāsni-sita āphu pani jādo rahecha āphu gayākā maihnā-bhitra-ko garbha rahi jātaka janmyā-pachi- yo birya tero ho nuwārana gari deu bhani 35 dina-kā myāda-bhitra tyo swāsni bhaṇṇa āi bhanyā garbha bhayā-mā- *arkā-lognyā-sita*[1] karaṇi bhayāko rahenacha bhanyā nuwārana[2] pani gari dinu- sayakarā 2// rupaiyā aṃsa pani dinu parcha garbha-mā chadā- arkā lognyā-sita karaṇi bhayāko lognyā-le ṭhaharāi kāyela bhayo bhanyā- tyo besyā-putra ṭhaharcha[3]- āmai-le nuwārana garnu. loganyā-lāi tero birya ho bhani kara lāuna pāudaina. testā chorā chori-le- aṃsa pāudainan. āphnai āmā-ko- aina-bamojima-ko- āla-māla mātrai khāna pāuchan.

§2 2/4 janā lognyā-lāi karaṇi garāunyā swāsni-le chorā chori pāi ra. tero saṃtāna ho bhani eyakā cāhi-lāi dekhāi dicha- usa lognyā-le mero birya hoina- bhani adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyo bhanyā- tesa lognyā-le karaṇi garyāko dina- maihnā ra- janmyākā bālakha-ko- tajabija gardā- usa-le karaṇi garyākā- dasa maihnā-mā janmyāko bhayā- tesai bābu-ko ṭhaharcha- dasa maihnā aghi pachi janmyāko rahecha bhanyā- us-ko ṭhahardaina. swāsni-le tero chorā ho bhani- kara lagāuna pāudina- yastā kurā-mā chorā chori janmyākā dina 35 bhitra-mā karāuna āyā kurāo suni nisāpha gari dinu. 35 dina uprāṇṇta karāuna āyā nasuṃnu. yastā saṃtāna besyā-putra ṭhaharchan. nuwārana pāsni pani- āmā-le garāunu parcha- aṃsa pani- aina-bamojima- āmā-ko pāucha.

§3 kohi kaṃnyā bā besyā susāryā keṭi pātara ra. badhetyāni-haru-le- eyakā lognyā-sita karaṇi garāi- us-ko garbha rahyāko cha. taestai-mā- aru aru loganyā-lāi pani karaṇi garāi- saṃntāna bhayāko rahecha ra. swāsni-le tero saṃtāna ho bhani samāuna āi

1. MsB, corrigé dans le texte, en caractères pratiquement illisibles.
2. MsA, *nuwārān* !
3. MsB, *tharcha* !

bhanyā- lognyā-le tyo swāsni-le peṭa bokyā-mā- arkoā-cāhi poi dekhāi kāyela garāuũna sakyo bhanyā- tes-ko ṭhahardaina. testā chorā chori-ko nuwārana pāsni pani- garāunua pardaina. aṃsa pani dinu pardaina. lognyā-lāi kara lāgdaina. besyā-putra ṭhaharcha- nuwārana pāsni pani- āmā-le garnu. aṃsa panii aina-bamojiim āmā-ko pāucha.

[A678]

§4 kohi susāryā keṭi pātara. besyā badhyetyāni-haru-lāi- kasai-le rākhi swāsni-le peṭa bokyākii rahiṃcha- garbha rahyā-dekhii arkā lognyā kasai-sita karaṇi garāyākii pani rahinacha bhanyā testā chorā chori- janmadā bābu-cāhi-le mero saṃtāna pani hoina bhani- adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyā bhanyā swāsni-sita karaṇi bhayākoā dina maihnā-dekhi dasa maihnā-mā janmyāko ṭhaharyo bhanyā- ti chorā chori-ko bābu tehi ṭhaharcha- āphnā birjyea-le janmyākā saṃtāna-lāi- mero hoina bhani karāuna āyā-bābat. jauna-sukai jāta bhayā pani testā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari jāta-anusāra-ko nuwārana pāsnii gaihra garnu parnyā karma tesai bābu-le garnu parcha- aina-bamojima aṃsa pani tesai-ko pāucha.

[B533]

§5 eyakai swāsni-kā 2/3 loganyā chan- testai-mā tesai-le- chorā chori pāi ra. ti chorā chori merā huṃ terā hoinan bhani 2 janā bābu bājhii adālata ṭhānā amāl-mā karāuna āyā bhanyā- swāsni-lāi jhikāi sodha-pucha gardā jauna-cãāhi lognyā-kā birjya-le janmyākā hun. bhani dinche usai-cāhi-kā saṃtāna ṭhaharchan.

§6 brāhmaṇa rajapūta kṣatriṛ baiśya śūudra gaihra cāra barṇa chattisai jāta-kā bibāhitā swāsnii-ko bibāhitā lognyā-ko garbha rahyāko cha- testai-mā tyo swāsni aru kasai-sita bigri bhanyā- garbha-ko bālakha sadya h*udaina. jauna jāta-mā b*igri[4] uhi jāta-mā tyo bālakha jāṃcha- jastai duda-kā ghaḍ*ā-mā madirā-ko yaka thopo parnā-le sabai bigraṃcha*[5] tastai bibāhitā-ko biryā ho

4. MsB ; MsA, illisible, le bas de la page a été déchiré.
5. MsB ; MsA, illisible, le bas de la page a été déchiré.

tapani bigryākai jāta-ko garbha ṭhaharcha bihā garnyā lognyā-ko biṃda huṃ bhani bābu dājyū-sita aṃsa-ko dāiyā garna pāudaina. besyā-putra ṭhaharcha. nuwārana pāsni pani āmā-le garāunu. aṃsa pani aina-bamojima āmā-ko pāucha[6].

6. MsB ; MsA perdu.

128 jhagariyā swāsni-ko karaṇi garnyā.

[A681][B535]

§1 kasai-kā thuma khuwā-mā. māsinyā jāta-ko amāli dwāryā huna gayāko cha ra. usa-le āphnā kacahari-mā māsinyai jāta-kā swāsni-ko jhagarā pari āyo ra. jhagarā nachini tesai dwāryā amāli-le karaṇi garecha bhanyā testā amāli dwāryā-lāi māsi dinu.

§2 ṭhekadāra ijārādāra khāngi naṭhekiyākā amalā-haru-le phirādi ra bābata lāgi āyākā swāsni-haru-ko karaṇi garyo bhanyā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garyo bhanyā testā-lāi aina-bamojima sajāya gari kāma-bāṭa khāreja garnu. besyā jāta cākara jāta-haru-ko karaṇi garyo bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa gari usa sāla-ko kabuliyeat-bamojima-ko ijārā bujhi li miti pugyā-pachi arkā sāla-lāi khāreja gari dinu.

§3 adālata ṭhānā amāla-mā khata-bāta-le thuniyākā pyādā lagāyākā jmāni gari choḍyākā swāsni mānisa-lāi hākima ra adālata ṭhānā-kā mālika diṭṭhā bicāri amālā gaihra amāli dwāryā-haru-le jhagarā nachini kasai-le karaṇi garyo bhanyā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garnyā-lāi usai-kā aina-bamojim-ko sajāya gari pākyāko bāli-smeta. thuni kāma-bāṭa khāreja garnu. besyā jāta cākara jāta-kā khata-bāta lāgi thuniyākā swāsni-ko karaṇi garnyā usa ṭhāu-kā hākima amālā dwāryā amāli-mā jo ho usa-lāi pākyāko bāli-smeta thuni kāma-bāṭa khāreja garnu.

§4[1] aina-bamojima dāmala hunyā khat-mā kaida bhayākā swāsni-lāi cauki paharā basnyā kasai-le karaṇi garecha bhanyā tyo swāsni akṣara khodi jāta-patita bhayāki rahicha bhanyā jāni jāni karaṇi garnyā-lāiko jāgira khosi usai jāta-mā milāi chāoḍi dinu. patiyā pāudaina akṣara khodi jāta-patita bhayāki rahinacha bhanyā karaṇi garnyā-lāi jāgira khosi āphu-bhaṃndā ṭhulā jāta-ki swāsni-ko karaṇi garyāko rahecha bhanyā 100 rupaiyā āphu

1. MsA, changement de main.

mildā jāta-ki swāsni bhayā 50 rupaiyā āphu-bhaṃdā ghaṭi jāta-ki swāsni bhayā 25 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. karaṇi garnyā āphnai jāta-mā rahaṃcha-patiyā pardaina. bhora-mā karaṇi garyāko rahecha bhanyā daṃḍa pani hudaina. bhora-ko patiyā dinu.

[A<682-685>]

§5[2] aina-bamojima dāmala bhai kaida bhayākā swāsni-lāi paharā cauki basnyā-bāheka aru kasai-le jāni jāni karaṇi bhayāko rahecha bhanyā swāsni akṣara khodi jāta-patita bhayāki bhayā karaṇi garnyā-lāi usai jāta-mā milāi choḍi dinu. patiyā pāudaina. akṣara khodi jāta-patita bhayāki swāsni rahinacha bhanyā āphu-bhaṃdā ṭhulā jāta-ki swāsni-ko karaṇi garyāko rahecha bhanyā 100 rupaiyā āphu mildā jāta-ki swāsni bhayā 50 rupaiyā āphu-bhaṃdā ghaṭi jāta-ki swāsni bhayā 25 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. karaṇi garnyā āphnai jāta-mā rahaṃchan. patiyā pardaina. bhora-mā karaṇi garyāko rahecha bhanyā daṃḍa pani hudaina. bhora-ko patiyā dinu.

[B536]

§6[3] cauki paharā basyākā-le ra. pyādā *lāgnyā-le khata-bāta-le jhela-khānā-mā rahyākā ra. thunuwā bhai jagā jagā-mā rokiyākā pyādā lāgi lyāyākā swāsni*-ko[4] karaṇi garecha bhanyā jauna jāta-le jauna jāta-kā sādhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garyāko cha. usai jāta-lāi. lekhyākā aina-bamojima daṃḍa sajāya kaida gari bāli-smet thunuwā gari khosi chāḍi dinu. besyā jāta cākara jāta-ko karaṇi garecha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa garnu.

§7 khānagi ṭhekiyākā ra. bāli napākyākā adālat amāla-kā hākima ḍiṭṭhā bicāri pagari huddā sipāhi amāli dwāryā mahānyā gaihra-le jhelakhānā-mā rahyākā ra. thunuwā bhai jagā jagā-mā

2. Les articles 4 et 5 ne diffèrent ni par les cas évoqués ni par les sanctions appliquées. Cette partie du code ne semble pas avoir été souvent lue…

3. MsB, changement de main en début de paragraphe et jusqu'à la fin du chapitre.

4. MsB, passage inséré de la main du scribe principal !

rokiyākā pyādā lāgi lyāyākā swāsni-ko karaṇi garecha bhanyā jaunā jāta-le jaunā jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garyāko cha. usai jāta-lāi lekhyākā aina-bamojim daṃḍa sajāya kaida gari. karaṇi garnyā-le darsan garyākā jāgira.-kā raibaṃdi-kā bigā-bamojim daṃḍa garnu. besyā jāta cākara jāta-ko karaṇi garyā 20 rupaiyā daṃḍa garnu.

§8 jhel-khānā-mā kaida bhayākā kasai-le jhela-khānā-mai kaida bhayākā lognyā swāsni mānis-le karaṇi gare[5] garāyāko rahecha bhanyā ghaṭi baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā-kā aina-bamojim. sajāya garnu. parnyā-mā sajāya gari. lognyā swāsni duwai-lāi 10/10 rupaiyā daṃḍa garnu.

5. MsB, pour *garyā*, mot omis dans KNM.

129 kamāri swāsni rākhanyā-ko.

[A<682-685>][B537]

§1 tāgādhāri jāra hāṃnyā jāta-kā kaṃnyā kamāri swāsni tulyāi ghara-mā jāhera gari rākhyāko pāra-smeta gari diyāko rahecha bhanyā jāyā-janma bhayāko hawas nabhayāko hawas tāpani testā swāsni-mā sākṣāta chorā bhatijā kākā dājyū bhāi-haru paryā bhanyā pani aru kasai-le karaṇi garyo bhanyā pani jāra kāṭana hudaina. janai jhiki aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari liṃcha tāpani *tesai chāḍacha tāpani sā*dhu-ko[1] khusi kamāri swāsni rākhyāko rahecha pāra gari diyāko chaina. kamārtana gardai rahicha bhanyā testā-mā 3 pustā-saṃma-kā paryā pani khata-bāta lāgdaina.

§2 āphnā ghar-ki kaṃnyā kamāri. āphai-le rākhi jāyā-janma bhayāko rahecha bhanyā tyo kamārī becana hudaina. kasai-le becyo bhanyā *kiṃnyā-ko thaili*[2] becanyā-bāṭa bharāi dinu. tyo kamāri āphu-sukhi huṃche becanyā-lāi bigā-bamojima daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§3 āphnā ghar-ki kaṃnyā kamāri āphu-le swāsni tulyāi rākhyāko rahecha pāra gari diyāko rahenacha bhanyā testā swāsni arkā-sita poila gai bhanyā beci rupaiyā lina pāudaina. tyo kamāri swāsni āphu-sukhi huṃnche jasa-sita poila jāṃche laijānyā-bāṭa 300 rupaiyā bharāī lina pāucha dasauda li adālata amāla-bāṭa bharāi dinu. yastā swāsni-tira. āphu-bāṭa janmyākā chorā chori becana hudaina. bececha bhanyā kiṃnyā-ko thaili kapāli garāi di becanyā-lāi bigā-bamojima daṃḍa garnu. kiṃnyā-le phalānā-kā chorā chori huṃ bhani jāni jāni kinyāko rahecha bhanyā thaili lilāma gari dinu.

§4 arkā-sita bigryāki āphni kamāri. swāsni rākhyāki cha jāyā-janma pani bhayāko cha tyo kamāri anta poila gai bhanyā besyā huṃnche beci rupaiyā lina pāudaina. tyo kamāri āphu-sukhi huṃnche jasa-sita poila jāṃche laijānyā-bāṭa 200 rupaiyā bharāi

1. MsB, gratté et corrigé.
2. MsB, gratté et corrigé.

lina pāucha dasauda li adālata ṭhānā amāla-bāṭa bharāi dinu. yastā swāsni-tira. āphu-bāṭa janmyākā chorā chori becana hudaina. becyāko rahecha bhanyā kiṃnyā-ko thaili kapāli garāi di becanyā-lāi bigā-bamojima daṃḍa garnu. kiṃnyā-le phalānā-ko choro ho bhani jāni jāni kinyāko rahecha bhanyā thaili lilām garī linu.

§5 āphnā ghara-ki kaṃnyā kamāri. āphai-le swāsni tulyāi rākhyāko cha jāyā-janma pani bhayāko chaina bhanyā testā kamāri swāsni aru kasai-sita bigryā bhanyā tyo kamāri āphnai ghar-mā rākhacha tāpani. aru-lāi beccha tāpani khasam-ko khus.

§6 aghi-bāṭa arkā-sita bigryāki āphni kamāri āphai-le swāsni tulyāī rākhyāki cha tesa-bāṭa āphnu jāyā-janma bhayāko chaina bhanyā testā kamāri-lāi becyā uṭhāyāko sadara huṃcha yastā kamāri-mā bābu chorā dājyū bhāi paryā pani khata-bāta lāgdaina.

[B538]

§7 besyā kamāri cha. khasaṃ pani karaṇi garcha aru-lāi pani karaṇi garāuche bhanyā testā kamāri-bāṭa janmyākā saṃtāna kamārā kamāri nai huṃchan. kamāri-le phalānā-kā chorā chori bhanyāko sadara hudaina.

§8 āphnā kamāri khasama-sita basyā-pachi arkā-sita poila gayāki rahinacha bhanyā tesa-bāṭa khasam-kā birya-le janmyākā saṃtāna jo-sukai bhayā pani kamārā kamāri ṭhahardainan. sukri bikri garna hudaina kasai-le kamārā kamāri bhani becyo bhanyā kiṃnyā-ko thaili becanyā-bāṭa tirna sakanyā rahecha bhanyā dhana tirāi dinu. tirna nasakyā kapāli tamasuka garāi dinu. ti kamāri-bāṭa janmyākā saṃtāna akariyā huṃcha becanyā bābu dājyū-bhāi chorā-lāi becyākā thaili bamojima daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. aina-bamojima-ko aṃsa-samet dilāi dinu.

§9 kasai-le 11 barkha-māthi-kā besyā kamāri swāsni-lāi manomāna nagarāī jamāta bādhi hula uṭhi bala japhata-saṃga karaṇi liyo bhanyā 30 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

[A686]

§10 sāhu-kā karjā-bābat sāhu-kai ghara-mā basyāk-i bādhā pasnyā jāta-kā chori-lāi- kasai-le karjā tiri nikhani swāsni tulyāi- ghara-mā rākhyā-pachi- tyo badhetyāni arkā lognyā-saṃga gai bhanyā thaili tiri nikhani lyāi- swāsni tulyāunyā-ko thaili tesai-lāi jasa-le bigāryo usai-bāṭa bharāi dinu. usa-lāi pani choḍi- arusita gai bhanyā- tyo swāsn-i besyā ṭhaharche- thaili pāudaina.

§11[3] āphu-le bādhā liyāki badhetyāni bādhā napastai-mā hawas. bā āphu-le bādhā liyā-pachi hawas āphu-bhaṃdā aghi-bāṭa 2 janā poi bhayākā rahyāchan. testai-mā bādhā-kā dhani-le āphu teśro liṃga pari karaṇi garecha bhanyā- dhani-le karaṇi garyo bhani thaili bhusa hudaina. āphnu parala[4] thaili lina pāucha.

§12 kaṃnyā ra āphnā khasam-kā satya-mā rahyākā sadhawā bidhawā badhetyāni-ko- dhani-le karaṇi garecha bhanyā eyastā badhetyāni āphu-le swāsni tulyāyā-pachi- dhani-le thaili lina pāudaina. thaili bhusa garā-ī badhetyāni-bāṭa dasauda li tamasuka pharā-ī. amalekha garā-ī chuṭyāi dinu.

3. MsA, changement de main.
4. ND.365a, *paral*, 'The actual price paid, cost price' ; cf. BNK.450a : ... *sāũ* « capital [dû] ».

130 gupti besyā-ko karaṇi garnyā-ko.

[A695][B540]

§1 tāgādhāri jāta-kā sadhawā ra 11 barkha nāghyākā bidhawā kaṃnyā āphnā jāta-mildā-mā ra āphu-bhaṃdā upallā jāta-mā bigryākā bigryāko jāhera nabhai bhāta-mā chadai sadyai ho bhani 2/3 janā-le karaṇi garyāko rahecha bhanyā paihlā-lāi[1] aina-bamojima sajāyea garnu. dośrāo pari karaṇi garnyā paihlā-karaṇi garnyā-bhaṃdā upallo jāta ra usai-mildā jāta-ko rahecha bhanyā 10 rupaiyā teśro pari karaṇi garnyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. paihlā karaṇi garnyā-bhaṃdā ghaṭi jāta-kā tāgādhāri-le karaṇi garecha bhanyā dośroā-lāi 20 teśrā-lāi 10 rupaiyā aghi tāgādhāri jāta-sita bigryāko jāhera nabhai dośro pari karaṇi garnyā namāsinyā matawāli jāta rahecha bhanyā testā-lāi 30 teśrā-lāi 15 rupaiyā māsinyā matawāli-le bhayā dośrā-lāi 40 teśrā-lāi 20 ~~pāni nacalanyā~~[2] ~~ra. choyā chiṭo hālanu parnyā. jāta-le dośro teśro pari. tāgādhāri jāta-kā. swāsni-ko karaṇi garyo bhanyā. pāni-mā paryāko bhayā pani nabhayā pani. māsi dinu.~~ *pāni nacalanyā-mā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le dośro teśro pari karaṇi garecha bhanyā. māsinyā jāta bhayā 4 barkha kaida gari* māsi dinu[3] *namāsinyā jāta bhayā 8 barkha kaida garnu. myāda-kā caubara diyā linu. chiṭo hālanu parnyā jāta-le dośro teśro pari karaṇi garecha bhanyā aina-bamojima sarbaswa gari dāmal garnu. kamārā-le dośro pari karaṇi garecha bhanyā 8 maihnā teśro pari karaṇi garvā 4 maihnā kaida garnu. myāda-kāo rupaiyā diyā li chāḍi dinu.*[4]

§2 namāsinyā matawāli jāta-kā sadhawā ra 11 barkha nāghyākā bidhawā kaṃnyā aghi āphu-bhaṃdā upallā jāta ra āphu-mildā jāta-mā bigryākā bigryāko jāhera nabhai jāta bhāta-mā chadai 2/3 janā-le karaṇi garyāko rahecha bhanyā paihle karaṇi linyā-lāi aina-bamojima sajāya garnu dośro teśro pari

1. MsB, KNM ; MsA, *paihlāi* ?
2. MsA, *nacanyā* !
3. MsB, ajouté au dessus de la ligne, correction de correction…
4. MsB, le texte en italiques est d'une autre main.

karaṇi linyā tāgādhāri jāta-lāi. khata-bāta lāgdaina. jāta-mildā ra. aru namāsinyā matawāli-mā. dośro pari karaṇi garnyā-lāi 8 teśro pari karaṇi garnyā-lāi. 4 rupaiyā daṃḍa garnu. māsinyā matawāli-le dośro pari *karaṇi garyāko bhayā 10 teśro pari karaṇi garyāko bhayā 5 rupaiyā daṃḍa garnu.* ~~pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le. dośro teśro pari karaṇi garnyā-lāi. pāni-mā paryāko bhayā pani nabhayā pani māsi dinu.~~ *pāni nacalanyā-mā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le dośro teśro pari karaṇi garecha bhanyā. māsinyā jāta bhayā 4 barkha kaida gari māsi dinu. namāsinyā jāta bhayā 8 barkha kaida garnu. myāda-ko caubara diyā linu. chiṭo hālanu parnyā jāta-le dośro teśro pari karaṇi garecha bhanyā aina-bamojim. sarbaswa gari dāmala garnu. kamārā-le dośro pari karaṇi garnyā 2 matihnā teśrā~~o~~-lāi 1 maihnā kaida garnu. myāda*[5]*-kā~~o~~ rupaiyā diyā li ~~chāḍanu~~ chāḍi dinu.*[6]*

[A696]

§3 māsinyā matawāli jāta-kā sadhawā ra. 11 barkha nāghyākā bidhawā kaṃnyā. *aghi-āphu*-bhaṃḍā*[7]* upallā jāta ra. āphu-mildā jāta-mā bigryākā. bigryāko jāhera nabhai 2/3 janā-le karaṇi garyāko rahecha bhanyā. paihle karaṇi garnyā-lāi. aina-bamojima sajāya garnu. dośro teśro pari karaṇi garnyā tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawāli jāta-lāi. khata-bāta lāgdaina. jāta-mildā ra. aru māsinyā matawāli-mā dośro pari karaṇi garnyā-lāi. 5 teśrā-lāi 2// rupaiyā daṃḍa garnu. ~~pāni nacalanyā ra choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le. dośro teśro pari karaṇi garecha bhanyā. pāni-mā paryāko bhayā pani nabhayā pani loganyā. swāsni duwai-lāi māsi dinu.~~ pāni nacalanyā-mā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le dośro teśro pari karaṇi garecha bhanyā māsinyā jāta bhayā māsi dinu. namāsinyā jāta bhayā 2 barkha kaida garnu. myāda-ko caubara diyā linu. chiṭo hālanu parnyā jāta-le dośro teśro pari karaṇi garecha bhanyā 1 barkha kaida gari māsi

5. MsA, *myāḍa* !
6. MsB d'une autre main, la même que celle qui a corrigé le paragraphe 1, ceci jusqu'à la fin du paragraphe.
7. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

dinu. pāni nacalanyā jāta-mā karaṇi garāunyā swāsni māsi dinu. *kamārā-le dośro pari karaṇi garyā 1 maihnā teśrā-lāi*[8] *15 dina kaida garnu.*[9]

§4 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā sadhawā ra. 11 barkha nāghyākā bidhawā kaṃnyā swāsni aghi arkā-sita bigryāko thāhā nabhai dośro pari jāta-mildā-le karaṇi garyāko rahecha bhanyā 2// rupaiyā swāsni-bhaṃdā ghaṭi pāni nacalanyā jāta-kā-le dośro pari karaṇi garecha bhanyā 10 rupaiyā teśro pari karaṇi garyā 5 rupaiyā daṃḍa garnu. cauthā-dekhi-kā-lāi khata lāgdaina.

[B541]

§5 pāni nacalanyā ra choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-le tāgādhāri jāta-kā ra. namāsinyā matawāli jāta-kā arusita bigryākā sadhawā ra. 11 barkha nāghyākā bidhawā kaṃnyā swāsni-mā dośro teśro pari karaṇi garyā dāmala garnu. māsinyā parjā jāta-kā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi 5 barkha kaida garnu. karaṇi dinyā swāsni-lāi usai jāta-ko 1 akṣara khodi māsi dinu.

MsB

§6 pāni nacalnyā ra choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 2/3 janā swāsni-le tāgādhāri lagāyeta pāni calanyā-saṃma-kā cokhā jāta-kā lognyā mānisa-lāi aghilli-le karaṇi diyāko thāhā napāi sadyai ho bhani āphu-le karaṇi di lognyā-tarpha-bāṭa bhāta pāni-mā borāyāchan bhanyā paihle karaṇi dinyā swāsni māsinyā jāta bhayā māsi dinu namāsinyā jāta-ki swāsni bhayā 2 barkha kaida garnu myāda-kā rupaiyā diyā li chāḍanu. jyū māsidaina dośro pari karaṇi dinyā-lāi 20 rupaiyā teśro pari karaṇi dinyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

§7 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 2/3 janā swāsni-le tāgādhāri-lagāyeta pāni calnyā-saṃma-kā cokhā jāta-kā lognyā mānisa-lāi aghilli-le karaṇi diyāko thāhā napāi. sadyai ho bhani

---

8. MsB, *teśro-lā* !
9. MsB, de la même main que celle qui a complété les deux paragraphes précédents.

āphu-le karaṇi di lognyā-tarpha-bāṭa bhāta pāni-mā borāyāchan bhanyā pailhe karaṇi dinyā swāsni-lāi māsi dinu. dośro pari karaṇi garāunyā-lāi[10] 20 teśro pari karaṇi dinyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. chiṭo hālanu naparnyā jāta ra. chiṭo hālanu parnyā jāta-mā āphu-bhandā ṭhulā jāta-kā lognyā mānisa-lāi 2/3 janā-le karaṇi diyāko bhayā paihlā-lāi 20 dośrā-lāi 10 teśrā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu.

10. MsB, *garyāunyā* !

131 polāhā-ko.

[A698][B543]

§1 karaṇi-ko kurā kasai-le polyo bāta lāganyā-lāi lyāi purpakṣa gardā loganyā swāsni-mā 1 janā kāyela bhayo 1 janā bhayāko chaina. testai-mā kāyela-nāmā nalekhatai-mā kāyela hunyā-cāhi maryo bhanyā kāyela nabhayākā-lāi tesai bādi-sita jori purpakṣa gari bāta lāgnyā kāyela bhayo bhanyā aina-bamojima sajāyea garnu. tyo kāyela bhayena polāhā-le ḍhālana[1] sakena bhanyā testā polāhā-lāi kāyela-nāmā lekhāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu kāyela nahunyā-cāhi maryo bhanyā kāyela hunyā-ko kāyela-nāmā lekhāi aina-bamojima sajāyea garnu. kāyela nabhai marnyā-lāi khata-bāta pani lāgdaina. patiyā prāyaścitta pani garnu pardaina. jāta jādaina.

§2 poila gayākā kurā ra. lognyā-le ṭhulā jāta sānuā jāta pāni nacalanyā jāta-kā swāsni-le ṭhulā jāta sānu jāta pāni nacalanyā jāta-sāaṃga bigryāko kurā polāhā-le polyo loganyā swāsni-le hoina bhaṃdai thiyā testai bica-mā polanyā maryo bhanyā nisāba daiba-le chinyo ti loganyā swāsni āphnai jāta-mā rahaṃchan adālata ṭhānā amāla kacahari-bāṭa nahernu. chāḍi dinu.

§3 pardesa gayākā mānisa-lāi kasai-le hāḍa-nātā ra. ṭhulā jāta pāni nacalanyā jāta-sita-kā karaṇi-ko kurā ra jyū jānyā jāta jānyā sarbaswa hunyā cori jāri saṃbaṃdhi-kā kurā loganyā swāsni kasai-le polyo pardesa gayāko mānisa āuũdā tyo bādi rahecha bhanyā jori purpakṣa gari dinu jo ṭhaharcha aina-bamojima sajāya garnu. polāhā bādi marecha bhāgyāko rahecha bhanyā eyakoharā kurā-mā tesa-lāi khata-bāta lāgdaina. āphnā jātai-mā rahaṃcha.

§4 karaṇi saṃbaṃdhi-kā kurā-mā pakriyākā mānisa-le jyūdā mānisa-lāi polyo bhanyā lyāi niropana gari. herdā jo ṭhaharcha aina-bamojima gari chini dinu. maryākā mānisa-lāi polyo

---

1. ND.265b, *ḍhālnu*, 'To fell, hew down ; — pour in, mold, cast'. On penserait à une image, le dénonciateur (*polnu* : brûler) faisant fondre l'accusé mais, plus prosaïquement, BNK.328b : ... *harāunu* « causer la défaite ».

bhanyā- tyo polyāko sadara hudaina. maryākā pāni calanyā jāta-kā-lāi- polyā-mā- polanyā-lāi- 11 maihnā kaida garnu. myāda-kā rupaiyā- maihnā-kā 10 rupaiyā-kā dar-le diyā li chāḍanu. pāni nacalanyā maryākā-lāi- polanyā polāhā-lai- bhāta pāni [A699] khāyāko bhayā- aina-bamojim-ko- aṃsa sarbaswa gari li chāḍi[2] dinu. bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā- 22 maihnā kaida garnu. myāda-kāo ḍabala diyā li chāḍanu. maryākā mānisa-lāi- polyākā kurā-mā- jyū jāta- dhana jānyā-samma-kāo kurā bhayā pani loganyā hawas- swāsni hawas- polāi- māgnyā-lāi- khata lāgdaina. jāta bhāta jādaina. prāyaścitta pardaina. polāhā-lāi- khata lāgcha- yahi aina-bamojima- sajāya garnu.

§5 āphu-bha~~ṃ~~ndā upallā jāta-sita hawas bā- tallā jāta-sita hawas. karaṇi-ko kuro uṭhyā-pachi- pakrana jādā bhāgos bā- pakriyā-pachi- mukābilā[3] nabhai bhāgecha ra. bādi maryā-pachi tyo[4] āyo ra. mai-le birāyāko chaina. bhanyo bhanyā jyūdo chaṃ-jyāla jorina nasaki bhāganyā bādi maryā-pachi- āi nisāphba māganyā tyo jhuṭṭo ṭhaharcha jaunā jāta-sita-kā karaṇi-ko kuro polyāko cha- usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima. sajāya garnu.

[B544]

§6 kohi bigryākā- swāsni-le desa pardesa gayākā mānisa-lāi- hāḍa-nātā- tallo jāta. upallo jāta-sita-ko karaṇi-ko kuro poli ra. tesaai swāsni-lāi kerakāra- gardā pani kuro pherina. pardesa gayākai-lāi- bhani bhanyā- bhāta pāni-mā parnyā- bhatāhā-lāi- tesai bebhicārni swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu. pardesa jānyā āyā-pachi tesai swāsni-sita jori- jo ṭhaharcha- aina-bamojima- nisāpha gari dinu. yeastā swāsni-ko garbha rahi- jātaka- janmyāko rahecha- bhanyā- pāni calanyā- nacalanyā gaihra- jauna jāta-kā loganyā-lāi- poli bigryāki- āmā-ko jauna jāta bhayāko cha- chorā chori-ko pani uhi jāta huṃcha.

---

2. MsA, huit syllabes ont été effacées et remplacées par des points ; seul demeure le trait supérieur.

3. Bhargava 883b, 'An opposition, competition, a comparison, an encounter, presence, equality, a fight'.

4. MsA, *tyā* !

[A700]

§7 prāyaścita garnu parnyā karaṇi bhāta-pāni-saṃbaṃdhi-kā kurā ra cori jāri jyāna-saṃbaṃdhi ra. aru gaihra kurā-mā kāyela mukāyela nabhai polāi[5] māgnyā-cāhi maryo bhanyā kāyela-nāmā nabhai marnyā-lāi khata-bāta lāgdaina. prāyaścitta[6] pani garnu pardaina āphnai jāta-mā rahaṃcha.

§8 maṭhadhāri dasanāma saṃnyāsi bairāgi[7] jogi jaṃgama sebaḍā gaihra-le kasai-lāi jyū jānyā jāta jānyā bāta lāyo sābita garnua sakena risa-le polyāko ṭhaharyo bhanyā tes-ko mahaṃtyā-ii khosiṃcha maṭha sarkāra lāgcha maṭha khosiyā-pachi daṃḍa kaida kehi pardaina. cheāḍi dinu.

§9 poila gayākā kurā ra. jyāna saṃbaṃdhi-kā kurā polāhā-le poli kāyela mukāyela nagari. polāhā maryo bhāgyo bhanyā polāi māganyā-ko jita huṃncha.

§10 ākhā nadekhanyā aṃdhā-le kasai-lāi karaṇi-ko saṃkā gari bāta lāyo pachi robakāra gardā ṭhaharena bhanyā aṃdhā suradāsa-lāi 4 maihnā kaida garnu. myāda-kā rupaiyā tircha bhanyā li chāḍi dinu.

MsB

§11 pāni nacalanyā jāta ra. chiṭo hālanu parnyā jāta-kā karaṇi saṃbaṃdha-kā kurā-mā jitanyā-sita jitāuri lidā. 1 rupaiyā jitāuri linu baḍhatā nalinu.

§12 karaṇi-ko bāta lāgi āyākā swāsni mānisa kasai-le mero karaṇi garnyā phalānu ho bhani poli ra tes-le polyākā mānisa-mā kohi pardesa gayākā rahyāchan. kohi uhi rahecha ra. khārakhera gardā pardesa gayākā-lāi paihlo karaṇi linyā bhani lekhāi di usa ṭhāu-ma rahyākā pakriyākā aru-lāi dośro teśro bhani lekhāi bhanyā ra. kacahari-bāṭa ṭhaharāī nisāpha garna sakena bhanyā pardesa gayāko āphnā muluk-mā phalānā jagā-mā cha bhaṃnyā pattā milyo bhanyā jhikāi nisāph garnu. pattā rahenacha bā. birānā muluk-mā gayāko rahecha bhanyā u naāunjyāl. tyo jhagarā nachinnu. pardesa gayāko mānisa naāuṃjyāl tesa

5. MsA, *pālāi* !
6. MsA, *pāyaścitta* !
7. MsA, *bairāgi* suivi de la barre verticale du *ā* !

swāsni-lāi. kaida garī rākhanu. dośro teśro bhani polyākā kāyel bhayākā chan bhanyā pani jimmā jamāni garī chāḍanu. bhoramā parnyā-lāi tesai swāsni-kā nāu-ko patiyā dinu. pardesa jānyā āyā-pachi jori kāye=la [B545] garāī bhanyā aina-bamojim. daṃḍa sajāya garnu. swāsni kaida bhayā-pachi pardesa jānyā paihlo hoina ñāhi rahyākā-mā phalānu-cāhi paihlo ho bhani kuro pheri ra. robakāra gardā kāyel garāī bhanyā paihlai ṭhaharyākā-lāi aina-bamojima garnu. dośro teśro ṭhaharyākā-lāi usai aina-bamojim gari chini dinu. bhor-mā parī khānyā-lāi bhora-ko patiyā dinu. swāsni-le jyū bacāunā-kā lāgi bhanyāko ṭhaharnā-le kaida hudaina chāḍi dinu.

Add. MsB : polāhā-ko.

[B+29]

mukha-patita bhai jāta-bāhek bhayā-pachi arkā-sita karṇi garāunyā swāsni-le mukha-patita nahudai aghi phalānā-sita karṇi bhayāko cha bhatāhā-smet bhāta-mā boriyākā chan bhani poldā garnyā kurā-ko aina ..... 3[8]

§13 swāsni-lāi kacahari-mā lyāi robakāra gardā mukha-patita mātra bhai bhāta-bāhek bhayā-pachi-ko karaṇi tahakīta ṭhaharyo bhanyā. nabhayākā kurā-mā aghi mukha-patita nahudai. phalānā-sita karaṇi bhayāko cha bhani jhuṭṭā kurā-mā arkā-lāi jāta-anusāra jyāna kaṭāuna dāmala garāunā-ko kaiphiyat[9] gari kāgaja-smet lekhi dinyā brāhmaṇa lagāyet tāgādhāri jāta gaihrakā swāsni-lāi 3 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu.

---

8. Il semble que ces trois articles, suivant un processus que les manuscrits mettent en évidence, sont d'origine jurisprudentielle. La reconstitution du cas est assez facile : une femme a eu des relations sexuelles après avoir été exclue de la commensalité parce qu'elle avait mensongèrement reconnu avoir eu un amant ; elle cherche ensuite à mettre en difficulté la famille de son ex-époux en prétendant avoir eu des relations sexuelles avant son exclusion. En conséquence de quoi ses anciens commensaux seraient souillés et devraient entreprendre une expiation. Il reste à savoir dans quelle mesure ce mode de formation peut être étendu à l'ensemble de l'additif.

9. Emprunt au hindi, correctement orthographié pour une fois, malgré l'existence d'une forme populaire *kaiphat* (attestée, ND.105a).

[B+30]

§14 mukha-patita bhayā-pachi bigryākā-swāsni-lāi mukha-patita nahudai aghi phalānā-sita karaṇi bhayāko cha bhani de bhani aru kasai-le sikāi bhanāyāko ṭhaharyā jāta bhāta saṃbaṃdhi-kā kurā-mā arkā-lāi jyāna marāuna dāmala garāunā-ko jāla-sāji gari sikāunyā jo ho us-lāi 5 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu.

§15 swāsni-le bhāt-mā boryāko cha. bhani nabhayāko karaṇi polyāko hunā-le bhatāhā-le patiyā garnu pardaina.

132 jabarajasti-ko

[A702][B546]

11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko jabarajasti karaṇi garnyā-ko

§1 upādhyā-lagāyeta āphu-mildā ra. āphu-bhandā ghaṭi pāni calanyā jāta-samma-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas- yati-mā yauṭai kuro mātraia gari karaṇi linyā jabarjasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā- jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojiṃma sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra bidhawā kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃma- aṃsa sarbaswa gari kacahari--bāṭa dasauda li upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di. ~~*prathama karaṇi*~~[1] garnyā-lāi 6 barkha kaida garnu. swāsni-ko jāta jānyā rahenacha- galaṃjyā hunyā bhāta calanyā rahecha bhanyā sarbaswa hudaina. 6 barkha mātrai kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan. dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi 3/3 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiima kaida garnu. jabarajasti hunā-le māsinyā jāta-kā swāsni māsidainan.

§2 rajapūta jāta ra. asala jaisi-le upādhyā-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thunii hawas yati-mā yauṭai kuro mātraia gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā aina-bamojiṃima sādhu-ko khusi- bidhawā ra kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃma-ko aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda lii

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi dinu. prathama karaṇi garnyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani 7 barkha kaida garnu myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan. dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu tina-lāi sāḍhe tina tina[2] barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saāga lāgi jānyā samāunyā ka=raṇi [A703] bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiṃma kaida garnu.

§3 tāgādhāri jāta gaihra-le upādhyā asala jaisi rajapūta-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko eyakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas. yeati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā aina-bamojiṃma sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃma aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda li upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di. prathama karaṇi garnyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani 8 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabala diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan. dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi sāḍhe cāra cāra barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

[B547]

§4 debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgi drābiḍa madhisyā desi brāhmaṇa ra birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa jāta gaihra-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro

2. Noter que, pour une fois, les deux mss ont la même lecture.

mātraai gari karaṇi linyā jabarajasti ṭhaharcha prathama karaṇi liinyā-lāi sadhawā bhayā aina-bamojiṃma sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃma aṃsa sarbaswa gari- kacahari-bāṭa dasauda lii upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di prathama karaṇi garnyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani 9 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai [A704] tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi sāḍhe cāra cāra barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā liinu. hula[3] gari saṃga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

§5 dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsii- oghara gaihra bhekhadhāri 3 liṃga-dekhi-kā jaisi ḍoṭyāla[4] jaisi jumalii jaisii jāta gaihra-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko eyakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thunii hawas yati-mā yauṭai kuro mātraia gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā *bhāyā aina-bamojiṃma sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā*[5] bhayā aina-bamojiṃma-ko aṃsa sarbaswa gari- kacahari-bāṭa dasauda lii upara tesai *swāsni-lāi dinu*[6]. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di prathama karaṇi garnyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani 10 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi pāca pāca barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saṃga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

---

3. MsA, *huna* !
4. MsB, ***doṭyāla*** ; cf. ND.262a, *ḍoṭyāl*, 'A partic. class of Brāhmanas (orig. coming from Ḍoṭi)'.
5. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§6 namāsinyā matawāli *jāta-le*[7] upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko eyakai janā-le hawas- 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā aina-bamojiima sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃma aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda lii upara tesai swāsni-lāi dinu- 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi [A705] di prathama karaṇi garnyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani 11 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan. dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi sāḍhe pāca pāca barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saga lāgii jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

[B548]

§7 māsinyā jāta-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta-gaihra-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātraia gari- karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi- sadhawā bhayā- aina-bamojiṃma sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃma-ko aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda li upara tesai swāsni-lāi dinu- 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi dinu. prathama karaṇi garnyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani aina-bamojiṃma-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. eyahi rita gari namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha-manii-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garyā māsi dinu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi[8] garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi māsi dinu. hula gari saāga lāgi jānyā

7. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
8. MsA, *kari* !

samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

[A706]

§8 chiṭo hālanu naparnyā pāni *naca*lanyā[9] jāta gaihra-le upādhyā-lagāyeta. tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thunīi hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā ~~aina-bamojiṃ~~ jāra hāṅṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṅṃnyā jāta-kā sadhawā ra bidhawā kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃma aṃsa sarbaswa gari. kacahari-bāṭa dasauda lii upara tesai swāsni-lāi dilāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā. dāmāsahi-kā dara-le bāḍi dinu. prathama karaṇi garnyā-lāi aina-bamojiṃma aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. eyahi rita gari. māsinyā jāta-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garyā māsi dinu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi māsi dinu. hula gari saāga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 70/70 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§9 choi chiṭo hālanu parnyā jāta-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas *bā kehi nagari usai ga*ros[10] karaṇi ~~garnyā~~ linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha sadhawā bhayā jāra hāṅṃnyā jāta-ko aina-bamojiṃma sādhu-ko khusi jāra nahāṅṃnyā jāta-ko sadhawā ra. bidhawā kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃma-ko aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda lii upara tesai swāsnii-lāi ~~dilāi~~ dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di prathama karaṇi garnyā-lāi kāṭi māri dinu yahi rita gari māsinyā

9. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
10. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

matawāli jāta-kā 11 barkha-mani-kā kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garyā sarbaswa swāsni-lāi dilāi dāmala garnu. pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha-mani-kā kaṃnyā bidhawā sadhawā-ko karaṇi garnyā-lāi māsi dinu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu.[11] [A707] tāgādhāri ra namāsinyā jāta māsinyā matawāli jāta-ko karaṇi garyā māsi dinu. pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi 3/3 barkha kaida garnu hula gari saga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā eyastā lārkyā-haru-mā tāgādhāri-lagāyeta. māsinyā pāni calanyā māsinyā jāta-sammakā swāsni-mā hula garnyā-lāi 80/80 choyā chiṭo hālanu naparnyā[12] jāta-kā swāsni-mā hula garnyā-lāi janahi 70/70 chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni-lāi hula garnyā-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā kaida garnu.

[B549]

§10 tāgādhāri lagāyeta pāni calanyā-saṃṃma-kā lognyā mānisa-le pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko eyakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas bādhi hawas yati-mā yauṭai kuro mātraia gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāyāko rahenacha bhanyā aina-bamojiṃima aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa[13] dasauda li upara tesai swāsni-lāi dilāi dinu 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di karaṇi garnyā-lāi 3 barkha kaida garnu myāda-ko ḍabala diyā rupaiyā li 1 tirtha garāi patiyā dinu[14]. bhāta pāni calcha rupaiyā natiryā kaida garnu myāda pugyā-pachi patiyā dinu karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāi aru-lāi borecha bhanyā sarbaswa gari 3

11. MsA, un sceau a été apposé par erreur à cet endroit, en fin de page. Il en a été fait de même au début de la page suivante.
12. MsA, *hālanu parnyā*, texte très confus, raturé, chiffres illisibles.
13. MsA, ***karacahari*** !
14. MsA, à partir de ce point, changement de main. La fatigue du scribe du MsA se manifestait par des graphies aberrantes et des erreurs multiples.

barkha kaida gari jaunāa jāta-kā swāsni-ko karaṇni garyāko cha usai jāta-ko 1 akṣara bãāñā *gālā-mā*[15] khodi pāni-bāheka gari usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan. dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu karaṇii gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāyāko rahenacha bhanyā tāgādhāri-lāi 150 namāsinyā-lāi 100 māsinyā-lāi 60 rupaiyā daṃḍa gari 1 tirtha garāii patiyā dinu. bhāta pāni calcha karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāi aru-lāi borecha bhanyā sarbaswa gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pāni-bāheka garii choḍi dinu hula gari saga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā mānisa-haru-lāi janahi 40/40 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu. jabarjasti hunā-le māsinyā jāta-kā swāsni māsiṃnna.

[A708]

§11 tāgādhāri lagāyeta pāni nacalanyā[16] chiṭo hālanu naparnyā-saṃma-kā lognyā mānisa-le chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha-mani-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko eyakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātraia gari karaṇi linyā jabarjasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi garnyā-lāi karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāyāko bhayā pani nabhayā pani sarbaswa gari 3 barkha kaida gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pānii-bāheka gari choḍi dinu. hula bādhii gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan. dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. karaṇi garii aru-lāi pāni-mā boryāko rahenacha bhanyā 30/30 rupaiyā daṃḍa gari pāni-mā boryāko bhayā sarbaswa gari 1 barkha kaida gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pāni-bāheka gari choḍi dinu. hula gari saṃga lāgii jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā mānisa-haru-lāi janahi 20/20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu. jabarjasti hunā-le swāsni māsidainan.

---

15. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
16. MsA, *pāni calanyā.*

§12[17] pāni nacalanyā jāta-mā chiṭo hālanu naparnyā māsinyā jāta-le upādhyā rajapūta jaisi tāgādhāri namāsinyā māsinyā jāta-kā 11 barkha-mani-kā kaṃnyā bidhawā sadhawā swāsni-ko karaṇi garnyā jabarajasti ṭhaharcha sadhawā bhayā sādhu-ko khusi kaṃnyā ra bidhawā bhayā tes-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

§13 poḍhyā cyāhmyā khalaka-smet choyā choi chiṭo hālanu parnyā jāta-le upādhyā rajapūta jaisi tāgādhāri namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha-mani-kā kaṃnyā bidhawā sadhawā swāsni-ko karaṇni garnyā jabarajasti ṭhaharcha tesa-lāi kāṭi māri dinu.

17. MsA, les articles12-13 ont été ajoutés par une autre main.

133 jabarajasti-ko

[A710][B554]

11 barkha-māthi-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko jabarajasti karaṇi garnyā-ko

§1 upādhyā-lagāyeta āphu-mildā ra āphu-bhandā ghaṭi pāni calanyā jāta-samma-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā jāra hānmnyā jāta-ko aina-bamojimma sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra bidhawā kaṃnyā bhayā aina-bamojimma aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda lii upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā sarbaswa dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di karaṇi garnyā-lāi 3 barkha kaida garnu. swāsni-ko jāta jānyā rahenacha bhāta calanyā rahecha bhanyā sarbaswa hudaina. 3 barkha kaida mātra garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan. dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi 1//.| 1// barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saṃga lāgii jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu. jabarajasti hunā-le māsinyā jāta-kā swāsni māsidainan.

§2 rajapūta asala jaisi-le upādhyā-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thunii hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā aina-bamojimma sādhu-ko khusi. kaṃnyā bidhawā bhayā aina-bamojimma-ko aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda lii upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di. prathama karaṇi garnyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani. 4 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā

aru jati chan- dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu tina-lāi 2/2 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiṃma kaida garnu.

[A711]

§3 tāgādhāri jāta gaihra-le upādhyā rajapūta asala jaisi-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā aina-bamojiṃma sādhu-ko khusi. bidhawā ra kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃma aṃsa sarbaswa gari. kacahari-bāṭa dasauda li upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di prathama karaṇi garnyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani- 5 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi 2//. 2// barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saāga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa[1] garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

[B555]

§4 debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgi drābiḍa madhisyā desi brāhmaṇa ra birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa jāta gaihra-le upādhyā jaisi rajapūta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas- bādhi hawas. mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari- karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā aina-bamoji-ṃima sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃima aṃsa sarbaswa gari kacahari-

1. MsA, *ḍaṃḍa*.

bāṭa dasauda[2] lii upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di prathama karaṇi garnyā-lāi- bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani 5 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tiina-lāi 2//. 2// barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiṃima kaida garnu.

[A712]

§5 dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsi auoghara gaihra bhekhadhāri 3 liṃga-dekhi-kā jaisi ḍoṭyāla jaisi jumalii jaisi jāta gaihra-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyā*kā sa*dhawā[3] bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas- yati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha- prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā aina-bamojiima sādhu-ko khusi- kaṃnyā ra bidhawā bhayā aina-bamojiṃima aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda lii upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi liyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di- prathama karaṇi garnyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani 8 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi 4/4 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saṃga lāgii jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi- janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiṃima kaida garnu.

§6 namāsinyā matuawāli jāta-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā milii lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā

2. MsA, *dasau* !
3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā aina-bamojiṃma. sādhu-ko khusi kaṃnyā ra bidhawā bhayā aina-bamojiṃma aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda li upara tesai swāsni-lāi dinu 2/3 janā-ko karaṇi liyāko bhayā dāmāsahi-kā dara-le bāḍi di pra-thama karaṇi garnyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani 10 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan. dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi- 5/5 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. hula gari saga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā yestā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiṃima kaida garnu.

[A713][B556]

§7 māsinyā matawāli jāta gaihra-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawāli jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi sadhawā bhayā aina-bamojiṃma sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā bhayā aina-bamojiṃma aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda li upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā hisāba-le bāḍi dinu. prathama karaṇi garnyā linyā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā pani nabhayā pani dāmala garnu. eyahi rita gari māsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha-māthi-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garyā māsi dinu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan. dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu tina-lāi māsi dinu. hula bādhi saṃga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojiṃma kaida garnu.

§8 choi chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā gaihra jāta-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta ra namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha

thunīi hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha sadhawā bhayā jāra hānṁnyā jāta-ko aina-bamojiṁma sādhu-ko khusi jāra nahānṁnyā jāta-kā sadhawā ra bidhawā kaṃnyā bhayā aina-bamojiṁma aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda li upara tesai swāsni-lāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā hisāba-le bāḍi dinu. prathama karaṇi garnyā-lāi dāmala garnu. eyahi rita gari māsinyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garyā māsi dinu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tina-lāi māsi dinu. hula gari saga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā-mānisa-haru-lāi janahi 70/70 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiṁma kaida garnu.

[A714]

§9 choi chiṭo hālanu parnyā gaihra pāni nacalanyā jāta-le upādhyā-lagāyeta tāgādhāri jāta ra namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko eyakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha sadhawā bhayā jāra hānṁnyā jāta-ko aina-bamojiṁma sādhu-ko khusi jāra nahānṁnyā jāta-kā sadhawā ra bidhawā kaṃnyā bhayā aina-bamojiṁma aṃsa sarbaswa gari kacahari-bāṭa dasauda li upara tesai swāsni-lāi dilāi dinu. 2/3 janā-ko karaṇi garyāko bhayā dāmāsahi-kā hisāba dar-le bāḍi dinu di prathama karaṇi garnyā-lāi dāmala garnu. māsinyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko eyahi rita-le karaṇi garyā māsi dinu pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garnyā-lāi 4 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garyā 3 barkhā kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā [B557] linu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. tāgādhāri ra. namāsinyā matawāli jāta-ko karaṇi garyā māsi dinu. māsinyā jāta-ko karaṇi garyāko bhayā 3/3 barkha

kaida garnu pāni nacalanyā jāta-kā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi 1//. 1// barkha kaida garnu. hula gari saga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā ~~yestā~~ lārkyā-haru-lāi āphu-bhandā upallā pāni calanyā jāta-kā swāsni-ko hula garnyā-lāi janahi 70/70 rupaiyā āphu mildā jāta-kā swāsni rahyāchan bhanyā 60/60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamoji~~ṃ~~ma kaida garnu.

§10 tāgādhāri lagāyeta pāni calanyā-samma-kā lognyā mānisa-le pāni nacalanyā-mā[4] choyā ch~~i~~iṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas bādhi hawas mukha[5] thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari~~-~~ karaṇi linyā jabar~~a~~jasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā-lāi swāsni-kā jāta najānā-le sarbaswa hudaina. karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le [A715] khāyāko rahenacha bhanyā tāgādhāri jāta-lāi~~-~~ 150 matawāli jāta-lāi 100 māsinyā jāta-lāi 60 rupaiyā daṃḍa gari 1 tirtha garā~~i~~ patiyā dinu. bhāta pāni calcha rupaiyā natiryā kaida garnu. myāda pugyā-pachi patiyā dinu karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāi aru-lāi borecha bhanyā sarbaswa gari 1// barkha kaida gari jaun~~ā~~a jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyāko cha usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pāni-bāheka gari. usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāyāko rahenacha bhanyā tāgādhāri-lāi 150 namāsinyā ~~matawāli~~ jāta-lāi 100 māsinyā ~~matawāli~~ jāta-lāi~~-~~ 60 rupaiyā daṃḍa gari 1 tirtha garāi patiyā dinu. bhāta pāni calcha karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāi aru-lāi borecha bhanyā sarbaswa gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñ~~ã~~ā gālā-mā[6] khodi pāni-bāheka gari chāḍi dinu. hula gari s~~a~~āga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā mānisa-haru-lāi janahi 40/40 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamoji~~ṃ~~ma kaida garnu. jabar~~a~~jasti hunā-le māsinyā jāta-kā swāsni māsidainan.

---

4. MsA, *nacanyā-mā* !
5. MsA, *mukhi* !
6. MsA, *gā-mā* !

§11 tāgādhāri lagāyeta pāni calanyā-samṃma-kā lognyā mānisa-le chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko yeakai janā-le hawas 2/3 janā mili lāgu khuwāi hawas. bādhi hawas mukha thuni hawas yati-mā yauṭai kuro mātra gari. karaṇi linyā jabarajasti garnyā ṭhaharcha prathama karaṇi linyā garnyā-lāi karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāyāko bhayā pani nabhayā pani sarbaswa gari 1// barkha kaida gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pāni-bāheka gari usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. hula bādhi gai tesai thalā-mā usai swāsni-ko karaṇi garnyā aru jati chan. dośrā teśrā-ko bicāra nagarnu. karaṇi gari aru-lāi boryāko rahenacha bhanyā 30/30 rupaiyā daṃḍa gari. pāni-mā boryāko rahecha bhanyā sarbaswa gari 1 barkha kaida gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pāni-bāhe=ka [A716] gari chāḍi dinu. hula gari saga lāgi jānyā samāunyā karaṇi bhanyā nagarnyā lārkyā mānisa-haru-lāi janahi 40/40 rupaiyā daṃḍa garnu. natiryā kaida garnu. jabarajasti hunā-le swāsni māsidainan.

[B558]

§12 upādhyā lagāyeta pāni calanyā nacalanyā gaihra cāra barṇa chatisaia jāta-kā 11 barkha mani-kā ha_un. 11 barkha nāghyākā ha_un kaṃnyā bidhawā-lāi āphu-bhandā ṭhulā sānā āphu-mildā jāta kasai-le jabarajasti karaṇi garecha bhanyā jabarajasti hunā-le tyo swāsni tesa-le laijāna pāudaina. lognyā-ko kara lāgdaina. jabarjasti karaṇi linyā[7] lognyā-lāi sajāya bhai sakiyā-pachi. bābu āmā māiti-le jāta mildo ho tesai-lāi dinchauu bhanyā pani. tesa-lāi dinnau arkai-lāi dinchau bhanyā pani bābu-āmā-ko khusi. bābu-āmā māiti-le kasai-lāi diyāko rahenacha ra. tyo swāsni jabāṃn bhayā-pachi āphnā khusi-le tesai-sita jāṃchu bhanyā jāna pāuchan. yeastā rita-le lyāyākā swāsni arkā-sita bigryā aina-bamojiṃma sajāya garna. jāra kāṭana pāucha. bibāhitā-kā saraha-ko aṃsa pāuche. bhāta khānā nakhānā-ko bhatāhā-ko khusi bābu-āmā. māiti-le kasai-lāi nadi rahyākā yastā swāsni-lāi aghi jabarajasti karaṇi garnyā-bhandā kami jāta-kā lognyā-le karaṇi garecha bhanyā tallā jāta-le āphu bhandā upallā jāta-kā

7. MsB, *dinyā* !

swāsni-ko karaṇi garnyā-kā aina-bamojiṃma sajāya garnu upallā jāta-kā-le karaṇi garyo bhanyā khata lāgdaina.

§13 aina-mā sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā sadhawā swāsni-ko karaṇi gardā swāsni 11 barkha-mani-ki pani rahinacha lāgu khuwāyāko pani rahenacha mukha thuni bādhi 2/3 janā mili karaṇi garyāko pani rahenacha lognyā swāsni 2 janā mātrai bhai karaṇi bhayāko rahecha bhanyā phalānā-le jabarajasti gari karaṇi liyo bhani swāsni karāuna āi bhanyā jabarajasti ṭhahardaina. karaṇi linyā-lāi khusi rāji-le karaṇi garnyā-kā aina-bamojiṃma sajāya garnu. karaṇi garāi pachi-bāṭa jabarajasi gari karaṇi liyo bhani karāuna āunyā swāsni-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiṃma kaida garnu.

[A717][8]

§14 tāgādhāri jāta-kā 11 barkha-dekhi mani-kā kaṃnyā-ko tāgādhāri jāta-le jabarajasti-sita karaṇi garecha bhanyā tesa kaṃnyā-kā jāta-bhaṃḍā upallā jāta-kā-le karaṇi garyāko bhayā māiti-kā jāta-bhaṃḍā thorai kama jāta ṭhaharchan. kaṃnyā-kā jāta-bhaṃḍā kama-jāta-kā tāgādhāri-le karaṇi garecha bhanyā uhi karaṇi garnyā tāgādhāri-kā jāta-kāi huṃnche namāsinyā-māsinyā matuawāli jāta-le karaṇi garyāko bhayā tyo kaṃnyā namāsinyā matuawāli jāta huṃnche pāni nacalanyā ra. choi chiṭo hālanu parnyā jāta-le tāgādhāri lagāyeta. pāni calanyā jāta-saṃmma-kā 8 barkha-dekhi-māthi-kā kaṃnyā-ko jabarajasti karaṇi garyo bhanyā jaunā jāta-kā-le karaṇi garyāko cha uhi jāta hunṃche pāni caldaina.

[B559]

§15 tāgādhāri jāta namāsinyā matuawāli ra. māsinyā matuawāli pāni calanyā gaihra jāta-kā 8 barkha-mani-kā kaṃnyā-lāi pāni nacalanyā ra choi chiṭo hālanu parnyā jāta-le jabarajasti gari yoni-mā liṃga chuwāudā tyo kaṃnyā ajāna ajñāna bālakha hunā-le ina-ko pāni calcha tāgādhāri lagāyet.

8. MsA, erreur de numérotation de page : 716.

namāsinyā jāta gaihra-kā kaṃnyā namāsinyā matawāli jāta huṁṃchan. māsinyā jāta-kā kaṃnyā. māsinyā jāta huṃṁchan. auwal-lāi 2 doyama-lāi 1// sima-lāi 1 cāahāra-lāi //. ~~gari. dwi ḍeḍha yaka āṭha ānā-kā~~[9] rupaiyāā-kā dar-le godāna li 1 tirtha garāii. dharmādhikāra-le pāni-ko patiyā dinu. yastā keṭi-ko māiti-le kaṃnyā-dāna garna hudaina. bābu-le diyo kalasa puji dinu huṁṃcha diyo kalasa puji laijānyā-le jāra kāṭana ~~huncha~~ pāucha.

§16 pāni nacalanyā phalānā jāta-le 8 barkha-dekhi mani-kā bālakha-lāi joni-mā liṃga chuwāyā-bābat 1 tirtha garāii pāni-śuddha bhaṃnyā[10] patiyā gari dinu. tes-ko jāta aina-bamojima pāni calanyā śudra jāta huṃncha tāgādhāri lagāyeta. namāsinyā jāta-kā namāsinyā śudra jāta huṃnchan. māsinyā jāta-kā māsinyā śudra jāta huṃnchan. bhani yeasai byaihorā-ko patiyā garāi dinu.

[A718]

§17[11] sahara gāmala-bāheka. mānisa kohi nabhayākā ṭhāu-ma ra. bāhira pherā jaṃgala gaihra eyakalāsa-mā kasai-le arkā-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā sadhawā ~~bidhawā~~ swāsni-ko karaṇi garecha ra. swāsni karāuna āi bhanyā jabarajasti ṭhaharcha. jauna jāta-kā lognyā-le jauna jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyāko cha. usai jāta-kā *jabarajasti karaṇi-kā*[12] aina-bamojima. daṃḍa sajāya kaida garnu. karaṇi huna pāyāko rahenacha hāta-pāta mātra garyāko ṭhaharyāo. karaṇi-kā āsaya-le hāta-pāta garnyā-kā aina-bamojima-mā[13] dobara baḍhāi. daṃḍa ~~sajāya~~[14] kaida garnu.

---

9. En comparant le MsA et le MsB, on peut constater que 1// se lisait « *ḍeḍha* » et // « *āṭha ānā* ».
10. MsA, *bhanyā* !
11. MsA, changement de main.
12. MsA, inséré avant le sceau final, l'insertion n'est pas signalée par un *kāk.* !
13. MsA, *bamojimammā* !
14. MsA, *sajaya* !

MsB

§18 āphu-bhandā upallā jāta-kā hawan. āphu-mildā jāta-kā ha_un āphu-bhandā ghaṭi jāta-kā hawan arkā-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni-lāi tāgādhāri lagāyeta cāra barṇa chattisai jāta-kā lognyā mānisa kasai-le manomāna nagarāī balajaphata jabarjasti garī karaṇi liyecha ra. karaṇi gardai-mā hawas karaṇi garyākā 2 ghaḍi-bhitra-mā hawas tesai swāsni-le karaṇi linyā tesai lognyā-lāi hatiyāra lāṭā ḍhuṃgā-le hāni bhira-mā laḍāi kholā-mā bagāi pāso lāi māricha bhanyā usai belā-mā māryāko hunā-le khata-bāta lāgdaina. jyāna māryā-bābata-ko patiyā garāi. chāḍi dinu. 2 ghaḍi uprāṃta 1 dina 1 rāta-saṃmamā māryākī bhayā 50 rupaiyā daṃḍa garī patiyā garāi chāḍi dinu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. wāhā uprāṃtamā māryāki bhayā dāmala garnu. karaṇi linyā lognyā swāsni-ko bhaṃdā upallo ra. usa mildā jāta-ko rahecha bhanyā tesa swāsnikā hāta-ko bhāta khānu nakhānu bhatāhā-ko khusi swāsni-kā bhandā ghaṭi pāni calanyā jāta-saṃma-kā lognyā-le karaṇi garyāko bhayā aina-bamojima bhāta-bāheka hunche pāni nacalanyā jāta-kā-le karaṇi garyāko bhayā bhāta pāni bāheka hunche jabarjasti pari karaṇi bhayāko hunā-le akṣara khodidaina.

134 jāri-ko

[A722][B562]

§1 tāgādhāri matawāli gaihra jāra hāṃnyā jāta-haru-mā kasai-ko āphnā hāḍagotra-kā bhāi-le ra upādhyā brāhmaṇa ra. 2 liṃga-kā jaisi ~~bāhun~~ brāhmaṇa~~,~~ āphu-le janmāyākā chori diyākā juwāñi-le jāri garyā bhanyā eyati-lāi jāra kāṭana hudaina. kasai-le kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-lāi ra. jyāna māryā-mā aina-le dāmala garnu bhaṃnyā lekhiyākā jāta-lāi aina-bamoj~~i~~ima-ko a~~ṃ~~sa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-le kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna. huṃncha kāṭi māri dinu. sādhu-le āphnu jāra pakri tāgādhāri jāta-lāi janai jhiki mada sugur-ko māsu khuwā~~i~~ aru jāra hāṃnyā jāta-kā mat~~u~~awāli-lāi abhakṣa khuwāi jāta-patita gari aina-bamoj~~i~~ima-ko aṃsa para sāri tes-ko aṃsa sādhu-le linu~~,~~ amāli dwāryā-haru-le jāri garnyā-lāi gāu-mā narākhanu nikāli dinu. sādhu-kā bala-le pugena bhanyā. āphnā gotra-kā dājyūbhāi guhāri jāri garnyā-lāi sohi-bamoj~~i~~ima sajāya gari aṃsa āphu-le linu. gotra-kā bhāi-le moha-mada-mā lāgyā merā bala-le pugena bhani adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyo bhanyā tesa jāra-lāi pakri lyāi aina-bamoj~~i~~ima-ko aṃsa sarbaswa gari janai jhiki jātapatita gari tes-kā sarbaswa-madhye 2 khaṃḍa sādhu-lāi di 1 khaṃḍa adālata-bāṭa linu. eyastā kurā amāl~~a~~-mā paryo bhanyā. 2 khaṃḍa sādhu-lāi di 1 khaṃḍa adālata-mā puryāi dinu. tesa-le mero jāri garyo tapani eyasa-lāi jātapatita pani gardina~~,~~ aṃsa pani ma liṃna. eyasa[1] kurā-ko katai nālisa pani gardina. yasai chāḍ~~i~~ di~~ṃ~~nchu bhanyā rāja-khata-kā hāḍa-nātā-bāheka sādhu-ko khus~~a~~i huṃncha. chāḍana pāucha~~,~~ rāja-khata~~-mā~~ parnyā nātā-lāi. sādhu-le choḍyo bh*anyā pa*ni[2] adālata ṭhānā amāla-bāṭa jāri garnyā-ko sarbaswa gari. sarkāra lagāi nātā-kā aina-bamoj~~i~~ima sajāya garnu. sādhu-le janai jhiki tāga-mani matra chirāyāko ~~mātra~~ bhayā jāri garnyā-lāi aina-bamoj~~i~~ima bhāta-ko pani~~,~~ pāni-ko pani patiyā dinu~~,~~ janai jhiki hawas~~,~~ najhiki hawas ṭāga-mani chirāi paitālo-smeta caṭāi

---

1. MsA, *yaṣṭa* ?
2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

choḍyākā ra. raksi sugura-ko māsu gaihra khuwāi chāoḍyākā mānis-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni-ko mātraia patiyā dinu. aina-le patiyā nadinu bhanyākā-lāi bhulā-cukā pari dharmādhikāra-bāṭa patiyā bhayāko rahecha bhanyā pani patiyā-ko kāgaja jhiki tesa-lāi jāta-patita garāi dinu. dharmādhikāra-le jāni *jāni*[3] patiyā gari diyāko ṭhaharyā ~~bhayā~~ aghillā aina-bamojiima daṃḍa garnu.

§2 upādhyā jaisi brāhmaṇa-le upādhyā jaisi-kai jāri garyā bhanyā. sādhu-le muḍi janai jhiki jātapatita gari us-ko aṃsa sarbaswa gari āphu liṃncha tāpani. mai-le māpha gari chāḍi diñā̃ bhani kehi nagari chāḍacha tāpani sādhu-ko khusa huṃncha jāri garnyā-le us-kā hāta-ko bhāta khāyāko rahenacha bhanyā ra. aru-lāi boryāko rahenacha bhanyā. sādhu-le sajāya nagari jāri-ko khata māpha gari chāḍyākā mānis-ko jāta jādaina. āphnā jātai-mā rahaṃcha. aina-le sajāya hunyā hāḍa-nātā rahenacha bhanyā rāja-khata pani lāgdaina.

[A723]

§3 upādhyā brāhmaṇa ra. dośro liṃga-saṃṃma-kā sadya jaisi-le upādhyā lagāyet. kasai-ko jāri garyo bhanyā. sādhu-le tesa-lāi. jāra nakāṭanu. jāri garnyā brāhmaṇa-lāi sādhu-le muḍi janai jhiki raksi sugura-ko māsu khuwāi jāta-patita gari us-ko aina-bamojiima-ko aṃsa sarbaswa gari āphu-le li basyākā gāu sahar-bāṭa[4] nikāli dinu. sādhu-le jāra nakāṭi adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyo ra. jāra-lāi pakrāi. lyāyo bhanyā. tes-kā sarbaswa-madhye kacahari-bāṭa dasau=da [B563] lii upara sabai sādhu-lāi saupi dinu. jāra-lāi sādhu-kā hāta-bāṭa sohi-bamojiima sajāya garāi nikāli dinu. sādhu-le eyas-ko sajāya pani gardina sarbaswa pani liṃna. bhanyā pani sādhu-ko khusai choḍana pāucha. sajāya bhanyā gardina. sarbaswa mātraia liṃnchu bhanyā pani lina pāucha.

§4 upādhyā ra 2 liṃga-kā jaisi-le tāgādhāri jāta-kā bidhawā swāsni jāhera gari ghara-mā laigii rākhyākā-lāi pheri arkai

3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsA, *saha-bāṭa* !

upādhyā ra 2 liṃga-kā jaisi-le bigāryo bhanyā tyo jāra ṭhaharcha. muḍi jãāḍa raksi khuwāi aina-bamojiima-ko sarbaswa gari li nikālcha tāpani usai chāḍacha tāpani sādhu-ko khusi rāja-khata lāgdaina.

§5 upādhyā ra 2 liṃga-saṃma-kā jaisi-bāheka aru kasai-le brāhmaṇa-ko jāri garyo bhanyā kāṭana sakanyā brāhmaṇa-le āphnu jāra āphai-le kāṭanu. khata lāgdaina. kāṭana nasa*kanyā*-le[5] adālata ṭhānā amāla-mā phirāda garna āyo bhanyā pakri testā-ko aina-bamojiima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-le āphnu jāra āphai-le kāṭanu. aru-lāi lagāi kaṭāunyā-ko jyāna-ko badalā jyāna huṃncha kāṭi māri dinu. brāhmaṇa-le rahecha bhanyā aina-bamojiima-ko aṃsa sarbaswa gariī dāmala garnu.

Add. MsB : sābik-kā aina-mā khāreja bhayāko. jāri-ko 5 laṃbara-ko.

[B+33]

§5[6] upādhyā ra 2 liṃga-samma-kā jaisi-bāheka aru kasai-le brāhmaṇa-ko jāri garyo bhanyā kāṭana saknyā brāhmaṇa-le āphnu jāra āphai-le kāṭanu khata lāgdaina. kāṭana nasaknyā-le adālata ṭhānā amāla-mā phirāda garna āyo bhanyā. pakri testā-ko aina-bamojim-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-le āphnu jāra āphai-le kāṭanu aru-lāi lagāi kaṭāunyā-ko jyāna-ko badalā jyāna huṃcha. kāṭi māri dinu. brāhmaṇa rahecha bhanyā aina-bamojim aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

§6 brāhmaṇa-bāheka tāgādhāri jāta gaihra-le āphnā hāḍa-gotra. upādhyā 2 liṃga-kā jaisi ra. aina-le jāra nahāṃnu bhani baṃnda bhayākā nātā-bāheka-mā jāra hāṃnyā cāra barṇa chattisaai jāta gaihra-le māmā-kā phupu-kā āphnīi āmā-kā sahodara didi baihni ṭhuli sāni āmā sāni ṭhuli āmā-kā chorā-haru-mā dājyuū parnyā bā bhāi parnyā-le. bhāi buhāri parnyā bā. bhāujyuū parnyā-ko karaṇi garyo bhanyā eyastā-mā jāra

5. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
6. Dans l'édition KNM, p. 604, figure seulement la mention *laṃbara khāreja bhayo*, sans texte.

kāṭa tauna bhani sarbaswa li jāta patita gari āphu basyākā sahara gāu-dekhi nikāli dinyā ~~mānisa~~ nāmarda ṭhahardaina. buddhimāna boliṃcha~~-~~ ~~e~~yastā ~~najīka~~ nagica-kā nātā-mā jāra kāṭanyā mānisa pāj~~i~~i ṭhaharcha~~-~~ jāra kāṭyo bhanyā aghi dekh~~i~~i cali āyāko ~~kuro~~ ~~garnyā~~ ho khata lāgdaina. sādhu-le choḍyo bhanyā rāja-khata pani lāgdaina.

[A724]

§7 rajapūta *kṣatri*[7] magara guruṃ-ghale sunuwāra gaihra jāra hāṃnyā jāta-kā bibāhitā kaṃnyā lyāyākā bidhawā lyāyākā aina-le jāra ~~hāṃnyā~~ hāṃna hunyā-samma-kā swāsni gaihra-ko hāḍa-gotra ra brāhmaṇa-bāheka aru kasai-sita poila gayā bhanyā~~-~~ testā-ko jāra kāṭa chu bhanyā pani~~-~~ jāra kāṭa tina aina-bamoj~~i~~i ma jāra-ko sarbaswa liṃchu bhanyā pani~~-~~ bihā-kharca l~~i~~i chāḍa chu bhanyā pani sādhu-ko khus~~ai~~-~~-~~ rupaiyā ra sarbaswa l~~i~~i choḍadā~~-~~ athabā sarbaswa kehi liṃna kāṭa chu bhanyākā kurā-mā ~~e~~ya hi kurā garnu parcha bhani adālata ṭhānā amāla-kā hākima-le kara lagāun~~u~~a hudaina. swāsni-kā dhani-ko khus~~i~~-~~.~~ aghi-bāṭa bihā-kharca rupaiyā athabā aina-bamoj~~i~~i ma sarbaswa li kāgaja-patra bhayā-pachi pheri jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna ~~jāṃcha~~ huṃncha. kadācit~~a~~ jāri garnyā-le bihā-kharca pani diṃna~~-~~ sarbaswa pani diṃna. sakyā kāṭos bhanyo bhanyā~~-~~ sakyā āphnu jāra kāṭanu~~-~~ jāra-le kabula nagari biha-kharca ra sarbaswa liṃchu bhani sādhu-le mātra bha~~n~~ṃna pāudaina. adālata ṭhānā amāla-bāṭa bihā-kharca ra~~-~~ sarbaswa dinu parcha bhani kara lagāuna pani hudaina.

[B564]

§8 tāgādhāri namāsinyā māsinyā~~-~~ choyā chiṭo hālanu naparnyā chiṭo hālanu parnyā gaihra jāra hāṃnyā jāta-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni kasai-le arkā lognyā-lāi kaṃnyā bidhawā besyā ho bhani ḍhāṭi diyecha ra. meri swāsni phalānā-le di phalānā-le laigayecha bhaṃnyā kurā thāhā nabhai~~-~~ swāsni laijānyā-lāi sādhu-le jāra kāṭyo bhanyā sādhu-lāi khata lāgdaina. swāsni laijānyā kāṭiyā-pachi phalānā-le di laigayāko

7. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

rahecha bhaṃnyā kuro thāhā bhayo. dinyā kāyela bhayo bhanyā. eyakā-ki swāsni arkā-lāi saupanyā māiti ha_un. aru kohi ha_un. testā lognyā mānisa-lāi 6 barkha swāsni mānisa-lāi 3 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā li ~~chāḍanu~~ chāḍi dinu. nakāṭatai-mā laijānyā-le phalānā-ki swāsni ho bhani *malāi thāhā thiyena. am-kā-le kaṃnyā bidhawā besyā ho bhaṃdā mai-le ~~laigayāko~~* lagyāko *ho bhani*[8] āphu-lāi swāsni dinyā-lāi kāyela garyo bhanyā arkā-le di laigayāko hunā-le swāsni laijānyā-lāi sādhu-le ~~jāra~~ kāṭana pāudaina. kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamoj~~i~~ima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-lāi kāṭi māri dinu. swāsni mānisa-le saupyāko rahecha bhanyā. swāsni-lāi jāra kāṭana nahunā-le ra. sarbaswa nahunā-le 3 barkha kaida garnu. myāda-kāo rupaiyā ḍabal diyā li ~~chāḍanu~~ chāḍi dinu. māiti ha_un aru ha_un. lognyā mānisa-le diyāko rahecha bhanyā jāra. hāṃna hunyā-sa~~m~~ṃma-kā āphni swāsni ~~arkā~~aru-lāi saupi karaṇi cukāi dinyā brāhmaṇa rahecha bhanyā muḍanu sarbaswa linu. tesai chāḍanu. sādhu-ko khusi aru *jāt~~a~~-lāi kāṭanu muḍana sarbaswa linu. tesai chāḍanu sādhu-ko khusi. arkā-le kaṃnyā bidhawa besyā ho bhani bhora pāri di laigayāko hunā-le swā*sni[9] laijānyā-lāi khata lāgdaina.

[A725]

§9 tāgādhāri jāta gaihra jāra hā~~m~~ṃnyā jāta-kā aina-le jāra hāṃna hunyā sadhawā bidhawā kaṃnyā swāsni kasai-sita poila gayā bhanyā jāri garnyā āphnai desa-mā rahecha bhanyā khoj~~i~~i jāra kāṭi patiyā garnu parnyā-ko patiyā garnu. jāra phelā parena bhanyā sādhu-le phalānā-sita bigryāk~~i~~i ho bhaṃnyā pattā lāi āyo bhanyā pani patiyā garāi dinu. phalānā-sita bigr~~i~~i bhaṃnyā pattā pāyena bhanyā tesai swāsn~~i~~i-kā nāu-ko bhāgyā-bābata. bhāta khāinyā swāsni-ko bhāta-ko bhāta nakhāinyā swāsni-ko pāni-ko dharmādhikāra-le auwal-lāi 2// doya~~m~~ṃma-lāi 2 s~~i~~ima-lāi 1 cahāra-lāi // kā dara-le godāna li patiyā dinu. swāsni arkā-sita bigryāko jāni jāni jāra khojena. patiyā garnu parnyā-mā patiyā

8. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
9. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

garena bhanyā testā-lāi 20 rupaiyā jaribānā gari li patiyā garāi dinu.

§10 rāja-khata lāgnyā hāḍa-nātā-kā jāri-kā kurā-mā sādhu-le jāra-ko sajāya garcha bhanyā aina-bamojiima sajāya garnau sādhu-ko khusai sajāya gardiṃna sarbaswa pani liṃna bhani adālata ṭhānā amāla-mā rājināmā lekhi chāḍyo bhanyā pani adālata ṭhānā amāla-bāṭa aina-bamojiima sarbaswa pani garnu. aina-bamojiima sajāya pani garnu.

[B565]

§11 rāja-khata lāgnyā hāḍa-nātā-mā ra sarbaswa hunyā bhāta pāni-mā parnyā-mā kasai-le jāri garecha bhanyā jāri garnyā-lāi aḍā adālata ṭhānā amāla-kā dwāryā thari mukhiyā mijhāra-le bhayā paniī sādhu-kā dājyū-bhāi iṣṭamitra-le bhayā pani adālata amāla-mā laigi uwā hā-bāṭa hāḍa-nātā-mā sarbaswa hunyā kurā-mā bhāta pāni-mā parnyā-mā karaṇi garnyā-kā aina-bamojiima sajāya garnu. adālata-bāṭa kuro chinyā sarbaswa adālatai-bāṭa linu āmala-mā kuro paryāko bhayā sarbaswa adālata-mā puryāi dinu. adālata amāla-bāṭa kuro chinyā-pachi sādhu-le sarbaswa linua ra. aru sajāya garna pāudaina.

§12 tāgādhāri jāta gaihra-mā kasai-le āphnā jāra-lāii janai najhiki sādhu-le ṭãã ga-mani chirāyāko mātra rahecha bhanyā tesa jārii garnyā-lāi bhāta pāni-ko patiyā dinu bhāta pāni calcha ṭāga-mani pani chirāyo janai jhiki hawas najhiki hawas paitālāo pani caṭāyecha mada sugura-ko māsu pani khuwāyecha bhanyā testā-ko bhāta caldaina. pāni-ko mātra patiyā dinu.

[A726]

§13 matawāli jāta gaihra-mā jāra hāṃnyā jāta-kā kasai-le āphnā jāra-lāi sādhu-le ṭāṃga[10]-mani mātra chirāii chāoḍyo bhanyā tesa jāri garnyā-lāi bhāta pāni-ko patiyā dinu. bhāta pāni calcha ṭãã ga-mani chirāii paitālo caṭāi chāḍyo bhanyā tes-ko bhāta caldaina pāni calcha pāni-ko mātra patiyā dinu.

---

10. MsA, pour *ṭāṁ*.

§14 brāhmaṇa-bāheka-kā bibāhitā swāsni bhāta calanyā testā swāsni āphu-bhaṃdā ṭhulā jāta ra. āphu samāna jāta-mā bigryā bhanyā- testā swāsni-ko jāra kāṭyā-pachi prāyaścitta pardaina. āphu-bhaṃndā kama jāta-mā bigri dāla bhāta-mā boryāko rahecha bhanyā- jāra kāṭyā pani -pachi prāyaścitta garnu pardacha- jāra kāṭena bhanyā pani prāyaścitta garnu. kadācita jāra bhāgi gayo bhanyā pani- bhatāhā bhāi-le debapitṛkārya garnā-nimitta prāyaścitta gari śuddha hunu. prāyaścitta gari sakyā-pachi jāra phelā paryo bhanyā pani jāra-lāi kāṭana pāucha- prāyaścitta didā dharmādhikāra-le auwal-lāi 2 doyaṃm-lāi 1// sīima-lāi 1 cahāra-lāi // godāna li patiyā dinu.

§15 jāra hāṃnyā jāta-kā kasai-le teri swāsni phalānā-sita gayāki cha bhani bhanyo- sādhu-le āphni swāsni-lāi kerakāra nagari kāgaja nalekhāi usai gai samacārai-kā bhara-mā jāra kāṭecha kāṭinyā-ki swāsni ra. wārisa karāuna āyā bhanyā ra. niropaṇṇa gardā muokhya swāsni bigryāki ṭhaharina. athabā jeṭhāo arkaio rahecha bhanyā- āphni swāsni-lāi kerakāra nagari- swāsni-ko kāgaja nalekhāi samaācāraai-kā bhara-mā kāṭanyā-lāi brāhmaṇa bhayā aina-bamojiima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-lāi jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. arkā-kā swāsni-ko karaṇi-ko tahakiita nagari phalānā-sita bigri bhani behak-mā arkā-lāi marāunyā-ko aina-bamoji*ṃ*ma-ko *aṃ*sa[11] sarbaswa gari 6 barkha kaida garnu. myāda-ko *caubara di*yā[12] rupaiyā linu. robakāra gardā karaṇi garnyā usai-le dekhāyāko ṭhaharyo bhanyā- bhaṃnyā-lāi bāta lāgdaina. swāsni-ko kāgaja nalekhāi samaācārai-kā bhara-mā mātrai jāra kāṭyā-bābat- kāṭanyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiima kaida garnu.

11. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
12. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

MsB

[B566]

§16 brāhmaṇa-bāheka aru jāra hāṃnyā[13] gaihra jāta-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā āphnā swāsni arkā-sita poila gayā-mā jāri garnyā āphnā muluk-mā chadai aina-bamojima jāra kāṭanu. aru sajāya garenacha bā arkā-sita poila gayāki swāsni-ko āphu-le jāni jāni karaṇi garī usai swāsni-kā hāta-ko āphu-le bhāta khāi bhatāhā-lāi-smeta borecha ra. patiyā garnu paryo bhanyā bhāta-ko mātrai patiyā garnu. paryā pani. pāni-ko smeta patiyā garnu parnyā bhayā pani. aina-bamojim. jasto patiyā garnu parcha. sādhu-kā dhana-bāṭa pugyā-samma tesai sādhu-kā dhana-bāṭa bhatāhā-lāi patiyā garāi dinu. sādhu-kā dhana-le pugena bhanyā āphu āphu-le patiyā garnu. sādhu-lāi swāsni-ko jauna jāta ṭhaharcha. usai jāta-mā milāi dinu jāri garnyā pāni calanyā-saṃma-kā jāta-lāi. rāja-khata lāgdaina. chāḍi dinu. jāri garnyā birānā muluk-mā gayāko rahecha bhanyā ra. sādhu-le bigryā-pachi tesa swāsni-ko karaṇi garyāko us-kā hāta-ko bhāta khāyāko rahenacha bhanyā swāsni-kā nāu-ko bhor-ko patiyā garāunu pardā. bhora-mā parnyā-le āphu āphu-le patiyā garī śuddha hunu. sādhu-le patiyā garāi dinu pardaina.

§17[14] arkā-ko jāri garnyā upādhyā ra. 2 liṃga-samma-kā jaisi-lāi. sādhu-le jāra kāṭecha bhanyā. aina-bamojima garnu. jāri garnyā paihle sādhu-lāi hatiyāra calāi ghā lāyecha ra. jāra-le āphu-lāi ghā lāyā-pachi kāṭecha guhāi-le pani jāra-le paihle hāṃdā cora-ko ghā sahi kāṭyāko ho bhani muculkā lekhi diyā bhanyā un-ko muculkā li ghā sahi kāṭnyā sādhu-ko jyāna jādaina. dāmala pani hudaina. aina-bamojim-ko aṃsa sarbaswa mātra gari. bhāta-bāhek gari chāḍi dinu. estā brahmahatyā garnyā-kā hāt-ko bhāta caldaina.

---

13. MsB, *hānyā* !
14. MsB, changement de main pour ce dernier article.

135 pardesa jānyā-kā-ko jāri garnyā-ko

[A728][B568]

§1 kohi rājakāja-mā gayāko hawas bā āphnā kāja-le desa pardesa gayāko hawas. lognyā ghara nahunyā mānis-kā swāsni-lāi kasai-le karaṇi-kā āsaya-le hātapāta garyo bhani swāsni karāuna āyā bhanyā. lognyā ghara chaina bhani narākhanu. hātapāta-ko aina-bamojima daṃḍa jitāuri gari chini dinu.

§2 kohi lognyā mānisa pardesa gayāko cha. us-ki swāsni-le arkā-ko peṭa bokii hawas naboki hawas karaṇi-ko kuro jāhera bhayo bhanyā aghillā pyārā poi-lāi dabāi aru-lāi dekhāudā. nabirāunyā mānisa pani kāṭinyā. *sādhu pani nabirāunyā-lāi kātyo bhani kāṭinyā*[1] hudā. tas kāraṇa pardesa jānyā-kā dājyū-bhāi bhatāhā-haru-le teśs-le dekhāyākā lognyā-lāi ra. tesai swāsni-lāi pakri. adālata ṭhānā amāla-mā laijānu. utā-bāṭa kerakāra gardā tehi pakri lyāyāko jeṭho ṭhaharyo bhanyā lognyā swāsni-ko kāgaja lekhāi jasto rita-le jaśs-le pakri lyāyāko cha. ustai rita-le ti lognyā swāsni usai-lāi sau*pi di*nu[2]. karaṇi ṭhaharena bhanyā chāḍi dinu. chuṭyākā mānisa-le behak-mā malāi pakryā bhani karāyo bhanyā. pardesa-bāṭa āi sādhu-le pakryāko bhayā pani. sādhu-kā dājyū-bhāi bhatāhā-le pakri lyāyāko bhayā pani pakranyā-lāi bāta lāgdaina. karaṇi nabhai jhuṭṭo kuro polanyā swāsni-lāi 3 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā tiryā li ~~chāḍanu~~ chāḍi dinu.

§3 laḍāñii ra sarkāriyā aru kāja-nimitta birānā rāja-mā ra. ṭāḍhā gayākā mānis-kā swāsni-ko jāri gari swāsni dhana-māla-smeta kasai-le lagecha ra. jāri garnyā-lāi adālata amāla-bāṭa ra. sādhu-kā dājyū-bhāi iṣṭamitra-le pakri lyāyā-pachi kāyela bhayāko dhana-māla-madhye swāsni-le āga-mā lāi gayākā kapaḍā-bāheka. jāri garnyā-bāṭa jo uṭhatacha. sādhu-kā wārisa-kā jimmā gari bharāi di. tesa-lāi sādhu naāunjyāla kaida gari rākhanu. sādhu āyā-pachi usai-kā jimmā gari dinu. jyeṭho

1. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.
2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

kāṃcho tahakī ta gari sādhu-le aina-bamojī ma sajāya garnu. jāra-le khāyāko jati bhanyā sādhu-bāṭa linu. aru pānaphula baksaunī jitāuri kehi nalinu.

§4 jāra hāṃnyā jāta gaihra-kā sarkāriyā kāja-bāheka. āphnā kāja-nimitta desa-pardesa jānyā-kā swāsni kasai-le jāri gari laijādā swāsni-le āga-mā lāyākā kapaḍā-bāheka. aru dhana-māla kamārā-kamāri-smeta laigayecha bhanyā. us-kā dājyū-bhāi iṣṭamitra adālata ṭhānā amāla-bāṭa. testā-lāi pakri. laigayāko dhana-māla kamārā-kamāri sādhu-kā iṣṭamitra wārisa-kā jimmā gari. dasauda li saupi dinu. dhana-smeta laijānyā jāra-lāi jati dhana-māla ~~lagyāko~~ laigayāko cha. usai ~~bigā~~-bamojī ma-mā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaṭṭi nahuṃ jyāl kaida garnu. myāda napugī sādhu āipugyo ~~bhanyā~~ sādhu-kā jimmā gari chāḍi dinu. myāda-saṃma-mā sādhu āyena bhanyā. teśs-lāi chā=ḍi [A729] dinu. swāsni jāri gari laijādā sādhu-kā chorā-chori-smeta cori lagecha bhanyā. testā cora-lāi pakri sādhu naāunjyāla kaida garnu. sādhu āyo bhanyā sādhu-kā sapurta gari dinu. aina-bamojī ma sajāya garnu. sajāya nagari tesai chāḍanu sādhu-ko khusi.

[B569]

§5 jāra hāṃnyā jāta gaihra kohi laḍāñī-mā ra sarkāru-kā[3] kāja-nimitta birānā rāja-mā pani gayāko rahenacha. āphnā khusi-le birānā rāja-mā gayāko hawas bā. āphnā gāu-ghara-mā basyāko hawas. ustā-ko dhana māla jyū kehi nali jāri *gari swāsni*[4] mātra lagecha bhanyā. testā-lāi adālata ṭhānā amāla dwāryā mukhiyā thari mijhāra sādhu-kā dājyū-bhāi iṣṭamitra gāulyā chimyākī kasai-le pani pakrana hudaina. sādhu āyā-pachi āphnu jāra khoji āphai-le aina-bamojī ma sajāya garnu. testā jāri garnyā-lāi sādhu-bāheka kasai-le pakryo bhanyā pakranyā-lāi 100 rupaiyā jaribānā garnu rupaiyā natiryā aina-bamojī ma kaida garnu. eya stā-mā eya kā-ko jāra aru kasai-le pakri jyū marāyāko bhayā. aina-bamojī ma sajāya garnu.

---

3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§6 mahākāli pūrba meci-paścima gorkhā bhara muluka-kā cāra barṇa chattisaai jāta gaihra-le baṃndabepāra tiirtha-barta garnā-bāheka. āphnā sarkāra-ko muluka nimaka chāḍii birānā rāja-ko nimaka khānyā mānis-kā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā. pachi nimak chāḍii āyā bhanyā pani birānā rāja-ko nimaka khānyā-le āphnā muluk-mā āi jāra kāṭana. muḍana sarbaswa lina pāudainan. jāra kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojiima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. hāḍa-nātā-mā karaṇṇi garnyā ra. jabarajasti karaṇi garnyā-lāi usai-kā aina-bamojiima sajāya garnu.

§7 lognyā bhanyā pardesa gayāko rahecha. us-ki swāsni poila gai āla-māla hinā-minā parna lāgyākoā gāu-mā sahar-mā thāhā bhayo. āla-māla-ko saṃbhāra garnyā āpasta kohi rahyācnachaṃṃ. chorā bālakha rahecha bhanyā. phiryādi nabhayā pani tesa ṭhāu-kā hākima ḍiṭṭhā bicāri amāli dwāryā-le tesa swāsni-lāi jhikāi kāyela-nāmā gari. tes-kā āla-māla-ko tāyadāta gari. tyo māla lognyā āyā-pachi bujhāi dinu. bhani bhalā ādami-kā jimmā lagāi dinu. eyas-mā dasauda nalinu. sādhu āyā-pachi jāra-ko khusa. sādhu-le garnu. thāhā pāi khoja nagarnyā hākima amāli dwāryā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu.

[A730]

§8 kasai-le arkā-ko jāri garecha. jāri garyāko jāhera nabhai jāri garnyā-le. sādhu-lāi lalāi phakāi desa-pardesa laigayo ra. tyo pharki āudā jāri garyāko bhaṃnyā[5] jāhera bhayo bhanyā. sādhu-ko pattā bhanyā kehi milena. bhani sādhu-kā dājyū-bhāi bābu-chorā ~~dājyū-bhāi~~ kohi āi adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyā bhanyā. jāri garnyā-lāi pakri kerakāra gardā. sādhu-ko jyāna tesai-le ~~māryāko ṭhaharyā~~ māryā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojiima ~~-ko~~ aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. jyāna māryākā kurā-mā kāyela bhayena. jāri garyākā kurā-mā kāyeṃma cha sādhu-ko maryo jyuūdo kehi pattā lāgena bhanyā testā-lāi

5. MsA, *bhanyā* !

jhelakhānā-mā kaida gari rākhanu. sādhu āyo bhanyā sādhu-kā dājyuū-bhāi bābu-chorā-le pakri lyāyāko bhayā sādhu-kā sapurta gari chāḍi dinu. aru-le pakri lyāyāko bhayā sādhu-kā mukha napāri chāḍi dinu. jyāna māryākā kurā-mā kāyela bhayāko nahunā-le 20 barkha-sammma pani sādhu āyena bhanyā 20- barkha pugyā-pachi chāḍi dinu.

[B570]

§9 kasai-le kasai-ko jāri gari swāsni pani lagyo dhana-māla pani laigayo- sādhu-le pattā pāii jāra kāṭyā-pachi- eyati dhana-māla hinā-minā gari diyo dhana pāina bhani kāṭinyā-kā bhāi chorā pariyāra-lāi pakri jyū kāṭiyā-pachi dhana lina pāudaina.

§10 kasai-le āphnii swāsni eyasa-sita bigrīicha bhani jāri garnyā-lāi āphai-le pakri adālata ṭhānā amāla-mā saupana lyāyo ra. sodha-pucha gardā karaṇni garyāko ṭhaharyo bhanyā- tyo jāra tesai sādhu-kā sapurta gari dinu. ṭhaharena bhanyā choḍii dinu. usa-le nālisa mātra garyāko cha jāra pakri lyāyāko chaina bhanyā- arkai-le lyāyāko rahecha ra. kerakāra gardā karaṇi ṭhaharyo bhanyā- jāri garnyā-lāi sādhu-kā sapurta gari nadinu. āphnu jāra khojii le bhani sādhu-kā mukha napāri chāoḍi dinu. swāsni-le nabhani aru kasai-le pani poila gayāko nadekhi saṃkā-le pakri lyāyo- robakāra gardā karaṇi ṭhaharena bhanyā- nabhayākoā karaṇi-kā kurā-mā pakri aḍā adālata ṭhānā amāla ṭhānā-mā karāuna āwas bā- pakri lyāwas- robakāra gardā karaṇi ṭhaharena bhanyā- nabhayākā kurā-mā saṃkā-le pakri lyāyāko hunā-le 25 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiima kaida garnu. aḍā gauḍā adālata ṭhānā amāla-mā nalagi swāsni-le pani nabhani aru kasai-le pani nadekhi- nabhayākāo karaṇi-mā saṃkā gari arkā-lāi kāṭachu bhani *hatiyāra li bāṭo gauḍā bathāni*[6] hiḍanyā tāgādhāri lagāyet namāsinyā matuawāli-samma-kā jāra hāṃnyā jāta-lāi 3 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā li chāḍanu linu.

6. MsB, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.

136 phalānā-sita bigryā bhaṃnyā-ko

[A732][B573]

§1 poi bhayākā swāsni-le poila jānā-kā lāgi maryāko poi dekhāyā bhanyā- testā-kā hāta-ko bhāta nakhānu. jyūdā-mā jauna-cāhi aghi-bāṭa jauna-cāhi ṭhaharcha- sādhu-le usai-lāi aina-bamoji ima sajāya garnu. rāja-khata parnyā rahecha bhanyā pani usai-lāi garnu.

§2 kasai-kā patibratā swāsni-haru arkā-sita poila gai paihle-kā-lāi dabāi. arkā-lāi dekhāi di ra. us-ko jyāna kāṭiyo- tesa swāsni-ko nāka kāṭiyo bhanyā- paihle āphnu karaṇi linyā-lāi bacāi dośrā-ko jyāna marāunyā swāsni-lāi 6 barkha kaida gari chāḍi dinu. myāda-kā rupaiyā nalinu. nāka kāṭiyāko rahenacha bhanyā janambhara dāmala garnu.

§3 āphni chori beṭi ra. sanahe parnyā swāsni-le phalānā-sita bigryā̃ bhani ra. paṃca rākhi lognyā-le kāgaja lekhāi li jāra kāṭecha. kāṭi sakyā-pachi usai swāsni-le paihle yauṭā-lāi dekhāi di jāra kāṭecha- pachi-bāṭa jyeṭho tā phalānu ho bhani arkā-lāi dekhāi ra. robakāra gardā kāṭiyākai-cāhi jyeṭho ṭhaharyo bhanyā- besyā bhayākā swāsni-ko kuro li tahakita nagari jyāna-saṃbaṃdhia-kā kurā-ko nālisa garna āyā-bābat. ti māiti āpasta-lāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu. namāsinyā jāta-kā swāsni-lāi 3 barkha kaida garnu. myāda-kāo rupaiyā diyā li chāḍi dinu. māsinyā jāta-kā swāsni-lāi māsi dinu.

§4 kasai-kā patibratā swāsni arkā-sita poila gai ra. karaṇṇni linyā-cāhi-lāi bacāunā-kā lāgi karaṇi nabhayā*kā arkā*-lāi[1] poli ra kerakāra gardā usa-le karaṇṇni liyāko ṭhaharena. behak-mā jhuṭṭo polyāko ṭhaharyo bhanyā- polinyā-ko jyāna kāṭiyāko rahenacha bhanyā- behak-mā arkā-ko jyāna marāuna khojanyā namāsinyā jāta-kā swāsni-lāi 3 barkha kaida garnu- myāda-kā rupaiyā tiryā aina-bamojimaiṃ li chāḍi dinu. māsinyā jāta-kā

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

swāsni-lāi māsi dinu. jyū kaṭāyāki bhayā swāsni-lāi dāmala garnu.

§5 jāri-kā kurā-mā sādhu-le jāra kāṭi sakyā-pachi ma kasai-sita bigryākī[2] chaina. patibratai-dharma-mā rahyāki chu behak-mā phalānu kāṭiyo bhani swāsni-le māiti iṣṭamitra kasai-sita bhanicha ra. māiti iṣṭamitra-le adālata ṭhānā amāla-mā karāi robakāra gardā karaṇi nagarnyā-lāi kāṭecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna linu. paihle karaṇi linyai-lāi kāṭyo bhanyā kāṭanyā-lāi khata lāgdaina. phareba garyā-bābata namāsinyā jāta-kā swāsni-lāi 3 barkha kaida garnu. māsinyā jāta-kā swāsni-lāi māsi dinu. māiti-lāi daṃḍa pardaina

[A733]

§6 jāra hāṃnyā cāra barṇa chattisai jāta gaihra-kā swāsni-le mero paihlo karaṇi linyā tehi ho bhani lekhi di ra. sādhu-le jāra hānī sakyo pheri usai swāsni-le tyo tā mero paihlo karaṇi linyā hoina anāhak-mā tes-ko jyū gayo bhani sādhu-lāi pakrāi ra. pūrpakṣa gardā jyeṭho karaṇi linyā usai-le paihle lekhi diyāko ṭhaharyo bhanyā testā pharebi namāsinyā jāta-kā swāsni-lāi 3 barkha kaida garnu. māsinyā jāta-kā swāsni-lāi māsi dinu. myāda-kā rupaiyā diyā li chāḍi dinu. ~~māsinyā *jāt-kā*[3] swāsni-lāi māsi dinu.~~

[B574]

§7 kasai-kā dājyū-bhāi bābu-chorā kāṭinyā-kā iṣṭamitra kohi swāsni-ko kāgaja lekhāi hawas bā nalekhāi hawas jāri-bābat-mā jyāna kāṭiyecha dājyū-bhāi bābu-chorā iṣṭamitra-le tesa swāsni-sita gai soddhā tesa-sita bigryāki chaina. anāhak-mā timro phalānu kāṭiyo bhanicha ra. uhi kurā li anāhak-mā hāmrā phalānā-ko jyū gayo bhani adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyo ra. robakāra gardā kāṭinyai kāṭiyāko rahecha bhanyā swāsni-ko jamāna li karāuna āyākā kurā-mā karāuna āunyā iṣṭamitra dājyū-bhāi-lāi bāta lāgdaina. karaṇṇi bhai karaṇṇi hoina bhaṃnyā namāsinyā jāta-kā swāsni-lāi bāta lāgcha 3 barkha

2. MsA, *bigryāākī* !
3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

kaida garnu. māsinyā jāta-kā swāsni-lāi māsi dinu. bigryāki swāsni-lāi yaso bhani de bhani sikāi dhana di phulyāi *arkā-lāi bhani de bha*nāyāko[4] rahecha bhanyā- arko poi dekhāi de bhaṃnyā ra. bigryāki chaina bhani de bhani sikāi arkā-ko jyāna jānyā kaiphiyata garyā-bābat- sikāunyā-lāi 5 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā ḍabal diyā li chāḍi dinu.

§8 kasai-kā patibratā swāsni-le jātrā-mā melā-mā chāuni khalaṃgā-mā phalānā jagā-mā phalānā gāu-mā- phalānā-sita bigryā bhani ra. uśsa-le polyākā lognyā-lāi khojadā lognyā-kā nāu-ko pani pattā lāgena ghara-ko pani pattā lāgena- bhanyā āphnu nāka bacāunā-kā lāgi tesa swāsni-le bigryāā bhanyāko ṭhaharcha- testā swāsni-lāi chāḍi di nu. khojadā-mā nāu-ko ghara-ko pattā lāgyo bhanyā- karaṇi linyā-lāi bacāi arkā-lāiko jyū behak-mā marāuna-kā lāgi polyāko ṭhaharcha- testā namāsinyā jāta-kā swāsni-lāi 3 barkha kaida garnu. rupaiyā tiryā aina-bamoji ima li chāḍi dinu. māsinyā jāta-kā swāsni-lāi māsi dinu.

§9 jāra hāṃnyā jāta gaihra-kā bibāhitā ra. aru aina-le jāra hāṃna hunyā-saṃma-kā[5] swāsni arkā-kasai-sita poila gayā-mā- adālata ṭhānā amāla rākhi kerakāra garecha- swāsni-le pani phalānā-sita karaṇi bhayāko ho bhani kāgaja lekhi dicha ra. tehi likhata li sādhu-le jāra kāṭecha- jāra kāṭi sakyā-pachi- usai swāsni-le phalānā-sita-ko karaṇi hoina. anā=hak-mā [A734] kāṭiyo bhani kuro badali bhanyā ra. marnyā-kā wārisa kohi āi hāmro phalānu anāhak-mā kāṭiyecha bhani khaḍā bhayā bhanyā- adālata ṭhānā amāla-mā laigi swāsni-ko kāgaja lekhāi li kāṭyāko hunā-le- karaṇi ṭhaharyā pani naṭhaharyā pani kāṭanyā-lāi khata-bāta lāgdaina. jāra tehi ho bhani kāgaja lekhi di- eyakā-ko jyāna marāi sakyā-pachi kuro badali arkā-lāi kaṭāuna khojanyā swāsni-lāi dāmala garnu. kuro badalyākī mātra rahicha- jyū kāṭiyāko rahenacha bhanyā- namāsinyā jāta-kā swāsni-lāi 3 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā diyā linu. māsinyā jāta-kā swāsni-lāi māsi dinu.

---

4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsB, *sama* ?

[B575]

§10 jāra hāṃnyā jāta gaihra-kā bibāhitā ra. aru aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni arkā kasai-sita poila gayā-mā. adālata ṭhānā amāla-mā nalagi. āphu āphu mātra basi swāsni-lāi kuṭapīṭa gari kāgaja lekhāyecha ra. kāṭinyā-kā wārisa kasai-le hāmro phalānu behak-mā kāṭiyo bhani karāuna āyā swāsni-le pani malāi kuṭapīṭa gardā bhanyāko mātra ho. tesa-sita-ko karaṇṇi bhayāko chaina. bhani bhanyā. adālata ṭhānā amāla-mā lagi kerakāra garyāko rahenacha. jyū kāṭinyā-le karaṇṇi garyāko pani ṭhaharena. kuṭapīṭa gari kāgaja lekhāyāko ṭhaharyo bhanyā. karaṇṇi nagarnyā-lāi jāra bhani kāṭanyā-ko jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. ghara-kacahari gari jhuṭṭo kāgaja lekhāunyā-haru-mā. mokhya jo ho usa-lāi 100 rupaiyā. dośrā-lāi 80 rupaiyā. teśrā-lāi 60 rupaiyā. cauthā-lāi 50/50 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. kuṭapīṭa garyāko bhayā pani. nabhayāko karaṇṇi-ko kuro polanyā swāsni-lāi 1// barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā tiryā linu.

137 teśro pari karaṇi garnyā-ko.

[A736][B577]

§1 jāra hāṃnyā jāta kasai-le āphu-smeta dośro liṃga pari lyāyākā jāra hāṃnyā jāta-kā swāsnīi lyāiyī gharabāra saupīi rākhyāki swāsni-lāi teśro liṃga pari. kasai-le jāri garyo bhanyā testā-ko sādhu-le jāra hāṃna pāucha khata bāta lāgdaina.

§2 jāra nahāṃnyā namāsinyā māsinyā jāta-kā bidhawā bhayākā chori āphu dośro liṃga pari ghara lyāyākā swāsni-ko kasai-le teśro pari jāri garyo bhanyā sādhu-le jyuū namarnyā aṃga-bhaṃga nahunyā gari kuṭyā khata bāta lāgdaina. jāra kāṭana jyuū mārna pāudaina. kāṭyo māryo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojiima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. eyastā swāsni laijānyā-lāi nakuṭi adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyo bhanyā karannṇi garnyā-lāi swāsni jāyājanma bhayāki rahicha bhanyā 60 rupaiyā. jāyājanma bhayāki rahinacha bhanyā 50 rupaiyā daṃda garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiima kaida garnu.

§3 tāgādhāri lagāyeta. cāra barṇa chattisaai jāta gaihra[1] kasai-le āphu teśro-dekhi ubho pari ghara-mā lyāi rākhyākā swāsni-ko kasai-le karannṇi garyāko rahecha. sādhu-le kuṭapiiṭa gardā karannṇi garnyā-le sādhu-lāi hāta pharkāi. kuṭyo ra. aṃga-bhaṃga garecha bhanyā. aṃga-bhaṃga garnyā-kā aina-ko ḍeḍho baḍhāi sajāya garnu. aṃga-bhaṃga bhayāko rahenacha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa garnu. sādhu-le hāta nachāḍi karaṇi garnyā-cāhi-le aghi hāta chāḍiī kuṭecha aṃga-bhaṃga bhayāko rahenacha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiima kaida garnu.

§4 āphu-smeta teśro liṃga bhayāki swāsni-ko jāyājanma bhayāko bhayā pani. gharabāra saupi rākhyāko bhayā pani. testā swāsni-lāi cauthāo liṃga pari jāri gari laigayo ra sādhu-le jāra

1. MsB, après *gaihra* un signe correspondant au *visarga* est intercalé, sans raison particulière, apparemment.

kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

§5[2] āphu-le bihā-kharca tiri lyāyākā swāsni-ko arkā kasai-le karaṇi garyo bhani karāuna āyā karaṇi garnyā-bāṭa aghillā-le tiryā-bamojima-*ko bihā-kharca bharāi usai bigā-bamojima*[3] daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā. aina-bamojima kaida garnu. bihā-kharca tiri lyāyākā swāsni-ko jāra kāṭana pāudaina. kāṭyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojima aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu kāṭinyā jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. usa-lāi pani choḍi arkā-sita poila gai bhanyā cautho liṃga bhayā-pachi tyo swāsni besyā ṭhaharche karaṇni garnyā-le bihākharca pani tirnu dinu. pardaina daṃḍa pani hudaina.

§6 āphu-bhaṃdā ṭhulā jāta-kā bidhawā āphu dośro pari kasai-le swāsni tulyāi rākhyāko rahecha ra tehi swāsni arkā-sita poila gaicha bhanyā testā-ko jāra kāṭana pāudaina. jāra kāṭecha bhanyā muḍinyā jāta-le bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. kāṭinyā jāta-le bhayā jyāna kāṭi māri dinu.

---

2. MsA, le §5 est placé après le 6 ; changement de main pour ces deux paragraphes.
3. MsA, *kāk.*, texte inséré avant le sceau final.

138 cautho-dekhi ubho pari. rākhyākā-ko jāri garnyā-ko

[A738][B579]

§1 tāgādhāri lagāyeta. namāsinyā matawāli jāta-samma-kā *lognyā-le inai jāta-kā cautho liṁga-dekhi ubho pari*[1] lyāi tālā-kuci saupi barkha dina-dekhi ubho ghara-mā rākhyākā swāsni kasai-sita poila gayā bhanyā jāra kāṭana hudaina. adālata ṭhānā amāl-mā karāuna āyena jāri garnyā-lāi jyū namarnyā hāta khuṭṭā nabhācinyā aṃga-bhaṃga nahunyā gari lātta-le *juttā-le hānyā kuṭyā*-mā[2] khata lāgdaina. sādhu-le kuṭapiiṭa gari chādyā-pachi pheri karāuna āyo bhanyā. jāri garnyā-lāi pani bāta lāgdaina. āphu-le kuṭapiiṭa nagari karāuna āyo bhanyā. karnaṇi garnyā lognyā-lāi jāyājanma bhayāki swāsni rahicha bhanyā 30 rupaiyā. jāyājaṃnma nabhayāki bhayā 20 rupaiyā daṃḍa garnu. kuṭapiiṭa gardā hāta goḍā bhācinyā aṃga-bhaṃga hunyā gari kuṭecha bhanyā. āphu-le lyāyāki swāsni-ko karnaṇi garnyā-lāi kuṭyāko hunā-le kuṭanyā. sādhu-lāi aṃga-bhaṃga gari kuṭanyā-kā aina-ko ādhii sajāya garnu. jyāna marecha bhanyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojiima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-lāi jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. tāgādhāri jāta-lagāyet namāsinyā matawāli jāta-saṃma-kā lognyā-le māsinyā matuawāli jāta-kā swāsni cautho liṃga-dekhi ubho pari ghara lyāi rākhyāko rahecha bhanyā. jāyājaṃnma bhayāki-ko karaṇi garnyā-lāi 15 rupaiyā. jāyājaṃnma[3] bhayāki nabhayā 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiima kaida garnu.

§2 māsinyā matuawāli jāta gaihra-le cauthāo liṃga-dekhi ubho pari. lyāi tālā-kuci saupi barkha dina-dekhi ubho ghara-mā rākhyākā swāsni-ko tāgādhāri-lagāyeta pāni calanyā jāta-saṃmma-kā lognyā-le karaṇi garyo bhanyā jāra kāṭana hudaina. adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyena. jāri garnyā-lāi jyū

1. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. MsB, *jayājanma*.

namarnyā hāta goḍa nabhācinyā aṃga-bhaṃga nahunyā gari lātta-le jutt ā-le hānyā kuṭyā-mā khata lāgdaina. sādhu-le aghi kuṭapīṭa gari chāḍyā-pachi pheri karāuna āyo bhanyā- jāri garnyā-lāi bāta lāgdaina. āphu-le kuṭapīi ṭa nagari adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyā jāyājanma bhayāki swāsni rahicha bhanyā- 8 rupaiyā- jāyājaṃnma nabhayāki bhayā swāsni rahicha bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojīi ma kaida garnu. kuṭapīi ṭa gardā hāta goḍā bhācinyā aṃga-bhaṃga hunyā gari kuṭecha bhanyā- jāri garnyā-lāi kuṭyāko hunā-le[4] kuṭanyā sādhu-lāi aṃga-bhaṃga gari kuṭanyā-kā aina-ko ādhi sajāya garnu. jyāna marecha bhanyā- brāhmaṇa bhayā- aina-bamojīi ma aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu- aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

[A739]

§3 pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta gaihra-le āphu cautho liṃga-dekhīi ubho pari lyāi tālā-kuci saupīi barkha dina-dekhi ubho ghara-mā rākhyākā swāsni-ko inai jāta-mā kasai-le karaṇi garyo bhanyā jāra kāṭana hudaina. adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyena. jāri garnyā-lāi jyū namarnyā hāta goḍa nabhācinyā aṃga-bhaṃga nahunyā gari lātta-le jutt ā-le hānyā kuṭyā-mā khata lāgdaina- sādhu-le aghi kuṭapīi ṭa gari chāḍyā-pachi pheri karāuna āyo bhanyā- jārii garnyā-lāi bāta lāgdaina. āphu-le kuṭapiṭa nagari adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyā jāyājanma *bhayāki swā*sni-ko[5] karaṇṇi garnyā-lāi 6 rupaiyā- jāyājanma nabhayāki-ko karaṇṇi garnyā-lāi 4 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojīi ma kaida garnu. kuṭapīi ṭa gardā hā=ta [B580] goḍā bhācinyā aṃga-bhaṃga hunyā gari kuṭecha bhanyā- jāri garnyā-lāi kuṭyāko hunā-le kuṭanyā sādhu-lāi aṃga-bhaṃga gari kuṭanyā-kā aina-ko ādhi sajāya garnu. jyāna marecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna māri dinu.

§4 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-le āphu cautho liṃga-dekhi ubho pari lyāi tālā-kuci saupīi barkha dina-dekhīi ubho ghara-mā rākhyākā swāsni-ko inai inai jāta-haru-mā kasai-

4. MsA, *hunyā-le* !
5. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

le karaṇṇi garyo bhanyā jāra kāṭana hudaina. adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyena. jāri garnyā-lāi jyū namarnyā hāta goḍa nabhācinyā aṃga-bhaṃga nahunyā gari lātta-le juttā-le hānyā kuṭyā-mā khata lāgdaina. sādhu-le aghi kuṭapīṭa gari chāḍyā-pachi pheri karāuna āyo bhanyā. jāri garnyā-lāi pani bāta lāgdaina. āphu-le kuṭapīṭa nagari karāuna āyo bhanyā. swāsni jāyājanma bhayāki-ko karaṇṇi garnyā-lāi 6 rupaiyā. jāyājanma nabhayāki-ko karaṇṇi garnyā-lāi 4 rupaiyā daṃḍa garnu. kuṭapīṭa gardā hāta goḍā bhācinyā aṃga-bhaṃga hunyā gari kuṭecha bhanyā. jāri garnyā-lāi kuṭyāko hunā-le kuṭanyā sādhu-lāi aṃga-bhaṃga gari kuṭanyā-kā aina-ko ādhi sajāya garnu. jyāna marecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna māri dinu.

§5 tāgādhāri jāta-le tāgādhāri jāta-kā tāgādhāri jāta-sita bigryākā swāsni-mā āphu teśro liṃga pari ghara lyāi rākhyākā swāsni kasai-sita poila gayā bhanyā jāra kāṭana hudaina. adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyena jāri garnyā-lāi jyū namarnyā hāta khuṭṭā goḍā nabhācinyā aṃga-bhaṃga nahunyā gari lātta-le juttā-le hānyā kuṭyā-mā khata lāgdaina. sādhu-le kuṭapīṭa gari chāḍyā-pachi pheri sādhu karāuna āyo bhanyā jāri garnyā-lāi pani khata lāgdaina. āphu-le kuṭapīṭa nagari karāuna āyo bhanyā karaṇi garnyā lognyā-lāi jāyājanma bhayākī swāsni rahīcha bhanyā 50 rupaiyā. jāyājanma bhayākīo rahīcnacha bhanyā 40 rupaiyā daṃḍa garnu. kuṭapīṭa gardā hāta goḍā bhācinyā aṃga-bhaṃga hunyā gari kuṭecha bhanyā. āphu-le lyāyāki swāsni-ko karani garnyā-lāi kuṭyāko hunā-le kuṭanyā sādhu-lāi aṃga-bhaṃga gari kuṭanyā=-kā [A740] aina-ko ādhi sajāya garnu. jyāna marecha bhanyā brāhmaṇa bhayā aina-bamojīma-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-lāī jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

§6 namāsinyā matwāli jāta-kā āphu teśro liṃga pari ghara-mā lyāi rākhyākā ra. tāgādhāri jāta-kā namāsinyā matwāli jāta-kā lognyā-sita bigryākā swāsni. tāgādhāri jāta-le ra namāsinyā matwāli jāta-le āphu teśro liṃga pari ghara-mā lyāi rākhyākā swāsni-ko kasai-le karaṇṇi garyo bhanyā jāra kāṭana hudaina. kāṭyo bhanyā brāhmaṇa rahecha bhanyā aina-bamojīma-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta bhayā

jyāna-ko badalā jyāna ~~linu~~ kāṭi māri dinu. adālat~~a~~ ṭhānā amāla-mā karāu*na āyena jāri garnyā*-lāi[6] jyū namarnyā hāta ~~khuṭṭā~~ goḍā nabhācinyā aṃga-bhaṃga nahunyā gari lātta-le jutt ā-le hānyā kuṭyā-mā khata lāgdaina. sādhu-le aghi kuṭapi~~i~~ṭa gari chāḍyā-pachi pheri karāuna āyo bhanyā jāri garnyā-lāi pani khata lāgdaina. āphu-le kuṭapi~~i~~ṭa nagari adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyā jāyājanma bhayāki swāsni rahicha bhanyā 40 rupaiyā~~.~~ jāyāja~~ṃṇ~~ma nabhayāki bhayā 30 rupaiyā daṃḍa garnu. ku=ṭ~~a~~pi~~i~~ṭ~~a~~ [B581] gardā hāta goḍā bhācinyā aṃga-bhaṃga hunyā gari kuṭecha bhanyā~~.~~ jāri garny~~aiā~~-lāi kuṭyāko hunā-le kuṭanyā sādhu-lāi aṃga-bhaṃga gari kuṭanyā-kā aina-ko ādhi sajāya garnu. jyāna marecha bhanyā~~.~~ brāhmaṇa rahecha bhanyā aina-bamoj~~i~~i ma-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu~~.~~ aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

§7 māsinyā mat~~u~~a wāli jāta-kā ra. namāsinyā mat~~u~~a wāli jāta-kā tāgādhāri jāta-kā~~.~~ māsinyā mat~~u~~a wāli jāta-sita bigryākā swāsni tāgādhāri jāta~~.~~ namāsinyā mat~~u~~a wāli jāta~~.~~ māsinyā mat~~u~~a wāli jāta-le āphu teśro pari ghara-mā lyāi rākhyākā *swāsni-ko kasai*-le[7] kara~~nṇ~~i garyo bhanyā jāra kāṭana hudaina. kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le ~~rahecha bhanyā~~ bhayā aina-bamoj~~i~~i ma-ko aṃsa sarbaswa gari dāmal~~a~~ garnu. aru jāt~~a~~ bhayā jyāna-ko badalā jyāna ~~linu~~ kāṭi māri dinu. adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyena jāri garnyā-lāi jyū namarnyā hāta goḍā nabhācinyā aṃga-bhaṃga nahunyā gari lātta-le jutt ā-le hānyā kuṭyā-mā khata lāgdaina. sādhu-le aghi kuṭapi~~i~~ṭa gari chāḍyā-pachi pheri karāuna āyo bhanyā~~.~~ jāri~~i~~ garnyā-lāi pani bāta lāgdaina. āphu-le kuṭapi~~i~~ṭa nagari adālat~~a~~ ṭhānā amāl~~a~~-mā karāuna āyā jāyājanma bhayāki~~i~~ swāsni rahi~~i~~cha bhanyā~~.~~ 15 rupaiyā~~.~~ jāyājanma nabhayāki bhayā~~.~~ 10 rupaiyā daṃḍa garnu. kuṭapi~~i~~ṭa gardā hāta goḍā bhācinyā aṃga-bhaṃga hunyā gari kuṭecha bhanyā~~.~~ jāri garnyā-lāi kuṭyāko hunā-le kuṭanyā sādhu-lāi aṃga-bhaṃga gari kuṭanyā-kā aina-ko ādhi sajāya garnu. jyāna marecha bhanyā brāhmaṇa bhayā aina-bamoj~~i~~i ma-ko aṃsa

6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
7. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

[A741]

§8 pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā āphu mildā ra. āphu-bhaṃdā upallā jāta-kā bigryākā swāsni āphu teśro liṃga pari ghara lyāi rākhyākā swāsni-ko inai jāta-mā kasai-le karaṇi garyo bhanyā. sādhu-le jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna linu. adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyena jāri garnyā-lāi jyū namarnyā hāta goḍā nabhācinyā aṃga-bhaṃga nahunyā gari lātta-le juttā-le hānyā kuṭyā-mā khata lāgdaina. sādhu-le aghi kuṭapiiṭa gari chāḍyā-pachi pheri karāuna āyo bhanyā. jāri garnyā-lāi pani bāta lāgdaina. swāsni jāyājanma bhayākii hawas. nabhayāki hawas. 5 rupaiyā daṃḍa garnu. kuṭapiiṭa gardā hāta goḍā bhācinyā aṃga-bhaṃga hunyā gari kuṭecha bhanyā. jāri garnyā-lāi kuṭyāko hunā-le kuṭanyā sādhu-lāi aṃga-bhaṃga hunyā gari kuṭanyā-kā aina-ko ādhi sajāya garnu. jyāna marecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri diinu.

§9 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā āphu mildā ra. āphu-bhaṃḍā-upallā jāta-kā bigrii āphnā jāta-mā milyākā swāsni-mā āphu teśro pari ghara-mā lyāi rākhyākā swāsni-ko chiṭo hālanu parnyā jāta kasai-le karaṇi garyo bhanyā. sādhu-le jāra kāṭyo bhanyā. jyāna-ko badalā jyāna linu. adālata ṭhānā amāla-mā karāuna āyena. jāri garnyā-lāi jyū namarnyā hāta goḍā nabhācinyā. aṃga-bhaṃga nahunyā gari lātta-le juttā-le hānyā kuṭyā-mā khata lāgdaina. sādhu-le aghi kuṭapiiṭa gari chāḍyā-pachi. pheri karāuna āyo bhanyā. jāri garnyā-lāi pani bāta lāgdaina. āphu-le kuṭapiiṭa nagari karāuna āyo bhanyā. swāsni jāyājanma bhayāki hawas. nabhayāki hawas. 5 rupaiyā daṃḍa garnu. kuṭapiiṭa gardā. hāta goḍā bhācinyā aṃga-bhaṃga hunyā gari kuṭecha bhanyā. jāri garnyā-lāi kuṭyāko hunā-le kuṭanyā sādhu-lāi aṃga-bhaṃga gari kuṭanyā-kā aina-ko ādhii sajāya garnu. jyāna marecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

139 māsinyā jāta-ko jāri garnyā

[A744][B583]

§1 jāra hāṃnyā māsinyā matuawāli jāta-le āphnā hāḍa-nātā-bāheka aru māsinyai jāta-ko jāri garyo ra. sādhu-le bihā-kharca khāi hawas bā. ṭāga-mani chirāi hawas. usai chāḍyo bhanyā. jāri-ko khata mā māpha gari sādhu-le chāḍyā-pachi rāja-khata lāgdaina. jyū pani māsidaina.

§2 tāgādhāri jāta ra. matuwāli namāsinyā matawāli jāta gaihra-le māsinyā parjā jāta-kā sadhawā swāsni-ko karaṇi garyo bhanyā. lognyā-lāi jāra hāṃnyā jāta-bāheka 20 rupaiyā bihā-kharca bharāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiima kaida garnu. jāra hāṃnyā jāta-kā bihā kharca lina ra aina-bamojiima jāra hāṃnu sādhu-ko khusi.

§3 māsinyā jāta-le māsinyā jāta gaihra kasai-ko jāri garyā-mā. sādhu-le jāra kāṭi jyāna māryo[1] bhanyā. tyo swāsni pani māsiṃnche adālata ṭhānā amāla-bāṭa linu. sādhu-le jāra-lāi hānyā-pachi. ghā lāgii jāri garnyā-ko jyū bācyo bhanyā. swāsni māsiṃna. jāri garnyaiā-le bihorna pāucha. sādhu-ko coṭa khapi lyāyākā estā swāsni arkā-le laigayo bhanyā. jāra hāṃnyā jāta-le jāra hāṃnna pāucha. jāra nahāṃnyā jāta-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojiima kaida garnu. bihākharca pāudaina. swāsni tesa-sita basche bhanyā pani bastina bhanyā pani usai-ko khusi. pachi laijānyā lognyā-ko kara lāgdaina.

§4 pāryā gharti-le bhoṭyā cepāṅ darai mājhi hāyu danuawāra kumāla pahari. gaihra māsinyā jāta-kā sadhawā-ko karaṇi garyo bhanyā tesa gharti-bāṭa sādhu-lāi 20 rupaiyā bihā-kharca bharāii 20 rupaiyā daṃḍa garnu. jyū māsidaina. tyo swāsni tesa-sita basche bhanyā bihā-kharca ra daṃḍa tiri rākhana pāucha. swāsni-le bastina bhanyā khusii usaia-ko huṃcha. lognyā-ko kara lāgdaina.

---

1. MsB, *maryo* (*ma* en fin de ligne, ce qui explique sans doute l'erreur).

§5 pāryā gharti-kā āphnā jāta-ko rita gari lyāyākā sadhawā swāsni-ko kasai-le karaṇṇi garyo bhanyā lognyā-le swāsni laigayo. swāsni laigayā-pachi bihā-kharca pāudaina. 20 rupaiyā mātrai daṃḍa garnu. sādhu-le swāsni laigayena bhanyā 20 rupaiyā bihā-kharca bharāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. āphnā jāta-ko rita napuryāi lyāyāko tālā-kuci saupi rākhyākā swāsni-ko karaṇi garecha bhanyā. 10 rupaiyā daṃda garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. tesa-sita basnu arkā-sita jānu. swāsni-ko khusi. lognyā-ko kara lāgdaina.

[A745]

§6 pāryā gharti-ko kasai-le jāri gari laigayā-mā pāra bhayākā 3 pustā-saṃmma-kā gharti-le jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna jāṃcha huṃncha. pāra bhayākā 4 pustā ra 5 pustā-kā-le jāra kāṭyo bhanyā kāṭyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. pāra bhayākā 6 pustā-dekhi-māthi-kā-le jāra kāṭyo bhanyā māsi dinu.

§7 māsinyā 8/12 āṭha bāhra linyā cāka-cakui parnyā bihā-kharca linyā jāra pani hāṃṃnyā jāta-haru-kā lognyā swāsni-lāi kasai-le māsinyā khata-ko kuro polyo ra. puūrpakṣa gardā. polyāko ṭhaharyo bhanyā polanyā-lāi 1 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā tircha bhanyā aina-bamojima li chāḍi dinu.

[B584]

§8 jāra nahāṃnyā māsinyā matuawāli jāta-kā bibāhitā swāsni-lāi kasai-le pha*lānā*-sita[2] poila gai bhani polyo ra. purpakṣa gardā polyāko ṭhaharyo bhanyā polanyā-lāi 15 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§9 māsinyā jāta gaihra-le āphu-le māsinyā khata bāta gari. māsiyo. namāsidai-mā bihyā garyāki swāsni aṃta poila gai bhanyā māsiyākā mānisa-le jāra hāṃna hudaina. hānyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna linu.

§10 pāni nacalanyā ra choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā jāra hāṃnyā jāta-le pāni nacalanyā jāta-ko jāri garyo ra. sādhu-le jāra

2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

hānyo bhanyā swāsni cakui parche māsi dinu. jāra hāṃdina bihā-kharca liṃchu bhani adālata ṭhānā amāla-mā bhaṃna āyo bhanyā 30 rupaiyā bihā-kharca bharāi 15 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. bihākharca liyā-pachi swāsni māsinna.

§11 māsinyai māsinyā jāta-mā eyakā jāta-kā sadhawā swāsni-lāi aru jāta kasai-le jāri gari laigayo bhanyā us-kā lognyā-lāi bihā-kharca 20 rupaiyā bharāi lognyā-lāi 12 swāsni-lāi 8 rupaiyā daṃḍa garnu 11 barkha-dekhi ubho-ki kaṃnyā ra bidhawā-ko kasai-le karaṇi garyo yo hāmro bhāta nacalanyā ho bhāta-mā pāri diyo bhani kohi karāuna āyo bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

[A742 vierge]

[A743]

§a[3] māsinyā jāta-kā. aina-le jāra hāṃna hunyā-saṃma-kā. sadhawā swāsni-ko tāgādhāri jāta ra namāsinyā matuwāli jāta-le karaṇi garecha bhanyā sādhu-le jāra kāṭachu bhanyā. aghi us-kā pitāpurkhā-dekhi jāra hāni āyākā jāta-le aina-bamojim jāra kāṭana pāucha. khata lāgdaina. jāra nahāni āyākā jāta-le. kāṭana pāudaina. kātecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

§a pānī calanyā jāta choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā. aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni-ko tāgādhāri jāta namāsinyā matuwāli jāta māsinyā pāni calanyā jāta gaihra kasai-le karaṇi garecha bhanyā. aina-bamojim sajāya huṃcha. sādhu-le jāra kāṭna pāudaina kasai-le kāṭecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

MsB

§12 māsinyā jāta-kā aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā sadhawā swāsni-ko tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawāli jāta-le karaṇi garecha ra. sādhu-le jāra kāṭachu bhanyā aghi us-kā pitāpurkhā-dekhi jāra hāni āyākā jāta-le aina-bamojiṃ jāra

3. MsA, deux paragraphes non numérotés, à la suite d'une page vierge.

kāṭana huṃcha khata lāgdaina. jāra nahāni āyākā jāta-le kāṭana pāudaina. kāṭecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. *tallā jāta-mā gayākī hawas upallā jāta-mā gayākī hawas jāra kāṭiyā-pachi karaṇi garāunyā swāsni-lāi māsi dinu*[4].

§13 pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-ko aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā swāsni-ko tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta māsinyā pāni calnyā jāta gaihra kasai-le karaṇi garecha bhanyā aina-bamojima sajāya huṃncha. sādhu-le jāra kāṭana pāudaina. ka*sai-le k*āṭecha[5] bhanyā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

4. MsB, changement de main, jusqu'à la fin de l'article. Le sceau final (de forme nettement rectangulaire) diffère de ceux qui encadrent les autres articles, y compris le suivant.

5. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

140 jāri-ko phuṭakara.

[A746][B586]

§1 jāra hāṃnyā jāta gaihra-kā bibāhitā kaṃnyā jāra hāṃnyā jāta-kā bidhawā lyāyākā swāsni-haru-le āphu-le nakhānyā jāḍa kukhurā sũugura gāi bhaisi-ko māsu gaihra abhakṣa ra- āphu-bhaṃdā kami jāta-kā hāta-ko bhāta juṭho khāī patita bhayākā swāsni-lāi lognyā-le khāna lāuna di[1] rākhyākeā ha_un bā āphu-le karaṇi-smeta gari rākhyākā ha_ũun. eyastā swāsni aru kasai-sita poila gayā bhanyā. sādhu-le jāra hāṃna pāũucha khata bāta lāgdaina. khāna lāũuna nadi-kana swāsni choḍi diyāko rahecha bhanyā jāra kāṭana pāũudaina. kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna jāṃcha.

§2 brāhmaṇa rajapūta kṣatriya[2] baiśya[3] śudra cāra barṇa chattisai jāta-kā sadhawā bidhawā kaṃnyā besyā swāsni-le maryākā mānisa musalmān mlecha- choi choyā chiṭo hālanu parnyā jāta pāni nacalanyā jāta-kā yastā jāta-sita ra. āphu-bhaṃnḍā kama jāta hawas bā- upallā jāta-sita hawas- jaunāa jāta-mā bigryāã̃ bhaṃnche- testā kaṃnyā bidhawā sadhawā *besyā swāsni*[4] jo hun. unai-kā jāta-mā milchan karaṇi nagari yaka mānu khāna lāuna di rākhyākā aina-le jāra hāṃnna hunyā-saṃma-kā bidhawā *kaṃnyā sadhawā swāsni-ko maryākā*-lāi[5]- jāra hāṃna hudaina. jyūdo aghi-bāṭa-ko jo ṭhaharcha usai-lāi jāra hāṃna pāũucha- mukha-patita bhayākā- swāsni-lāi- khāna lāũuna kehi nadi chāḍi diyā bhanyā ra. athabā testā swāsni-ko pheri āphu-le karaṇi garecha bhanyā testā swāsni-ko pheri jāra hāṃna pāũudaina. hānyo bhanyā brāhmaṇa-le rahecha bhanyā bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru

---

1. MsB, *nadi* ?
2. MsA, on notera que si le terme *kṣatriya* apparaît ailleurs qu'à l'occasion d'une correction, c'est parce qu'il appartient à l'énumération classique des *varṇa*.
3. MsA, *baiśyaḥ* !
4. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. maryākā mānisa ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-sita- mukha-patita bhayākā swāsni-sita āphnā lognyā-le karaṇi gari pāni-mā pāryo bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari li unsai jāta-ko 1 akṣara khodi usai jāta-mā milāi dinu. pāni-mā pārena bhanyā sarbaswa hudaina. uhi usai jāta-mā mātrai milcha milāi dinu. yati jāta-mā maryākā-mānisa-sita- mukha-patita bhai lognyā-le- khāna lāuna nadi nikālii diyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko ra. besyā swāsni-ko choi choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-sita mukha-patita bhayākā swāsni-ko aru kasai-le bhora-mā karaṇi garyo bhanyā patiyā pāũucha. jāni jāni karaṇi gari- bhāta pāni-mā pāryo bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari lognyā swāsni duwai-lāi- usai jāta-kāo akṣara khodi uhi jāta-mā milāi dinu.

[A747]

§3 tāgādhāri lagāyeta- namāsinyā māsinyā jāta-gaihra-mā- aghi pitāpurkhā-dekhi jāra hāni āyākā- jāta-le- āphu-mildā jāta-kā bhayo- āphu-bhaṃṃdā ghaṭi pāni calanyā-saṃma-kā jāta-kā bhayo kaṃnyā diyo kalasa puji lyāyāko hawas- *usai lyāyākāo hawas*[6]- ghar*a* *lyā*yākā[7] swāṣni-ko kasai-le jāri garyo bhanyā sādhu-le aina-le jāra nakāṭanu bhaṃnyā lekhiyākā hāḍa-nātā ra. upādhyā ra jaisi brāhmaṇa-lāi- jāra kāṭana hudaina. aina-bamojima aru sajāya garna huṃncha- aru jāta-le jāri garyāko bhayā- jāra kāṭana us-ko aṃsa sarbaswa lina. janai hunyā-ko janai jhiki janai nahunyā-lāi tesai chāḍana. sarbaswa jāta kehi nali chāḍana ṭāga-mani chirāii paitālo caṭāi chāḍana sādhu-ko khusi.

[B587]

§4 tāgādhāri lagāyeta- namāsinyā- māsinyā jāta gaihra-mā aghi pitāpurkhā-dekhi jāra hāni āyākā jāta-le jāra hāṃnyā jāta-mā pāni calanyā- jāta-samṃma-kā jāra hāṃnyā jāta.-samma-kā chori bidhawā āphu dośro liṃga pari- ghara-mā lyāi- rākhyākā

6. MsB, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.
7. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

swāsni-ko kasai-le jāri garyo bhanyā sādhu-le jāra nakāṭanu bhaṃnyā[8] lekhiyākā hāḍa-nātā-mā ra[9] aina-le jāra nahāṃnu bhanyāka[10] upādhyā jaisi brāhmaṇa-lāi. jāra kāṭana hudaina. aina-bamojima aru sajāya garna huṃncha. aru jāta-le jāri garyāko bhayā jāra kāṭana us-ko aṃsa[11] sarbaswa lina. janai hunyā-ko janai jhiki janai nahunyā-lāi. tesai chāḍana sarbaswa jāta kehi nali chāḍana ṭāāga-mani chirāi paitālo caṭāi chāḍana sādhu-ko khusi.

§5 newāra jāta ra. aru māsinyā parjā jāta gaihra-le āphnā patibratā swāsni-ko jāra hāṃdā us-kā pitā purkhā-dekhi nahāni āyākā-mā jāra hāṃnyā-lāi. hatiyāra calāi jyāna māryāko rahecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna jāṃcha hatiyāra calāi. jyāna bācyo bhanyā ghā-kā aina-bamojima-kā sajāya-mā 3 khaṃḍa-mā 2 khaṃḍa-ko sajāya garnu. lāṭhā ra bhāgdā-mā ḍhuṃgā-le hāṃdā marna gayecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. kuṭatā-khera aṃga-ko bhaṃga bhayāko bhayā aṃga-bhaṃga-kā sajāya-ko aina-bamojim-mā 3 khaṃḍa-mā 2 khaṃḍa mātrai sajāya garnu. besyā lyāyāki swāsni-ko jāra kāṭyo bhanyā jyāna-ko badalā jyāna jāṃcha.

[A748]

§6 jāra kāṭanyā jāta gaihra-le pāni calanyā jāta-saṃma-kā kaṃnyā ra jāra kāṭanyā jāta-kā bidhawā āphu dośro pari karaṇi garyākā āphu-le ghara pani nalyāyākā ḍerā khoji pani narākhyākā khāna lāuna pani nadiyākā swāsni-ko kasai-le karaṇi garyo bhanyā jāra kāṭana pāuudaina kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmal garnu. aru jāta-lāile bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. mai-le ghara-mā nalyāi bāhira rākhyāki swāsni ho phalānā-le karaṇi gari diyo bhani adālata ṭhānā *amāla-mā karāuna āyā karani*

8. MsA, *bhanyā* !
9. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
10. MsB, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.
11. MsA, *aṃ* !

garnyā-lāi[12] 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. phiryāda garna āyena naāyā bhanyā khata lāgdaina.

§7 kasai-kā bibāhitā kaṃnyā tāgādhāri jāta-dekhi namāsinyā matwāwāli jāra hāṃnyā jāta-samma-kā chori āphu dośro liṃga pari bidhawā lyāi rākhyākā swāsni-ko kasai-le karanni garecha bhanyā kohi jmāmarda-le. testā jāra-lāi. nakāṭi tesai chāḍi diyo bhanyā ra. bihā-kharca li chāḍyo sarbaswa li sajāya nagari. chāḍyo bhanyā jāri garnyā-ko jāta jādaina. janai jhiki hawas. paitālāo caṭāi ṭāga-mani chirāi abhakṣa khuwāi. chāḍyāko bhayā chāḍyo bhanyā testā-kā hāta-ko bhāta caldaina. pāni-ko mātrai patiyā dinu. yastā-lāi. sarkāra-ko[13] jāgira pani nadinu. jāra nakāṭi yo sajāya gari chāḍanyā sādhu jāra kāṭanyā-bhaṃḍā pani jmāmarda. ṭhaharcha sajāya gari kuṭapiṭa gari chāḍyākā-lāi. pheri jāra kāṭyo bhanyā. brāhmaṇa-le bhayā. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala. garnu aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. sajāya gari hawas. sajāya nagari jāri-ko khata māpha gari chāḍyākā-lāi. pheri jāra kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

[A749] [B588]

daphe jāri-ko phuṭkara[14]

§8 jāri-kā kurā-mā. kasai-le. malāi. kāṭana āyo bhani. adālata ṭhānā amāla.-mā karāuna āyo bhanyā purpakṣa gardā. kāṭachu bhanyāko ṭhaharena. ḍara-le usai āi karāyāko rahecha bhanyā testā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa gari li chāḍi dinu.

§9kh[15] phalānā-le. mero jāri garyo bhani kasai-le nālisa garna āyo ra. adālata ṭhānā amāla. kacahari-bāṭa lina pakrana

---

12. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
13. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
14. Titre inséré en haut de page dans le MsA ; il n'y a pourtant aucun chapitre intercalé.
15. À la suite du §8, mais non numéroté dans le MsA, où il n'y a pas de sceau

paṭhāyākā pyādā sipāhi-le pyādā lāgi lyāyākā-lāi jāra kāṭyo bhanyā jāra kāṭanai-lāi kāṭecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. pyādā sipāhi-le bādhi lyāyākā-lāi bāṭā-mā[16] kāṭyo bā kacahari-mā pakriyākā thuniyākā nela ṭhigurā camauṭ hālyākā-lāi kāṭecha bhanyā jāra kāṭanai-lāi kāṭyāko bhayā pani aina-bamojima-ko us-ko aṃsa sarbaswa gari choāḍi dinu. nakāṭanā-lāi jāra kāṭecha bhanyā dāmal hunyā jāta-lāi dāmala garnu. kāṭinyā jāta-lāi kāṭi māri dinu.

§9b jāri-kā kurā-mā aḍā adālata ṭhānā amāla-kā kacahari-mā āi pugyākā-lāi thunyā rākhyākā ṭhāu-mā hawas bā kacahari-mā hawas kāṭecha bhanyā āphnai jāra-lāi kāṭyāko bhayā pani kacahari-mai kāṭyā-bābata kāṭanyā-ko aina-bamojima aṃsa sarbaswa garnu. kacahari-bāṭa lina pakrana paṭhāi pyādā lāgi lyāyākā bādhi nela ṭhigurā camauṭ hāli lyāyākā-lāi bāṭā-mā jāra bhani kāṭecha bhanyā āphnai jāri garnyā-lāi kāṭyāko bhayā pani adālata ṭhānā amāla-mā kuro pari. kacahari-bāṭa pyādā sipāhi paṭhāi pakri kaida garī lyāyākā-lāi kāṭyāko ṭhaharnā-le swāsni-ko kāgaja lekhāi li kāṭyāko bhayā kāṭanyā-lāi 50 rupaiyā swāsni-ko kāgaja nalekhāi usai kāṭecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§9a10 kasai-sita nabigryāki swāsni-lāi phalānā-sita bigri bhani tahakita nagari behak-mā jāra kāṭecha bhanyā behak-mā jyāna māryā-bābat kāṭanyā-ko jyāna-ko badalā jyāna linu. tes-ko aina-bamojima-ko aṃsa-smeta sarbaswa gari li tesai swāsni-lāi dilāi dinu. tyo swāsni lognyā-kā satya-mā rahos tāpani arkā-sita poila jāwas tāpani tyo sarbaswa khāna pāuche tesai-lāi dilāi dinu .

§1011 tāgādhāri lagāyeta cāra barṇa chattisaia jāta gaihra jāra hāṃnyā jāta-kā hawas jāra nahāṃnyā jāta-kā hawas kasai-

---

initial, mais un sceau final ; dans le MsB, numéro et sceaux sont effacés, et en marge apparaît *khāreja bhai arko bhayo* « a été abrogé, est devenu autre » ; la nouvelle version (qui porte effectivement le numéro 9) figure p. 592, avant le §30.

16. MsB, *bāṭa-mā* !

le jāri garyo ra. sādhu-le jāri garnyā-lāi lāṭhā ḍhuṃgā lātti juttāi kuṭapiṭa gari. chāḍyākā ra. ~~yaka~~ 1 coṭa sādhu-le sajāya gari chāḍyākā-lāi. pheri mero jāra ho bhani sajāya garna kuṭapiṭa garna. jyū kāṭana pāũudaina. hāḍa ra. rāja-khata lāgnyā nātā rahecha bhanyā ra. adālata ṭhānā amāl-mā karāũuna āyo bhanyā hāḍanātā-mā karaṇi garnyā-kā aina-bamojima. sajāya garnu. hāḍa-nātā rahenacha bhanyā ra. sādhu-le āphnā jāra-lāi ~~yeka~~ 1 pherā ~~kuṭi~~ kuṭapiṭa gari chāḍyā-pachi. karāũuna āyo bhanyā pani *pakri* ~~lyāyāko~~ ~~bhayā~~ *lyāyo bhanyā pani*[17] jāri garnyā-lāi khata lāgdaina. pheri kuṭpiṭ gari sajāya garna pāũudaina. ~~yaka~~ 1 pherā kuṭapiṭa gari. chāḍyākā-lāi jāra kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmal. garnu. aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

[A750]

§~~11~~12 upādhyā ra 2 liṃga-kā jaisi brāhmaṇa rajapūta tāgādhāri jāta gaihra-le aru jāra hāṃnyā jāta-ko jāri garyo ra. jāri garnyā-lāi. sādhu-le kuṭatā brāhmaṇa-le sādhu-lāi kāṭyo ~~māryo~~ bhanyā. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa[18] gari dāmala. garnu. aru jāta-~~le~~ *bhayā*[19] jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

[B589]

§~~12~~13 kasai-le. arkā-ko jāri garyo sādhu-le hatiyāra nacalāi jāri garnyā-le sādhu-ko jyū māryo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. aru jāta-~~lāi~~le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa pani garnu. ghā mātrai lāgecha jyāna bhanyā maryāko rahenacha bhanyā. sādhu-lāi. ārā~~ṃ~~ma bhayā pachi sādhu-~~kā~~lāi sapurta gari dinu. kāṭanu nakāṭanu sādhu-ko khusi.

§~~13~~14 kasai-le kasai-ko jāri garyāko rahecha. sādhu-le jāra-lāi hatiyāra-le hāni ghāũu lāyo jāri garnyā-le sādhu-ko ghā sahi. sādhu-lāi hāni kāṭi māryo bhanyā sādhu-ko ghā lāgyā-pachi kāṭi.

---

17. MsB, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.
18. MsA, *sarba* !
19. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

mārnyā jāra-lāi. rāja-khata lāgdaina. jāra-ko ra sādhu-ko bheṭa bhayākā belā-mā sādhu-le hāni ghā lāyāko rahenacha. jāra-le paihle hatiyāra calāi sādhu-lāi mārecha bhanyā brāhmaṇa-le ~~rahecha bhanyā~~ bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmal garnu. aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

§~~14~~15 aghi yauṭi swāsni jāri gari laigayo ra. sādhu-le jāra hānyo ghā lāgi jāra-le jyū bacāyo pheri *tesai-le*[20] usai sādhu-ki arki swāsni laigayo bhanyā yauṭi-ko jāra paihle hānyothyo arki-ko jāra pheri pani hāṃna pāucha khata bāta lāgdaina.

§~~15~~16 kasai-kā 2/3 swāsni-ko yauṭai-le jāri garyāko rahecha sādhu-le āphnā 2/3 swāsni bigāryāko thāhā pāi jāra hānyo bhanyā ra. jyāna marena ghā mātrai lāgi jāra-le jyū bacāyo bhanyā ya~~_u~~auṭi swāsni-ko jāri aghi hānyāthyā. arki swāsni-ko pheri jāra hāṃchu bhani hāṃna pā~~ū~~udaina. pheri hāni jyāna marecha bhanyā. aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmal. garnu. jyāna bhanyā marenacha ghā~~u~~ mātrai lāgecha bhanyā. ghā~~u~~-kā aṃgulā-kā aina-bamojima kaida garnu.

[A751]

§~~16~~17 kasai-le kasai-kā ~~eu~~yauṭai swāsni-ko karaṇi garyāko rahecha. sādhu-le jāra hānyo. jyāna marena. ghā~~u~~ mātrai lāgi jāra-le jyū bacāyo bhanyā. tesa-lā~~i~~i pheri jāra ho bhani hā~~n~~ṃna pāudaina. pheri usai-lā~~i~~i jāra bhani kāṭi māryo bhanyā brāhmaṇa-le ~~rahecha bhanyā~~ bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmal garnu. aru jāta-lāi. jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. jyāna marenacha ghā~~u~~ mātrai lāgecha bhanyā ghā~~ū~~u-kā aṃgulā-kā aina-bamojiṃma kaida garnu.

[B590]

§~~17~~18 asala rajapūta-le jāra hāṃnyā jāta-kā swāsni bigāryo bhanyā sādhu-le jāra kāṭyā-mā rajapūta-lāi kāṭyo bhani khata lāgdaina. daṃḍa pani hudaina.

---

20. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§1819 āphni swāsni arkā-sita bigryāko thāhā pāi. jāri garnyā-lāi nakāṭi tesai swāsni-ko āphu-le karaṇi garecha bhanyā. testā tāgādhāri jāta-lāi 20 namāsinyā matuwāli jāta-lāi 10 māsinyā gaihra jāta-lāi 5 rupaiyā-kā dar-le nāmardi daṃḍa garnu. arkā-sita bigryākāi testāi swāsni-ko āphu-le karaṇṇi liyā-pachi jāra kāṭyo bhanyā kāṭinyā jāta-lāi jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu. brāṃhmaṇa[21] jāta-le kāṭecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari li dāmal. garnu. janai jhikecha bā jhikana lāyecha bhanyā 100 rupaiyā ṭāga-mani chirāyecha bā paitālo caṭāyecha bhanyā 60 rupaiyā gāu-ghar-bāṭa nikālecha bhanyā 10 rupaiyā sarbaswa liyecha bā bihā-kharca liyecha bhanyā liyāko bigo phirtā garāi bigai-bamojima daṃḍa garnu. abhakṣa khuwāi jāta liyecha bhanyā jāta linyā-kā aina-bamojima kuṭpiṭa garecha bhanyā kuṭapiṭa-kā aina-bamojim daṃḍa kaida garnu. swāsni namāsinyā jāta-ki bhayā besyā ṭhaharchan. māsinyā jāta-kā māsiṃchan.

§1920[22] siṃko kāṭi choḍyākā swāsni aru-sita bigryā bhanyā jāra kāṭana pāũudaina. jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃṃcha.

§2021 brāhmaṇa-bāheka. tāgādhāri jāta gaihra-le āphnā hāḍa-mā karaṇi garyo bhanyā yastā-ko sādhu-le jāra nakāṭi sarbaswa mātrai liyākā kalama-kā swāsni-ko nāka kāṭana pāũudaina. culṭho mātrai kāṭi chāḍi dinu. yastā swāsni-ko nāka kāṭanyā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

[A752]

§2122 binā birāu-mā. bibāhitā rakhuyi besyā swāsni-kāo lognyā-le nāka kāṭyo bhanyā tyo lognyā-lāi 12 barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā nalinu. karaṇi-ko bāta lagāi lāgi culṭho kāṭyo bhanyā 90 rupaiyā daṃḍa garnu. daṃḍa-kā rupaiyā natiryā kaida garnu. swāsni āphnā jātai-mā rahaṃche.

---

21. Sic MsA !
22. Dans le MsB, ce paragraphe figure après le §25, au bas de la page 590.

§2223 lognyā-kā pani mana parinacha swāsni-le pani timisita bastina bhanicha ra. 2 janā-kā rāji-le sinko kāṭi diyāko rahecha bhanyā tyo swāsni jo-sukai-sita gayā pani jāra kāṭana pāudaina jāra kāṭyā jyāna-ko badalā jyāna huṃncha. bihā-kharca linyā-le bihā-kharca lina pāũudaina. rājakhata lāgnyā kalammṃ-bāheka aru āphu-bhaṃdā ṭhulā jāta ra. āphu baroābara-kā jātasita gai bhanyā laijānyā-lāi khata lāgdaina.

§23a[23] kasai-kā bibāhitā kaṃnyā tāgādhāri jāta-dekhi namāsinyā matuwāli jāra hāṃnyā[24] jāta-samma-kā chori āphu dośro liṃga pari bidhawā lyāi rākhyākā swāsni-ko kasai-le karani garecha bhanyā kohi jmāmarda-le testā jāra-lāī nakāṭi tesai chāḍi diyo bihā-kharca li chāḍyo sarbaswa li sajāya nagari chāḍyo bhanyā jāri garnyā-ko jāta jādaina janai jhiki hawas paitālā caṭāi ṭã̄ga-mani chirāī abhakṣa khuwāī chāḍyāko bhayā testā-kā hāta-ko bhāta caldaina pāni-ko mātra patiyā dinu. yastā-lāi sarkār-ko jāgira pani nadinu. jāra nakāṭiyo sajāya gari chāḍanyā sādhu jāra kāṭnyā-bhaṃdā pani jmāmarda ṭhaharcha sajāya gari kuṭpiṭa gari chāḍyākā-lāi pheri jāra kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari dāmal garnu aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu sajāya gari hawas sajāya nagari jāri-ko khata māph gari chāḍyākā-lāī pheri kāṭyo bhanyā brāhmaṇa-le bhayā aina-bamojim aṃsa sarbaswa gari dāmal garnu aru jāta-le bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu.

[A753]

§24[25] swāsni mānisa kasai-le behak-mā arkā-lāi- karaṇi-ko kuro polyā-bābat- aina-bamojima daṃḍa kaida bhayākā swāsni-lāi uskā lognyā-le rupaiyā tiri laijānchu bhanyā laijāna pāucha aina-bamojima rupaiyā li chāḍi dinu.

---

23. Copie pure et simple du §7 qui le précède (avec quelques variations graphiques). Ce paragraphe ne figure pas dans le MsB à cette place. Par contre, la numérotation redevient identique à partir du §24.
24. MsA, *hānyā* !
25. MsA, les articles 24 et 25 sont d'une autre main.

§25 rājakhata lāgnyā hāḍanātā-bāheka pāni calanyā-sammamākā arkā kasai-sita bigryākā swāsni-lāi us-kā lognyā-le meri swāsni meri ho aṃta bigri tāpani ma laijāṃchu bhaṃna āyā aina-bamojima-ko nāmardi daṃḍa li gari. swāsni jāṃnche bhanyā laijāna pāucha.

[B591]

§26[26] kasai-ko lognyā pardesa gayāko rahecha ra. ghara āudā aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā āphnā swāsni kohi arkā-sita karaṇi-mā bigryāko peṭa bokyāko jāhera bhayo bhanyā tesai swāsni-lāi adālata ṭhānā amāla-mā laigi jāra-ko tahakita gari kāgaja lekhāi li brāhmaṇa ra. hāḍa-gotra-bāheka-mā aina-bamojima jāra kāṭanua aru sajāya garnua sādhu-ko khusi. pardesa jānyā-ki swāsni arkā-sita karaṇi-mā bigryāko us-kā bābu chorā dājyū-bhāi cākara. iṣṭamitra nātā-gotā kasai-le dekhyāko rahecha bhanyā. sādhu āyā-pachi gharai-mā tahakita gari. swāsni-ko kāgaja lekhāi li sohi-bamojimm jāra. kāṭanua aru sajāya garnua. sādhu-ko khusi. āphni swāsni arkā-sita karaṇi-mā bigryāko āphnā ākhā-le dekhecha bhanyā swāsni-ko[27] kāgaja lekhāi linu pardaina. thalai-mā aina-bamojima jāra kāṭanua aru sajāya garnua huṃncha khata bāta lāgdaina.

§27 aina-le jāra hāṃna hunyā-samma-kā āphni swāsni arkā-sita karaṇi-mā bigri sādhu-le aina-bamojima jāra kāṭyā pani aru sajāya gari choḍyā pani kehi nagari usai chāḍyā pani swāsni-ko nāka nakāṭanu. us-ko jo bhayāko dāijo pewā li choḍi dinu. arkā-sita bigri bhani swāsni-ko nāka kāṭanyā-lāi 25 rupaiyā daṃḍa garnu. nāka kāṭyā-pachi dāijo pewā pani lina pāudaina. tesai swāsni-lāi phirtā garāi dinu.

§28[28] jāra hāṃnyā jāta gaihra-kā swāsni-ko kasai-le jāri garyo ra sādhu-le jāra-ko sajāya garna napāudai-mā. tyo swāsni maricha bhanyā swāsni mardai-mā kāgaja lekhāi liyāko bhayā swāsni mari tāpani. āphnu jāra aina-bamojim āphnu jāra kāṭana pāucha.

---

26. MsA, de 26 à la fin, d'une autre main encore.
27. MsA, *swāsni kāgaja* !
28. MsB, d'une autre main, le scribe principal reprend au paragraphe suivant.

swāsni-ko kāgaja lekhāi liyāko rahenacha[29] bhanyā swāsni maryā-pachi jāra kāṭana pāudaina hudaina kāṭyā muḍinyā jāta-le bhayā aina-bamojim-ko- aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. kāṭinyā jāta-lāi kāṭi māri dinu.

§29 saṃnyāsi bairāgi gaihra bhekhadhāri jāta-le arkā-ko jāri garyo bhanyā- upādhyā brāhmaṇa jaisi brāhmaṇa[30] jogi bhayākā bābu-ko ra. māwali-ko pattā nalāgyāko jogi bhayākā ra. kasai-sita nabigryākā- upādhyā-kā ra. jaisi-kā bidhawāui- bhekhadhāri-le rākhi una-bāṭa janmyākā saṃntāna jogi bhayākā--lāi jāra nakāṭanu. jyāna kāṭanā-bāheka aina-bamojima aru sajāya garnua sādhu-ko khusi. jyāna kāṭyā muḍinyā jāta-le bhayā aina-bamojiṃṃ aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. kāṭinyā jāta-le bhayā jyāna kāṭi māri dinu. eyati-bāheka- aru jāta-kā saṃnyāsi bairāgi gaihra. bhekhadhāri- bhayākā-le jāri garyo bhanyā bhekha ho jāra kāṭatina bhaṃcha tāpani kāṭachu bhaṃcha tāpani kāṭanu nakāṭanu sādhu-ko khusi.

MsB

[B592]

§30 nāmardi daṃḍa pasubana kharpan tiri lyāyākā swāsni arkā-sita karaṇi-mā bigryā bhanyā sādhu-le swāsni laijānchu bhanyo tyo swāsni pani khusi rāji-le jānchu bhanyā karaṇi garnyā-lāi daṃḍa pardaina. swāsni laigayena bhanyā nāmardi daṃḍa pasuban-ko bigo sādhu-lāi bharāi di usai bigā-bamojim daṃḍa garnu.

§31[31] kasai-le āphnā hāḍagotra-mā jāri garyo ra. jāri garnyā-lāi sādhu-le hatiyāra. calāi ghā mātra lāyecha. jyāna maryāko rahenacha bhanyā hāḍa-mā jāra kāṭi ghā lāunyā sādhu-lāi kāṭinyā-ko jyū jakham bhayāko bhayā 60 rupaiyā jyū jakham bhayāko nabhayā 20 rupaiyā daṃḍa gari bhāta pāni-ko patiyā dinu. hāḍa-mā jāri garnyā-lāi janai hunyā-ko janai jhiki janai

29. MsB, *rahecha* !
30. Sic MsA !
31. MsB, changement de main pour ce dernier paragraphe.

nahunyā-lāi tesai jāta-patita mātra gari basyākā gāu sahara-bāṭa nikāli dinu. sādhu-le hāni ghā lāyāko hunā-le sarbaswa pani hudaina. muḍidā pani muḍidaina. hāḍa-mā jāri garnyā estā-kā hāt-ko bhāta caldaina. pāni-ko mātrai patiyā dinu.

141 swāsni-kā mukha-le mātra bhani jāra kāṭanyā-ko

[A754][B594]

§1[1] kasai-ko lognyā pardeśsa gayāko rahecha- ghara-mā āũu dā swāsni-le- arkā-ko peṭa bokyāko rahecha- bā- karaṇi-ko kuro uṭhyāko rahecha- kerakāra garii jāra ṭhaharyāko rahenacha[2] testai-mā paradesa gayākeā lognyā āi pugyo bhanyā āphu-le kerakāra gardā jyeṭho pyāro poi bacāunā-nimitta- arkā-lāii dekhāuchan- tas-kāraṇa yeasa-le polyākā lognyā-lāii ra. swāsni-lāi pakri adālata ṭhānā amāla-mā laigi kerdā jyeṭho juauna ṭhaharcha- usa-ko kāgaja lekhāii- sādhu-le pakri lyāyākeā rahecha bhanyā- sādhu-kai sapurta gari dinu. jāra kāṭanu aina-bamojima sajāya garnu- kehi nagarii- tesai choḍanu sādhu-ko khusi- adālata ṭhānā- amāla--mā nalagi swāsni-kai mukha-kā sahi-le jāra kāṭyo bhanyā āphanu jāri garnyai-lāii kāṭyāko bhayā pani sādhu-lāii 100 rupaiyā daṃḍa garnu. arkā-lāii kāṭecha bhanyā kāṭinyai jāta rahecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna linu- brāmhmaṇa-le[3] rahecha bhanyā aina-bamojima aṃsa sarbaswa garii dāmala garnu.

§2 ghara-bāṭa niski aṃnyatra ḍulyāki swāsni-ko adālata ṭhānā amāla-mā nalagi swāsni-kā mukha-kā sahi-le mātrai jāra kāṭatā jyeṭho pyāro poi-lāi bacāunā-kā lāgi arkā-lāi dekhāuchan. tas-kāraṇa- kacahari-mā laigi- kerakāra gardā jyeṭho ṭhaharyākā-lāii aina-bamojiima sādhu-ko khusi- khata lāgdaina. kacahari-mā nalaigi- nalagi swāsni-kā mukha-kā sahi-le mātrai jāra kāṭyo bhanyā kerakāra gardā. jyeṭho teahi ṭhaharyo bhanyā pani ghara-bāṭa niski anyatra ḍulyāki- swāsni-ko karaṇi garyo bhanii adālata ṭhānā amāla-mā nalaigi nalagi purpakṣa nagarii jāra kāṭyā-bābat- kāṭanyā-lāi 100 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-

1. MsA, même scribe que le chapitre 140 : on notera les voyelles *u* nasalisées après voyelle longue *ā*, la graphie *brāṃhmaṇa* et le *ī* de la post-position *-lāī*.
2. MsB, *rahecha* ; la lecture du MsA semble meilleure : il n'a pas été possible de déterminer qui était l'amant, bien qu'il y ait eu enquête.
3. Sic MsA.

bamojiima kaida garnu. nakāṭinyā-lāi kāṭecha bhanyā jyāna-ko badalā jyāna linu. brāṃhmaṇa[4] rahecha bhanyā aina-bamojima sarbaswa garii dāmala. garnu.

[A755]

§3 kasai-kā paihle jāri garnyā prakāsa bhayāko chaina. ustaimā dośro. teśro cautho. cora-le. tehi swāsni ghara-bāṭa. ṭipi bhāgyo ra. kerakāra kehi garna pāyena. ghara-kā jahāna dājyūbhāi-lāi aghillo yeahi rahecha bhani pratita bhayā-pachi sādhu-le pani paihlo tehi jāni ghara-bāṭa swāsni bhagāi laijānyā-lāii. jāra kāṭyo bhanyā. aghillo ta arkai rahecha bhanii. khuṭiyo tapani kāṭanyā-lāii khata lāgdaina. ghara-bāṭa nikāli laijānyā.-lāi. kāṭyāko sadara huṃcha. u kāṭiyā-pachi. aghillo ta. ma po hũ bhani bā lognyā-le bhaṃna āwas swāsni-le bhanos. tyo aghi karaṇi garnyā ṭhaharyo bhanyā. tes-ko jyū jādaina. rāja-khatabāheka. adālata ṭhānā amāla-bāṭa 100 rupaiyā daṃda garnu. rājakhata parnyā-lāi aina-bamojima sajāya garnu.

4. Sic MsA.

142 āsā-rāḍi-ko karaṇi garnyā-ko.

[A757][B597]

§1[1] tāgādhāri-lagāyeta cāra barṇa chattisaia jāta-gaihra-kā lognyā mānisa kasai-le. dāmala hunyā taksira garyo. āphu-bhaṃdā ghaṭi jāta-mā karaṇi garyo. garnyā pāni nacalnyā jāta-kā hāta-ko bhāta pāni khāi. jāta-patita bhayo. aru kehi khuna gari jahāna choḍi bhāgi gayo ra. testā-kā swāsni arkā-sita poila gayā bhanyā. bhāta pāni-mā pāryāko bhayā aina-bamojima-ko sajāya garnu. aina-le muḍinyā. dāmal hunyā nātā bāheika.-mā bhāta pāni-mā napāri. āphnā khusi rāji-le karaṇi garyā-mā. karaṇi garnyā garāũnyā lognyā swāsni duū wāi-lāi khata-bāta lāgdaina *yastā-mā jāra kāṭecha bhanyā nakāṭinyā jāta-le bhayā aina-bamojima sarbaswa garī dāmal garnu kāṭinyā jāta bhayā jyāna-ko badalā jyāna kāṭi māri dinu*[2].

§2 jaisi brāṃhmaṇa-le[3] bhāta milanyā nātā kehi nalāgnyā bidhawā āsā rāḍi lognyā-lāi sajāya bhai bhāta-bāheka. bhayākā mānis-kā satya-mā rahyākā swāsni-ko manomāna-sita karaṇṇi gari. āphu-le pani. bhāta khāyecha aru bhatāhā-lāi pani borecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa gari bhāta-bāheka gari dinu. āphu-le bhāta khāyāko rahenacha. swāsni-bāṭa bhatāhā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā testā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa gari patiyā garāi dinu. jāta jādaina.

§3 lognyā pardesa gayākā. pattā kehi nalāgyākā. mānisa-kā satya-mā rahyākā āsā rāḍi ra. lognyā-le taksira gari. jāta-patita hunyā-kā satya-mā rahyākā. swāsni upādhyāni brāhmaṇi-ko aina-mā sajāya lekhiyā-bamojima-kā hāḍa-nātā-bāheka-mā upādhyā brāhmaṇa-le karaṇi gari. usai-kā hāta-ko bhāta pani[4] khāyecha. aru-lāi pani borecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa gari jaisi jāta-mā milāi dinu. swāsni-bāṭa bhāta-mā boryāko bhayā

---

1. MsA, même scribe que 140 et 141.
2. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. Sic MsA.
4. MsA, *pāni*, mais le MsB a *pani* (on voit la trace d'un ancien *pāni* corrigé dans le texte).

tesa-lāi 50 rupaiyā daṃḍa gari patiyā garāi dinu. karaṇi mātra garyāko rahecha. us-kā hāta-ko bhāta khāyāko rahenacha. aru bhatāhā-lāi pani boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. yastā āsā rāḍi-kā lognyā pardesa-bāṭa āi nālisa garyā bhanyā sadhawā brāṃhmaṇi[5] birāũunyā-kā aina-bamojima sajāya garnu. lognyā āi nālisa garena bhanyā bhāta-mā nabornyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

5. Sic MsA.

143 jātak-mārā-ko.

[A760][B599]

§1[1] janmāyākāo jyūdo bālakha mārnyā- jyāna mārnyā ṭhaharcha- testā bālakha mārnyā cāra barṇa chattisai jāta-kā swāsni-lāi dāmal- garnu. phālyāko bālakha maryāko rahenacha bhanyā swāsni mānisa-lāi 6 barkha kaida garnu. myāda-ko rupaiyā diyā li ~~chāḍanu~~[2] *chāḍi dinu*.

§2 tāgādhāri jāta ra. ~~matawāli~~ namāsinyā matawāli jāta-kā swāsni-haru kasai-le maihnā napugyāko- āphanu peṭa-ko garbha- aukhadhi-haru khāi bhayo- peṭa māḍana lagāi bhayo garbha tuhāũunyā-lāi 1 barkha kaida gari kaida-kā rupaiyā tiryā aina-bamojima rupaiyā li chāḍi dinu. dharmādhikāra-lebāṭa pāni-ko patiyā nadinu. yastā swāsni-ko besyā bhayā-pachi pāni calcha māsinyā jāta-le garbha tuhāyo bhanyā māsi 2// rupaiyā godāna garāi pāni-ko patiyā garāi dinu.

§3[3] arkā-ko peṭa-ko garbha tuhāunā-kā lāgi peṭa māḍi dinyā garbha kholinyā aukhadhi dinyā ra- garbha tuhāuna-ko matalaba dinyā- tuhāyāko dekhi dabāunyā-lāi 1 barkha kaida[4] garnu- rupaiyā tiryā aina-bamojima li choḍi dinu. dharmādhikāra-lāi 5 rupaiyā godāna di patiyā garāi māganu.

§4 lognyā mānisa-le chorā chori janmyā-pachi janmyāko jyūdo bālakha phālecha ra- tyo bālakha marecha bhanyā- kāṭinyā jāta-lāi jyāna-ko badalā jyāna linu. dāmala hunyā jāta-lāi aina-bamojimṃ-ko aṃsa sa*rbaswa*[5] gari- dāmala- garnu- phālyāko bālakha maryāko rahenacha jyūdai rahecha bhanyā pani phālanyā-lāi- aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu.

---

1. MsA, même main que les chapitres 140-142.
2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. MsB, changement de main pour les articles 3-4 ; le scribe principal reprend au §5.
4. MsB, *kai garnu*.
5. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§5 kasai-le- arkā-leko jātak māryāko dekhena. pachi thāhā pāi- kasai-lāi nakahi dabāyāko rahecha bhanyā tesa-lāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu- rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu.

[A761]

§6 swāsni sutakyāri hudā jātak paidā huna sakena ra. tyo bālakha paidā garāũunā-nimitta āphnuā lognyā-le hawas- aru suḍhyāni gaihra swāsni mānisa kasai-le hawas peṭa māḍadā- āṃga thicadā- bālakha jhikatā- tesai bethā-kā pira-le swāsni mari bā- bālakha jhikatā maryaiko rahecha bhanyā upakāra garnyā-lāi- khata-bāta lāgdaina. prāyaścitta pani garnu pardaina.

Add.MsB : jātakmārā-ko.

[B+30]

§7 arkā-ko peṭ-ko garbha tuhāunā-kā lāgi jāni jāni ilāja-haru dinyā garbha tuhāunā-ko matalaba dinyā peṭ māḍi dinyā-lāi bālakha marenacha ra jyūdo janmyāko ṭhaharyā 1 barkha garbha tuhāunā-kā lāgi ilāja diyāko garbha tuhāunyā. matalaba garyāko thāhā pāi dabāunyā-lāi 6 maihnā kaida garnu. bālakha jyūdo janmyāko hunā-le patiyā pardaina. myāda-kā rupaiyā tiryā li chāḍanu.

§8 āphnā lognyā-bāhek aru kasai-sita karaṇi bhai garbha rahi janmyāko bālakha jāhera nahawas dabāũ bhani āphu-bhaṃdā ghaṭi pāni nacalanyā gaihra jāta kasai-lāi pālana diyāko ṭhaharyā āmā-lāi 15 janmāunyā bābu-lāi 30 rupaiyā daṃḍa gari tyo bālakha lyāi pāni calanyā jāta-kā-lāi pālana dinu. karma nacaldā-samma bālakha chiṭo hāli suddha huṃcha. pālanyā-lāi bāta lāgdaina. daṃḍa-kā rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaida garnu.

144a pācuke garnyā[1]

[A766]

§1a[2] namāsinyā. newāra jāta-kā swāsni-haru-lāi. lognyā-le khāna lāuna didā didai ra. sautā nahāli. kasai-le adālat amāla nāikyā-haru-*sita*[3] laigī pācuke garāyā bhanyā. pācuke garī dinyā-lāi 20 pācuke garāuna laijānyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garī swāsni jas-ki ho usai-kā jimmā garī dinu.

§2a newāra namāsinyā. māsinyā. jāta gaihra-le bihā garyākā ra. bihā-ko rīta puryāi lyāyākā. swāsni-haru-mā. lognyā āphnā sarkāra-kā. rāja-kāja-mā ṭāḍhā gayā-bāhek. āphnā kāja-le bhoṭa madhes pardes jādā swāsni-lāi. khānā lāunā-ko. baṃdabasta kehi nagarī jānyākā ra. swāsni bihā garī āphnā ghara nalyāi lognyā-le khāna lāuna nadi 3 barkha-samma dukha kāṭi anyatrai. basyākā. birānā rāja-mā jānyā-kā swāsni-haru-le hāmi tes lognyā-sita bastauna pācuke garāi deu bhaṃna āyā bhanyā adālat amāla-bāṭa pācuke garāi dinu.

§3a māsinyā namāsinyā newāra jāta-mā. corī garnyā aru khat-bāt garī dāmal hunyā āphu-bhaṃdā ghaṭi jāt-mā karaṇi garnyā ghaṭi jāta-kā hāta-ko bhāta pāni khāi jāta-patit hunyā khata-bāt garī jāhāna chāḍi bhāgī jānyā-kā swāsni-le hāmi-lāi pācuke garāi deu bhani bhanna āyā bhanyā. adālat amāl-bāṭa pācuke garāi dinu.

§4a newāra jāt-kā. bihā garyāki swāsni-lāi. lognyā-le. sautā hāli khāna-pina nadi ghara-bāṭa nikālā garī. diyo bhanyā adālat amāl-mā laigī. pācuke garī māiti-le aṃta bihā garī dinu. lognyā-cāhi phakira bhayo bā. jāta-dekhi patit bhayo bā. maryo bhanyā pani bihā garī māiti-le anyatra dinu. khata-bāta lāgdaina.

§5a newāra jāta-kā. bihā garī sakyā-pachi bihā garnyā lognyā mahārogī lulo kujo aṃdho lagaḍo napuṃsak. lāṭo rahecha

---

1. Version figurant dans le MsA ; pour la nouvelle rédaction, voir *pācuke*.
2. MsA, changement de main.
3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

bhanyā. swāsni-le pācuke garī jaṃchu bhanyā. jāna pāuche. estā lognyā-ko kara lāgdaina. adālat ṭhānā amāl-bāṭa pācuke garāi dinu.

§6a lognyā-le sautā hālyāko pani chaina. khāna lāuna pani didai cha. ghara-bāṭa nikālyāko pani chaina bhanyā. testī swāsni-le supārī pharkāi jāna pāudīna. lognyā-kā sapurta garī dinu.

[A767]

§7a namāsinyā māsinyā. newāra jāta-kā bihā garī laigayā-pachi. lognyā birāmi bhai sāhro bhayo bhani swāsni-tarpha-bāṭa supārī pharkāi jāna pāudīna. swāsni-kā graha-dasā-le piryāko cha bhani lognyā-tarpha-bāṭa pani pāra bhai[s] bhani pāra dina pāudaina. berāmi-kā bakhat-mā supāri pharkāyāko badara huṃcha. adālat ṭhānā amāla nāikyā-haru-sita laigī pācuke garāyā bhanyā. pācuke garī dinyā-lāi 20 pācuke garāuna laijānyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garī swāsni jas-ki ho usai-kā jimmā garī dinu.

§8a newāra jāta-le. āphnī bihā garī lyāyākā swāsni-māthi sautā hālyo besyā rākhyo khāna lāuna diyena. ghara-bāṭa nikāli diyo ra. tā-sita bastina bhani supārī pharkāuna āi bhanyā pāuche lognyā-ko kara lāgdaina. swāsni-ko khusi huṃcha. adālat ṭhānā amāla-mā karāuna āi ra bujhdā usa-le bhanyā-bamojim-ko kuro lognyā-le garyākai ṭhaharyo bhanyā. pācuke garāi dinu.

§9a namāsinyā māsinyā gaihra newāra jāta-kā. swāsni-ko āphnā lognyā tarpha-bāṭa. jāyā-janma bhayā-pachi galaṃjyā ṭhaharcha. tehi swāsni arkā bhāta namilanyā. jāta-sita karaṇi-mā bigṛ bhanyā jāta bhāta-mā āudina.

144b pācuke

[B601]

§1b newāra-jāta-kā swāsni-lāi lognyā-le khāna lāuna didā didai sautā nahāli bā ghara-bāṭa nanikāli bā rāja-kāja-le desa-pardesa ṭāḍhā jānyā-kā swāsni-ko bā aina-le pācuke nahunyā aru kurā-mā pācuke garāi deu bhani adālata ṭhānā amāla-mā bhanna āyā supāri pharkāi pācuke garāi jāna pāudina kasai-le yastā-mā pācuke garāyā bhanyā pācuke garī dinyā-lāi jauna jāta-kā swāsni-ko pācuke gari diyāko cha. usai jāta-kā-lāi lekhyākā bihā-kharca-kā 3 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa yastā pācuke garāuna laijānyā-lāi 6 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa-kā dar-le daṃḍa garī lognyā-kā sapurta garī dinu. swāsni-le chāḍi jāna pāudaina

§2b newāra jāta gaihra-kā bihā garyākā ra. bihā-ko rita puryāi lyāyākā swāsni-haru-mā lognyā āphnā sarkāra-kā rāja-kāja-mā ṭāḍhā gayā-bāheka āphnā kāja-le bhoṭa madhesa pardesa jādā swāsni-lāi khāna lāunā-ko baṃdobasta kehi nagarī jānyā-kā ra. swāsni bihā garī āphnā ghara nalyāi lognyā-le khāna lāuna nadi 3 barkha-samma dukha kāṭi anyetra basyākā ra. birānā rāja-mā basai jānyā-kā swāsni-haru-le hāmi tesa lognyā-sita bastauna pācuke garāi deu bhaṃna āyā bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa pācuke garāi dinu.

§3b newāra jāta-mā cori garnyā dāmala hunyā khata-bāta garī ghara jahāna chāḍī bhāgi jānyā-kā swāsni-le hāmi tesa lognyā-sita bastauna. pācuke garāi deu bhaṃna āyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa pācuke garāi dinu.

§4b newāra jāta-kā bihā garyākā ra. bihā-ko rita puryāī lyāyākā swāsni-māthi sautā hālyo khāna lāuna nadi ghara-bāṭa nikālā garī diyo bā besyā rākhi bibāhitā-lāi herena ra. swāsni karāuna āi bhanyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa pācuke garāi dinu.

§5b newāra jāta-kā lognyā phakira bhayo bā jāta-dekhi patita bhayo bhanyā. pācuke garāunu pardaina. māiti-le aṃnyatra bihā garī dina huṃncha khata-bāta lāgdaina.

§6b newāra jāta-kā bihā garī sakyā-pachi lognyā mahārogi lulo kujo aṃdho lãgaḍo napuṃsaka lāṭo rahecha swāsni-le pācuke garī deu bhaṃna āyā adālata ṭhānā amāla-bāṭa pācuke garī dinu lognyā-ko kara lāgdaina.

[B602]

§7b newāra jāta-kā bihā garnyā ra. bihā-ko rita puryāi laijānyā lognyā berāmi bhai sāhro bhayo bhani swāsni tarapha-bāṭa supāri pharkāi chāḍi jāna pāudina swāsni-kā graha-dasā-le piryāko rahecha. yo swāsni chāḍachu bhani lognyā-tarpha-bāṭa pani pāra bhais bhani pāra dina pāudainan. berāmi-kā bakhata-mā supāri pharkāyāko badara huṃcha. yastā-mā pācuke garī dinyā-lāi usai jāta-kā bihā-kharca-kā 3 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa pācuke garāuna laijānyā-lāi bihā-kharca-kā 6 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa daṃḍa garī swāsni jas-ki ho usai-kā jimmā garī dinu.

§8b newāra jāta-kā swāsni-kā aina-le pāra pācuke hunyā muddā-mā pācuke garī didā adālata ṭhānā amāla-bāṭa 1 rupaiyā dastura li pācuke garī dinu baḍhatā nalinu.

§9b newāra jāta-kā misākhata-mā daṃḍa hunyā kurā-mā ra. aina-le pāra pācuke hunyā muddā-mā pīlā bharāudā dasauda linu. bisauda lāgdaina nalinu.

145 jāta ḍhāṭi bihā garnyā

[A768][1]

§1 tāgādhārī jāta-kā chorī namāsinyā matawāli jāta newāra jāta māsinyā. matawāli jāta-le jāta ḍhaṭi kaṃnyā bihā garecha bhanyā. tes-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa garī dāmal garnu. jāta ḍhāṭi āunyā-lāi thāhā napāi chorī diyākā-mā. khata lāgdaina. tāgādhārī jāta-le janai nalāunyā. matawāli jāta-lāi ghaṭi jāta ho bhani jāni jāni bābu-āmā-le diyāchan bhanyā. chorī dinyā-lāi 3 barkha kaida garnu. myāda- kā rupaiyā diyā li chāḍi dinu bābu-le jāni jāni diyāko hawas bā. najāni diyāko hawas tyo keṭi tes-le rākhana pāudaina chuṭyāi dinu.

§2 namāsinyā matawāli jāt-kā. chorī newāra jāta-le jāta ḍhāṭi bihā garyāko rahecha bhanyā. namāsinyā newāra jāta-lāi 1// barkha kaida garnu. myāda-kā rupaiyā diyā li chāḍi dinu. māsinyā jāta-le rahecha bhanyā. lognyā-lāi māsi dinu. jāta ḍhāṭi āunyā-lāi thāhā napāi chorī diyākā-mā khata lāgdaina. bābu āmā-le jāni jāni chorī di bihā garyāko rahecha bhanyā. namāsinyā jāta rahecha bhanyā. keṭā-lāi 20 chori dinyā-lāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu. māsinyā jāta rahecha bhanyā keṭā-lāi 40 chorī dinyā-lāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu. jāni jāni diyāko hawas najāni diyāko hawas. tyo keṭi tesa-le rākhana pāudaina. chuṭyāi dinu.

§3 namāsinyā newāra jāta-le jāta mildo hũ bhani ḍhãṭi keṭi māgī lākhā supārī lāyo bihyā huna napāudai-mā keṭā-ko jāta sānu ṭhaharyo ra. bābu āmā māiti-le ghaṭi jāt-ko rahichas. ta-lāi chorī diṃnau bhanyā. kama jāta-le jāta ḍhāṭi lāyāko lākhā sadar hudaina. ti keṭi bābu āmā māiti-le. arkai keṭā-lāi dina huṃcha khata lāgdaina. bābu āmā-le arkā-lāi di bihā bhai sakiyā-pachi yo mai-le lākhā lāyākī keṭi ho bhani keṭi-lāi samāyo bā. adālat amāla-mā karāuna āyo bhanyā. tes-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

---

1. Ce chapitre ne figure pas dans le MsB qui ne comporte pas ici de lacune.

§4 keṭā-ko jāta sānu rahecha *jhu*kyāi-kana[2] keṭi māgī bihā garecha bhanyā jhukyāi bihā garyāki keṭi phirtā huṃna. bihā garyāko sadara huṃcha āphnu jāta ḍhāṭi bihyā garyā-bābat keṭā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. aina-mā lekhiyākā kurā-mā aghi-bāṭa nabujhi keṭi dinyā. pachi-bāṭa merī chorī diṃna bhani jabarajasti garī pharkāunyā bābu āmā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

[A769]

§5 misākhat-mā parnyā newāra jāta gaihra-kā kaṃnyā bidhawā sadhawā besyā bhayākā swāsni-haru-mā. ekā lognyā-ko garbha rahyo garbha rahyai-mā aru aru lognyā-sita pani karaṇi hudai rahyāko rahecha bhanyā. garbha paidā nahuṃjyāl galaṃjyā ṭhahardaina. bālakha paidā bhayā-pachi jas-kā bīrya-le garbha rahyāko ho tyo bālakha usai bābu-ko ṭhaharcha āphu-bhaṃdā upallā jāta-kī ra. āphu-mildā jāta-ki swāsni rahicha bhanyā. pāni calanyā āphu-bhaṃdā. ghaṭi jāta-sita karaṇi gayā-bābat. patiyā garāi jas-ko jātak ho usai lognyā-kā jāta-mā swāsni chorā chorī milāi dinu. estā chorā chorī ma jāta-mā liṃchu bhanyā. bābu dājyū-bhāi jeṭhā kāṃchā bābu ṭhuli sāni āmā-haru-le laijāna pāuchan. bābu dājyū-bhāi jeṭhā kāṃchā bābu ṭhuli sāni āmā-haru-le hāmi lidauna bhani bhanyā. kara lāgdaina. besyā-putra ṭhaharchan.

§6 misākhat pari. arkā-le karaṇi garyākā swāsni-lāi bihāitā lognyā-le pasuwan tirī laijāṃchu bhanna āyo bhanyā. swāsni laijānyā-lāi bhayākā daṃḍa-kā 4 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa pasuwan li swāsni laijāna dinu. swāsni laigayo bhanyā bihā-kharca pāudaina.

2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

146a misākhat namāsinyā-ko[1].

MsA

[A771]

§1a misākhat-mā daṃḍa hunyā namāsinyā newāra jāta-kā swāsni-lāi āphu-mildā ra. āphu-bhaṃdā ṭhūlā jāta-kā lognyā mānisa-le karaṇi-kā āsaya-le phakāuna lāyo karaṇi bhanyā. huna pāyāko rahenacha bhanyā swāsni karāuna āi bhanyā lognyā bhayāki sadhawā swāsni-lāi phakāuna lāyāko bhayā 20 rupaiyā āphnā dharma-mā rahaṃchu bhaṃnyā bidhawā phakāuna lāyāko bhayā 10 rupaiyā kaṃnyā-lāi phakāuna lāyecha bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa garnu. phakāuna jānyā lamī-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima garnu.

§2a misākhat-mā daṃḍa hunyā. newāra jāta-madhye bhāta-mildā jāta-kā. swāsni phakāi dinyā ra. arkā sāga karaṇi cukāi dinyā lami-lāi karaṇi garnyā lognyā-lāi bhayākā daṃḍa-ko ādhi daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§3a misākhat parnyā namāsinyā newāra jāta gaihra-kā. swāsni-lāi aru kasai-le hāta-pāta garyo ra. swāsni bhai swāsni-kā pariyāra māiti-haru bhayā kasai-le karāuna āyā bhanyā. arkā-kā swāsni-lāi. hāta hālanyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-le karaṇi-kā āsaya-le hāta-pāta garyo bhanyā 40 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§4a misākhat parnyā. newāra jāta gaihra-kā bidhi-sāga laigī bhāta khāyākā swāsni-lāi aru kasai-le hāta-pāta garyāko thāhā pāi. lognyā-kā bābu dājyū bhāi ra. māiti-haru-le hula uṭhi hāta hālanyā-lāi. kuṭ-pīṭ garyāchan bhanyā aṃga-ko bhaṃga garī

1. Ce chapitre figure sous ce titre dans le MsA qui oppose encore des castes de Néwars *māsinyā* « réductibles en esclavage » et *namāsinyā* « non réductibles en esclavage », dont les transgressions sexuelles font l'objet des chapitres 146a et 147 ; pour le MsB, cette distinction n'a plus lieu d'être, l'ensemble étant traité sous le titre général de *misākhat-ko* (146b).

kuṭiyāko rahenacha bhanyā. khata-bāta lāgdaina. aṃga-ko bhaṃga garī kuṭyāko rahecha bhanyā. aina-bamojima sajāya garnu. āphnī swāsni-lāi arkā-le duda samāyecha cuṃbana garecha ra. testā-mā. usai-kā lognyā-le kuṭdā jyū bhanyā. namarnyā aṃga-ko bhaṃga hunyā garī mātra kuṭecha bhanyā. aṃga-bhaṃga-kā aina-ko ādhi sajāya garnu. karaṇi garyāko dekhi ṭhaharāi aṃga-ko bhaṃga garī jyū namarnyā garī lognyā-le kuṭecha bhanyā. aṃga-bhaṃga-kā aina-mā lekhiyā-mā ādhi daṃḍa garnu.

§5a namāsinyā māsinyā. newāra jāta gaihra-le bihā garna bhani keṭi māgī lākhā supārī diyāko keṭi-kā bābu-āmā māiti-kā ra. keṭā-kā sallāha-le bihā nagarī rahyākā ra. rāja-kāja-nimitta ṭāḍhā desa pardesa jānu pardā rahyākā-bāhek lākhā lāyāki keṭi-ko barkha dina-bhitra-mā bihyā garna āyena bhanyā. tyo keṭi māiti-le khus paryākā arkai-lāi bihā garī dina huṃcha khata lāgdaina. barkha dina nāghyā-pachi lākhā phirtā garī dina huṃcha khata lāgdaina. barkha dina nāghyā-pachi lākhā phirtā garī lewas tāpani. nalewas tāpani aghi lā*khā lā*yāko[2] ho bhani keṭi-mā kara lāuna pāudaina. barkha dina nāghyā-pachi mai-le lākhā lāyāki [A772] ho bhani keṭi-lāi pakryo bā. phirāda garna āyo bhanyā. testā namāsinyā jāta-lāi 15 rupaiyā māsinyā jāta-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§6a newāra jāta-kā chāryāroga mahāroga lulā kujā lāṭā aṃdhā napuṃsaka ra. jāta bhāta nacalanyā rahecha bhanyā ra. thāhā pāi keṭi-kā bābu-le lākhā liyāko rahecha bhanyā pani tero lākhā phirtā garī le chorī di*ṃna bh*anyo[3] bhanyā lākhā dinyā-le lākhā phirtā garī liyo bhanyā pani liyena bhanyā pani. keṭi-kā bābu āmā māiti-le arkai keṭā-ko lākhā li bihā garī dina huṃcha keṭi dinyā-lāi ra. bihā garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

§7a āphu-le lākhā supārī lāyāki keṭi chāḍi arki bihā garyo bā. aru swāsni ghara-mā lyāi rākhyo ra. lākhā lāyāki tyo keṭi bābu āmā māiti-le arkā-lāi bihā garī diyā-pachi. tyo keṭi mai-le lākhā

2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

lāyāki ho bhani samāuna āyo bhanyā. namāsinyā newāra jāta bhayā 15 rupaiyā. māsinyā newāra jāta bhayā 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§8a namāsinyā. māsinyā. newāra jāta-mā. bābu-āmā-le yauṭā sāga lākhā liyecha. dājyū bhāi-le ekā sāga lākhā liyāko rahecha bhanyā. dājyū bhāi-le lākhā liyāko aghi hawas tapani. pachi hawas tapani. phirtā garāi āmā-bābu-le lākhā liyāko sadara garāi dinu. bābu āmā-le lākhā liyāko cāla pāi dājyū bhāi-le lākhā liyāko ṭhaharyā tyo lākhā phirtā garāi linyā-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. thāhā napāi liyāko bhayā khata lāgdaina.

§9a namāsinyā newāra jāta-kā chorī māgī. māiti-lāi lākhā supārī-smet diyāko rahecha bihā garna napāi tehi keṭi arkā-le laigī karaṇi liyecha bhanyā. tesa-lāi lākhā supārī-ko bigo bharāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu.

§10a namāsinyā. newāra jāta-kā chorī beṭi āphnā bhāta-mildā-lāi di jāta-kā rīta-bamojima bihā garī laigayāki lognyā-kā gharamā nabasi. pācuke nagarī māiti-kā ghara āi basyāki-ko pācuke nagarī. āmā bābu dājyū bhāi gaihra māiti-haru-le pherī arkā keṭā-ko lākhā supārī samāi chorī beṭi di arkā lognyā-le laigayecha bhanyā māiti-le di-kana laijānyā lognyā-lāi khata lāgdaina. pācuke nagarī arkā-lāi di bibāha karaṇi bhayāko rahecha bhanyā. doharo lākhā khāi chorī dinyā-bāṭa aghillā bibā=hitā [A773] lognyā-lāi 60 rupaiyā bihā kharca bharāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu.

§11a namāsinyā newāra jāta-kā kaṃnyā ra. bidhawā lognyā swāsni-kā khusi rāji-sita supārī pharkāi. māita basyākā-haru-lāi. bhāta nacalanyā jāta-kā-le bābu āmā-le thāhā napāunyā garī corī karaṇi garnyā lābhryā-le bihā garī nadidai mai-le karaṇi garyāko cha bhani bhaṃna āyo bhanyā bhāta-mā boryā-bābat. tes lābhryā-lāi 40 rupaiyā daṃḍa garnu. tes lābhryā-ko kara lāgdaina. tyo keṭi ra bhatāhā bhāi-lāi dharmādhikāra.-bāṭa bhāta-ko patiyā dinu. tes keṭi-ko garbha rahana gayo bhanyā. tes keṭi-lāi bhāta-ko patiyā nadinu. bhatāhā-lāi mātra patiyā dinu tyo swāsni lābhryai-kā jāta-mā rahaṃche. bihā garī di sakyā-pachi bhaṃna āunyā bhāta nacalanyā lābhryā-lāi bhāta-mā boryā-

bābat 60 rupaiyā daṃḍa garī bhatāhā-lāi prāyaścitta garāi dinu. bihā garnyā lognyā-le *estā*[4] *swāsni ma rākhatina bhani choḍyo bhanyā pachi bihā garnyā*[5] lābhryā-bāṭa bihā-kharca 60 rupaiyā bharāi chorī bābu āmā-kā sapurta garī dinu.

§12a namāsinyā. newāra jāta-kā. māiti-kā ghara basyākā. kaṃnyā ra. lognyā-ko supārī pharkāi basyākā lognyā marī bidhawā bhai basyākā swāsni-haru-lāi jāta-mildā-le bābu āmā-le thāhā napāi karaṇi garyāko rahecha. bābu-āmā-le anyatra bihā garī dina lāgdā tesai bica-mā. lābhryā-le. ma-sita karaṇi bhayāko cha bhani arkā-lāi bihā garī nadidai-mā bhaṃna āyo bhanyā. phalānā barkha maihnā dina phalānā ṭhāu-mā mai-le karaṇi liyāko cha bhaṃna āyo swāsni-le pani yo sabai kurā ho bhani duwai janā-ko kuro milyo bhanyā bābu āmā-le tesai lābhryā-lāi diṃchau bhanyā pani bābu āmā-ko khusi. tyo corī karaṇi garnyā lābhryā-ko kara lāgdaina. karaṇi nali usai attwa lagāi bhaṃna āyāko rahecha bhanyā. testā jhuṭṭā lābhryā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§13a namāsinyā newāra jāta-kā *māiti*-kā[6] ghara basyākā kaṃnyā ra. lognyā-ko supārī pharkāi basyākā lognyā mari. bidhawā bhai basyākā swāsni-lāi. bābu āmā māiti-le jāta mildā-ko lākhā li bihyā garī diyecha testai-mā kohi lābhryā-le yo swāsni-ko ta aghi mai-le karani garyāko cha bhanyo bā. bihā garī laijānyā lognyā-kā ghara-bāṭa lyāyo bhanyā. tes lābhryā-lāi ra swāsni-lāi *j*orī[7] bujhadā karaṇi ṭhaharena bhanyā karaṇi nagarī mai-le karaṇi liyāko cha bhaṃnyā jhuṭṭā lābhryā-lāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu. karaṇi [A774] garyāko bhanyā sāco ṭhaharyo. tesa swāsni-lāi bihā garī didā. āphu-le garyāko karaṇi jāhera garenacha bhanyā ra. athabā yo swāsni aghi arkā sita bigryāki rahicha. mai-le jāṃna bhani pachi bihā garnyā. lognyā-le swāsni chāḍyo bhanyā. lābhryā-bāṭa 60 rupaiyā bihā kharca bharāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu. keṭi māiti-kā sapurta garī dinu. bihā

4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsA, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.
6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
7. MsA, un ver a creusé son chemin sur la feuille, la lettre est illisible.

garnyā lognyā-le arkā-sita bigryāki ho tāpani mai-le jāṃchu bhani swāsni laigayo bhanyā. bihā kharca pāudaina 30 rupaiyā daṃḍa mātrai garnu. rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaida garnu.

§14a namāsinyā newāra jāta-kā māiti-kā ghara basyākā kaṃnyā ra. lognyā-sita supārī pharkāi basyākā lognyā mari bidhawā bhai māiti-kā ghara basyākā swāsni-haru kohi aghi aru lābhryā-sita bigryākā rahyāchan. bigryāko kuro bābu āmā māiti-le thāhā pāyāko rahecha bā. karaṇi linyā lābhryā-le hawas. tesai keṭi-le hawas. jāhera garyāko rahecha ra. jāta-mildā kasai-le tehi keṭi māgna āudā phalānā-sita. bigryāki cha bhani māiti-le bhanyāko rahecha. atahabā. bigryāko thāhā pāi bihā garī laigayecha bhanyā. māiti-lāi pani aghi karaṇi garnyā lābhryā-lāi pani daṃḍa pardaina. arkā-sita bigryāko kuro dabāi pachi māgna āunyā-ko lākhā khāi bihā garī diyecha ra. aghi arkā-sita bigryāko thāhā pāi bihā garnyā-le yo keṭi laijāṃna bhani choḍyo bhanyā. arkā-sita bigryāko kuro dabāi bihā gari dinyā māiti jo ho usa-bāṭa bihā garnyā lognyā-lāi bihā-kharca 60 rupaiyā bharāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu. keṭi māiti-kā sapurta garī dinu. keṭi bihā garnyā lognyā-le lagyo bhanyā. bihā-kharca pardaina. kuro dabāi keṭi dinyā māyiti lāi pani daṃḍa pardaina.

§15a namāsinyā newāra jāta-kā bābu āmā māiti-le aghi ekā-ko lākhā supārī liyo pachi tesai keṭi-ko arkā-ko lākhā supārī liyecha bhanyā. pachillā-ko lākhā supārī-ko bigo phirtā garāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. keṭi aghillā-ki sadara huṃche. aghillā-ko lākhā liyāko thāhā pāi pachillā-le lākhā supārī. diyecha bhanyā pachillā lākhā dinyā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. pachillā-le lākhā di bihā garecha bhanyā keṭi bihā garnyā-ki pāki huṃche. arkā-le lākhā supārī diyāko thāhā pāi bihā garnyā-lāi lākhā supārī-ko bigo bharāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu. keṭi bihā garī dinyā māiti-lāi pani 30 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

[A775]

§16a namāsinyā. newāra jāta-kā bihā-ko rīta puryāi lyāyākā swāsni-ko kasai-le karaṇi garyo bhanyā 60 rupaiyā bihā kharca

bharāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu. bihā-kharca-kā rupaiyā tirna sakena bhanyā bihā-kharca ra. daṃḍa-kā rupaiyā-mā. maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaida garī myāda pugyā-pachi chāḍi dinu.

§17a newāra jāta-kā bihā garī laigyākī swāsni-lāi supārī pharkāi jati pherā rīta puryāi bihā-kharca lagāi bihā garī laigyāko cha testi swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi paihle-kā bibāhitā swāsni-ko karaṇi garnyā-kā aina-bamojima bihā kharca pani bharāunu daṃḍa pani garnu. rupaiyā natiryā tyo karaṇi garnyā-lāi aina-bamojima kaida garnu.

§18a namāsinyā newāra jāt-kā jāta-mildā kaṃnyā āphu dośro liṃga pari ghara-mā lyāyākā bidhawā bhatāhā-le bhāta khāyākā swāsni-ko kasai-le karaṇi garyo bhanyā bihā-kharca pardaina. karaṇi garnyā-lāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§19a namāsinyā newāra jāta-kā bihā-ko rīta napuryāi. āphu-le teśro liṃga pari. ghar-mā lyāi rākhyākā swāsni-ko jāyājanma bhayāko hawas. nabhayāko hawas. kasai-le karaṇi garyo bhanyā. karaṇi garnyā-lāi 30 rupaiyā daṃḍa garnu. cauthā liṃga-dekhi ubho parī ghara-mā lyāi rākhyākā. swāsni-ko jāyājanma bhayāko bhayā pani. nabhayā pani. karaṇi garnyā-lāi 25 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§20a namāsinyā. newāra jāta-kā swāsni khusi rāji-sita supārī pharkāi māita basyākā ra. bidhawā bhai basyākā arkā-sita gai galaṃjyā bhanyāko garbha nabhayāko 2/4 ṭhāu bigri bhāta-mā liyākā estā swāsni-haru-lāi āphu-le ra. dājyū bhāi-le bhāta khāi tālā- kuci saupi rākhyākā swāsni arkā-sãga bigrī bhanyā bibāha-ko bidhi-pūrbaka-sãga bihā garī lyāyākī rahicha bhanyā 60 rupaiyā bihā kharca bharāi karaṇi linyā-lāi 60 rupaiyā lyāyāki mātra rahicha bhanyā[8] bihā kharca pardaina 30 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

8. MsA, *bhanyã*!

§21a misākhat-mā daṃḍa hunyā jāta-kā lognyā swāsni-lāi yo am-kā-sita bigryākī cha bhani swāsni-lāi polos. am-kī-sita bigryāko cha bhani lognyā-lāi polos āphu-le polyākā. mānis-lāi sābit garna sakena rīsa-le polyāko ṭhaharī polāhā-le kāyela-nāmā lekhyo bhanyā. tes polāhā-le polyākā-lāi. namāsinyā jāta-lāi polyāko bhayā 30 rupaiyā. māsinyā jāta-lāi polyāko bhayā 10 rupaiyā-kā dara-le polāhā-lāi daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

146b misākhat-ko

MsB

[B604]

§1b khata bāta-mā aghi-dekhi māsi āyākā newāra jāta gaihra-mā pāni calanyā-saṃma-kā newāra jāta-le māsinyā khata bāta garyā-mā in-heru-lāi namāsinyā newāra jāta-kā saraha sajāya garnu. aba uprāṃta jyū namāsanu kasai-le māsyo bhanyā ajāputra māsanyā-lāi lekhyākā aina-bamojima daṃḍa sajāya garnu. pāni nacalanyā newāra jāta-lāi māsinyā khata-mā jyū māsiṃcha.

§2b newāra jāta-le tāgādhārī jāta-kā tāgādhārī jātai-sita bigryākā swāsni-lāi āphu teśro liṃga parī ghara-mā lyāi rākhyākā swāsni-bāṭa janmyākā saṃtāna bābu-kā jāta-mā milchan. bibāhitā-saraha-ko aṃsa pani pāuchan.

§3b newāra jāta-le tāgādhārī jāta ra. namāsinyā māsinyā jāta-kā bigryākā swāsni rākhi janmyākā saṃtāna kamalawaṭ newāra jāta huṃcha.

§4b newāra jāta-le tāgādhārī jāta-kā tāgādhārī jāta-bhaṃdā ghaṭi jāta-mā bigryākā swāsnī rākhi janmyākā saṃtāna lawaṭ newāra jāta huṃchan. yastā ra tāgādhāri jāta-kā tāgādhāri jātai-sita bigryākā swāsni āphu cautho-dekhi ubho parī newāra jāta-le lyāyākā swāsni-bāṭa janmyākā saṃtāna lawaṭ huṃchan. bhatāhā-le bhāta khānā-ko kara lāgdaina. bhatāhā-le bhāta khāyāko bhayā bibāhitā saraha-ko aṃsa pāuchan. bhāta khāyāko nabhayā lawaṭ saraha pāuchan.

§5b newāra jāta-le newāra-bāhek parbatyā namāsinyā māsinyā matawāli jāta-kā kaṃnyā bidhawā swāsni lyāi una-bāṭa janmyākā saṃtāna bābu-kā jāta-mā caldainan. lawaṭ huṃchan. aṃsa pani lawaṭ saraha pāuchan.

§6b newāra jāta-le āphu-bhandā kama newārai jāta-kā swāsni lyāī un-bāṭa janmyākā saṃtāna-le āmā-kā jāta-paṭṭi lāgi unai-kā jāta-kā rita-ko bihā garī bhāta-mā mili bhaji rahyākā rahyāchan

bhanyā testā saṃtāna-le khata-bāta garyā āmā-kai jāta-kā aina-bamojima daṃḍa sajāya garnu āmā-kā jāta-mā milyāko rahenacha bābu-kā jāta-bhaṃdā kama mātra bhayākā rahyāchan bhanyā testā lawaṭ-lāi bābu-kā jāta-ko aina-bamojima daṃḍa sajāya garnu.

§7b newāra jāta-mā thara-ghara ra asala śreṣṭa jāta-kā bihā garī lyāyākā ra. bihā-ko rita puryāi lyāyākā sadhawā swāsni-ko rāji khusi-sita kasai-le karaṇi garyo bhanyā 70 rupaiyā bihā-kharca bharāī 70 rupaiyā daṃḍa garnu.

[B605]

§8b newāra jāta-mā śreṣṭa-dekhi mani bāḍā udāsa lagāyeta jyāpu-dekhi-māthi-kā jāta-le bihā gari lyāyākā ra. bihā-ko rita puryāi lyāyākā sadhawā swāsni-ko rāji khusi-sita kasai-le karaṇi garyo bhanyā 60 rupaiyā bihā-kharca bharāī 60 rupaiyā daṃḍa garnu.

§9b newāra jāta-mā jyāpu jāta ra. jyāpu saraha-kā aru gaihra jāta-le bihā garī lyāyākā ra bihā-ko rita puryāi lyāyākā sadhawā swāsni-ko rāji-khusi-sita kasai-le karaṇi garyo bhanyā 40 rupaiyā bihā-kharca bharāī 40 rupaiyā daṃḍa garnu.

§10b newāra jāta-mā sālmi nakarmi chipā māli khusal-musala ḍuṃñā citrakārī gaihra i 7 jāta ra. inai saraha-kā aru jāta gaihra-le bihā garī lyāyākā ra. bihā-ko rita puryāi lyāyākā sadhawā swāsni-ko. rāji-khusi-sita kasai-le karaṇi garyo bhanyā 35 rupaiyā bihā-kharca bharāī 35 rupaiyā daṃḍa garnu.

§11b kasāhi kusalyā kulu ḍoma gaihra pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā āphnā jāta-mā misākhata paryo bhanyā 10 rupaiyā bihā-kharca bharāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu.

§12b poḍhyā cyāhmā-khalaka-le āphnā jāta mildā-mā karaṇi garī misākhata paryo bhanyā 15 rupaiyā bihā-kharca bharāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu.

§13b misākhata pari arkā-le karaṇi garyākā swāsni-lāi bibāhitā lognyā-le pasubana tiri swāsni laijānchu bhaṃna āyo bhanyā

swāsni laijānyā-lāi bhayākā daṃḍa-kā 4 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa pasuban li swāsni laijāna dinu. bihā-kharca pāudainan.

§14b newāra jāta-kā bihā garī laigayāki swāsni-lāi supārī pharkāi jati pherā bihā-ko rita puryāi bihā garī laigayāko cha. testi swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi bibāhitā swāsni-ko karaṇi garnyā-kā aina-bamojima bihā-kharca bharāi usai bigā-bamojim daṃḍa pani garnu.

§15b newāra jāta-kā jāta mildā kaṃnyā ra. bidhawā āphu dośro liṃga pari ghara-mā lyāyī[1] bhatāhā-le bhāta khāyākā swāsni-ko kasai-le karaṇi garyo bhanyā bihā-kharca bharāunu pardaina. bihā-kharca-kā aina-bamojima daṃḍa mātra garnu.

§16b newāra jāta-kā bihā-ko rita napuryāī āphu teśro liṃga pari. ghara-mā lyāi rākhyākā swāsni-ko jāyājanma bhayāko hawas nahawas. kasai-le karaṇi garyo bhanyā karaṇi garnyā-lāi bihā-kharca-ko ādhi daṃḍa garnu. cauthā liṃga-dekhi ubho pari ghar-mā lyāi rākhyākā swāsni-ko jāyājanma bhayāko bhayā pani nabhayā pani karaṇi garnyā-lāi bihā-kharca-kā 3 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa daṃḍa garnu.

[B606]

§17b newāra jāta-kā rāji-khusi-sita. supārī pharkāi basyākā ra bidhawā bhai basyākā arkā-sita gai galaṃjyā bhanyāko garbha paidā nabhayāko 2/3 ṭhāu bigri bhāta-mā liyākā yastā swāsni-haru lyāi āphu-le ra dājyū bhāi-le bhāta khāī tālā-kuci saupi rākhyākā swāsni arkā-sita bigryā bhanyā bihā-ko bidhipūrbaka-saṃga bihā garī lyāyāki rahicha bhanyā aina-bamojima-ko bihā-kharca bharāi usai bigā-bamojima daṃḍa garnu. bihā garyāko rahenacha usai lyāyāki mātra rahicha bhanyā bihā-kharca bharāunu pardaina bihā-kharca-ko ādhi daṃḍa mātrai garnu.

§18b misākhata-mā parnyā newāra jāta gaihra-kā kaṃnyā bidhawā sadhawā besyā bhayākā swāsni-haru-mā yakā lognyā-ko garbha rahyo garbha rahyai-mā aru aru lognyā-sita pani

1. MsB, le scribe avait écrit *lyāyo*, qu'il a corrigé en *lyāyī* (= absolutif *lyāi* de *lyāunu*), ce qui lui coûtait le moins de peine.

karaṇi hudai rahyāko rahecha bhanyā garbha paidā nahuṃjyāla galaṃjyā ṭhahardaina. bālakha paidā bhayā-pachi jas-kā birya-le garbha rahyāko ho tyo bālakha usai bābu-ko ṭhaharcha āphu-bhandā upallā jāta-ki ra. āphu mildā jāta-ki swāsni rahīcha bhanyā pāni calanyā āphu-bhandā ghaṭi jāta-sita karaṇi garāyā-bābata patiyā garāi jas-ko jātaka ho usai lognyā-kā jāta-mā swāsni chorā chori milāi dinu. yastā chorā chori ma jāta-mā liṃchu bhani bābu dājyū bhāi jyeṭhā kāṃchā bābu ṭhuli sāni āmā-haru-le bhanyo bhanyā laijāna pāuchan ina-le hāmi lidauna bhanyo bhanyā kara lāgdaina besyā-putra ṭhaharchan.

§19b newāra jāta-kā 11 barkha ubho-kā kaṃnyā bidhawā-ko us-bhaṃdā kama newārai jāta-le karaṇi garī bhāta-mā smeta borecha bhanyā jaunā jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyāko cha usai jāta-lāi lekhyākā bihā-kharca-kā 3 khaṃḍa-ko 2 khaṃḍa daṃḍa garnu. karaṇi mātra garecha bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā āphu-bhandā ṭhulā jāta-ko karaṇi garyā-bābata. *galaṃjyā bhayāko rahenacha swāsni jāta-mā āunyā rahīcha bhanyā bihā-kharca-ko 3 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa*[2] galaṃjyā bhayāko rahecha jāta-mā āunyā rahinacha bhanyā bihā-kharca-bamojima daṃḍa garī bigranyā-ko jauna jāta huṃcha usai jāta-mā milāi dinu rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dar-le kaida garnu.

§20b misākhata parnyā newāra jāta-kā lognyā swāsni-lāi yo am-kā-sita bigryāki cha bhani swāsni-lāi polos bā am-ki-sita bigryāko cha bhani lognyā-lāi polos āphu-le polyākā mānisa-lāi sābita garna sakena risa-le polyāko ṭhaharyo bhanyā testā polāhā-lāi jaunā jāta-kā-lāi polyāko cha usai jāta-lāi lekhyākā bihā-kharca-ko ādhi daṃḍa garnu.

§21b newāra jāta-le jāta mildo hũ bhani āphu-bhandā ṭhulā jāta-ki keṭi māgi lākhā supārī lāyo bihā huna napāudai-mā keṭā-ko jāta sānu ṭhaharyo ra. bābu āmā māiti-le ghaṭi jāta-ko rahichas keṭi diṃna bhanyo bhanyā jāta ḍhāṭi lāyāko lākhā-supārī sadara hudaina lākhā bhusa garāi keṭi bhāta mildā arkai-lāi bihā garī dinu khata lāgdaina. bābu āmā māiti-le bhāta mildā arkā keṭā-lāi

2. MsB, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.

di bihā bhai sakiyā-pachi yo mai-*le lākhā lāyā*ki[3] ho bhani keṭi-=lāi [B607] samāyo bā adālata amāl-mā karāuna āyo bhanyā testā-lāi jauna jāta-kā swāsni-lāi samāyāko cha usai jāta-kā bihā-kharca-kā 3 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa daṃḍa garnu.

§22b newāra jāta-le jāta mildo hũ bhani āphu-bhandā ṭhulā jāta-kā keṭi māgi bihā garyo bhanyā jauna jāta-ki keṭi jāta ḍhāṭi bihā garyāko cha usai jāta-lāi lekhyākā bihā kharca-kā ādhi-kā dara-le daṃḍa garnu. keṭi bihā garnyā-ki huṃche phirtā huṃna. aghi-bāṭa nabujhi keṭi dinyā pachi-bāṭa merī chori diṃna bhani jabarjasti gari pharkāunyā bābu āmā māiti-lāi bihā-kharca-kā 3 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa daṃḍa garnu.

§23b misākhat-mā daṃḍa hunyā newāra jāta-kā swāsni-lāi lognyā mānisa-le karṇi-kā āsaya-le phakāuna lāyo karaṇi huna pāyāko rahenacha testai-mā swāsni karāuna āi bhanyā jauna jāta-kā swāsni phakāuna lāyāko cha. usai jāta-lāi lekhyākā aina-bamojima-kā bihā-kharca-mā lognyā bhayākā sadhawā swāsni phakāuna lāyāko bhayā 3 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa jāta-dharma-mā rahaṃchu bhaṃnyā bidhawā phakāuna lāyāko bhayā 6 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa kaṃnyā phakāuna lāyāko bhayā 12 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa-kā dar-le daṃḍa garnu. phakāuna jānyā lami-lāi pani uhī jāta-lāi lekhyākā bihā-kharca-ko 6 khaṃḍa-mā 1 khaṃḍa daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§24b newāra jāta-kā sadhawā swāsni bhāta mildā jāta-kā-lāī kasai-le phakāī karaṇi cukāi diyo bhanyā testā lami-lāi karaṇi garnyā lognyā-lāi bhayākā daṃḍa-ko ādhi-kā dar-le daṃḍa garnu.

§25b newāra jāta gaihra-kā swāsni-lāi kasai-le hātapāta garyo ra swāsni bhai swāsni-kā pariyāra māiti-haru-le karāuna āyā bhanyā arkā-kā swāsni-lāi hātapāta garnyā tāgādhāri lagāyeta pāni calanyā-saṃma-kā jāta bhayā jauna jāta-kā swāsni-lāi hātapāta garyāko cha uhi jāta-lāi lekhyākā bihā-kharca-kā 3 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa daṃḍa garnu. pāni nacalnyā ra. choyā

3. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

chiṭo hālanu parnyā jāta-le hātapāta garyāko bhayā 80 rupaiyā daṃḍa garnu rupaiyā natiryā kaida garnu.

§26b newāra jāta gaihra-kā bidhi-saṃga laigi bhāta khāyākā swāsni-lāi kasai-le karaṇi-kā āsaya-le hātapāta garyo ra. lognyā-kā bābu dājyū bhāi māiti-haru-le thāhā pāi hāta hālanyā-lāi kuṭpiṭ garyāchan bhanyā aṃga-bhaṃga garyāko bhayā. kuṭpiṭ garnyā-lāi aga-bhaṃga-kā aina-bamojima sajāya garnu. aṃga-bhaṃga bhayāko chaina bhanyā āphni chorī buhāri-lāi hāta hāladā *hāta hālanyā*-lāi[4] kuṭyā-mā khata-bāta lāgdaina.

[B609][5]

§27b newāra jāta-kā swāsni-lāi arkā kasai-le hātapāta garyo ra. us-kā lognyā-le thāhā pāi hāta hālanyā-lāi kuṭpiṭ garyo ra. jyū maryāko rahenacha aṃga-bhaṃga garī mātra kuṭyāko bhayā aṃga-bhaṃga-kā aina-ko ādhi-kā dar-le daṃḍa sajāya garnu. aṃga-bhaṃga garyāko chaina bhanyā. āphnī swāsni-lāi hāta hālanyā-lāi kuṭnyā sādhu-lāi khata-bāta lāgdaina.

§28b newāra jāta gaihra-kā swāsni karaṇi-mā bigryā ra. us-kā lognyā-le karaṇi garyāko dekhi usai ṭhāu-mā karaṇi garnyā-lāi kuṭpiṭ garyo ra jyū marenacha aṃga-bhaṃga mātra bhayecha bhanyā aṃga-bhaṃga-kā aina-ko ādhi daṃḍa sajāya garnu. aṃga-bhaṃga bhayāko rahenacha bhanyā kuṭnyā-lāi khata-bāta lāgdaina

§29b newāra jāta gaihra-kā swāsni karaṇi-mā bigryā ra. us-kā lognyā-le karaṇi garyāko ṭhaharāī karṇi garnyā-lāi kuṭpiṭ garyo ra. jyū maryāko rahenacha aṃga-bhaṃga mātra bhayecha bhanyā aṃga-bhaṃga-kā aina-ko ādhi daṃḍa garnu. aṃga-bhaṃga bhayena bhanyā kuṭnyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

§30b newāra jāta gaihra-le bihā garna bhani keṭi māgi lākhā supāri diyo pachi keṭi-kā bābu āmā māiti-kā ra. keṭā-kā sallāha-le bihā nagarī rahyākā ra. rāja-kāja-nimitta tāḍhā desa-pardesa jānu pardā rahyākā-bāheka lākhā lāyāki keṭi 1 barkha dina-

4. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsB p. 608 vierge.

bhitra-mā bihā garna āyena bhanyā tes-ko lākhā phirtā huṃcha tyo keṭi māiti-le khusa paryākā arkai-lāi bihā garī dinu khata lāgdaina barkha dina nāghyā-pachi lākhā phirtā lewas tapani nalewas tapani keṭi-mā kara lāuna pāudaina. barkha dina nāghyā-pachi mai-le lākhā lāyāki ho bhani keṭi-lāi pakryo bā phirāda garna āyo bhanyā jauna jāta-ki swāsni ho usai jāta-lāi lekhyākā bihā-kharca-kā 4 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa-kā dar-le ḍaṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu .

§31b newāra jāta-kā lākhā lāyāko keṭā chāryā-roga mahā-roga lulo kujo lāṭo aṃdho napuṃsaka ra bhāta nacalanyā rahecha ra. keṭi-kā bābu āmā dājyū bhāi-le keṭi diṃna tero lākhā phirtā garī le bhanyo bhanyā lākhā phirtā liyā pani naliyā pani keṭi-mā kara lāgdaina. māiti-le jāta mildā arkai keṭā-lāi bihā garī dina huṃcha khata-bāta lāgdaina.

§32b newāra jāta-le āphu-le lākhā supāri lāyāki keṭi-māthi arki bihā garyo bā aru swāsni ghara-mā lyāyo bhanyā keṭi-kā bābu āmā māiti-le arkai-lāi bihā garī dina huṃcha lākhā phirtā garnu pardaina. pachi tes-le mai-le lākhā lāyāki ho bhani samāuna āyo bhanyā usai jāta-lāi lekhyākā bihā-kharca-kā 4 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa daṃḍa garī keṭi samāuna pāudainas bhani ṭhokī dinu.

§33b newāra jāta-kā lākhā supārī lāyāki keṭi-ko bihā huna napāudai arkā-le karaṇi garecha bhanyā testā-lāi lākhā supārī-ko bigo bharāī bihā-kharca-ko ādhi-kā dar-le daṃḍa garnu.

[B610]

§34b newāra jāta-kā chori jāta-kā rita-bamojima bihā garī diyāki lognyā-kā ghara nabasi pācuke nagarī māita basyāki keṭi āmā bābu māiti gaihra-le arkā keṭā-ko lākhā supārī khāi chori baihni diyecha bhanyā māiti-le di-kana laijānyā lognyā-lāi khata-bāta lāgdaina yakā-lāi diyāki keṭi pācuke nagarī arkā-ko lākhā khāī chori baihni dinyā māiti-bāṭa aghillā-ko aina-bamojima-ko bihā-kharca bharāī usai bigā-bamojima daṃḍa garnu.

§35b newāra jāta-kā kaṃnyā ra bidhawā rāji khusi-sita supārī pharkāi basyākā-haru-lāī bhāta nacalanyā jāta-kā-le bābu āmā-le thāhā napāi corī karaṇi garyāko rahecha ra. bihā garī nadidai-mā

mai-le karaṇi garyāko cha bhani bhaṃna āyo bhanyā bhāta-mā borāyā-bābat. usai jāta-kā bihā-kharca-kā 3 khaṃḍa-ko 2 khaṃḍa daṃḍa garnu keṭi-mā lābhryā-ko kara lāgdaina. galaṃjyā bhayāko rahenacha bhanyā keṭi ra bhatāhā-lāi dharmādhikāra-le bhāta-ko patiyā dinu. keṭi-ko galaṃjyā bhayāko bhayā keṭi-le bhāta-ko patiyā pāudina. lābhryai-kā jāta-mā milche bihā garī sakyā-pachi bhaṃna āunyā bhāta nacalanyā kama jāta-kā lābhryā-lāi. bihā garnyā lognyā-le swāsni laigayo bhanyā *bhāt-mā borāyā-bābat*[6] jauna jāta-kā swāsni ho usai jāta-kā bihā-kharca-bamojima daṃḍa mātra garnu. bihā-kharca pāudaina swāsni *ma*[7] rākhatina bhani choḍyo bhanyā usai aina-bamojima bihā-kharca bharāī bigā-bamojima daṃḍa garī chori bābu āmā-kā sapurta garī dinu.

§36b newāra jāta-kā kaṃnyā ra. bidhawā rāji khusi-saṃga supāri pharkāi basyākā-haru-mā bhāta mildā jāta-le āmā bābu-le thāhā napāī cori karaṇi garyāko rahecha bābu āmā-le aṃnyatra bihā garī dina lāgdā lābhryā-le ma-sita karaṇi bhayāko cha bhani bihā nahudai-mā bhanna āyo ra swāsni-le pani yo kuro ho bhani kuro milyo bhanyā lābhryā-lāi khata-bāta lāgdaina keṭi bābu āma-le tehi lābhryā-lāi dinchu bhanyā pani cori karaṇi garnyā ho tesa-lāi diṃna bhanyā pani bābu āmā-ko khusi huṃncha karaṇi nali usai atwa lagāi bhanna āyāko rahecha bhanyā testā jhuṭṭā lābhryā-lāi jauna jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyāko chu bhanna āyāko cha usai jāta-lāi *lekhyākā bihā-kha*rca-bamojima[8] daṃḍa garnu.

§37b newāra jāta-kā kaṃnyā bidhawā rāji khusi-sita supārī pharkāi basyākā swāsni-lāi jāta mildā-le bābu āmā-le thāhā napāi cori karaṇi garyāko rahecha ra. jāta mildā arkai-ko lākhā li bihā garī diyā-pachi lābhryā-le tyo swāsni-ko ta aghi mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo bā bihā gari laijānyā lognyā-kā ghara-bāṭa lyāyo bhanyā tesa swāsni-lāi ra lābhryā-lāi jori bujhdā karaṇi ṭhaharena bhanyā testā jhuṭṭā lābhryā-lāi bihā-

6. MsB, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.
7. MsB, ajouté au dessus de la ligne.
8. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

kharca-bamojima daṃḍa garnu. karaṇi ṭhaharyā bihā garnyā lognyā-le swāsni chāḍyā lābhryā-bāṭa aina-bamojima-ko bihā-kharca bharāi usai bigā-bamojima daṃḍa garnu. keṭi māiti-kā sapurta garī dinu bihā garnyā lognyā-le arkā-sita bigryāki ho tapani ma laijāṃchu bhani swāsni laigayo bhanyā bihā-kharca bharāunu pardaina usai jāta-kā bihā-kharca-kā aina-ko ādhi-kā dar-le daṃḍa mātra garnu.

[B611]

§38b newāra jāta-kā kaṃnyā bidhawā ra lognyā-ko supārī pharkāi māita basyākā swāsni aghi aru lābhryā-sita bigryāki rahicha. bigryāko kuro bābu āmā māiti-le thāhā pāyāko rahecha bā karaṇi linyā lābhryā-le hawas tehi keṭi-le hawas karaṇi bhayāko jāhera garyāko rahecha ra. jāta mildā arkā kasai-le tehi keṭi māgna āudā phalānā-sita bigryāki cha bhani māiti-le bhanyāko rahecha bā bigryāko thāhā pāi bihā garī laigayecha bhanyā māiti-lāi pani aghi karaṇi garnyā lābhryā-lāi pani daṃḍa pardaina. aghi arkā-sita bigryāko kuro dabāi pachi māgna āunyā-ko lākhā khāi bihā garī diyecha. bihā garnyā lognyā-le keṭi laijāṃna bhani choḍyo bhanyā māiti-bāṭa aina-bamojima-ko bihā-kharca bharāi usa-ko ādhī daṃḍa garnu keṭi māiti-kā sapurta garī dinu. bihā garnyā lognyā-le aghi arkā-sita bigryāki ho tāpani ma laijānchu bhani keṭi laigyo bhanyā bihā-kharca bharāunu pardaina. māiti-lāi daṃḍa pani pardaina.

§39b newāra jāta-kā kaṃnyā bidhawā swāsni-ko paihle yakā-ko lākhā supārī khāyāko cha bihā huna napāudai-mā usai swāsni-ko arkā-ko lākhā liyecha bhanyā doharo lākhā linyā māiti-lāi pachillā-ko lākhā-ko bigo phirtā garāī usai jāta-kā bihā-kharca-kā 3 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa daṃḍa garnu keṭi aghi lākhā lāunyā-ki huṃche aghillā-le lākhā lāyāko jānī jānī pachillā-le lākhā lāyāko ṭhaharyā tes-lāi pani bihā-kharca-kā 3 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa daṃḍa garnu . bihā garī sakyāko bhayā keṭi bihā garnyā-ki huṃche doharo lākhā khāi bihā garī dinyā māitiusai jāta-kā bihā-kharca-ko ādhi daṃḍa garnu . aghillā-le lākhā lāyākojānī jānī bihā garnyā keṭā-lāi pani lākhā-ko bigo aghillā-lāi dilāi bihā-kharca-kā ādhi daṃḍa garnu aghillā-le lākhā

lāyāko thāhā pāyāko rahenacha bhanyā pachillā-lāi daṃḍa pardaina . doharo lākhā khānyā-lāi daṃḍa mātra huṃcha

§40b newāra jāta-kā swāsni-ko āphnā *lognyā-tarpha-bāṭa jāyā*janma[9] bhayā-pachi galaṃjyā ṭhaharcha testi swāsni bhāta namilanyā jāta-sita karaṇi-mā bigri bhanyā jāta-bhāta-mā āudina.

§41b newāra jāta-kā bābu āmā-le yauṭā-saṃga lākhā liyecha dājyū bhāi-le yauṭā-saṃga lākhā liyecha bhanyā dājyū bhāi-le lākhā liyāko aghi hawas tapani pachi hawas tapani phirtā garāī āmā bābu-le liyāko lākhā sadara garāi dinu. bābu āmā-le lākhā liyāko cāl pāī dājyū bhāi-le liyāko ṭhaharyā usai jāta-kā bihā-kharca-kā 12 khaṃḍa-ko 1 khaṃḍa daṃḍa garnu.

§42b misākhat-mā daṃḍa hunyā newāra jāta gaihra-kā swāsni-lāī yakā-le karaṇi garyāko rahecha karaṇi jāhera nabhai tesai swāsni-ko aru 2/3 janā-le karaṇi garyāko rahecha bhanyā paihle karaṇi linyā-lāi aina-bamojim bihā-kharca bharāi daṃḍa garnu jo parcha garnu. dośro teśro parī karaṇi garnyā-lāi gupti-besyā-ko karaṇi garnyā-lāi lekhyākā aina-bamojima daṃḍa garnu.

[B612]

§43[10] khata-bāta-mā aghi-dekhi māsi āyākā. aina bhai aba uprāṃta jyū namāsanu bhaṃnyā bhayākā newāra jāta-le khata-bāta garyā-mā. jabarajasti bā. rāji khusi-le karaṇi garyā-mā jyū māsanā-bāhek. ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā māsinyā jāta-kā aina-bamojim garnu. aru khata-bāta garyā-mā pani māsinyā jāta-lāi lekhyākā aina-bamojim daṃḍa sajāya kaida garnu. jyū māsinyā khata garyā 2 barkha kaida garnu myāda-kā rupaiyā diyā linu. aina-le namāsanu bhaṃnyā bhayāko hunā-le jyū māsidaina. namāsanu.

9. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
10. MsB, changement de main pour ce dernier article.

Add. MsB : misākhat-ko.

[B+30]

§44 kasāhi kusalyā kulu ḍom gaihra pāni nacalanyā-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāt-kā kaṃnyā bidhawā bihā nagari ghara-mā lyāi bhāta-smet khāyākā swāsni-ko chiṭo hālanu naparnyai ra. inai jāta kasai-le karaṇi garecha bhanyā 10 rupaiyā daṃḍa mātrai garnu bihā-kharca bharāunu pardaina. daṃḍa-kā rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaida garnu.

147a māsinyā newāra jāt-ko misākhat-ko

[A777]

§1 māsinyā newāra jāta-kā bihā garī laigayā-pachi lognyā birāmi bhai sāhro bhayāko bhani swāsni-taraph-bāṭa supārī pharkāi jāna pāudina. swāsni-kā graha dasā-le piryāko cha bhani. lognyā-taraph-bāṭa pani pāra bhai bhani pāra dina pāudaina. berāmi-kā bakhat-mā supārī pharkāyāko badara huṃcha adālat amāla nāikyā-haru-sita laigī pācuke garāyā bhanyā. pācuke garī dinyā-lāi 10 rupaiyā pācuke garāuna laijānyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garī swāsni jas-ki ho usai-kā jimmā garī dinu.

§2 māsinyā newāra jāta-kā keṭi māgī lākhā supārī-smet diyāko rahecha lākhā diyāko thāhā pāi arkā keṭā-le lākhā di. tehi keṭi bihā garecha bhanyā. keṭi dinyā māiti-bāṭa aghillā-ko lākhā phirtā garāi māiti-lāi 10 rupaiyā pachi bihā garnyā keṭā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§3 māsinyā newāra jāta-kā chori beṭi āphnā bhāta mildā-lāi di jāta-kā rīta-bamojima bihā garī laigayaki. lognyā-kā ghara nabasi pācuke nagarī māiti-kā ghara āi basyāki-ko pācuke nagarī. āmā-bābu dājyū bhāi gaihra māiti-haru-le pherī arkā keṭā-ko lākhā supārī samāi chorī baihni di arkā lognyā-le laigayecha bhanyā. māiti-le di-kana laijānyā lognyā-lāi khata lāgdaina. pācuke nagarī arkā-lāi di bihā karṇī bhayāko rahecha bhanyā. doharo lākhā khāi chorī dinyā māiti-bāṭa aghi bihyā garnyā lognyā-lāi 20 rupaiyā bihā kharcha bharāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§4 māsinyā newāra jāta-kā keṭi-lāi aghi ekā-le lākhā supārī diyāko rahecha lākhā diyāko āphu-le thāhā pāi tesai keṭi-lāi arkā-le lākhā diyecha māiti-le pani lākha liyecha ra. bihā garna napāi. paihle lākhā dinyā-cāhi karāuna āyo bhanyā doharo lākhā linyā māiti-bāṭa pachillā-ko lākhā phirtā garāi 10 rupaiyā daṃḍa

garnu. arkā-le lākhā lāyāko thāhā pāi lākhā dinyā-lāi pani 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojim kaida garnu.

§5 māsinyā newāra jāta-kā bābu āmā dājyū bhāi-le yeuṭā-sāga lākhā supārī liyo us-lāi mana naparī arkā-sāga lākhā supārī liyo bhanyā. aghillā-lāi keṭi bihorāi dinu. doharo lākhā supārī linyā-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu.

[A778]

§6 māsinyā newāra jāta kasai-le. namāsinyā newāra jāta-kā 11 barkha ubho-kā kaṃnyā ra bidhawā-ko karaṇi garī. bhāta-mā-smet borecha bhanyā 40 rupaiyā daṃḍa garnu. karaṇi mātra liyāko rahecha bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā. āphu-bhaṃdā upallā jāta-ko karaṇi garyā-bābat. galaṃjyā bhanyāko rahenacha swāsni jāt-mā āunyā rahicha bhanyā 25 galaṃjyā bhayāko rahecha jāta-mā āunyā rahinacha bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garnu. bigryāko jauna jāta huṃcha bigryākai jāta-mā milāi dinu. rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dara-le kaida garnu.

§7 māsinyā newāra jāta gaihra-kā māiti-kā ghara basyākā kaṃnyā ra. lognyā-ko supārī pharkāi basyākā lognyā mari bidhawā bhai basyākā swāsni-lāi. bābu āmā māiti-le jāta-mildā-ko lākhā li bihyā gari diyecha. testai-mā kohi lābhryā-le. yo swāsni-ko tā aghi mai-le karaṇi garyāko cha bhanyo bā. bihā garī laijānyā lognyā-kā ghar-bāṭa lyāyo bhanyā. tes lābhryā-lāi ra. swāsni-lāi jorī bujhdā karani ṭhaharena bhanyā. karaṇi nagarī. mai-le karaṇi liyāko cha bhaṃnyā jhuṭṭā lābhryā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. karaṇi garyāko bhanyā sāco ṭhaharyo. tes swāsni-lāi bihā garī didā āphu-le garyāko karaṇi jāhera garenacha bhanyā ra. athabā yo swāsni aghi arkā-sita bigryāki rahicha ma laijāṃna bhani pachi bihā garnyā lognyā-le swāsni chāḍyo bhanyā lābhryā-bāṭa 20 rupaiyā bihā-kharca bharāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. keṭi māiti-kā sapurta garī dinu. bihā garnyā lognyā-le arkā-sita bigryāki ho tāpani. ma laijānchu bhani swāsni laigayo bhanyā. bihā kharca pāudaina 10 rupaiyā daṃḍa mātrai garnu. rupaiyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dar-le kaida garnu.

§8 māsinyā newāra jāta-kā. māiti-kā ghara basyākā. kaṃnyā ra. lognyā-sita supāri pharkāi basyākā lognyā mari. bidhawā bhai. māiti-kā ghara basyākā swāsni-haru kohi aghi aru lābhryā-sita bigryākā rahyāchan. bigryāko kuro bābu āmā. māiti-le thāhā pāyāko rahecha bā. karaṇi linyā lābhryā-le hawas. tesai keṭi-le hawas. jāhera garyāko rahecha ra. jāta mildā kasai-le tehi keṭi māgna āudā phalānā-sita bigryāki cha bhani māiti-le bhanyāko rahecha. athabā. bigryāko thāhā pāi-kana bihā garī lagecha bhanyā. māiti-lāi pani aghi karaṇi garnyā lābhryā-lāi pani daṃḍa pardaina. arkā-sita bigryāko kuro dabāi pachi māgna āunyā-kā lākhā khāi bihā garī diyecha ra. aghi arkā-sita bigryāko thāhā pāi bihā garnyā-le yo keṭi laijānna bhani choḍyo bhanyā. arkā-sita bigryāko kuro dabāi bihā garī dinyā māiti jo ho us-bāṭa bihā garnyā lognyā-lāi bihā-kharca 20 rupaiyā bharāi 10 rupaiya daṃḍa garnu. keṭi māiti-kā sapurta garī dinu. keṭi bihā garnyā lognyā-le lagyo bhanyā. bihā kharca pardaina. kuro dabāi keṭi dinyā māiti-lāi pani daṃḍa pardaina.

[A779]

§9 māsinyā newāra jāta gaihra-kā māiti-kā ghara basyākā kaṃnyā lognyā-ko supārī pharkāi basyākā lognyā marī bidhawā bhai basyākā. swāsni-haru-lāi jāta mildā-le bābu āmā-le thāhā napāi karaṇi garyāko rahecha bābu āmā-le aṃnetra bihā garī dina lāgdā. tesai bīca-mā lābhryā-le ma-sita karaṇi bhayāko cha bhani arkā-lāi bihā garī nadidai-mā bhaṃna āyo bhanyā. phalānā barkha maihnā dina phalānā ṭhāu-mā mai-le karaṇi liyāko cha bhaṃna āyo swāsni-le pani yo sabai kurā ho bhani. duwai janā-ko kuro milyo bhanyā. bābu āmā-le tesai lābhryā-lāi diṃchau bhanyā pani bābu āmā-ko khusi. tyo corī karṇi garnyā lābhryā-ko kara lāgdaina. karaṇi nali usai atwa lagāi bhaṃna āyāko rahecha bhanyā testā jhuṭṭā lābhryā-lāi 16 rupaiyā daṃḍa garnu.

§10 namāsinyā newāra jāta kasai-le lākhā supārī māiti-lāi di rākhyāko cha bihā garna napāi bica-mā kasai-le karaṇi liyo bhanyā. karaṇi garnyā-bāṭa lākhā dastura liyāko bigo bharāi tes-lāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

§11 newāra jāta-mā. māsinyā jāta gaihra-kā bibāha-kā. rīta garī lyāyākā swāṣni-ko kasai-le karaṇi garyo bhanyā. bihā kharca 20 rupaiyā bharāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. daṃḍa ra bihā kharca natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§12 māsinyā newāra jāta-mā bihā-ko rīta napuryāi lyāyākā kaṃnyā ra. āphu dośro liṃga parī ghara-mā. lyāyākā bidhawā swāsni-ko kasai-le karaṇi garyo bhanyā bihā-kharca bharāunu pardaina 20 rupaiyā daṃḍa garnu. teśro liṃga-dekhi ubho parī ghara-mā lyāyākā swāsni-ko kasai-le karaṇi garyo bhanyā 15 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§13 misākhata-mā daṃḍa hunyā newāra jāta gaihra-kā swāsni-lāi ekā-le karaṇi garyāko jāhera nabhai tesai swāsni-ko aru 2/3 janā-le karaṇi garyāko rahecha bhanyā paihle karaṇi garnyā-lāi aina-bamojima bihā kharca bharāunu. daṃḍa garnu jo parcha garnu. dośro teśro parī karaṇi garnyā-lāi daṃḍa pardaina.

§14 māsinyā newāra jāta-kā yauṭā-sāga lākhā supārī liyo pachi arkai-ko lākhā supārī li bihā garī diyo bhanyā. bihā garnyā-le aghi arkā-ko lākhā lāyāko thāhā napāi bihā garecha bhanyā. bihā garnyā-kī keṭi pākī khata lāgdaina. dohoro lākhā lī māiti-bāṭa aghillā-ko lākhā phirtā garāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bam ojima kaida garnu.

§15 newāra jāta-le tāgādhārī jāta-kā. tāgādhārī jātai-sita bigryakā swāsni-lāi āphu-le teśro liṃga parī lyāi ghara-mā rākhyākā swāsni-bāṭa janmyākā saṃtān bābu-kā jāta-mā milchan bibāhitā saraha-ko aṃsa pani pāuchan.

[A780]

§16 newāra jāta-le tāgādhārī ra. namāsinyā. matuwāli. māsinyā matuwāli jāta-kā bigryākā swāsni rākhi janmyākā saṃtān kamalawaṭ newāra jāta huṃcha.

§17 newāra jāta-le tāgādhāri jāta-kā. tāgādhārī jāta-bhaṃdā ghaṭi jāta-mā bigryākā swāsni rākhi un-bāṭa janmyākā saṃtān lawaṭ newāra huṃchan. estā ra. tāgādhārī jāt-kā. tāgādhārī jātai-

sita. bigryākā swāsni āphu cautho liṃga-dekhi ubho parī newāra jāta-le lyāyākā swāsni-bāṭa janmyākā saṃtān lawaṭa huṃchan bhatāhā-le bhāta khānā-ko kara lāgdaina. bhatāhā-le bhāta khāyāko bhayā bihāitā saraha-ko aṃsa pāuchan. bhāta khāyāko nabhayā lawaṭ saraha pāuchan.

§18 newāra jāta-le newāra-bāhek aru parbatyā namāsinyā. māsinyā matawāli jāta-kā kaṃnyā bidhawā besyā swāsni lyāi una-bāṭa janmyākā saṃtān bābu-kā jāta-mā caldainan. lawaṭa huṃchan aṃsa pani lawaṭ-saraha pāuchan.

§19 namāsinyā newāra jāta-le māsinyā newāra jāta-kā swāsni lyāi una-bāṭa janmyākā saṃtāna-le. māsinyai jāta pachi lāgī unai-kā jāta-kā rīta-ko bihā garī bhāta-mā mili bhaji rahyākā rahyāchan bhanyā. testā lawaṭ māsiṃchan. māsinyai jāta-kā aina-bamojima-ko daṃḍa sajāya garnu.

§20 namāsinyā newāra jāta-le. māsinyā jāta-kā swāsni lyāi un-bāṭa janmyākā saṃtān-le bābu-kā jāta-bhaṃdā kaṃ mātra bhayākā rahyāchan māsinyā jāta-sita-ko bhāta khāyāko rahenacha bihābarī pani garyāko rahenacha bhanyā testā lawaṭ-lāi māsinyā newāra jāt-kā aina-bamojim-ko daṃḍa sajāya garnu.

§21 kasāhi kusalyā. kulu ḍoma gaihra. pāni nacalanyā choi chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā āphnā jāta-mā misākhat paryo bhanyā. sādhu-lāi 10 rupaiyā. bihā kharca bharāi 10 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

§22 poḍhyā cyāhmā khalaka-le āphnā jāta mildā-mā. karaṇi garī. misākhat pāryo bhanyā 15 rupaiyā bihā-kharca bharāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

148 ghaṭi-baḍhi jāta-kāā karaṇi garnyā upādhyā-ko

khusi rājii-le āphu-mildā ra āphu-bhaṃndā ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā-ko aina

tapasil.

[A786][B619]

§1[1] upādhyā brāhmaṇa-le upādhyā-kā aina-mā sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka-mā ra aru kuṭummba-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko[2] rājii-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. āphu-le us-kā hāta-ko bhāta khāyāko rahenacha swāsni-tarapha-bāṭa bhāta-mā boryo boryāko rahecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. karaṇi gari āphu-le bhāta khāi bhatāhā-lāi-smeta borecha bhanyā 100 rupaiyā daṃḍa gari garnu bigryākii swāsni-ko jauna jāta huṃncha uhi jāta-mā milāi dinu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§2 upādhyā brāhmaṇa-le rajapūta ra asala jaisi tāgādhāri *kṣatri*[3] jāta-kā aina-mā sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka aru sanahe-mā ra nātā nalāgnyā kuṭummba-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rājii khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. swāsni-tarpha-bāṭa bhāta-mā boryāko rahecha bhanyā 30 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu. karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko khāyecha bhanyā usai jāta-mā milāi dinu. *āphu-le bhāta khāi āphnā hāta-bāṭa bhatāhā-lāi bhāta-mā boryāko bhayā 100 rupaiyā daṃḍa garī usai jāta-mā milāi dinu*[4].

§3 upādhyā brāhmaṇa-le debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra[5] tailaṃgii drābiṇa madhisyā desi

---

1. MsA, changement de scribe, après la série sur les Néwars.
2. MsA, *biwā-ko* !
3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsB, ajouté en petits caractères avant le sceau final.
5. MsA, *mahārāṣṭa* ? *mahārāṣṭr* ?

brāhmaṇa ra- birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garī bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā. khata lāgdaina[6]. karaṇi gari bhāta-mā-smeta ~~borecha bhanyā~~ boryāko bhayā 30 rupaiyā daṃḍa garnu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§4 upādhyā brāhmaṇa-le- daśsanāma jogī jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgī kānaphaṭṭā nānaka udāsi waghara gaihra- bhekhadhāri jāta-kā- ra 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāla- jaisi jumali jaisi jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rājī khusi-le- karaṇi gari bhāta-mā boryāko nabhayā- khata lāgdaina. karaṇi gari bhāta-mā boryo bhani- karāuna āyā 20 rupaiyā daṃḍa gari- bhora-mā khānyā-lāi- swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu.

[A787]

§5 upādhyā brāhmaṇa-le namāsīnyā matauwāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rājī-khusi-le- karaṇi garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina. swāsni-tarpha-bāṭa bhāta-mā borecha[7] bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa gari swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu.

§6 upādhyā brāhmaṇa-le- māsinyā matawāli jāta-kā- 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rājī-khusi-le karaṇi ~~garyā~~ garyo bhanyā khata-bāta lāgdaina.

[B620]

§7 upādhyā brāhmaṇa-kā nātā nalāgnyā kuṭummba-kā 11 barkha-dekhi māthi-kā kaṃnyā-lāi- rājī khusi-le- karaṇi garnyā upādhyā-le- tyo kaṃnyā tesa-le rākhanu parcha- eyastā-kā

6. MsA, *khata lāgdai* !
7. MsA, *borechã* ?

saṃtāna asal jaisi huṃchan. bibāhitā swāsni ra. bibāhitā-paṭṭi-*kā saṃtāna-kā saraha-ko*[8] aṃsa pani pāuchan.

8. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

149 ai. karaṇi garnyā rajapūta-ko

[A788][B621]

§1 rajapūta jāta-le upādhyā-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 2 barkha kaida garnu. bhāta-mā-smeta borecha bhanyā 4 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabala diyā li chāḍi dinu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§2 rajapūta jāta-le āphu-mildā rajapūta-kā aina-mā sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka-mā ra. aru kuṭummba-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. karaṇi gari swāsni-tarpha-bāṭa bhāta-mā ~~boryā~~ boryāko rahecha bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garnu jāta jādaina. karaṇi gari āphu-le bhāta khāi aru bhatāhā-lāi-smeta borecha bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa gari bigryākā swāsni-ko jauna jāta huṃcha usai jāta-mā milāi dinu.

§3 rajapūta jāta-le asala jaisi ~~jāta~~-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 40 rupaiyā daṃḍa garnu. bhāta-mā boryāko rahecha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa garnu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§4 *rajapūta jāta-le tāgādhāri kṣatri*[1] jāta gaihra-kā aina-mā sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka aru sanahe-mā ra nātā nalāgnyā kuṭummba-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. swāsni-tarapha-bāṭa bhāta-mā-smeta boryāko bhayā 30 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu. karaṇi gari us-kā hāta-ko bhāta khāyecha bhanyā usai swāsni-kā jāta-mā milāi dinu.

---

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§5 rajapūta-le debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara- gujrāti mahārāṣṭra[2] tailaṃgī drābiṇa- madhisyā desi brāhmaṇa ra birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bīidhawā-ko rājī-khusī-le- karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata lāgdaina karaṇi gari bhāta-māsmeta ~~borecha bhanyā~~ boryāko bhayā 30 rupaiyā daṃḍa garnu. bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi[3] dinu.

[A789]

§6 rajapūta-le dasanāma jogī jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgī kānaphaṭṭā nānaka udāsi waghara- gaihra bhekhadhāri jāta-kā ra 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāl jaisi jumali jaisi jāta-gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko nabhayā khata lāgdaina. karaṇi gari bhāta-mā boryo bhanī karāuna āyā- 20 rupaiyā daṃḍa gari bhora-mā khānyā-lāi- swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu.

§7 rajapūta jāta-le namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bīidhawā-ko rājī-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko nabhayā *khata-bāta lā*gdaina[4]. karaṇi garī swāsni-tarpha-bāṭa bhāta-mā ~~boryā~~ boryāko bhayā- 5 rupaiyā daṃḍa gari swāsnī-kā nāu-ko patiyā garāi- dinu.

[B622]

§8 rajapūta jāta-le- māsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bīidhawā-ko rājī-khusi-le- karaṇi garyāo bhanyā khata-bāta lāgdaina.

§9 jaisi jāta-kā *ra- ra*japūta[5] gaihra-kā 11 barkha ~~-dekhi māthī-kā~~ nāghyākā kaṃnyā-mā nātā kehi nalāgnyā-lāi- rājī khusi-sita karaṇi garnyā jaisī rajapūta gaihra jo ho- tesa-lāi- bhāta-mā kara lāgdaina- ~~tyo~~ tesa keṭi-lāi- usai jāta-mā milāi dinu. keṭi tesai-le rākhanu parcha- tina-bāṭa janmyākā sa~~n~~ṃtāna-mā- rajapūta-kī

2. MsA, *mahārāṣṭa* ? *mahārāṣṭṛ* ?
3. MsA, *ga*[fin de ligne]*i* !
4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.

kaṃnyā-mā jaisi-bāṭa janmyākā saṃtāna- hamāla[6] huṃchan. jaisi-kā kaṃnyā-mā rajapūta- bābu-bāṭa janmyākā saṃtāna pani hamāla huṃchan. gotra bābu-ko huṃcha- bhāta caldaina. aṃsa pani bibāhitā-bamojima- pāuchan.

6. Caste inconnue du ND ; Bhargava 1138b, 'A porter, a carrier, a coolie, a protector'. Cf. Höfer, op. cit. p. 83sqq. ; l'égalité de la part, indice évident de l'égalité de statut n'est pas mentionnée par Höfer.

150 ~~aijaṃ~~ ghaṭi-baḍhi jāta-mā karan~~n~~ṇi garnyā jaisi-ko

[A790][B623]

§1 asala jaisi jāta-le~~-~~ upādhyā-kā ai*n*a-mā[1] ~~sajāya~~ lekhiyākā hāḍa-nātā-bāhek~~a-~~ aru sanahe-mā ra nātā nalāgnyā~~-~~ kuṭu~~m~~ṃba-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā b~~i~~idhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le karaṇi gari~~-~~ bhāta-mā boryāko rahenacha~~-~~ bhanyā 2 barkha kaida garnu. bhāta-mā-smeta borecha bhanyā 4 barkha kaida garnu~~-~~ myāda-ko ḍabal diyā li ~~chāḍnu~~ chāḍi dinu. bhora-mā parnyā-lāi[2] patiyā garāi dinu.

§2 asala jaisi jāta-le~~-~~ rajapū*ta jāta-kā*[3] 11 barkha nāghyākā kaṃnyā b~~i~~idhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 40 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-tara~~a~~pha-bāṭa aru-lāi-smeta~~-~~ ~~boryāko~~ ~~rahecha~~ borecha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhora-mā khānyā-lāi~~-~~ patiyā garāi dinu.

§3 asala jaisi jāta-le āphu mildā jaisi jāta-kā aina-mā sajāya lekh~~i~~iyākā hāḍa-nātā-bāheka-mā[4] ra~~-~~ aru kuṭu~~m~~ṃba-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā. khata-bāta lāgdai*na*[5]. karaṇi gar~~i~~i swāsni-tarpha-bāṭa bhāta-mā ~~borecha~~ boryāko rahecha bhanyā 80 rupaiyā daṃḍa garnu. jāta jādaina. āphu-le bhāta khāi aru-lāi-smeta borecha bhanyā~~-~~ 80 rupaiyā daṃḍa gari bigryāki swāsni-ko jauna jāta huṃcha usai jāta-mā milāi dinu.

§4 asal~~a~~ jaisi jāta-le tāgādhar~~i~~i *kṣatri*[6] jāṭa-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā b~~i~~idhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. karaṇi gari

---

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, *para* [fin de ligne] *nyā* !
3. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsA, *-bāhe-mā* !
5. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

swāsni-tarpha-bāṭa bhāta-mā ~~borecha~~ boreko rahecha bhanyā. 25 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni-kā hāta-ko bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu.

§5 asal~~a~~ jaisi jāta-le~~.~~ debabhāju tehrautyā~~.~~ bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃg~~i~~ drāb~~i~~ṇa madhisyā des~~i~~ brāhmaṇa ra birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le~~.~~ karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. karaṇi gari bhāta-mā-smeta boryāko bhayā 30 rupaiyā daṃḍa garnu. bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāi dinu.

[A791]

§6 asal~~a~~ jaisi jāta-le dasanāma jog~~i~~ jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāg~~i~~ kānaphaṭṭā nānak udās~~i~~ waghara~~.~~ gaihra bhekhadhāri jāta-kā ra 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāl~~a~~ jaisi jumal~~i~~ jaisi jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le~~.~~ karaṇi gari bhāta-mā boryāko nabhayā khata lāgdaina. karaṇi gari bhāta-mā boryo bhan~~i~~ karāuna āyā 20 rupaiyā daṃḍa gari bhora-mā khānyā-lāi swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu.

[B624]

§7 asala jaisi jāta-le namāsinyā matawāli jāta-kā~~.~~ 11 barkha nāghyākā kaṃnyā b~~i~~dhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le karaṇi garnyā-lāi~~.~~ khata-bāta lāgdaina. bhāta-mā borecha bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa gari swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu.

§8 asal~~a~~ jaisi jāta-le māsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā b~~i~~dhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le karaṇi garyā khata ~~bāta~~ lāgdaina.

151 ~~aijaṃ~~ ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā parbatyā tāgādhāri-ko-

[A792][B625]

§1 parbatyā *kṣatri*[1] jāta ra- aru parbatyā tāgādhāri jāta-le- upādhyā asal jaisi rajapūta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā b~~ī~~idhawā-ko rāji-khusi-le- karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 2 barkha kaida garnu. bhāta-mā-smeta[2] borecha bhanyā- 4 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā li chāḍ~~ī~~i dinu. bhora-mā parnyā-lāi- patiyā garāi dinu.

§2 parbatyā *kṣatri*[3] tāgādhāri jāta-le rāja-khata-ko sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka aru sanahe-mā ra- āphu mildā tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko- rāj~~ī~~i-khus~~ī~~i-le- karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā- khata-bāta lāgdaina. āphu-le bhāta khāi- aru-lāi-smeta borecha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa gari bigryāk~~ī~~i swāsni-ko- jauna jāta huṃncha- usai jāta-mā milāi dinu.

§3 parbatyā *kṣatri*[4] tāgādhāri jāta gaihra-le debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃg~~ī~~i drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa-kā ra. birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā b~~ī~~idhawā-ko rāj~~ī~~i-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā- 80 rupaiyā daṃḍa garnu. bhāta-mā-smeta ~~boryāko bhayā~~ borecha bhanyā 120 rupaiyā daṃḍa gari āphu-le us-kā hāta-ko bhāta khāyecha bhanyā bigryāk~~ī~~i swāsni-ko jauna jāta huṃcha usai jāta-mā milāi dinu.

§4 par~~a~~batyā *kṣat~~r~~i*[5] tāgādhāri jāta gaihra-le dasanāma jog~~ī~~i jaṃgama- saṃnyās~~ī~~i sebaḍā bairāg~~ī~~i kānaphaṭṭā nānaka udās~~ī~~i waghara gaihra bhekha-dhāri jāta-kā ra 3 liṃga-dekhi-kā jaisi

---

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, *bhāta-mā-sme* !
3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

do~~ṭ~~yāla jaisi jumal~~i~~ jaisi jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le~~.~~ karaṇi gari bhāta-mā boryāko nabhayā khata lāgdaina. karaṇi gari bhāta-mā boryo bhani karāuna āyā 20 rupaiyā daṃḍa gari bhora-mā khānyā-lāi~~.~~ patiyā garā~~y~~i dinu.

§5 parbatyā *kṣat~~r~~i*[6] tāgādhāri jāta-le namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā b~~i~~idhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le karaṇi garnyā-lāi~~.~~ khata-bāta lāgdaina. karaṇi gari swāsni-tarpha-bāṭa bhāta-mā borecha bhanyā~~.~~ 5 rupaiyā daṃḍa gari bigryāk~~i~~ swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu.

§6 parbatyā *kṣat~~r~~i*[7] tāgādhāri jāta-le māsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le~~.~~ karaṇi *ga*ryā[8] khata-bāta lāgdaina.

[A793]

§7 upādhyā brāhmaṇa-bāheka~~.~~ aru-kā 11 barkha-dekhi-māth~~i~~-kā kaṃnyā keṭi āphnā manomāna-le jāta-mildā bhāta calyākā-mā jo-sita bigryāko cha~~n.~~ un~~a~~i~~a~~-sita basnu parcha karaṇi linyā lognyā-lāi~~.~~ adālata ṭhānā amāla-bāṭa tesai keṭi-kā hāta-ko bhāta khuwāi[9] bibāh~~i~~itā-kā saraha-ko aṃsa dilāi tesai-sita milāi dinu.

[B626]

§8[10] bhāṭa jāta-le āphu-bhaṃdā upallā jāta ~~ra~~ āphu-mildā jāta āphu-bha~~ṃ~~ṃndā ghaṭi jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garyā tāgādhāri *kṣat~~r~~i*[11] jāta-kā aina-bamojima daṃḍa ~~sajāya~~ kaida sajāya ~~garnu~~ gari dinu. inai bhāṭa jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko aru kasai-le karaṇi garyo bhanyā pani karaṇi garnyā-lāi~~.~~ tāgādhāri ~~khasa~~

6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
7. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
8. MsA, ajouté au dessus de la ligne.
9. MsB, *khāi* !
10. MsA, paragraphe ajouté par une autre main.
11. MsA, le terme *kṣatri* fait effectivement partie du premier jet du texte, ce qui place cette addition à une date postérieure à la rédaction de 89.50.

kṣatṛ[12] jāta-kā kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garnyā-kā aina-bamojima daṃḍa sajāya kaida garnu.

12. MsA, lapsus du rédacteur de l'article (qui permet de savoir ce qui se cache sous les ratures, grattages et corrections dans les articles où apparaît le terme *kṣatriya / kṣatṛ* ; cf. *infra* 156.1). Ce lapsus n'a pas été corrigé dans le MsA parce que l'article a été rédigé postérieurement aux altérations du MsA consécutives à la décision figurant en 89.50. La correction en *kṣatṛ* semble indiquer que le terme était passé dans l'usage pour désigner les *khasa* à la date de la copie du MsB.

152 ~~aijaṃ~~ghaṭi-baḍhi jāta-mā karaṇi garnyā debabhāju gaihra-ko.

[A794][B627]

§1[1] debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃg~~i~~ drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa[2] ra birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa jāta-le upādhyā ~~brāhmaṇa~~ jaisi~~-~~ rajapūta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko~~-~~ rāj~~i~~-khusi-le karaṇi gar~~i~~ bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā~~-~~ 2 barkha kaida garnu~~-~~ bhāta-mā-smet borecha bhanyā~~-~~ 4 barkha kaida garnu~~-~~ myāda-k~~o~~ā ḍabal~~a~~ diyā li chāḍ~~i~~ dinu~~-~~ bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§2 debabhāju tehrautyā[3] bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara~~-~~ gujrāti mahārāṣṭra tailaṃg~~i~~ drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa ra b~~i~~rānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa jāta-le *kṣatr~~i~~*[4] tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā b~~i~~dhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le karaṇ~~i~~ gar~~i~~ bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā~~-~~ khata-bāta lāgdaina āphu-le bhāta khāi aru-lāi-smet~~a~~ borecha bhanyā~~-~~ 50 rupaiyā daṃḍa gari bigryāk~~i~~ swāsn~~i~~-ko jauna jāta huṃcha~~-~~ usai jāta-mā milāi dinu.

§3 debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃg~~i~~ drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa ra~~-~~ birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa jāta-le āphu-mildā jāta-ko ~~ra~~ inai inai jāta-kā~~-~~ 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāj~~i~~-khusi-le karaṇi gar~~i~~~~-~~ bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina~~-~~ āphu-le bhāta khāi~~-~~ aru-~~lāi-~~smet borecha bhanyā 60 rupaiyā daṃḍa gari bigryāk~~i~~ swāsni-ko jauna jāta huṃcha~~-~~ usai jāta-mā milāi dinu.

§4 debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgī drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa ra~~-~~ birānā

---

1. MsB, la page entière est d'une autre main que celle du scribe principal.
2. MsA, *brāhma* !
3. MsA, *tehrātyā* !
4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa jāta-le namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina karaṇi gari swāsni-tarapha-bāṭa bhāta-mā borecha bhanyā 5 rupaiyā daṃḍa gari bigryākī swāsni-kā nāu-ko patiyā garāi dinu.

[A795]

§5 debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgī drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa ra birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa jāta-le māsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garyā khata-bāta lāgdaina.

153 aijaṃ-mā karaṇī garnyā dasanāma gaihra-ko

[A796][B629]

§1 dasanāma jogī jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgī kānaphaṭṭā nānaka udāsi waghara gaihra bhekha-dhārī. 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāla jaisi jumalī jaisi jāta gaihra-le upādhyā jaisi rajapūta jaisi *kṣatri*[1] tāgādhāri jāta gaihra jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bīdhawā-ko rājī-khusi-le karaṇi garī bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā. 2// barkha kaida garnu. bhāta-mā-smeta borecha bhanyā. 5 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal. diyā linu. bhora-mā parnyā-lāi. patiyā garāi. dinu.

§2 dasanāma jogī jaṃgama[2] saṃnyāsi sebaḍā bairāgī kānaphaṭṭā nānaka udāsi auwaghara gaihra bhekha-dhārī. 3 liṃga-dekhi-kā jaisi *doṭyāla*[3] jaisi jumalī jaisi jāta gaihra-le. debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgī drābiṇḍa madhisyā desi brāhmaṇa ra. birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa. jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bīdhawā-ko rājī-khusi-le karaṇi garī bhāta-mā boreyāko rahenacha bhanyā. 2// barkha kaida garnu. bhāta-mā-smeta borecha bhanyā 5 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. bhora-mā parnyā-lāi. patiyā garāi dinu.

§3 dasanāma jogī jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgī kānaphaṭṭā nānaka udāsi waghara gaihra bhekha-dhārī 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāla jaisi jumali jaisi jāta gaihra-le. āphu mīldā jāta-kā ra. inai inai jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bīdhawā-ko rājī-khusī-le. karaṇi garī bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā. khata-bāta lāgdaina. āphu-le bhāta khāi. arulāi-smeta borecha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa gari bigryākī swāsni-ko jauna jāta huṃcha uhi jāta-mā milāi dinu. bhora-mā khānyā-lāī patiyā garāi dinu.

---

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, *jaṃga* !
3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§4 dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsi waghara gaihra bhekha-dhāri 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāla jaisi jumali jaisi jāta gaihra-le namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata bāta lāgdaina. āphu-le bhāta khāi aru-lāi.-smeta borecha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa garī bigryāki swāsni-ko jauna jāta huṃcha. uhi jāta-mā milāi dinu. bhora-mā khānyā-lāi. patiyā garāi dinu.

[A797]

§5 dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsi waghara gaihra bhekha-dhāri. 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāla jaisi jumali jaisi jāta gaihra-le. māsinya matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi ~~garnyā-lāi.~~ garī bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina. bhāta-mā pāri diyo bhani karāuna āyā 10 rupaiyā daṃḍa garnu[4].

§6 upādhyā jaisi brāhmaṇa-le. dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā kānaphaṭṭā bairāgi nānaka gaihra-kā kaṃnyā bidhawā lyāi. tin~~ai~~a-bāṭa ja~~ṃṃ~~nmyākā saṃtāna jauna bhekha-ki swāsni rākhi ja~~ṃṃ~~nmyākā hu~~ṃṃ~~n usai jāta-kā bhāṭa huṃchan. janai *pani pā*uchan[5].

4. MsA, *gara* [fin de ligne] *nu*.
5. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

154 aijaṃ mā karaṇi mā garnyā namāsinyā-ko.

[A798][B631]

§1 namāsinyā matawāli jāta-le upādhyā asala jaisi rajapūta *kṣatri*[1] tāgādhārii gaihra jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā biidhawā-ko rājii-khusi-le karaṇi garii bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 3 barkha kaida garnu. bhāta-mā smeta boreko bhayā borecha bhanyā 6 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. bhora-mā parnyā-lāi. patiyā garāi dinu.

§2 namāsinyā matawāli jāta-le. debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara. gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgii drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa ra. birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā biidhawā-ko rājii-khusii-le karaṇi garii bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 3 barkha kaida garnu. bhāta-mā-smeta borecha bhanyā 6 barkha kaida garnu. myāda-kāo rupaiyā ḍabal diyā li linu bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§3 namāsinyā matawāli jāta-le dasanāma jogii jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgii kānaphaṭṭā nānaka udāsi waghara gaihra bhekha-dhārii jāta-kā ra 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāla jaisi jumali jaisi jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā biidhawā-ko rājii-khusi-le karaṇi garii. bhāta-mā smet boryāko rahenacha bhanyā 30 rupaiyā daṃḍa garnu. karaṇi garii bhāta-mā borecha bhanyā boryāko bhayā 40 rupaiyā daṃḍa gari garnu. bhora-mā khānyā-lāi. patiyā garāi dinu.

§4 namāsinyā matawāli jāta-le. rāja-khata-ko. sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka aru sanahe-mā ra. āphu-mildā namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rājii-khusi-le karaṇi garii bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā *khata-bāta lā*gdaina[2]. āphu-le bhāta khāi. aru-lāi-smeta borecha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa garii bigryākii

---

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

swāsni-ko jauna jāta huṃcha. uhi jāta-mā milāi dinu. bhora-mā khānyā-lāi. patiyā garāi dinu.

§5 namāsinyā matawāli jāta-le. māsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garnyā-lāi khata-bāta lāgdaina. bhāta-mā ~~pāri diyo~~ pāryo bhani karāuna āyā 10 rupaiyā daṃḍa garnu.

[A799]

§6[3] jāra hāṃnyā namāsinyā mat~~u~~awāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko jāra nahāṃnyā. namāsinyā[4] mat~~u~~awāli jāta-le rāji-khusi-le karaṇi gari. bhāta-mā-smeta. borāyecha bhanyā 40 rupaiyā bhāta-mā borāyāko rahenacha bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima kaida garnu.

3. MsA, changement de main pour ce dernier paragraphe.
4. MsB, *māsinyā* !

155 aiṃ ~~mā.~~ karaṇi garnyā māsinyā-ko.

[A800][B633]

§1 māsinyā matawāli jāta-le. upādhyā asala jaisi. rajapūta *kṣatri*[1] tāgādhāri jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā 1// barkha kaida gari. māsi dinu. bhāta-mā-smeta ~~borecha bhanyā.~~ boryāko bhayā 3 barkha kaida gari māsi dinu. myāda-ko ḍabal diyā linu. bhora-mā parnyā-lāi patiyā garāi dinu.

§2 māsinyā matawāli jāta-le debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti māhārāṣṭra tailaṃgi drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa ra. birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā borāyāko rahenacha bhanyā. 1 barkha kaida gari māsi dinu. bhāta-mā-smeta borecha bhanyā. 2 barkha kaida gari māsi dinu. bhora-mā parnyā-lāi. patiyā garāi dinu.

§3 māsinyā matawāli jāta-le dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsi waghara. gaihra bhekha-dhāri ra. 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāl jaisi jumali jaisi. jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bi dhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta-mā borāyāko bhayā pani nabhayā pani. māsi dinu. bhora-mā khānyā-lāi patiyā garāyi dinu.

§4 māsinyā matawāli jāta-le. namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko. rāji-khusi-le karaṇi garyā bhāta-mā pāryā pani napāryā pani māsi dinu. kaida hudaina.

§5 māsinyā matawāli jāta-le. āphu-mildā māsinyā matawāli jāta-kā aina-mā sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka-mā ra. aru kuṭumṃba-kā. 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le. karaṇi gari bhāta-mā boryāko nabhayā khata ~~bāta~~

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

lāgdaina. bhāta-mā boryo bhani- kohi karāuna āyā 5 rupaiyā daṃḍa garnu.

156 aijaṃ mā. karaṇi garnyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-ko.

[A802][B635]

§1 choi choyā chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-le upādhyā brāhmaṇa jaisi rajapūta khasa[1] tāgādhāri debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgi drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa ra. birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsi waghara gaihra bhekha-dhāri ra 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāl jaisi jumali jaisi namāsinyā māsinyā[2] matawāli jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garnyā-lāi māsinyā jāta rahecha bhanyā 4 barkha kaida gari māsi dinu. namāsinyā jāta rahecha bhanyā 8 barkha kaida garnu. myāda-ko *caubara di*yā[3] rupaiyā linu.

§2 choyi choyā chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-le rāja-khat-ko sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka aru āphu mildā pāni nacalanyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garecha bhanyā khata-bāta lāgdaina chi ṭo hālanu naparnyai *naparnyā jāta*-mā[4] eyakā jāta-mā arkā jāta-le karaṇi gari bhāta-mā pāryoā 4 rupaiyā daṃḍa garnu.

§3 choi choyā chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-le āphu-bhaṃḍā kama jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi gari. bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina karaṇi gari āphu-le bhāta khāi aru-lāi-smeta borecha bhanyā 4 rupaiyā daṃḍa gari bigryāki swāsni-ko jauna jāta ho uhi jāta-mā milāi dinu. bhora-mā bhāta khānyā-lāi jāta-koā rita gari śuddha hunṃchan.

---

1. MsA, le terme semble avoir échappé à la relecture, où *kṣatriya* aurait dû le remplacer.
2. MsB, *māsinyā* était écrit, mais a été recouvert d'encre.
3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsB, gratté et corrigé.

MsB

§4 choi chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-le. māsinyā-mā pāni calanyā matawāli jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garnyā-mā māsinyā jāta bhayā māsi dinu. {[5]} namāsinyā jāta bhayā 2 barkha kaida garnu. myāda-kā caubara diyā linu.

5. Le MsB ajoute ici : *namāsinyā jāta bhayā māsi dinu* ; cette étourderie du scribe est restée inaperçue à la relecture.

157 ~~ai-mā karaṇī garnyā~~ ghaṭi-baḍhi chīṭo hālanu parnyā~~-ko.~~

[A804][B637]

§1 poḍhyā cyāhmā khalaka~~-~~ lagāyeta choyā chīṭo hālanu parnyā jāta-le upādhyā rajapūta jaisi tāgādhāri debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgi drābiṇa madhīsyā desi brāhmaṇa-kā ra~~-~~ birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa dasanāma jogī jaṃgama saṃnyāsī sebaḍā bairāgī kānaphaṭṭā nānaka udāsi ~~auwa~~ ghara~~-~~ gaihra bhekha-dhāri jāta-kā ra~~-~~ 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāl jaisī jumali jaisi namāsīnyā matawāli gaihra pānī calanyā cokhā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā ~~bīdhawā~~ sadhawā bidhawā-ko rājī-khusi-le~~-~~ karaṇi garecha~~-~~ bhanyā~~-~~ sadhawā bhayā jāra hāṇṃnyā jāta-ko aina-bamojīma sādhu-ko khusī jāra nahāṇṃnyā jāta-kā sadhawā ra~~-~~ kaṃnyā bīdhawā bhayā~~-~~ aina-bamojīma~~-ko~~ aṃsa sarbaswa gari ~~li~~ dāmala garnu. māsīnyā matawālī jāta-kā~~-~~ 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko ka*raṇi garyā 1 barkha kaida garī māsi dinu*[1]~~-~~ choyā chīṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-kā kaṃnyā bīdhawā-ko karaṇī garyā pani māsi dinu.

§2 choi chīṭo hālanu parnyā jāta-le rāja-khata-ko sajāya lekhiyākā hāḍa-nātā-bāheka-mā ra. aru āphu-mildā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bidhawā-ko[2] rāji-khusi-le karaṇi garnyā-lāi~~-~~ khata-bāta lāgdaina. chīṭo hālanu parnyai parnyā jāta-mā pāni nacalanyā[3] bhāta namilanyā jāta-mā eyakā jāta-ko arkā jāta-le karaṇi gari bhāta-mā pāryo bhanī karāuna āyā 4 rupaiyā daṃḍa garnu.

---

1. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, *biwā-ko* !
3. La lecture du MsB est peut-être la meilleure. Il ressort clairement de ce passage que les principes hiérarchiques et les interdits qui les affirment ne sont pas propres aux castes « pures », mais fonctionnent aussi à l'intérieur du groupe de ceux « dont le contact nécessite purification », cf. chap. 162.

§3 choi chiṭo hālanu parnyā jāta-le āphu-bhaṃdā kama jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā bīidhawā-ko rājīi-khusi-le karaṇi gari- bhāta-mā boryāko rahenacha bhanyā- khata-bāta lāgdaina. karaṇi gari āphu-le bhāta khāi- aru-lāi-smeta borecha bhanyā- 4 rupaiyā daṃḍa gari bigryākīi swāsni-ko jauna jāta ho- uhi jāta-mā milāi dinu. bhora-mā ~~bhāta~~ khānyā-lāi- jāta-kā rita-le- garīi śuddha hu~~n~~ṃcha~~n~~.

158 pāni nacalanya jāta-ko karaṇi garnyā-ko

[A808][B639]

§1a upādhyā rajapūta jaisi tāgādhārī debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgi drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa ra birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa. dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsi aughara gaihra bhekha-dhārī ra 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāla jaisi jumali jaisi namāsinyā matuwāli. māsinyā matuwāli gaihra pāni calanyā jāta-le. pāni nacalanyā jāta-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garecha us-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā tāgādhārī-jāta-lāi 100 namāsinyā matuwāli jāta-lāi 50 māsinyā matuwāli jāta-lāi 25 rupaiyā daṃḍa gari. tiryā rupaiyā li natiryā myāda pugyā-pachi eka tirtha garāi prāyaścitta garāi dinu. yas-kā hāta-ko bhāta pāni calcha. karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko āphu-le khāi aru-lāi-smeta borecha bhanyā aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa garī 1 barkha kaida gari jaunā jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyāko cha. usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi bhāta pāni bāhek gari usai jāta-mā milāi. choḍi dinu jāta pāudaina.

§1b upādhyā rajapūta jaisi tāgādhārī kṣatri debabhāju ra. namāsinyā māsinyā matawāli jāta. aru gorkhā rāja-mā gharbāri jahāna garī 1/2 pustā-samma basyākā tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgi drābiḍa madhisyā desi brāhmaṇa ra. birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsi oghara gaihra bhekha-dhārī jāta-le pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā. jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garecha. us-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā tāgādhāri ra. tāgādhārī-saraha jāt-ko bhayā 100 namāsinyā saraha jāt-ko bhayā 50 māsinyā-saraha jāta-ko bhayā 25 rupaiyā daṃḍa gari tiryā rupaiyā li natiryā myāda pugyā-pachi yaka tirtha garāi prāyaścitta dinu. yastā-kā hāta-ko bhāta pāni calcha. karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko bhāta āphu-le

khāi. aru-lāi-smeta borecha bhanyā aina-bamojima sarbaswa garī 1 barkha kaida garī jauna jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyāko cha. usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi bhāta pāni bāheka garī usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. aru-lāi boryāko rahenacha bhanyā tesai usai jāta-mā milāi chāḍi dinu. akṣara khodanu pardaina. bhor-mā bhāta pāni khānyā-lāi bhora-ko patiyā dinu.

§2 upādhyā rajapūta jaisi tāgādhāri debabhāju tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgi drābiṇa madhisyā desi brāhmaṇa ra. birānā rāja-kā aru gaihra brāhmaṇa dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsi aughara. gaihra gorkhā-rāja-mā 1/2 pustā-samma ghara jahāna garī basyākā bhekhadhārīi ra. 3 liṃga-dekhi-kā jaisi doṭyāla jaisi jumali jaisii na*māsinyā matawāli māsinyā mat~~t~~awāli*[1] *gaihra pāni calanyā jāta-le. choyā chiṭo hālanu parnyā jāt~~a~~-kā 11 barkha nāghyākā*[2] sadhawā ~~kaṃnyā~~ bidhawā ~~sadhawā~~ kaṃnyā-ko karaṇi garecha. us-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahecha bhanyā pani. nakhāyāko bhayā pani aina-bamojiima-ko aṃsa sarbaswa garīi 1// barkha kaida gari usai jāta-ko ~~eka~~ 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi bhāta-pāni-bāheka garīi usai jāta-mā milāi ch~~o~~āḍi dinu.

[A809]

§3 pāni nacalanyā-mā choi chiṭo hālanu naparnyā jāta-le chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garecha bhanyā sadhawā bhayā jāra hāṃnyā jāta-kāo aina-bamojim sādhu-ko khusi. jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra. kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā sarbaswa gari. bhāta pāni-bāheka garīi usai jāta-ko ~~eka~~ 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi usai jāta-mā milāi chāḍi dinu.

§4 ~~choi~~ choyā chiṭo hālanu pa*rnyā naparnyā gaihra*[3] pāni nacalanyā jāta-kā lognyā mānisa-lāi rāji-khusi-ke karaṇi dinyā. swāsni-mā. tāgādhārīi jāta ra. namāsinyā matawāli jāta-kā

1. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

swāsni-~~lāi~~le karaṇi garā~~i~~. bhāta pāni-mā boryāko bhayā 1 barkha kaida gari jaunā jāta-mā bigryāki cha usai jāta-ko 1 akṣara khodi pāni-bāheka gar~~i~~i usai jāta-mā milāi chāḍi dinu kaida-kā rupai~~ñ~~yā tiryā linu. pāni-mā boryāko nabhayā 1 akṣara khodi usai jāta-mā milāi choḍi dinu. kaida hudaina. māsinyā matawāli jāta-kā swāsni bhayā māsi sohi-bamoji~~ma~~ṃ 1 akṣara khodi choḍi dinu. kamār~~i~~i bhayā 1 barkha kaida gar~~i~~i akṣara khodi khasama-kā ji~~ṃ~~mmā gari dinu. myāda-kā rupaiyā tiryā li ~~chāḍanu~~ chāḍi dinu. ~~e~~yastā-ko bhāta pāni caldaina.

[B640]

§5 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā mānisa-lāi rāji khusi-le karaṇi garāunyā pān~~i~~i nacalanyā-mā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā swāsni-lāi māsi dinu.

§6 *musal~~a~~māni-bāhek*[4] kuśśalyāni kasāini kalabārni dhobini kuluni gaihra choyā chiṭo hālanu. naparnyā pāni nacalanyā jāta-kā swāsni-le āphu-bhaṃdā ṭhulā pāni calanyā jāta-kā lognyā-lāi karaṇi garāyā *bhāta pāni-mā borāyāko ~~bhayo~~ rahecha bhanyā tyo āphu-bhaṃdā ṭhulā jāta-lāi karaṇi garāunyā swāsni māsi dinu*[5].

§7 ~~choi~~ choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni mānisa-le hāmi cokhā jāta hũ bhani jāta ḍhāṭi tāgādhār~~i~~i lagāyeta. pāni calanyā jāta-lāi. bhora-mā pāri karaṇi garāyāko rahecha bhanyā jāta ḍhāṭṭi[6] karani garā*unyā māsinyā jā*ta-kā[7] swāsni-lāi māsi dinu. bhora-mā karaṇi garnyā lognyā-haru-lāi bhāta pāni-ko patiyā *dinu. bho*ra-mā[8] paryāko hunā-le daṃḍa hudaina.

[A810]

§8a[9] choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-mā karaṇi gari. garāi ajāta bhayāko lognyā swāsni mānisa-haru-kā hāta-ko jāni jāni bhāta

4. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
5. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
6. MsA, dentale pour la rétroflexe.
7. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
8. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
9. Devenu §30 de *dabāhā-ko* (*supra* p. 222).

pāni khāi aru-lāi-smeta borecha bhanyā lognyā swāsni jo ho tāgādhāri-lagāyeta namāsinyā jāta rahecha bhanyā aina-bamojim sarbaswa gari akṣara khodi usai jāta-mā milāi dinu. aru-lāi bhāta pāni-mā boryāko rahenacha bhanyā usai jāta-mā milāi dinu. akṣara khodanu pardaina. sarbaswa pani hudaina māsinyā jāta-le bhāta pāni-mā pārecha bhanyā akṣara khodi māsi dinu. aru-lāi bhāta pāni-mā pāryāko rahenacha bhanyā usai jāta-mā milāi dinu. akṣara khodanu pardaina jyū māṣidaina.

§9a[10] choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-mā karaṇi gari garāi. ajāta bhayākā lognyā mānisa-lāi jāni jāni karaṇi dinyā ra. jāni jāni karaṇi linyā lognyā swāsni mānisa-haru-lāi karaṇi gari aru-lāi bhāta pāni-mā boryāko bhayā tāgādhāri-lagāyet namāsinyā jāta-lāi aina-bamojim aṃsa sarbaswa gari. bhāta pāni-mā boryāko rahenacha bhanyā sarbaswa nagari uhi jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi usai jāta-mā milāi choḍi dinu. estā-le jāta pāudainan. māsinyā jāta-le bhāta pāni-mā borecha bhanyā akṣara khodi māsi dinu. aru-lāi bhāta pāni-mā pāryāko rahenacha bhanyā usai jāta-mā milāi dinu. akṣara khodanu pardaina. jyū māsidaina.

§~~10~~8 tāgādhāri jāta gaihra-le~~.~~ bhāta pāni karaṇi saṃbaṃdha-kā kurā gari~~.~~ aina-le ajāta garnu parnyā khat-mā ajāta garāudā~~.~~ janai jhiki ajāta garāi dinu.

§11a[11] choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā mānīs-lāi karaṇi di. chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni-ko karaṇi li tāgādhārī-lagāyet pānī calnyā gaihra jāta-kā ajāta bhayākā lognyā swāsni mānis-lāi jāni jāni karani di bā karaṇi li bhāta pāni khāi ajāta bhayākā estā lognyā mānis-lāi jāni jāni karani garāunyā ra garnyā estā swāsni lognyā-kā hāta-ko bhāta pānī khāi. dabāunyā. dabāhā. tāgādhāri jāta lagāyet. pāni calanyā jāta-kā loganyā swāsni mānisa-le. āphanā hāta-bāṭa aru-lāi. bhāta pani-mā boryāko rahecha bhanyā. lognā mānisa-ko aina-bamojim-ko aṃsa sarbaswa garī. swāsni mānis bhayā sarbaswa nagari jaunā jāta-mā karaṇi gari garāi ajāta bhayākā chan usai

10. Devenu §31 de *dabāhā-ko* (*supra* p. 222).
11. Devenu §32 de *dabāhā-ko* (*supra* p. 222).

jāta-ko 1 akṣara bāñā̃ gālā-mā khosi usai jāta-mā milāi chā=ḍi [A811] dinu. āphu-le estā-ko karaṇi gari garāi bhāta pāni khāi aru-lāi boryāko rahenacha bhanyā sarbaswa nagari usai jāta-ko 1 akṣara khodi chāḍi dinu.

§129[12] pānī nacalanyā jāta ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kaṃnyā bidhawā swāsni-le tāgādhāri lagāyeta. pāni calanyā ṭhulā sānā jāta-kā lognyā mānisa kasai-lāi rāji-khusi-rāji-le karaṇi garāyāchan ra karaṇi garnyā lognyā-le pāni calanyā jāta-lāi bhāta pāni-mā boryāko rahenacha bhanyā karaṇi dīnyā testā swāsni-lāi khata-bāta lāgdaina. jyū pani māsīdaina. karaṇi garnyā lognyā janai hunyā jāta bhayā janai jhīki janai nalāunyā jāta bhayā tesai swāsni-kā jāta-mā milāi dīnu. sarbaswa daṃḍa jaribānā kehi hudaina.

§1310 pāni nacalanyā[13] *jāta ra*[14] choyā chiṭo hālanu parnyā *jāta-kā sadhawā swāsni*-lāi[15] pānī calanyā ṭhulā sānā jāta kasai-le rājī-khusi-le karaṇī gari. pānī calanyā jāta-lāi bhāta pāni-mā boryāko rahenacha bhanyā rāja-khata lāgdaina. karaṇi garnyā muḍinyā jāta bhayā jaunāa jāta-kā swāsni-ko karaṇī garyāko cha usai jāta-kā aina-bamojīma-ko bihā-kharca bharāi daṃḍa garnu. kāṭinyā jāta bhayā sādhu-ko khusi sādhu-le chāḍyo bhanyā rājī-khusi-le karaṇi gari jāta-phālyā-bābat. janai hunyā jāta-ko janai jhīki janai nahunyā jāta-lāi tesai usai jāta-mā milāi dinu. daṃḍa jaribānā sarbaswa kehi hudaina. sādhu-le sajāya garna sakīna bhani karāuna āyā sohi-bamojīma bīhā-kharca bharāi daṃḍa garnu rupaiyā natiryā aina-bamojīma kaida garnu.

§1411 poḍhyā cyāhmā khalak lagāyet. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-kā swāsni-le āphu-bhaṃḍā ṭhulā pānī calanyā jāta-kā lognyā mānisa-lāi karaṇi garāi bhāta pāni-mā borāyā bhanyā āphu-bhaṃḍā ṭhulā jāta-lāi karaṇi garāunyā swāsnī-lāi māsi dīnu.

---

12. MsA, changement de main jusqu'à la fin du chapitre.
13. MsA, *nacanyā* !
14. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
15. MsB, gratté et corrigé.

MsB

[B641]

§12 musalmāna jāta-bāheka aru pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā lognyā swāsni mānisa kasai-le āphu choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-mā karaṇi garyā garāyā bhanyā sadhawā bhayā aina-bamojima sādhu-ko khusi. sādhu-le sajāya garenacha bhanyā pani kaṃnyā bidhawā bhayā pani lognyā mānisa bhayā pani rāja-khata lāgnā-le karaṇi garī garāī bhatāhā-lāi bhāta pāni-mā boryāko bhayā chiṭo hālanu parnyā jaunā jāta-mā karaṇi garāyāko ṭhaharcha. usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi māsi dinu. pāni-mā boryāko nabhayā 1 akṣara mātrai khodī usai jāta-mā mātrai milāi chāḍi dinu. jyū māsidaina.

§13 musalmāna jāta-kā swāsni mānisa kasai-le āphu-bhandā ṭhulā tāgādhārī lagāyeta pāni calanyā hiṃdu jāta-mā karaṇi garāi lognyā-bāṭa bhāta pāni-mā borāyāko bhayā 2 barkha bhāta pāni-mā borāyāko nabhayā 1 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā li chāḍanu.

§14 gorkhā-rāja-bhara muluk-mā ghara jahāna garī 1/2 pustā-samma basyākā-bāhek aru birānā rāja-kā tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgi drābiḍa madhisyā desi brāhmaṇa dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sebaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsi woghara gaihra bhekha-dhārī jāta-le pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garecha us-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā. tāgādhāri ra. tāgādhāri saraha jāta-ko bhayā 100 namāsinyā saraha jāta-ko bhayā 50 māsinyā saraha jāta-ko bhayā 25 rupaiyā daṃḍa garī tiryā rupaiyā li natiryā myāda pugyā-pachi yaka tirtha garāi prāyaścitta dinu. yastā-kā hāta-ko bhāta pāni calcha karaṇi garī swāsni-kā hāta-ko bhāta pāni khāi aru-lāi-smeta borecha bhanyā sarbaswa garī aru-lāi boryāko nabhayā tesai bhāta pāni-bāheka bhayo bhani desa nikālā gari dinu. akṣara khodanu pardaina. bhora-mā bhāta pāni khānyā-lāi bhor-ko patiyā garāi dinu.

§15 gorkhā-rāja-bhara muluk-mā ghara jahāna garī 1/2 pustā-saṃma basyākā-bāheka aru birānā rāja-kā tehrautyā bhaṭṭa marhaṭṭā nāgara gujrāti mahārāṣṭra tailaṃgi drābiḍa madhisyā desi brāhmaṇa dasanāma jogi jaṃgama saṃnyāsi sewaḍā bairāgi kānaphaṭṭā nānaka udāsi oghara gaihra bhekha-dhāri jāta-le choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko jāni jāni karaṇi garecha bhanyā us-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko bhayā pani nabhayā pani aina-bamojim-ko sarbaswa garī 1// barkha kaida garī bhāta pāni-bāheka bhayau bhani desa-nikālā gari dinu. akṣara khodanu pardaina. bhora-mā parnyā-lāi bhora-ko patiyā garāi dinu.

159 ghaṭi jāta-mā milchu bhani jānyā-ko.

[A812][B642]

§1 tāgādhāri lagāyeta cāra barṇa chattisa jāta. gaihra-kā lognyā mānisa kasai-le āphu-bhaṃdā ghaṭi bhāta nacalanyā jāta-kā hāta-ko bhāta ra. pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā hāta-ko bhāta pāni khāi hawas. karaṇi gari hawas. usai jāta-mā milchu bhani jāhera gari jānyā-le arkā-lāi bhāta pāni-mā pāryāko rahenacha bhanyā jāna pāucha. khata lāgdaina. bābu āmā dājyū-bhāi āphu-le janmāyākā chorā ra. swāsni-haru-sita aṃsa li begala basyāko rahecha bhanyā āphnu jo bhayāko dhana-māla-smeta li jāna pāucha aṃsa bhayāko rahenacha bhanyā jāta chāḍi jānyā-le aṃsa gari dhana-māla ~~li jāna~~ laijāna pāudaina. bābu-chorā ~~swāsni~~ dājyū-bhāi swāsni-haru-le aina-bamojima khāna pāuchan.

§2 māsinyā parjā jāta ra. pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā lognyā mānisa-le choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā swāsni-sita karaṇi gari ma yasai jāta-mā milchu bhani kasai-lāi bhāta pāni-mā napāri jāhera gari jānyā-lāi khata-bāta lāgdaina. karaṇi gari bhāta pāni-mā pāryo bhanyā lognyā swāsni duwai-lāi māsi dinu.

§3 pāni nacalanyā jāta-mā jāni jāni bihyā gari pāni-mā pārnyā-lāi aina-bamojiṃma-ko aṃsa sarbaswa gari tāgādhāri jāta-ko janai jhiki aru pāni calanyā jāta-lāi tesai jāta-patita gari jaunā jāta-mā bihyā garyāko ho usai jāta-mā milāi dinu. bhora-mā pari bihyā garyāko ṭhaharyā swāsni chuṭyāi prāyaścitta dinu. khata-bāta lāgdaina.

160 kulu-ko.

[A814][B644]

§1 kulu-le namāsinyā newāra jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā ~~sadhawā~~ ~~swāsni~~-ko rāji khusi-le karaṇi gari bhāta pāni-mā borecha bhanyā 2 barkha kaida gari māsi dinu~~.~~ bhāta pāni-mā boryāko rahenacha~~.~~ bhanyā māsi dinu. swāsni-~~lāi~~le pāni-mā boryāk~~i~~o bhayā 1 barkha kaida gari nabhayā tesai bāñā gālā-mā 1 akṣara khod~~i~~ī bhāta pāni-bāheka gari choḍi dinu. myāda-kā rupaiyā linu.

§2 kulu-le māsinyā ~~newāra~~ jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā swāsni-ko khusi-rāj~~i~~ī-le karaṇi gari bhāta pāni-mā borecha bhanyā 1 barkha kaida garnu. bhāta pāni-mā boryāko nabhayā tesai swāsni-lāi 1 akṣara khodi bhāta pāni-bāheka gari lognyā-swāsni duwai-lāi māsi dinu.

§3 kulu-le newāra jāta-kā āphnā jāta bhāta-mā narahyākā besyā swāsni-kā rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta pāni-mā borecha bhanyā lognyā-lāi māsi dinu. namāsinyā newāra jāta-kā swāsni-lāi 1 akṣara khodi bhāta pāni-bāheka gari choḍi dinu. māsinyā jāta-kā swāsni-lāi 1 akṣara khodi māsi dinu. rāji-khusi-le karaṇi gari bhāta pāni-mā kasai-lāi napāri laigayo bhanyā khata lāgdaina.

§4 kulu-le~~.~~ tāgādhāri. jāra hāṃnyā jāta-kā besyā pāni-mā pāri laijāwas t~~a~~āpani pāni-mā napāri laijāwas tapani māsi dinu.

161 chiṭo hālanu naparnyā-ko

[A819][B645]

§1 kusalyāni kasāini kuluni- musalamāṃni[1] mlechani kalawārni dhobini- gaihra choyā chiṭo hālanu naparnyā- pāni pani nacalanyā jāta-sita karaṇi gari us-kā hāta-ko pāni khāyāko rahenacha bhanyā testā karaṇi mātra garnyā- tāgādhāri jāta bhayā 100 rupaiñyā namāsinyā matuawāli- jāta bhayā 50 māsinyā matawāli jāta-lāi bhayā 25 rupaiñyā daṃḍa gari 1 tirtha garāi prāyaścitta garāi dinu. daṃḍa-kā rupaiñyā tirena bhanyā natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-kā dar-le kaida gari myāda pugyā-pachi tirtha prāyaścitta gari śśuddha huṃchan.

§2 pāni calanyā jāta-kā swāsni-haru pāni nacalanyā choichoyā chiṭo hālanu naparnyā jāta kusalyā kasāhi-sita bigri pāni-bāheka bhayākā swāsni-haru-sita pāni calanyā tāgādhāri matuawāli jāta gaihra-le tehi swāsni rākhi tesai-bāṭa jāyājanma pani bhayāko rahecha bhanyā- tyo swāsni rākhanyā lognyā-lāi- pāni-dekhi-bāheka garyāko rahecha bhanyā poi ra ti chorā chorii- āmā juna jāta-mā bigri pāni-bāheka bhayāki ho usai jāta-mā jānṃchan. bābu-ko bigryāko thāhā pāii- duniyñāā-le pāni kāḍhyāko rahenacha- pāni-mā calyākai rahechan bhanyā- chorā chori janai napāunyā śudra jāta huṃchan- pāni calcha āmā-kā hāta-ko pāni khāyā-bābat- chorā chori-lāi patiyā garāi dinu. āmā-ko bhanyā *pā*ni[2] caldaina.

§3 tāgādhāri jāta-le kusalyāni kasāhini swāsni tulyāii tesai swāsni-tira-bāṭa janmyākā chorā chori- aru tāgādhāri jāta ra. magara guruṃ gaihra cokhā jāta-le bihyā garyā bhanyā testā-ko aina nahudai aghi bihyā gari pāni-mā calāi āyāko hunā-le aghi pāni calāyākā-ko pāni mātra calcha bhāta caldaina. janai pāudainan. bābu-le tinai saṃtāna-kā hāta-ko bhāta khāyāko bhayā janai jhikiṃcha. pāni bhanyā calcha karaṇi mātra garyāko

1. MsA, *musalamānani* !
2. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

rahecha bhāta khāyāko rahenacha- bhanyā- patiyā gari janai rahaṃcha- bhatāhā-lāi bhāta khānā-ko kara lāgdaina.

[A820]

§4 musalmāna-le kasāhini kusalyāni kuluni dhobini gaihra pāni nacalanyā hiṃmdu jāta-kā swāsni-ko karaṇi gari us-kā bhāta pāni-mā pāryāko bhayā 100 rupaiyā bhāta pāni-mā pāryāko ~~rahenacha bhanyā~~ nabhayā 70 rupaiyā daṃḍa garnu.

§5 nepāla-kā bāsiṃmdā musalamāna- kasmeri-bāheka paradesi musalmāna-kā swāsni kaṃnyā bihyā sādi[3] garyāki-ko kohi musalmāna-le[4] karaṇi garyo *bhanyā*[5] tesa-lāi 100 rupaiyā daṃḍa ~~garnu~~ garī 100 rupaiyā bihā-kharca bharāunu. yaka-saṃga bigri pheri sādi garyāki 2/3/4 liṃga-samma-kā swāsni-haru-saṃga karaṇi bhayo bhanyā 50 rupaiyā daṃḍa garnu. 50 rupaiyā bihā-kharca bharāunu. daṃḍa ra bihā-kharca-kā rupaiyā ~~tirna sakena bhanyā~~ natiryā maihnā-kā 5 rupaiyā-*kā*[6] dar-le kaida garnu. jauna lognyā-saṃga basche usai-saṃga basnu swāsni-ko khusi.

[B646]

§6 hāmrā muluka-kā bāsiṃdā cuḍyārā musalmāna-kā jāta-ko rita garri lyāyākā swāsni-ko aru musalmāna-le karaṇi garyo bhani karāuna āyā 60 rupaiyā bihā-kharca bharāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni sādhu-le laigayo bhanyā bihā-kharca pardaina. 20 rupaiyā daṃḍa mātraia garnu.

Add. MsB : sābik-kā aina-mā saciyāko. — chiṭo hālanu naparnyā 6 laṃbara-ko.

[B+32]

§6 hāmrā muluk-kā bāsiṃdā cuḍārā musalmāna-kā jāta-ko rīta gari lyāyākā swāsni-ko aru musalmāna-le karaṇi garyo bhani

3. Cf. Bhargava 1023a, *śādī* 'Marriage, matrimony'.
4. MsA, *mualmāna-le* !
5. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

karāuna āyā 60 rupaiyā bihā kharca bharāi 60 rupaiyā daṃḍa garnu. swāsni sādhu-le laigayo bhanyā bihā-kharca pardaina 20 rupaiyā mātrai daṃḍa garnu. sādhu-le aba uprāṃta jāra kāṭna pāudaina nakāṭanu.

MsB

§7[7] pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyai naparnyā jāta-mā. pāni nacalyākā ekā jāta-kā lognyā mānisa-le. arkā jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyo bhanyā. bhāta-mā pāryāko bhayā pani nabhayā pani. lognyā-lāi 20 swāsni-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari usai jāta-mā milāi dinu. ṭhulā jāta-kā lognyā-le. pāni nacalanyā. jāta-kā swāsni-lāi karaṇi gari. bhāta pāni-mā pāryo bhanyā. lognyā-lāi 20 swāsni-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari jāta-kā rīta-ko patiyā garāi dinu. aru-lāi bhāta pāni-mā napāri. ma esai jāta-mā jāṃchu bhani gayo bhanyā. khata-bāta lāgdaina.

§8[8] nepāla-kā bāsindā kasmerī musalamān ra. aru musalamān-kā bihyā sādi garī lyāyākā swāsni-ko kasmerī-le hawas. aru desi musalmān-le hawas. kasai-le karani garyo bhani karāuna āyā 5 barkha kaida garnu. sādhu-le choḍi deu bhanyā chāḍi dinu. sādhu-le chāḍena bhanyā. myāda napugī ḍabal diyā pani nalinu. bigryāki swāsni jārī garnyā-le pāudaina.

7. MsB, changement de main.
8. MsB, nouveau changement de main.

162 pāni nacalanyā[1]- ghaṭi-baḍhi jāta-ko-

[A822][B648]

kasāhī-lagāyetu cyāhmā-khalaka-sammṃ ma-kā- pāni nacalanyā ra. ~~choyi~~ choyā chiṭo ~~-smet.~~ hālanu parnyā jāta-ko ṭhulo sānu jātu chuṭyāyāko aina-

tapasīla

§1 upallā jāta-dekhi poḍhyā-taka--ko juṭho khānā-le sabai ~~jāta~~-bhaṃdā sānu cyāhmā-khalak-ko jāt.

§2 aru-ko juṭho khānyā- cyāhmā-khalaka-kāo hāta-ko nakhānyā hunā-le cyāhmā-khalak-bhaṃdā ṭhulo poḍhyā-ko jāt.

§3 cyāhmā-khalaka ra poḍhyā-kā hāta-ko nakhānyā chiṭo hālanu parnyā jāta-sammṃ ma-kā ghara ghara-mā gāi nāci māgi khānyā hunā-le i 2 jāta-bhaṃdā ṭhulo bādi-ko jāta.

§4 bādi-kā hāta-ko nakhānyā gāi bajāī māgi khānyā hunā-le bādi-bhaṃdā ṭhulo gāīnyā-ko jāta.

§5 gāinyā-kā hāta-ko nakhānyā gāīnyāni swāsni rākhi janmyākā chorā chori bhāta-mā nalinyā hunā-le gāinyā-bhaṃdā ṭhulo damāi-ko jāt.

§6 sārki-le kamyāni- kāmi-le sarkyāni lyāi janmyākā saṃtāna kaḍārā jāta huṃchan in-kā hāta-ko pāni[2] damāi-le khānyā damāi-kā hāta-ko ina-le nakhānyā hunā-le damāi- bhaṃdā ṭhulo kaḍārā-ko jāt.

§7 kāmi-kā hāta-ko pāni sārki nakhānyā- sārki-kā hāta-ko kāmi nakhānyā aru bhuṭyā polyāko doharo khānyā hudā ra in-kā khacara kaḍārā-kā hāta-ko bhāta pāni aghi nakhāi āyāko hunā-le kaḍārā-bhaṃdā ṭhulo kāmi ra- sārki-ko jāta. aba khacara chorā kaḍārā-kā hāta-ko bhāta caldaina- pāni calcha- pāni khāyā kāmi sārki duwai-le patiyā garnu pardaina sārki-kā bidhawā kaṃnyā

---

1. MsB, *calanyā* !
2. MsA, *pani*, mais cf. au paragraphe suivant *bhāta pāni nakhānyā*, il s'agit bien de refuser l'eau.

kāmi-le kāmi-kā bidhawā kaṃnyā sārki-le rāji-khusi-le ra. māiti-le di-kana bhāta-mā napāri lyāi swāsni tulyāyā bhanyā i duwai-kāo jyū pani māsidaina. khata-bāta pani lāgdaina. bhāta-mā pāryā 10 rupaiyā daṃḍa gari jāta-kā rīita-ko patiyā-le ~~garāi dinu~~ śuddha huṃchan.

[A823]

§8 i sātai jāta-kā hāta-ko bhāta pāni nakhānyā i sāt~~a~~ai jāta-kā chori beṭi lyāīi swāsni-tarpha-bāṭa jāyājanma bhayāko nahunā-le ra damāi ~~kāmi~~ sārki kāmi-sita bhāta pāni karaṇi-mā boryā-mā aghi jāta-kā rīita-ko patiyā bhayāko hunā-le chālā-ko ilama garnyā i jāta-haru-bhaṃdā ṭhulo kulu-ko jāt.

[B649][3]

§9 eti jāta-kā hāta-ko nakhānyā īi pāni nacalanyā choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lugā pani nadhunyā aru ṭhulā jāta-kā baiṭhak maṭān-samma[4] jānyā hunā-le i jāta-haru-bhaṃdā ṭhulo himdu dhobi-ko jāt~~a~~.

§10 eyati jāta-kā hāta-ko nakhānyā darbāra umarāwa-haru-kā ghara coka debālaya-mā jhāru-baḍhāru garnyā debatā-kā sthāna sthāna-mā bājā bajāi khānyā ilama garnyā hunā-le i jāta-haru-bhaṃdā ṭhulo kusalyā-ko jāt.

§11 i aru jāta-kā hāta-ko bhāta pāni nakhānyā kusalyā-kā hāta-ko pani bhāta nakhānyā upallā jāta sabai-le in-kā hāta-ko *gāi bhaisi-ko*[5] duda calāyāko hunā-le kusalyā-bhaṃdā pani ṭhulo kasāi-ko jāt~~a~~.

§12 cyāhmā-khalak~~a~~ poḍhyā bādi gāinyā damāi kaḍārā kāmi sārki cuḍārā hurkyā eti jāta-l*āi pā*ni[6] calanyā cokhā jāta-le choyā-mā chiṭo hālanu chiṭo hālyānan bhanyā // rupaiyā daṃḍa ~~gari~~ garnu cāra paisā li patiyā garāi dinu.

---

3. MsB, toute cette page est d'une autre main, le scribe principal reprend à la page suivante.
4. ND.489a, 'Floor of an upper storey'.
5. MsA, ajouté au dessous de la ligne sous la syllabe *gā*, et suivi d'un sceau.
6. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

§13 kamyāni sārki-le sarkyāni kāmi-le karaṇi gari. kāmi-le sārki-kā sārki-le kāmi-kā bhāta-mā pāryo bhanyā. 10 rupaiyā daṃḍa garnu kaḍārā-le kamyāni sarkyāni-ko karaṇi gari bhāta-mā paryo bhanyā. lognyā-lāi. 12 swāsni-lāi 8 rupaiñyā daṃḍa garnu. rupaiyāā natiryā aina-bamojiṃṃ kaida garnu.

[A824]

§14 kāmi sārki kaḍārā-kā swāsni-haru-ko damāi gāinyā bādi gaihra jāta-le karaṇi garyo bhanyā bhāta-mā pāros taā pani napāros tapani lognyā-lāi 20 swāsni-lāi 10 rupaiyā daṃḍa gari li usai jāta-mā milāi dinu. i tina jāta-kā lognyā-le damyāni gainyāni bhaḍyāni-ko karaṇi gari āphnā jāta-lāi bhāta pāni-mā pāryo bhanyā. lognyā-lāi 20 swāsni-lāi 10 rupaiyāā daṃḍa gari usai jāta-mā milāi dinu. bhāta pāni-mā napāri jāhera gari usai jāta-mā jāṃchu bhani jānyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

[B650]

§15 tāgādhari lagāyeta pāni calanyā jāta-kā kamāri-le pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā-sita karaṇi-mā bigri āphu-mildā-lāi bhāta-mā ra. aru-lāi pāni-mā boricha *bhanyā ra. karani garāīcha*[7] bhanyā 1 barkha kaida gari. usai jāta-ko 1 akṣara khodi pāni-bāheka gari. aru-lāi. pāni-mā boryāko ~~rahenacha~~ *karani ~~pani~~ garāyāko rahenacha*[8] bhanyā 6 maihnā kaida gari. 1 akṣara khodi pāni-bāheka gari. rupaiñyā tiryā ḍabala li natiryā ~~kaida~~ myāda pugyā-pachi usai-kā khasam-kā jimmā gari chāḍi dinu.

§16 māsinyā jāta-kā badhetyāni swāsni mānisa-le. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā lognyā mānisa-sita karaṇi-mā bigri āphnā hāta-bāṭa āphu-mildā-lāi. bhāta-mā ra. aru-lāi pāni-mā boricha *bā karani garāicha*[9] bhanyā pani boryāko rahenacha bhanyā pani dhani-ko thaili para sāri. māsi usai jāta-ko 1 akṣara khodi pāni-bāheka gari sāhu-ko parala thaili sāhu-lāi dilāi. baḍhatā niskyākā rupaiñyā adālat amāla-mā

7. MsA, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.
8. MsA, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.
9. MsA, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.

jāhā kuro paryāko cha usai-le calana garnu. namāsinyā jāta-ki badhetyāni rahicha bhanyā aru-lāi bhāta pāni-mā boryāko *karani garāyāko*[10] bhayā pani nabhayā pani 6 maihnā kaida gari rupaiñyā tiryā rupaiñyā li natiryā myāda pugyā-pachi usai jāta-ko 1 akṣara- bāñā gālā-mā khodi *bhāta pāni-bāheka gari*[11] dhani-kā jimmā gari chāḍi dinu. jyū māsidaina.

§17 choi chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamāri-haru-le biṣṭa jāta-lāī karaṇi di hawas bhāta pāni khuwāī hawas tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta-lāi- bhāta pāni-mā pāryā bhanyā testā-lāi 3 barkha kaida *garī*[12] usai-kā khasama-kā jimmā gari choāḍi dinu.

[A<825-845>]

MsB

§18 pāni nacalnyā-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta.[13]

tapasil

musalmān 1	dhobi 1
madhyesa-kā teli..... 1	kulu 1
kasāhi..... 1	mlecha 1
kusalyā..... 1	cuḍyārā 1

10. MsA, *kāk.*, le texte est inséré avant le sceau final.
11. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
12. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
13. MsB, centré sur la page, entre deux sceaux et numéroté 18.

§19 chiṭo hālanu parnyā jāt

tapasil

sārki	1	damai	1
kāmi	1	gāinyā	1
sunāra	1	bādi bhāḍa	1
cunārā	1	poḍhyā	1
hurkyā	1	cyāhmā-khalak	1

163 kamārā-ko karaṇi

[B653]

§1 kamārā-le āphnā khasaṃ-kā swāsni chori buhāri-ko karaṇi garecha bhanyā jabarjasti-le bhayā pani khusi-rāji-le bhayā pani. testā kamārā-lāi kāṭi māri dinu.

§2 kamārā kamāri gaihra-kā hāḍa-nātā-mā karaṇi sadhawā-kā kurā pari. āyā-mā bhoṭe parjā-kā saraha bamojima-ko sajāya nisāpha garnu.

§3 māsinyā jāta-ki chori āphu-bhandā ṭhulā jāta ra. āphu-mildā jāta-saṃga karaṇi garyāko rahecha pachi-bāṭa āphu barābar-kā jāt-mā māiti-le rita nakhāī usai laigi swāsni tulyāyāko rahecha. tyo parjyāni kamarā-sita bigryā bhanyā māsinna. besyā ṭhaharche pāni nacalanyā jāta-saṃga bigri bhanyā besyā bhayāki ho tāpani māsiṃnche.

§4 māsinyā jāta-ki chori āphu-bhandā ṭhulā jāta ra āphu-mildā jāta-saṃga karaṇi garyāko rahecha pachi-bāṭa āphu barābar-kā kuṭumba-le āphnā jāta-ko rita gari. bihā gari laigi dāla-bhāta āphnā jāta-bhāi-le khāyāko[1] rahecha bhanyā tyo swāsni kamārā-sita ra. pāni nacalanyā jāta-saṃga bigri bhanyā tyo swāsni-lāi māsi dinu.

§5 māsinyā jāta-kī kaṃnyā bihā nagari māita ghara basyāki āphu-bhaṃdā upallā jāta ra. āphu barābara jāta-sita karaṇi bhai pachi-bāṭa kamārā-sita karaṇi bhayāko rahecha bhanyā parjyāni pani māsiṃnna. kamārā-lāī pani daṃḍa kaida pardaina. tyo parjyāni besyā ṭhaharche.

§6 namāsinyā matawāli jāta-kā kaṃnyā ra. bidhawā-lāī māsinyā jāta-le karaṇi garyo bhanyā testā-lāi māsi āphnu amāli-le chinyo bhanyā amāl-ko huṃcha. amāli-le chiṃna nasaki adālata ṭhānā-mā āyo bhanyā adālata ṭhānā-ko huṃcha.

---

1. MsB, *jātalāilekhāyāko* !

§7 māsinyā jāta-ki kaṃnyā aru-saṃga nabigri kamārā-sita bigri bhanyā māsiṃche.

§8 kasai-kā bādhā badhetyāni-le māsinyā khata gari māsiyo bhanyā jaunā aṃmbala-kā bādhā badhetyāni hun usai aṃmbala-kā amāli-le pāuchan bādhā badhetyāni-kā bābu āmā basyākā ṭhāu-kā amāli-le pāudainan. bādhā badhetyāni-ko thaili sāhu-ko para sāri māsiyākā jyū amāli-le linu.

§9 māsinyā jāta-le māsinyā khata gari māsiyo. namāsidai aghi bihā garyāki us-ki swāsni rahicha lognyā khata-bāta-le māsiyo tāpani bihāitai lognyā ho ma tesai lognyā-sita jāṃchu bhanyā jāna pāuche khata-bāta lāgdaina. tesa swāsni-bāṭa janmyākā saṃtān ajāputra ṭhaharchan. usa-sita khusa-le basche bhanyā basnyā pāuche khusi rāji-le arkā-sita poila gai bhanyā laijānyā-lāi khata-bāta lāgdaina.

[B654]

§10 brāhmaṇa lagāyet cāra barṇa chattisai jāta-kā kamārā-le ra. ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le tāgādhāri jāta gaihra-kā 11 barkha-mani-kā kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garnyā jabarjasti ṭhaharcha sadhawā-ko karaṇi garyā aina-bamojima sādhu-ko khusi. kaṃnyā ra. bidhawā-ko karaṇi garnyā khawāsyā ra. kamārā-lāi kāṭi māri dinu.

§11 kamārā-le ra. ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha-mani-kā kaṃnyā bidhawā sadhawā-ko karaṇi garecha bhanyā kamārā-le karaṇi gardā swāsni-kā jāta mildā-le bihābari garnyā rahenacha tes-ko hāta-ko bhāta khājā calanyā rahenacha galaṃjyā pani nahunyā rahicha bhanyā karaṇi garnyā jabarjasti ṭhaharcha sadhawā bhayā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojiṃ sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā testā khawāsyā ra. tāgādhāri jāta-kā kamārā-lāi 6 barkha kaida garnu. myāda-ko caubara diyā rupaiyā linu. myāda pugyā-pachi khasaṃ-kā jimmā gari chāḍi dinu. namāsinyā matawāli ra. māsinyā jāta-kā kamārā-lāi dāmal

garnu. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-lāi kāṭi māri dinu.

§12 kamārā-le ra. ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha-mani-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā kamārā-le karaṇi gardā swāsni-ko prāyaścitta gari bhāta-khājā-mā calanyā rahecha jāta-mildā-le bihābari garnyā rahechan galaṃjyā-ko prāyaścitta gari jāta-mā āunyā rahicha bhanyā jabarjasti ṭhaharnā-le sadhawā-ko karaṇi garyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā khawāsyā ra tāgādhāri jāta-kā namāsinyā matawāli jāta-kā kamārā-lāi 6 barkha kaida garnu. māsinyā jāta-kā kamārā-lāi 12 barkha kaida garnu. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-lāi kāṭi māri dinu.

§13 kamārā-le ra. ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le māsinyā parjā jāta-kā 11 barkha-mani-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā jabarjasti ṭhaharcha sadhawā-ko karaṇi garecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-ko sadhawā ra. kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garnyā khawāsyā ra tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawāli jāta-kā kamārā-lāī 6 barkha kaida garnu. māsinyā jāta-kā kamārā-lāi 7 barkha kaida garnu. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-lāi dāmal garnu. jabarjasti hunā-le swāsni māsiṃna.

[B655]

§14 kamārā-le ra. ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le pāni nacalnyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha mani-kā sādhawā bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garecha bhanyā jabarjasti ṭhaharcha sadhawā-ko karaṇi garecha bhanyā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojim sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā khawāsyā ra tāgādhāri jāta namāsinyā jāta māsinyā jāta-kā kamārā-lāī karaṇi gari us-kā hāta-ko bhāta pāni khāi āphu-mildā-lāi bhāta-mā ra aru-lāi pāni-mā boryāchan bhanyā 7 barkha kaida gari

usai jāta-ko 1 akṣara. bāñā gālā-mā khodi pāni-bāheka gari khasam-kā jimmā gari chāḍi dinu. karaṇi gari āphu-le tes-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā 6 barkha kaida gari myādai pugyā-pachi khasam-kā jimmā gari dinu. pāni calcha patiyā dinu. pāni nacalanyā jāta-mā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le karaṇi garecha bhanyā 7 barkha chiṭo hālanu parnyā jāta-le bhayā 8 barkha kaida garnu. myāda-ko caubara diyā rupaiyā linu. myāda pugyā-pachi khasam-kā jimmā gari chāḍi dinu. jabarjasti hunā-le swāsni māsiṃna.

§15 kamārā-le ra. ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha mani-kā kaṃnyā sadhawā bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā jabarajasti ṭhaharcha karaṇi garnyā khawāsyā ra. tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta māsinyā jāta choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā kamārā-le karaṇi gari aru-lāi pāni-mā āphu-mildā-lāi bhāta-mā borecha bhanyā 7 barkha bhāta pāni-mā boryāko nabhayā 6 barkha kaida gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pāni-bāheka gari khasama-kā jimmā gari chāḍi dinu. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-lāi 7 barkha kaida garnu. myāda-ko caubara diyā rupaiyā linu. natiryā kaida pugyā-pachi khasama-kā jimmā gari chāḍi dinu. jabarjasti hunā-le swāsni māsiṃna.

§16 brāhmaṇa lagāyeta cāra barṇa chattisai jāta-kā kamārā-le ra. ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le tāgādhāri jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi lāgu khuwāi bādhi mukha thuni 2/3 janā mili karaṇi garyo bā yati kurā gari yakalai-le karaṇi garyo bhanyā jabarjasti ṭhaharcha sadhawā bhayā aina-bamojima sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā bhayā karaṇi garnyā khawāsyā ra kamārā-lāi dāmal garnu.

§17 kamārā-le ra ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-lāi lāgu khuwāi bādhi mukha thuni 2/3 janā mili karaṇi garyo bā yati kurā gari yakalai-le karaṇi garyo bhanyā jabarajasti ṭhaharcha sadhawā bhayā jāra hāṃnyā jāta-ko

aina bamojima sādhu-ko khusi bidhawā ra kaṃnyā bhayā ra jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā-ko karaṇi garecha bhanyā tesa swāsni-lāi khawāsyā ra kamārā-le karaṇi garyā-pachi jāta mildā-le bihā garnyā rahenachan. tes-kā hāta-ko bhāta khājā calanyā rahenacha galaṃjyā pani hunyā rahi=nacha [B656] bhanyā tyo khawāsyā ra tāgādhāri jāta-ko kamāro bhayā 6 barkha namāsinyā matawāli jāta-ko kamāro bhayā 8 barkha māsinyā jāta-ko bhayā 12 barkha kaida garnu. myāda-ko caubara diyā rupaiyā linu pāni nacalanyā ra choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-ko kamāro bhayā dāmal garnu.

§18 kamārā-le ra. ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā-lāi lāgu khuwāi bādhi mukha thuni 2/3 janā mili karaṇi garyo bā yati kurā gari. yakalai-le karaṇi garyo bhanyā jabarjasti ṭhaharcha sadhawā bhayā jāra hāṃnyā jāta-ko aina bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra bidhawā kaṃnyā bhayā tesa swāsni-lāi kamārā-le karaṇi garyā-pachi jāta mildā-le bihābari garnyā rahechan. prāyaścitta gari bhāta khājā calanyā rahecha galaṃjyā-ko prāyaścitta gari jāta-mā āũnyā rahicha bhanyā khawāsyā ra. tāgādhāri jāta-ko kamāro bhayā 1// barkha namāsinyā matawāli jāta-ko kamāro bhayā 2 barkha māsinyā jāta-ko kamāro bhayā 3 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. pāni nacalanyā ra choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-ko kamāro bhayā dāmal garnu.

§19 kamārā-le ra ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le māsinyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā-lāi lāgu khuwāī bādhi mukha thuni 2/3 janā mili karaṇi garyo bā yati kurā gari yakalai-le karaṇi garyo bhanyā jabarajasti ṭhaharcha sadhawā bhayā jāra hāṃnyā jāta-ko aina bamojima sādhu-ko khusi. jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garnyā khawāsyā ra. tāgādhāri jāta-ko kamāro ra. namāsinyā jāta-kā kamārā-lāi 3 barkha māsinyā jāta-kā kamārā-lāi 6 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. pāni nacalnyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-lāi dāmala garnu. jabarajasti ṭhaharnā-le swāsni māsiṃna.

§20 kamārā-le ra ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le pāni nacalnyā jāta-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā-lāi lāgu khuwāi bādhi mukha thuni 2/3 janā mili karaṇi garyo bā yati kurā gari yakalai-le karaṇi garyo bhanyā jabarjasti ṭhaharcha sadhawā bhayā jāra hāṃnyā jāta-ko aina bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra bidhawā kaṃnyā-ko karaṇi garnyā khawāsyā ra tāgādhāri jāta ra namāsinyā matawāli jāta-kā kamārā-le karaṇi gari āphu mildā jāta-lāi bhāta-mā ra. aru-lāi pāni-mā boryāchan bhanyā 3 barkha kaida gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pāni-bāheka gari chāḍi dinu. karaṇi gari āphu-le us-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā 1 barkha kaida gari myāda pugyā-pachi khasama-kā jimmā gari chāḍi dinu. pāni calcha patiyā dinu. choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā kamārā-le bhayā 6 barkha kaida garnu. chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-lāi 7 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. jabarjasti ṭhaharnā-le swāsni māsiṃna.

[B657]

§21 kamārā-le ra. ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā-lāi lāgu khuwāi bādhi mukha thuni 2/3 janā mili karaṇi garyo bā yati kurā gari yakalai-le karaṇi garyo bhanyā jabarjasti ṭhaharcha. jāra hāṃnyā jāta-kā sadhawā bhayā aina bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra. kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garnyā khawāsyā ra tāgādhāri ra. namāsinyā matawāli māsinyā matawāli choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā kamārā-le karaṇi gari āphnā jāta-lāī bhāta-mā ra. aru-lāi pāni-mā borecha bhanyā 3 barkha bhāta pāni-mā boryāko rahenacha bhanyā 1 barkha kaida gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pāni-bāheka gari chāḍi dinu. chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-lāī 6 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. jabarjasti hunā-le swāsni māsiṃnna.

§22 brāhmaṇa-lagāyeta cāra barṇa chattisai jāta-kā kamārā-le ra ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le tāgādhāri jāta gaihra-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā-ko

rāji-khusi-le karaṇi garyā sadhawā bhayā aina-bamojima sādhu-ko khusi bidhawā-ko ra kaṃnyā-ko karaṇi garnyā khawāsyā ra kamārā-lāi dāmal garnu.

§23 kamārā-le ra ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garecha bhanyā sadhawā bhayā jāra hāṃnyā jāta-ko aina bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra kaṃnyā bidhawā-ko kamārā-le karaṇi gari swāsni-ko jāta mildā-le bihābari garnyā rahenacha tes-kā hāta-ko bhāta khājā calanyā rahenacha galaṃjyā pani nahunyā rahicha bhanyā testā khawāsyā ra tāgādhārī jāta-kā kamārā-lāi 3 barkha kaida garnu. myāda pugyā-pachi khasama-kā jimmā gari chāḍi dinu. namāsinyā māsinyā matawāli jāta-kā kamārā-lāi 6 barkha kaida garnu. myāda-ko *caubara*[2] diyā linu. pāni nacalanyā ra. chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-lāi dāmal garnu.

§24 kamārā-le ra ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le namāsinyā matawāli jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garecha bhanyā sadhawā bhayā jāra hāṃnyā jāta-ko aina bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā ina-le karaṇi gari swāsni-kā hāta-ko bhāta khājā calanyā rahecha jāta mildā-le bihābari garnyā rahechan. galaṃjyā-ko prāyaścitta gari jāta-mā āunyā rahicha bhanyā khawāsyā ra tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawali jāta-kā kamārā-lāi 3 barkha māsinyā jāta-kā kamārā-lāi 6 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā rupaiyā linu. myāda pugyā-pachi khasam-kā jimmā gari chāḍi dinu. pāni nacalanyā-lāi ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-lāi dāmal garnu.

[B658]

§25 kamārā-le ra ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le māsinyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garecha bhanyā sadhawā bhayā jāra

2. MsB, gratté et corrigé.

hāṃnyā jāta-ko aina bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra. kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā testā khawāsyā ra. tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta-kā kamārā-lāi 1 barkha kaida garnu māsinyā jāta-kā kamārā-lāi 6 barkha kaida garnu. myāda-ko ḍabal diyā linu. pāni nacalanyā ra. choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-lāi dāmal garnu. swāsni-lāi māsi dinu. besyā bhayāki swāsni rahicha bhanyā māsiṃna. karaṇi garnyā khawāsyā ra kamārā-lāi pani bāta lāgdaina.

§26 kamārā-le ra. ghara-mā karīyā bhai rahyākā khawāsyā-le pāni nacalanyā-mā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko rāji-khusi-le karaṇi garnyā khawāsyā ra tāgādhāri jāta namāsinyā māsinyā jāta-kā kamārā-le karaṇi gari. āphu-le us-kā hāta-ko bhāta pāni khāi āphu-mildā jāta-lāi bhāta-mā ra. aru-lāi pāni-mā borecha bhanyā 1// kaida gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pāni-bāheka gari. khasama-kā jimmā gari chāḍi dinu. karaṇi gari āphu-le us-kā hāta-ko bhāta pāni khāyāko rahenacha bhanyā 1 barkha kaida garnu. myāda pugyā-pachi khasama-kā jimmā gari chāḍi dinu. pāni calcha patiyā gari dinu. pāni nacalnyā jāta-mā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le karaṇi garyā 4 barkha chiṭo hālanu parnyā jāta-le bhayā 6 barkha kaida garnu. pāni-mā pāryā 7 barkha kaida garnu. myāda-ko caubara diyā rupaiyā li natiryā myāda pugyā-pachi khasama-kā jimmā gari chāḍi dinu. swāsni māsiṃnche.

§27 kamārā-le ra. ghara-mā kariyā bhai rahyākā khawāsyā-le chiṭo hālanu parnyā jāta-kā 11 barkha nāghyākā kaṃnyā sadhawā bidhawā-ko rāji-khusi-le karaṇi garyāchan bhanyā sadhawā bhayā jāra hāṃnyā jāta-ko aina-bamojima sādhu-ko khusi jāra nahāṃnyā jāta-kā sadhawā ra. kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā testā khawāsyā ra tāgādhāri jāta namāsinyā matawāli jāta māsinyā jāta pāni nacalanyā jāta-kā kamārā-le karaṇi gari āphu mildā-lāi bhāta-mā ra. aru-lāi pāni-mā borecha bhanyā 1// barkha kaida garnu. bhāta pāni-mā boreko rahenacha bhanyā 1 barkha kaida gari usai jāta-ko 1 akṣara bāñā gālā-mā khodi pāni-bāheka gari khasam-kā jimmā

gari chāḍi dinu. chiṭo hālanu parnyā jāta-kā kamārā-le karaṇi garyā 4 barkha kaida garnu. myāda pugyā-pachi khasam-kā jimmā gari chāḍi dinu. swāsni māsiṃnche.

§28[3] āphnā ghara-kā bādhā kamārā-le āphnai khasam-kā swāsni chori buhāri-harū-ko karaṇi garūṃ bhani phakāunā-ko āsaye garecha bā phakāuna lāyecha bhanyā 2 barkha ghara-bāheka-kā arū khasminī parnyā-ko karaṇi garū bhani phakāunā-ko āsaye garecha bā phakāuna lāyecha bhanyā 1 barkha kaida garnu myāda-kā rūpaiyā diyā li chāḍanu.

Add. MsB : kamārā-ko.

[B+31]

§29 kasai-le kamāro chadā-mā. māsinyā jāta-ki chori-ko karaṇi garyāko rahecha jāhera bhayāko rahenacha pachi pāra bhai gharti bhayā-pachi uhi karaṇi jāhera bhayo bhanyā sadhawā-ko karaṇi garyāko bhayā aina-bamojim sādhu-ko khusi. kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garyāko rahecha bhanyā jyū māsiṃdaina. karaṇi gari bhāt-mā bori diyo bhani karāuna āyā tesa gharti-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. bhāt-mā boryāko rahenacha bhanyā khata-bāta lāgdaina.

3. Manque dans le MsB, où il faut supposer que cet article figurait, puisque le §29 apparaît dans l'additif. Le texte utilisé est celui publié par le KNM.

164 bādhā-ko karaṇi.

[B661]

§1 pāni calanyā jāta-kā bādhā-le āphu bādhā pasyākā ghara-kā khasmini chori buhāri swāsni-ko jabarjasti karaṇi garecha bhanyā jabarjasti karaṇi garnyā-kā aina-bamojima-mā ḍeḍho baḍhāi kaida garnu. kaṃnyā bidhawā sadhawā swāsni-ko khusi-rāji-le karaṇi garyāko bhayā jaunā jāta-kā bādhā-le jaunā jāta-kā khasmini swāsni-ko karaṇi garyāko cha usai jāta-lāi lekhyākā aina-bamojima-mā ḍeḍho baḍhāi kaida garnu. 11 barkha-mani-kā kaṃnyā bidhawā-ko karaṇi garecha bhanyā ḍabal-kā dara-le kaida garnu.

§2 pāni calanyā jāta-kā bādhā-le āphu bādhā pasyākā ghara-kā khasam-kā chori buhāri swāsni-bāhek aru-ko karaṇi garyāko bhayā 11 barkha mani-kā ha_un māthi-kā {[1]} sadhawā bidhawā kaṃnyā-ko jabarjasti karaṇi garyāko bhayā 11 barkha-māthi-kā swāsni-lāi rāji-khusi-le karaṇi garyāko bhayā pani jaunā jāta-kā bādhā-le jaunā jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyāko cha usai jāta-lāi lekhiyākā aina-bamojima daṃḍa sajāya kaida garnu.

§3 pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā bādhā-le āphnā khasam-kā swāsni chori buhāri-ko jabarjasti-le karaṇi garyā pani khusi-rāji-le karaṇi garyā pani aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari. dasauda li upara tesai swāsni-lāi dilāi karaṇi garnyā-lāi dāmala garnu.

§4 pāni nacalanyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-kā bādhā-le āphnā khasaṃ-kā swāsni chori buhāri-bāheka aru jāta-kā swāsni-ko jabarajasti-le karaṇi garyāko bhayā pani khusi-rāji-le bhayā pani karaṇi garnyā-lāi jauna jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyāko cha usai jāta-kā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi lekhyākā aina-bamojima daṃḍa sajāya kaida garnu.

---

1. L'insertion ici de *ha_un*, marquant la fin de la seconde branche de l'alternative, améliorerait l'intelligibilité du texte.

§5 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā bādhā-le āphnā khasam-kā swāsni chori buhāri-ko jabarjasti-le karaṇi garos khusi-rāji-le karaṇi garos karaṇi garnyā-lāi kāṭi māri dinu.

§6 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-kā bādhā-le āphnā khasama-kā swāsni chori buhāri-bāheka aru jāta-kā swāsni-ko jabarjasti-le karaṇi garyāko bhayā pani khusi-rāji-le bhayā pani karaṇi garnyā-lāi jaunā jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyāko cha usai jāta-kā swāsni-ko karaṇi garnyā-lāi lekhyākā aina-bamojima daṃḍa sajāya kaida garnu.

§7 bādhā-le āphu bādhā pasyākā ghara-kā khasmini chori buhāri-haru-mā 2/3 janā swāsni-ko karaṇi garyā jaunā jāta-kā bādhā-le jaunā jāta-kā swāsni-ko karaṇi garyāko cha usai jāta-kā karaṇi-kā aina-bamojima sajāya garnu.

165 passu-karaṇi -ko

[A847][B663]

§1 gāi birāunyā tāgādhāri jāta gaihra-lāi aina-bamoji ma -ko aṃsa sarbaswa gari li janai jhiki namāsinyā śudra jāta-mā milāi dinu. namāsinyā matawāli jāta-le birāyo bhanyā sarbaswa li māsinyā parjā jāta-mā milāi dinu. māsinyā parjā jāta-le birāyo bhanyā māsi dinu. eyastā-ko pāni calcha āawal-lāi 2// doyaṃm-lāi 2 siima-lāi 1// cahāra-lāi 1 rupaiyā li pāni-ko patiyā dinu.

§2 cāra barṇa chattisai jāta kasai-*le gāi*-ko[1] karaṇi garũ bhani maṃsubā gari taiyāra hũudā karaṇi garna napāudai jāhera bhai karaṇi garna pāyena bhanyā testā-lāi 20 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā kaida garnu.

§3 māsiyākā kamārā-le gāi birāyo bhanyā 1 barkha kaida garnu myāda-kā rupaiyā nalinu ḍabal-kā hisābpa-le diyā linu. pāni-ko patiyā didā // ānā li patiyā dilāi jas-ko kamāro ho usai-kā jiimmā gari myāda pugyā-pachi choāḍi dinu.

§4 mānisa-le bigāryāki gāi aru-ko rahecha bhanyā birāunyā-kā sarbaswa-bāṭa mola bigo dhani-lāi bharāi dinu. gāi adālata ṭhānā amāla-bāṭa li sārki-bāhek paun jāta-lāi saupi dinu. sārki gaihra gāi khānyā jāta-lāi nadinu. eyastā gāi-ko duda cokhā jāta kasai-le nakhānu. kasai-le khāyo bhanyā auwala[2] doyaṃma. siima. caāhāra-kā dara-le. 2// ru rupaiyā 1/ ru rupaiyā // ru rupaiyā / rupaiyā-kā dar-le daṃḍa gari li patiyā garāi dinu. bhora-mā khānyā-lāi daṃḍa pardaina. 1 rupaiyā godāna li patiyā garāi dinu.

§5 bhaisi-ko karaṇi garnyā-lāi āphnai bhaisi-ko karaṇi garecha bhanyā 30 rupaiyā daṃḍa gari patiyā gardā auawal-lāi 1// doyaṃm-lāi 1 sima-lāi // caāhāra-lāi[3] / li patiyā garāi dinu.

---

1. MsB, corrigé dans le texte, en petits caractères.
2. MsA, *auwall* (avec un *virāma* !).
3. MsA, *cahāra-lā* /.

arkā-ko rahecha bhanyā karaṇi linyā-bāṭa dhani-lāi mola bigo bharāi dinu eyastā mānisa-le bigāryākā bhaisi cakui parchan adālata ṭhānā amāla-bāṭa pauni jāta-mā lilāma garāi dinu. pānī calanyā jāta gaihra-le eyastā bhaisi pāldā pani napālanu. duda pani nakhānu. māsu khānyā jāta-le māsu pani nakhānu. duda māsu khānyā-lāi auwal-lāi 1/ doyaṃm-lāi // sīma-lāi / cāhāra-lāi *2* li patiyā garāī dinu. bhora-mā khānyā-lāi daṃḍa pardaina. // li patiyā garāi dinu.

[A848]

§6[4] *bākhrā* bheḍā-ko karaṇi garnyā-lāī 10 rupaiyā daṃḍa gari auwal-lāi 1/ doyaṃma-lāi 1 *sīma-lāi* // cāhāra-lāi / godān lī dharmādhīkāra-bāṭa patiyā garāi dinu. arkā-*kā bheḍā* bākhrā rahyāchan bhanyā karaṇi linyā-bāṭa dhani-lāi. bigo bharāi dinu. mā*nisa-le bigā*ryākā bheḍā bākhrā adālata ṭhānā amāla-bāṭa paunī jāta-mā lilāma *garāi di*nu. eyastā pānī calanyā jāta-le pāldā panī napālanu. duda māsu pani nakhānu. khānyā-lāi auawala-lāi 1/ doyaṃma-lāi // sīma-lāi / cāhāra-lāi *2* ānā li patiyā garāi dinu. bhora-mā khānyā-lāi daṃḍa pardaina. // li patiyā garāi dinu.

[B664]

§7 ghoḍi ra gadahi uṃṭani-ko karaṇi garnyā-lāi. garyo bhanyā 20 rupaiyā daṃḍa garī choḍī dinu. patiyā prāyaścītta kehi pardaina.

§8 kukurni sugurnī-ko[5] karaṇi linyā garnyā lognyā mānisa-lāi. 35 rupaiyā daṃḍa gari auwal-lāī 1// doyaṃma-lāi 1 sīma-lāi. // cāhāra-lāi[6] /. kā dara-le godāna dilāi bhāta pānī-ko patiyā dinu.

§9 gāi bhaisi bheḍā bākhrā ghoḍī gadahī uṭinī uṭa kukura sugura-haru-ko kasai-le karaṇi garyo garāyo bhanī polyo sābīta garna sakena rīsa-le polyāko ṭhaharyo bhanyā gāi-sita-ko

4. MsA, le manuscrit est très endommagé, le début des lignes est illisible (mots en italique).
5. MsA, *sughurnī* !
6. MsA, *cahā-lāi* !

karaṇi polanyā-lāi॰ 11 maihnā kaida garnu. rupaiyā diyā li chāḍi dinu. aru jāta-ko karaṇi polanyā polāhā-lāi॰ usai-lāi ~~daṃḍa~~ lekhiyā-bamojima daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamojima॰ kaida garnu.

§10 kukura sugura-lāi॰ karaṇi garāunyā swāsni-mā॰ māsinyā jāta rahicha bhanyā॰ māsi pāni-ko patiyā garāi dinu. namāsinyā jāta-kā swāsni mānisa-lāi॰ 1 barkha kaida gari jāta-patita gari ~~aua~~wal-lāi॰ 1/ doyam-lāi॰ // siima-lāi॰ / cahāra-lāi *2* ānā kā dara-le daṃḍa gari pāni-ko patiyā dilāi ~~di॰~~ choāḍi dinu.

166 gāḍa-mārā-ko

[A850][B667]

§1 cāra barṇa chattisai jāta-kā lognyā lognyā-mā bhāta nacalanyā kama jāta-le āphu-bhaṃdā ṭhulo jāta-ko gāḍa māryo bhanyā gāḍa mārnyā-lāi 100 rupaiyā daṃḍa garnu gāḍa marāunyā-lāi jaunā jāta-le gāḍa māryāko cha janai hunyā-ko janai jhīkī janai nahunyā-lāi tesai 50 rupaiyā daṃḍa gari usai-kā jāta-mā milāi dinu. āphnā jāta-mā caldaina.

§2 cāra barṇa chattīisai jāta gaihra-le āphu-mildā jāta-*mā ra*[1] āphu-bhaṃdā sānā jāta-lāi gāḍa māryo bhanyā gāḍa mārnyā-lāi 40 rupaiyā gāḍa marāunyā-lāi pani 40 rupaiyā daṃḍa gari duwai-lāi prāyaścitta dinu jāta-mā milchan.

§3 māsinyā jāta-le tāgādhāri ra. namāsinyā matawāli jāta-lāī gāḍa māryo bhanyā gāḍa mārnyā-lāi māsi dinu. gāḍa marāunyā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa gari gāḍa mārnyā-kā[2] jāta-mā milāi dinu.

§4 choyā chiṭo hālanu parnyā jāta gaihra-le upādhyā rajapūta jaisi *kṣatriṛ*[3] tāgādhāri jāta ra. namāsinyā matawālī jāta gaihra-ko gāḍa māryo bhanyā aina-bamojīma-ko aṃsa sarbaswa gari dāmala garnu. gāḍa marāunyā-lāi 100 rupaiyā daṃḍa gari usai jāta-ko 1 akṣara khodī usai jāta-mā milāi dinu. māsīnyā matawāli jāta ra. chīṭo hālanu naparnyā jāta-ko gāḍa mārecha bhanyā gāḍa marāunyā-lāi 1 akṣara khodī gāḍa mārnyā-lāi tesai duwai-lāi māsi dinu.

§5 pāni nacalanyā choyā chiṭo hālanu naparnyā jāta-le upādhyā rajapūta jaisī *kṣatri*[4] tāgādhāri jāta ra. namāsinyā māsinyā matawāli jāta-ko gāḍa māryo bhanyā inai jāta-mā māsinyā jāta-le gāḍa māryāko bhayā 4 barkha kaida gari māsi dinu. namāsinyā jāta-le bhayā 8 barkha kaida garnu. myāda-ko

---

1. MsB, gratté et corrigé.
2. MsB, *māryākā* !
3. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
4. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

caubara diyā ~~rupaiyā~~[5] linu. gāḍa marāunyā tāgādhāri lagāyeta. namāsinyā matawāli jāta-lāi 100 rupaiyā daṃḍa gari usai jāta-ko 1 akṣara khodi gāḍa mārnyā-kā jāta-mā milāi dinu. māsinyā jāta-lāi 1 akṣara khodi usai-kā jāta-mā milāi māsi dinu. myāda-kā rupaiyā natiryā aina-bamoji ma kaida garnu.

[A851]

§6 tāgādhāri lagāyeta pāni calanyā jāta gaihra kasai-le pāni nacalanyā chi ṭo hālanu naparanyā jāta-sāaṃga gāḍa marāyecha bā āphu-le eyasai jāta-ko gāḍa māryāko rahecha ra. āphu-le gāḍa ~~māryāko~~ māryā-marāyāko jāhera nagari āphnā bibāhitā bā lyāitā swāsni-ko karaṇi garecha bhāta pāni khuwāyecha[6] bhanyā gāḍa māryāko marāyāko thāhā napāi bhora-mā āphnā lognyā-lāi karaṇi garāunyā swāsni-le patiyā pāuche āmā-kā patiyā-le garbha-kā ra pachi janmyākā santāna-smet. śuddha huṃchan bhāta pāni calcha lognyā-le pāni nacalanyā chi ṭo hālanu naparnyā jāta-sāga gāḍa māryā marāyāko jāni jāni karaṇi dinyā swāsni ra usna-bāṭa jaṃnmyākā saṃtāna lognyā-le jaunā jāta-mā gāḍa māryā-marāyāko ho lognyā-lāi usai jāta-ko 1 akṣara khodi usai jāta-mā milāi dinu bhāta pāni caldaina.

[B668]

§7 tāgādhāri jāta-lagāyeta pāni calanyā jāta gaihra-le choyā chi ṭo hālanu parnyā jāta-sāaṃga gāḍa[7] marāyecha bā āphu-le inai jāta-ko gāḍa māryāko rahecha ra. āphu-le gāḍa māryā marāyāko jāhera nagari āphnā bibāhitā bā lyāitā swāsni-ko karaṇi garecha bhāta pāni khuwāyecha bhanyā chi ṭo hālanu parnyā jāta-~~sitasaṃga~~ gāḍa ~~māryā~~ marāyāko thāhā napāi āphnā lognyā-lāi karaṇi dinyā us-kā hāta-ko[8] bhāta pāni khānyā swāsni-ko garbha rahyāko rahenacha bhanyā swāsni-lāi bhāta pāni-ko patiyā garāi dinu garbha rahyāko bhayā bhāta caldaina pāni-ko mātrai patiyā garāi dinu. pachi jaṃnmyākā saṃtāna-ko

5. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
6. MsB, *khāyecha* !
7. Sic MsA !
8. MsA, *hata-ko* !

pani pānīi mātrai calacha. bhāta caldaina. lognyā-le. chiṭo hālanu parnyā jāta-siita gāḍa māryā marāyāko jāni jāni karaṇi dinyā swāsni-lāi āphnai lognyā-lāi. karaṇi diyāko ho taapani bhāta pāni-ko patiyā pāudainan. lognyā bigryākai jāta-mā milchan. lognyā-lāi usai jāta-ko 1 akṣara khodi usai jāta-mā milāi dinu. bho*ra-mā parnyā-lāi patiyā garāi dīinu*[9].

[A852]

§8 kasai-le āphu-bhaṃdā sānā jāta-lāi. gāḍa marāyāko jāhera nabhai. āphnā bibāhitā swāsni-sita pani jādo rahecha pachi jāhera bhayo bhanyā. ~~bhāta-mā pārnyā~~ bhora-mā parnya bhatāhā-kā saraha-mā. swāsni pani bhora-ko patiyā pāuche. merā lognyā-kā jāta-mā jāṃnchu bhanyā. swāsni-ko khusi jāna pāuche. uhi lognyā-kā jāta-mā milche. jāṃna bhanyā kara lāgdaina.

§9 kasai-le āphu-bhaṃdā kami pāni calanyā jāta-kā lognyā mānisa-lāi. gāḍa marāyāko rahecha. yo kuro jāhera nagari. āphnā bibāhitā bā. lyāitā aru swāsni-ko karaṇi garecha swāsni-le pani ghaṭi jāta-sita gāḍa[10] marāyāko thāhā napāi bhora-mā āphnā lognyā-lāi. karaṇi garāyākii rahicha. bhanyā. patiyā pāuche. āmā-kā patiyā-le garbha-kā[11] ra. pachi janmyākā saṃtāna-smeta śuddha huṃchan. āphu-bhaṃdā ghaṭi jāta-mā gāḍa marāyāko jāni jāni karaṇi dinyā swāsni ra. usa-bāṭa janmyākā saṃtāna-le. patiyā pāudainan. lognyā-le jaunāa jāta-mā gāḍa marāyāko cha. usai jāta-mā jāṃchan.

§10 ṭhulā jāta-le ~~choi~~ choyā chiṭo hālanu naparnyā pāni nacalanyā jāta-ko gāḍa māryo bhanyā. us-kā hāta-ko bhāta pānīi khāyāko rahenacha bhanyā. 100 rupaiyā daṃḍa gari kāśsi muktīnātha.[12] 1 tīirtha garāi. prāyaścīitta dinu. gāḍa ~~māryā~~ marāyā-pachi us-kā hāta-ko. bhāta pāni-smeta khāyecha bhanyā. prāyaścīitta pāudaina. jaunā jāta-ko gāḍa māri bhāta pāni

9. MsB, gratté et corrigé.
10. MsA, *gāḍa gāḍa* !
11. MsA, *gara*[fin de ligne]*bha*.
12. MsA, *muktīnāthā* !

khāyāko cha usai jāta-ko 1 akṣara khodi usai jāta-mā milāi choḍi dinu. gāḍa marāunyā-lāi 50 rupaiyā daṃḍa garnu. rupaiyā natiryā aina-bamoji ma kaida garnu.

[A853]

§11[13] ṭhulā jāta-le choi chiṭo hālanu parnyā jāta-ko gāḍa māri bhāta pāni-mā-smeta boryāko rahecha bhanyā testā-ko aina-bamojima-ko aṃsa sarbaswa gari jaunaā jāta-ko gāḍa māryāko cha usai jāta-mā milāi dinu. bhāta pāni-mā pāryāko rahenacha bhanyā sarbaswa nagarnu. 100 rupaiyā daṃḍa gari usai jāta-ko 1 akṣara khodi usai-kā jāta-mā milāi dinu. gāḍa marāunyā-lāi māsi dinu.

[B669]

§12 kasai-le kasai-lāi gāḍa marāyo gāḍa māryo bhani polyo robakāra gardā sābita garna sakena bhanyā testā polāhā-lāi daṃḍa hunyā jāta-lāi polyāko[14] rahecha bhanyā usai-kā aina-bamojima daṃḍa garnu. jāta jānyā jāta-lāi polyāko rahecha bhanyā polāhā-lāi 2 barkha kaida garnu myāda-kā rupaiyā nalinu ḍabal-kā hisābpa-le diyā li chāḍi dinu. swāsni mānisa-le polyāko bhayā eya sai-ko ādhi daṃḍa garnu. swāsni-kā myāda-kā rupaiyā diyā linu.

§13 besyā swāsni-ko kasai-le gāḍa mārecha bhanyā gāḍa mārnyā lognyā mānisa-lāi 15 rupaiyā gāḍa marāunyā swāsni-lāi 5 rupaiyā daṃḍa garnu.

§14 kasai-le āphu-bhaṃdā upallā ra. āphu-mildā jāta-mā gāḍa marāyecha tyo kuro swāsni-le cāla pāi hawas bā cāla napāi bhora-mā hawas āphnā lognyā-lāi karaṇi garāi janmyākā saṃtāna bābu-kai jāta-mā rahaṃchan āphu-bhaṃdā kami pāni calanyā jāta-saṃma-kā-sita lognyā-le gāḍa marāyāko thāhā napāi bhora-mā āphnā lognyā-lāi karaṇi garāunyā swāsni-bāṭa janmyākā saṃtāna pani āmā-kā patiyā-le śuddha huṃchan. bhāta calcha aṃsa pani sadyaai-kā saraha-ko pāuchan āphu

13. MsA, changement de main pour les 4 derniers paragraphes.
14. MsA, *polāko* !

bhaṃdā ghaṭi tāgādhāri jāta-sita. lognyā-le. gāḍa marāyāko jāni jāni karaṇi garāii jaṃnmyākā[15] saṃtāna janai bhanyā pāuchan. gāḍa mārnyā-kā jāta-mā milchan. bhāta caldaina. sadyaai-le pāyākā aṃsa-kā 3 bhāga-ko 1 bhāga aṃsa pāuchan. tāgādhāri-le. namāsinyā māsinyā matuawāli jāta-sita ra. namāsinyā matuawāli-le māsinyā *jāta-sīita gāḍa*[16] ~~marāyo~~ marāyāko jāni jāni swāsni-le *āphnā lognyā*-lāi[17] karaṇi garāi. us-bāṭa janmyākā saṃtāna-le. janai pāudainan. bābu-le jaunaā jāta-mā gāḍa marāyāko cha. usai jāta-mā milchan. testā saṃtāna-le sadya-le 3/3 bhāga aṃsa pāyā 1/1 bhāga aṃsa pāuchan. sadyac saṃtāna nabhayā. bābu-ko sabai saṃpati inai-le khāna pāuchan. tāgādhāri namāsinyā matuawāli jāta-le janai ~~napāunyā~~ nalāunyā jāta-lāi gāḍa marāyecha bhanyā. janai jhiki. gāḍa mārnyai-kā jāta-mā milāi dinu. eyastā-ko jāta gāḍu rahaṃcha. in-kā saṃtāna. tāgādhāri jāta gaihra namāsinyā matawāli jāta-mā milchan. namāsinyā matawāli jāta māsinyā parjā jāta-mā milchan.

§15 12 barkha-dekhi ubho-kā kasai-le liṃga cholyo bhanyā 2// rupaiyā jaribānā garnu. āṭha ānā li patiyā garāi dinu.

MsB

§16 namāsinyā māsinyā matawāli jāta-le tāgādhāri jāta-kā 12 barkha-mani-kā lognyā mānis-ko gāḍa māryo bhanyā gāḍa mārnyā-lāi aina-bamojima sajāya garnu. gāḍa marāunyā-lāi gāḍa mārnyā-kā jāta-mā mātra milāi dinu. bālakha hunā-le daṃḍa hudaina.

---

15. Sic MsA !
16. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.
17. MsA, corrigé dans le texte, en petits caractères.

167 madhyesa-ko[1]

[A856]

[mahā]kāli-pūrba meci-paścima madhyesa tariyāni-kā aḍā a[ḍā]-mā basi i[nsāpha] garnyā hākim [...] ḍiṭṭhā bicāri gaihra-[le] aba uprānta hāmrā muluka-kā bāsiṃdā-haru-ko insāpha [ga]rdā [...]āi aina heri tajabija gari insāpha garnu 2

§1 mahākāli-pūrba meci-paścima madhyesa tariyāni-kā jillā jillā-mā rahyākā madhesiyā ra parba[*tyā*]-kā kārobāra tartamasuka lina dina-kā nagada jinisa sunā cādi jawāhera. kasan taman caupāyā gaihra-kā jhagarā-mā ra. gāli guptā kuṭpiṭ cori tarabāra laṭṭhi-le hāni jakhama bhayā [...] jyāna māryākā khata-mā au pāni nacalanyā achuti choyā chiṭo hālanu parnyā jāta-sāga [*ka*]raṇi sanabaṃdhi-kā kurā pari āyā-mā yahi aina-bamojima insāpha garnu.

§2 [*ma*]hākāli-pūrba meci-paścima madhesa tariyāni-kā jillā jillā-mā rahyākā madhesiyā [*parbat*]yā-kā nātā gotā hāḍa kuṭumba-sāga-kā kurā-mā ra. māsinyā kalam au upallā [*tallā ka*]raṇi jāta bhāta pāni sanabaṃdhi-kā kurā-mā aghi-dekhi ājasaṃma jo [...] cali āyāko cha sohi-bamojima madhyesiyā-lāi nisāpha garnu. estā muddā j[...] [...] cha aghi-dekhi cali āyākā-mā ra. aina-kā rita-mā pani betyāsa parnyā kuro pari āyā-mā khasokhāsa behorā utāri paṭhāunu ra. āyāko kāgaja heri bujhi aru-cāhinyā [...]tajabija bhai āyā-bamojima garnu

1. Seulement dans le MsA ; relié en fin de volume ce chapitre est très endommagé. Le numéro de la page est peu lisible. Il a la forme d'une addition, cf. le texte d'introduction qui annonce le nombre d'articles à venir.